Духовни Човек

Вочман Ни

ДУХОВНИ ЧОВЕК

Књига Прва

Вочман Ни

Духовни Човек

Књига Прва - Садржај
Књига Друга - Садржај
Књига Трећа - Садржај

LSVTM
2021

Watchman Nee, *The Spiritual Man*
(New York: Christian Fellowship Publishers, Inc.
1968 & First reprinted as a Combined 3 vols-in-1 edition, 1977)
Copyright © 1968 Christian Fellowship Publishers, Inc.,
Translated and used by permission of the Publishers.

Сва права задржана.

Превео с енглеског:
Милорад Ристић

Лекторисао и приредио:
Драган Миленковић

LSVTM
2021

Садржај

Књига Прва

Објашњење 8
Предговор Први 10
Предговор Други 17
ДЕО ПРВИ: УВОД У ДУХ, ДУШУ И ТЕЛО
1. Дух, Душа и Тело 23
2. Дух и Душа 33
3. Човеков пад у грех 46
4. Спасење 58
ДРУГИ ДЕО: ТЕЛО
1. Тело и спасење 72
2. Телесни или путени верник 86
3. Крст и Свети Дух 97
4. Хвалисање Тела 110
5. Верников коначни став према телу 121
ТРЕЋИ ДЕО: ДУША
1. Избављење од греха и душевног живота 135
2. Искуство душевних верника 154
3. Опасности душевног живота 168
4. Крст и Душа 180
5. Духовни верници и душа 194

Књига Друга - Садржај
Књига Трећа - Садржај

Објашњење

Духовни човек је превод једине обимније књиге од Вочмана Нија. Док је писао ову књигу, он је сматрао да би ово дело могло бити његов последњи допринос цркви, иако је отада Бог по Својој милости другачије водио. Дуго након првог објављивања ове књиге на кинеском језику наш брат је изнео мишљење да је не би требало поново штампати; будући да она представља тако „савршено“ разматрање теме овог дела. Прибојавао се да књига не постане читаоцима само приручник о начелима, а не и водич ка искуству. С обзиром на хитну потребу у данашње време међу Божијом децом за помоћ у вези са духовним животом и духовном борбом, и познавајући овог нашег брата као онога који је увек отворен за Божији пут и веома чезне за тим да служи Његовом народу са свим оним што му је Бог дао, дошли смо до закључка да би он несумњиво дозволио да се ова књига објави на енглеском језику. Отуда и овај превод.

Преводи Светог писма.[*] Ревидирана Стандардна Верзија Библије[†] коришћена је у целом тексту, осим ако није другачије назначено.[‡]

---

[*] Пошто је ова књига писана на кинеском, а затим преведена на енглески, библијски цитати су узети из енглеских превода Светог писма. Ми ћемо наравно користити преводе који су нама на располагању на српском, углавном осавремењени Даничићев превод Старог завета и Чарнићев превод Новог.

[†] The Revised Standard Version (RSV)

[‡] Додатни преводи који су коришћени означени су следећим скраћеницама:
Amplified - *Amplified Old Testament*
ASV - American Standard Version (1901)
AV - Authorized Version (King James)
Darby - J. N. Darby, *The Holy Scriptures, a New Translation*
Young's - Young's *Literal Translation*

Чулан[*] *(природни) и душеван*[†]. Придеви „чулан“ и „душеван“ коришћени су да пренесу изразито различита значења. „чулан“, како се овде користи односи се на одговарајуће, одређене, легитимне или природне особине, функције или изражавања човекове душе које је Створитељ од самог почетка одредио да душа јединствено поседује и манифестује. „Душеван“ се појављује на овим страницама да опише човека у целини који је управљан душним делом свога бића тако да цео његов живот преузима карактер и изражавање његове душе.

[*] soulical - eng.
[†] soulish - eng.

Предговор Први

ГОСПОДУ коме служим одајем своју искрену захвалност, зато што ми је указао привилегију да напишем ову књигу. Одувек сам се надао да ће се неко способнији од мене латити овог посла, па ипак Господу је било угодно да позове мене да то урадим. Да је избор био на мени, ја бих био последњи који би је написао, зато што имам најмање жеље да пишем овакву књигу. Моја неодлучност није у томе што бих желео да избегнем своју обавезу, него зато што схватам да се таква књига тиче начина духовног живота и стратегије за духовну борбу, свакако изнад могућности онога чије је искуство са Господом било мање од десет година. Библија допушта вернику да преноси своје искуство; Свети Дух штавише води човека да то и учини; колико је боље ако таква искуства као што је оно „отргнут и уздигнут до трећег неба“ буду споменута након „четрнаест година“. Ја немам искуство „трећег неба“, нити сам примио неко велико откривење, али сам посредством Његове милости научио да свакодневно следим Господа у малим стварима. Према томе, у овом делу ја само покушавам да пренесем Божијој деци оно што сам током ових година примио од Господа.

Пре четири године осетио сам позив за писање овакве књиге. У то време одмарао сам се због физичке слабости у малој колиби поред реке, молећи се и читајући Божију Реч. Осетио сам хитну потребу за књигом заснованој на Речи и искуству, што би Божијој деци пружило јасно разумевање о духовном животу да би Свети Дух могао да га користи у вођству верника и да их избавља од тумарања по мраку. Тада сам знао да сам био опуномоћен од Бога да преузмем тај задатак. Почео сам да спремам поглавља која говоре о разликама између духа, душе и тела, једно поглавље

о телу, као и први део поглавља које се бави душевним животом. Али сам ускоро престао да пишем. Имао сам тада и много других послова за које ми је требало много времена. Међутим, то није била главна препрека, јер сам ипак могао да нађем прилике и за писање. Одложио сам перо првенствено због тога што многе истине о којима је тек требале да се пишу још нису биле потврђене и у моме искуству. Овај недостатак кога сам био светан, умањио би вредност и утицај ове књиге. Радије бих да се прво учим пред Господом и да доживим Његове истине путем искуства. Тада би оно што будем писао била духовна стварност, уместо духовне теорије. Стога је рад на овој књизи био обустављен три године.

Могу да кажем да ми је за те три године ова књига свакодневно била на срцу. Иако би неки могли сматрати да се прилично доцни са издавањем овог дела, ја сам у томе јасно видео Господњу руку. За ових неколико година истине које ова књига садржи, нарочито оне у последњем тому, ослободиле су многе од силе таме, указујући на то да смо дотакли духовну стварност. Посебном Господњом милошћу омогућено ми је да више разумем о циљу Господњег откупљења у раздвајању новог и старог створења. Славим Господа због тога. Господ ми је исто тако за време мојих путовања дао прилике да се упознам са многима од Његових изабраних слугу. То је увећало моје запажање, знање и искуство. За време мојих сусрета са људима Господ не само да ми је показао оно што заиста недостаје међу Његовом децом, него и оно што је откривено као прави лек у Његовој Речи. Зато бих дакле желео да кажем својим читаоцима да је ово приручник за духовни живот, и да сваки његов део може искуствено да се докаже.

Због мог посебног искуства услед свог слабог телесног здравља током ових неколико година, дано ми је да сазнам више о вечности и њеној стварности, а такође за то много дугујем и Божијој цркви. Стога сам се надао да ће ми бити могуће да завршим ову књигу за кратко време. Захваљујући Богу Оцу и неким мојим пријатељима у Господу, обезбеђено ми је мирно место за одмор и писање. За неколико месеци завршио сам делове 1 до 4 ове књиге. Иако још нисам

започео да радим на осталим деловима, уверен сам да ће ми Бог Отац указати неопходну милост у право време.

Сад пошто ће овај том ускоро бити објављен, а и остали после њега, рећи ћу вам искрено да није било лако савладати истине које се налазе у овој књизи – још теже је било да се запишу. Могао бих да кажем да сам два месеца свакодневно живео у чељустима Сатане. Какво војевање! Какво опирање! Све моје снаге духа, душе и тела биле су позване да се суоче са паклом. Такве битке су сада привремено обустављене, али треба написати и друга поглавља. Ви који сте Мојсије на брду, не заборавите Исуса Навина у равници. Знам да непријатељ веома мрзи ово дело. Он ће на сваки начин покушати да спречи да оно доспе у руке људи да га читају. Али немојте дозволити да непријатељ успе у томе.

Ово дело у три тома, није писано у облику проповеди или систематског излагања. Разлика је у томе што се ради о дужини бављења различитим темама и читаоци би требало то да узму у обзир. Иако се све три књиге баве духовним животом и духовном борбом, неки одељци би могли више да подвлаче духовни *живот*, а други духовну *борбу*. Књига је у целини приређена да би послужила као водич, стога је њен нагласак пре свега на томе како да се живи, уместо да убеди људе да тек крену овим путем. Она није писана зато да би подстакла појединце да теже за духовним путем, колико да би помогла онима који се *труде* да *знају* тај пут. Нека сви чија су срца управљена према Господу нађу помоћ на овим страницама.

Веома сам свестан да би се духовни животи читалаца ове књиге могли значајно разликовати. Стога, ако бисте дошли до неких делова које је тешко разумети, молим вас, немојте их одбацити нити покушавати да их разумете својим умом. Такве истине би требало да буду остављене за зрелији живот. Након поновног читања неког неразумљивог одељка (рецимо после две недеље или месец дана), можда ћете то боље схватити. Ипак, ова књига се у потпуности бави духовним животом као искуством. Ни на који други начин се не може разумети. Оно што би испочетка могло да изгледа неважним касније би могло да постане веома

драгоцено. Разумећете о чему се ради када стигнете у ту фазу. Али, да ли је неопходно да чекамо док не стигнемо до те фазе пре него што то и разумемо? У том случају каква ће бити корист од ове књиге? Велика тајна окружује духовно искуство верника. Господ увек пружа предукус дубљег живота пре него што доведе човека у пуни доживљај тога живота. Многи верници бркају пробање са пунином, не увиђајући да Господ само почиње да их у то уводи. Учење ове књиге ће задовољити потребу оних који су окусили тај живот, али га још нису у потпуности искусили.

Морамо се чувати једне ствари: никада не би требало да користимо знање које смо стекли из ове књиге за анализирању себе. Ако у Божијој светлости видимо светлост, ми ћемо упознати себе не губећи своју слободу у Господу. Али ако се по цео дан анализирамо, сецирајући своје мисли и осећања, то ће нас ометати да се изгубимо у Христу. Све док верник није дубоко поучен од Господа, он неће моћи да упозна себе. Самопосматрање и самосвестност шкоди духовном животу.

Било би добро размислити о Божијем откупљујућем плану. Божији циљ је да посредством новог живота који нам је дат у време новог рођења, Он може да нас избави 1) од греха, 2) од природног и 3) од натприродног, то јест сатанске зле силе у невидљивом домену. Ова три корака избављења су неопходна, ниједан од њих се не може изоставити. Ако хришћанин ограничава Божије откупљујуће дело тиме што је задовољан што побеђује грех, он промашује Божији циљ. Природни живот (наше добро „ја“) мора бити надвладано, а исто тако и натприродни непријатељ. Свакако је добро надвладати грех, али дело није завршено ако је непобеђено наше мало „ја“ и натприродно зло. Крст може да нам приушти такву победу. Надам се да ћу посредством Божије милости моћи да нагласим ова питања што будемо више одмицали.

Изузев последњег дела завршног тома који ће разматрати тело, ова књига се може сматрати Библијском психологијом. Ми све темељимо на Библији и све доказујемо духовним искуством. Исход наших открића, како кроз проучавање тако и кроз искуство, говори нам да за свако духовно искуство (на

пример, наново рођење) постоји посебна промена у нашем унутарњем човеку. Закључујемо да Библија дели човека на три дела – дух, душу и тело. Надаље ћемо видети колико су различите функције и домени ова три дела, посебно духа и душе. У вези с тим, потребно је додати неколико речи о првом делу овог првог тома. Разликовање духа и душе као и различитост у њиховим функцијама неопходно је знање за оне који теже да узрастају у духовном животу. Тек пошто знамо шта је дух и шта је духовно можемо да живимо по духу. Због великог недостатка оваквих учења, покушао сам да то детаљно објасним. Верницима који имају неко предзнање овај први део неће представљати никакве потешкоће у њиховом разумевању; али они који нису упознати са таквим учењем требало би само да запамте закључке и онда могу да пређу на други део. Стога се први део не бави посебно духовним животом; он нам само пружа неопходно знање које је основно за духовни живот. Овај део се може боље схватити ако се опет прочита тек по завршетку читања целе књиге.

Ја нисам први који заговара учење о раздвајању духа и душе. Ендру Мари (Andrew Murray) је једном рекао да оно чега црква и појединци треба да се прибојавају јесте прекомерна активност душе својом снагом ума и воље. Ф. Б. Мајер (F. B. Meyer) је изјавио да без знања о раздвајању духа и душе, не би могао да замисли какав би био његов духовни живот. Многи други, попут Ото Стокмајера (Otto Stockmayer), Џеси Пен-Луис (Jessie Pen-Lewis), Евана Робертса (Evan Roberts), Мадам Гијон (Madame Guyon) дали су исто сведочанство. Слободно сам користио њихове списе пошто смо сви ми примили исто послање од Господа; стога сам одлучио да изоставим обележавање многих њихових цитата.[*]

Ова књига није писана само за овакве вернике, него и да помогне онима који су млађи у Господњој служби од мене. Ми који смо одговорни за духовни живот других људи, требало би да знамо од чега и у шта их водимо – одакле и докле? Ако помажемо људима, негативно – да

[*] soulical – eng

не греше, и позитивно – да буду ревносни; хоће ли то бити све оно што Бог жели да учинимо? Или је можда у питању нешто значајније? Ја лично осећам да је Библија дала свој најодређенији суд. Божији циљ је да Његова деца буду у потпуности ослобођена од старог створења и да у потпуности уђу у ново створење. Без обзира на то како старо створење може изгледати човеку, оно је потпуно осуђено од Бога. Ако ми као духовни радници знамо шта треба да буде уништено, а шта треба да буде изграђено, онда нећемо бити слепци који воде слепе.

Ново рођење – примање Божијег живота – полазна је тачка целокупног духовног живота. Колико је бескорисно ако је крајњи исход свих наших подстицања, уверавања, аргумената, објашњавања и проучавања само да изазове неко разумевање у уму, неку одлучност у вољи, неко осећање у емоцији. То није помогло људима да прихвате Божији живот у свом духу. Али ако ми који смо одговорни за проповедање еванђеља уистину схватимо да уколико људи не приме Божији живот у дубини свога бића, нисмо учинили ништа корисно – до каквог ће онда драстичног побољшања бити у нашем раду. Заиста, такво знање ће нас довести до спознаје да многи који исповедају да верују у Господа Исуса заправо никада нису ни веровали. Сузе, кајање, обнова, ревност и рад: то нису обележја хришћанина. Срећни смо ако знамо да је наша одговорност да доведемо човека да прими Божији нестворени живот.

Док се присећам како је непријатељ покушавао да ме спречи да савладам истине записане у последњем тому ове књиге, не могу а да не будем забринут да ће неке људе, иако поседују ову књигу, Сатана спречити да је читају; или ако је и прочитају, да ће бити наведени да је забораве. Стога, дозволите ми да упозорим своје читаоце; требало би да се молите Богу да задржи Сатану да вас не спречава од читања ове књиге. Молите се док је читате – оно што сте прочитали претворите у молитву. Молите се да вас Бог заштити кацигом спасења да не бисте заборавили оно што читате или да не бисте само испунили свој ум безбројаним теоријама.

Неколико речи онима који већ поседују истине записане на следећим страницама. Ако вас је Бог милостиво ослободио од плоти и силе таме, требало би да за узврат изнесете другима ове истине. Дакле, пошто сте до краја „сварили“ ову књигу и те истине су постале ваше, хоћете ли окупити неколико верника и научити их овим истинама. Уколико је превише да користите читаву књигу, онда би један или два одељака били од користи. Надам се да ове истине неће остати непримећене. Штавише и ако позајмите некоме књигу да је прочита биће од користи.

Дакле, пошто се ова мала студија сада налази у Господњој руци, и ако је задовољан њом, нека Он то благослови у циљу духовног раста и духовне победе како у мени, тако и у многој мојој браћи и сестрама. Нека буде воља Божија. Нека Његов непријатељ буде поражен. Нека се наш Господ Исус ускоро врати да влада. Амин!

Вочман Ни
Шангај, 4. јун, 1927.

Предговор Други

ВЕОМА сам срећан данас што сам успео да довршим последњи део ове књиге. Сећам се када сам писао претходни предговор да сам тада завршио само прва четири дела. Са ових шест последњих делова која су сада завршена, увиђам да имам још много чега да поделим са својим читаоцима. Отуда и овај други предговор.

Прошло је више месеци од када сам почео да пишем овај завршни део књиге. Могу искрено да кажем да је за то време бреме овог дела било свакодневно са мном. За непријатеља је природно да мрзи ширење Божије истине. Као последица тога непрестано сам био мета његових напада и удара. Хвала Богу, Његова милост ме је досада одржала. Често сам помишљао да је немогуће наставити са писањем зато што је притисак на мој дух био сувише тежак, а издржљивост мога тела преслаба; да, чак сам и очајавао над самим животом. Међутим, кад год сам падао у очај, сваког пута ме је ојачао Бог коме служим, по Његовом обећању и путем молитава многих људи. Данас је задатак завршен и бреме ми је спало. Веома ми је лакнуло.

Данас са страхопоштовањем предајем ову књигу нашем Богу. Пошто је Он завршио оно што је започео, моја молитва је да Он и благослови ове странице да би испуниле своју Богомдану мисију у Његовој цркви. Молим Господа да благослови сваког читаоца да би могао да пронађе прави пут и научи да савршено следи Господа. Мој дух заједно са мојим молитвама иде заједно са овим делом. Нека га Бог употреби по Својој најславнијој вољи.

Браћо, сматра се да је мудро за писца да не показује превише одушевљења за свој рад, али ја ћу се ипак оглушити о овај људски обичај. Ја то не чиним због тога што сам ја написао ову књигу, него због истине коју она обухвата.

Да ју је написао неко други, мислим да бих био слободнији да привучем пажњу људи на то. Зато вас морам замолити за опроштење што дозвољавам себи ту слободу. Позната ми је важност истина које су садржане у овом тексту, и по мом најбољем познавању Божије воље, осећам да ће оне испунити хитну потребу овог доба. Без обзира на то колико бих могао бити погрешно схваћен, у једно сам сигуран: нисам имао ни најмању намеру се латим овог задатка, писао сам само због тога што сам био опуномоћен од Господа да то учиним. Истине садржане на овим страницама нису моје; Бог ми их је дао. Чак и када сам писао, Бог ме је благословио многим новим благословима.

Желим да моји читаоци темељно схвате да се ово дело ни у ком случају не може сматрати студијом о *теорији* духовног живота и о духовној борби. Лично могу да посведочим да сам ове истине научио кроз много страдања, невоља и падова. Могао бих рећи да је свако од ових учења било потврђено као ужареним гвожђем. И ове речи нису олако узете – оне долазе из дубине мога срца. Бог зна одакле те истине потичу.

Приликом састављања овог тома нисам покушао да групишем слична и сродна начела. Једноставно сам их поменуо када се за то јавила потреба. Из поштовања због њихове изузетне важности, можда сам се много пута дотакао једне или друге истине, надајући се да ће их деца Божија боље запамтити. Истина ће бити задржана и савладана само обнављањем и поновним читањем. „И биће им реч Господња, заповест по заповест, заповест по заповест, правило по правило, правило по правило, мало овде, мало онде“ (Иса. 28:13).

Свестан сам тога да у овом делу постоји много привидних недоследности, али читалац не би требало да заборави да су оне заиста само привидне, а не и стварне. Због тога што се ова књига бави разматрањем питања у духовном домену, неизбежно је да буде и многих привидних теоретских противречности. Духовне ствари често изгледају као противречне (2. Кор. 4:8,9). Међутим, све оне налазе свој савршени склад у искуству. Дакле, иако има места која изгледају као да се противе разуму, ја вас молим да дате све од себе да

бисте то схватили. Ако неко жели нешто погрешно да разуме, он ће сигурно моћи својевољно да тумачи нешто што ја нисам намеравао да кажем.

Из дубине свога бића осећам да ће само једна група људи заиста разумети ову књигу. Моја првобитна намера била је да послужи потреби многих верника, али ипак само они којима то заиста треба, моћи ће да цене ову књигу. Такви ће овде пронаћи приручник. Други ће или гледати на истине као на идеале или их критиковати као неприкладне. Сразмерно мери његове потребе биће и верниково разумевање онога што је овде написано. Све док читалац нема личну потребу, ниједан његов проблем неће бити решен читањем ових страница. То је оно чега читалац мора да се чува.

Што је дубља истина о је лакше да се постане теоретичар. Одвојено од деловања Светог Духа, нико не може доћи до дубље истине. Тако ће неки сматрати ова начела као неку врсту идеала. Зато будимо опрезни да не бисмо прихватили учења из ове књиге својим умом и тако обманули себе мислећи да их већ поседујемо. Ово је нешто најопасније, зато што ће се обмана која долази од тела и злог духа свакодневно повећавати.

Читалац би такође требало да буде на опрезу да не злоупотреби знање које прими са ових страница да би критиковао друге. Веома је лако рећи: ово је од духа, а оно од тела; али зар не знамо да ни ми нисмо изузетак? Истина је изнесена да би ослободила људе, а не да би изналазила кривицу. Критикујући ми потврђујемо да нисмо ништа мање телесни или путени од оних које критикујемо. Ова опасност је веома озбиљна, и због тога морамо бити веома опрезни.

У свом првом предговору поменуо сам једно питање које заслужује да се овде понови и обради. Веома је важно да никада не покушавамо да се анализирамо. Након читања студије попут ове, могли бисмо и сасвим несвесно да се прекомерно самоанализирамо. Приликом посматрања стања нашег унутарњег живота ми тежимо да исувише много анализирамо своје мисли, осећања и кретања унутарњег човека. То може довести до очигледног напретка, али у

ствари поступање са нашим „ја“ чини много тежим. Ако се упорно окрећемо према себи потпуно ћемо изгубити свој мир, јер ћемо ускоро открити неслагање између нашег очекивања и нашег стварног стања. Очекујемо да будемо испуњени светошћу, али налазимо да нам она недостатаје. То чини да се осећамо неугодно. Бог никада не тражи од нас да се толико самоиспитујемо. Бавећи се тиме то ствара један од главних разлога за духовну стагнацију. Наш мир налази се у гледању на Господа, а не у саме себе. У онликој мери до које гледамо на Њега до те мере смо и ослобођени од свога „ја“. Ми почивамо на чињеници о завршеном делу Господа Исуса Христа, а не на сопственом променљивом искуству. Прави духовни живот не зависи о испитивању наших осећања и мисли од јутра до сутра, него на „гледању“ ка Спаситељу!

Нека се ниједан читалац не заварава да помисли да се мора одупрети свим натприродним појавама. Мој циљ је да једноставно утичем на вас да је неопходно проверавати да ли нешто јесте или није од Бога. Искрено верујем да многа натприродна искуства потичу од Бога, био сам сведок огромног броја таквих искустава. Међутим, морам признати да су у данашње време многе натприродне појаве лажне и преварљиве. Немам ни најмању намеру да било кога наговорам да одбије све што је натприродно. Ја у овој књизи само истичем основне разлике у начелу између ова два типа манифестација. Када је верник суочен са било каквом натприродном појавом, требало би да то пажљиво испита у складу са начелима откривеним у Библији пре него што одлучи да то прихвати или одбаци.

Што се тиче душе, искрено осећам да већина хришћана иде из једне крајности у другу. С једне стране, ми обично сматрамо емоцију као телесну; стога оне који су лако покренути или узбуђени ми нормално категоришемо као телесне. С друге стране, заборављамо да бити *рационалан* не чини човека и духовним. Морамо се једнако борити против оваквог погрешног суда о продуховљавању рационалног живота, као и против погрешног схватања да је претежно емоционални живот у ствари духовност. Идући корак даље, никада не би требало да смањимо функцију

своје душе до смртне неактивности. Раније можда никада нисмо гледали своје телесно осећање и узбуђење са било којим степеном забринутости и тако смо сходно томе и живели. Касније, међутим, препознавши своју претходну грешку, ми сада потпуно потискујемо те емоције. Такав став нам може изгледати сасвим добар, али то нас неће учинити духовнијим. Уколико би мој читалац у вези са овим имао погрешно схватање, без обзира на то колико је мало, знам да ће његов живот постати „мртав“. Зашто? Зато што ће његов дух, без могућности да се изрази, бити заробљен умртвљеном емоцијом. А после тога налази се још једна опасност; наиме, у претераном сузбијању својих емоција, верник ће се коначно развити у рационалног, а не и у духовног човека; мада у другом облику, и даље остаје душеван. Па ипак, узбуђење душе, ако то одражава осећање *духа*, изузетно је вредно, и помисао душе, ако то одражава ум *духа*, може бити најпоучније.

Желео бих да кажем нешто о завршном делу ове књиге. С обзиром на моју телесну слабост, чини ми се да сам најмање квалификован да пишем о томе; можда ми управо та слабост даје дубљи увид у вези с тим предметом, јер ја трпим више слабости, болести и бола него већина људи. Безброј пута моја храброст је изневерила, али хвала Богу, успео сам да завршим писање и овог дела. Надам се да ће они који су имали слична искуства у својим земаљским шаторима прихватити оно што сам написао нудећи мало светла у тами кроз коју сам прошао. Наравно много је опречних мишљења која се врте око божанског исцељења. Будући да је ово књига која се првенствено бави начелима, ја се уздржавам од тога да улазим са осталим верницима у дебату о детаљима. У овој књизи сам рекао оно што сам осећао да сам вођен да кажем. Оно што сада молим мога читаоца јесте да у феномену исцељења он може да разлучи и разликује шта је дошло од Бога а шта од себе.

Признајем да постоји много тога што је непотпуно у овом делу; ипак, пошто сам дао све од себе, ја то нудим и вама. Свестан озбиљности ове поруке, замолио сам Бога у страху и дрхтању да ме проведе кроз све то. Оно што сам

прибележио предајем савести Божије деце – да би она сама проценила оно што је речено.

Признајем да ће дело које покушава да открије лукавство непријатеља сигурно навући на себе непријатељство сила таме и противљење многих људи. Нисам ово писао да бих тражио похвалу од људи. Ово противљење не узимам у обзир. Такође схватам да ако Божија деца приме помоћ на основу читања ове књиге, можда ће мислити више о мени него што би требало. Дозволите ми да искрено кажем да сам ја само човек, најслабији од свих. Учење које се налази на овим страницама открива искуства мојих слабости.

Ова књига је данас у рукама читалаца. То је у потпуности Божија милост. Будите ли имали храбрости и истрајности да прочитате први део ове књиге и наставите са осталим деловима, можда ће вас Бог благословити Својом истином. Ако сте већ завршили читање комплетног дела, могу ли вас замолити да га после извесног времена поново прочитате. Драги моји, управимо још једном своја срца према Господу, бацимо се на Његове груди вером и црпимо од Њега Његов живот. Изнова признајмо да смо ми сиромашни а Он богат, да ми ништа немамо, а да Он има све. Осим што нам је дата милост, ми смо беспомоћни грешници. Одајмо Му захвалност у својим срцима, јер нам је Господ Исус указао милост.

Оче свети, оно што си ми поверио сада се налази овде у овој књизи. Ако ти се чини да је то добро, благослови га. Сачувај у овим последњим временима Своју децу од исквареног тела и злих духова. Оче, изгради Тело Свога Сина, уништи непријатеље Твога Сина, и убрзај долазак Царства Твога Сина. Господе Боже, гледам на Тебе, предајем се Теби, и чезнем за Тобом.

Вочман Ни
Шангај, 25. јун, 1928.

ПРВИ ДЕО

УВОД У ДУХ, ДУШУ И ТЕЛО

1

Дух, душа и тело

УОБИЧАЈЕНО схватање о душевно-телесном склопу људских бића је дуалистично – да имају душу и тело. Према овом схватању душа је невидљиви унутрашњи духовни део, док је тело видљиви спољашњи део тела. Иако има неке истине у томе, ипак је то нетачно. Такво мишљење долази од палог човека, а не од Бога; независно од Божијег откривења, ниједно друго схватање није поуздано. Несумњиво је тачно да је тело човеков спољашњи омотач, али Библија никада не меша дух и душу као да су они једно те исто. Не само да су различити по својим називима; саме њихове природе се међусобно разликују. Божија Реч не дели човека на два дела – душу и тело. Радије, она сматра човека као троделно биће које има дух, душу и тело. 1. Солуњанима 5:23 гласи: „А сам Бог мира да вас посвети потпуно, те да се ваш неоштећени дух, и душа, и тело, беспрекорно сачувају приликом доласка Господа нашега Исуса Христа.“ Овај стих указује управо на то да се човек састоји из три дела. Апостол Павле овде говори о потпуном посвећењу верника: „да вас посвети *потпуно*.“ Дакле, према ономе што тврди апостол, како је човек потпуно посвећен? Тиме што су сачувани његов дух, душа и тело. Из овога можемо лако закључити да *цела* особа обухвата та три дела. Овај стих такође прави разлику између духа и душе; у супротном, Павле би једноставно рекао „ваша душа“. Зато што је Бог направио разлику између људског духа и људске душе, закључујемо да човек није састављен од два, него од три дела: од духа, душе и тела.

Да ли је заиста важно раздвајати дух и душу? То је питање од *највеће* важности зато што има огроман утицај на духовни живот верника. Како верник може да разуме духовни живот ако не зна колики је опсег домена духа? Како он може духовно да расте без таквог схватања? Не разликовати дух и душу јесте кобно по духовну зрелост.

Хришћани често сматрају да је духовно оно што је душевно, стога остају у душо-телесном стању и не траже оно што је заиста духовно. Како можемо избећи губитак ако бркамо оно што је Бог раздвојио?

Духовно знање је веома важно за духовни живот. Међутим, додајмо то да је једнако важно, ако не и важније за верника да буде понизан и вољан да прихвати учење Светог Духа. Ако је тако, Свети Дух ће му пружити искуство о растављању духа и душе, иако можда нема много сазнања о овој истини. С једне стране, верник који је у највећем незнању, без икакве представе о подели на дух и душу, ипак може да искуси такво растављање у стварном животу. С друге стране, најупућенији верник, који је потпуно упознат са истином о духу и души, ипак не може да буде без икаквог искуства о томе. Много је боља она особа која може имати и знање и искуство. Међутим, већини недостаје овакво искуство. Према томе, добро је у почетку водити их да упознају различите функције духа и душе, а потом их охрабрити да траже оно што је духовно.

Други делови Светог писма праве исту разлику између духа и душе. „Јер је реч Божија жива, и делотворна, и оштрија од сваког мача с две оштрице, те досеже до растављања *душе* и *духа*, зглавака и мождине, па суди мислима и смерањима срца“ (Јев. 4:12). Писац у овом стиху дели човекове нетелесне елементе на два дела: „душу и дух“. Телесни део који је овде споменут обухвата зглавке и мождину – органе за кретање и осећај. Када свештеник користи мач да исече и потпуно сецира жртву, ништа се не може сакрити. Чак су и зглавци и мождина одвојени. На сличан начин Господ Исус користи Реч Божију на Свом народу да би их потпуно раздвојио, да досегне чак до растављања духовног, душевног и физичког. Из овога следи да пошто се душа и дух могу *разделити*, да мора да

се и разликују по природи. Стога је очигледно да се човек састоји из три дела.

Стварање човека

„А створи Господ Бог човека од праха земаљског, и удахну му у ноздрве дах живота; и поста човек душа жива“ (1. Мој. 2:7). Када је Бог створио човека, створио га је од праха земљаског, и онда му је задахнуо у ноздрве „дах живота“. Чим је „дах живота“, који је постао човеков дух, дошао у контакт са човековим телом, настала је и душа. Отуда је душа спој човековог тела и духа. Зато Свето писмо назива човека „живом душом“. Дах живота постао је човеков дух, то јест начело живота у њему. Господ Исус нам каже: „Дух је оно што оживљава“ (Јован 6:63). Овај дах живота потиче од Господа Стварања. Међутим, не смемо бркати човеков дух са Божијим Светим Духом. Потоњи се разликује од нашег људског духа. Римљанима 8:16 показује њихову разлику објављујући да „сам Дух сведочи с нашим духом да смо деца Божија“. Реч „живот“ која је коришћена за „дах живота“ на изворном хебрејском језику је *чеј*, и то је у *множини*. Ово се може односити на чињеницу да је од онога што је Бог задахнуо у човека настао двојаки живот – душевни и духовни. Када је оно што је Бог задахнуо ушло у човеково тело, то је постало човеков дух; али када је дух утицао на тело настала је душа. То објашњава почетак нашег духовног и душевног живота. Међутим, морамо препознати да овај дух није Божији сопствени живот, јер „дах свемогућега дао ми је живот“ (Јов 33:4). То није улазак нестворенога Божијег живота у човеку, нити је то Божији живот који примамо приликом наново рођења. Оно што примамо приликом новог рођења јесте Божији сопствени живот који представља дрво живота. Али наш људски дух, иако трајно постоји, лишен је „вечног живота“.

„Створи Господ Бог човека од праха земаљског“ односи се на човеково тело; „удахну му у ноздрве дах живота“ односи се на човечији дух који је дошао од Бога; и „поста човек душа жива“ односи се на човекову душу када је тело

оживљено духом и тако произвео живог и самосвесног човека. Комплетан човек је тројство – састављен од духа, душе и тела. Према 1. Мој. 2:7 човек је био састављен од само два независна елемента – телесног и духовног; али када је Бог ставио дух унутар оног земљаног кућишта, настала је душа. Човечији дух додирнувши мртво тело учинио је да настане душа. Тело одвојено од духа је било мртво, али посредством духа човек је оживљен. Орган који је тако оживљен назван је душом.

„Поста човек душа жива“ не изражава само чињеницу да је спој духа и тела довело до настанка душе, то такође сугерише да су дух и тело били потпуно *интегрисани* у тој души. Другим речима, душа и тело су били спојени са духом, а дух и тело су се интегрисали у душу. Адам „у свом стању пре пада у грех није ништа знао о овим непрестаним борбама духа и тела које ми свакодневно доживљавамо. Дошло је до савршеног *спајања* његових тријy природа у једну и душа као уједињујући посредник постала је узрок његове индивидуалности – његовог постојања као посебног бића“ (Пемберово *Земљино најраније доба*). Човек је означен као жива душа, јер тамо су се дух и тело срели и чијим посредством је његова индивидуалност била спозната. Можда бисмо могли да употребимо једну несавршену илустрацију: Кап боје у чаши воде. Боја и вода ће се сјединити у трећу супстанцу која се зове мастило. На исти начин два независна елемента – дух и тело – удружују се да би постали жива душа. (Ова аналогија није сасвим одговарајућа због тога што душа која је настала сједињавањем духа и тела постаје независан, нераздвојив елемент као што су то дух и тело.)

Бог је сматрао човекову душу као нешто јединствено. Као што су анђели створени као духови, тако је човек претежно створен као жива душа. Човек није само имао тело – тело са дахом живота; он је постао и жива душа. Тако ми касније налазимо у Светом писму да је Бог често називао људе „душама“. Зашто? Јер какав је човек зависи од тога у каквом је стању његова душа. Његова душа га представља и изражава његову индивидуалност. То је орган човекове слободне воље, орган у коме су дух и тело

потпуно спојени. Ако човекова душа жели да се покорава Богу, то ће омогућити духу да влада над човеком као што је то Бог заповедио. Душа, ако то изабере, такође може потиснути дух и узети неко друго задовољство као човеков господар. Ово тројство духа, душе и тела делимично се може илустровати сијалицом. Унутар сијалице, која може представљати целог човека, постоји електрична енергија, светло и жица. Дух је налик електричној енергији, душа је светлост, а тело жица. Електрична енергија је узрок светлости, док је светлост ефекат електричне енергије. Жица је материјална супстанца за преношење електричне енергије као и за испољавање светлости. Спајање духа и тела доводи до настанка душе, оно што је јединствено за човека. Као што се електрична енергија преношена путем жице, испољава светлошћу, тако дух делује на душу, а душа се пак изражава кроз тело.

Међутим, ми морамо добро запамтити да док је у овом животу душа тачка састајања елемената нашег бића, дух ће бити владајућа сила у нашем васкрслом стању. Библија нам говори: „Сеје се природно тело, васкрсава духовно тело“ (1. Кор. 15:44). Дакле, ово је важна ствар: ми који смо сједињени са нашим васкрслим Господом, можемо и сада имати духовну власт над читавим бићем. Нисмо сједињени са првим Адамом који је створен као жива душа, него са последњим Адамом који је дух који оживљава (45. стих).

Одговарајуће функције духа, душе и тела

Човек путем физичког тела долази у додир са материјалним светом. Стога можемо означити тело као део који нам даје *свест о свету*. Душа се састоји од разума који нам помаже у садашњем стању постојања и емоција које произлазе из чула. Пошто душа припада човековом сопственом „ја“ и открива његову личност, она се назива делом *самосвести*. Дух је онај део помоћу којег имамо заједништво са Богом и по коме смо једино способни да Га схватимо и да Му се клањамо. Пошто нам говори о нашем односу са Богом, дух се назива елементом *свесности о*

Богу. Бог пребива у духу, наше „ја“ пребива у души, док се чула налазе у телу.

Као што смо већ споменули, душа је место састајања духа и тела, јер се они тамо спајају. Помоћу свог духа човек општи са духовним светом и са Божијим Духом, примајући и показујући силу и живот духовног домена. Посредством свог тела човек је у контакту са спољашњим чулним светом, утиче на њега и бива под његовим утицајем. Душа се налази између ова два света, па ипак припада обома. Она је повезана са духовним светом посредством духа и са материјалним светом посредством тела. Она такође поседује моћ слободне воље, стога је у могућности да бира између својих околности. Дух не може директно да делује на тело. Потребан му је посредник, а тај посредник је душа која је настала додиривањем духа са телом. Стога душа стоји између духа и тела, повезујући ово двоје. Дух може обуздати тело кроз посредовање душе, тако што ће се покорити Богу; исто тако тело посредством душе може привући дух да воли свет.

Од ова три елемента дух је најплеменитији јер се спаја са Богом. Тело је најниже јер је оно у додиру са материјом. Душа која се налази између њих спаја их и узима њихов карактер као свој. Душа омогућава да дух и тело опште и сарађују. Деловање душе се састоји у томе да ово двоје држи у њиховом правилном редоследу, тако да они не могу да изгубе праву везу – наиме, да оно што је најниже, тело, може бити покорно духу, а оно највише, дух, може управљати телом кроз душу. Главни човеков чинилац је свакако душа. Она гледа на дух да пружи оно што је потоњи примио од Светог Духа да би душа, након што је била усавршена, могла да пренесе телу оно што је примила; онда и тело може учествовати у усавршавању Светим Духом и тако постати духовно тело.

Дух је најплеменитији део човека и заузима најдубљи део његовог бића. Тело је најниже и заузима најудаљеније место. Између ово двоје душа служи као њихов посредник. Тело је спољашњи заклон душе, док је душа спољашњи омотач духа. Дух преноси своју мисао души и душа учи тело да се покорава наредбама духа. То је смисао душе као

посредника. Пре човековог пада у грех дух је управљао читавим бићем кроз душу.

Снага душе је најзначајнија, јер се дух и тело тамо спајају и чине га местом човекове личности и утицаја. Пре него што је човек починио грех, сила душе је била потпуно под влашћу духа. Стога је њена снага била снага духа. Дух не може сам да делује на тело; то може учинити само кроз посредовање душе. То можемо видети у Луки 1:46-47: „Велича душа моја Господа, и дух мој радује се Богу, Спаситељу мом“ (Дарби). „Овде промена времена показује да је дух најпре осетио радост у Богу, а онда, општећи са душом, проузроковао је да изрази тај осећај помоћу телесног органа“ (Пемберово *Земљино најраније доба*).

Да поновимо, душа је место где се налази наша личност. Ту се налазе воља, разум и емоције. Као што се дух користи за општење са духовним светом и тело са природним светом, тако се и душа налази између њих и користи своју моћ да разлучи и одлучи да ли духовни или природни свет треба да влада. Понекад и сама душа преузима контролу над човеком кроз његов разум, стварајући тако идејни свет који влада. Да би дух владао, душа мора дати свој пристанак, у супротном, дух је беспомоћан да би управљао душом и телом. Али ова одлука зависи од душе, јер се у њој налази човекова личност.

У ствари, душа је стожер читавог бића, јер јој припада човекова воља. Тек када је душа спремна да заузме понизан став, дух може да управља целим човеком. Ако се душа побуни против заузимања таквог положаја, дух ће бити немоћан да влада. Ово објашњава значење човекове слободне воље. Човек није машина која се окреће према Божијој вољи. Уместо тога, човек има потпуну суверену моћ да одлучи за себе. Он поседује орган – своју сопствену вољу – и може да изабере или да следи Божију вољу или да Му се одупре, и да уместо тога следи Сатанину вољу. Бог жели да дух, као најплеменитији део човека, управља читавим бићем. Ипак, воља – кључни део индивидуалности – припада души. Воља је та која одређује да ли би дух, тело, или чак наше „ја“ требало да влада. С обзиром на

чињеницу да душа поседује такву моћ и да је орган човекове индивидуалности, Библија назива човека „живом душом“.

Свети храм и човек

„Зар не знате“, пише апостол Павле, „да сте храм Божији и да Дух Божији обитава у вама?“ (1. Кор. 3:16). Он је примио откривење упоређујући човека са храмом. Као што је Бог некада живео у храму, тако и Свети Дух у данашње време борави у човеку. Упоређујући га са храмом ми можемо видети како се јасно манифестују троструки човекови елементи.

Знамо да је храм подељен на три дела. Први део је спољашњи трем који сви виде и сви могу ту да дођу. Овде се нуди сво спољашње клањање Богу. Када се даље уђе унутра ту је Светиња, у коју једино свештеници могу да уђу и где приносе Богу уље, кâд и хлеб. Они су прилично близу Бога – али не и најближе, јер се још увек налазе изван завесе и због тога нису у стању да стоје пред Његовим самим присуством. Бог пребива дубоко унутра, у Светињи над Светињама, где је тама истиснута блиставом светлошћу и у коју ниједан човек не може да уђе. Иако првосвештеник тамо улази једном годишње, то ипак указује да пре него што завеса буде расцепљена ниједан човек не може ући у Светињу над Светињама.

Човек је такође Божији храм, и он исто тако има три дела. Тело је попут спољашњег трема, који заузима спољашњи положај својим животом који је свима видљив. Овде човек треба да се покорава свакој Божијој заповести. Овде Божији Син служи као замена и умире за човечанство. Унутра је човекова душа која сачињава човеков унутрашњи живот и која обухвата човекова осећања, вољу и разум. Таква је Светиња наново рођене особе, јер је његова љубав, воља и мисао у потпуности просветљена да може да служи Богу као што је то некада чинио свештеник. У самој унутрашњости, иза завесе, налази се Светиња над Светињама у којој никаква људска светлост није продрла и у којој ниједно око никада није завирило. То је „заклон Вишњега“, Божије

пребивалиште. Човек не може ту да допре уколико Бог није вољан да поцепа завесу. То је човеков дух. Тај дух се налази изван човекове самосвести и изнад његове осећајности. Овде се човек сједињује и има заједништво с Богом.

У Светињи над Светињама нема светла зато што Бог тамо пребива. У Светињи се налази светло које обезбеђује седмокраки свећњак. Спољашњи трем се налази под јаком дневном светлошћу. Све ово служи као слика и сенка наново рођене особе. Његов дух је попут Светиње над Светињама у којој Бог пребива, где се све обавља вером, изван видокруга, чула или разума верника. Душа подсећа на Светињу јер је обилно просветљена многим рационалним мислима и упутствима, многим знањем и разумевањем о стварима које се налазе у идејном и материјалном свету. Тело се може упоредити са спољашњим тремом, јасно видљивим свима. Деловање тела могу сви да виде.

Редослед који нам Бог представља је непогрешив: „Ваш дух и душа и тело“ (1. Сол. 5:23 – Караџић). То није „душа и дух и тело“, нити „тело и душа и дух“. Дух је најважнији део, стога се и први помиње; тело је најниже и зато се и помиње на крају; душа се налази између, зато се и помиње у средини. Сада када смо видели Божији редослед, можемо да ценимо мудрост Библије у поређењу човека са храмом. Можемо препознати савршени склад који постоји између храма и човека у односу на редослед и вредност.

Служба у храму се одвија према откривењу у Светињи над Светињама. Све активности у Светињи и у спољашњем трему уређене су Божијим присуством у Светињи над Светињама. То је најсветије место, место на којем се четири угла храма спајају и ослањају. Нама изгледа као да се у Светињи над Светињама ништа не догађа, зато што је тамо потпуно мрачно. Све активности су у Светињи; из Светиње свештеници управљају чак и оним активностима које се одвијају у спољашњем трему. Па ипак све активности Светиње су у ствари управљане откривењем у потпуној тишини и миру Светиње над Светињама.

У томе није тешко сагледати духовну примену. Душа, орган наше личности, састоји се од разума, воље и осећања. Изгледа нам као да је душа господар свих деловања, јер

тело следи њен правац. Међутим, пре него што је човек пао у грех, душа је упркос многим својим деловањима, била управљана духом. И то је редослед који Бог још увек хоће: најпре дух, потом душа, и на крају тело.

ПРВИ ДЕО

УВОД У ДУХ, ДУШУ И ТЕЛО

2

Дух и душа

Дух

НЕОПХОДНО је да верник зна да има дух, зато што се тамо, као што ћемо ускоро сазнати, одвија свака комуникација Бога са човеком. Ако верник не препознаје свој дух он је постојано неупућен у то како да има заједништво са Богом у духу. Он лако замењује мисли или емоције душе за дела духа. Тако се он ограничава на спољашњи домен – никада не може да допре до духовног домена.

1. Коринћанима 2:11 говори о „човековом духу који је у њему.“
1. Коринћанима 5:4 помиње „мој дух.“
Римљанима 8:16 говори о „нашем духу“ (Караџић).
1. Коринћанима 14:14 користи речи „дух мој.“
1. Коринћанима 14:32 говори о „пророчким духовима.“
Приче 25:28 односе се на „његов сопствени дух“ (Дарби).
Јеврејима 12:23 пише о „духовима . . . праведника.“
Захарија 12:1 каже да је „Господ . . . створио човеку дух који је у њему.“

Горе поменути стихови из Светог писма су довољан доказ да ми, као људска бића, уистину поседујемо људски дух. Овај дух није сродан нашој души, нити је исто што и Свети Дух. Ми се клањамо Богу у том духу.

Према учењу Библије и на основу верниковог искуства, за људски дух се може рећи да се састоји из три дела; или, другачије речено, може се рећи да има три главне функције. То су савест, интуиција и заједница. *Савест* је разлучујући орган који разликује шта је добро а шта погрешно; међутим, не путем утицаја знања које је похрањено у уму, него радије спонтаним директним просуђивањем. Често ће наше расуђивање оправдавати оно што осуди наша савест. Рад савести је независан и непосредан; она не попушта пред спољашњим мишљењима. Ако би човек хтео да учини нешто погрешно, она ће подићи свој глас да га оптужи. *Интуиција* је чулни орган људског духа. Она се у потпуности разликује од телесног и душевног чула, због тога се и зове интуиција. Интуиција подразумева директну чулност независну од било којег спољашњег утицаја. То знање које нам долази без било какве помоћи разума, емоције и воље долази интуитивно. Ми заиста „знамо" пу-тем наше интуиције; наш разум нам само помаже да то и „разумемо". Божија откривења и целокупно деловање Светог Духа познати су вернику кроз његову интуицију. Зато верник мора да обрати пажњу на ова два елемента: на глас савести и на учење интуиције. *Заједница* је клањање (штовање) Богу. Органи душе нису у могућности да се клањају Богу. Бога не можемо докучити помоћу својих мисли, осећања или намера, јер Њега једино можемо *директно* упознати у нашим духовима. Наше клањање Богу и Божије комуницирање са нама одвија се директно у духу. То се одвија у „унутарњем човеку", а не у души или у спољашњем човеку.

Стога можемо закључити да су ова три елемента – савест, интуиција и заједница – дубоко међусобно повезани и да функционишу усаглашено. Однос између савести и интуиције огледа се у томе што савест расуђује у складу са интуицијом; она осуђује свако понашање које се не придржава упутстава саопштених путем интуиције. Интуиција је повезана са заједницом или клањањем јер је Бог интуитивно познат човеку и у интуицији Он му открива Своју вољу. Ни у којој мери очекивање или закључивање нам не пружа знање о Богу.

Из следећих трију група стихова из Светог писма лако се може приметити да наши духови поседују функцију савести (ми не тврдимо да дух *јесте* савест), интуицију (или духовно чуло), и заједницу (или клањање Богу).

А) *Функција савести у човековом духу*

„Господ Бог твој учини те *отврдну* дух његов“ (5. Мој. 2:30).

„Помаже онима који су *смерна* духа“ (Пса. 34:18).

„Дух *прав* обнови у мени“ (Пса. 51:10).

„Рекавши ово Исус поста *жалостан* у духу“ (Јован 13:21 – Караџић).

„*Раздражи* се дух његов у њему гледајући град пун идола“ (Дела 17:16 – Караџић).

„Сам Дух *сведочи* с нашим духом да смо *деца* Божија“ (Рим. 8:16).

„Ја сам, наиме, иако нисам код вас телом, али сам присутан духом, већ *осудио*“ (1. Кор. 5:3).

„Нисам имао *мира* у свом духу“ (2. Кор. 2:13 – AV).

„Није нам, наиме, Бог дао *плашљивог* духа“ (2. Тим. 1:7).

Б) *Функција интуиције у човековом духу*

„Дух је *срчан*“ (Матеј 26:41).

„И *сазнавши* одмах Исус својим духом“ (Марко 2:8).

„Он *уздахну* духом својим“ (Марко 8:12).

„*Потресе* се у духу“ (Јован 11:33).

„*Устрепталог* духа Павле је сведочио Јудејима да је Исус – Христос“ (Дела 18:5 – AV).

„*Горећи* духом“ (Дела 18:25 – Караџић).

„А сад, ето, дух ми је *везан* и идем у Јерусалим“ (Дела 20:22).

„Јер ко од људи *зна* шта је у човеку – сем човековог духа који је у њему?“ (1. Кор. 2:11).

„*Умирили* су, наиме, дух мој – и ваш“ (1. Кор. 16:18).

„Јер ви сви *умириште* дух његов“ (2. Кор. 7:13 – Караџић).

В) *Функција заједнице у човековом духу*

„И обрадова се дух мој Богу, моме спаситељу“ (Лука 1:47).
„Али, долази час – и већ је ту – када ће се истински клањаоци *клањати* Оцу у духу и истини“ (Јован 4:23 – ССП).
„Коме својим духом *служим*“ (Рим. 1:9).
„*Служимо* у новом духу“ (Рим. 7:6).
„Него сте примили Духа усиновљења, којим *вичемо*: Ава, Оче“ (Рим. 8:15).
„Сам Дух *сведочи с* нашим духом“ (Рим. 8:16).
„А ко се *сједини* с Господом, постаје с њим један дух“ (1. Кор. 6:17 – ССП).
„*Певаћу* хвалу духом“ (1. Кор. 14:15).
„Јер ако ти *благосиљаш* духом“ (1. Кор. 14:16).
„И *одведе ме* у духу“ (Отк. 21:10).

На основу ових стихова из Светог писма можемо знати да наш дух поседује најмање три поменуте функције. Иако необраћени људи још увек немају живот, они ипак имају те функције (али њихово клањање потиче од злих духова). Код неких људи ове функције су више изражене, а код неких мање. Међутим, то не значи да они нису мртви у својим гресима и преступима. Нови завет не сматра спасенима оне са осетљивом савешћу, изоштреном интуицијом, духовном склоношћу и интересовањем. Такви људи нам само потврђују да осим разума, емоција и воље у нашој ду-ши, ми имамо и дух. Пре новог рођења, дух је одвојен од Божијег живота; тек после тога Божији живот и Свети Дух пребивају у нашим духовима. Они су затим оживљени да би били оруђа Светог Духа.

Наш циљ у проучавању значаја духа је да нам омогући да схватимо да ми као људска бића поседујемо независан дух. Овај дух није човеков разум, његова воља или његова емоција; напротив, он обухвата функције савести, интуиције и заједнице. Ту у духу нас Бог обнавља, учи и уводи у Свој мир. Са жаљењем треба рећи да због вишегодишњег робовања души многи хришћани веома мало знају о свом

духу. Морамо у страху пред Богом да Га молимо да нас научи кроз искуство шта је духовно а шта душо-телесно.

Пре него што је верник наново рођен, његов дух постаје дубоко потопљен и окружен његовом душом да му је немогуће да разликује да ли нешто потиче из душе или из духа. Функције душе су помешане са функцијама духа. Поред тога, дух је изгубио своју првобитну функцију – према Богу; зато што је мртав Богу. Изгледа да је дух постао саучесник души. И док разум, емоција и воља јачају, функције духа постају толико помрачене да их чине готово непознатим. Зато мора да дође до раздвајања душе и духа када човек доживи наново рођење.

Истражујући стихове из Светога писма произлази да необновљени дух не функционише ништа другачије од начина на који то чини душа. Следећи стихови то илуструју:

„Он се забрину у духу“ (1. Мој. 41:8).

„Тада се умири њихов дух према њему“ (Судије 8:3 – Дарби).

„Онај који је набусит духом показује лудост“ (Приче 14:29 – Дарби).

„Дух жалостан суши кости“ (Приче 17:22).

„Који лутају духом оразумиће се“ (Иса. 29:24).

„Ридаћете од туге у духу“ (Иса. 65:14).

„Дух му се посили у охолости“ (Дан. 5:20).

Ови стихови нам показују дела *необновљеног* духа и указују на то колико су његова дела слична делима душе. Разлог због чега се не спомиње душа него дух је због тога да би се открило шта се догодило у самој дубини човековог бића. То нам износи на видело како је човеков дух био под потпуном контролом и утицајем човекове душе, што има за последицу манифестовање деловања душе. Ипак, дух и даље постоји зато што та дела долазе од духа. Иако душа управља духом, дух не престаје да буде орган.

Душа

Осим тога што човек има дух који му омогућава да има заједништво са Богом, он поседује и душу – своју самосвест. Човек је постао свестан свог постојања деловањем његове душе. Она је седиште наше личности. Елементи који нас чине људима припадају души. Интелект, мисли, идеали, љубав, емоције, расуђивање, могућност избора, одлучивање итд., само су различита искуства душе.

Већ је објашњено да су дух и тело спојени у душу која, затим, формира орган наше личности. Зато Библија понекад назива човека „душом", као да се човек само од ње састоји. На пример, 1. Мој. 12:5 означава људе као „душе" (ASV). Поред тога, када је Јаков довео читаву своју породицу у Египат, записано је да „свега, дакле, душа дома Јаковљева, што дођоше у Египат, беше седамдесет" (1. Мој. 46:27). Много је примера где се у изворном језику Библије уместо речи „душа" користи реч „човек", зато што је душа седиште и суштина личности. Схватити човекову личност значи схватити његову особу. Човеково постојање, карактеристике и живот налазе се у души. Зато Библија човека назива „душом".

Оно што сачињава човекову личност су три главне способности: воља, разум и емоција. Воља је инструмент за наше одлуке, открива нашу способност избора. Она изражава нашу вољност или невољност: „хоћемо" или „нећемо". Без тога, човек је сведен на ниво аутоматизма. Ум, инструмент за наше мисли, манифестује нашу интелектуалну способност. Одавде произлази мудрост, знање и расуђивање. Недостатак тога чини човека безумним и тупим. Инструмент за оно што волимо или не волимо је способност емоција. Кроз њу можемо да изразимо љубав или мржњу и да се осећамо радосно, љутито, тужно или срећно. Ако било шта од овога недостаје, то ће учинити човека неосетљивим попут дрвета или камена.

Пажљиво проучавање Библије довешће до закључка да ове три основне способности личности припадају души. Превише је одељака из Светог писма да бисмо их све

цитирали. Стога се овде могу набројати само неколико изабраних стихова.

А) *Способност душе: Воља*

„Немој ме дати на вољу (на изворном: „души“) непријатељима мојим“ (Пса. 27:12).
„Нећеш га дати на вољу (на изворном: „души“) непријатељима његовим“ (Пса. 41:2).
„Дадох те на вољу (на изворном: „души“) ненавидницима твојим“ (Језек. 16:27).
„Ако ти после не би била по вољи (на изворном: „души“)“ (5. Мој. 21:14).
„Не дај да говоре у срцу (на изворном: „души“) свом: Добро! То смо хтели“ (Пса. 35:25).
„Или се (на изворном: „душом“) уз заклетву обавеже“ (4. Мој. 30:2 – ССП).
„Дакле, управите сад памет и срце (на изворном: „душу“) да тражите Господа Бога свога“ (1. Дневника 22:19 – Слободан превод с енглеског).
„За којом им душе *чезну* да се у њу врате и онде настане“ (Јер. 44:14 – Amplified).
„Ове невоље моја душа *одбија* да дотакне “ (Јов 6:7 – Amplified).
„Моја душа *бира* дављење, смрт, а не моје кости“ (Јов 7:15 – Дарби).

Овде се „воља“ или „срце“ односе на људску вољу. „Управити срце“, „душе њихове чезну“, „одбити“ и „изабрати“ све је то деловање воље, која има своје изворе у души.

Б) *Способност душе: Интелект или разум*

„За чим *тежи* њихова душа, њихових синова и кћери“ (Језек. 24:25 – Дарби).
„Није добро када је душа без *знања*“ (Приче 19:2 – Дарби).
„Докле ћу носити бол (сиријски, хебрејски: *домишљати*) у души?“ (Пса. 13:2 – ССП).

„Чудесна су твоја дела, и то моја душа добро *зна*“ (Пса. 139:14 – Дарби).
„Душа се моја *опомиње* без престанка, и поништила се у мени“ (Плач 3:20).
„*Знање* омили души твојој“ (Приче 2:10).
„Чувај праву *мудрост* и разборитост, и биће живот души твојој“ (Приче 3:21-22).
„Тако ће бити познање *мудрости* души твојој“ (Приче 24:14).

Овде речи „знање“, „савет“, „тежити“, „мислити“ итд., постоје као активности човековог интелекта или разума, на које Библија указује да потичу из душе.

Г) *Способност душе: Емоције*

1) Емоције привржености (или обратно)

„И кад заврши разговор са Саулом, душа Јонатанова приону за душу Давидову. И Јонатан га *заволе* као своју душу“ (1. Сам. 18:1).
„Кога *љуби* душа моја“ (Песма 1:7).
„*Велича* душа моја Господа“ (Лука 1:46).
„Његовом се животу *гади* хлеб, и души његовој јело најмилије“ (Јов 33:20 – Дарби).
„На које *мрзи* душа Давидова“ (2. Сам. 5:8).
„Моја се душа *љутила* на њих“ (Зах. 11:8 – Дарби).
„Зато *љуби* Господа Бога свога . . . из све душе своје“ (5. Мој. 6:5).
„Мојој души је *додијао* мој живот“ (Јов 10:1 – Дарби).
„Њихове душе су се *гадиле* сваког јела“ (Пса. 107:18 – Дарби).

2) Емоције жеља

„Узми шта *зажели* твоја душа . . . или шта год ти *заиште* душа“ (5. Мој. 14:26 – Дарби).
„Шта год *жели* душа твоја“ (1. Сам. 20:4 – Дарби).
„*Гине* душа моја *желећи* у дворе Господње“ (Пса. 84:2).
„*Чежња* душе ваше“ (Језек. 24:21 – Дарби).
„Тако душа моја *тражи* тебе, Боже“ (Пса. 42:1).

„Душом својом *жудим* тебе ноћу“ (Иса. 26:9).
„Љубимац мој који је *по вољи* моје душе“ (Матеј 12:18).

3) Емоције осећања и чула
„А теби самој мач ће *пробости* душу“ (Лука 2:35).
„Јер *жалостан* беше сав народ [у души]“ (1. Сам. 30:6).
„Јер јој је душа *огорчена* и *потресена*“ (2. Цар. 4:27 – Amplified).
„*Сажали* се у души ради муке синова Израиљевих“ (Судије 10:16 – Дарби).
„Докле ћете *мучити* душу моју“ (Јов 19:2).
„Душа ће се моја *веселити* у Богу моме“ (Иса. 61:10).
„*Узвесели* душу слуге свога“ (Пса. 86:4).
„Душа њихова *изнеможе* у њима“ (Пса. 107:5).
„Што си *клонула*, душо моја“ (Пса. 42:5).
„Врати се, душо моја, у *мир* свој“ (Пса. 116:7).
„*Изнеможе* душа моја желећи“ (Пса. 119:20).
„*Сласт* души“ (Приче 16:24).
„Нека се ваша душа *насити* богатим јелима“ (Иса. 55:2 – Amplified).
„Кад *нестајаше* душе моје у мени“ (Јона 2:7).
„*Претужна* је моја душа“ (Мат. 26:38).
„Моја душа је сад *узнемирена*“ (Јован 12:27).
„Гледајући и слушајући *мучио* своју праведну душу“ (2. Пет. 2:8).

У горе поменутим запажањима која се дотичу различитих људских емоција можемо открити да је наша душа способна да воли и да мрзи, да жели и да тежи, да осећа и да има чула.

Из овог кратког библијског проучавања сасвим је очигледно да човекова душа има у себи онај део који је познат као воља, део који је познат као разум или интелект, и део који је познат као емоције.

Душевни живот

Неки библијски стручњаци указују нам на то да се у грчком језику користе три различите речи за означавање „живота“: 1) *биос*, 2) *психа*, 3) *зои*. Све оне описују живот али преносе веома различита значења. *Биос* се односи на средства за живот или живљење. Наш Господ Исус је употребио ову реч када је похвалио жену која је ставила у храмску благајну сва своја средства за живот. *Зои* је највиши живот, живот духа. Кад год Библија говори о вечном животу, она користи ову реч. *Психа* се односи на анимирани човеков живот, његов природни живот или живот душе. Библија користи овај израз када описује људски живот.

Напоменимо да су речи „душа“ и „душевни живот“ које се помињу у Библији једно те исто на изворном језику. У Старом завету хебрејска реч за душу *„нефеш“* подједнако се користи и за „душевни живот“. Следствено томе, Нови завет користи грчку реч *психа* и за „душу“ и за „душевни живот“. Отуда знамо да „душа“ није само један од три човекова елемента, него је и човеков живот, његов природни живот. На многим местима у Библији „душа“ се преводи као „живот“.

> „Али не једите месо у ком је још живот, то јест крв“ (1. Мој. 9:4, 5 – ССП).
> „Јер, живот живог бића је у крви“ (3. Мој. 17:11 – ССП).
> „Јер су умрли који су тражили живот детињи“ (Матеј 2:20).
> „Сме ли се суботом . . . спасти живот или упропастити?“ (Лука 6:9).
> „Који су предали своје животе за име Господа нашега Исуса Христа“ (Дела 15:26).
> „Али мени није нимало стало до мога живота“ (Дела 20:24).
> „Да живот свој да као откуп за многе“ (Матеј 20:28).
> „Добри пастир полаже свој живот за овце“ (Јован 10:11, 15, 17)

.Реч „живот“ у овим стиховима је „душа“ на изворном језику. То је тако преведено, јер би било тешко разумети на други начин. Душа је заправо људски живот.

Као што смо поменули, „душа“ је један од три елемената човека. „Душевни живот“ је човеков природни живот, оно што га чини да постоји и да га покреће. То је живот помоћу којег човек данас живи; то је сила помоћу које човек постаје оно што јесте. Пошто Библија примењује *нефеш* и *психа* и на душу и на човеков живот, нама је очигледно да ово двоје, иако су различити, нису и одвојиви. Разликују се по томе што се на неким местима *психа* (на пример) мора превести или као „душа“ или као „живот“. Ове речи се у преводу не могу мешати. На пример, у Луки 12:19-23 и Марко 3:4 „душа“ и „живот“ су заправо иста реч на изворном језику, али било би бесмислено да их на нашем језику преведе-мо једном речју. Међутим, они су нераздвојиви, јер су потпуно уједињени у човеку. Човек без душе не живи. Библија нам никада не говори да природни човек има живот који није душа. Човеков живот је само душа која прожима тело. Када се душа споји са телом она постаје човеков живот. Живот је феномен душе. Библија сматра да је садашње човеково тело „душевно тело“ (1. Кор. 15:44 – на изворном језику), јер живот нашег садашњег тела је живот душе. Стога је човеков живот једноставно израз склопа његових менталних, емоционалних и вољних способности. „Личност“ у природном домену обухвата ове различите делове душе, али само толико и не више. Душевни живот је човеков природни живот.

Да је душа човеков живот најважнија је чињеница коју треба препознати, јер она увелико зависи од тога какви ћемо хришћани ми постати, било духовни или душо-телесни. Ово ћемо касније опширније објаснити.

Душа и човеково „ја“

Пошто смо видели како је душа место где се налази наша личност, орган воље и природног живота, лако можемо закључити да је душа и моје „стварно ја“ – ја лично. Наше „ја“ је душа. И то се може доказати Библијом. У 4. Мој. 30,

израз „везати се“ појављује се 10 пута. На изворном језику то гласи: „Везати своју душу.“ То нас доводи до закључка да је душа наше „ја“. У многим другим библијским одељцима налазимо да се реч „душа“ преводи као „ја“. На пример:

„Да не будете нечисти од њих“ (3. Мој. 11:43).
„Немојте се скрнавити ничим“ (3. Мој. 11:44).
„Себи и племену своме“ (Јест. 9:31).
„Који растржеш душу своју у јарости својој“ (Јов 18:4).
„Што се сам грађаше праведнији“ (Јов 32:2).
„Него и сами отидоше у ропство“ (Иса. 46:2).
„Тих дана не обављајте никакав посао, изузев спремања јела за сваког од вас (на изворном: „за сваку душу“) – (2. Мој. 12:16 – ССП).
„Који убије кога (на изворном: „убије било коју душу“) нехотице“ (4. Мој. 35:11, 15).
„Да бих ја (на изворном: „да би моја душа“) умро смрћу праведничком“ (4. Мој. 23:10).
„А кад ко (на изворном: „било која душа“) хоће да принесе на жртву Господу дар“ (3. Мој. 2:1).
„Ја сам се смирио“ (Пса. 131:2 – AV).
„Немој мислити да ћеш се (на изворном: „у својој души“) мимо све Јудејце избавити у дому цареву“ (Јест. 4:13).
„Закле се Господ Бог собом (на изворном: „закле се својом душом“)“ (Амос 6:8).

Ови стихови из Старог завета нам на разне начине саопштавају како је душа човеково „ја“.

Нови завет преноси исти утисак. Реч „душе“ је изворни превод за „осам *особа*“ у 1. Пет. 3:20, и за „двеста седамдесетшест *људи*“ у Делима 27:37 (ССП). Израз у Римљанима 2:9 преведен у данашње време као „сваког човека који чини зло“ дато је на изворном језику као „свака човечија душа која чини зло.“ Дакле, упозорити душу човека који чини зло значи упозорити злог човека. У Јакову 5:20 под спасавањем душе подразумева се спасавање грешника. А Лука 12:19 сматра речи утехе које безумни богаташ говори својој души као да говори самом себи.

Стога је јасно да целокупна Библија под човековом душом или душевним животом сматра за то самог човека.

Потврда тога може да се нађе у речима нашег Господа Исуса, забележеним у два Еванђеља. Матеј 16:26 гласи: „Јер шта ће користити човеку ако сав свет добије, а *животу своме (психа)* науди?“ Док у Луки 9:25 то понавља: „Јер какву корист има човек кад задобије сав свет, а самога себе *(еаутон)* упропасти или оштети?“ Оба писца Еванђеља бележе исту ствар; ипак, један користи реч „живот“ (или „душу“), док други користи реч „себе“. То значи да Свети Дух користи Матеја да објасни значење „себе“ у Лукином Еванђељу, а Лука значење речи „живот“ у Матејевом Еванђељу. Човекова душа или живот је сам човек, и обратно.

Такво проучавање нам омогућава да закључимо следеће: Да бисмо били човек, морамо да делимо оно што је укључено у човекову душу. Сваки природни човек поседује овај елемент и све што он укључује, јер душа је обичан живот који деле сви природни људи. Пре новог рођења, све што је укључено у живот – било да је то наше „ја“, живот, снага, сила, избор, мисао, мишљење, љубав, осећање – односи се на душу. Другим речима, душевни живот је живот који човек наслеђује по рођењу. Све што тај живот поседује и све што би могао да постане, налази се у домену душе. Ако јасно препознамо шта је душо-телесно* онда ће нам касније бити лакше да препознамо оно што је духовно. Биће могуће да се раздвоји духовно од душо-телесног.

---

* soulish – *„душо-телесно“,* тј. што потиче из човекове душе, има свој корен у души

ПРВИ ДЕО

УВОД У ДУХ, ДУШУ И ТЕЛО

3

Човеков пад у грех

ЧОВЕК кога је Бог створио значајно се разликовао од свих других створених бића. Он је поседовао дух сличан оном који су имали анђели, а истовремено је имао душу налик души нижих животиња. Када је Бог створио човека дао му је потпуну слободу. Он није учинио човека машином којом аутоматски управља Његова воља. То се јасно види из 1. Мојсијеве 2, у време када је Бог заповедио првом човеку које плодове сме а које не сме да једе. Човек кога је Бог створио није био машина којом Бог управља; него је имао потпуну слободу избора. Могао је да одлучи да послуша Бога, или да се побуни против Њега. Човек је имао власт да спроводи своју вољу приликом избора да ли да послуша или да не послуша. Ово је веома важно, зато што морамо да схватимо да нас у духовном животу Бог никада не лишава наше слободе. Уколико не будемо активно сарађивали са Њим, Бог неће ништа предузети за нас. Ни Бог ни ђаво не могу ништа даураде док претходно за то не добију наш пристанак – зато што човек има слободну вољу.

Човеков дух је у почетку био највиши део читавог његовог бића, коме су душа и тело били потчињени. У нормалним околностима, дух је као господарица, душа као управница, а тело као слуга. Господарица поверава послове управници која затим заповеда слузи да их изврши. Господарица у четири ока издаје наређења управници, управница их затим јавно преноси слузи. Управница изгледа као да је господар, али у ствари господарица је свему господар. Нажалост,

човек је пао у грех; поражен је и сагрешио је; због тога је збркан правилан редослед духа, душе и тела.

Бог је дао човеку суверену власт и подарио је бројне дарове људској души. Мисао и воља, или интелект и намера су међу истакнутим деловима. Првобитни Божији циљ је био такав да би људска душа требало да прими и усвоји истину и суштину Божијег духовног живота. Он је дао дарове људима да би човек могао да прихвати Божије знање и вољу као своју. Ако људски дух и душа одрже своје створено савршенство, здравље и живост, његово тело би тада могло да буде заувек без промене. Ако би деловао својом вољом узимајући и једући плод живота, Божији Сопствени живот би несумњиво ушао у његов дух, прожео његову душу, преобразио целог његовог унутарњег човека, и пренео његово тело у нераспадљивост. Тада би буквално имао „вечни живот“. У том случају његов чулни (природни) живот би био потпуно испуњен духовним животом, а цело његово биће би се преобразило у оно што је духовно. Насупрот томе, ако би се преокренуо редослед духа и душе, човек би тада потонуо у таму и људско тело не би могло дуго да се одржи, него би убрзо почело да се распада.

Упознати смо с тим како је човекова душа изабрала дрво знања добра и зла, а не дрво живота. Ипак, није ли очигледно да је Божија воља за Адама била да једе плод са дрвета живота? Јер пре него што је Бог забранио Адаму да једе плод са дрвета знања добра и зла и упозорио га да ће онога дана кад с њега окуси умрети (1. Мој. 2:17), Он му је прво заповедио да слободно једе са сваког дрвета у врту и намерно је поменуо дрво живота које се налазило усред врта. Ко може рећи да није тако?

„Плод знања добра и зла“ подиже људску душу и потискује му дух. Бог не забрањује човеку да једе овај плод само да би испитао човека. Он то забрањује зато што зна да ће конзумирањем тог плода човеков душевни живот бити толико стимулисан да ће његов духовни живот бити угушен. То значи да ће човек изгубити право знање о Богу и тако бити мртав за Њега. Божија забрана показује Божију љубав. Знање о добру и злу у овом свету је само по себи

зло. Такво знање извире из интелекта човекове душе. Оно надувава душевни живот и стога празни духовни живот до те мере да он губи било какво знање о Богу, све до оног тренутка када је мртав.

Велики број Божијих служитеља сматра да то дрво живота представља Божији дар живота свету кроз Његовог Сина Господа Исуса. То је вечни живот, Божија природа, Његов нестворени живот. Дакле, овде имамо два дрвета – једно дрво производи духовни живот док друго развија душевни живот. Човек у свом првобитном стању није ни грешан, ни свет и праведан. Он се налази између ово двоје. Он може или да прихвати Божији живот, и тако постане духовни човек и заједничар божанске природе; или пак да надува свој створени живот како би постао душеван, наносећи тако смрт свом духу. Бог је дао савршену равнотежу између ове три човекове компоненте. Кад год је један део превише развијен, остали су погођени.

Нашем духовном животу биће од велике помоћи ако разумемо порекло душе и њено начело живота. Наш дух потиче директно од Бога јер је Богомдан (4. Мој. 16:22). Наша душа није тако директно изведена; она је настала када је дух ушао у тело. Стога је она изразито повезана са створеним бићем. То је створени живот – природни живот. Корисност душе је заиста велика ако одржава своје право место као управница, дозвољавајући духу да буде господарица. Тада човек може да прими Божији живот и да у животу буде повезан са Богом. Међутим, ако ова душевна област постане надувана, дух је тада потиснут. Сва човекова деловања биће ограничена на природну област створеног, немоћна да се сједине са Божијим натприродним и нестворeним животом. Први човек је подлегао смрти због тога што је окусио плод знања добра и зла, чиме је неприродно развијао свој душевни живот.

Сатана је кушао Еву једним питањем. Знао је да ће његово питање побудити женину мисао. Да је била потпуно под контролом духа, она би одбацила такво испитивање. Покушавајући да одговори на то она је употребила свој разум за непослушност духу. Несумњиво, Сатанино питање

је обиловало заблудама, јер је његов главни мотив био само да подстакне Евино ментално напрезање. Он би очекивао да га Ева исправи, али авај, Ева се у свом разговору са Сатаном усудила да изврне Божију Реч. У складу с тим, непријатељ је био осокољен да је наведе да окуси тај плод предложивши јој да ће јој се, када га окуси, отворити очи и да ће бити као Бог и знати шта је добро а шта зло. „И жена видећи да је плод на дрвету добар за јело и да га је милина гледати и да је дрво врло драго ради знања, узбра рода са њега и окуси“ (1. Мој. 3:6). Ева је тако гледала на ствар. Сатана је најпре изазвао њену душевну мисао а затим је ишао ка томе да шчепа њену вољу. Исход: Ева је пала у грех.

Сатана увек користи физичку потребу као прву мету напада. Једноставно је поменуо Еви да окуси тај плод, потпуно физичку материју. Затим је наставио да мами њену душу, саопштавајући јој то повлаћивањем да ће јој се очи отворити да зна шта је добро а шта зло. Иако је таква тежња за знањем била потпуно оправдана, последица тога је ипак довела њен дух у отворену побуну против Бога зато што је погрешно протумачила Божију забрану као резултат зле намере. У почетку, Сатанино кушање долази до тела, затим до душе и коначно до духа.

Пошто је била искушана Ева је изнела своје мишљење. Као прво: „Род на дрвету је добар за јело.“ Ово је „пожуда тела“. Евино тело је најпре било ускомешано. Друго, „милина га је гледати“. То је „пожуда очију“. Сада су и њено тело и душа били заведени. Треће, „дрво је врло драго ради знања“. То је „понос живота“. Таква жеља открила је колебање њених емоција и воље. Њена душа је сада била неконтролисано покренута. Она није више стајала као посматрач, већ је била увучена да жуди за тим плодом. Како је људска емоција опасан господар!

Зашто би Ева пожелела плод? То није била само пожуда тела и пожуда очију, већ и порив радозналости за мудрошћу. У потрази за мудрошћу и знањем, чак и код тзв. „духовног знања“ често се могу открити активности душе. Када човек покуша да увећа своје знање менталним вежбањем помоћу

књига, не чекајући на Бога и не ослањајући се на вођство Светог Духа, његова душа је очито у пуном замаху. То ће исцрпсти његов духовни живот. Зато што је човеков пад у грех изазван тражењем знања, Бог користи лудост крста да „уништи мудрост мудрих“. Интелект је био главни узрок човеког пада у грех; стога, да би се спасао човек мора веровати у лудост Речи о крсту, уместо да зависи од свог интелекта. Дрво знања доводи до човековог пада у грех, тако да Бог користи дрво лудости (1. Пет. 2:24) да спаси душе. „Ако неко међу вама мисли да је мудар на овом свету, нека постане луд – да би био мудар. Јер је мудрост овога света лудост пред Богом“ (1. Кор. 3:18-20; види и 1:18-25).

Пажљивим проучавањем извештаја о човековом паду у грех, можемо да видимо да су побуном против Бога, Адам и Ева развили своје душе до те мере да су потиснули своје духове и заронили их у таму. Истакнути делови душе су човеков разум, воља и емоције. Воља је орган одлучивања, зато је и човеков господар. Разум је орган мисли, а емоција је орган расположења. Апостол Павле нам каже: „Адам не би преварен“, што указује на то да Адамов разум није био збркан тог кобног дана. То је била Ева чији је разум био помућен: „А жена преварена учини преступ“ (1. Тим. 2:14). Према запису из 1. Мојсијеве тамо пише да „жена одговори: змија ме превари, те једох“ (1. Мој. 3:13); али да је човек рекао „жена коју си удружио са мном, она ми даде (не „превари ме“) с дрвета, те једох“ (1. Мој. 3:12). Адам очигледно није био преварен; његов разум је био бистар и знао је да је плод био са забрањеног дрвета. Он га је јео због своје љубави према жени. Адам је схватио да оно што је змија рекла није било ништа друго него обмана непријатеља. На основу апостолових речи ми увиђамо да је Адам промишљено згрешио. Он је волео Еву више од себе. Он је њу учинио својим идолом, и због ње је био спреман да се побуни против заповести свога Створитеља. Како је то жалосно што су му емоције надвладале разум; његово расуђивање је било надвладано његовим расположењем. Зашто људи „не повероваше истини?“ Зато што се „определише за неправду“ (2. Сол. 2:12). Не ради се о томе да је истина неразумљива, него да није вољена. Стога, када

се човек заиста окрене Господу он „срцем (не разумом) верује за правду“ (Рим. 10:10, Караџић).

Сатана је навео Адама на грех тако што се домогао његове воље кроз емоције, док је Еву кушао на грех тако што је шчепао њену вољу путем помраченог разума. Када је змија затровала човекову вољу, разум и емоције и човек уместо Бога следио Сатану, његов дух, који је био способан да има заједништво са Богом, претрпео је смртоносан ударац. Овде можемо видети закон који управља деловањем Сатане. Он користи телесне ствари (једење плода) да би намамио човекову душу на грех; чим душа згреши, дух се спушта у крајњу таму. Редослед његовог деловања је увек овакав: споља ка унутра. Ако он не почне с телом, онда почиње своје деловање на разум или емоције да би допрео до човекове воље. Истог тренутка када се човекова воља преда Сатани, он поседује читаво човеково биће и убија његов дух. Али Божије деловање није такво; Његово је деловање увек изнутра према споља. Бог почиње да ради у човековом духу и наставља просветљујући његов разум, подстичући његову емоцију и изазивајући га да спроводи своју вољу над његовим телом да би извршио Божију вољу. Сва Сатанска деловања се изводе споља према унутра; сва божанска деловања су изнутра према споља. На овај начин можемо разликовати шта долази од Бога а шта од Сатане. Све то нас додатно учи да када Сатана једном преузме човекову вољу, он тада има и контролу над тим човеком.

Требало би пажљиво запазити да је душа место где човек изражава своју вољу и испољава своје сопствено господство. Због тога Библија често наводи да је душа та која греши. На пример, Михеј 6:7 каже: „Грех душе своје.“ Језекиљ 18:4, 20 гласи: „Која душа згреши.“ И у 3. и 4. Мојсијевој често се помиње да душа греши. Зашто? Зато што је душа та која одлучује да згреши. Наш опис греха је: „Да се воља препушта искушењу.“ Грешење је ствар воље душе; па тако мора бити и искупљење за душу. „Кад дају прилог Господу на очишћење душа ваших“ (2. Мој. 30:15). „Јер је душа телу у крви; а ја сам вам је одредио за олтар да се чисте душе ваше, јер је крв што душу чисти“ (3. Мој. 17:11). „Да би се очистиле душе наше пред Господом“ (4.

Мој. 31:50). Пошто је *душа* та која греши, следи да *душа* мора бити и искупљена. И она стога може бити искупљена само *душом*:

> „Али Господу би воља да га бије; и даде га на муке; кад положи душу своју у принос за грех . . . видеће труд душе своје и наситиће се . . . јер је дао душу своју на смрт . . .; и сам носи грехе многих, и за злочинце се моли“ (Иса. 53:10-12).

Анализирајући природу Адамовог греха откривамо да поред побуне постоји и одређена врста независности. Овде не смемо изгубити из вида слободну вољу. С једне стране, дрво живота подразумева осећај *зависности*. У то време човек није поседовао Божију природу, али да је јео плод са дрвета живота, могао је себи да обезбеди Божији живот. Човек је могао да достигне свој врхунац – поседовање самог Божијег живота. Ово је зависност. С друге стране, дрво знања добра и зла предлаже *независност*, јер је човек вршећи своју вољу тежио за знањем које му није обећано – нешто што му Бог није одобрио. Његов револт је прогласио његову независност. Побунивши се он није морао да зависи од Бога. Штавише, његова тежња за знањем добра и зла показала је и његову независност, јер није био задовољан оним што му је Бог већ дао. Веома је очигледна разлика између духовног и душевног. Духовни потпуно зависи од Бога, потпуно је задовољан оним што је Бог дао; душеван држи правац супротно од Бога и жуди за оним што Бог није дао, посебно „знање“. Независност је посебно обележје душевних људи. Та ствар – ма колико била добра, чак и клањање Богу – несумњиво је од душе ако не захтева потпуно поуздање у Бога и уместо тога позива на ослањање на човекову сопствену снагу. Дрво живота не може да расте у нама заједно са дрветом знања. Побуна и независност објашњавају сваки грех почињен и од стране грешника и од стране верника.

Дух, душа и тело након пада у грех

Адам је живео од даха живота који је постао дух у њему. Духом је осетио Бога, познавао Божији глас и имао

заједништво са Богом. Имао је изоштрену свесност о Богу. Али после пада у грех, његов дух је умро.

Када је Бог говорио Адаму, Он му је најпре рекао: „У који дан окусиш са њега (плод са дрвета знања добра и зла), умрећеш“ (1. Мој. 2:17). И поред тога, Адам и Ева су наставили да живе стотинама година након што су јели забрањени плод. Ово очигледно указује на то да смрт коју је Бог унапред најавио није била физичка. Адамова смрт је отпочела у његовом духу.

Шта је заправо смрт? Према својој научној дефиницији, смрт је „престанак комуникације са околином“. Смрт духа је престанак комуникације са Богом. Смрт тела је прекид комуникације између духа и тела. Дакле, када кажемо да је дух мртав то не значи да духа више нема; ми једноставно под тим мислимо да је дух изгубио своју осетљивост према Богу и да је стога мртав за Њега. Право стање ствари је у томе да је дух онеспособљен – није више у стању да има заједништво с Богом. Илустроваћу то следећим примером: Неми човек има уста и плућа али нешто није у реду са његовим гласним жицама и не може да говори. Што се тиче људског говора, његова уста се могу сматрати мртвима. Слично томе, Адамов дух је умро због његове непослушности Богу. Он је и даље имао свој дух, али је био мртав за Бога јер је изгубио свој духовни инстинкт. Још увек је тако, грех је уништио изоштрену интуитивну спознају духа о Богу и учинио је човека духовно мртвим. Он може бити религиозан, моралан, учен, способан, јак и мудар, али је мртав Богу. Он чак може да говори о Богу, да размишља о Богу и да проповеда Бога, али још увек је мртав за Бога. Човек није у стању да чује или осети глас Божијег Духа. Према томе, у Новом завету Бог често сматра мртвима оне који живе по телу.

Смрт која је наступила у духу нашег праоца Адама постепено се ширила док није допрла до његовог тела. Иако је живео много година након што је његов дух био мртав, смрт је ипак непрестано деловала у њему све док нису његов дух, душа *и* тело били мртви. Његово тело, које је могло бити преображено и прослављено, уместо тога враћено је у прах. Пошто је његов унутарњи човек запао

у пометњу, његово спољашње тело мора умрети и бити уништено.

Одсада, Адамов дух (као и дух свих његових потомака) пао је под угњетавање душе све док се постепено није спојио са душом и та два дела постала су уско повезана. Писац посланице Јеврејима каже у 4:12 да Божија Реч „досеже до растављања душе и духа". Раздвајање је неопходно зато што су дух и душа постали једно. Док су блиско повезани они увлаче човека у душевни свет. Све се ради према налозима интелекта или осећања. Дух је изгубио своју силу и осећај, као да спава дубоким сном. Инстинкт који још има потпуно је парализован у познавању и служењу Богу. Он остаје у коми као да не постоји. То је оно што се у Јуди 19 означава речима „телесни људи, који немају духа" (дослован превод). То свакако не значи да људски дух престаје да постоји, јер 4. Мојсијева 16:22 јасно каже: да је Бог, Бог „духовима и сваком телу". Свако људско биће још увек поседује дух, иако је он помрачен грехом и немоћан да одржи заједништво с Богом.

Колико год да је тај дух мртав према Богу, он може остати активан као разум или тело. Он се сматра мртвим за Бога али је још увек веома активан у другим видовима. Понекад дух палог човека може бити чак и јачи од његове душе или тела и задобити власт над читавим бићем. Такве особе су „духовне", баш као што је већина људи углавном чулна (природна) или телесна, јер су њихови духови много већи од духова обичних појединаца. То су врачаре и вештице. Оне заиста одржавају контакт у духовној области; али то чине посредством злог духа, а не по Духу Светом. Тако је дух палог човека повезан са Сатаном и његовим злим духовима. Он је мртав за Бога, али је веома жив за Сатану и слуша злог духа који сада делује у њему.

Попуштајући захтевима својих страсти и пожуда, душа је постала роб телу, тако да Свети Дух сматра да је бескорисно тежити за Божијим местом у таквој души. Отуда Свето писмо каже: „Неће се дух мој до века препирати с људима, јер су тело" (1. Мој. 6:3). Библија обележава тело као склоп необновљене душе и физичког живота, мада чешће указује на грех који је у телу. Једном када је човек потпуно под

влашћу тела, он нема могућности да се ослободи. Душа је заменила ауторитет духа. Све се ради независно и према налозима његовог разума. Чак и у верским питањима, у жаркој потрази за Богом, све се врши снагом и вољом човекове душе, лишене откривења Светог Духа. Душа није само независна од духа; она је додатно под контролом тела. Сада се од ње тражи да послуша, извршава и испуњава пожуде, страсти и захтеве тела. Дакле, сваки Адамов потомак није само мртав у свом духу, већ је и „од земље, земљан" (1. Кор. 15:47). Тело потпуно управља над људима који су пали у грех, они живе у складу са жељама њихових душевних живота и телесних страсти. Такви људи нису у стању да имају заједништво с Богом. Понекад показују свој интелект, понекад своју страст, али чешће показују и једно и друго. Тело неометано држи чврсту контролу над целим човеком.

То је оно што је откривено у Јуди 18 и 19: „Ругачи који ће живети по својим безбожним пожудама. То су ти што стварају раздор, чулно настројени људи који немају Духа." Бити душеван је супротно од бити духован. Дух, тај најплеменитији део нас, део који може бити сједињен са Богом и који би требало да управља душом и телом, сада је под влашћу душе, оног дела који је земаљски и у својој побуди и у свом стремљењу. Дух је лишен свог првобитног положаја. Садашње човеково стање је неприродно. Зато је представљен као да нема духа. Последица тога што је душеван је та што постаје ругаоц, тежећи ка безбожним страстима и стварајући поделе.

1. Коринћанима 2:14 говори о таквим необраћеним особама на овај начин: „Земаљски (душеван) човек не прима што је од Божијег Духа, јер је то за њега лудост, и не може да сазна, зато што о томе треба на духован начин расуђивати." Такви људи који су под контролом своје душе са својим потиснутим духом, у директној су супротности са духовним људима. Они могу бити веома интелигентни, способни да изнесу самовољне идеје или теорије, али не пристају на оно што долази од Божјег Духа. Они нису у стању да приме откривење од Светог Духа. Такво откривење се знатно разликује од људских идеја. Човек може мислити

да су људски интелект и расуђивање свемоћни, да је мозак у стању да схвати све истине света; али Божије мишљење је да је то „таштина над таштинама“.

Док је човек у свом душевном стању, он често осећа несигурност овог доба па тако и он тражи вечни живот долазећег доба. Али и поред тога, још увек је немоћан да многим својим размишљањем и теоретизирањем открије Реч живота. Како су непоуздана људска размишљања! Често посматрамо како се веома паметне особе сукобљавају у својим различитим гледиштима. Теорије лако доведу човека у заблуду. То су сањарења која сурвају човека у вечну таму.

Колико је само истинито да без вођства Светог Духа интелект није само непоуздан, већ и изузетно опасан, јер често уноси пометњу по питању шта је исправно а шта погрешно. Мала несмотреност неће само проузроковати привремени губитак, него и трајну штету. Човеков помрачени разум га често води у вечну смрт. Било би заиста добро кад би необраћене душе могле да увиде ово!

Иако је човек телесан њиме не мора само да управља душа; он може бити вођен и телом; јер су душа и тело веома испреплетани. Пошто тело греха обилује жељама и страстима, човек је у стању да почини најстрашније грехе. Као што је тело створено од праха, тако оно природно нагиње ка земљи. Увођење змијског отрова у човеково тело претвара све његове легитимне жеље у пожуде. Пошто се душа једном препустила телу у непослушности Богу, душа се сваки пут сматра обавезном да се поведе за њим. Стога основне жеље тела често могу да се изражавају кроз душу. Снага тела постаје толико надмоћна да душа не може а да не постане послушан роб.

Божија намера је да дух има надмоћ, да влада над нашом душом. Али чим се човек окрене ка телесном његов дух тоне у ропство души. Даља деградација следи када човек постане „телесан“ („од тела“), јер се тело као најниже уздиже да буде суверено. Човек се тако спустио од „контроле духа“ на „контролу душе“, и од „контроле душе“ на „контролу тела“. Он тоне све дубље и дубље. Како је то жалосно кад тело задобије власт.

Грех је убио духа: духовна смрт тако постаје део свих, јер су сви мртви у гресима и преступима. Грех је учинио душу независном: стога душеван живот није ништа друго до себичан и самовољан живот. Грех је коначно оснажио тело: у складу с тим грешна природа влада посредством тела.

ПРВИ ДЕО

УВОД У ДУХ, ДУШУ И ТЕЛО

4

Спасење

Пресуда на Голготи

СМРТ је ступила на свет посредством човековог пада у грех. Овде се помиње духовна смрт која одваја човека од Бога. Она је на почетку дошла посредством греха и отада увек тако долази. Смрт увек долази посредством греха. Обратите пажњу на оно што нам у вези с тим говори Римљанима 5:12. Прво, да је „посредством једнога човека грех ушао у свет.“ Адам је сагрешио и увео грех у свет. Друго, да је „смрт (дошла на свет) преко греха“ (слободан превод с енглеског). Смрт је непроменљиви исход греха. И на крају је „смрт прешла на све људе, јер су сви згрешили.“ Не само да се смрт „проширила *на*“ или „прешла *на*“ све људе, већ буквално „смрт је снашла све људе“ (ССП). Смрт је прожела дух, душу и тело свих људи; не постоји део људског бића у који она није нашла свој пут. Стога је неопходно да човек прими Божији живот. Пут спасења не може бити у човековом поправљању, јер „смрт“ је непоправљива. Грех мора бити осуђен пре него што може доћи до спасавања од смрти. Управо то је обезбеђено спасењем Господа Исуса.

Човек који греши мора умрети. Ово је објављено у Библији. Ниједна животиња нити анђео не могу уместо човека да претрпе казну за грех. Човекова тројединa природа је та која греши, стога човек мора да умре. Само припадник људског рода може да искупи човечанство. Али зато што је грех у његовој људској природи, човекова смрт не

може да искупи његов грех. Господ Исус је дошао и узео људску природу на себе да би *Он* могао да буде осуђен уместо човечанства. Зато је Његова света људска природа неокаљана грехом могла кроз смрт да искупи грешно човечанство. Умро је као заменик, претрпео је сву казну за грех, и дао Свој живот као откуп за многе. Према томе, ко год верује „не долази пред суд“ (Јован 5:24).

Кад је Реч постала тело Он је обухватио свако тело у Себи. Будући да поступак једног човека, Адама, представља поступак целокупног човечанства, тако и дело једног човека, Христа, представља дело свих људи. Морамо видети како је Христос у то укључен пре него што можемо да схватимо шта је то откупљење. Зашто је грех једног човека, Адама, проглашен грехом свих људи – из садашњости и из прошлости? Зато што је Адам глава човечанству од кога су сви остали људи дошли на свет. Слично томе, послушност једног човека, Христа, постаје праведност многих, и из садашњости и из прошлости, пошто Христос представља главу новог човечанства у које се ступа нановим рођењем.

Један догађај у Јеврејима 7 може да послужи као илустрација за ову мисао. Да би доказао да је Мелхиседеково свештенство веће од Левијевог свештенства, писац подсећа своје читаоце да је Авраам једном дао десетак Мелхиседеку и примио од њега благослов и тако закључио да су давање десетка и благослов били Левијеви. Како? Зато што „је (Левије) био још у очевом бедру када му је Мелхиседек изишао у сусрет“ (10. стих). Знамо да је Авраам родио Исака, Исак Јакова, а Јаков Левија. Левије је био Авраамов праунук. Када је Авраам дао десетак и примио благослов, Левије још није био рођен, нити његов отац и деда. Ипак, Библија сматра да су Авраамов десетак и благослов Левијеви. Пошто је Авраам мањи од Мелхиседека, Леви је исто тако мањи од Мелхиседека. Овај догађај нам може помоћи да схватимо зашто је Адамов грех тумачен као грех свих људи и зашто се суд над Христом сматра као суд за све људе. То је једноставно зато што у време када је Адам згрешио, сви су људи били у његовим бедрима. Исто тако, када је Христос био осуђен, сви који ће бити наново рођени били су присутни у Христу. Његова осуда је тако сматрана

као њихова осуда, и сви који су узверовали у Христа више неће бити осуђени.

Пошто се човечанству мора судити, Син Божији – чак и човек Исус Христос – пострадао је у Свом духу, души и телу на крсту за грехе света.

Размотримо најпре његова физичка страдања. Човек греши посредством свог тела и тамо ужива у привременом задовољству греха. Према томе, тело мора бити прималац казне. Ко може да схвати физичка страдања Господа Исуса на крсту? Нису ли Христова страдања у телу јасно проречена у Месијанским списима? „Прободоше руке моје и ноге моје“ (Пса. 22:16). Пророк Захарија је скренуо пажњу на Онога „кога прободоше“ (Зах. 12:10). Његове руке, Његове ноге, Његово чело, Његове слабине, Његово срце, све је то било прободено од стране људи, прободено *од стране* грешног човечанства и прободено *за* грешно човечанство. Имао је много рана и високу температуру; због тога што је целом тежином Свог тела висио неподупрт на крсту, његова крв није могла слободно да циркулише. Био је веома жедан и зато је завапио: „Језик мој приону за грло“ – „и у жеђи мојој поје ме оцтом“ (Пса. 22:15, 69:21). Руке морају бити приковане, јер воле да греше. Уста морају да пострадају, јер воле да греше. Ноге морају бити прободене, јер воле да греше. Чело мора бити крунисано трновим венцем, јер и оно воли да греши. Све што је људско тело требало да претрпи било је спроведено на Његовом телу. Тако је Он физички пострадао до смрти. У оквирима Своје силе могао је да избегне ова страдања, па ипак Он је својевољно принео Своје тело да издржи немерљиве невоље и боли, ни за тренутак не устукнувши док није знао „да је све довршено“ (Јован 19:28, ССП). Тек тада је предао свој дух.

Није пострадало само Његово тело, него и Његова душа. Душа је орган самосвести. Пре него што је био разапет, Христу су дали вино помешано са смирном као седатив за ублажавање бола, али Он је то одбио јер није био вољан да изгуби Своју свест. Људске душе су у потпуности уживале у задовољству греха; сходно томе, у Својој души Исус је требало да поднесе бол греха. Он би радије да пије чашу коју му је Бог дао, неголи чашу која би умртвила свест.

Како је срамно кажњавање на крсту! Оно је било коришћено да би се погубили одбегли робови. Роб није имао ни имовине ни права. Његово тело је припадало његовом господару; зато је могао бити кажњен најсрамнијим крстом. Господ Исус је заузео место роба и био разапет. Исаија га је назвао „слугом“; Павле је рекао да је Он узео обличје роба. Да, Он је дошао као роб да спаси нас који смо подложни доживотном ропству греха и Сатане. Ми смо робови страсти, темперамента, навика и света. Ми смо продати греху. Ипак, Он је умро због нашег ропства и на Себи је понео сву нашу срамоту.

Библија наводи да су војници узели хаљине Господа Исуса (Јован 19:23). Скоро да је био наг када је био разапет. Ово је једна од срамота крста. Грех одузима нашу сјајну одећу и чини нас нагима. Наш Господ је био огољен пред Пилатом и по други пут на Голготи. Како би Његова света душа реаговала на такво малтретирање? Зар не би увредила светост Његове личности и покрила га срамотом? Ко може продрети у то како се Он осећао тог трагичног тренутка? Пошто је сваки човек уживао у очигледној слави греха, тако и Спаситељ мора да поднесе праву срамоту за грех. Бог Га је заиста „обукао . . . у срамоту . . . којим коре непријатељи твоји, Господе, којим коре траг помазаника твога“; Он је поред тога „поднео крст презревши срамоту“ (Пса. 89:45, 51, Јев. 12:2).

Нико никада не може да схвати колико је Спаситељева душа пострадала на крсту. Често разматрамо Његову физичку патњу, али превиђамо осећање Његове душе. Недељу дана пре Пасхе, чуло се да је рекао: „Моја душа је сад узнемирена“ (Јован 12:27). Ово указује на крст. Док је био у Гетсиманском врту, поново се чуло како Исус каже: „Претужна је моја душа до смрти“ (Матеј 26:38). Да није било ових речи тешко да бисмо помислили да је Његова душа патила. Исаија 53 три пута помиње како је Његова душа била принос за грех, како му је душа патила, и како је дао душу Своју на смрт (10-12). Пошто је Исус понео клетву и срамоту крста, ко год верује у Њега неће више бити проклет и постиђен.

Његов дух је такође претрпео огромно страдање. Дух је онај део човека који га оспособљава да има заједништво са Богом. Син Божији је био свет, беспрекоран, неокаљан, одвојен од грешника. Његов дух је био сједињен са Светим Духом у савршеном јединству. Никада није било ниједног тренутка узнемирености и сумње, јер је Он увек имао Божије присуство са Собом. „Нисам сам," рекао је Исус, „него – ја и Отац који ме је послао . . . и са мном је онај који ме је послао" (Јован 8:16, 29). Због тога је могао да се моли: „Оче, хвала ти што си ме услишио. Ја сам знао да ме увек слушаш" (Јован 11:41-42). Па ипак, док је висио на крсту – и ако је икада постојао дан када је Божијем Сину било очајнички потребно Божије присуство, то мора да је било тог дана – Он је повикао: „Боже мој, Боже мој, зашто ме остави?" (Матеј 27:46). Његов дух је био отцепљен од Бога. Како је Он само дубоко осетио усамљеност, напуштеност, одвојење. Син је и даље био покоран, Син је и даље био послушан вољи Бога Оца, па ипак је Син био напуштен: не због Себе, него због других.

Грех највише утиче на дух; отуда је свети Божији Син ипак морао да буде отргнут од Оца, зато што је носио грех других људи. Истина је да у небројеним данима вечности „ја и Отац једно смо" (Јован 10:30). Чак и током Његових дана земаљског боравка, ово је остало истинито, јер *Његова* људска природа није могла бити узрок раздвајања од Бога. Само је грех могао да раздвоји; иако је тај грех био грех других људи. Исус је претрпео ово раздвајање за нас да би се наш дух могао вратити Богу.

Када је посматрао смрт Лазара, Исус је можда размишљао о сопственој предстојећој смрти, и „узбуди се јако у души, узруја се" (Јован 11:33). По објављивању да ће бити издан и да ће умрети на крсту, Он опет „поста жалостан у духу" (Јован 13:21). То нам говори зашто је, када је примио Божију осуду на Голготи, завапио: „Боже мој, Боже мој, зашто ме остави?" Јер „помињем Бога, и уздишем; размишљам, и трне дух мој" (Матеј 27:46 понавља стихове из Пса. 22:1; Пса. 77:3). Он је у Свом духу био лишен моћног јачања Светим Духом (Еф. 3:16) зато што је Његов дух био отргнут од Духа Божијег. Зато је уздахнуо: „Као вода разлих се, расуше се

све кости моје, срце моје поста као восак, растопило се у мени. Сасуши се као цреп крепост моја, и језик мој приону за грло, и у прах смртни мећеш ме“ (Пса. 22:14-15).

С једне стране, Свети Дух Божији га је напустио; с друге стране, зли Сатанин дух му се ругао. Изгледа да се Псалам 22:11-13 односи на ову фазу: „Не удаљуј се од мене . . . нема помоћника. Опколи ме мноштво телаца; јаки волови васански опколише ме; развалише на ме уста своја. Лав је гладан лова и риче.“

Његов Дух је поднео Божије напуштање с једне стране, а с друге стране се одупирао ругању злог духа. Човеков људски дух се тако одвојио од Бога, уздигао се и следио злог духа, због тога он мора да буде потпуно сломљен да се не би више опирао Богу и остао савезник непријатеља. Господ Исус је уместо нас постао грех на крсту. Његова унутарња света људскост била је потпуно разбијена док је Бог спроводио суд над грешним човечанством. Напуштен од Бога, Христос је тако претрпео најгору бол греха, подносећи у тами казнени Божији гнев над грехом без подршке Божије љубави или светлости Његовог лица. Бити напуштен од Бога јесте последица греха.

Сада је наша грешна човечност потпуно осуђена, јер је била осуђена у безгрешној човечности Господа Исуса. У Њему је света човечност победила. Ма какав суд који је требало да падне на грешниково тело, душу и дух, изливен је на Њега. Он је наш представник. Вером смо Му се придружили. Његова смрт се сматра нашом смрћу, а Његов суд као наш суд. Наш дух, душа и тело су у свему осуђени и кажњени у Њему. Не би било другачије да смо лично кажњени. „Стога сад нема осуде за оне који су у Христу Исусу“ (Рим. 8:1).

То је оно што је Он остварио за нас и то је сада наш положај пред Богом. „Јер ко је умро – опростио се греха“ (Рим. 6:7). Наш положај је да смо ми већ умрли у Господу Исусу; то само чека Светог Духа да пренесе ову чињеницу у наше искуство. Крст је место где се грешник – дух, душа и тело – сасвим осуђује. Свети Божији Дух је у стању да нам посредством Господње смрти и васкрсења додели Божију природу. Крст носи грешникову осуду, проглашава

грешникову безвредност, разапиње грешника и ослобађа живот Господа Исуса. Отада ће свако ко прихвати крст бити наново рођен од Светога Духа и примити живот Господа Исуса.

Наново рођење

Концепт новог рођења који се налази у Библији говори о процесу преношења из смрти у живот. Човеков дух пре наново рођења је далеко од Бога и сматра се мртвим, јер смрт је одвојеност од живота и од Бога који је извор живота. Дакле, смрт је одвајање од Бога. Човеков дух је мртав и стога није у стању да има заједништво са Њим. Или његова душа управља њиме и убацује га у живот идеја и маштања, или га пожуде и навике његовог тела стимулишу и своде његову душу на ропство.

Човеков дух треба да буде оживљен зато што је рођен мртав. Ново рођење о коме је Господ Исус говорио Никодиму је ново рођење од Духа. То свакако није физичко рођење као што је то Никодим мислио, нити је то чулно (природно) рођење. Морамо пажљиво напоменути да ново рођење додељује Божији живот човековом *духу*. Пошто је Христос искупио нашу душу и уништио начело тела, тако ми који смо се сјединили с Њим учествујемо у Његовом васкрслом животу. Ми смо били сједињени с Њим у Његовој смрти; стога у нашем духу ми прво жањемо остварење Његовог васкрслог живота. Ново рођење је нешто што се у потпуности догађа унутар духа; нема везе са душом или телом.

Оно што човека чини јединственим у Божијем стварању није то што он поседује душу, већ то што има дух који, спојен са душом, чини човека. То јединство чини човека као посебног у свемиру. Човекова душа није директно повезана са Богом; према Библији, његов дух успоставља однос с Богом. Бог је Дух; зато сви који му се клањају, морају да се клањају у духу. Само дух може да има заједништво са Богом. Само дух може да се клања Духу. Тако у Библији налазимо овакве изјаве: „Својим духом служим“ (Рим. 1:9, 7:6, 12:11); „знати посредством духа“ (1. Кор. 2:9-12); „клањати . . .

у духу“ (Јован 4:23-24, ССП; Фил. 3:3); „примити у духу Божије откривење“ (Отк. 1:10; 1. Кор. 2:10).

Имајући у виду ову чињеницу, сетимо се да је Бог одредио да ће Он поступати са човеком само кроз његов дух и да ће посредством човековог духа Његове намере бити остварене. С обзиром на то, колико је неопходно да човеков дух настави у сталном и живом јединству са Богом, а да ни за тренутак не буде склон непослушности божанским законима следећи осећања, жеље и идеале спољашње душе. У супротном, смрт ће се одмах јавити; духу ће бити ускраћено јединство са Божијим животом. То не значи да човек више неће имати духа. То једноставно значи, као што смо то раније размотрили, да ће се дух одрећи свог узвишеног положаја због душе. Кад год човеков унутарњи човек слуша налоге спољашњег човека, он губи контакт са Богом и постаје духовно мртав. „Вас који сте били мртви због својих преступа и грехова, у којима сте некада живели“ следећи „плотске жеље и смерања“ (Еф. 2:1-3).

Душа готово у потпуности руководи животом необраћеног човека. Он може да живи у страху, радозналости, радости, поносу, сажаљењу, задовољству, ужитку, дивљењу, стиду, љубави, кајању, усхићењу. Или може бити пун идеала, маштања, празноверја, сумњи, претпоставки, питања, мисаоних процеса, закључака, анализа, самопосматрања. Или може бити подстакнут – жељом за моћи, богатством, признавањем у друштву, слободом, положајем, славом, похвалом, знањем – на доношење многих смелих одлука, на лично решавање спора, на изражавање тврдоглавих мишљења, или чак на стрпљиво подношење. Све ове и сличне ствари су само манифестације три главне функције душе – емоције, разума и воље. Није ли живот претежно састављен од ових ствари? Али наново рођење никада не може да произиђе из њих. Окајавање греха, жаљење због греха, проливање суза, па чак и доношење одлука, ништа од тога неће довести до спасења. Исповедање, одлука и многе друге религијске радње никада не могу бити и не могу се тумачити као ново рођење. Рационално просуђивање, интелигентно разумевање, ментално прихватање, или потрага за добрим, лепим и истинитим

само су чулне (природне) активности ако дух није досегнут и покренут. Иако могу добро служити као слуге, људске идеје, осећања и избори не могу служити као господари и стога су другоразредни по питању спасења. Зато Библија никада не сматра да је ново рођење строгост према телу, импулсивни осећај, захтев воље, или обнова посредством менталног схватања. Библијско ново рођење дешава се у области далеко дубљој од људског тела и душе, штавише у човечијем духу, где он прима Божији живот посредством Светог Духа.

Писац Прича нам каже да је „дух човечији . . . светиљка Господња“ (Приче 20:27, ССП). У време нановог рођења Свети Дух долази у човечији дух и оживљава га као да пали светиљку. То је „нов дух“ који се помиње у Језекиљу 36:26; мртав стари дух је оживљен када Свети Дух у њега улије Божији нестворени живот.

Пре нановог рођења човекова душа контролише његов дух, док његово сопствено „ја“ управља његовом душом а његове страсти управљају његовим телом. Душа је постала живот тела. Приликом нановог рођења човек прима Божији Сопствени живот у свој дух те је рођен од Бога. Последица овога је да сада Свети Дух влада људским духом који је спреман да поврати контролу над душом, и да посредством душе управља његовим телом. Зато што Свети Дух постаје живот човечијег духа, овај други постаје живот целог човековог бића. Дух, душа и тело су враћени на првобитну Божију намеру у свакој наново рођеној особи.

Шта онда човек мора да уради да би био наново рођен у свом духу? Знамо да је Господ Исус умро уместо грешника. Он је пострадао у Свом телу на крсту за све грехе света. Бог види смрт Господа Исуса као смрт свих људи на свету. Његова света људска природа претрпела је смрт за целокупно грешно човечанство. Али преостаје нешто што човек мора сам да уради. Он мора да примени веру предајући себе – дух, душу и тело – у јединство са Господом Исусом. Односно, он мора сматрати смрт Господа Исуса као своју сопствену смрт, и васкрсење Господа Исуса као своје сопствено васкрсење. То је значење Јована 3:16: „Да сваки – ко верује (ко се поузда) у њега – не пропадне,

него да има вечни живот.“ Грешник мора да се поузда и верује у Господа Исуса. Чинећи то, он је сједињен са Њим у Његовој смрти и васкрсењу и прима вечни живот (Јован 17:3) – прима духовни живот – за наново рођење.

Пазимо да не одвојимо као две различите ствари смрт Господа Исуса као нашег заменика и нашу смрт са Њим. Они који истичу ментално разумевање овога сигурно ће тако поступити, али у духовном животу ове две ствари су нераздвојне. Требало би разликовати заменичку смрт и заједничку смрт, али их никада не би требало и раздвајати. Ако неко верује у смрт Господа Исуса као његовог заменика, он је већ сједињен са Господом Исусом у Његовој смрти (Рим. 6:2). То што верујем у заменичко дело Господа Исуса, значи да сам већ кажњен у Господу Исусу. Казна за мој грех је смрт; ипак Господ Исус је претрпео смрт за мене; зато сам умро у Њему. У супротном не може бити спасења. Рећи да је Он умро за мене значи рећи да сам већ кажњен и умро у Њему. Свако ко верује у ову чињеницу искусиће и њену стварност.

Тада можемо рећи да је вера којом грешник верује у смрт Господа Исуса као заменика јесте „веровати у“ Христа и тако се сјединити с Њим. Иако човек може да се бави само казном за грех а не силом греха, његово сједињавање са Господом је ипак заједничко власништво које он дели са свима онима који верују у Христа. Онај који није сједињен са Господом још није узверовао и стога нема удела у Њему.

Верујући, човек је сједињен са Господом. Бити сједињен са Њим значи искусити све оно што је Он искусио. У Јовану 3 наш Господ нам саопштава како смо сједињени с Њим. То је нашим сједињењем са Њим у Његовом распећу и смрти (Јован 3:14-15). Сваки верник, барем позиционо, сједињен је са Господом у Његовој смрти, али очигледно „ако смо овако с њим сједињени у његовој смрти, бићемо сједињени и у његовом васкрсењу“ (Рим. 6:5, ССП). Стога онај који верује у смрт Господа Исуса као његовог заменика је исто тако позиционо васкрснут са Христом. Иако можда још није у потпуности искусио значење смрти Господа Исуса, Бог га је, ипак оживео заједно са Христом и он је стекао

нови живот у сили васкрсења Господа Исуса. Ово је ново рођење.

Требало би да пазимо да не инстистирамо на томе да човек није наново рођен све док није искусио смрт и васкрсење са Господом. Свето писмо сматра да је свако ко верује у Господа Исуса већ наново рођен. „А онима који су га примили . . . онима који верују у његово име . . . рођени [су] . . . од Бога“ (Јован 1:12-13, ССП). Схватимо да бити васкрснут са Господом није искуство које претходи новом рођењу. Наше наново рођење је наше јединство са Господом у Његовом васкрсењу као и у Његовој смрти. Његова смрт је окончала наш грешни живот, а Његово васкрсење нам је дало нови живот и увело у живот хришћанина. Апостол нас уверава да нас је Бог „васкрсењем Исуса Христа из мртвих, поново родио за живу наду“ (1. Пет. 1:3, ССП). Он указује на то да је сваки наново рођени хришћанин већ васкрснут са Господом. Међутим, апостол Павле нас у Филипљанима још увек позива да искусимо „силу његовога васкрсења“ (Фил. 3:10). Многи хришћани су наново рођени и на тај начин васкрснути са Христом, иако им недостаје манифестовање силе васкрсења.

Дакле, не мешајте положај са искуством. У време када неко верује у Господа Исуса, он може бити најслабији и неук; без обзира на то он је постављен од стране Бога у савршени положај да се сматра мртвим, васкрснутим и уздигнутим са Господом. Онај који је прихваћен *у* Христу је прихватљив *као и* Христос. Ово је положај. А његов положај је: Његово је све оно што је Христос искусио. И положај га доводи до искуства новог рођења, јер не зависи од тога колико је дубоко искуствено познавао смрт, васкрсење и вазнесење Господа Исуса, већ од тога да ли је узверовао у Њега. Чак и ако је верник искуствено у потпуном незнању у вези са Христовом силом васкрсења (Фил. 3:10), он је оживљен заједно са Христом, васкрснут с Њим и постављен на небесима (Еф. 2:5-6).

Још једну ствар би требало пажљиво уочити у погледу нановог рођења; наиме, да смо добили много више од онога што смо имали у Адаму пре пада у грех. Тога дана Адам је поседовао дух; па ипак Бог га је створио. То није био

Божији нестворени живот који представља дрво живота. Ниједан животни однос није постојао између Адама и Бога. То што је назван „син Божији“, слично је анђелима који су тако названи, јер га је Бог директно створио. Међутим, ми који верујемо у Господа Исуса рођени смо од Бога.* Према томе, постоји животни однос. Дете које се роди наслеђује живот свога оца; ми смо рођени од Бога; стога, ми имамо Његов живот (2. Пет. 1:4). Да је Адам примио живот који је Бог понудио у дрвету живота, он би одмах добио вечни нестворени Божији живот. Његов дух је дошао од Бога, и због тога је вечан. Како ће тај вечни дух живети зависи од тога како човек гледа на Божији поредак и на основу чега доноси своје одлуке. Живот који ми хришћани добијамо приликом новог рођења исти је онај који је Адам могао имати, али га никада није имао: Божији живот. Наново рођење не само да обнавља из хаотичне таме човеков редослед духа и душе; оно такође даје човеку натприродни Божији живот.

Човеков помрачени и пали дух је оживљен посредством јачања Светог Духа за примање Божијег живота. Ово је ново рођење. Крст је основа на којој Свети Дух може да наново роди човека (Јован 3:14-15). Вечни живот објављен у Јовану 3:16 је Божији живот који Свети Дух узгаја у човековом духу. Пошто је овај живот Божији и не може да умре, следи да свако ко је наново рођен за поседовање тог живота има вечни живот. Као што је Божијем животу смрт потпуно непозната, тако и вечни живот у човеку никада не умире.

Приликом новог рођења успоставља се животно заједништво са Богом. Подсећа на старо рођење тела по томе што је једном засвагда. Када је човек рођен од Бога он никада не може да буде сматран од Бога као да није рођен од Њега. Без обзира на бескрајну вечност, ово заједништво и овај положај не могу бити поништени. То је зато што оно што верник прима приликом новог рођења није услов-

* „А свима, који га примише, даде моћ да постану деца Божија, – онима што верују у његово име, који се не родише од крви, ни од воље тела, ни од мужевљеве воље – него од Бога.“ (Јован 1:12-13)

љено прогресивним, духовним или светим стремљењима након што он узверује, него је то у потпуности Божији дар. Оно што Бог даје јесте вечни живот. Не постоји могућност да се овај живот и овај положај укину.

Примање Божијег живота приликом новог рођења је полазна тачка хришћанског живота – минимум за верника. Они који још нису узверовали у смрт Господа Исуса и примили натприродни живот (који не могу природно поседовати), у Божијим очима се сматрају мртвима, ма колико били религиозни, морални, учени или ревносни. Они који немају Божији живот су мртви.

За оне који су наново рођени, постоји велика могућност за духовни раст. Наново рођење је очигледан први корак у даљем духовном развоју. Иако је примљени живот савршен, очекује се да он сазри. У тренутку новог рођења живот не може бити потпуно одрастао. То је попут новонастале воћке: живот је савршен, али је још увек незрео.

Стога постоји неограничена могућност за узраст. Свети Дух је у стању да доведе особу до потпуне победе над телом и душом.

Две врсте хришћана

Апостол у 1. Коринћанима 3:1 дели све хришћане на две групе. Они су духовни и телесни. Духовни хришћанин је онај у коме Свети Дух пребива у његовом духу и контролише читаво његово биће. Али шта се подразумева под телесним? Библија користи реч „тело“ да опише живот и вредност необраћеног човека. Оно обухвата све оно што произлази из његове грешне душе и тела (Рим. 7:19). Зато је телесан хришћанин онај који је наново рођен и има Божији живот, али уместо да преовлада своје тело, он је преовладан телом. Знамо да је дух палог човека мртав и да њиме господаре његова душа и тело. Према томе, телесни хришћанин је онај чији је дух био оживљен, али који још увек следи своју душу и тело према греху.

Ако хришћанин остане у телесном стању дуго након доживљавања новог рођења, он спречава Божије спасење да

оствари свој пуни потенцијал и манифестовање. Само када он расте у милости, непрестано управљан духом, спасење може у потпуности да се оствари у њему. Бог је обезбедио пуно спасење на Голготи за наново рођење грешника и потпуну победу над верниковим старим створењем.

ДРУГИ ДЕО

ТЕЛО

1

Тело и спасење

РЕЧ „тело“ је на хебрејском *басар* а на грчком *саркс*. Често је срећемо у Библији и коришћена је у различитим приликама. Њена најзначајнија употреба, која је уочена и учињена најјаснијом у Павловим списима, односи се на необраћену особу. Говорећи о његовом старом „ја“ он каже у Римљанима 7: „Ја сам телесан“ (14. стих). Није само његова природа или одређени део његовог бића телесан; „ја“ – Павлово комплетно биће – је телесно. Он понавља ову мисао у 18. стиху изјављујући следеће: „У мени, то јест, у моме телу.“ Јасно следи да „тело“ у Библији указује на све оно што необраћена особа јесте. Што се тиче употребе речи „тело“ морамо да се подсетимо да се на самом почетку човек састојао од духа, душе и тела. Пошто је душа седиште човекове личности и свести, она је повезана са духовним светом посредством људског духа. Душа мора да одлучи да ли ће послушати дух и тако бити сједињена са Богом и Његовом вољом, или ће се препустити телу и свим искушењима материјалног света. Приликом човековог пада у грех душа се опирала ауторитету духа и постала потчињења телу и његовим страстима. Тако је човек постао телесан, а не духован човек. Човековом духу је био ускраћен његов племенити положај и био сведен на положај затвореника. Пошто је душа сада под влашћу тела, Библија сматра човека телесним или путеним. Све што је чулно (природно) постало је телесно.

Осим употребе речи „тело“ – да означи све оно што необраћена особа јесте, понекад је коришћена да укаже на меки део људског тела који се разликује од крви и костију.

Поред тога може да се користи и за људско тело. Или у другим случајевима може да се користи и да би означила целокупно човечанство. Ова четири значења су веома блиско повезана. Због тога би требало укратко навести та остала три начина употребе речи „тело“ у Библији.

Прво, реч „тело“ која се односи на меснати део људског бића. Знамо да је људско тело састављено од меса, костију и крви. Месо је онај део тела којим схватамо свет око себе. Према томе, телесна особа је она особа која следи свет. Поред тога што поседује тело, она живи по чулима свога тела.

Друго, реч „тело“ која се односи на људско тело. Уопштено говорећи, тело од меса значи људско тело, било да је живо или мртво. Према последњем делу из Римљанима 7 грех тела је повезан са људским телом: „Видим један други закон у својим удовима, који војује против закона мога ума и заробљава ме законом греха, који је у мојим удовима“ (23. стих). Апостол затим наставља у 8. поглављу објашњавајући да ако бисмо хтели да савладамо тело ми најпре морамо да „уморимо телесна дела“ (13. стих). Дакле, Библија користи реч *саркс* да би указала не само на душевно тело, већ и на физичко тело.

Треће, реч „тело“ која се односи на целокупно човечанство. Сви људи на овом свету рођени су од тела; стога су сви телесни. Библија без изузетка види све људе као тело. Сваким човеком управља тај склоп душе и тела који се зове тело (плот), следећи и грехе његовог тела и „ја“ његове душе. Према томе, кад год Библија говори о свим људима њен карактеристичан израз за њих је „свако тело“. Стога се *басар* или *саркс* односе на сва људска бића *у целини*.

Како човек постаје тело?

„Што је рођено од тела – тело је.“ То је Господ Исус одавно рекао Никодиму (Јован 3:6). Ова кратка изјава нам даје одговор на три питања: 1) Шта је тело; 2) Како човек постаје тело; 3) Какво је његово својство или природа.

1) *Шта је тело?* „Што је рођено од тела – тело је.“ Шта је рођено од тела? Човек – стога је човек тело, и све што човек по природи наслеђује од својих родитеља припада телу. Не прави се разлика у томе да ли је човек добар, моралан, паметан, способан и љубазан, или пак лош, безбожан, безуман, бескористан и окрутан. Човек је тело. Који год човек да се роди, он припада телу и налази се у тој области. Све оно са чим се рађамо или се касније развија укључено је у тело.

2) *Како човек постаје тело?* „Што је *рођено* од тела – тело је.“ Човек не постаје телесан тиме што учи да буде лош кроз постепено грешење, нити препуштањем разузданости – похлепи да следи жељу свога тела и разума све док коначно целокупан човек не постане савладан и управљан злим жељама његовог тела. Господ Исус је нагласио да је човек телесан чим се роди. Он се не одређује ни својим понашањем ни својим карактером. Али једна ствар је пресудна: чијим посредством је рођен? Сваки човек на овом свету је рођен од људских родитеља и зато га Бог назива телом (1. Мој. 6:3). Како да не буде тело неко ко је рођен од тела? Према речима нашег Господа, човек је тело зато што је рођен од крви, од воље тела, од воље мужевљеве (Јован 1:13), а не због тога како он живи или како живе његови родитељи.

3) *Каква је природа тела?* „Што је рођено од тела – тело *је*.“ Овде нема изузетака, нема разлике. Никаква обимност образовања, усавршавања, просвећености, моралности или религије не може преобразити човека да не буде телесан. Никакав људски напор или сила не може да га промени. Уколико није рођен од онога што није тело, он ће остати тело. Никакав људски изум не може да га учини другачијим од онога како је рођен. Господ Исус је рекао да „је“ тело; и тиме је то заувек одлучено. Човекова телесност није одређена њиме самим, него његовим рођењем. Ако је рођен од тела, сви планови за његово преображење ће бити бескорисни. Без обзира на то како се мења споља, било

из једног облика у други или кроз свакодневну промену, човек сасвим сигурно остаје тело.

Необраћени човек

Господ Исус је јасно рекао да је свака необраћена особа рођена само једном (то јест рођена само од човека), тело – и стога живи у домену тела. Током периода када смо били необраћени ми смо заиста „живели у својим плотским пожудама чинећи плотске жеље и смерања, па смо као и остали по природи били подложни Божијем гневу“ (Еф. 2:3; Рим. 9:8). Човек чија душа може да се препусти пожудама тела и почини многе грехе, који се не могу ни споменути, може бити веома мртав за Бога (Еф. 2:1) – „мртви због својих преступа и необрезаности . . . тела“ (Кол. 2:13, ССП) – а да он сам није свестан своје грешности. Напротив, може бити чак и поносан, сматрајући се бољим од других. Искрено говорећи, „кад смо били у телу, у нашим удовима дејствовале су грешне страсти, које је закон побуђивао, тако да смо доносили плодове смрти“ из једноставног разлога зато што смо били „телесни, продати греху“ (ССП). Стога ми својим телом служимо „закону греха“ (Рим. 7:5, 14, 25).

Иако је тело изузетно јако у грешењу и слеђењу себичних жеља, оно је веома слабо према Божијој вољи. Необраћени човек је немоћан да испуни ишта од Божије воље, јер је „због тела био слаб“. Тело штавише има „непријатељство према Богу; јер се не покорава Божијем закону, нити може“ (Рим. 8:3, 7). То, међутим не значи да тело потпуно занемарује оно што је од Бога. Понекад телесни примењују своју највећу снагу да се придржавају закона. Штавише, Библија никада не сматра телесне као оне који су истоветни с прекршитељима закона. Она само закључује да се „делима закона никакво тело неће оправдати“ (Гал. 2:16, Караџић). Свакако није ништа необично да телесни људи не држе закон. То је једноставно доказ да су они од тела. Али сада када је Бог одредио да се човек не оправдава делима закона, већ вером у Господа Исуса (Рим. 3:28), они који покушавају да се придржавају закона само откривају своју непослушност Богу, тражећи да успоставе своју

праведност уместо Божије праведности (Рим. 10:3). То даље открива да припадају телу. Укратко, „они који су у телу, не могу да угоде Богу“ (Рим. 8:8, ССП), и *ово* „не могу“ ставља печат на судбину телесних људи.

Бог сматра тело крајње искваренim. Оно је тако блиско повезано с пожудом да Библија често указује на „пожуде тела“ (2. Пет. 2:18, Darby). Иако је Божија сила огромна, Он ипак не може да преобрази природу тела у нешто што ће Њему бити угодно. Сам Бог изјављује: „Неће се дух мој до века препирати с људима, јер су тело“ (1. Мој. 6:3). Искварeност тела је такво да чак ни Свети Дух не може борбом против тела да га учини нетелесним. Оно што је рођено од тела – тело је. Нажалост, човек не разуме Божију Реч и зато стално настоји да усаврши и поправи своје тело. Па ипак, Божија Реч стоји заувек. Због крајње искварености тела, Бог упозорава Своје свете (вернике) да мрзе „и на хаљину опогањену од тела“ (Јуда 23, Караџић).

Пошто Бог у потпуности познаје стварно стање тела, Он га проглашава непроменљивим. Било која особа која покуша да то поправи самопонижавањем или строгошћу према телу, никада у томе неће успети. Бог препознаје немогућност тела да се промени, поправи или побољша. Дакле, спасавајући свет Он не покушава да мења људско тело; уместо тога Он даје човеку нови живот да би му помогао да убије тело. Тело мора да умре. То је спасење.

Божије спасење

Апостол тврди да „што закон није могао, зато што је због тела био слаб, учинио је Бог на тај начин што је послао свога Сина у обличју сличном грешном телу, и за грех, и осудио грех у телу“ (Рим. 8:3). То разоткрива право стање оне моралне класе телесних људи који би могли бити веома наклоњени држању закона. Они заиста могу да се придржавају неких од тачака закона. Међутим, ослабљени од стране тела, они не могу да одрже цео закон.* Јер закон

* „Не знајући, наиме, шта је праведност Божија и тражећи да поставе своју сопствену праведност, нису се потчинили Божијој праведности.“ (Рим. 10:3)

јасно наводи да „ко их изврши живеће у њима“ (Гал. 3:12 цитира 3. Мој. 18:5), у супротном биће осуђен на пропаст. Неко би могао да пита, колики део закона би он требало да држи? Цео закон; јер „ко сав закон држи, а погреши само у једном, крив је за све“ (Јак. 2:10). „Јер делима закона нико се неће оправдати пред њим; посредством закона долази само познање греха“ (Рим. 3:20). Што човек више жели да се придржава закона, то све више открива колико је пун греха и колико му је немогуће да га одржи.

Божији одзив на грешност свих људи је да преузме на Себе задатак спасења. Његов начин је у томе „што је послао свога Сина у обличју сличном грешном телу“ (Рим. 8:3). Његов Син је без греха, стога је Он једини способан да нас спасе. „У обличју сличном грешном телу“ описује Његово утеловљење: како Он узима људско тело и повезује се са човечанством. Божији јединородни Син је на другом месту означен као „Реч“ која је „постала тело“ (Јован 1:14, ССП). Његов долазак у обличје сличном грешном телу у том стиху је то што каже да је Реч „постала тело“. Стога нам наш стих из Римљанима 8:3 говори и на који начин је Реч постала тело. Овде је нагласак на томе да је Он Божији Син – дакле безгрешан. Чак и када Он долази у телу, Божији Син не постаје „грешно тело“. Он само долази у „*обличју* грешног тела“ (ССП). Иако је у телу, Он остаје Син Божији и још увек је безгрешан. Ипак, пошто Он поседује обличје грешног тела, најближе је повезан са грешницима света који живе у телу.

Шта је онда сврха Његовог утеловљења? Као „жртва за грехе“ је библијско објашњење (Јев. 10:12), и то је дело крста. Божији Син је платио за наше грехе. Сви телесни људи греше против закона; они не могу да успоставе Божију праведност; и осуђени су на пропаст и казну. Али Господ Исус који је дошао на свет узима ово обличје грешног тела и придружује се тако савршено телеснима, тако да су они у Његовој смрти на крсту кажњени за свој грех. Он не мора да пострада јер је без греха, па ипак страда зато што има обличје грешног тела. У положају новог удруженог поглавара, Господ Исус сада обухвата све грешнике у Своје страдање. Ово објашњава казну за грех.

Христос као жртва за грех страда за свакога ко је у телу. Али шта је са силом греха која испуњава телесне? „Осудио (је) грех у телу.“ Онај који је безгрешан постао је грехом за нас, тако да Он умире за грех. „Убијен је, додуше, у телу“ (1. Пет. 3:18, ССП). Када умире у телу, Он односи на крст грех у телу. То је оно што се подразумева под изразом „осудио грех у телу“. Осудити значи судити или одмерити казну. Пресуда и казна за грех је смрт. Тако је Господ Исус заиста погубио смрт у Свом телу. Стога можемо у Његовој смрти видети да нису само осуђени наши *греси*, него је и *сам грех* осуђен. Одсада грех нема власт над онима који су се сјединили у Господњој смрти и код којих је на тај начин грех осуђен у њиховом телу.

Наново рођење

Божије ослобађање од казне и силе греха остварено је на крсту Његовог Сина. Он сада поставља пред све људе ово спасење, тако да ко год хоће да га прихвати може бити спасен.

Бог зна да у човеку нема ничег доброг; ниједно тело не може да Му угоди. Тело је искварено до саме сржи. Будући да је потпуно безнадежно, како онда човек може да угоди Богу пошто је узверовао у Његовог Сина, ако му Он не подари нешто ново? Хвала Господу! Он је подарио нови живот – Његов нестворени живот, онима који верују у спасење Господа Исуса и примају Га као Свог личног Спаситеља. Ово се зове „духовно препорођење“ или „ново рођење“. Иако Он не може да промени наше тело, Бог нам даје Свој живот. Човеково тело остаје искварено у онима који су наново рођени као и у онима који то нису. Тело код верника је исто као и оно у грешника. Нановим рођењем тело није преображено. Ново рођење нема добар утицај на тело. Оно остаје такво какво јесте. Бог нам не удељује Свој живот да би образовао и обучавао тело. Уместо тога, живот је дариван да би се савладало тело.

У нановом рођењу човек заправо постаје повезан са Богом путем рођења. Наново рођење значи бити рођен од Бога. Као што је наш телесни живот рођен од наших

родитеља, тако је и наш духовни живот рођен од Бога. Смисао рођења је „уделити живот“. Када кажемо да смо рођени од Бога, то значи да примамо нови живот од Њега. Оно што смо примили је стварни живот.

Раније смо видели на који начин смо ми као људска бића телесни. Наш дух је мртав и наша душа потпуно управља читавим бићем. Ми живимо по пожудама тела. У нама нема ничег доброг. Долазећи да нас избави, Бог најпре мора да обнови положај духа у нама да бисмо поново имали заједништво са Њим. Ово се дешава када узверујемо у Господа Исуса. Бог ставља Свој живот у наш дух, и тако га подиже из смрти. Господ Исус сада изјављује да „што је рођено од Духа – дух је“ (Јован 3:6). У том тренутку Божији живот, који је Дух, улази у наш људски дух и враћа га у његов првобитни положај. Свети Дух заузима своје пребивалиште у људском духу; и тако је човек пренесен у духовну област. Наш дух је оживљен и поново влада. „Нов дух“ који се спомиње у Језекиљу 36:26 је нови живот који добијамо у време новог рођења.

Човек није духовно препорођен тако што чини нешто посебно, него тиме што верује у Господа Исуса као свог Спаситеља: „А свима, који га примише, даде моћ да постану деца Божија, – онима што верују у његово име, који се не родише од крви, ни од воље тела, ни од мужевљеве воље – него од Бога“ (Јован 1:12-13). Они који верују у Господа Исуса као свог Спаситеља, рођени су од Бога и стога су Његова деца.

Наново рођење је минимум за духовни живот. То је темељ на коме се касније гради. Човек не може ни да говори о духовном животу нити да очекује да духовно расте ако није наново рођен, пошто нема живота у свом духу. Као што нико не може да изгради дворац у ваздуху тако и ми не можемо да изграђујемо оне који нису духовно препорођени. Ако покушамо да научимо необраћеног човека да чини добро и да се клања Богу, ми једноставно подучавамо мртвог човека. Када покушамо да поправимо и побољшамо тело, ми тада настојимо да урадимо оно што Бог не може да уради. Од виталног је значаја да сваки верник недвосмислено зна да је већ духовно препорођен и да је

добио нови живот. Он мора да увиди да ново рођење није покушај да се прикрпи старо тело или да се оно преобрази у духовни живот. Напротив, то је примање живота који он никада раније није имао, и није могао да га има. Ако се човек наново не роди, он не може да види Божије царство. Он никада не може да схвати духовне тајне и не може да окуси небеску сласт Божијег царства. Његово одредиште је само ишчекивање смрти и суда; за њега нема ништа више.

Како човек може да зна да је духовно препорођен? Јован нам каже да је човек наново рођен тиме што верује у име Божијег Сина и што Га прима (Јован 1:12). Име Божијег Сина је „Исус", што значи да „ће он спасти народ свој од грехова њихових" (Матеј 1:21). Веровати у име Божијег Сина је стога једнако веровању у Њега као Спаситеља, верујући да је Он умро на крсту за наше грехе да би нас ослободио казне и силе греха. Да би се тако веровало, треба Га примити као Свог Спаситеља. Ако човек жели да зна да ли јесте или није наново рођен, он једноставно треба себи да постави једно питање: Да ли сам дошао до крста као беспомоћни грешник и примио Господа Исуса као Спаситеља? Ако одговори потврдно, он је наново рођен. Сви који верују у Господа Исуса су наново рођени.

Сукоб између старог и новог

Неопходно је да духовно препорођени човек схвати шта је стечено новим рођењем и шта још увек задржава од својих природних способности. Такво знање ће му помоћи док наставља своје духовно путовање. У овом тренутку може бити од користи да се објасни шта све садржи човеково тело, исто тако, како се Господ Исус у свом откупљењу бави саставним деловима тог тела. Другим речима, шта верник наслеђује приликом новог рођења?

Читање неколико стихова из Римљанима 7 могу јасно показати да су саставни делови тела углавном „грех" и „ја": „Грех који обитава у мени . . . то јест, у моме телу" (14, 17-18). Овде је „грех" сила греха, а „мени" је овде оно што обично препознајемо као наше „ја". Ако би верник хтео да

разуме духовни живот, он не сме да буде збуњен у вези са тим шта значе ова два елемента тела.

Знамо да је Господ Исус поступио са грехом нашег тела на Свом крсту. И Реч нас обавештава „да је наш стари човек распет с њим“ (Рим. 6:6). Нигде нам у Библији није речено да будемо разапети зато што је то већ учињено – Христос је то савршено учинио. Што се тиче греха, од човека се не тражи да ишта учини. Он само треба да узме ово у обзир као остварену чињеницу (Рим. 6:11) и пожњеће делотворност Исусове смрти тиме што је потпуно избављен од силе греха (Рим. 6:14).

У Библији се никада не тражи од нас да будемо разапети за грех, то је истина. Међутим, она нас охрабрује да узмемо крст одричући се себе. Господ Исус нам много пута налаже да се одрекнемо себе, да узмемо крст и да Га следимо. Објашњење за ово је да се Господ Исус опходи потпуно другачије према нашим гресима и према нама. Да би потпуно победио грех вернику је потребан само тренутак; да се одрекне самог себе потребан му је читав живот. Само је на крсту Исус *понео* наше грехе; ипак, током Свог живота Господ Исус се *одрекао* Себе. Исто мора да важи и за нас.

Павлово писмо Галатима описује однос између тела и верника. С једне стране, он нам говори да су „они који припадају Христу Исусу распели . . . тело са његовим страстима и пожудама“ (Гал. 5:24, ССП). Истог дана када се човек поистовети са Господом Исусом, онда је и његово тело распето. Сада човек може да помисли, без учења Светога Духа, да његово тело није више присутно, па зар није било разапето? Али не, с друге стране Писмо нам каже „живите у Духу па нећете удовољавати пожудама тела. Тело жуди против Духа, а Дух против тела“ (Гал. 5:16-17, ССП). Овде нам је отворено речено да онај ко припада Христу Исусу и већ има Светога Духа који пребива у њему, да он још увек има у себи тело (плот). Не само да постоји тело; оно је описано и као изузетно снажно.

Шта можемо рећи? Да ли су ова два библијска цитата противречна? Не, стих 24. подвлачи грех тела, док 17. стих подвлачи телово „ја“. Христов крст се бави грехом и Свети

Дух посредством крста поступа са нашим „ја“. Христос потпуно избавља верника од силе греха посредством крста, тако да грех не може поново да влада; али Светим Духом који пребива у вернику, Христос му омогућава да свакодневно савлада своје „ја“ и да му се савршено покорава. Ослобођење од греха је свршена чињеница; одрицање од нашег „ја“ треба да буде свакодневно искуство.

Ако би верник могао да разуме пуни смисао крста у време када је наново рођен, с једне стране он би се потпуно ослободио греха, а с друге стране, имао би нови живот. Веома је жалостно што многи духовни радници не умеју да грешницима изнесу ово пуно спасење, тако да они верују само у половину Божијег спасења. То их чини, могли бисмо рећи, као да су полуспасени; њихови греси су опроштени, али им недостаје снага да престану са грехом. Штавише, чак и у оним приликама када је спасење потпуно представљено грешници желе само да им греси буду опроштени, јер не очекују искрено избављење и од силе греха. То их једнако чини полуспасенима.

Ако неко верује и прими пуно спасење на самом почетку, он ће искусити мање неуспеха у борби са грехом, а више успеха у борби са својим „ја“. Ретко се нађу такви верници. Већина крочи само на пола свог спасења. Стога су њихови сукоби углавном са грехом. А неки чак ни не знају шта је то „ја“. С тим у вези, лично стање верника игра улогу пре новог рођења. Многи су склони да чине добро чак и пре него што узверују. Они наравно не поседују силу да чине добро, нити могу да буду добри. Али изгледа да је њихова савест релативно просветљена, мада је њихова снага ипак слаба да чине добро. Они доживљавају оно што се обично назива сукоб између разума и пожуде. Онда када чују за Божије потпуно спасење, они жељно прихватају милост за ослобођење од греха примајући милост за опроштење греха. Други, пак, пре него што су узверовали, негују савест црну ко катран, страшно греше и никада не намеравају да чине добро. Након што су чули за Божије потпуно спасење они природно схватају милост опроштења а занемарују (али и не одбацују) милост за избављење од греха. Они ће се касније срести с многим борбама око греха тела.

Зашто је овај последњи случај такав? Зато што такав поново рођени човек поседује живот који захтева од њега да превазиђе владавину свог тела и да му се покорава. Божији живот је апсолутан; он мора да задобије потпуно господство над човеком. Чим тај живот уђе у људски дух, од њега се тражи да напусти свог бившег господара – грех, и да буде потпуно подложан Светом Духу. Ипак је грех у овом човеку дубоко укорењен. Иако се његова воља делимично обнавља кроз наново рођени живот, она је и даље везана за грех и за своје „ја“; у многим приликама нагиње према греху. Неизбежно ће избити велики сукоб између новог живота и тела. Пошто се веома много људи налазе у овом стању, посветићемо им посебну пажњу. Дозволите ми да подсетим свог читаоца да је ово искуство дуготрајне борбе и неуспеха са грехом (што се разликује од онога са нашим „ја“) непотребно.

Тело захтева потпуну власт; тако исто је и духовни живот захтева. Тело жели да човек буде везан за своје „ја“; док духовни живот жели да човек буде потпуно подложан Светом Духу. Телесни и духовни живот се разликују по свим питањима. Природа првог живота је од првог Адама, природа другог живота припада последњем Адаму. Мотив првог је земаљски; оног другог, небески. Тело усредсређује све на своје „ја“; духовни живот све усредсређује на Христа. Тело жели да наведе човека на грех, али духовни живот тежи да га доведе до праведности. Пошто су ове две ствари у суштини супротне, како особа може да избегне непрестани сукоб са телом? Не схватајући Христово пуно спасење, верник стално доживљава такву борбу.

Када млади верници упадну у такав сукоб, они су забезекнути. Неки очајавају у вези са духовним растом мислећи да су исувише лоши. Други почињу да сумњају у то да су заиста духовно препорођени, нису свесни да наново рођење само доноси такву борбу. Некада, када је тело било у неометаној власти (јер је дух био мртав), они су могли страшно да греше не осећајући при том никакву грешност. Сада се појавио нови живот, и са њим небеска природа, жеља, светлост и мисао. Како ова нова светлост

продире у човека, она одмах открива у њему нечистоћу и искварености. Нова жеља је природно незадовољна да остане у таквом стању и чезне за тим да следи Божију вољу. Тело почиње да се бори са духовним животом. Таква борба даје вернику утисак да су у њему смештене две особе. Обе имају свој план и снагу. Обе траже победу. Када је духовни живот у успону, верник је најзадовољнији; када тело добије превласт, он другачије не може него да буде жалостан због тога. Искуство ове врсте потврђује да су такви људи наново рођени.

Божија намера никада није да поправи тело, него да га уништи. Посредством Божијег живота који је дарован вернику приликом новог рођења то његово „ја“ у телу мора бити уништено. Живот који Бог додељује човеку је доиста нешто најмоћније, али наново рођена особа је још увек беба – тек је рођена и веома је слаба. Тело је дуго држало узде и његова моћ је огромна. Штавише, духовно препорођени човек још није научио да вером схвата Божије потпуно спасење. Иако је спасен, он је и даље телесан у том периоду свог живота. Бити телесан значи бити управљан телом. Оно што је најжалосније то је да се верник, који је до сада био просветљен небеском светлошћу, да би спознао грешност тела и да целим срцем жели победу над њим, налази да је слаб да га савлада. Ово је тренутак када он у својој тузи лије многе сузе. Како не би био љут на себе, јер иако има нову жељу да уништи грех и да угоди Богу, његова воља није довољно јака да обузда тело греха. Мало је победа, а много пораза.

Павле у Римљанима 7 изражава унутрашњу бол овог сукоба:

> Тако, не знам шта чиним; јер не чиним што желим, него што мрзим – то чиним . . . Знам, наиме, да у мени, то јест, у моме телу, добро не обитава; јер хтети – тога има у мени, али чинити добро – тога нема. Јер не чиним добро које желим, него зло, које не желим, то чиним. А кад чиним оно што не желим, то већ не чиним више ја, него грех који у мени обитава. Желећи, дакле, да чиним добро, налазим да за мене важи закон – да је зло у мени. Тако се по унутрашњем човеку радујем Божијем закону, али видим један други закон у својим удовима, који

> војује против закона мога ума и заробљава ме законом греха, који је у мојим удовима (Рим. 7:15-23).

Многи ће се сложити с његовим вапајем готово крајњег очаја: „Бедан сам ја човек; ко ће ме избавити од овог смртног тела?“ (24. стих).

Какво је значење ове тврдње? То је један од начина на који нас Свети Дух дисциплинује. Бог је човеку обезбедио потпуно спасење. Онај који не зна да га има, неће моћи да ужива у њему, нити ће моћи да га доживи ако га не жели. Бог може дати само онима који верују и примају и полажу право на то. Стога, када човек моли за опроштење и наново рођење, Бог му то сигурно и дарује. Али кроз сукоб Бог наводи верника да тражи и схвати потпуну победу у Христу. Онај који је раније био у незнању сада ће желети да зна; Свети Дух ће тада имати прилику да му открије како је Христос поступио са његовим старим човеком на крсту, да би он сада могао да верује у поседовање такве победе. А онај који је није задобио зато што је није тражио, кроз такву борбу ће открити да је сва истина коју је имао била само ментална па стога и неделотворна. То ће га подстаћи да чезне за искуством истине коју је дотада само умно познавао.

Како дани пролазе ова борба се повећава. Ако верници наставе да одано иду напред не препуштајући се очају, изазваће још жешћи сукоб све док не буду ослобођени.

ДРУГИ ДЕО

ТЕЛО

2

Телесни или путени верник

СВИ верници би могли, као Павле, да буду испуњени Светим Духом у тренутку када узверују и крсте се (Дела 9:17-18). Нажалост, многи су још увек управљани телом као да већ нису мртви и поново васкрснути. Ови заиста још нису узверовали у завршену чињеницу Христове смрти и васкрсења за њих, нити су се искрено одазвали на позив Светог Духа да следе начело смрти и васкрсења. Према завршеном Христовом делу они су већ умрли и васкрсли; према њиховој одговорности као верника, они би требало да умру себи и да живе Богу; али у свом искуству они то стварно не чине. Ови верници се могу сматрати као неисправни. Међутим, ову неисправност не треба схватити као да је ограничена само на наше доба. У давна времена апостол Павле је био суочен управо са оваквим стањем међу верницима. Хришћани у Коринту су били такав пример. Обратите пажњу на оно шта је Павле рекао о њима:

> „И ја, браћо, нисам могао да вам говорим као духовним људима, него као телеснима, као нејакима у Христу. Млеком сам вас напојио, не чврстом храном, јер још нисте могли да је поднесете. А ни сад још не можете, јер сте још телесни. Кад међу вама има зависти и свађа, зар нисте телесни и зар не живите као обични људи?“ (1. Кор. 3:1-3).

Овде апостол дели све хришћане на две класе: на духовне и телесне или путене. Духовни хришћани уопште

нису изузетни; они су једноставно нормални. Телесни су они који су необични, зато што нису нормални. Они у Коринту су заиста били хришћани, али били су телесни, а не духовни. Три пута у овом поглављу Павле изјављује да су били телесни људи. Мудрошћу коју му је дао Свети Дух апостол Павле је схватио да прво мора да успостави дијагнозу ко су пре него што је могао да им изнесе поруку која им је била потребна.

Библијско духовно препорођење је рођење којим се најдубљи део човековог бића – дубоко скривени дух, обнавља и испуњава Духом Божијим. Треба времена да сила овог новог живота допре до спољашњости: то јест, да се прошири од средишта до периферије бића. Отуда не можемо очекивати да затекнемо снагу „младића“ нити искуство „очева“ које се манифестује у животу детета у Христу. Иако тек наново рођени верник може одано и највише да воли Господа, одликујући се ревношћу, њему још увек треба времена за могућности у којима ће сазнати више о злоћи греха и његовог „ја“, и прилика у којима ће сазнати више о Божијој вољи и начину духовног живота. Међутим, ма колико да он воли Господа или колико воли истину, тај нови верник још увек живи у области осећања и разума, а да још није био проверен и прочишћен ватром. Тек наново рођени хришћанин не може а да не буде телесан. Иако испуњен Светим Духом, он ипак не познаје тело. Како може човек бити ослобођен од телесних дела ако не препознаје да таква дела потичу од тела? Дакле, у процени њиховог стварног стања, новорођене бебе су углавном телесне.

Библија не очекује да нови хришћани моментално буду духовни; међутим, ако би и после много година остали као бебе, онда је њихово стање веома јадно. Сам Павле указује Коринћанима да их је сматрао као телесне људе, јер су били новорођене бебе у Христу, и да је до сада – до тренутка када им је писао – свакако требало да узрастају као зрели људи. Уместо тога, они су протраћили своје животе – остали су као бебе, и због тога су још увек били телесни.

Да би се човек преобразио из телесног у духовног није потребно онолико времена колико ми данас то мислимо.

Верници у Коринту потичу из изразито грешне многобожачке средине. После само неколико година апостол је сматрао да су већ предуго били бебе. Били су исувише дуго у телу, и већ би требало да буду духовни. Циљ Христовог откупљења је да уклони све препреке за контролу Светог Духа над читавом особом, тако да она може да постане духовна. Ово откупљење никада не може да омане зато што је сила Светога Духа преобилна. Као што телесни грешник може постати духовно препорођени верник, тако и духовно препорођени, али телесни верник, може бити промењен у духовног човека. Како је жалосно затећи данас хришћане који после неколико година, чак и после неколико деценија, не напредују у свом духовном животу. Штавише, они су веома изненађени ако наиђу на неке који су ступили у живот духа после само неколико година. Они то сматрају најнеобичнијим, не знајући да је то нормалан – редован раст живота. Колико дуго верујеш у Господа? Да ли си већ духован? Не би требало да постајемо времешне бебе, жалостећи Светог Духа и трпећи штету. Сви духовно препорођени људи би требало да желе духовни развој, дозвољавајући Светом Духу да влада у сваком погледу, тако да у релативно кратком периоду Он може да нас уведе у оно што нам је Бог обезбедио. Не би требало да губимо време не напредујући.

Који су дакле разлози што неко не расте? То је можда из два разлога. С једне стране, то може бити услед немара оних који пазећи на душе млађих верника, могу само да им говоре о Божијој милости и о њиховом положају у Христу, али занемарују да их охрабре да траже и духовно искуство. (Штавише, они који пазе на друге могу сами да буду неупућени о животу у Духу. Како би онда такви икада могли да поведу друге у изобилнији живот?) С друге стране, то може бити зато што сами верници нису заинтересовани за оно што је духовно. Они или претпостављају да је довољно само бити спасен или немају духовни апетит, или једноставно нису вољни да плате цену за напредовање. Жалосна последица тога је да је црква препуна великих беба.

Које су одлике телесних верника? Најистакнутија је та што дуго остају као бебе. Трајање раног детињства не би требало да буде дуже од неколико година. Када се неко наново роди тако што је узверовао да је Син Божији платио за његове грехе на крсту, он би истовремено требало да верује и да је и сâм разапет са Христом, да би Свети Дух могао да га ослободи од силе тела. Неупућеност у ово држаће га много година у телу.

Друга одлика оних који су телесни је у томе што нису у стању да примају духовно учење. „Млеком сам вас напојио, не чврстом храном, јер још нисте могли да је поднесете“ (1. Кор. 3:2). Коринћани су се силно хвалили својим знањем и мудрошћу. Од свих цркава у том периоду, она у Коринту је вероватно била најупућенија црква. Раније у свом писму Павле је захвалио Богу за њихово богато знање (1. Кор. 1:5). Када им је Павле давао духовне проповеди они би разумели сваку реч; међутим, сво њихово схватање је било схватање разума. Иако су све знали, ти Коринћани нису имали силу да покажу у животу оно што су знали. У данашње време вероватно постоје многи телесни верници који толико добро схватају учење да могу чак и другима да проповедају, али који су сами недуховни. Право духовно знање не почива на дивним и тајанственим мислима, већ на стварном духовном искуству посредством јединства верниковог живота са истином. Спретност је овде бескорисна, док је жудња за истином такође недовољна; неопходан услов је савршена послушност Светом Духу који нас једини заиста учи. Све остало је само преношење знања из једног разума у други. Такви подаци неће учинити телесног човека духовним; напротив, његов телесни живот ће заправо претворити сва његова „духовна“ знања у оно што је телесно. Оно што му је потребно није веће духовно учење, него послушно срце, које је вољно да преда свој живот Светом Духу и крене путем крста према заповести Духа. Увећано знање ће само ојачати његову телесност и послужити да га обмане да човек себе сматра као духовну особу. Зар он не говори себи: „Како бих другачије могао да знам толико духовних ствари ако нисам духован?“ Док би право мерило требало да буде: „Колико заиста знаш од

живота или је то само плод разума?“ Нека нам Господ буде милостив.

Павле је писао о још једном доказу да су били телесни када им је потврдио: „Кад међу вама има зависти и свађа, зар нисте телесни и зар не живите као обични људи?“ Грех завидности и свађа је истакнути доказ телесности. У цркви у Коринту су биле распрострањене препирке, што потврђују и такве изјаве као „ја сам Павлов“, „ја сам Аполосов“, „ја сам Кифин“, „а ја Христов“ (1. Кор. 1:12). Чак и они који су тврдили да су Христови говорећи „ја сам Христов“ (Караџић) убрајали су се међу телесне, јер дух телесности је увек и свуда завидан и свадљив. То што су се ти сматрали како су Христови, али с таквим ставом духа, били су неизоставно телесни. Колико год пријатно звучала реч, свако секташко хвалисање је само брбљање бебе. Поделе у цркви нису изазване другим узроком до недостатком љубави и животом по телу. Такав појединац, који се наводно бори за истину, једноставно прикрива праву особу. Грешници који припадају овом свету су људи од тела; као такви, они нису духовно препорођени; они су под влашћу своје душе и тела. То што је верник телесан означава да се и он понаша као обичан човек. Потпуно је природно да световни људи буду телесни; разумљиво је да су чак и новорођени верници телесни; али ако, узевши у обзир број година откако си узверовао у Господа, и требало би да будеш духован, како онда можеш наставити да се понашаш као обичан човек?

Очигледно је да особа припада телу ако се понаша као обичан човек и често греши. Без обзира на то колико му је познато духовно учење, или колико духовних искустава тврди да је доживео, или колико је делотворна служба коју је обављао; ништа од тога га не чини мање телесним, ако остаје неослобођен од своје личне нарави, расположења, себичности, свађа, таштине и његовог неопростивог и нељубавног духа.

Бити телесан или путен значи понашати се „као обични људи“. Требало би да се запитамо да ли се наше понашање коренито разликује од обичних људи. Ако многе животне навике приањају за твој живот, несумњиво си од тела.

Не расправљајмо о томе што нас називају духовнима или телеснима. Од какве ће нам користи бити да будемо означени као духовни, ако нисмо вођени Светим Духом? На крају крајева то је ипак питање живота, а не титуле.

Греси тела

Оно што је апостол доживео у Римљанима 7 била је борба против греха који борави у телу. „Грех ме је, наиме, добивши повод у заповести, завео . . . грех, посредством доброга издејствовао ми је смрт . . . продан под грех . . . него грех који у мени обитава“ (ст. 11, 13, 14, 17, 20). Док је још увек у телу, верник је често обвладан грехом у себи. Много је битака, и много је почињених греха.

Потребе људског тела могу се сврстати у три категорије: исхрана, размножавање, одбрана. Пре него што је човек пао у грех, то су биле легитимне потребе, непомешане с грехом. Тек када је човек пао у грех, ово троје је постало посредник за грех. У случају исхране, свет користи храну да нас заведе. Прво кушање човека било је по питању хране. Као што је плод знања добра и зла завео Еву, тако су у данашње време пиће и гозбе постали грех тела. Немојмо олако разматрати питање хране, јер многи телесни хришћани су се спотакли о њега. Телесни (путени) верници у Коринту спотицали су своју браћу управо по питању хране. Стога се у оно време захтевало од свих оних који су требали да буду старешине и ђакони да превазиђу ово питање (1. Тим. 3:3, 8). Само духовна особа цени бескорисност посвећивања јелу и пићу. „Ако, дакле, једете, ако пијете, ако ма шта чините, све чините на славу Божију“ (1. Кор. 10:31).

Друго, размножавање. Након човековог пада у грех размножавање је промењено у људску пожуду. Библија посебно повезује пожуду са телом. Чак и у Еденском врту грех грамзивог једења одмах је изазвао пожуде и стид. Павле их заједно ставља у своје прво писмо Коринћанима (1. Кор. 6:13, 15), и недвосмислено повезује пијанство са неправедношћу (ст. 9-10).

Одбрана. Када је грех осигурао контролу, тело показује своју снагу у самоодбрани. Оно се противи свему што

може ометати његову удобност и задовољство. Оно што се обично назива темпераментом и његовим родовима, као што су гнев и свађа, потичу од тела и стога су греси тела. Пошто је грех мотивација која се налази иза самоодбране, одатле су директно и индиректно произишли многи преступи. Колико мрачних греха у овом свету проистиче из користољубља, самопостојања, самоузвисивања, самопоуздања и свега што је од свога „ја“.

Анализа свих светских греха показаће како се сваки од њих односи на ове три категорије. Телесан хришћанин је онај над којим доминирају једна, две, или све три ставке. Иако никога не чуди што световним човеком управља грех његовог тела, требало би сматрати веома ненормалним да наново рођени хришћанин дуго остане у телу, да не успева да покори силу греха и да живи животом успона и падова. Верник би требало да дозволи Светом Духу да испита његово срце и да га просветли о ономе што је забрањено законом Светог Духа и законом природе, и о томе шта га спречава да стекне умереност и самоконтролу, а што влада њиме и лишава га слободе у његовом духу да би слободно служио Богу. Ако ти греси не буду уклоњени, он не може потпуно да уђе у духовни живот.

Ствари које потичу од тела

Тело се испољава на много начина. Научили смо како је оно непријатељски расположено према Богу и не може да му угоди. Међутим, ни верник а ни грешник не могу искрено увидети потпуну безвредност, злоћу и нечистоту тела као што Бог гледа на њега, све док му то Свети Дух не покаже. Тек када Бог Својим Духом открије човеку право стање тела онако како га Бог види, човек ће тек тада поступати са њим.

Манифестације тела према човеку су добро познате. Ако је човек строг према себи и одбија да следи „телесне жеље и нагоне“ (Еф. 2:3, ССП), као што је то некад чинио, он ће лако открити колико су огавне манифестације тела. Павлово писмо Галатима нам износи списак греха тела,

тако да нико не може бити у заблуди у вези са њима – „А плотска дела су позната, то су: блуд, нечистота, распојасаност, идолопоклонство, чарање, непријатељства, свађа, пакост, срдња, сплетке, раздори, странке (дословно „секта“), зависти, пијанке, пировања, и овима слична“ (Гал. 5:19-21). У овом набрајању апостол изјављује: „плотска дела су позната.“ Ко год је вољан да разуме, сигурно ће их препознати. Да би се утврдило да ли је неко од тела потребно му је само да се испита да ли чини нека од ових телесних дела. Наравно, да би био телесан, није неопходно да почини све грехе са овог списка. Да је он учинио само један од њих установио би да је ван сваке сумње телесан, јер како је могао да почини било који од њих ако се тело већ одрекло своје управе? Присуство телесних дела потврђује постојање тела.

Ова телесна дела можемо поделити у пет група: 1) греси који скрнаве тело, као што су неморал, нечистота, разузданост; 2) грешна натприродна комуникација са сатанским силама, као што су идолопоклонство, врачање; 3) грешна нарав и њене особености, као што су непријатељство, сплетке, љубомора, срдња; 4) религијске секте и странке, као што су себичност, неслагања, секташки дух, завист; и 5) разузданост, као што су пијанство и пировање. Свако од њих је лако уочљиво. Они који их чине јесу од тела.

У ових пет група разликујемо неке грехе као мање грешне, а друге као прљавије; али како год гледали на њих, било да су огавнији или префињенији, Бог открива да сви они потичу из једног извора – од тела. Они који често чине најогавније грехе, природно се препознају да су од тела, ипак колико је тешко онима који доживљавају победу над овим релативно огавнијим гресима да признају да су телесни. Они се обично сматрају супериорнијим у односу на друге, и као они који не живе по телу. Они не схватају ма колико учтив био њихов наступ, тело је још увек тело. „Сплетке, раздори, странке, зависти“ преносе много јаснији наступ него „неморалност, нечистота, развратност, пировање“. Свеједно то су плодови са истог дрвета. Молимо се над ова три стиха све док нам се очи не отворе да бисмо видели сами себе. Понизимо се кроз молитву. Молимо се

све док не завапимо са обилним сузама и док не будемо ожалошћени због својих греха, док не схватимо да смо само формални хришћани – штавише као и они који важе за „духовне“ хришћане, али да је наш прави живот и даље крцат делима тела. Молимо се док нам се срца не запале, вољни да уклонимо све телесне компоненте.

Први корак у деловању Светог Духа је да нас увери и изобличи по питању наших греха. Будући да у почетку грешник без просветљења Светог Духа никада неће увидети грешност свога греха и побећи од гнева који долази у послушност Христу. Стога, верник мора по други пут да види свој грех. Хришћанин мора себе да криви за свој грех. Како би он икада могао да постане духован ако не разликује потпуну грешност и подлост свога тела, тако да се гнуша самога себе! На који год начин да грешимо, наша припадност телу остаје иста. Сада је час када би требало понизно ничице да паднемо пред Богом, вољни да изнова будемо пресведочени Светим Духом за наше грехе.

Неопходност смрти

До којег степена је верник просветљен Светим Духом да схвати од свог јадног стања његове телесности, до те мере ће се његова борба са телом појачати; и све чешће манифестовати његови неуспеси. У поразу ће му се још више показати грех и крхкост његовог тела, да би се побудила још већа огорченост према себи и жарка одлучност да се бори против греха свог тела. Таква ланчана реакција би могла да се протегне све док коначно, кроз доживљавање дубљег деловања крста, не буде ослобођен. Заиста је од великог значаја да Свети Дух мора да нас водити управо на овај начин. Пре него што крст може да спроведе своје дубље деловање у нама, мора бити и одговарајуће припреме. Борба и неуспех управо то пружају.

Што се тиче верниковог искуства, иако он може умно да се сложи с Божијом проценом тела, да је оно до сржи искварено и непоправљиво, њему ипак може да недостаје тај духовни увид који тачно препознаје нечистоту и

исквареност тела. Он може да претпоставља да је оно што Бог каже истина. Али, иако верник никад не би рекао да је тако, он још увек покушава да поправи своје тело.

Многи верници, који не знају за Божије спасење, покушавају да победе тело борећи се против њега. Сматрају да победа зависи од величине силе коју они имају. Стога се искрено надају да ће им Бог дати већу духовну силу да би им се омогућило да покоре своје тело. Ова борба се обично протеже током дужег периода, и обележена је већим бројем пораза неголи победа, и коначно им изгледа као да је победа над телом потпуно неостварива.

За то време верник наставља, с једне стране, да се бори, а с друге да покушава да поправи или дисциплинује своје тело. Он се моли, истражује Библију, успоставља многа правила („не дохвати“, „нити окуси“, „нити дотичи“) у узалудној нади да ће покорити и укротити тело. Он несвесно упада у замку сматрајући да је грех тела узрокован недостатком правила, образовања или учтивости. Само кад би могао дати своје тело на неку духовну обуку, размишља он, тада би био ослобођен од његових невоља. Он не схвата да је такво поступање бескорисно (Кол. 2:21-23).

Због хришћанинове збуњености усред очигледне жеље за уништењем тела, док истовремено покушава да га прочисти, Свети Дух мора да му дозволи да се бори, да буде поражен, а затим да пати у самооптуживању. Тек после вазда поновљеног оваквог искуства, верник ће схватити да је тело непоправљиво и да је његов метод узалудан. Тада ће тражити неку другу врсту спасења. Тако је сада схватио својим искуством оно што је пре знао само својим умом.

Ако Божије дете одано и поштено верује у Бога и искрено замоли Светог Духа да му открије Божију светост да би могао спознати своје тело у том светлу, Дух ће то сигурно учинити. Од сада ће можда бити поштеђен многих патњи. Али мало је таквих верника. Многи верују својим сопственим методама, претпостављајући да ипак нису толико лоши. Да би исправио ову погрешну претпоставку Свети Дух стрпљиво води вернике да мало-помало доживљавају узалудност својих властитих изума.

Разматрали смо да не смемо попустити телу; не можемо га поправити, управљати њиме, или га едуковати, зато што ниједна од наших метода не може ни на који начин да промени природу тела. Шта онда може да се учини? Тело мора да умре. То је Божији начин. Не постоји други начин осим посредством смрти. Ми бисмо више волели да укротимо тело настојањем, мењајући га, примењивањем воље, или небројеним другим средствима; али Божији рецепт је смрт. Ако је тело мртво, нису ли аутоматски решени сви проблеми? Тело не треба савладати; оно мора да умре. Ово је нешто најразумније када се размотри у односу на то како смо пре свега постали тело: „Што је рођено од тела – тело је." Ми постајемо тело када смо рођени од тела. Излаз једноставно прати улаз. Начин поседовања је начин губитка. Пошто смо рођењем од тела постали смо тело, природно следи да ћемо бити ослобођени од тела ако оно умре. Распеће је један једини пут. „Јер ко је умро – опростио се греха" (Рим. 6:7). Недовољно је све оно што је мање од смрти. Смрт је једино спасење.

Тело је у потпуности нечисто (2. Пет. 2:10-22); према томе, Бог не покушава да га промени. Не постоји други начин избављења осим да га убије. Чак и драгоцена крв Исуса Христа не може да очисти тело. У Библији налазимо како Његова крв пере наш грех, али никада не пере наше тело. Оно мора бити разапето (Гал. 5:24).

Свети Дух не може да поправи тело; због тога Он неће боравити усред грешног тела. Његово пребивање у вернику није у сврху побољшања, него због противљења телу (Гал. 5:17). „Не изливајте га (свето помазање уљем које је слика Светог Духа) по људском телу" (2. Мој. 30:32, ССП). С обзиром на то, како је апсурдно често се молити да нас Господ учини добрима и да волимо да бисмо могли да Му служимо! Како је само узалудна та нада која тежи ка светом положају једнога дана, на коме бисмо могли свакодневно бити у стању да Га у свему прославимо. Заиста, не би никада требало да покушавамо да поправимо тело да бисмо га натерали да сарађује са Духом Божијим. Тело је одређено за смрт. Само предавањем тела на крст можемо бити ослобођени његовом трајном робовању.

ДРУГИ ДЕО

ТЕЛО

3

Крст и Свети Дух

МНОГИ верници, ако не и већина, нису били испуњени Светим Духом у тренутку када су узверовали у Господа. Што је још горе, након много година веровања, они настављају да се заплићу у грех и остају телесни хришћани. На страницама које следе, оно што намеравамо да објаснимо о томе како хришћанин може бити ослобођен од свог тела (плоти), заснива се на искуству верника у Коринту, као и на искуству многих верника широм света. Осим тога, не желимо да наговештавамо да хришћанин прво мора веровати у заступничко дело крста пре него што може веровати у његово дело поистовећивања. Међутим, није ли истина да многи на почетку немају јасно откривење о крсту? Оно што су примили је само пола истине; и зато су принуђени да приме другу половину у наредном пе-риоду. Ако је читалац већ прихватио комплетно дело на крсту, оно што је овде изнето мало ће га се тицати. Али ако је као већина верника узверовао само у половину, онда му је остатак неопходан. Ипак, желимо да наши читаоци знају да две стране дела на крсту не морају бити засебно прихваћене; веровати у друго постаје неопходно само зато што је прво било непотпуно.

Избављење на крсту

Пошто је у свом писму Галатима изнео многа телесна дела, апостол Павле затим истиче да „они који припадају Христу Исусу распели су тело са његовим страстима и

пожудама“ (Гал. 5:24, ССП). Ту је ослобођење. Зар није чудно да оно чиме се верник бави да се знатно разликује од онога чиме се Бог бави? Први се бави „делима тела“ (Гал. 5:19), то јест, различитим гресима тела. Он је заокупљен данашњом љутњом, сутрашњом завидљивошћу или прекосутрашњим сплеткама. Верник жали над одређеним грехом и жуди за победом над њим. Ипак су сви ови греси само плодови са истог дрвета. Док откидаш један плод (у ствари човек не може било шта да откине), већ се појављује други. Један за другим ниче, не дајући му никакав изглед на победу. С друге стране, Бог се не бави *делима* тела, него самим „телом“ (Гал. 5:24). Да је дрво мртво, да ли би имало потребе да страхујемо да ће донети род? Верник силно прави планове да се избори са гресима – који су плодови, док заборавља да се бави самим телом – које је корен. Није ни чудо што пре него што може да се реши једног греха, други је већ никао. Стога данас морамо да се позабавимо са извором греха.

Бебе у Христу морају да примене далекосежније значење крста, јер су још увек телесне. Божији циљ је да разапне верниковог старог човека са Христом, тако да су они који припадају Христу разапели „тело са његовим страстима и пожудама“. Имајте на уму да је тело заједно са својим моћним страстима и жељама било разапето. Као што је грешник посредством крста био духовно препорођен и откупљен од својих греха, тако сада и телесна беба у Христу мора бити избављена од владавине тела истим крстом, да би могла да хода по Духу а не више по телу. После тога неће проћи много времена пре него што постане духовни хришћанин.

Овде налазимо контраст између човековог пада у грех и деловања крста. Спасење које пружа ово друго само је лек за оно прво. Како се само међусобно уклапају. Прво, Христос је умро на крсту да би се грешник ослободио свог греха, да би Свети Бог могао сада да му праведно опрости. Друго, и грешник је умро на крсту са Христом, да не би више био управљан својим телом. Само то може омогућити човековом духу да поврати своју одговарајућу власт, да учини тело његовим спољашњим слугом и душу његовим

посредником. На овај начин дух, душа и тело се враћају у свој првобитни положај пре човековог пада у грех. Ако нисмо упознати са значењем смрти која је овде описана, нећемо бити избављени. Нека Свети Дух буде онај који нам то открива.

„Они који припадају Христу Исусу“ односи се на сваког верника у Господу. Сви који су узверовали у Њега и који су наново рођени припадају Њему. Одлучујући фактор је да ли је неко повезан са Христом у животу, а не колико је неко духован или какву службу обавља за Господа, нити пак да ли је ослобођен од греха, да ли је савладао страсти и жеље тела, и сада потпуно посвећен. Другим речима, питање може само бити: Да ли је неко духовно препорођен или није? Да ли је неко узверовао у Господа Исуса као свог Спаситеља или није? Ако јесте, без обзира на то какво је његово садашње духовно стање – у победи или у поразу – он је „распео тело“.

Пред нама се не налази једно морално питање. То није ствар духовног живота, знања или службе. Једноставно, ради се о томе да ли је он Господњи. Ако јесте, онда је он већ разапео своје тело на крсту. Очигледно је да то не значи да ће га разапети, или да је у процесу разапињања, него да га је већ *разапео.*

Било би добро да се овде јасније изразимо. Рекли смо да разапињање тела не зависи од искустава ма колико се она разликовала; оно радије зависи од чињенице Божијег завршеног дела. „Они који припадају Христу Исусу“ – и слаби и јаки – „распели су тело са његовим страстима и пожудама.“ Кажеш да још увек грешиш, али Бог каже да си разапет на крсту. Кажеш да твоја нарав и даље траје, али Божији одговор је да си ти разапет. Кажеш да су твоје пожуде веома снажне, али Бог опет одговара да је твоје тело разапето на крсту. Замолио бих те да за тренутак не гледаш на своје искуство, него само да слушаш оно што ти Бог каже. Ако не слушаш Његову Реч и уместо тога свакодневно гледаш на своју ситуацију, никада нећеш ући у стварност да је твоје тело разапето на крсту. Не обазири се на своја осећања и искуство. Бог проглашава твоје тело разапетим; дакле оно *је већ било* разапето. Једноставно се

одазови на Божију Реч и имаћеш искуство. Када ти Бог каже да је „твоје тело распето“ требало би овако да одговориш: „Амин, моје тело је заиста разапето.“ Поступајући тако по Његовој Речи, видећеш да је твоје тело заиста мртво.

Верници у Коринту су се препустили гресима блуда, за-видности, препирања, странчарења, судских спорова и много других. Очигледно су били телесни. Заиста су били „бебе у Христу“; па ипак припадали су Христу. Може ли се заиста рећи да су тела ових телесних верника била разапета на крсту? Да, то је неоспорно; и *њихово* тело је било разапето. Како је то могуће? Требало би да схватимо да нам Библија никада не говори да будемо разапети; она нам само саопштава да смо већ „били разапети“. Требало би да разумемо да не треба појединачно да будемо разапети, него да смо већ разапети заједно са Христом (Гал. 2:20; Рим. 6:6). Ако је то заједничко распеће онда је догађај када је Господ Исус био разапет тренутак када је и наше тело било разапето. Штавише, то заједничко разапињање није примењено лично на нас него нас је Господ Исус понео на Свој крст приликом Његовог распећа. Зато Бог сматра да је наше тело већ разапето. За Њега је то завршена чињеница. Каква год да су наша лична искуства, Бог изјављује да „они који припадају Христу Исусу распели су тело.“ Да бисмо поседовали такву смрт, не смемо дати исувише много места откривању како или запажању нашег искуства о томе; уместо тога требало би да верујемо Божијој Речи. „Бог каже да је моје тело разапето, зато ја да верујем да је разапето. Признајем да је оно што Бог каже истинито.“ Одазивајући се на овај начин, ускоро ћемо се и срести са том стварношћу. Ако прво сагледамо Божију чињеницу, онда ће уследити и наше искуство.

Из Божијег угла, тело (плот) ових Коринћана је било разапето на крсту са Господом Исусом; али са њихове тачке гледишта они то свакако нису лично искусили. Можда због тога што нису знали шта је Божија чињеница. Одатле следи да је први корак ка ослобођењу да се према телу односимо у складу са Божијим гледиштем. А шта то значи? То није покушај да се разапне тело него признавање да је оно већ разапето – не да живимо по гледању, него према нашој

вери у Божију Реч. Ако смо добро утврђени на овој тачки препознавања тела као већ разапетог, онда ћемо бити у стању да наставимо да поступамо са телом на практичан начин. Ако се колебамо у вези са овом чињеницом, могућност да то дефинитивно поседујемо ће нас заобићи. Да бисмо искусили то заједничко разапињање, ми најпре морамо да оставимо по страни нашу тренутну ситуацију и једноставно верујемо Божијој Речи.

Свети Дух и искуство

„Јер, док смо били у телу, грешне страсти . . . деловале су у нашем телу па смо смрти доносили плодове. Али, сада смо . . . умрли“ (Рим. 7:5-6, ССП). Због тога тело нема више владавину над нама.

Ми смо узверовали и признали да је наше тело разапето на крсту. *Сада* – а не пре – можемо обратити пажњу на питање искуства. Иако сада истичемо искуство, ипак се чврсто држимо чињенице нашег разапињања са Христом. Оно што је Бог учинио за нас и шта ми доживљавамо од Божијег завршеног дела, иако је распознатљиво, то је нераздвојиво.

Бог је учинио оно што је могао да учини. Следеће питање је: Какав став ми заузимамо према Његовом завршеном делу? Не само формално, него у стварности да ли је Он разапео наше тело на крсту. Ако верујемо и ако будемо применили своју вољу да изаберемо оно што је Бог остварио за нас, то ће постати наше животно искуство. Од нас се не тражи ништа, зато што је Бог већ све учинио. Од нас се не захтева да разапнемо своје тело (плот) јер га је Бог већ разапео на крсту. Да ли верујеш да је то истина? Да ли желиш да то поседујеш у свом животу? Ако верујемо и ако желимо онда ћемо сарађивати са Светим Духом у стицању богатог искуства. Колошанима 3:5 нас преклиње „поморите, дакле, своје удове који су на земљи.“ То је пут ка искуству. Реч „дакле“ указује на последицу онога што претходи у 3. стиху, наиме, „умрли сте“. „Умрли сте“ је оно што је Бог остварио за нас. Зато што сте „умрли“, дакле „поморите . . . своје удове који су на земљи“ (Кол. 3:3

ССП). Прво помињање смрти је наш чињенични положај у Христу; друго је наше стварно искуство. Неуспех верника у данашње време приписује се неуспеху да увиде повезаност између ове две смрти. Неки су покушали да своје тело сведу ни на шта, јер стављају нагласак само на искуство смрти. Њихово тело тако постаје све живље са сваким поступањем. Други су препознали истину да је њихово тело заправо разапето са Христом на крсту; ипак они не теже за практичном стварношћу ове истине. Ниједан од ових не може на практичан начин да примени разапињање тела (плоти).

Ако желимо да поморимо своје удове, прво морамо имати темељ за такво деловање; у противном се само ослањамо на своју снагу. Никакав степен ревности не може никада да нам донесе жељено искуство. Штавише, ако ми само знамо да је наше тело разапето са Христом, али се то и не примењује да би се Његово завршено дело спроводило у нама, наше знање ће исто тако бити бескорисно. Да бисмо свели наше тело ни на шта то најпре захтева да смо упућени у поистовећивање у Његовој смрти; када смо упућени о нашем поистовећивању, ми морамо спроводити усмрћивање својих удова. Ово двоје иде заједно. Обмањујемо себе ако будемо задовољни само спознавањем чињенице о поистовећивању, мислећи да смо сада духовни јер је тело уништено; с друге стране, једнако је преварљиво ако безбожна телесна дела сматрамо за ништа, претерано *их* наглашавамо и не прихватамо став смрти према телу. Ако заборавимо да је тело мртво, никада нећемо моћи ништа да поморимо. Реч „поморите“ је зависна од речи „умро си“. Ово усмрћивање значи донети смрт Господа Исуса да поднесе сва телесна дела. Разапињање Господње је најмеродавније, јер уклања све оно на шта наиђе. Пошто смо сједињени с Њим у Његовом разапињању, можемо применити Његову смрт на сваки уд који је кушан на пожуду и одмах га сведемо на ништа.

Наше јединство с Христом у Његовој смрти значи да је то завршена чињеница у нашем духу. Оно што верник сада мора да учини јесте да изведе ову сигурну смрт из свог духа и примени је на своје удове сваки пут када се

ускомешају његове зле пожуде. Таква духовна смрт није „једном засвагда“ став. Кад год верник не бди или изгуби своју веру, тело ће сигурно подивљати. Ако жели да буде потпуно саобразан Господњој смрти, он мора непрестано да поништава дела својих удова тако да оно што је стварно у духу може бити изведено у телу.

Али одакле долази сила да се тако примени Господње разапињање на наше удове? То је „Духом“, инсистира Павле, да „усмрћујете телесна дела“ (Рим. 8:13, ССП). Да би уклонио та дела, верник мора да се ослони на Светог Духа да пренесе његово разапињање са Христом у лично искуство. Он мора да верује да ће Свети Дух спровести смрт на крсту на све што треба да умре. С обзиром на чињеницу да је верниково тело било разапето са Христом на крсту, он данас не треба поново да буде разапет. Све што је потребно то је да се посредством Светог Духа примени савршена смрт Господа Исуса за њега на крсту на свако појединачно грешно телесно дело које сада покушава да се дигне. Оно ће тада бити стављено на страну силом Господње смрти. Грешна телесна дела могу да никну било када и било где; сходно томе, уколико Божије дете посредством Светог Духа непрестано не користи силу свете смрти нашег Господа Исуса, оно неће моћи да победи. Али ако на овај начин помори телесна дела, Свети Дух који борави у њему, коначно ће остварити Божији циљ да тело греха остави незапослено (Рим. 6:6). Примењујући тако крст, беба у Христу ће бити ослобођена од силе тела и сједињена са Господом Исусом у животу васкрсења.

Од сада би хришћанин требало да „живи у Духу“ па неће „удовољавати пожудама тела“ (Гал. 5:16, ССП). Требало би да увек имамо на уму да ма колико дубоко крст нашег Господа може да продре у наше животе, не можемо очекивати да избегнемо даља узнемиравања злих дела наших удова а да не будемо стално на опрезу. Кад год неко од оних који припадају Богу омане у томе да следи Светог Духа, одмах се враћа да следи тело. Бог нам открива стварност нашег тела кроз опис апостола Павла о хришћаниновом „ја“ у Римљанима 7, од 5. стиха надаље. У тренутку када хришћанин престане да мари за Светог Духа,

он се одмах уклапа у образац телесног живота који је овде описан. Неки претпостављају да зато што се Римљанима 7 налази између 6. и 8. поглавља, деловање тела ће постати прошлост чим верник прође кроз то и уђе у живот Духа у Римљанима 8. У ствари, поглавља 7 и 8 иду истовремено. Кад год верник не хода у Духу као у Римљанима 8, одмах је захваћен искуством из Римљанима 7. „Тако, дакле, ја сâм умом служим Божијем закону, а телом – закону греха“ (Рим. 7:25). Приметићете да Павле закључује опис свог искуства изнесеног пре 25. стиха користећи израз „тако, дакле.“ Он се суочава с непрестаним поразом до 24. стиха; тек у 25. стиху он ступа у победу: „Богу хвала кроз Исуса Христа, Господа нашега“ (25а). Након извојеване победе над непрестаним поразом читамо да Павле каже: „Ја сâм умом служим Божијем закону.“ Овде нам се каже да његов нови живот жели оно што Бог жели. Међутим, то није цела прича; јер Павле одмах наставља: „*а телом* – закону греха.“ И налазимо га да ово говори *након* његове победе у стиху 25а. Очигледан закључак је да без обзира колико његов унутрашњи ум може служити Божијем закону, његово тело увек служи закону греха. Ма колико да је ослобођен од тела, оно остаје непромењено и наставља да служи закону греха (25. стих), јер је тело заувек тело (плот). Наш живот у Светом Духу може да се продуби, али то неће променити природу тела или га спречити да служи закону греха. Ако, дакле, желимо да будемо вођени Светим Духом (Рим. 8:14) и да будемо ослобођени од угњетавања тела, морамо поморити зла телесна дела и живети по Светом Духу.

Постојање тела (плоти)

Обратимо пажњу на то да иако тело може толико усмрћено да постане „неделотворно“ (право значење речи „обеснажено“ у Рим. 6:6). Велика је заблуда сматрати да је тело искорењено из нас и закључити да је природа греха потпуно уништена. Такво лажно учење води људе на погрешан пут. Духовно препорођени живот не мења тело; заједничко разапињање (у Христу) не поништава тело; Свети Дух који пребива у човеку не чини немогућим живот

по телу. Тело са својом телесном природом стално остаје у вернику. Кад год се пружи прилика за његово деловање, оно ће одмах ступити у акцију.

Већ смо видели како су људско тело и тело (плот) уско повезани. Све док не будемо физички ослобођени из овог тела, нећемо бити у стању да будемо на такав начин из=бављени од тела (плоти) да више не постоји могућност његовог деловања. Све што је рођено од тела *је* тело. Не постоји апсолутно никакво његово искорењивање све док се не преобрази ово од Адама искварено тело. Наше тело још није откупљено (Рим. 8:23); оно чека откупљење приликом повратка Господа Исуса (1. Кор. 15:22-23, 42-44, 51-56; 1. Сол. 4:14-18; Фил. 3:20-21). Дакле, док год смо у телу, морамо свакодневно бити на опрезу да тело не би букнуло са својим злим делима.

Наш живот на земљи најбоље може да се упореди са Павловим животом, који је напоменуо да „иако живимо у телу, ми се не боримо како тело хоће“ (2. Кор. 10:3, ССП). Пошто још увек поседује тело он живи по телу (плоти). Ипак, зато што је природа тела толико искварена он се не бори како тело хоће. Да, он живи у телу, али не живи по телу (Рим. 8:4). Док се верник не ослободи физичког тела, он није потпуно слободан од тела (плоти). Физички говорећи, он мора да живи у телу (Гал. 2:20); духовно говорећи, он не мора и не сме да се бори како тело хоће. Дакле, ако је очигледан закључак на основу 2. Кор. 10:3 да Павле, пошто је у телу, остаје склон томе да се бори како тело хоће (мада из 4. стиха видимо да се он не бори на тај начин), ко се онда усуђује да каже да више нема тела које је потенцијално активно. Стога су завршено дело на крсту и његова непрекидна примена од стране Светог Духа нераздвојиви.

Морамо да обратимо изузетну пажњу на ову тачку јер она доноси озбиљне последице. Ако би верник дошао до претпоставке да је потпуно посвећен и да нема више тела (плоти), склизнуће или у живот претварања или у живот безобзирности без будности. Овде треба нагласити једну чињеницу. Деца рођена од духовно препорођених и посвећених родитеља још увек су од тела и потребно им

је да буду наново рођена, као и свака друга деца. Нико не може рећи да она нису од тела и да нема потребе да буду наново рођена. Господ Исус је тврдио да „што је рођено од тела – тело је“ (Јован 3:6). Ако је оно што је рођено од тела тело, то доказује да оно што га рађа исто тако мора бити тело, јер само тело може да роди тело. Да су деца телесна чврст је доказ да родитељи нису потпуно избављени од тела. Верници преносе својој деци своју палу природу само зато што је она изворно њихова. Они не могу доделити божанску природу примљену приликом духовног препорођења, јер та природа изворно није њихова, већ је примљена појединачно као дар од Бога. Чињеница да верници својој деци преносе своју грешну природу указује да је она у њима увек присутна.

Приступајући са ове стране, схватамо да ново створење у Христу у *овом* животу никада у потпуности не прима назад положај који је Адам имао пре пада у грех, јер људско тело још увек чека на своје искупљење (Рим. 8:23). Човек који је ново створење наставља да задржава у себи грешну природу; он је још у телу. Његова осећања и жеље су понекад несавршене, и мање су племените од оних пре Адамовог пада у грех. Све док се људско тело (плот) не искорени изнутра, он не може да има савршена осећања, жеље или љубав. Човек никада не може доћи до положаја да буде изван могућности да греши, јер тело и даље не попушта. Ако верник не следи Светог Духа, већ се враћа телу, сигурно ће бити под уздама тела. Међутим, упркос овим стварностима, не би требало да спасење које је Христос остварио у потпуности, учинимо мањим. Библија нам на многим местима саопштава да све што је рођено од Бога и што је испуњено Богом нема склоност ка греху. Ово, међутим, не значи категорички да не постоји могућност за грешном жељом. Илустроваћу то следећим примером: Кажемо да дрвене платформе немају тенденцију да тону; али сигурно да нису непотопиве. Ако је дрво довољно натопљено водом, оно ће само потонути. Ипак, природа дрвета очигледно није да тоне. Слично томе, Бог нас је спасао до те мере да немамо склоност ка греху, али нас није спасио до те мере до које не бисмо били у стању да грешимо.

Ако је верник потпуно наклоњен греху, то доказује да је од тела и да још није применио пуно спасење. Господ Исус је у стању да нас преусмери од греха; али ми ипак морамо да будемо на опрезу. Под утицајем света и Сатаниног искушавања могућност грешења остаје са нама.

Наравно, верник би требало да схвати да је у Христу ново створење. Као такав, Свети Дух борави у његовом духу; а то, заједно са Исусовом смрћу која активно делује у његовом телу, може опремити верника да живи светим животом. Такав живот је једино могућ зато што Свети Дух примењује крст на верниково тело (плот) тиме што умртвљује дела његових удова. Тада оно није више активно. То, међутим, не значи да нема више тела (плоти), јер верник наставља да поседује грешно тело и свестан је његовог присуства и нечистоте. Сама чињеница да је грешна природа пренесена на децу недвосмислено је доказала да оно што сада поседујемо није природно савршенство безгрешног Адама.

Верник мора да призна да чак и у његовим најпобожнијим сатима могу постојати тренуци слабости: зле мисли се несвесно могу увлачити у његов ум; непристојне речи могу се несвесно омакнути из његових уста; његовој вољи може понекад бити тешко да се покорава Господу; и тајно може чак и да одобрава мисао о самодовољности. Ово није ништа друго до телесна дела. Зато верницима треба да буде познато да тело (плот) у било којем тренутку може поново да примени своју силу. Оно није искорењено из људског тела. Али присуство тела (плоти) не значи да посвећење није могуће за верника. Само када смо предали своје тело Господу (Рим. 6:13) могуће је да више не будемо под управом тела, него под Господњом управом. Ако следимо Светог Духа и одржавамо став да не допуштамо да грех влада над телом (Рим. 6:12), онда су наше ноге ослобођене спотицања и доживљавамо континуирану победу. Тако избављено наше тело постаје храм Светог Духа и слободно чини Божија дела. Начин да се *сачува* човекова слобода од тела (плоти) мора бити управо онај начин на који се та слобода прво добија у том тренутку живота и смрти када верник каже „да“ Богу а „не“ телу (плоти). Далеко од тога да

је то био једном заувек завршени догађај у времену, верник мора током свог живота да одржава потврдан став према Богу и одричан став према телу. Ниједан верник данас не може да дође до тачке где је ван искушења. Колико је само неопходно да човек бди и да се моли, па чак и да пости да би знао како да живи по Светом Духу.

Ипак, верник не треба да разводњава ни Божију сврху ни своју наду. Он има могућност да греши, али не сме да греши. Господ Исус је умро за нас и разапео је наше тело (плот) са Собом на крсту; Свети Дух пребива у нама да би нам учинио стварним оно што је Господ Исус остварио. Имамо апсолутну могућност да не будемо управљани телом. Присуство тела (плоти) није позив на предају, него позив на будност. Крст је у потпуности разапео тело (плот); ако желимо да уништимо зла телесна дела у сили Светог Духа, заиста ћемо искусити завршено дело на крсту. „Тако, дакле, браћо, нисмо дужници телу – да по телу живимо. Јер ако по телу живите, умрећете; ако пак Духом уморите телесна дела, живећете“ (Рим. 8:12-13). Пошто је Бог подарио такву милост и спасење, кривица је у потпуности наша ако наставимо да следимо тело. Нисмо више његови дужници као што смо некад били, пре него што смо знали за такво спасење. Ако сада упорно живимо по телу, то је зато што желимо тако да живимо, а не зато што морамо.

Многи зрели верници су искусили континуирану победу над телом. Иако тело остаје, његова сила се практично смањује на нулу. Живот тела са његовом природом и активностима је тако доследно умртвљен крстом Господњим у сили Светог Духа да је потиснут у такво стање као да није присутно. Због дубоког и упорног деловања крста и верности верника у слеђењу Светог Духа, тело, иако постоји, губи сав свој отпор. Чак и његова сила да стимулише вернике изгледа да се поништава. Такав потпуни тријумф над телом могу постићи сви верници.

„Ако пак Духом уморите телесна дела, живећете.“ Целокупан однос изражен у овом стиху овиси о речи „ако“. Бог је учинио све што је потребно; Он не може више ништа да учини. Сада је на нама да заузмемо став. Ако занемаримо ово савршено спасење, како ћемо се онда извући? „Ако по

телу живите, умрећете“ – то је упозорење. Иако сте духовно препорођени, ипак ћете изгубити у свом духовном животу као да нисте живи. „Ако пак Духом“ живите, такође ћете умрети, али умрећете у Христовој смрти. Таква смрт је најверодостојнија зато што ће уништити сва телесна дела. На један или други начин, ви ћете умрети. Коју смрт ћете изабрати: ону што произлази из нападног тела или ону која је у активном духу? Ако је тело живо, Свети Дух не може делотворно да живи. Који живот више волите: онај који је од тела или онај који је од Духа? Божија одредба за тебе је да твоје тело и сва његова сила и деловања могу бити стављена под силу Христове смрти на крсту. Оно што недостаје у нама није ништа друго него смрт. Нагласимо то пре него што говоримо о животу, јер васкрсења не може бити без претходне смрти. Да ли смо вољни да послушамо Божију вољу? Да ли смо спремни да дозволимо Христовом крсту да се практично покаже у нашим животима? Ако јесмо, онда морамо Светим Духом да поморимо зла телесна дела.

ДРУГИ ДЕО

ТЕЛО

4

Хвалисање тела

Друга страна тела

ДА ли дела тела обухватају само оно што смо досада помињали? То јест, постоје ли друга телесна дела? Да ли је тело сада умртвљено под силом крста?

Оно што смо нагласили до овог тренутка били су греси тела који су пожуде људског тела. Али нашу пажњу сада треба привући ка другој страни тела. Сетићете се да смо раније рекли да тело обухвата дела душе као и пожуде тела. Досада смо се дотакли само тела, остављајући страну душе скоро нетакнуту. Верник, то је тачно, мора да се ослободи прљавих греха тела, али такође треба да се одупре делима његове душе; јер она нису ништа мање покварена у Божијим очима од греха тела.

Према Библији, постоје две врсте „телесних“ дела (иако су обе врсте од тела): неправедна и самоправедна. Тело може произвести не само прљаве грехе, него и похвалне морале; не само подле и неплемените, него и узвишене и племените; не само грешну пожуду него и добру намеру. Сада морамо да се позабавимо управо овом другом страном.

Свето писмо користи реч „тело“ да опише човекову искварену природу или живот који обухвата душу и тело. У Божијем стваралачком чину душа је смештена између духа и тела, то јест, између онога што је небеско или духовно, и онога што је земаљско или физичко. Њена дужност је да повезује ово двоје, према њиховом одговарајућем месту, али и да их чини међусобно комуникативним, да кроз

такав савршени склад човек коначно може да постигне пуну духовност. Нажалост, душа је попустила искушењу које је произишло из физичких органа, ослобађајући се тиме од власти духа и прихватајући уместо њега контролу над телом. Тако су душа и тело (физичко) били спојени и постали тело (плот). Не само да је тело „лишено духа“; оно се и директно супротставља духу. Према томе, Библија тврди да „тело жуди против Духа“ (Гал. 5:17, ССП).

Противљење које се манифестује у телу против духа и против Светог Духа је двоструко: 1) чињењем греха – бунећи се против Бога и кршећи Божији закон; и 2) чињењем добра – слушајући Бога и следећи Божију вољу. Телесни део тела (плоти), пун греха и пожуде, природно може само да се изрази у многим гресима, на велику жалост Светог Духа. Међутим, душевни део тела није толико упрљан као тело. Душа је начело живота у човеку; то је његово „ја“ које обухвата способности воље, разума и емоције. Са људског гледишта не морају сва дела душе бити прљава. Она се само усредсређују на човекову мисао, идеју, осећај, на оно што воли или не воли. Иако је све то усредсређено на човеково „ја“, то не морају нужно бити греси који каљају човека. Основна карактеристика дела душе је независност или самосталност. Иако подручје душе није толико каљаво као подручје тела, оно је ипак непријатељски настројено према Светом Духу. Тело чини своје „ја“ средиштем и уздиже самовољу изнад Божије воље. Може служити Богу, али увек према својој замисли, а не према Божијој замисли. Учиниће оно што је добро у његовим сопственим очима. Човеково „ја“ је начело које се налази иза сваког поступка. Можда не чини оно што човек сматра грехом; чак може да покуша да држи Божије заповести свом својом силом; па ипак „ја“ никада не подбацује у томе да буде у средишту сваког деловања. Ко може да схвати превару и крепкост овог човековог „ја“? Тело се противи духу не само тиме што греши против Бога, него и по питању служења и угађања Њему. Оно се супротставља и гаси Светог Духа поуздавајући се у сопствену снагу, не ослањајући се у потпуности на Божију милост и једноставно буде вођено Духом.

Можемо наићи на многе вернике који су по природи добри, стрпљиви и пуни љубави. Оно што верник мрзи је грех; дакле, ако може бити избављен од њега и од телесних дела описаних у Галатима 5, стихови 19-21, он је тада задовољан. Међутим оно чему се верник *диви* је праведност, стога ће се трудити да исправно поступа, чезнући да поседује родове духа из Галатима 5:22-23. Ипак, управо овде лежи опасност, зато што хришћанин није стигао до тога да научи како да мрзи *целокупност* свог тела (плоти). Он само жели да буде ослобођен од греха који потичу од тела (плоти). Он зна како да се до извесног степена одупре делима тела, али не схвата да цело тело мора бити уништено. Оно што га обмањује то је да тело не само да може да произведе грех, него може да чини и добро. Ако и даље чини добро, очигледно је да је још живо. Да је тело дефинитивно умрло верникова способност да чини добро и зло би умрла заједно са њим. Извесна способност да се чини добро показује да тело још увек није умрло.

Знамо да људи изворно припадају телу. Библија јасно учи да на свету нема никога ко није од тела, јер је сваки грешник рођен од тела. Али ми накнадно увиђамо да су многи – пре него што су наново рођени, па чак и многи који за време свог живота никада нису узверовали у Господа – чинили и настављају да чине многа хвале вредна дела. Изгледа да су се неки природно родили са љубазношћу, стрпљивошћу или добротом. Запазимо шта Господ Исус каже Никодиму (Јован 3:6); иако је овај човек по природи веома добар, он се и поред тога сматра да је од тела. Ово потврђује да тело заиста може да чини добро.

Из Павловог писма Галатима, још једном можемо видети да је тело у стању да чини добро. „Почели сте Духом, а сад свршавате телом?“ (Гал. 3:3). Божија деца у Галатији су пала у заблуду чинећи добро телом. Они су почели у Светом Духу, али нису наставили у томе да би били учињени савршенима. Уместо тога они су желели да буду усавршени посредством своје праведности, чак и праведности по закону. Зато им апостол Павле поставља овакво питање. Када би тело верника из Галатије могло

само да чини зло, Павле не би имао потребе да постави такво питање, јер би они сами добро знали да греси тела не би могли да усаврше оно што је отпочето у Светом Духу. Да су желели да својим телом усаврше оно што је Свети Дух отпочео потврђује да су, да би достигли савршени положај, зависили од способности свога тела да чини добро. Они су заиста истрајно покушали да чине добро, али апостол нам овде показује да се праведна телесна дела и деловање Светог Духа разликују као небо и земља. Оно што неко ради телом ради сâм. То никада не може да усаврши оно што је Свети Дух започео.

У претходном поглављу затичемо апостола који изговара још једну важну поруку о томе: „Јер ако ја поново зидам оно што сам једном срушио, себе приказујем као преступника“ (Гал. 2:18). Он је указивао на оне који су, пошто су били спасени и примили Светог Духа, и даље инстистирали на стицању праведности по закону (стихови 16, 17, 21) посредством свог сопственог тела. Ми смо спасени вером у Господа, а не својим делима: то је Павле мислио под оним што је „једном срушио“. Знамо да је он увек одбацивао дела грешника, сматрајући таква дела потпуно безвредним за било чије спасење. Ако чинећи оно што је исправно покушавамо да „поново зидамо оно“ што смо једном срушили, онда, закључује Павле, „себе приказујемо као преступника.“ Тако нам апостол говори да пошто грешници не могу да буду спасени својим напорима, тако и ми који смо духовно препорођени не можемо бити усавршени посредством било каквих праведних дела нашег тела. Колико су само узалудна та праведна дела!

Римљанима 8 тврди да они „који су сасвим у телу, не могу да угоде Богу“ (8. стих). То подразумева да су телесни покушали да угоде Богу, али без успеха. Ово се наравно посебно односи на праведна телесна дела која потпуно подбацују у томе да угоде Богу. Будимо потпуно упућени у то шта је тело у стању да уради: оно је у стању да врши праведна дела, и то да их вешто обавља. Често размишљамо о телу у смислу пожуде; зато га сматрамо изразито окаљаним, не схватајући да оно обухвата више од пожуде.

Ове активности различитих способности душе не морају бити толико окаљане као пожуда. Штавише, „пожуда“ која се понекад користи у Библији нема конотацију каљања, као на пример, „тело жуди против Духа, а Дух против тела“ (Гал. 5:17, ССП). Видимо да и Дух жуди против тела. Пожуда у овом случају једноставно преноси идеју о појачаној жељи.

Све што човек чини или је у стању да учини пре духовног препорођења само су телесни напори. Стога тело може да чини и добро и зло. Грешка коју верник прави налази се управо у томе што он само зна да зло које припада телу мора бити уништено, а не схвата да и добро које припада телу мора бити уклоњено. Он није свестан чињенице да праведност тела исто толико припада телу као и његово зло. Тело остаје тело, ма колико оно било добро или лоше. Оно што хришћанина доводи у опасност јесте његово незнање, или његово оклевање да се суочи са нужношћу ослобађања од свега што је од тела, укључујући и оно што је добро. Он мора потпуно да препозна да добро које припада телу није нимало пристојније од његовог зла, јер се оба односе на тело. Уколико се не поступа са оним што је добро које припада телу, ниједан хришћанин никада не може да се нада да ће бити ослобођен од владавине тела. Јер, допуштајући телу да чини добро ускоро ће га затећи како чини зло. Ако његова самоправедност није уништена, неправедност ће сигурно уследити.

Природа добрих дела тела

Бог се драстично супротставља телу (плоти), зато што темељно познаје његово право стање. Он жели да Његова деца сасвим буду ослобођена од старог створења и да потпуно уђу у ново искуство. Било добро или лоше, тело је и даље тело. Разлика између добра које потиче из тела и добро које извире из новог живота је да тело у свом средишту увек има своје „ја“. Моје „ја“ је то које може да обавља и чини добро немајући потребу да се поуздаје у Светог Духа, немајући потребу да буде понизно, или да чека на Бога, или да се моли Богу.

Пошто је моје „ја“ оно које хоће и размишља и чини немајући потребу за Богом, и које сходно томе размишља како сам напредан или како сам заиста постао неко својим сопственим напорима, није ли неизбежно да ћу самом себи приписати славу? Очигледно таква дела не доводе људе Богу; уместо тога она надувавају човеково „ја“. Бог жели да сви дођу к Њему у духу потпуне зависности, потпуно подложни Његовом Светом Духу, и понизно чекају на Њега. Било које добро од тела које се врти око човековог „ја“, гад је пред Богом, јер не произлази од Духа живота Господа Исуса, него је од човековог „ја“ и велича његову личност.

Апостол Павле у својој посланици Филипљанима изјављује да се „не уздамо у тело“ (Фил. 3:3). Оно је склоно да буде самоуверено. Пошто су они толико способни – телесни, они не морају да се уздају у Светог Духа. Распети Христос је мудрост Божија, али колико велико поуздање верник темељи на својој сопственој мудрости! Он може да чита и проповеда Библију, може да чује и верује Реч, али све се то врши у сили његовог разума, не доживљавајући ни најмање регистровање потребе да апсолутно зависи од учења Светог Духа. Стога многи верују да поседују сву истину, иако оно што имају долази само од слушања других или од њиховог проучавања Светог писма. Оно што је од човека знатно превазилази оно што је од Бога. Они немају срце да приме учење од Њега или да чекају да им Господ открије Његову истину у Његовој светлости.

Христос распети је исто тако и сила Божија. Али колико се велико самопоуздање стиче у хришћанској служби. Више се труда улаже у планирању и припремању него у чекању на Господа. Двоструко више времена се троши на припрему проповеди и закључка проповеди него на примање силе с висине. Ипак, не зато што је истина непотврђена или је Христова особа и дело непризнато, или зато што није тражена Божија слава, сва ова дела постају мртва пред Богом, због тога што је толико великог поуздања у тело. Колико само подвлачимо људску мудрост и тежимо за задовољавајућим аргументима у нашим порукама; колико само користимо прикладне илустрације и различита друга

средства да ускомешамо емоције код људи; колико само примењујемо мудре савете како бисмо подстакли људе на доношење одлука! Али где су практични резултати? У којој се мери ослањамо на Светог Духа, а до које мере на тело? Како тело може да додели живот другима? Постоји ли заправо нека сила у старом створењу која може оспособити људе да наследе неки део у новом створењу?

Као што смо рекли, самопоуздање и самоослањање значајне су особине добрих телесних дела. Немогуће је да се тело ослони на Бога. Оно је сувише нестрпљиво да би толерисало било какво одуговлачење. Све док се сматра снажним, никада неће зависити од Бога. Чак и у тренутку очаја, тело наставља да планира и да тражи излаз. Тело никада нема осећај потпуне зависности. Ово câмо може да буде тест којим верник може да зна да ли неко дело потиче од тела или не. Оно што не проистиче из чекања на Бога, од зависности на Светог Духа, несумњиво је од тела. Све што човек одлучи у складу са својим задовољством уместо да тражи Божију вољу, потиче од тела. Кад год недостаје срце потпуног поуздања, онда је то рад тела. Ствари које су учињене не морају бити зле или неприкладне; оне заправо могу бити добре и побожне (као што је читање Библије, молитва, клањање (штовање), проповедање; али ако нису предузете у духу потпуног ослањања на Светог Духа, онда је тело извор свега. Старо створење је вољно да учини било шта – чак и да се покорава Богу – само ако му је дозвољено да живи и буде активно! Ма колико добро изгледала телесна дела, човеково „ја“, било прикривено или видљиво, увек се назире на хоризонту. Тело никада не признаје своју слабост, нити признаје своју бескорисност; чак и ако постане предмет исмевања, тело остаје непоколебљиво у поуздању у своју способност.

„Почели сте Духом, а сад свршавате телом?“ Ово открива велику истину. Човек може почети добро, Духом, али не може добро да настави у том погледу. Наше искуство потврђује чињеницу сразмерне лакоће са којом се нешто може почети у Духу, али завршити у телу. Често се недавно схваћена истина преноси Светим Духом; међутим, након неког времена, ова истина се претворила у

хвалисање тела. Јевреји су у почетку починили управо такву грешку. Колико често у почетку човек може искрено да се ослања на Светог Духа по питању послушности Богу, новог одрицања свога „ја“, за примање силе да спасава душе; али убрзо иста та особа замењује Божију милост за своју сопствену славу, сматрајући оно што је од Бога као своје власништво. Исто начело важи и за наше понашање. Посредством деловања Светог Духа на почетку се у човековом животу догађа силно преображење којим воли оно што је раније мрзео, и мрзи оно што је раније волео. Међутим, човеково „ја“ постепено почиње да се несвесно увлачи. Човек све више схвата да су ове промене оно што он изводи и за његово лично дивљење; или расте немарно и постепено напредује у самопоуздању, а не у зависности од Светог Духа. Мноштво ствари постоје у искуству верника које добро отпочињу у Духу али нажалост завршавају у телу.

Зашто многа Божија драга деца жељно теже за потпуно посвећеним животом и искрено желе изобилнији живот, а ипак у томе не успевају? Често док слушају поруке, разговарају са људима, читају духовну литературу, или се моле у тајности, Господ им објављује како је сасвим могуће имати живот пунине у Господу. Подстакнути су да осете једноставност и сласт таквог живота и не виде никакву препреку на путу да би то обезбедили. Заиста, они доживљавају благослов са силом и славом коју никада раније нису познавали. Ох, како је то добро! Али авај, колико брзо све то нестаје. Зашто? Како? Да ли је то због тога што је њихова вера несавршена? Или њихово посвећење није потпуно? Сигурно је њихова вера и посвећење било потпуно усмерено ка Господу. Откуд онда такав неуспех? Који је разлог за губљење искуства и како се то може повратити? Одговор је једноставан и недвосмислен. Они се уздају у тело и покушавају да телом усаврше оно што је отпочело у Духу. Они подмећу своје „ја“ уместо Духа. Човеково „ја“ жели да предњачи док се нада да ће Свети Дух доћи и помоћи му. Положај и дело Духа замењени су делима тела. Недостаје потпуно ослањање на вођство Духа за испуњењем. Недостаје и неопходно чекање на Господа.

Покушај да се Он следи не одричући се свога „ја“ корен је свих неуспеха.

Греси који следе

Ако би верник био толико самоуверен да се усуђује да доврши задатак Светог Духа у снази тела, он неће ући у пуну духовну зрелост. Уместо тога, он ће лутати све док му се греси које је раније савладао поново не врате у сили. Немојте се изненадити оним што је овде речено. То је духовна истина да где год и кад год тело служи Богу, тог тренутка је сила греха оснажена. Зашто су поносни Фарисеји постали робови греху? Зар то није било због тога што су били превише самоправедни и исувише ревносно служили Богу? Зашто је апостол грдио Галаћане? Зашто су они испољавали телесна дела? Није ли то било због тога што су тражили да успоставе своју праведност делима и да усаврше својим телом дело које је Свети Дух у њима отпочео? Опасност за младе вернике је да престану да усмрћују силу тела за чињење добра, тиме што само знају шта крст чини за грешну страну тела. Поступајући тако, они поново прибегавају гресима тела. Највећа грешка коју хришћани чине пошто су искусили победу над грехом није у томе да користе начин победе да би је одржали; уместо тога они покушавају да овековече победу својим делима и својом одлучношћу. Можда ће за неко време и успети у томе. Али, ускоро ће се опет наћи у својим некадашњим гресима, који се могу разликовати по облику, али не и у суштини. Они тада или падају у очај закључивши да је немогуће остварити сталну и истрајну победу, или покушавају да замаскирају своје грехе без искреног признања да су сагрешили. Шта је то што проузрокује такав неуспех? Као што вам тело даје снагу да чините оно што је исправно, тако вам оно даје снагу и да сагрешите. Било да су то добра или лоша дела, све су то само испољавања истог тела. Ако тело није опремљено да греши, оно је вољно да чини добро; и ако му се једном пружи прилика да чини добро, тело ће се ускоро вратити да греши.

Овде Сатана обмањује Божију децу. Кад би верници стално одржавали став да им је тело разапето, Сатана не би имао никакве шансе; јер „тело је Сатанина радионица.“ Ако је тело у потпуности, а не само делимично, заиста под силом Господње смрти, Сатана ће бити потпуно онеспособљен. Он је стога спреман да дозволи да грешни део нашег тела буде принесен на смрт, само ако може да нас превари да задржимо онај добар део. Сатана је потпуно свестан да ако добра страна остане нетакнута, живот тела ће и даље остати жив. Он још увек има упориште из којег ће деловати да поврати ону страну коју је изгубио. Он врло добро зна да би тело могло да победи и да поврати своју победу у области греха ако је тело успело да истисне Светог Духа по питању служења Богу. То објашњава зашто се многи хришћани враћају у службу греху пошто су били ослобођени. Ако дух не буде био у потпуној и сталној контроли по питању штовања, он неће бити у стању да одржи власт у свакодневном животу. Ако се још увек нисам потпуно одрекао себе пред Богом, не могу да се одрекнем себе ни пред људима, и стога не могу да савладам своју мржњу, темперамент и себичност. Ово двоје је нераздвојно.

Непознавањем ове истине, верници у Галатији су пали на то да се „међусобно уједају и изједају“ (Гал. 5:15). Они су покушали да усавршe телом оно што је било отпочето Светим Духом, јер су желели „да се телом покажу лепи“ да би могли да се „(својим) телом хвале“ (Гал. 6:12, 13). Очекивано, њихови успеси су били веома оскудни док су чинили добро телом, док су њихови неуспеси у савлађивању зла постали врло бројни. Мало су схватили о томе да докле год служе Богу својом снагом и идејама да ће несумњиво служити греху у телу. Ако нису забранили телу да чини добро они неће моћи да га спрече да чини зло. Најбољи начин да се човек сачува од грешења није у томе да чини било какво добро посредством свога „ја“. Будући да нису били свесни крајње искварености тела, верници у Галатији су у својој неразумности желели да га искористе, не увиђајући да је иста та искварености означавала тело у хвалисању да чини добро као и у слеђењу пожуде. Они нису

могли да чине оно што је Бог желео да чине, зато што су, с једне стране, покушавали да доврше оно што је Свети Дух отпочео, а с друге узалудно покушавали да се ослободе од страсти и пожуде тела.

ДРУГИ ДЕО

ТЕЛО

5

Верников коначни став према телу

Божији поглед на тело

МИ хришћани треба да се још једном подсетимо на Божији суд над телом (плоти). „Тело,“ каже Господ Исус, „ништа не помаже“ (Јован 6:63). Било да се ради о греху тела или праведности тела, оно је бескорисно. Оно што је рођено од тела, какво год било, тело је, и никада не може бити „нетелесно.“ Било да је то тело за проповедаоницом, тело у слушатељству, тело у молитвима, тело у посвећењу, тело у читању Библије, тело у певању духовних песама, или тело у добрим делима – ништа од тога, тврди Бог, не може бити од користи. Без обзира на то колико би верници могли жудети у телу, Бог објављује да је све то бескорисно; јер од тела нема користи за духовни живот нити пак може да испуни Божију праведност. Размотримо сада неколико запажања која се односе на тело, које је Господ дао посредством апостола Павла у посланици Римљанима.

1) „Тело смера к смрти“ (Рим. 8:6). С Божије тачке гледишта, у телу (плоти) се налази духовна смрт. Једини излаз је да се тело преда на крст. Без обзира на то колико је врсно чинити добро, планирати или смишљати како да се стекне одобравање људи, Бог је изрекао телу једну пресуду: смрт.

2) „Телесно мудровање непријатељство је Богу“ (Рим. 8:7, Караџић). Тело се супротставља Богу. Нема ни никакве

шансе да између њих постоји мирољубиво постојање. Ово се не односи само на грехе који потичу из тела, него и за његове најплеменитије мисли и поступке. Очигледно је да су огавни греси непријатељски настројени према Богу, али запазимо да се праведна дела могу такође чинити независно од Бога.

3) „Јер се не покорава Божијем закону, нити може“ (Рим. 8:7). Што су боља телесна дела, то су даље од Бога. Колико је добрих „људи“ вољно да верује у Господа Исуса? Њихова самоправедност није уопште праведност; у ствари, то је неправедност. Нико никада не може да се покорава свим учењима Свете Библије. Било да је човек добар или лош, једно је сигурно: он се не покорава Божијем закону. Када је лош, он крши закон; када је добар он успоставља другу праведност, која је изван Христа и тако пропушта сврху закона („посредством закона долази само познање греха“, Рим. 3:20).

4) „Они који су у телу, не могу да угоде Богу“ (Рим. 8:8, ССП). То је коначна пресуда. Без обзира на то колико би човек могао да буде добар, ако дело потиче од њега, оно не може да угоди Богу. Бог је задовољан само Својим Сином; одвојено од Њега и Његовог дела ниједан човек нити дело не могу да угоде Богу. Оно што је обављено телом може изгледати прилично добро; ипак, пошто потиче од његовог „ја“ и обавља се у природној снази, не може да угоди Богу. Човек може да смисли много начина да чини добро, да се побољша и напредује, али све је то телесно и не може да Му угоди. То не важи само за необраћеног човека; то исто тако важи и за духовно препорођену особу. Ма колико било хвале вредно и делотворно све што је учињено у сопственој снази, верник не успева да привуче на себе Божије одобравање. Божије задовољство или незадовољство није засновано на начелу добра и зла. Радије, Бог прати порекло свега. Неки поступак може бити сасвим исправан, али Бог пита: одакле то потиче?

На основу ових стихова из Светог писма можемо да почнемо да ценимо колико су узалудни и бескорисни напори тела. Верник коме је показана тачна Божија процена о томе, неће олако грешити. Као људска бића ми

правимо разлику између добрих и злих дела; с друге стране Бог залази дубље и прави разлику између порекла сваког дела. Најизврснија дела тела привлаче на себе исто Божије незадовољство као и најогавнија и најбезбожнија дела, јер сва она потичу од тела. Баш као што Бог мрзи неправедност, Он се исто тако гади и на самоправедност. Добра дела природно учињена без потребе за духовним препорођењем или јединством са Христом, или зависности од Светог Духа нису ништа мање телесна пред Богом од неморалности, нечистоте, разузданости, итд. Ма колико били дивни човекови поступци, ако не потичу из потпуног поуздања у Светог Духа, онда су телесни и зато их Бог одбацује. Бог се противи, одбацује и мрзи све што припада телу – без обзира на спољашњост и без обзира на то да ли то чини грешник или верник. Његово мишљење је: тело мора да умре.

Верниково искуство

Али како би верник могао да види оно што је Бог видео? Бог је непопустљив према телу и свим његовим деловањима; ипак чини се да верник одбацује само своје лоше особине, док остаје чврсто привржен самом телу. Он не одбацује категорички све; напротив он наставља да чини многе ствари у телу, он чак заузима самоуверени и поносни став о томе као да је сада пун Божије милости и да је оспособљен да чини оно што је праведно. Верник дословно искоришћава своје тело. Због такве самообмане Дух Божији мора да га проведе најсрамнијим путевима да би овај упознао своје тело и постигао Божији циљ. Бог дозвољава тој души да падне, да ослаби, па чак и да греши, да би могла да разуме да ли неко добро потиче или не потиче од тела. То се обично дешава ономе који сматра да духовно напредује. Господ га испитује да би овај упознао себе. Често Господ на тај начин открива Своју светост таквом човеку да верник не може другачије него да сматра своје тело окаљаним. Понекад Он допушта Сатани да га нападне тако да човек кроз своје страдање може да сагледа себе. То је најтежа лекција и не учи се за дан и ноћ. Тек после

много година човек постепено спознаје како је његово тело непоуздано. Нечистота је чак и у његовом најбољем труду. Бог му стога омогућава да дубље искуси Римљанима 7, све док не буде спреман да са Павлом призна: „Знам, наиме, да у мени, то јест, у моме телу, добро не обитава“ (18. стих). Како је тешко научити да се ово искрено каже. Да није било безбројних искустава болног пораза, верник би наставио да се узда у себе и сматрао би себе способним. Стотине и хиљаде ових пораза доводе га до тога да призна да је сва самоправедност потпуно непоуздана, да добро не обитава у његовом телу (плоти). Међутим, овакво поступање се овде не завршава. Самоиспитивање мора да се настави. Јер кад год верник престаје да испитује себе тако што не сматра тело за бескорисно и крајње одвратно, него напротив заузима незнатни, само-ласкајући и сујетни став, онда је Бог приморан да га поново пропусти кроз огањ да би уништио талог. Колико је мало оних који понизују сами себе и признају своју нечистоту! Уколико се такво стање не схвати, Бог неће повући своје поступке. Пошто верник не може зачас да буде ослобођен утицаја тела, он никада не би требало да престане да увежбава своје срце да испитује себе; иначе ће поново закорачити у хвалисање тела.

Многи претпостављају да се пресведочење Светог Духа за грех односи само на светске људе, јер не пресведочава ли их он о њиховим гресима да би веровали у Господа Исуса? Али хришћани би требало да знају да је такво деловање Светог Духа једнако важно и у верницима и у грешницима. Он неминовно мора да пресведочи вернике о њиховим гресима, не само једном или двапут, већ свакодневно и непрестано. Нека све више доживљавамо пресведочење Светог Духа, да би наше тело (плот) могло непрестано бити суђено и да никада не буде у стању да влада. Не губимо ни за тренутак праву слику о нашем телу (плоти) и Божијем мишљењу о њему. Неверујмо никада у себе и не уздајмо се у своје тело, као да би оно икада могло да угоди Богу. Увек верујмо Светом Духу и ни у једном тренутку не дајмо ни најмање уступања своме „ја“.

Ако је икада на свету постојао неко ко је могао да се похвали својим телом, то мора да је био Павле, јер је по

законској праведности био без мане. И ако је неко могао да се похвали својим телом након духовног препорођења, то сигурно опет мора бити Павле, јер је постао апостол који је видео васкрслог Господа својим очима и кога је Господ веома употребио. Али Павле се не усуђује да се хвали, јер он познаје своје тело (плот). Његово искуство у Римљанима 7 омогућава му да у потпуности схвати ко је. Бог му је већ отворио очи да кроз своје искуство види да у његовом телу не обитава добро, него само грех. Сада зна да је самоправедност којом се хвалио у прошлости само смеће и грех. Он је научио, и то добро, ову лекцију; стога се не усуђује да се опет узда у тело. Али са овом лекцијом он ни у ком случају не стаје. Не, Павле наставља да учи. И тако апостол изјављује „не уздамо се у тело, иако и ја могу да се уздам у тело. Ако ко други мисли да се може уздати у тело, – и ја још више“ (Фил. 3:3-4). Упркос многим разлозима због којих може да се узда у своје тело (стихови 5-6), Павле разуме како Бог гледа на то и добро схвата колико је оно у потпуности несигурно и непоуздано. Ако наставимо да читамо Филипљанима 3 открићемо колико је Павле понизан у односу на самопоуздање: „немајући своје праведности“ (9. стих), „не бих ли како достигао васкрсење из мртвих“ (11. стих), „не као да сам већ ухватио или да сам већ дошао до савршенства, него настојим – не бих ли ухватио, пошто је и мене Христос ухватио“ (12. стих). Ако верник тежи да достигне духовну зрелост, он заувек мора да сачува став који је Павле одржавао током свог духовног хода; наиме, „не као да сам већ ухватио“. Хришћанин се не усуђује да узме у обзир и најмање самопоуздање, самозадовољство или радост, као да би могао да верује свом телу (плоти).

Ако Божија деца искрено теже за изобилнијим животом и ако су спремна да прихвате Божију процену тела, она се неће сматрати ни јачима ни бољима од других, без обзира на њихов знатан духовни напредак. Она неће изговорити речи попут: „Ја се наравно разликујем од осталих.“ Ако су ти верници спремни да дозволе Светом Духу да им открије Божију светост и њихову искварености, и да се не боје да буду приказани сувише јасно, тада ће пуни наде уз

помоћ Светог Духа схватити своју искварености у ранијим временима, можда са последичним смањењем болног искуства пораза.

Ипак, жалосно је да чак и кад неко не намерава да се узда у тело, да још увек испод површине може да се скрива нека мала нечистота, јер такав човек још увек сматра да поседује нешто снаге. Имајући ово у виду, Бог мора да дозволи да се сусретне с различитим поразима да би тако уклонио чак и то мало поверења у себе.

Крст и дубље деловање Светог Духа

Пошто је тело крајње преварљиво, вернику су потребни крст и Свети Дух. Једном када је схватио како његово тело (плот) стоји пред Богом, он сваког тренутка мора да доживи дубље деловање крста посредством Светог Духа. Као што хришћанин мора да буде ослобођен од греха тела посредством крста, тако сада мора истим тим крстом да буде ослобођен и од праведности тела. И као што живећи по Светом Духу хришћанин неће следити тело према греху, тако и ако живи по Светом Духу неће следити тело према самоправедности.

Чињеница је да је крст савршено и у потпуности остварио све изван верника, није могуће да се то продуби. Као процес који се одвија у вернику, крст се доживљава на све дубљи начин: Свети Дух ће поучавати и применити начело крста тачку по тачку. Ако је човек одан и послушан биће непрестано вођен у дубља искуства онога што је крст заиста остварио за њега. Објективно, крст је потпуно свршена чињеница којој се ништа не може додати; али субјективно ради се о непрестаном и прогресивном искуству које се може остварити на све продорнији начин.

До сада би читалац већ требало да зна нешто више о свеобухватном карактеру тога што је разапет са Господом Исусом на крсту; јер једино на том темељу Свети Дух може да делује. Дух нема друго средство осим крста. Верник би до сада требало да има ново разумевање Галатима 5:24. Нису само „његове страсти и пожуде“ разапете; сâмо тело

(плот), укључујући сву његову праведност као његову силу да чини оно што је праведно, такође је разапето на крсту. Крст је место на коме су разапете страсти и жеље, као и њихов извор, ма колико биле дивне. Уколико човек ово не увиди и не буде спреман да се одрекне *свег* свог тела (плоти), лошег *или* доброг, може ли он заиста да живи по Светом Духу, да угађа Богу, и живи правим духовним животом? Такве спремности не сме недостајати с његове стране, јер иако је крст као свршена чињеница сама по себи потпуна, њено остварење у човековом животу мери се његовим знањем, спремношћу и вером.

Претпоставимо да Божије дете одбија да се одрекне доброте свога тела. Какво ће бити његово искуство? Његово тело (плот) може изгледати изузетно паметно и моћно у предузимању многих активности. Али ма колико да је добро или снажно, тело никада не може да се одазове Божијим захтевима. Стога, када га Бог заиста позива да се припреми за одлазак на Голготу и да пострада, хришћанин убрзо открива да је његов једини одзив да се повуче и постане слаб као вода. Зашто су ученици тако јадно оманули у Гетсиманском врту? Зато што је „дух . . . срчан, али је тело слабо“ (Матеј 26:41). Слабост овде проузрокује неуспех тамо. Тело може само да прикаже своју наочиглед одличну силу у стварима које одговарају његовом укусу. То је разлог зашто тело устукне на Божији позив. Стога је смрт тела (плоти) неопходна, иначе Божија воља никада не може бити учињена.

Шта год има намеру и жељу да нас развије да бисмо били запажени и хваљени од других – то припада телу. У овом телу (плоти) постоји природно добро као и природно лоше. Јован 1:13 нам говори о „вољи тела.“ Тело *може* желети и одлучити и планирати да изврши добро како би стекло Божију наклоност. Али то још увек припада људском телу и стога мора на крст. Колошанима 2:18 говори о „телесној памети“ (Darby). Хришћаниново самопоуздање није ништа друго него поуздање у његову мудрост, сматрајући да зна све оно што Свето писмо учи и како би требало да служи Богу. Телесна „мудрост“ се спомиње и у 2. Коринћанима 1:12.

Врло је опасно прихватати библијске истине људском мудрошћу, јер је то скривени и суптилни метод који неизбежно доводи верника до тога да својим телом усавршава дело Светог Духа. Веома драгоцена истина може свакако да се чува у памћењу; међутим, то је само у разуму тела. Само Дух може да оживи – тело ничему не користи. Ако све истине не оживљавају непрестано од Господа, оне не користе ни нама ни другима. Овде не расправљамо о греху, него о неизбежној последици природног живота у човеку. Све што је природно није духовно. Ми не само да морамо да поричемо своју праведност, него и своју мудрост. И то мора бити приковано на крст.

Колошанима 2:23 говори о „побожности“ или „посвећености“ тела. То је „побожност“ према нашем мишљењу. Свака метода коју осмислимо да бисмо ускомешали, тражили и стекли осећај преданости јесте побожност тела (плоти). То није побожност према учењу Светог писма, нити је то побожност под вођством Светог Духа. Отуда увек постоји могућност да живимо по телу; било у својој побожности, хришћанском раду, библијском знању, или спасавању душа.

Библија често помиње „живот“ по телу. Ако није предато на крст, оно живи у вернику као и у грешнику. Једина разлика је у томе што у вернику постоји духовно противљење. Али остаје могућност да се он ослања на тај живот и да из њега црпи. Живот тела му може помоћи да служи Богу, да размишља о истини, да се посвети Господу. Може га мотивисати да учини много добрих дела. Да, хришћанин може да узме свој природни живот као прави живот на такав начин да то учини да он осећа као да служи Божијој вољи.

Морамо разумети да у човеку постоје два начела живота. Многи од нас живе мешовитим животом, поштујући један, а онда и други од та два различита начела. Понекад у потпуности зависимо од силе Духа; другом приликом мешамо у то и своју сопствену снагу. Као да ништа није стабилно и постојано. Да ли кујем планове попут светског човека, који је спреман да истовремено каже и да и не? (2. Кор. 1:17). Тело карактерише његова несталност: „да“ и

„не“ се смењују. Али Божија воља је да: „Не живимо по телу (ни за тренутак) него по духу“ (Рим. 8:4). Ми морамо да прихватимо Божију вољу.

„У њему сте и обрезани нерукотвореним обрезањем, – у скидању чулног тела, – Христовим обрезањем“ (Кол. 2:11). Требало би да будемо вољни да дозволимо да крст, попут ножа приликом обрезања, потпуно одсече све оно што се односи на тело (плот). Такав рез мора бити дубок и чист тако да ништа од тела није остало скривено или да опстаје. Крст и проклетство су нераздвојни (Гал. 3:13). Када предајемо своје тело на крст ми га предајемо на клетву, признајући да у телу нема ничег доброг и да не заслужује ништа осим Божијег проклетства. Без овог става срца изузетно нам је тешко да прихватимо обрезање тела (плоти). Свако осећање, жеља, мисао, знање, намера, побожност и дело тела мора на крст.

Бити разапет са Христом значи прихватити проклетство које је Господ примио. То што је Христос био разапет на Голготи није био некакав величанствени тренутак (Јев. 12:2). То што је био обешен на дрвету значило је да је проклетство од Бога (5. Мој. 21:23). Сходно томе, да би тело било разапето са Господом једноставно подразумева да се буде проклет са Господом. Као што морамо примити завршено Христово дело на крсту, тако морамо ући у заједништво крста. Верник треба да призна да његово тело не заслужује ништа осим проклетства смрти. Његово практично заједништво са крстом почиње након што види тело (плот) као што га Бог види. Пре него што Свети Дух може да преузме потпуну управу над неком особом, најпре мора да дође до потпуног предавања његовог тела на крст. Молимо се да бисмо тачно знали шта је то тело (плот) и да оно мора бити разапето.

Браћо, ми нисмо довољно понизни да бисмо драговољно прихватили Христов крст! Одбијамо да признамо да смо беспомоћни, бескорисни и потпуно искварени да не заслужујемо ништа осим смрти. Оно што недостаје у данашње време није бољи живот него боље умирање! Морамо умрети добром смрћу, потпуном смрћу. Доста смо говорили о животу, сили, светости, праведности; узмимо

сада у разматрање смрт! Ох, да би Свети Дух продрео Христовим крстом дубоко у наше тело да би то могло да постане вредно искуство у нашем животу! Ако исправно умремо, исправно ћемо и живети. Ако смо сједињени с Њим у смрти као што је Његова смрт, сигурно ћемо бити сједињени с Њим у васкрсењу као што је Његово васкрсење. Замолимо Господа да нам отвори очи да видимо апсолутну неопходност смрти. Да ли сте спремни за ово? Да ли сте вољни да дозволите Господу да укаже на ваше слабости? Да ли сте спремни да будете јавно разапети изван градских врата? Хоћете ли допустити Духу крста да делује у вама? Ох, кад бисмо само знали више о Његовој смрти! Нека буде да потпуно умремо!

Требало би да нам буде јасно да је смрт крста непрекидна у свом деловању. Никада не можемо ући у фазу васкрсења која потпуно изоставља смрт, јер се искуство васкрсења мери искуством смрти. Опасност међу онима који теже за животом вазнесења је да заборављају одређену потребу да се непрестано усмрћује тело (плот). Они напуштају положај смрти и настављају ка васкрсењу. Ово доводи до тога да они или олако сматрају да телесна дела нису озбиљна опасност за њихов духовни раст, или да их продуховљавају, то јест, претпостављајући да оно што је од тела потиче од духа. Колико је битно видети да је смрт темељ за све. Можете да наставите да градите, али никада не би требало да уништите темељ. Такозвано васкрсло и вазнесено царство биће нестварно ако се смрт тела непрекидно не спроводи. Не заваравајмо се мислећи да смо толико духовно узнапредовали да тело више нема силе да нас заведе. То је само покушај непријатеља да нас уклони са основе крста како би нас учинио споља духовним, али изнутра телесним. Многе молитве попут ове: „Захваљујем ти Господе што више нисам такав и такав, али сада сам такав и такав“ само су одјеци неприхватљиве молитве забележене у Луки 18:11-12. Најподложнији смо обмани тела када смо на ивици избављења од њега. Морамо стално боравити у Господњој смрти.

Наша сигурност је у Светом Духу. Сигуран начин налази се у нашој спремности да се научимо, бојећи се да не дамо

никакав повод телу. Морамо се радосно покорити Христу и пouздати се у Светог Духа да примени Исусово умирање на нас, да би се Исусов живот могао показати. Као што смо раније били испуњени телом (плоти), тако ћемо сада бити испуњени Светим Духом. Када Он има потпуну контролу, Он ће победити силу тела и манифестовати Христа као наш живот. Тада ћемо моћи да кажемо да „живот који сада живим у телу, не живим више ја, него Христос који живи у мени.“ Ипак, темељ тог живота је, и увек ће бити, да сам „са Христом распет на крсту“ (Гал. 2:19).

Ако живимо по вери и у послушности, можемо да очекујемо да Дух учини најсветије и најдивније дело у нама. „Ако Духом живимо“ – то је наша вера, јер верујемо да Свети Дух пребива у нама; онда „Духом и да ходимо“ – то је наша послушност (Гал. 5:25). Требало би да једноставно и искрено верујемо да нам је Господ дао Свога Духа, који сада пребива у нама. Веруј у Његов дар и веруј да Свети Дух пребива у теби. Прихвати ово као тајну Христовог живота у теби: Његов Дух пребива у твом најунутрашњијем духу. Размишљај о томе, веруј у то, и запамти све то док ова величанствена истина не произведе у теби свети страх и дивљење да Свети Дух заиста пребива у теби! Затим се научи да следиш Његово вођство. Такво вођство не произлази из разума или мисли; то је нешто што се тиче живота. Морамо да се предамо Богу и да дозволимо Његовом Духу да све управља. Он ће манифестовати Господа Исуса у нашем животу, јер је то Његов задатак.

Речи опомене

Ако дозволимо Духу Божијем да учини дубље дело (у нама) посредством крста, наше обрезање ће постати све стварније. „Ми смо, наиме, обрезање, ми који Духом Божијим служимо, Христом Исусом се хвалимо и не уздамо се у тело“ (Фил. 3:3). То пouздање у тело је одстрањено обрезивањем које није извршено руком. Апостол се хвали у Господу Исусу, који је средиште свега. Он нам објашњава да с једне стране постоји опасност, а с друге сигурност. Пouздавање у тело тежи да уништи славу у Христу Исусу,

али клањање у духу нам пружа благословену радост живота и истине. Свети Дух узвисује Господа Исуса, али понизује тело. Ако искрено желимо да се хвалимо у Христу и да Му дозволимо да обезбеди славу у нама, морамо да примимо обрезање крста и да научимо да се клањамо у Светом Духу. Не будите нестрпљиви јер је нестрпљивост од тела (плоти). Не испробавајте различите методе јер су корисне само да потпомажу тело. Морамо имати потпуно неповерење у тело, ма колико оно било добро или способно. Уместо тога, требало би да верујемо Светом Духу и да се подредимо само Њему. Са таквим поуздањем и послушношћу тело ће се понизно држати на свом месту проклетства и сходно томе изгубити сву своју силу. Нека нам Господ буде милостив да се не поуздајемо у тело – свакако, да можемо погледати на себе и признати да је наше тело неупоздано и потпуно бесплодно. То је права смрт. Без ње не може бити живота.

„Немојте да ваша слобода буде изговор за тело“ (Гал. 5:13, ССП). Добили смо слободу у Господу; дакле, не дајмо никакву прилику телу, јер је његово право место смрт. Немојте несвесно тумачити да је деловање Светог Духа у ствари ваше деловање, али заувек будите на опрезу да не бисте оживели тело (плот). Немојте приграбити славу Његове победе и тиме пружити шансу телу да настави с деловањем. Не будите превише самопоуздани након неколико победа; ако је тако, ваш пад је близу. Када сте научили како да победите и да је тело одавно изгубило своју силу, никада не мислите да сте након тога потпуно победили. Ако се не ослоните на Светог Духа, ускоро ћете поново запасти у болно искуство. Са светом ревношћу морате неговати став зависности, иначе ћете бити мета напада тела. И најмањи понос ће пружити прилику телу. Не плашите се могућности да можете остати без маске пред другима. Апостол је одмах после свог учења о разапињању тела и животу по Духу рекао: „Не будимо сујетни“ (Гал. 5:26, ССП). Ако понизно схватите колико сте безвредни пред Богом, онда нећете покушати да се хвалите пред људима. Претпоставимо да прикријете слабост свога тела пред људима да бисте примили славу. Нисте ли тиме несвесно пружили прилику телу за његово деловање?

Свети Дух нам може помоћи и ојачати нас, али нас Он сâм неће заменити у обављању онога што је наша дужност. Стога, да бисмо испунили ту дужност, ми, с једне стране морамо да одржавамо став да се не пружа повод телу; али с друге стране морамо спроводити тај став у праксу када смо позвани да се одрекнемо тела у свим свакодневним стварностима свога живота.

„Не старајте се," упозорава Павле, „за тело" (Рим. 13:14). Да би тело функционисало, потребан му је гласник. Због тога не треба угађати телу. Ако тело треба да буде ограничено на место проклетства, морамо увек бити на опрезу. Морамо непрестано испитивати своје мисли да бисмо видели да ли негујемо и најмању сујету, јер ће такав став сигурно пружити велику прилику телу. Наше мисли су овде најважније, јер оно што је обезбеђено у тајности нашег мисаоног живота, отворено ће се јавити у речима и делима. Телу се никада не сме пружити било какав повод. Чак и када разговарамо са другима, морамо бити на опрезу да многим речима тело не би било оспособљено да обавља свој посао. Можда волимо да кажемо много тога, али ако то није изговорено у Светом Духу, боље је да ћутимо. Исто важи и за наша дела. Тело може да створи многе планове и методе и да буде много очекивања. Оно има своја мишљења, силу и способност. Другима, па чак и нама самима, ово може изгледати прилично похвално и прихватљиво. Али будимо довољно безобзирни да уништимо чак и најбоље од тих ствари из страха од кршења Божије заповести. И оно најбоље што тело може да понуди мора бити немилосрдно предато смрти из једноставног разлога – зато што припада телу. Праведност тела је одвратна као и његов грех. Требало би се покајати од његових добрих дела, исто тако као и од грешних дела. Морамо увек одржавати Божији поглед на тело.

У случају да оманемо, морамо да испитамо себе, да признамо свој грех, и да прибегнемо очишћењу у драгоценој крви. „Очистимо се од сваког телесног и духовног каљања" (2. Кор. 7:1). Не само да мора да постоји деловање Светог Духа и деловање драгоцене крви; и ми сами морамо да радимо на очишћењу. Морамо да истражимо све нечистоте тела и

да их предамо на крст нашег Господа. Чак и оно најбоље што је учињено – иако не би морало да буде грешно по човеку – ипак је то Бог осудио као нечисто. „Што је рођено од тела – тело је.“ Ово обухвата и човека и његова дела. Бог није толико заинтересован за форму или облик колико за извор. Зато се морамо очистити не само од наших греха, већ и од сваког телесног дела. „Драги моји, молим вас као странце и дошљаке да се уздржавате од плотских пожуда које војују против душе“ (1. Пет. 2:11).

ТРЕЋИ ДЕО

ДУША

1

Избављење од греха и душевног живота

Пут избављења

РИМЉАНИМА 6 поставља темељ за избављење хришћанина од греха. Такво избављење Бог пружа сваком вернику; оно се односи на све. Штавише, будимо непогрешиво јасни да се ово избављење од греха може доживети истог тренутка када грешник прихвати Господа Исуса као Спаситеља и буде наново рођен. Он не мора да буде више година верник и да претрпи бројне поразе пре него што може да прими ово еванђеље. Према Римљанима 6 одлагање у прихватању еванђеља је или због непотпуног еванђеља које је чуо, или због његове неспремности да га потпуно прихвати и сасвим му се преда. Док би заправо овај благослов требало да буде заједничко власништво свих оних који су нановорођени.

Поглавље 6. почиње позивом на присећање, а не на очекивање. Оно усмерава нашу пажњу на прошлост, на оно што је већ наше: „То знамо, да је наш стари човек распет с њим, да би грешно тело било обеснажено, да ми више не робујемо греху“ (6. стих). У овом једном стиху налазимо три главна елемента:

1) „грех“ (у једнини);
2) „стари човек“; и
3) „тело“ (тело греха).

Ова три елемента се по природи веома разликују и играју јединствене улоге у чину грешења. Овде је грех оно што се обично назива *кореном* греха. Библија нам саопштава да смо некада били робови греха. Грех је био господар. Пре свега морамо да узмемо на знање да грех поседује силу, јер нас заробљава. Он непрекидно одашиље ту силу да нас увуче у послушност старом човеку да бисмо могли грешити. Стари човек представља укупност свега што наслеђујемо од Адама. Старог човека можемо препознати тако што ћемо знати шта је нови човек, јер оно што није од новог човека мора да припада старом. Наш нови човек прихвата све што изнова извире од Господа при нашем духовном препорођењу. Отуда стари човек ставља све у нашу личност која је изван новог – наша стара личност и све што припада старој природи. Грешимо зато што тај стари човек воли грех и зато што је под његовом влашћу. Тело греха се односи на то наше тело. Тај телесни део човека постао је неизбежна марионета у целокупном нашем грешењу. Оно је означено као тело греха, јер је исто тако подложно сили греха, потпуно оптерећено пожудама и жељама греха. И кроз то тело грех успева да се изрази, иначе ће бити само невидљива сила.

Да поновим, грех је сила која нас вуче да чинимо грех. Стари човек је нетелесни део онога што наслеђујемо од Адама. Тело греха је телесни елемент који наслеђујемо од њега.

Процес грешења следи овај редослед: најпре, грех; затим, стари човек; на крају, тело. Грех ослобођа своју силу да привуче човека и присили га на грех. Пошто стари човек ужива у греху, он одобрава грех и нагиње ка њему, подстичући тело на грех. Због тога тело служи као марионета и стварно практикује грех. Грех је почињен посредством удруженог подухвата ова три елемента. Увек су присутни принуда силе греха, склоност старог човека и вршење тела.

Дакле, како човек може бити ослобођен од греха? Неки претпостављају пошто је грех главни узрок, да морамо да га уништимо да бисмо остварили победу; према томе, они заговарају „искорењивање греха.“ Једном када се

извади корен греха, ти људи сматрају, да ми никада више нећемо грешити и да смо очигледно посвећени. Други тврде да морамо да покоримо своје тело ако желимо да савладамо грех, јер није ли наше тело, питају они, то што практикује грех? Тако се у хришћанству јавља група људи која промовише аскетизам. Они користе многе методе да би се обуздали, јер очекују да ће, када савладају захтеве свога тела, бити свети. Ниједан ни други нису Божији пут. Римљанима 6:6 је Његов јасан пут. Он не уклања ни корен греха, нити потискује тело споља. Уместо тога, Бог поступа са старим човеком који се налази између ово двоје.

Божија чињеница

Господ Исус тиме што је отишао на крст не само да је понео са собом наше грехе, него и наша бића. Павле објављује ову чињеницу објављујући „да је наш стари човек распет с њим.“ Глагол „распет“ у оригиналу је у аористу, означавајући да је наш стари човек био једном и заувек распет с Њим. Као што је Христов крст свршена чињеница, тако је наше распеће с Њим исто тако свршена чињеница. Ко икада доводи у питање стварност Христовог распећа? Зашто онда сумњамо у стварност распећа нашег старог човека?

Многи верници, пошто су чули истину о заједничкој смрти, одмах претпостављају да би требало да умру, па дају све од себе да сами себе разапну. Недостатак Божијег откривења или недостатак вере објашњава овај став. Не само да они то чине, него поучавају и друге да тако чине. Резултати су више него очигледни: нема никакве њихове силе да би их ослободила од греха, те осећају да њихов стари човек неће умрети.

То је жалосно погрешна процена. Библија нам никада не налаже да разапињемо себе. Баш нам је супротно речено! Поучени смо да када је Христос отишао на Голготу, Он нас је понео тамо (са Собом) и разапео нас. Нама није наложено да почнемо сада да се разапињемо; уместо тога, Свето писмо нас уверава да се са старим човеком поступало у време када је Христос отишао на крст. Римљанима 6:6

је довољно да то поткрепи. Не постоји ни најмања идеја о томе да би требало да желимо да сами себе разапнемо, нити пак Реч (Божија) ни у најмању руку не наговештава да наше разапињање чека на своје остварење. Овај стих из Римљанима 6 не допушта никакву сумњу када категорички објављује да смо већ распети с Христом, то је свршена чињеница. Ово је прави смисао најдрагоценијег израза у Библији – „у Христу." Зато што смо у Њему и сједињени с Њим, можемо да кажемо да када је Христос отишао на крст и ми смо отишли тамо у Њему, када је Христос био распет ми смо такође били распети у Њему. То је дивна стварност да смо у Христу!

Међутим, само ментално усвајање ових истина не може да се одупре искушењу. Божије откривење је апсолутно важно. Божији Дух мора да открије на који начин смо ми у Христу и како смо сједињени с Њим у једно. Он такође мора да нам јасно покаже како је наш стари човек разапет са Христом из једноставног разлога зато што смо у Христу. То не може бити само ментално разумевање; то Свети Дух мора да открије. Када Бог разоткрије истину, она најприродније постаје сила у човеку, који се тада налази у стању да верује. Вера долази посредством откривења. Без овог другог претходно је немогуће. То објашњава зашто многи немају веру, јер иако разумеју умом, они немају Божије откривење. Зато, браћо, молимо се док нам Бог не дâ откривење да бисмо „знајући ово" у нашем духу могли истински да признамо „да је наш стари човек распет с њим."

Шта је последица разапињања нашег старог човека? Одговор нам поново недвосмислено долази – „да би грешно тело било обеснажено." „Обеснажено" би требало да се изрази са „увенуло" или „незапослено." Раније када је грех прорадио, наш стари човек се одазвао и због тога је тело починило грех. Са разапињањем старог човека и његовом сменом од стране новог човека, грех може још увек да устане изнутра и да покушава да изврши свој притисак, али не успева да нађе пристанак старог човека да потера тело на грех. Грех више не може да куша верника зато што је он нови човек – стари је умро. Некада је тело

било заокупљено грешењем, али то тело греха је сада незапослено јер је стари човек одбачен. Оно није у стању да греши и због тога му је ускраћен посао. Слава Господу, то је оно што нам је Он обезбедио.

Зашто Бог разапиње нашег старог човека са Христом и чини наше тело беспосленим? Његов циљ је да „ми више не робујемо греху." Оно што је Бог учинио у том погледу омогућава нам да не попуштамо притиску греха, нити да будемо везани његовом силом. Грех више неће владати над нама. Алилуја! Ми морамо да славимо Бога за ово избављење.

Две суштинске ствари

Како ћемо ући у такав благослов? Прво, „себе сматрајте мртвима греху, а живима Богу у Христу Исусу" (Рим. 6:11, ССП). То је суштина вере. Када Бог изјави да је наш стари човек разапет са Христом, ми верујемо Његовој Речи и „себе сматрамо мртвима." Како онда умиремо? „Себе сматрамо мртвима греху." Када Бог тврди да смо васкрсли с Христом, ми опет верујемо Његовој Речи и „себе сматрамо живима." Како онда живимо? „Себе сматрамо живима Богу." То сматрање није ништа друго до веровање Богу у сагласности с Његовом Речју. Када Бог каже да је наш стари човек био разапет, ми себе сматрамо мртвима; када Он истиче да смо живи, ми себе сматрамо живима. Неуспех многих лежи у жељи да се ово разапињање и васкрсење осети, види и искуси пре него што се поуздају у Божију Реч. Ти људи не схватају да је Бог то већ учинио у Христу и кад би само веровали Његовој Речи, сматрајући да је оно што је Он учинио истинито, Његов Свети Дух би им дао то искуство. Његов Дух би им пренео оно што је у Христу.

Друго, „И не дајте своје удове греху за оружје неправедности, него предајте Богу себе, као живе из мртвих, а своје удове Богу за оружје праведности" (Рим. 6:13). То је суштина посвећења. Ако истрајемо у задржавању нечега чега Бог жели да се одрекнемо, грех ће имати власт над нама, и наше сматрање ће бити узалудно.

Ако не успемо да дамо своје удове за божанско оружје праведности да говоримо и чинимо оно што Он жели и

да идемо тамо куда нас Он води, да ли би требало да нас изненађује што још нисмо избављени од греха? Кад год одбијамо да се оканемо нечега или пружамо отпор Богу, грех ће се вратити својој власти. Под таквим околностима природно губимо силу да сматрамо, то јест, да верујемо Божијој Речи. Када престајемо да верујемо и сматрамо, може ли се још увек за нас рећи да смо позиционо у Христу? Да, али ми више не живимо у Њему у складу са значењем речи „останите у мени“ из Јована 15. Према томе, ми нисмо у стању да искусимо оно што је чињенично у Христу, штавише ни наше разапињање.

Из било којег нашег пораза можемо закључити да је то због недостатка вере или неуспеха да се послуша. Ниједан други разлог не може бити задовољавајући. Разумљиво је да би пораз могао да вуче корена из оба ова разлога; ако не из оба, онда из једног или из другог. Требало би да научимо како да живимо у Христу вером, никада не гледајући или мислећи о себи изван Њега. Научите да свакодневно верујете да смо у Христу и да је све оно што је истинито о Њему, истинито и о нама. Исто тако, посредством Божије силе морамо се свакодневно учити да одржавамо наше посвећење неокаљаним. Сматрајте све за смеће, јер на свету не постоји ништа чега не бисмо могли да се одрекнемо за Господа, и ништа што не бисмо желели да задржимо за себе. Будимо спремни да позитивно одговоримо на Божије захтеве, ма колико они били тешки или супротни телу (плоти). За Бога ниједна цена није превисока. Све се може жртвовати за Њега само да бисмо Њему угодили. Учимо се да свакодневно будемо послушна деца.

Да смо тако сматрали и тако се предавали, сада бисмо уживали у ономе што је Божија Реч јасно објавила: „грех неће више имати власти над вама.“

Однос између греха и тела

Хришћанин улази у изразито опасан период свога живота када спозна истину о заједничкој смрти (са Христом) и искуси извесну слободу од греха. Ако тада прими добра упутства и дозволи Светом Духу да примени крст

на њега на далекосежнији начин, он ће коначно доћи до духовне зрелости. Али ако је верник задовољан сматрајући своје искуство победоносног живота над грехом као кулминацију свог достигнућа и не допушта крсту да се супротстави његовом душевном животу, онда ће он остати у душевном домену и побркати своје душевно искуство са духовним. Упркос чињеници да је његовом старом човеку већ пресуђено, верников душевни живот остаје нетакнут крстом. Стога ће воља, ум и емоције наставити да делују без икакве провере; а исход је следећи: његово искуство је ограничено на подручје душе.

Оно што треба да знамо јесте колико је такво избављење од греха заправо захватило наше биће – шта је оно дотакло, али и оно што још није дотакло и што би требало да буде дотакнуто. Посебно морамо да схватимо да грех има врло посебан однос према нашем телу. За разлику од многих филозофа, ми тело не сматрамо суштински злим, али признајемо да је тело подручје власти греха. У Римљанима 6:6 налазимо да Свети Дух описује наше тело као „грешно тело“, јер то није ништа друго него да пре него што искусимо поступање крста и предамо своје удове Богу за оружје праведности, грех је већ захватио наше тело и присилио га на ропство. Тело је постало тврђава за грех, оруђе и посада. Због тога ниједан назив није прикладнији од оног „грешно тело.“

Пажљиво читање Римљанима 6-8, које говори о избављењу од греха, открије не само како је тело повезано са грехом, него и какво је Божије савршено спасење у потпуном ослобађању нашег тела за службовање Њему.

У Римљанима 6 апостол износи следеће изјаве:

„Да би грешно тело било обеснажено“ (6. стих).

„Стога нека не царује грех у вашем смртном телу – да слушате његове пожуде“ (12. стих).

„И не дајте своје удове греху за оружје неправедности“ (13. стих).

„Предајте . . . своје удове Богу за оружје праведности“ (13. стих).

У Римљанима 7 Бог користи Павла да говори о телу на следећи начин:

„У нашим удовима дејствовале су . . .“ (5. стих).

„Видим један други закон у својим удовима“ (23. стих).

„Заробљава ме законом греха, који је у мојим удовима“ (23. стих).

„Ко ће ме избавити од овог смртног тела?“ (24. стих).

У Римљанима 8 изјаве Светог Духа изречене посредством Павла врло су јасне:

„Тело је онда мртво поради греха“ (10. стих).

„Оживеће и ваша смртна телеса својим Духом, који у вама обитава“ (11. стих).

„Ако пак Духом уморите телесна дела, живећете“ (13. стих).

„Искупљење свога тела“ (23. стих).

Из ових одломака можемо почети да разазнајемо посебну Божију бригу за наше тело. Бог зна да је тело посебна област деловања греха. Човек је постао роб греха зато што је његово тело марионета греха. Али оног тренутка када је његово тело отпуштено (изгубило посао) од греха, особа престаје да буде његов роб. Човек ослобођен од греха заправо доживљава ослобођење свог тела од његове силе и утицаја.

Сврха разапињања старог човека је да ослободи тело од власти греха. Заједно са старим човеком, који је ортак с грехом, разапетим и новим човеком који заузима његово место, сила греха је сломљена, зато што без сарадње старог човека грех не може директно да користи тело.

Морамо нагласити да бити избављен од силе греха само значи ослободити наше тело. (Наравно, наше савршено откупљење које укључује и ослобођење од присуства греха налази се у будућности). Још се нисмо позабавили животом душе на који се ослањамо. Ако сматрамо победу над грехом као животом на највишем нивоу, онда је то нешто врло неразумно. Ми прихватамо „поништавање“

или „увенулост“ тела као највиши живот, али занемарујемо чињеницу да се изнад грешног тела налази природна душа са којом се мора поступати исто тако као и са телом. Верникова духовна одисеја сигурно ће бити површна ако зна само за тело које је незапослено (колико год то било дивно), али не доживљава одбијање и душевног живота.

Раније смо напоменули да је човеково „ја“ или душа укључена у Божије деловање. Тело може бити „увенуло“ али душа остаје прилично активна. Она се може изразити на много различитих начина, али се увек усредсређује на себе. Верници који живе у души нагињу или према вољи, или према разуму, или према емоцијама. Они чак могу и да се мењају у својим склоностима. Али иако се могу разликовати по спољашњости, све њих карактерише унутрашње приањање за душу. Они који су склони ка вољи, живеће према сопственом задовољству и одбијаће Божију вољу. Они чија је склоност ка разуму одредиће свој пут у складу са својом мудрошћу и занемариће да мирно примају вођство Светог Духа у својој интуицији. Док ће они чије је природно душевно стање емоционално тражити задовољства у својим осећањима. Према чему год да је неко наклоњен, он ће гледати на своју склоност као да је то најузвишенији живот. Без обзира на смер њихових склоности, једна ствар је заједничка за све такве људе: сви они живе у себи; сви живе у ономе што су природно поседовали пре него што су узверовали у Господа – било да је то таленат, способност, речитост, оштроумност, привлачност, ревност или било шта друго. По начелу, душевни живот је природна снага; по манифестацији, оно се изражава или у тврдоглавој непопустљивости, или у сујети, или у тражењу задовољства. Ако, дакле, верник живи својом душом, он ће природно да црпи из залиха својих снага и показивати нарочиту енергију на један или више начина. Уколико верник не преда смрти свој душевни живот, он ће неговати тај живот, изазвати незадовољство Бога, и пропустити плод Светог Духа.

Душа као живот

Кад кажемо да је душа природни човеков живот, под тим мислимо да је то сила која нас одржава живима у телу (плоти). Наша душа *је* наш живот. Изворна реч која је употребљена у 1. Мојсијевој 1:21, 24 за „жива бића" је „душа", зато што је душа тај живот који људска и друга жива бића имају као заједничко. То је сила коју природно поседујемо и којом живимо пре нашег духовног препорођења; то је живот који поседује сваки човек. Грчки речник преноси изворно значење речи *психа* као „животињски живот"; тако да је душевни живот оно што човека чини живим бићем. То припада природном (телесном). Иако душевни живот не мора обавезно да буде зао – будући да је верник савладао многе грехе тиме што је његов стари човек био разапет са Христом – он ипак остаје телесан. То чини човека потпуним људским бићем. Можда је добар, пун љубави и понизан. Ипак, он је само људско биће.

Овај живот се потпуно разликује од новог живота који нам Свети Дух даје приликом новог рођења. Оно што Свети Дух даје то је Божији нестворени живот; оно друго је човеков створени живот. Свети Дух нам даје натприродну силу; онај други је само природан (телесан). Свети Дух даје *зои*; онај други је *психа*.

Живот је та сила у човеку која анимира сваки уд његовог тела. Отуда се ова унутрашња душевна сила изражава кроз спољашње физичко деловање. Спољашње деловање је само последица унутрашње силе. Стога оно што је невидљиво и у залеђини овог деловања јесте суштина живота. Све што ми природно „јесмо" укључено је у овај живот. То је наш душевни живот.

Душа и грех

Живот обезбеђује снагу за извршавање свега што је заповеђено. Ако дух влада, душа ће бити усмерена од стране духа да примени своју вољу да одлучи или да дела у име жеље духа; међутим ако грех влада у телу, душа ће

бити заведена грехом да користи своју вољу да одлучи или чини оно што грех жели. Душа делује у складу са својим господаром, јер је њена улога да извршава налоге. Пре него што је човек пао у грех, душа је предала своју силу вођству духа; али после пада у грех у потпуности се одазвала принуди греха. Пошто се човек претворио у телесно биће, овај грех који је касније владао у телу постао је човекова природа, заробљавајући душу и човеков живот и приморавајући га да живи у греху. На тај начин грех је постао човекова природа док је душа постала човеков живот.

Често сматрамо живот и природу као синониме и подједнако значајне. Строго узевши, они су различити. Живот који би се појавио много је шири од природе. Сваки живот има своју посебну природу која, као природно начело постојања, обухвата животну нарав и жељу. Док смо још грешници, наш живот је наша душа и наша природа је грех. По души живимо и душевно стање и жеље нашег живота су у складу са грехом. Другим речима, оно што одређује наш живот је грех, али душа је оно што даје снагу да се живи на тај начин (грешно). Природа греха покреће, док живот душе снажно делује. Грех узрокује, душа извршава. Такво је стање неверне особе.

Када верник прихвати милост нашега Господа Исуса као своју замену на крсту, иако може остати у очајном незнању о томе да је разапет са Христом, ипак му је дарован живот и његов дух је оживљен. Овај додељени нови живот носи са собом и нову природу. Отуда сада постоје два живота и две природе у вернику: с једне стране, душевни живот и духовни живот, а с друге стране природа греха и Божија природа.

Ове две природе – стара и нова, грешна и побожна – у основи су различите, непомирљиве и непомешиве. Нова и стара природа свакодневно се боре за власт над целим човеком. За време ове почетне фазе хришћанин је беба у Христу зато што је још увек телесан. Његова искуства су најразличитија и најболнија, испрекидана успехом и неуспехом. Касније он сазнаје о избављењу на крсту и учи како да примени веру сматрајући старог човека разапетим са

Христом. Он је тиме ослобођен од греха који је парализовао његово тело. Када је његов стари човек распет, верник је оспособљен да победи и ужива у стварном искуству обећања да „грех неће више имати власти над вама.“

Са грехом под својим ногама и свим пожудама и страстима тела (плоти) за леђима, верник сада ступа у ново царство. Он се може представити потпуно духовним. Када се окрене да погледа оне који остају заплетени у грех, он не може а да се не осећа усхићеним и да се не пита како је достигао тај врхунац духовног живота. Он мало схвата да је далеко од тога да је потпуно духован; он је још увек –

Душеван или путени хришћанин

Зашто је то тако? Зато што видимо да се душевни живот наставља иако је крст поступио са верниковом грешном природом. Истина је да сваки грех избија из те грешне природе, са душом која је обична послушна слушкиња; ипак душа која је наслеђена од Адама не може да избегне да не буде заражена Адамовим падом у грех. Она не мора бити потпуно окаљана; међутим, она је природна и сасвим другачија од Божијег живота. Искварени стари човек у вернику је умро, али његова душа остаје сила његовог живота. С једне стране, грешна природа је била драстично дотакнута, али с друге стране, човеково „ја“ још увек постоји и стога не може да избегне да не буде душевно. Иако стари човек може да престане да усмерава душу, она наставља да снажно делује у свакодневном човековом животу. Пошто је Божија природа заменила његову грешну природу, све људске склоности, чежње и жеље су по природи добре, тако да је то другачије од његовог некадашњег нечистог стања. Међутим, не сме да се занемари да је стара сила душе та која наставља да извршава ове нове чежње и жеље.

Зависити од душевног живота да би се испунила жеља духа значи користити природну (или људску) силу да бисмо остварили натприродну (или божанску) доброту. Ово је једноставно покушај да се испуни Божија потреба помоћу природне снаге. У таквом стању верник је још увек слаб, у позитивном смислу, да би чинио добро, иако је у

негативном смислу савладао грех. Мало је оних који су искрено пристали да признају своју слабост и неспособност да се потпуно ослањају на Бога. Ко ће признати своју бескорисност ако није био понижен милошћу Божијом? Човек се поноси својом снагом. Због тога он једва да може да прихвати мисао о поуздању у Светог Духа да чини добро, али је сигурно да ће исправити и побољшати своје раније понашање силом своје душе. Опасност за њега је у покушају да угоди Богу сопственом снагом, уместо да научи да буде ојачан силом у духовном животу посредством Светог Духа да би могао да следи налоге своје нове природе. Заправо, његов духовни живот је још увек у повоју, још није узрастао до те зрелости у којој је у стању да манифестује сваку врлину Божије природе. Ако верник пропусти да понизно чека и да се потпуно ослања на Бога, он неизбежно користи своју природну, чулну (природну) крепкост како би испунио Божије захтеве изнесене пред Његову децу. Он не схвата да ма колико добри његови напори могу изгледати људском погледу, они никада не могу да угоде Богу. Пошто тако чини, он брка оно што је од Бога са оним што је од човека, изражавајући небеску жељу помоћу земаљске силе. А каква је последица? Он не успева да буде духован и наставља да борави у души.

Човек не зна шта је душевни живот. Једноставно речено, то је оно што ми обично називамо нашим „ја“. Озбиљна је грешка не правити разлику између греха и нашег „ја“. Многи Господњи људи гледају на ово двоје као на нешто што је у суштини исто. Оно што они не препознају то је да се грех и наше „ја“ разликују и по учењу Библије и у духовном искуству. Грех је оно што опогањује, против Бога је и потпуно је зао; човеково „ја“ не мора обавезно да буде такво. Напротив, оно може понекад да буде веома цењено, корисно и љупко. Узмимо, на пример, душу у односу на читање Библије, свакако најпохвалнију активност. Не сматра се грешним покушај да се Библија разуме помоћу сопственог талента или способности; ипак, приступање Библији на овај начин је несумњиво дело наше личности. Исто тако задобијање душа, ако буде пропраћено методама које се слажу само са човековим сопственим мишљењем,

биће пуно његовога „ја“. А колико често тежња за духовним растом потиче из природног бића можда једино због тога што не можемо да поднесемо мисао о заостајању или зато што тражимо неку личну добит. Грубо речено, чинити добро није грех, али начин, методе или мотив у таквом чињењу добра може бити презасићено нашим „ја“. Извор тога је људска *природна* доброта, а не натприродна коју је Свети Дух дао посредством духовног препорођења. Многи су урођено милостиви, стрпљиви и благи. То што ће они показивати милост, или стрпљивост, или благост, не значи да ће починити грех; али зато што ове „добре“ особине припадају њиховом природном животу и јесу дела човековог „ја“, оне не могу бити прихваћене од Бога као нешто духовно. Ова дела се не спроводе потпуним ослањањем на Божијег Духа, него поуздањем у сопствену снагу.

Ових неколико примера илуструју како се грех и наше „ја“ одиста међусобно разликују. Напредујући у свом духовном животу, открићемо много више случајева како грех може бити одсутан, а наше „ја“ сасвим присутно. Готово се чини неизбежним да ће се наше „ја“ увући у најсветију службу и у најплеменитији духовни живот.

Будући да је дуго било везано грехом Божије дете лако тумачи да је слобода од силе греха најбоља врста живота. Управо овде вреба највећа опасност у наредним данима за човека који сада закључује да су сви погубни елементи у њему искорењени. Он није свестан да чак и ако је стари човек умро греху и грешно тело увенуло, „грех“ ипак није умро. Он је само постао свргнути владар, који ће, ако му се пружи прилика, уложити све напоре да поврати свој престо. Искуство верника који је ослобођен греха може чак и да се настави, али он тиме није учињен савршеним. Он тек треба да се неуморно носи са својим „ја“.

Колико је то жалосно ако хришћани мисле о себи да су потпуно посвећени када су, тежећи за посвећењем, доживели избављење. Они не знају за истину да је ослобођење од греха само први корак победничког живота. То је само почетна победа коју им је Бог дао као јемство за још много више победа које ће уследити. Победа над грехом је попут

врата: направили сте један корак и ушли сте; победа над нашим „ја“ је као пут, непрестано ходате целог свог живота. Након свргавања греха, ми смо позвани да свакодневно савладамо себе – чак и оно најбоље што потиче од нашег „ја“ – ревносно и побожно „ја“.

Ако неко познаје само ослобођење од греха, али није имао искуство самоодрицања или губитка (опадања) душевног живота, он се неизбежно ставља у положај да прибегне својој чулној (природној) снази да би остварио Божију вољу у свом животу. Он не схвата да осим греха, друге две силе бораве у њему, сила духа и сила душе. Духовна сила је Божија сила која је духовно примљена при духовном препорођењу, док је сила душе његова сопствена сила добијена приликом природног рођења.

Да ли ће неко бити духовни човек или не умногоме зависи од тога како он управља тим двема силама које су у њему. Верник улази у духовне области црпећи духовну силу ради изузимања силе која потиче из његове душе. Ако он користи силу своје душе или чак комбинацију обе, неизбежан исход ће бити душеван или путени хришћанин. Божији пут је јасан. Морамо да се одрекнемо свега што потиче од нас – оно што јесмо, шта имамо, шта можемо да урадимо – и да нас Он потпуно покреће, свакодневно схватајући Христов живот посредством Светог Духа. Неуспех да се схвати или послуша не оставља нам другу могућност осим да убудуће живимо у сили душе. Стога је духовни хришћанин онај чији дух је вођен Божијим Духом. Он црпи силу за свој свакодневни живот из живота који му је дао Свети Дух који пребива у његовом духу. Он не борави на земљи тражећи своју вољу, него Божију вољу. Он се не узда у своју памет да планира и обавља службу према Богу. Правило његовог живота је да мирно борави у духу, а да на њега не утиче и да га не контролише спољашњи човек.

Душеван хришћанин је потпуно другачији. Иако поседује духовну силу, он је не користи за свој живот. У свом свакодневном искуству он упорно настоји у томе да душу учини својим животом, и наставља да се ослања на силу свога „ја“. Он прати налоге своје жеље и задовољства јер

није успео да научи да се покорава Богу. У Божијој служби он доноси своју природну мудрост, осмишљавајући многе генијалне планове. Спољашњи човек управља и утиче на његов свакодневни живот.

Да поновимо оно што је било речено, одговорили смо на питање о двема природама, али питање о два живота остаје нерешено. У нама истовремено постоји духовни живот и душевни живот. Док је први живот сам по себи изузетно снажан, други успева да контролише читаво биће, зато што је веома дубоко укорењен у човеку. Осим ако неко није спреман да се одрекне свог душевног живота и дозволи духовном животу да прихвати узде, мали су изгледи да се овај други живот развије. Ово је гнусно за Оца јер се Божије дете лишава духовног раста. Оно мора бити упућено на то да савлађивање греха, иако несумњиво благословено, да је ипак само минимум верниковог искуства. У њему нема ничег запањујућег. *Не* савладати грех је оно што би *требало* да нас запањи. Зар се у Светом писму оправдано не поставља питање: „Како ћемо ми, који смо умрли греху, и даље у њему живети?“ (Рим. 6:2). Јер веровати да је Господ Исус умро за нас као наша замена нераздвојно је од веровања да смо умрли са Њим (Рим. 6:6). Оно што би онда требало да нас запањи није престанак грешења у онима који су умрли греху, него непрекидност те појаве у њима као да је још жив. Прво стање је сасвим нормално; друго је у потпуности ненормално.

Бити ослобођен од греха није тежак задатак када се посматра у светлу завршеног, савршеног и потпуног Божијег спасења. Верник мора да настави са учењем још важнијих – могли бисмо рећи још драстичнијих и темељитијих лекција о гнушању на свој живот. Не само да морамо да мрзимо грешну природу која долази од Адама, него и природну крепкост на коју се сада ослањамо за свој живот. Морамо бити вољни да негирамо добро које производи тело (плот), као и зло тела (плоти). Немојте се само одрећи свих грехова; поред тога, предајте тај живот греха смрти. Живот по Светом Духу није само не чинити грех, него и недопуштати нашем „ја“ да даље борави. Свети Дух може да манифестује Своју силу само у онима који живе Његовим

посредством. Ко год живи својом природном снагом, не може очекивати да се осведочи о моћним стварностима Светога Духа. Морамо бити ослобођени од свега онога што је природно, као и од свега онога што је грешно. Ако инстистирамо на животу по човеку – не само грешном, већ свеобухватном природном човеку – ми одбацујемо владавину Светог Духа у нашим животима. Како Он може да показује Своју силу ако смо ослобођени од греха, а и даље размишљамо као што „људи“ размишљају, желимо као што „људи“ желе, живимо и деламо као „људи“? Ми се не ослањамо у потпуности на Светог Духа Божијег да делује у нама. Ако искрено желимо Његову пунину, ми најпре морамо прекинути свепрожимајући утицај душе.

Искуство мешавине душе и духа

Ми не бисмо хтели да кажемо да душевни верници не доживљавају ништа друго осим онога што припада души; иако је оваквих верника у изобиљу. Душевни уживају у неким духовним искуствима. Међутим, то је мешовито – чулно (природно) се меша с духовним. Ти верници су упознати са обрисима духовног живота зато што их је Свети Дух тако водио. Али услед многих препрека често се враћају природној енергији да би обезбедили снагу за свој живот, очекујући да ће испунити свете Божије захтеве својим телом (плоти). Они следе своје жеље и идеје и теже ка чулном уживању и умној мудрости. Иако могу бити духовни у знању, у ствари они су ипак душевни. Свети Дух заиста пребива у њиховом духу и пружио им је искуство савлађивања греха посредством деловања крста. Али Му није дозвољено и да води њихове животе. Док неки можда не познају закон Духа, многи други могу исувише да воле свој душевни живот да би га се одрекли.

Дух и душа се лако распознају по искуству. Духовни живот се одржава једноставним обраћањем пажње на вођство интуиције духа. Ако верник живи у складу са Божијим Духом он неће ништа ни стварати ни подешавати; него ће мирно чекати да се глас Светог Духа интуитивно чује у његовом духу и да се постави у положај подређеног.

Када чује унутрашњи глас, он креће у акцију, слушајући налоге интуиције. Живећи на тај начин верник остаје постојан следбеник. Само је Свети Дух Покретач. Штавише, човек није самосталан. Он не користи своје способности у извршавању Божије воље. Кад год је потребно деловање, верник се помно приближава Богу, потпуно свестан својих слабости – и моли Бога да му дâ обећање. Примивши Божије обећање он тада делује, сматрајући као своју силу Светога Духа. У једном таквом ставу, Бог ће сигурно дати силу у складу с Његовом Речју.

Душеван живот је сушта супротност. Ту је човеково „ја“ у средишту. Када се каже да је хришћанин душеван он живи у складу са својим „ја“. Све произлази из њега самог. Он није вођен гласом Светог Духа у унутрашњем човеку, него мислима, одлукама и жељама његовог спољашњег човека. Чак и његов осећај радости произлази из тога што су испуњене његове жеље. Подсећамо да је речено за тело да је љуштура (чаура) душе, која пак формира омотач духа. Као што је Светиња место изван Светиње над Светињама, тако је и душа изван духа. У таквој интимној блискости, веома је лако да дух буде под утицајем душе. Душа је заиста ослобођена тиранije тела; њом више не управљају пожуде тела; али слично раздвајање духа од управљања душом још се није догодило у душевном хришћанину. Пре него што је верник савладао своје телесне пожуде, његова душа је ортак у заједници са његовим телом. Они су заједно сачињавали један огроман живот, другу природу. Као што је то био случај са душом и телом, тако је сада и са његовим духом и душом. Дух се стапа са душом. Први обезбеђује силу, док други даје идеју, а исход тога је да је човеков дух исувише често захваћен његовом душом.

Пошто је окружен душом (чак и покопан у њој), дух се лако стимулише разумом. Наново рођена особа треба да поседује неизрециви мир у духу. Нажалост, овај мир је нарушен стимулативном пожудом из душе са њеним бројним независним жељама и мислима. Понекад се радост која преплављује душу прелива у дух, наводећи верника да мисли да је најсрећнија особа на свету; у другим приликама туга га прожима и постаје најнесрећнија особа. Често се

душевни хришћанин среће с таквим искуствима. То је зато што дух и душа остају неподељени. Они се морају раздвојити.

Када такви верници чују неко учење о подели духа и душе, они би веома волели да знају где је њихов дух. Они могу марљиво тражити, али нису у стању да осете присуство свог духа. Без икаквог стварног искуства, они природно нису у стању да разликују свој дух од своје душе. Пошто је ово двоје тако уско повезано, уобичајено је да људи сматрају душевна искуства (као што су радост, визија, љубав итд.) као највиша духовна искуства.

Пре него што верник стигне у фазу духовности, он ће сигурно боравити у мешовитом стању. Незадовољавајући се тишином у свом духу, он ће тражити неки радостан осећај. У свом свакодневном животу верник ће понекад следити вођство интуитивног знања, а понекад и своју мисао, осећај или жељу. Таква мешавина духа и душе открива да у вернику постоје два супротна извора: један припада Богу, а други човеку; један је од Духа, други припада себи; један је интуитиван, други је рационалан; један је натприродан, други је природан; један припада духу, други припада души. Ако се Божије дете пажљиво преиспита под зраком Божијег светла, оно ће уочити две врсте силе у себи. Оно ће исто тако препознати да понекад живи једним животом, а понекад другим. С једне стране оно зна да мора да живи по вери поуздајући се у Светог Духа; с друге стране – враћа се на живот по себи на основу онога што назива духовним осећањима. Оно живи знатно више у души него у духу. Степен његове душевности варира у складу са 1) његовим разумевањем духовног живота са својим начелом сарадње са Богом, и 2) његово стварно попуштање душевном животу. Оно може у потпуности да живи у емоционалном, идејном или активистичком свету, или пак може да живи наизменично по својој души и духу. Ако га Бог не поучи посредством откривења Светог Духа у његовом духу, оно неће бити у стању да се гнуша душевног живота и да воли духовни живот. Који год живот да изабере одређује пут којим ће ићи.

ТРЕЋИ ДЕО

ДУША

2

Искуство душевних верника

Живот душевних верника

ДУША се неминовно разликује од особе до особе. Не може бити по неком шаблону. Свако од нас има своју посебну индувидуалност – јединственост која ће се продужити и у вечности. Она није уништена приликом нашег духовног препорођења. У противном, кад наступи вечност, живот би био врло једноличан. Пошто постоји та различитост међу *душама* свих људи, природно следи да ће се живот *душевних* верника такође разликовати од особе до особе. Сходно томе, овде можемо говорити само у општим терминима и само ћемо представити истакнутије одлике са којима ће Божија деца затим моћи да упореде своја искуства.

Душевни верници су необично радознали. На пример, само зато да би знали шта ће се догодити у будућности, они покушавају да задовоље своју радозналост темељно проучавајући библијска пророштва.

Телесни хришћани теже ка томе да истакну своју различитост и надмоћ у одевању, у говору или у делима. Они желе да запрепасте људе да би ови препознали све њихове подухвате. Наравно, таква склоност је можда била њихова и пре обраћења; али им је касније тешко да превазиђу ту своју природну склоност.

За разлику од духовних хришћана, који не траже толико објашњење колико искуство тога што су једно са Богом, ти верници марљиво траже неко разумевање у свом разуму. Они воле да се препиру и расправљају. Њих не брине неуспех њиховог животног искуства за достизањем њиховог идеала; муке им задаје њихова неспособност да *схвате* овај недостатак духовног искуства! Они претпостављају да ментално знање значи имати искуствено. Ово је веома велика заблуда.

Већина душевних верника заузима став самоправедности, иако се то једва може приметити. Чврсто се држе својих безначајних ставова. Нема сумње да је исправно држати се основних и суштинских учења Библије, али свакако можемо другима да допустимо слободу по питању споредних тачака. Можемо бити уверени да је оно што верујемо апсолутно исправно, међутим гутати камилу и цедити комарца, уопште није угодно Господу. Требало би да оставимо по страни мале разлике и да стремимо ка заједничком циљу.

Понекад је разум душевних хришћана нападнут од стране злог духа; стога њихово размишљање постаје збуњено, помућено, а понекад и окаљано. У својим раз-говорима често дају одговоре на оно за шта их нико није ни питао; њихов разум дивља; често мењају теме разговора, доказујући колико су им мисли распршене. Чак и када се моле и читају Библију, њихов разум далеко одлута. Иако ови хришћани обично делују без икаквог претходног размишљања о томе, они могу рећи другима како увек делују по начелу и како пажљиво разматрају сваки поступак, наводећи чак неке сличне догађаје из њихових живота како би поткрепили своје тврдње. Чудно је то што они повремено предузимају неке кораке пошто су размислили о томе трипут или чак и десет пута. Њихови поступци су заиста непредвидиви.

Телесни верници могу лако бити ганути. Једном приликом могу бити веома узбуђени и срећни, другом приликом, веома потиштени и тужни. У тренуцима среће они закључују да је свет премали да би их задржао, и тако се уздижу на крилима у небеса; али у тренутку туге они закључују да их је свет имао довољно дуго и да ће му бити

драго да их се отараси. Постоје тренуци одушевљења када су им срца узбуђена, као да ватра у њима гори, или као када се изненада пронађе благо. Једнако су ту и тренуци депресије када срце није много узбуђено, него даје предност осећању губитка, што их чини да буду веома обесхрабрени. Њихова радост и њихова туга у великој мери зависе од осећања. Њихови животи су подложни сталним променама јер су управљани својим емоцијама.

Преосетљивост је још једна одлика која у ширем смислу обележава душевне вернике. Са њима је врло тешко живети јер они сваки потез тумаче као да је уперен против њих. Када су запостављени, они се нађуте. Када наслуте промену става према њима, они су повређени. Лако се зближавају с људима, јер буквално напредују од такве привржености. Показују осећај нераздвојности. Блага промена у таквом односу пружиће њиховој души неизрециви бол. И тако су ти људи преварени мислећи да страдају за Господа.

Бог је свестан слабости душевних верника када њихово „ја“ учине својим средиштем и сматрају себе као да су посебни због постизања незнатног напретка у духовној области. Он им даје посебне дарове и натприродна искуства која им омогућавају да уживају у тренуцима таквог преплављујућег блаженства, као и у тренуцима такве блискости са Господом, као да су Га стварно видели и додирнули. Али Он користи ове посебне милости да их понизи и да их доведе Богу сваке милости. Нажалост, верници не следе Божију намеру. Уместо да славе Бога и да Му се приближавају, они се држе Божије милости ради сопственог хвалисања. Сада себе сматрају јачима од других; јер, у себи претпостављају, ко може бити духовнији од оних који су имали такве сусрете? Штавише, душевни верници имају бројна емотивна искуства која их подстичу да себе сматрају духовнијима, не схватајући да су то само докази о њиховој телесности. Духовни верници не живе по осећању, него по вери.

Телесан хришћанин је често узнемирен спољашњим стварима. Особе, догађаји или околности у свету који га окружује спремно нападају његовог унутрашњег човека и ремете мир у његовом духу. Ставите једног душевног

верника у радосно окружење и он ће бити радостан. Ставите га у жалосно окружење и он ће бити тужан. Недостаје му креативна сила. Уместо тога, он преузима карактер својствен ономе са чим или са ким може бити повезан.

Они који су душевни обично цветају због онога што је узбудљиво. Господ им пружа осећај Свог присуства пре него што достигну духовност. Они сматрају такав утисак својом највећом радошћу. Када добију овакав осећај, они себе замишљају како праве крупне кораке ка врхунцу духовне зрелости. Ипак, Господ наизменично дарује и повлачи овај осећај да би их постепено научио да буду одвикнути од утисака и да живе по вери. Међутим, они не разумеју пут Господњи и закључују да је њихово духовно стање на највишем нивоу када могу да осете Господње присуство, а на најнижем када га не осећају.

Телесни верници имају једно обележје – причљивост. Они знају да мало треба да буде њихових речи, али су увучени у бескрајну дискусију својим устрепталим емоцијама. Недостаје им самоконтрола у току разговора; једном када отворе уста, изгледа као да њихов разум губи сву контролу. Речи надиру као бујица. Сада душевни верник увиђа да не би требало да буде преопширан, али некако није у стању да се повуче када разговор добије замах. Тада сваковрсне мисли упадају у разговор, убрзавајући непрекидан заокрет у теми и непрестано надопуњавање речима. А „у многим речима не бива без греха“ (Приче 10:19). Јер исход ће бити или губитак контроле због много приче, губитак мира услед дебате, или чак и губитак љубави због критике, јер ће тајно и лицемерно осуђивати друге који су брбљиви, сматрајући да им то не пристаје. Потпуно свестан да лакомисленост не приличи вернику, телесан човек и даље воли да говори неозбиљно и жуди да говори и слуша вулгарне шале. Или може волети живахне и веселе разговоре које он једноставно ни по коју цену не сме да пропусти. Иако понекад одбацује овакав безбожан или бескористан разговор, то не траје дуго; јер када се емоције поново ускомешају, он се аутоматски враћа својој омиљеној старој разноди.

Душевни верници такође уживају у „пожуди очију.“ Оно што често управља њиховим ставовима је посебан уметнички или естетски поглед који је тренутно актуелан у свету. Они још нису заузели став смрти у односу на људске уметничке концепте. Уместо тога, они се поносе тиме што поседују разумевање једног уметника. Ако не буду страствени обожаваоци уметности, они могу да се окрену другој крајности и буду потпуно равнодушни према ономе што је лепо. Они ће се облачити у дроњке као знак свог страдања са Господом.

Интелектуалци међу онима који живе по души склони су да себе сматрају „боемима“. На пример, ветровитог јутра или у ноћи обасјаном месечином, можете их пронаћи како изливају своју душу у емотивним песмама. Често оплакују своје животе, проливајући многе сузе самосажаљења. Ови појединци воле књижевност и једноставно су одушевљени њеном лепотом. Такође уживају и у певушењу неколико лирских песама, јер им то пружа натчулан осећај. Они обилазе планине, језера и потоке, јер их то приближава природи. Видевши опадајући ток овог света, они почињу да размишљају о вођењу одвојеног живота. Та само су они узвишени и чисти! Нису као други верници који изгледају као велики материјалисти, незанимљиви су и ухваћени у мрежу. Ови хришћани себе сматрају најдуховнијима, не препознајући колико су заправо душевни. Таква телесност представља највећу препреку њиховом потпуном уласку у духовно царство, јер су у потпуности управљани својим емоцијама. Највећа опасност за њих је непознавање њиховог опасног положаја и потпуна самозадовољност.

Телесни верници могу бити дуго у такозваном духовном знању, али обично немају довољно искуства. Стога они осуђују друге, али себе не исправљају. Када чују учење о раздвајању душе и духа, њихов природни разум то глатко упија. Али шта се онда дешава? Они започињу са разлучивањем и сецирањем душевних мисли и поступака не у својим животима, него у животима других људи. Њихово стицање знања само их је покренуло да осуђују неког другог, а не да помогну себи. Ова склоност према критици је уобичајена пракса међу душевним верницима.

Они имају чулну (природну) способност да примају знање, али им недостаје духовна способност да буду скромни. У њиховом дружењу са људима они на човека остављају утисак да су хладне и безосећајне особе. Њихово опхођење према другима поседује одређену дозу укочености. За разлику од духовних верника њихов спољашњи човек није сломљен и стога им није лако приступити или их пратити.

Хришћани који напредују у душевном животу су веома поносни. То је зато што они своје „ја“ чине средиштем. Ма колико покушавали да дају славу Богу и признају било какву заслугу Божије милости, телесни верници имају свој разум успостављен на њиховом „ја“. Без обзира на то јесу ли њихови животи добри ли лоши, њихове мисли се врте само око њих. Они се још нису изгубили у Богу. Они се осећају веома повређено ако су стављени на страну, било у раду или у процењивању других. Не могу да поднесу да буду погрешно схваћени или критиковани зато што они – за разлику од своје духовније браће – још увек нису научили да радо прихватају Божије налоге, било да је исход тога побољшање или одбацивање. Нису вољни да изгледају ниже од других, као да су презрени. Чак и пошто су примили милост да знају стварно стање њиховог природног живота као најискаренијег, па чак и пошто су се понизили пред Богом – сматрајући своје животе најгорима на свету, они ипак на крају подругљиво себе сматрају понизнијим од осталих. Они се хвале у својој понизности! Понос је дубоко негован у костима.

Дела душевних верника

Душевни верници су без премца по питању дела. Они су најактивнији, најревноснији и најспремнији. Али не раде они зато што су примили Божији налог; напротив они раде зато што имају ревност и способност да то чине. Они верују да је *обављање* Божијег дела довољно добро, нису свесни да је само извршавање Божијих *налога* заиста хвале вредно. Ови појединци немају ни срца да верују нити времена да чекају. Они никада искрено не траже Божију

вољу. Напротив, они раде према својим идејама, са разумом препуним замисли и планова. Будући да марљиво раде, ови хришћани упадају у заблуду да гледају на себе као на далеко напредније од своје беспослене браће. Међутим, ко може порећи да, захваљујући Божијој милости, ови други могу бити духовнији од оних првих?

Рад душевних верника углавном зависи од осећања. Они се лате посла само када се осећају добро; и ако тих прикладних осећаја нестане, они ће аутоматски престати са радом. Они могу сатима да неуморно сведоче људима ако у свом срцу искусе горући и неизрециво радосни осећај. Али ако у себи одрже хладноћу или безосећајност, једва да ће говорити, или уопште неће говорити када се суоче са највећом потребом – као, рецимо, са ситуацијом нечијег смртног часа. Са горљивом узбуђеношћу могу да трче хиљаду миља; без ње, они неће мрднути ниједан мали корак. Они не могу а да се не обазиру на своје осећаје до те мере да говоре жени Самарјанки када им је стомак празан, или да говоре Никодиму док су им очи на пола копља.

Телесни хришћани жуде за радом; али усред многих напора нису у стању да сачувају мир у свом духу. Они не могу мирно да испуне Божије наредбе као што то могу духовни верници. Многобројна посла их ометају. Спољашња збуњеност изазива унутрашњи немир. Њихова срца су управљана спољашњим стварима. Бити „веома заузета послуживањем“ (Лука 10:40, ССП) карактерише рад сваког душевног верника.

Телесни хришћани се брзо обесхрабре у својим напорима. Недостаје им тихо поуздање које верује Богу за Његово дело. Управљани својим унутрашњим осећајима и спољашњим околностима, они не могу да цене „закон вере“. Након осећања да су оманули, иако то нужно не мора бити истина, они одустају. Они клону када им окружење изгледа мрачно и непривлачно. Још нису ушли у Божији мир.

У недостатку далековидости, верници који се поуздају у душу лако се обесхрабре. Они могу да виде само оно што је непосредно пред њима. Тренутна победа им доноси радост, привремени пораз их чини тужним. Они нису открили како очима вере да гледају ствари до краја. Жуде за тренутним

успехом као утехом за своје срце; неуспех да се то постигне чини их неспособнима да неуморно иду даље и да верују Богу у непрекидној тами.

Душевни верници су стручњаци да налазе пропусте, иако ни сами нису обавезно јачи. Они су брзи да критикују а спори да праштају. Када истражују и исправљају све недостатке у другима, они испољавају неку врсту самодовољног и супериорног става. Начин на који понекад помажу људима је исправан и оправдан, али мотивација им није увек исправна.

Склоност ка журби често означава оне који следе своју душу. Они не могу да чекају на Бога. Шта год да се ради, ради се исхитрено, пренагљено, плаховито. Они делују нагонски, а не по начелу. Чак и у Божијем делу, ови хришћани се тако крећу својим жаром и страшћу да једноставно не могу да чекају на Бога да им разјасни Своју вољу и пут.

Разум телесних верника је у потпуности заокупљен њиховим напорима. Они размишљају и планирају, смишљају и предвиђају. Понекад предосећају светлу будућност, стога су изван себе од радости; у другим приликама они превиђају таму и одмах бивају прогоњени неизрецивом патњом. Да ли они на тај начин мисле о свом Господу? Не, они више мисле о свом раду. За њих је рад за Господа од највеће важности, али често заборављају Господа који даје рад. Господње *дело* постаје средиште, *Господ* тога дела одлази у други план.

Душевне особе, којима недостаје духовно разумевање, вођене су изненадним мислима које им сину кроз главу; њихове речи и дела су стога често неприкладни. Пре свега, они говоре не зато што их на то позива потреба, него једноставно зато што претпостављају да би требало да постоји таква потреба. Затим могу да прекоравају тамо где је потребно саосећање, или пак да теше тамо где је потребна опомена. Све је то због њиховог недостатка духовног расуђивања. Они се превише ослањају на своје ограничене и сужене мисли. Чак и након што су се њихове речи показале као бескорисне, они још увек неће да прихвате исправан суд о томе.

Са телесним хришћанином је веома напорно радити зато што он поседује обиље планова и гомилу мишљења. Ма шта да он сматра добрим, други то морају да прихвате као добро. Основни услов за рад са њим је савршено слагање са *његовим* идејама или тумачењима. И најмање другачије тумачење се изједначује са нечим као дубоким задирањем у оно што он сматра вером која је једном заувек предата светима. Било какво другачије мишљење које се покаже он никако не може да толерише. Иако душевни верник зна да не би требало да се *држи* разних мишљења, он се стара да кад год је потребно да се неко мишљење уклони, да то сигурно неће бити његово. Он ће признати да је секташтво небиблијско; али никада није *његова* посебна странка та која мора да умре. Са чиме год да се не слаже такав верник, он то третира као јерес. (Није ли чудно што други хришћани – душевни као што је он – реагују на исти начин, поричући веродостојност његове вере?) Он је веома привржен *свом* раду. Он воли свој мали, такозвани ужи круг људи и стога је неспособан да ради заједно са другом Божијом децом. Он инсистира на ословљавању Божије деце према сопственој припадности.

Када је реч о проповедању, душевни верници не могу у потпуности да се ослоне на Бога. Они или се или ослањају на неке добро илустративне приче и духовите речи, или на своју личност. Можда неколицина значајних проповедника може у потпуности да се ослања на себе: зато што сам *ја* то рекао, људи су дужни да слушају. Они могу да се ослањају на Бога, али се исто тако ослањају и на себе. Отуда и све њихове пажљиве припреме. Они троше више времена на анализирање, на прикупљање материјала и напорно размишљање него на молитву, на тражењу Божије воље и на чекање на силу са висине. Они памте своје поруке и онда их износе реч по реч. *Њихове* мисли заузимају примарно место у таквом раду. Са оваквим приступом, ти верници ће се природно више уздати у поруку него у Господа. Уместо да верују Светом Духу да открије човекову потребу и Божије снабдевање својим слушаоцима, они искључиво зависе од речи које износе да би покренули људска срца. Оно што ти телесни верници истичу и верују само су њихове речи.

Можда њихов говор преноси истину, али без оживљавања Светог Духа чак ће и од истине бити слаба вајда. Биће врло мало духовног плода ако се неко ослони на реч, а не на Светог Духа. Међутим, ма колико су ови разговетни говори одобравани, они допиру само до људских умова, а не и до њихових срца.

Душевни верници уживају у употреби високозвучних импресивних речи и израза. Барем у том погледу они покушавају да опонашају праве духовне људе, који су, пошто су добили онолико искуство, способни да подучавају са својственом особином коју ниједан од њихових претходника никада није могао ни да замисли. Телесни верници сматрају да је то врло привлачно, па стога уживају у употреби дивног сликовитог представљања за време проповедања. Кад год им падне на памет нека генијална идеја – док ходају, док разговарају, док једу или спавају – они ће то прибележити за будућу употребу. Они никада не доводе у питање да ли је таква идеја откривена у њиховом духу Светим Духом или је то само изненадна мисао која им падне на памет.

Неки хришћани који су заиста душевни налазе посебну радост у помагању другима. Пошто још нису достигли зрелост, не знају како да дају храну у право време. То не значи да они немају знање; заправо имају га и превише. Након откривања било какве неприкладне појединости или када им је речено о неком проблему, они одмах преузимају улогу старијег верника, жељни да помогну са својим ограниченим разумевањем. Они у изобиљу износе учења Светог писма и искустава верника. Склони су да кажу све што знају, можда и више него што знају, дотичући се домена претпоставки. Ти „старији“ верници износе, једно за другим, све што је похрањено у њиховим умовима, а да уопште не питају да ли они којима говоре заиста имају такву потребу, или могу ли примити толико учења на једном окупљању. Они су попут Језекије који је отворио све своје ризнице и показао сва своја блага. Понекад без икаквог спољашњег подстицаја, али само зато што су покренути унутрашњом емоцијом, они ће обасути друге духовним учењима, од којих су многа само теорије. Они желе да покажу своје знање.

Међутим, горе поменута одлика не важи за сву душевну Божију децу. То се разликује од личности до личности. Неки ће ћутати, не изустивши ни речи. Чак и кад се суоче са очајничком потребом, када би требало да проговоре, они ће држати своја уста затвореним. Они још нису стекли слободу од урођене стидљивости и страха. Они могу да седе поред тих причљивих верника и да их критикују у свом срцу, али њихово ћутање их не чини мање душевним.

Зато што нису укорењени у Богу и зато што нису научили како да буду сакривени у Њему, телесни људи желе да буду запажени. Они траже истакнуто место у свом духовном раду. Ако присуствују састанцима они очекују да људи њих слушају, а не да они сами слушају. Они доживљавају неизрециву радост кад год су препознати и кад им се указује поштовање.

Душевни људи воле да користе духовни начин изражавања. Они напамет уче обиман духовни вокабулар који увек користе кад год им се за то укаже прилика. Користе га у проповедању, као и у молитви, али без срца.

Тежња за хвалисањем обележава оне који живе у домену душе. Прво место је често њихова жеља. Они су сујетни у Господњем делу. Они теже да буду силни радници, веома употребљени од Господа. Зашто? Да би стекли неки положај, да би стекли неку славу. Они воле да се пореде са другима; вероватно не толико са онима које не познају, колико са онима са којима раде. Такво надметање и борба у мраку може бити веома интензивна. Они презиру оне који су духовно заостали, сматрајући их сувише лењима; они понижавају оне који су духовно снажни, замишљајући себе безмало једнакима. Њихова непрестана тежња је да буду знаменити, да буду главни. Надају се да ће њихова служба напредовати тако да се о њима може добро говорити. Наравно, те жеље су дубоко скривене у њиховим срцима, једва да их други могу приметити. Иако ове чежње заиста могу бити готово сасвим скривене и помешане са другим и чишћим мотивима, присутво таквих основних жеља је ипак непобитна чињеница.

Душевни верници су веома самозадовољни. Ако их Господ користи да би спасао једну душу, они ће пући

од радости и сматраће се духовно успешнима. Они су поносни на себе ако им само једном нешто пође за руком. Мало знање, мало искуство, мали успех их лако доводи до тога да се осећају као да су много постигли. Ова заједничка особина душевних верника може да се упореди са малом посудом која се лако напуни. Они не примећују колико је огроман и дубок океан. Све док је њихова кофа пуна, они су задовољни. Они се нису изгубили у Богу, иначе би могли све остало да виде као ништа. Њихове очи су уперене на њихово мало „ја“ и стога су веома погођени једноставним малим добитком или губитком. Такав ограничени капацитет је разлог зашто Бог не може у већој мери да их користи. Ако такво хвалисање избије зато што је придобијено само десет душа за Господа, шта ће се десити ако буде спасено хиљаду душа?

Пошто су искусили неки успех у проповедању, једна мисао се задржала у душевним верницима: они су били заиста дивни! Они црпе велику радост од обитавања у својој супериорности. Колико се само разликују од других, чак су и „већи и од највећег апостола.“ Понекад су повређени у свом срцу ако их други нису тако уважавали. Они се жале на слепоћу оних који не препознају да је дошао „пророк из Назарета“. У тренуцима када ови душевни верници мисле да њихове поруке садрже мисли које нико раније није открио, они постају узнемирени ако слушаоци не схвате дивоту тих мисли. После сваког успеха они ће провести неколико сати, ако не и дан-два, у самочеститању. Тако обманути, није ни чудо да често долазе до претпоставке да ће Божија црква ускоро у њима видети великог евангелизатора, проповедника пробуђења или писца. Велика је мука за њих ако људи то не примете!

Телесни верници су они који су без начела. Њихове речи и дела не прате непроменљива начела. Они уместо тога живе у складу са својим емоцијама и својим разумом. Понашају се онако како осећају или како мисле, понекад сасвим супротно од њиховог уобичајеног обрасца. Ова промена се најјасније може видети после проповедања. Они се мењају у оно што су недавно проповедали. На пример, ако говоре о стрпљивости, онда су дан или два после тога

необично стрпљиви. Ако подстичу људе да славе Бога, онда ће и они почети да славе и да славе. Међутим, то неће дуго трајати. Пошто се понашају у складу са осећајем, њихове сопствене речи ће активирати њихову емоцију у понашању на одређени начин. Али чим то осећање прође, свему је крај.

Још једна посебна ствар која се тиче душевних хришћана је да су необично даровити. Верници везани грехом нису толико надарени; нити су то пак духовни верници. Изгледа да Бог даје обилне дарове душевним верницима да би их ови добровољно предали на смрт, а затим да на њих поново положе право пошто су обновљени и прослављени у васкрсењу. Ипак, такви свеци Божији се гнушају да те дарове усмрћују и уместо тога покушавају да их искористе до максимума. Богомдане способности треба да буду коришћене од Бога за Његову славу, али их телесни верници често сматрају као своје. Све док буду служили Богу у том духу, они ће наставити да их користе у складу са својим замислима, не допуштајући Светом Духу да их води. А када су успешни, они себи приписују сву славу. Наравно, такво самоузвисивање и самопоштовање су сасвим прикривени; међутим, колико год они покушавали да се понизе и дају славу Богу, ипак не могу да избегну својој егоцентричности. Слава Богу – да; али нека је слава Богу – а и мени.

Будући да су телесни у великој мери надарени – активни у размишљању, издашни у емоцијама – они лако побуђују интересовање људи и покрећу срца потоњих. Сходно томе, душевни хришћани обично поседују привлачну личност. Они брзо могу да задобију одобравање обичних људи. Ипак, остаје чињеница да они заправо немају духовну силу. Они немају у себи живи проток силе Светог Духа. Оно што они имају то је од њих самих. Људи су свесни да поседују нешто, али то нешто не даје духовну крепкост другима. Чини се да су прилично богати; заправо они су веома сиромашни.

У закључку. Верник може имати било која или сва горе наведена искуства пре него што се у потпуности ослободи од јарма греха. Библија и стварно искуство

заједно поткрепљују чињеницу да су многи верници истовремено с једне стране управљани од стране свог тела, а с друге стране под утицајем њихове душе да живе по себи. У Библији су обојица означени као „од тела (плоти)." Понекад у свом животу хришћани иду за грехом тела, а понекад и за самовољом душе. Ако човек може наићи на многа од ужитака душе, док у исто време ништа мање не ужива у пожудама тела, није ли му једнако могуће да има и велике душевне утиске у вези са многим искуствима духа? (Наравно, не треба занемарити чињеницу да постоје неки који завршавају једну фазу пре уласка у другу.) Према томе, верниково искуство је поприлично замршено питање. Неопходно је да сами одредимо да ли смо избављени од онога што је подло и нечасно. Постојање духовних искустава нас не чини духовнима. Ми се можемо сматрати духовнима тек када смо избављени и од греха *и* од свога „ја".

ТРЕЋИ ДЕО

ДУША

3

Опасности душевног живота

Манифестације душевног живота

МАНИФЕСТАЦИЈЕ душевног живота углавном се могу поделити у четири групе: природна снага; уображеност, чврста и непопустљива у односу на Бога; квази-мудрост са многим мишљењима и плановима; и емо-ционални утисак тражен у духовним искуствима. То је услед чињенице да је живот душе човеково „ја“, што је опет природна снага, а да су способности душе воља, разум и емоције. Пошто постоје те различите способности у души, искуства многих душевних хришћана обавезно се веома разликују. Неки више нагињу разуму, а други емоцијама или вољи. Иако су им животи веома разнолики, свеједно све су то душевни животи. Они који се окрећу ка разуму могу бити у стању да разаберу телесност у онима који потпадају под емоције, и обрнуто. И једни и други припадају души. Оно што је апсолутно важно за вернике да увиде то је да њихово право стање треба да буде изложено божанском светлошћу, тако да они сами могу бити ослобођени истином уместо да процењују друге са новим знањем. Да су Божија деца била вољна да искористе Његову светлост за самопознање, данас њихово духовно стање не би било толико јадно.

Најистакнутији показатељ да је неко душеван је ментално истраживање, прихватање и ширење истине. Овој врсти хришћана највише духовно искуство и најдубља истина служе само за то да култивишу свој разум. То не значи обавезно да нечији духовни живот није ни на који начин дотакнут у позитивном смислу; али свакако значи да је главни мотив у томе да се задовољи разум. Док верници који су управљани менталном способношћу заиста имају велики апетит за духовне ствари, ипак да би утолили ову глад они више зависе од својих мисли неголи од Божијег откривења. Они троше више времена и енергије на планирање него на молитву.

Емоције су оно што верници највише бркају са духовношћу. Телесни хришћани чија је склоност емоционалног карактера обично жуде за утисцима у својим животима. Они желе да осете Божије присуство у својим срцима или чулним органима; они жуде да осете како гори пламен љубави. Желе да се осећају усхићено, да напредују у духовном животу, да буде успешни у служби. Истина, духовни верници понекад имају такве утиске; али њихов напредак и радост не овисе о њима. Душевни верници се потпуно разликују у том погледу; са таквим утисцима они могу да служе Господу; без њих, они једва да могу да направе и један корак.

Веома уобичајено изражавање душевног живота манифестује се у вољи – у тој сили самоистицања. Кроз њу верници који живе по души чине своје „ја“ средиштем сваке мисли, речи и деловања. Они желе да знају ради *свог* задовољства, да осете ради *свог* уживања, да раде према *свом* плану. Средиште њиховог живота је њихово „ја“, а крајњи циљ је да величају сами себе.

Раније смо научили да се израз „душа“ у Библији преводи као „живо биће“ или „животиња.“ То једноставно означава „животињски живот“. То би требало да нам помогне да би нам показало како сила душе себе изражава. Најприкладнији израз који се може изабрати да опише живот и дело душевних верника је „животињске активности“ или „животињска живост“, много планирања, бројне активности, збркано размишљање, и мешовите емоције;

читаво биће, и унутра и споља, у пометњи и немиру. Када се емоција активира, остатак бића очекивано исто то ради. Али ако је емоција депресивна или се утисак донекле охлади, разум ће остати узбуђен сам по себи. Живот телесног хришћанина карактерише стално кретање – ако не физичком активношћу, онда менталном или емоционалном живошћу. Такав живот је препун „животињске живости“; далеко је то од преношења живота духа.

Можемо да резимирамо тако што ћемо рећи да је тежња пале душе да постави вернике да живе својом природном силом, да служе Богу својом снагом и према својим замислима, да жуде за физичким утиском у познавању Господа или доживљавању Господњег присуства, и да разумеју Божију Реч силом свога разума.

Уколико хришћанин није примио од Бога мишљење о свом природном „ја“, несумњиво ће служити Богу у снази свог природног живота. То наноси велику штету његовом духовном животу – духовног плода је мало, ако га уопште и буде. Верницима мора бити показано Светим Духом колико је срамно обављање духовног рада људском силом. Баш као што сматрамо да је срамота да амбициозно дете ласка самом себи, тако и Бог сматра да је наша „животињска активност“ у духовној служби срамота. Будимо богати искуством покајања у прашини и пепелу уместо да тежимо за првим местом пред људима.

Безумност верника

Безброј верника није свесно штетности која је својствена душевном искуству. Сматрају да је исправно да се одупру и одбацују та очигледно грешна дела тела јер она каљају дух, али у исто време нису ли оправдани животом по снази душе коју деле са свим људима и животињама? Шта је лоше у томе да ми људи живимо својом природном силом, под условом да не грешимо? Све док учење Библије о душевном животу не дотакне њихова срца људи неће моћи да виде ниједан разлог за одрицање од тог живота. На пример, ако би требало да преступе Божији закон и увреде Га, они сигурно знају да је то погрешно; али ако исти ти

верници дају све од себе да чине добро и да подстакну своју урођену врлину, како онда, питају се они, може бити икаквог приговора? У обављању Божијег дела они то не могу нити ревносно да раде, нити да зависе од Његове снаге, али ће барем тврдити да је оно што чине Божије дело. Можда многа од ових настојања Бог није наложио; ти верници ипак тврде да те њихове активности нису грешне него штавише изврсне. Какав прекршај би то дело могло да буде ? Пошто је Бог у изобиљу подарио дарове и таленте, зашто не можемо да радимо са њима? Зар не треба да користимо своје таленте? Ако нисмо надарени, онда ништа не можемо да учинимо; ако смо надарени, требало би да их користимо у свакој прилици!

Њихово размишљање се наставља у другом духу: наравно да би било погрешно да занемаримо Божију Реч, али да ли сада може бити погрешно за нас да нашим разумом марљиво истражујемо значење Светог писма? Може ли читање Библије бити грех? Постоје многе истине у које смо тренутно неупућени; колико дуго би требало да чекамо да их разумемо кад не бисмо користили свој мозак! Није ли наш разум створен од Бога да бисмо га користили? Пошто то радимо за Бога, а не за грешне циљеве, зашто не можемо да користимо свој разум да планирамо и смишљамо Божије дело?

Они иду и корак даље. Наше трагање за свесношћу о Божијем присуству, тврдиће они, настаје из искреног и чистог срца. Када се осећамо јадно и бедно у нашем животу и раду, није ли истина да нас Бог често уздиже тако што нас чини толико свеснима љубави Господа Исуса као да је Он запалио ватру у нашим срцима, и дајући нам такву радост и такав осећај Његовог присуства да Га можемо безмало дотакнути? Може ли ико да порекне да је то врхунац духовности? Зашто онда сматрати погрешним ако озбиљно тражимо и молимо се за обнову таквог осећања након што је био изгубљен и наш живот постао хладан и уобичајен?

Ова размишљања су управо оно што многобројни верници разматрају у својим срцима. Они не разликују духовно од чулног (природног). Они још нису примили лично

откривење Светог Духа које им показује злоћу њиховог природног живота. Они морају бити вољни да чекају на Бога за упутства, молећи Светог Духа за откривење о разноврсним гресима њиховог природног доброг живота. То се мора учинити искрено и понизно, пропраћено спремношћу да се напусти све оно што би Свети Дух могао да открије. У право време Он ће им указати на крајњу искварености њиховог природног живота.

Свети Дух ће их оспособити да схвате да су сва њихова дела и живот усредсређени на њихово „ја“, а не на Господа. Њихова добра дела нису учињена само њиховим сопственим напорима, већ првенствено и за њихову славу. Они нису тражили Божију вољу за свој рад. Нису склони да се покоравају Богу нити да предузимају сваку ствар у складу са Његовим вођством и у Његовој снази. Они једноставно раде нешто, и док осећају као да нешто раде. Све њихове молитве и тежња за Божијом вољом потпуно су спољашња испољавања; то је сасвим погрешно. Иако ови верници користе Богомдане таленте, они ипак мисле само о томе колико су надарени, потпуно заборављајући Дародавца тих дарова. Они се жељно диве Божијој Речи, али траже знање само да би задовољили тежњу свог разума; они нерадо чекају на Бога за Његово откривење у догледно време. Њихова потрага за Божијим присуством, за свешношћу Његове милости и близине, није Бога ради, него ради њихове среће. На тај начин они не воле Бога; напротив, они воле осећај који их освежава и пружа им славу трећег неба. Читав њихов живот и рад уздижу њихово „ја“ као средиште. Они желе да уживају.

Божија деца постају свесна лудости чврстог држања свог душевног живота тек онда када су просветљена Светим Духом у погледу гнусног карактера тог живота. Такво просветљење не долази одједном; постепено се наставља; не једном занавек, већ у више наврата. Када су верници по први пут просветљени Духом они се кају под Светлошћу и добровољно предају своје „ја“ смрти. Али људска срца су крајње преварљива. После неког времена, можда неколико дана касније, самопоуздање, самољубље и самоугађање се опет враћају. Стога, периодично просветљење мора да се

настави тако да верници буду вољни да се одрекну свог природног живота. Оно што је заиста узнемиравајуће то је што можете наћи свега неколицину верника који су обузети Господњом вољом да су вољни да Му се добровољно покоравају у свему. Вишеструки порази и ништа мања срамота увек су потребни да би верници били вољни и спремни да напусте своје природне склоности. Како је несавршена наша вољност и колико је превртљиво наше стање!

Хришћани би требало да одстране своје безумље. Они треба да прихвате Божије мишљење о апсолутној немогућности њиховог природног живљења да би Му угодили. Они морају да се усуде да дозволе Светом Духу да им покаже сву искварености њиховог душевног живота. Они морају да примењују веру уздајући се у Божију процену њиховог природног живота и морају стрпљиво да чекају да Свети Дух открије у њима оно што Библија говори о њима. Само ће на тај начин бити вођени на путу избављења.

Опасности у душевности

Верници који нису ради, или који не успевају да досегну оно што је Бог одредио подложни су одређеним опасностима. Божија намера је да Његова деца ходају по духу, а не по души или телу. Неуспех да се живи по духу доноси са собом губитак. Опасности душевног живота су бар троструке.

1. *Опасност од потискивања духа*. Савршени и потпуни редослед Божијег деловања је најпре да се покрене у човечијем духу, затим да просветли разум душе и коначно да делује кроз тело. Такав редослед је од суштинског значаја.

Пошто су наново рођени од Светог Духа, верници сада треба да живе својим духом. Само ће тако бити оспособљени да дознају Божију вољу и да сарађују са Његовим Духом у превазилажењу сваког непријатељског лукавства. Верников дух треба да буде веома жив за деловање Светог Духа да не би гасио Његову активност, него да би га следио да би Он могао да изврши Свој циљ посредством људског духа. Божијем Духу је потребна сарадња људског духа да би водио вернике у победу у њиховом свакодневном животу

и да их припреми за добра дела која им је Бог одредио. (Касније ћемо се дотаћи овог аспекта духа).

Међутим, многа Божја деца не опажају деловање Светог Духа. Не могу да разликују духовно од чулног (природног). Често тумаче да је чулно духовно и обрнуто, и на тај начин се веома ослањају на силу душе за свој ход и дело чиме шкодљиво потискују духа. Претпостављају да живе по духу, док међутим живе по души. Таква безумност гуши њихов дух да не сарађује са Божијим Духом и тиме прекида оно што Он жели да уради у њиховим животима.

Све док хришћани живе у домену душе, они се крећу у складу са мислима, маштањима, плановима и визијама свог разума. Они жуде за радосним утисцима и савладани су својим осећањима. Они су усхићени када имају чулна искуства, али када су лишени таквих искустава једва да могу да подигну прст. Стога су немоћни да живе у домену духа. Њихова осећања постају њихов живот, и како се њихова осећања мењају, тако се и они мењају. То није ништа друго него живот по утисцима њихове спољашње душе и тела, уместо да живе из средишта свог бића – а то је дух. Њихова духовна осетљивост, надјачана телом и душом, постаје тупа. Ти верници могу само да осете ствари у души или у телу – изгубили су духовни осећај. Њихов дух је онеспособљен да сарађује са Богом и њихов духовни раст је заустављен. Они више нису у стању да стекну силу и вођство у свом духу за борбу и штовање. Ако особа ускрати свом духу потпуну надмоћ над својим бићем или не успе да искористи његову силу да живи, он никада неће бити (духовно) зрео. Духовни осећај је најпрефињенији. Не могу лако да га препознају чак ни они који су научили да га знају и следе. Колико ће бити теже да се разазна духовна свесност ако је подложна сталном узнемиравању од грубог чулног (природног) утиска који извире споља! Не само да чулни утисак може да збуни, него може да потисне и духовно чуло.

2. *Опасност од повлачења у домен тела*. Многа телесна дела набројана у Галатима 5 природно имају своје порекло у пожудама људског тела, али неколицина других дела указује и на активности душе. „Себичност, раздори,

странчарења“ јасно извиру из човековог „ја“ или његове личности. Они су последице бројних разноврсних мисли и ставова који су заступљени међу верницима. Оно што је важно да се овде примети јесте чињеница да су ова настојања душе наведена заједно са таквим гресима као што су „блуд, нечистота, распојасаност, пијанке, пировања.“ То би требало да нас подсећа на то колико су душа и тело испреплетени. У стварности, ово двоје је нераздвојиво, јер тело у коме се сада налазимо је „природно (чулно) тело“ (1. Кор. 15:44 дословно). Стога, ако би верник само покушао да покори своју грешну природу, а не и свој природни живот, он ће се наћи, након кратког периода доживљавања победе над грехом, како се поново враћа у домен тела греха. Иако не може да се врати оним огавнијим облицима греха, он ипак остаје везан грехом.

Требало би да схватимо да је крст место где Бог поступа са „старим створењем.“ Не постоји делимично поступање са старим створењем на крсту, јер се он бави њиме у целини. Стога не можемо приступити крсту и захтевати само спасење заменом, а не прихватајући избављење путем поистовећивања. Када једном примимо вером Господа као личног Спаситеља, ми ћемо бити вођени Светим Духом који пребива у нама да пожелимо искуство о заједничкој смрти са Христом, без обзира на то колико много или мало разумели поистовећивање. Иако нећемо изгубити свој нови живот, пропустићемо да уживамо у његовом благослову, чак и у радости спасења, ако се упорно опиремо унутрашњој жељи за новим животом. Крст никада не престаје да делује. Све дубље ће деловати у нама док се старо створење у потпуности не разапне искуствено. Његов циљ је потпуно одбацивање свега што припада Адаму.

Ако би Божија деца, након што су доживела победу над грехом, занемарила да наставе да савлађују природни живот настављајући да живе у домену тела, она ће открити како се душа и тело постепено поново уједињују и водиће их назад у грехе које су некада напустили. То се може упоредити са једрењем противно струји: недостатак напредовања значи сигуран повратак уназад. Шта год да је учињено, ускоро ће бити поништено ако крст не буде

у потпуности деловао у нама. То може да објасни зашто се многи враћају у своје старо стање након што су неко време доживели победу над грехом. Ако се дозволи да се настави живот старог створења (душе), тај живот ће се брзо ујединити са природом старог створења (грехом).

3. *Опасност од тога да сила таме има преимућство.* Јаковљева посланица, написана верницима јасно разграничава однос душевног живота и сатанског деловања:

> „Ко је међу вама мудар и паметан? Нека лепим владањем покаже своја дела у мудрој смерности. Ако пак у својим срцима имате горку завист и свађу, не хвалите се и не лажите против истине. Није то мудрост која силази одозго, него је земаљска, чулна, демонска“ (Јак. 3:13-15).

Постоји мудрост која долази од Сатане и она је иста као она која се понекад може појавити из људске душе. „Тело (плот)“ је ђаволља фабрика; његово деловање у чулном (природном) делу тела (плоти) је онолико активно колико је и у телесном делу. Ови стихови објашњавају како горка завист извире из трагања за душевном мудрошћу. То је кроз деловање ђавола у људској души. Хришћани су свесни тога да противник може да намами људе на грех, али да ли они исто тако схватају да он може да убаци мисли у људски разум? Човеков пад у грех је последица љубави према знању и мудрости. Сатана данас примењује исту тактику да би задржао верникову душу као свој оперативни центар.

Сатанин план је да сачува за себе што је могуће више од наше старе природе. Ако не успе да уплете вернике у грех, он ће затим покушати да их наведе да задрже свој природни живот искоришћавајући њихово незнање о његовим лукавствима, или њихову неспремност да се предају Духу. Јер ако он не успе, сва војска пакла ће ускоро бити потпуно беспослена. Што се верници више сједињују са Господом у духу, то ће се више и живот Светог Духа уливати у њихов дух, и то ће више крст свакодневно деловати у њима. Стога ће све више бити ослобађани од старог створења и давати мање места Сатани одакле би он могао да делује. Нека се зна да су сва Сатанина настојања, било да се ради о мамљењу или нападу, почињена у нашем старом створењу. Он се не

усуђује да троши снагу на наше „ново створење“ – Божији сопствени живот. Због тога он непрестано покушава да убеди Божију децу да задрже нешто од старог створења – без обзира да ли је то грех или диван природни живот – да би могао да настави да делује. Како он само кује завере против верника и збуњује их да воле своје „ја“, упркос чињеници да су замрзели грех.

Иако смо сада хришћани, ми смо као грешници „некада живели у својим плотским пожудама (то се односи на грехе који су посебно везани за тело), чинећи плотске жеље и смерања (односи се на душевни живот)“ (Еф. 2:3). Претходни стих нас обавештава да је и једно и друго учињено посредством злог духа. Циљ овог разматрања је да помогнемо Божијој деци да схвате да тело није једина област Сатаниног погубног деловања, него да је и душа резервисана за душманина. Хтели бисмо да поновимо да верници морају бити ослобођени, не само од греха, него и од свог природног домена. Нека Свети Дух отвори наше очи да видимо тежину таквог корака. Да се свети постепено ослобађају од живота душе, као и од силе греха, Сатана би морао да се суочи с великим поразом на све стране.

Због тога што верници, телесни какви јесу, не знају како да чувају свој разум, зли духови лако могу да искористе човекову природну мудрост да остваре своју заверу. Они могу глатко и препредено да убаце неспоразуме и предрасуде у човечији разум, да би постављали питања у вези са Божијом истином и сумњи у искреност других људи. Не може се описати колико је велика опседнутост разума спречила деловање Светог Духа у човеку. Иако неко може да има добру намеру, његова воља је издана од стране његовог опседнутог разума. Предивни идеали такође ометају деловање Светог Духа као и људска безумност. Зли духови штавише могу верницима да убаце визије или узвишене мисли, уљуљкујући их у размишљање да, с обзиром да је то натприродно, то мора да је од Бога. И тако верник упада у све већу обману. Пре него што се човеково „ја“ преда на смрт, верников разум мора бити радознао, желећи да истражи, схвати, поседује: све то пружа прилику злим духовима за њихово деловање.

Емоционални део душе такође може лако да буде подстакнут од стране непријатеља. Пошто многи верници чезну за радосним осећањима и утисцима због тога што имају Светога Духа, љубав Господа Исуса и Божије присуство, зли духови ће снабдети њихова чула многим чудним искуствима. То је зато да би њихове природне способности могле бити стимулисане и да би тај тихи мали глас Светога Духа, коме се може ући у траг једино посредством човекове осетљиве интуитивне способности у његовом духу, могао бити потиснут. Ако Бог да, касније ћемо детаљније разматрати о овим проблемима.

Хришћани ће претрпети велики губитак у духовном ратовању ако се нису суочили са својим „ја“. Откривење 12:11 наводи један од виталних услова за савлађивање ђавола – наиме, Божији народ не сме да воли свој душевни живот чак до тачке смрти. Уколико се самољубље или самосажаљење не преда на крст, непријатељ ће их сигурно поразити. Христови војници који воле свој живот изгубиће победу. Непријатељ ће победити свакога чије је срце испуњено самообзирношћу.

Свака привржености стварима открива слабост према непријатељу. Једина могућност да се он савлада јесте да се усмрти природни живот. Сатана може да делује кроз недисциплиноване душе; такође може директно да напада оне који ништа не знају о крсту. Наш душевни живот представља пету (издајничку) колону у нама. То пружа предност непријатељу. Без обзира на то колико знамо истину и озбиљно се боримо за њу, душа је заувек наша рањива тачка. Оно што је болно узнемиравајуће то је чињеница, да у оној мери у којој верници постају духовни у тој мери се и њихов душевни живот теже може открити. Што је мање душевних састојака, то је теже поступати с њима. Може да постоји најмање зрнце телесности помешане са духовним животом, али управо због тога је изузетно тешко да се разликује оно што је душевно од онога што је духовно. Све док хришћани нису ревносно на опрезу у одбијању ђавола, они ће се сусрести са великим поразом кроз своје „ја“.

Да хришћанинов душевни живот може бити преварен и да га ђаво може користити, заиста је изван обичног

очекивања. Због тога се мора огласити аларм. Бог жели да се одричемо свега што смо наследили од Адама, штавише и наш живот и нашу природу. Непослушност Богу неизбежно подразумева опасност.

ТРЕЋИ ДЕО

ДУША

4

Крст и Душа

Позив Крста

ГОСПОД Исус је у најмање четири различите прилике, а што је забележено у четири Еванђеља, позвао своје ученике да се одрекну свог душевног живота, да га предају на смрт, а затим да Га следе. Господ категорично тврди да је ово неопходан услов за сваког верника који жели да Га следи и да буде савршен као Он у служењу људима и у послушности Богу. Господ Исус спомиње душевни живот у свим овим позивима, а ипак ставља другачији нагласак на сваки од њих. Пошто душевни живот може да се изрази на различите начине, Господ сваки пут подвлачи другачији аспект. Свако ко би био Господњи ученик мора да посвети пажњу ономе што је Он рекао. Он позива људе да предају свој природни живот на крст.

Крст и чулна (природна) љубав

„Који не узима крста свога и не иде за мном, није мене достојан. Ко нађе свој (душевни) живот, изгубиће га, и ко изгуби (душевни) живот свој мене ради, наћи ће га“ (Матеј 10:38-39).

Ови стихови нас позивају да се одрекнемо свог душевног живота и предамо га на крст Господа ради. Господ Исус објашњава како ће човекови непријатељи бити његови укућани; како ће син, Господа ради, бити одбачен од свог

оца, кћер од мајке, снаха од свекрве. Ово представља крст, а крст значи бити разапет. Наша природна склоност је да волимо своје миле и драге. Срећни смо да их саслушамо и спремни смо да се одазовемо на њихова позивања. Али Господ Исус нас позива да се не побунимо против Бога због својих вољених. Када су Божија жеља и човекова жеља у сукобу, ми морамо, Господа ради, да узмемо свој крст тако што ћемо предати своју чулну (природну) љубав на смрт, иако нам је драга особа коју волимо, па иако бисмо у нормалним околностима веома оклевали да је повредимо. Господ Исус нас позива на овај начин да бисмо могли бити ослобођени од своје природне љубави. Због тога Он објављује да „ко љуби оца или мајку више него мене, није мене достојан, и ко љуби сина или кћер више него мене, није мене достојан“ (37. стих).

„Ако ко дође к мени, а није му мрзак његов отац, и мајка, и жена, и деца, и браћа, и сестре, па и сопствени живот, не може да буде мој ученик. Ко не носи свој крст и не иде за мном, не може да буде мој ученик“ (Лука 14:26-27). У погледу привржености Матеј нам указује на то како би верници требало да изаберу прво љубав према Господу уместо према својој породици; док Лука наговештава какав став треба одржавати према љубави која произлази из нашег душевног живота – треба да га мрзимо. Строго узевши, ми не треба да волимо само зато што су објекти наше љубави они које бисмо природно волели. Нама драги и блиски као што су то родитељи, браћа, сестре, супруге и деца, увршћени су међу забрањене. Таква људска љубав извире из душевног живота који ће се држати својих жеља срца и заузврат тражити љубав. Господ тврди да такав душевни живот треба предати на смрт. Иако Га тренутно не видимо, Он жели да Га волимо. Он жели да се одрекнемо своје природне љубави. Он жели да нас ослободи од наше природне љубави према другима, тако да не волимо својом сопственом љубављу. Наравно, Он хоће да ми волимо друге, али не својом природном чулном љубављу. Ако волимо, нека то буде Господа ради, а не њих ради. Ново заједништво долази до нас у Господу. Требало би да од Њега примимо Његову љубав, тако да можемо волети друге. Једном речју,

наша љубав мора бити вођена од стране Господа. Ако Он то жели, ми морамо да волимо и своје непријатеље; ако Он то од нас не тражи, не можемо волети ни своје најдраже укућане. Он не жели да наше срце буде било чему привржено, зато што жели да Му слободно служимо.

Пошто је ново заједништво љубави истинито, морамо се одрећи душевног живота. То је крст. У таквој послушности Христу којом занемарује његову природну љубав, верникова природна љубав веома пати. Таква туга и бол постају му практичан крст. Дубоке су ране у срцу и много је суза када човек мора да изгуби онога кога воли. То наноси дубоку бол у нашим животима. Колико се само душа гнуша да се одрекне свог вољеног Господа ради! Али управо кроз овај поступак душа је предата на смрт; да, чак постаје вољна да умре; и тако је верник ослобођен силе своје душе. Пошто је изгубила своју природну љубав на крсту, душа уступа место Светом Духу да би Он могао да излије Божију љубав у верниковом срцу, и да му омогући да воли у Богу и са Божијом љубављу.

Запазимо, људски говорећи, да је ово изражавање душе потпуно оправдано, јер је то нешто најприродније и није окаљано као што је то случај са грехом. Није ли љубав коју смо споменули заједничка свим људима? Шта може бити погрешно у љубави према породици? Стога знамо да нас наш Господ позива да превазиђемо природно, чак до одрицања човекових дозвољених права . . . Господа ради. Бог жели да Га волимо више од нашег Исаака. Тачно је да нам је Творац даривао овај душевни живот; ипак, Он жели да не будемо управљани овим начелом живота. Људи овога света не могу да разумеју зашто је то тако; једино верник који се постепено губи у Божијем животу може да схвати његово значење. Ко може да разуме оно што Бог тражи од Авраама – да жртвује Исаака кога му је сам Бог најпре дао? Они који схватају Божије срце не покушавају да се држе Богом дариваних дарова; они радије желе да се одмарају у Богу – Дародавцу свих дарова. Бог жели да се ми не везујемо низашта осим за Њега, било да се ради о човеку или штавише и о нечему што нам је Он сам даровао.

Многи хришћани су сасвим спремни да напусте Ур Халдејски, али мало је оних који могу да увиде потребу да жртвују на брду Морији оно што им је Бог дао. То је једна од темељних лекција вере и односи се на наше сједињење са Богом. Он тражи од Своје деце да напусте све да би у потпуности били Његови. Они не само да морају да се ослободе онога што знају да им шкоди, већ и да предају на крст све што је са људске тачке оправдано – као што је то љубав – да би у потпуности били под влашћу Светог Духа.

Захтев нашег Господа је веома значајан, јер није ли тачно да је људска љубав крајње необуздана? Ако је не предамо на крст и не изгубимо је, љубав може постати огромна препрека духовном животу. Људска осећања се мењају онако како се свет мења. Њихово лако узбуђење може довести до тога да верник изгуби своју духовну равнотежу. Њихово стално узнемиравање може утицати на верников мир у духу. Зар туга, уздисаји, јецаји и сузе обично не произлазе из повређених осећања? Ако Господ није надмоћнији у нашој љубави, Он тешко да може да буде Господ у другим аспектима. То је тест духовности и мера њеног степена. У складу с тим морамо да мрзимо свој душевни живот и да одбацујемо његову љубав да бисмо имали одрешене руке. Господњи захтев се потпуно разликује од наше природне жеље. Оно што се раније волело сада мора да се мрзи; па чак и орган који производи љубав, наш душевни живот, такође мора да се презире. Такав је духовни пут. Ако заиста носимо крст, нећемо бити контролисани, а нећемо бити ни под утицајем чулне (природне) љубави, али ћемо бити способни да волимо у сили Светога Духа. Тако је и Господ Исус волео Своју породицу док је био на земљи.

Крст и човеково „ја“

„Тада рече Исус својим ученицима: ако ко хоће да пође за мном, нека се одрече себе самога и узме крст свој и иде за мном. Јер ко хоће да спасе свој живот – изгубиће га; а ко изгуби свој живот мене ради – наћи ће га“ (Матеј 16:24-25). Поново наш Господ позива своје ученике да узму крст тако

што ће предати свој душевни живот на смрт. Док је у Матеју 10 нагласак на љубав душе, овде у Матеју 16 се види „ја“ душе. Из претходних стихова сазнајемо да је Господ Исус у то време разоткрио својим ученицима Његов предстојећи сусрет са крстом. Из његове силне љубави према Господу Петар се изланyо: „Господе, сажаљевај самога Себе.“ Петар је водио рачуна о човеку, подстичући свог Учитеља да се поштеди самих мука крста у телу. Петар није могао да схвати да би човек требало да буде свестан онога што се тиче Бога, чак и у таквој ствари као што је то смрт на крсту. Није успео да види да брига за Божију вољу мора далеко више да превазилази бригу за себе. Његов став је био отприлике овакав: „Иако ће смрћу на крсту човек извршити Божију вољу и испунити Божију сврху, па ипак не треба ли мислити на себе? Зар не би требало да буде свестан бола који ће морати да поднесе? Господе, сажаљевај самога Себе!“

Шта је Господ одговорио Петру? Он га је строго укорио и изјавио да је таква помисао, као самосажаљење могла да потиче само од Сатане. Затим је наставио говорећи својим ученицима: „Ја нећу бити једини који ће ићи на крст, него сви ви који идете за мном и желите да будете ученици морате тамо отићи. Као што је то мој пут, тако ће то бити и ваш пут. Немојте погрешно замишљати да једино ја морам чинити Божију вољу; сви ви ћете такође чинити Његову вољу. На исти начин на који ја не обраћам пажњу на себе и безусловно извршавам Божију вољу чак и до смрти на крсту, тако ћете се и ви одрећи себе и бити вољни да га изгубите у послушности Богу.“ Петар је рекао Господу: „Мораш *сажаљевати Себе!*“ Господ му је узвратио: „Ти мораш да се *одрекнеш себе.*“

Постоји цена коју треба платити у извршавању Божије воље. Тело (плот) дрхти од такве перспективе. Све док душевни живот има врховну власт у нама, ми смо неспособни да прихватимо Божије налоге, зато што он жели да следи своју вољу, а не Божију. Када нас Он позива да се одрекнемо себе кроз крст и да се одрекнемо свега за Његово добро, наш природни живот ће инстинктивно реаговати самосажаљењем. То нас чини неспремнима да платимо ма

какву цену за Бога. Зато кад год бирамо уски пут крста и истрајемо Христа ради, наш душевни живот ће претрпети губитак. Тако губимо тај живот. Само на тај начин Христов духовни живот може бити устоличен чистим и врховним, извршавајући у нама све што је Богу угодно и корисно људима.

Ако узмемо у обзир немио случај који се одиграо између Петра и Господа, лако можемо уочити колико покварено може бити деловање тог душевног живота. Петар је изговорио те своје телесне речи *одмах* по примању откривења од Бога да би сазнао тајну која је дотада била непозната људима – да је усамљени Исус, кога су следили заиста био Христос живога Бога. Директно пратећи такво задивљујуће откривење Петар је био заробљен својим „ја“ у покушају да убеди свог Учитеља да сажаљева самога Себе. Како би то требало да нас гане чињеницом да никакав број духовног откривења и узвишеног знања не може гарантовати слободу од власти душе. Напротив, што је веће наше знање и дубље наше искуство, то ће бити скривенији наш душевни живот, и сходно томе биће теже да се открије и сврге. Уколико крст није драстично поступао са природним доменом, оно ће и даље бити сачувано у човеку.

Још једна поука коју можемо научити из овог Петровог примера је крајња бескорисност природног живота. У овој посебној прилици Петров душевни живот се активира, не за њега, него за Господа Исуса. Он воли Господа, он Га сажаљева, он жели да Господ буде срећан, он се дубоко противи таквом Господњем страдању. Његово срце је исправно и његове намере су добре, али је то засновано на људском размишљању које проистиче из душевног живота. Сва таква размишљања Господ мора да одбаци. Чак и жеља за Господом није дозвољена ако је учињена телом (плоти). Да ли то недвосмислено показује да ми заиста можемо бити душевни у служењу и жељи за Господом? Ако се сам Господ Исус одриче Свог душевног живота у служби Богу, Он сигурно не жели да му служимо тим душевним животом. Он позива вернике да предају своје природно „ја“ на смрт, не само зато што оно воли свет, већ и зато што

може желети Господа. Наш Господ никада не пита колико је учињено; Он се само распитује одакле је то учињено.

Истовремено када Петар изражава своју љубав према Господу, он такође несвесно открива и свој став према себи. Он сматра да је Господње физичко тело више од Божије воље. Он покушава да убеди Господа Исуса да пази на Себе. Петрова личност је стога потпуно разобличена. Колико је само тачно да човеково „ја" увек делује независно од Божије воље, јер воли да Му служи према ономе што оно само по себи сматра добрим. Следити Божије жеље подразумева огољавање душе. Кад год се изврши Његова воља, замисао душе је поражена.

Пошто је Петар том приликом у Матеју 16 говорио из своје душе, Господ Исус је позвао своје ученике да се одрекну свог природног живота. Али Господ накнадно указује на то да је оно што је Петар изговорио од Сатане. Из тога можемо увидети како Сатана може да искористи душевни живот. Све док се он не преда смрти, Сатана поседује делотворно оруђе. Петар говори зато што воли Господа, али он је изманипулисан од стране Сатане. Петар моли Господа да буде љубазан према самом Себи, не знајући да је ову молитву надахнуо непријатељ. Сатана може да подстиче људе да воле Господа или чак да учи људе да се моле. Он се не боји ако се људи моле или воле Господа; оно што у њему изазива страх то је ако они не воле Господа и не моле Му се својом природном снагом. Док се душевни живот наставља, његов посао цвета. Нека нам Господ покаже колико је опасан тај живот, јер верници могу пребрзо да закључе да су духовни само зато што воле Господа или што се диве небеским стварима. Божији циљ не може бити остварен све док Сатана наставља да изналази прилику да ради кроз тај душевни живот који остаје непредат смрти на крсту.

Самосажаљење, самољубље, страх од страдања, удаљавање од крста, све су то само неке од манифестација душевног живота, јер је његова основна мотивација самоодржање. Он крајње нерадо подноси било какав губитак. Управо због тога Господ нас позива да се одрекнемо свога „ја" и узмемо свој крст да бисмо сломили наш природни живот. Сваки

крст који пролази поред нас позива нас да се одрекнемо свога „ја“. Не би требало да имамо иоле самољубља, него да положимо своје животе силом Божијом. Господ нам каже да је тај крст наш, јер свако понаособ прима од Бога свој посебан крст. То је оно што треба да носимо. Иако је то наш крст, ипак је блиско повезан са Господњим крстом. Ако смо посредством начина мишљења који је Христос показао у односу на Његов крст вољни да узмемо свој крст, онда ћемо открити да сила Његовог крста пребива у нама и омогућава нам да изгубимо свој природни живот. Сваки пут када се избегава крст, душевни живот се храни и негује.

Господ Исус не подразумева да је поступање са нашим природним склоностима једном засвагда питање. У Луки налазимо да је реч „свакодневно“ додата у позиву нашег Господа да узмемо крст. Ношење крста је непрекидно. Крст који је осудио грех на смрт је свршена чињеница: све што нам преостаје да урадимо то је да признамо и примимо. Али крст посредством којег ми губимо свој душевни живот је другачији. Самоодрицање није питање које је већ и потпуно довршено; то морамо свакодневно да доживљавамо. То не значи да душевни живот никада неће бити изгубљен или да ће само полагано да се изгуби. То једноставно говори о чињеници да крст који поступа са душевним животом другачије делује од оног који се бави грехом. Шта је разлог томе? То је зато што је смрт према греху остварена за нас посредством Христа; када је Он умро, ми смо умрли с Њим. Али одрицање од душевног живота није свршена ствар. Од нас се тражи да свакодневно узмемо свој крст силом Христовог крста и да одлучимо да се свакодневно одричемо свога „ја“ – све док се оно не изгуби.

Одрицање од свог природног живота није нешто што се ради једном занавек. Што се тиче греха, ми само треба да присвојимо положај Крста (Рим. 6:6) и одмах смо ослобођени његове силе и нашег ропства њему. У једном тренутку то се може доживети у пуној и савршеној победи. Али наше „ја“ мора да се садвлада корак по корак. Што дубље продире Божија Реч (Јев. 4:12), то је дубље деловање крста и даље Свети Дух довршава јединство живота нашег

духа са Господом Исусом. Како верници могу да се одрекну свога „ја“ када им је оно још увек непознато? Они се могу одрећи само оног дела душевног живота који овога часа препознају. Божија Реч мора све више и више да разоткрива наш природни живот тако да би деловање крста могло да рашчлањује све дубље и дубље. Зато морамо свакодневно да носимо крст. Знати више о Божијој вољи и знати више о самом себи даје крсту увећано тле за његово деловање.

Крст и љубав душе према свету

Господ поново говори: „Сетите се Лотове жене. Ко зажели да одржи свој живот – изгубиће га, а ко га изгуби – одржаће га живим“ (Лука 17:32-33). Иако су то сада читаоцу познате речи, морамо да запазимо да Господ овде подвлачи самоодрицање у односу на ствари овога света. Колико се то верницима чини мрским да њихова срца буду одвојена од земаљске имовине. Морамо да следимо упозорење нашег Господа да се сетимо Лотове жене, јер је она била та која није заборавила свој иметак чак ни у време највеће опасности. Она није била крива због тога што је закорачила према Содому. Она се само осврнула. Али колико само открива тај поглед уназад! Зар то не говори о стању њеног срца?

Могуће је да верник споља одбаци свет и остави све за собом, па ипак да се изнутра држи оних ствари које је одбацио Господа ради. Није потребно да се посвећени човек врати у свет или да поврати оно што је напустио у свету да би се указало на то да је душевни живот још увек активан. Међутим, ако он баци један чежњиви поглед, то је довољно да нам открије да он заиста не увиђа где се свет налази у односу на крст.

Када је душевни живот одиста поражен, ништа што је од овога света не може поново да покрене верниково срце. Душевни живот је овоземаљски, стога је привржен стварима овога света. Тек пошто је неко заиста вољан да преда свој душевни живот на смрт, он ће бити способан да непоколебљиво следи „Беседу на гори“. Иако у тој „беседи“ не налазимо да је Господ Исус споменуо деловање крста,

ипак са сигурношћу знамо да, све док човек не доживи поистовећивање са Христом у смрти – не само да је умро греху него да је умро и себи – он узалудно настоји да држи учења нашег Господа изречена на Гори. Може изгледати као да он следи ова упутства, али његово срце није једно са његовом спољашњошћу. Само хришћанин који је предао свој душевни живот може спонтано и скромно дати свој огртач када се од њега тражи капут. Онај чији је живот био принесен на смрт, ослобођен је од онога што се тиче овог света.

Стицање духовног живота је условљено губитком. Ми не можемо да меримо своје животе са становишта „добитка"; они морају да се мере са становишта „губитка". Наша стварна способност није у томе колико ми задржавамо, него у томе колико је изашло из нас. Они који могу да приуште да највише изгубе то су они који имају највише и да дају. Силу љубави потврђује пожртвованост љубави. Ако наша срца нису одвојена од љубави према свету, наш душевни живот још увек треба да прође кроз крст.

„И отимање ваших добара примили сте с радошћу" (Јев. 10:34). Верници који се спомињу у овом одељку нису само издржали, него су чак радосно прихватили отимање њихових добара. То је деловање крста. Став верника према њиховој имовини свакако показује да ли настављају да чувају своје „ја" или су га предали на смрт.

Ако желимо да ходамо чистим духовним путем морамо да дозволимо Богу да тако делује у нама да наша срца могу бити одвојена од свега што се односи на свет и буду потпуно ослобођена од онога што је заокупљало Лотову жену. То је предуслов за доживљавање савршеног живота у Христу. Ми можемо да презиремо све ствари на свету тек пошто је Свети Дух показао стварност неба и његов савршени живот. Ствари овога света и ствари које су изнад овога света не могу да се пореде. Искуство апостола у Филипљанима 3 почиње са сматрањем свега као губитка и наставља са подношењем губитка свега. Тада апостол упознаје Христа и силу Његовог васкрсења. Такав је савршени начин. Често нисмо свесни тога колико је силно наше „ја" док се оно не испита у погледу материјалних ствари. Понекад изгледа

да нам је потребно више милости да бисмо изгубили своје богатство, неголи да изгубимо свој живот! Земаљске ствари заиста представљају прави доказ душевног живота.

Божијој деци која се препуштају једењу и пијењу у спокојству и удубности треба дубљи рез крста да би њихов дух био ослобођен од ропства и утицаја душе и да би били слободни да живе у Богу. Сваки онај ко још увек жуди за светским стварима, требало би тек да научи како да изгуби свој душевни живот посредством дубоког задирања крста.

Крст и сила душе

У Еванђељу по Јовану Господ Исус се још једном дотиче душевног живота. „Заиста, заиста, кажем вам, ако пшенично зрно не падне у земљу и не умре, остаје само; а ако умре, доноси много рода. Ко воли свој живот – упропашћује га, а ко мрзи свој живот на овом свету – сачуваће га за вечни живот“ (Јован 12:24-25). Он затим даје објашњење ових речи: „А ја ћу – кад будем подигнут са земље – привући све к себи“ (32. стих). Јован 12 бележи најуспешнији тренутак у животу нашег Господа. Лазар је васкрснут из мртвих и многи Јевреји су узверовали у Њега. Тријумфално је ушао у Јерусалим и народ му се дивио. Чак су и незнабошци хтели да га виде. Са људске тачке гледишта, Голгота би сада изгледала сасвим непотребна, зар није лако могао да привуче све људе к Себи а да не оде на крст? Али Он је знао боље. Иако се чинило да је Његов рад успешан, Он је увидео да не може дати живот људима без Свог одласка у смрт. Голгота је била једини пут спасења. Ако би умро, Он би привукао све људе к Себи и заиста би могао да свима дâ живот.

У Јовану 12 Господ недвосмислено описује деловање крста. Он себе пореди са зрном пшенице. Ако не падне у земљу и не умре, оно остаје *само.* Али ако Он буде разапет и умре, многима ће подарити живот. Једини услов је смрт. Без смрти нема ни рода. Не постоји ниједан други начин да се донесе род осим кроз смрт.

Међутим, наш циљ није само да научимо о Господу Исусу. Ми желимо да поред тога скренемо посебну пажњу

на његову повезаност са *нашим* душевним животом. Господ Исус примењује зрно пшенице на себе у 24. стиху, али у 25. стиху Он наговештава да сваки Његов ученик мора да иде Његовим стопама. Он описује зрно да оно представља њихово „ја“. Баш као што зрно не може да донесе рода ако не умре, тако не може бити ни духовног рода све док природни живот не буде сломљен смрћу. Он овде подвлачи питање доношења рода. Док душевни живот поседује огромну силу, он ипак не може да испуни дело доношења родова. Сва снага која се ствара у души, укључујући таленат, дар, знање и мудрост, не могу омогућити верницима да доносе род. Ако Господ Исус мора да умре да би донео рода, тако и Његови ученици морају умрети да би донели род. Господ сматра да душевна сила није од никакве помоћи Богу у Његовом делу доношења рода.

Највећа опасност за нас у хришћанској служби је да се ослањамо на своје „ја“ и да искористимо своју силу душе – свој таленат, дар, знање, привлачност, речитост или памет. Искуство безброј духовних верника потврђује да ће, све док наша душевност није дефинитивно предана на смрт а њеном животу онемогућено деловање у сваком тренутку, она ће бити најактивнија у служби. Ако то важи за њих, како онда могу они који нису вољни да се одрекну тога, или су пак непажљиви у одрицању од свог душевног живота, да спрече наметање тог живота? Све што се односи на наш природни живот мора бити предато на смрт, тако да ни у ком случају не можемо да зависимо од било чега од тога, него да будемо вољни да будемо вођени кроз таму смрти без помоћи, без осећаја, без вида, без разумевања и тихог поуздања да сâм Бог делује док не изиђемо на другу страну васкрсења да бисмо имали славнији живот. „Ко мрзи свој живот на овом свету – сачуваће га за вечни живот“ (Јован 12:25). Наша душа није уништена, радије пролазећи кроз смрт она Богу пружа прилику да нам пренесе Свој живот. Не изгубити душевни живот подразумеваће велики губитак за верника; али ако га изгуби, сачуваће га за вечност.

Немојмо погрешно да схватимо као да овај стих означава неактивност нашег разума и надарености. Господ јасно

тврди да ћемо изгубивши свој душевни живот сачувати га за вечни живот. Баш као што „да би грешно тело било обеснажено“ (Рим. 6:6) не значи уништавање руку, ногу, ушију и очију људског тела, тако се и предавање душевног живота на смрт не сме тумачити као да значи негирање или уништење било које од њених функција. Иако је тело греха уништено, ми још увек предајемо своје „удове Богу за оружје праведности“ (Рим 6:13); управо тако, када се природни живот жртвује на смрт, ми ћемо наћи обнову, пробуђење и обуздавање Светог Духа у свим способностима своје душе. Према томе, не може се подразумевати да одсада постајемо дрво и камен без осећања, мисли или воље, зато што не смемо или не можемо да користимо било који део душе. Сваки део тела, као и сваки орган душе још увек постоји и требало би да буде потпуно запослен; само што су сада обновљени, оживљени и обуздани Светим Духом. Питање је да ли ће способности душе бити управљане нашим природним или натприродним животом који се налази у нашем духу. Ове способности остају као и обично. Оно што је сада необично то је што је погубљена сила која их је раније покретала; Свети Дух је учинио Божију натприродну силу њиховим животом.

Проширимо још мало ову тему. Различити органи наше душе и даље постоје пошто је природни живот био препуштен смрти. Прикуцавање душевног живота на крст никако не подразумева да ћемо након тога у потпуности изгубити своју мисао, емоцију и вољу. У Библији смо јасно читали о Божијој мисли, намери, жељи, задовољству, љубави и радости. Штавише, Свето писмо често бележи да је наш Господ Исус „волео“, „радовао се“, „био жалостан“; забележено је чак да „Исус заплака“, да је Он „крепким јауком и сузама принео молитве и усрдна мољења“ у Гетсиманском врту. Да ли су уништене способности Његове душе? И да ли ми постајемо безосећајне и мртве особе? Човекова душа је човеково „ја“. Ако душа не прихвати силу од духовног живота, онда ће црпети своју силу за живот из свог природног чулног живота. Душа као скуп органа траје и даље, али душа као начело живота мора бити одбачена. Та сила мора бити предата на смрт, тако да само сила Светог

Духа може да управља свим деловима душе без уплитања природног живота.

Овде видимо васкрсли живот. Без натприродног живота не може бити васкрсења након смрти. Господ Исус је могао да прође кроз смрт, а ипак да васкрсне зато што се у Њему налазио Божији нестворени живот. Овај живот се не може уништити; он ће се увек појавити у пунини и слави васкрсења. Исус је излио Своју душу на смрт и предао Свој дух (у којем је био Божији живот) назад у Божије руке. Његова смрт Га је ослободила од душевног живота и одрешила Божији духовни живот у још већем сјају.

Заиста је тешко разумети зашто Бог, пошто нам је пренео Свој живот, захтева од нас да искусимо заједничку смрт са Христом да би Његов живот могао да васкрсне у нама. То је ипак Божији закон живота. И једном када поседујемо Божији живот, ми смо оснажени да периодично пролазимо кроз смрт и наставимо да из ње излазимо живи. Сталним губљењем свог душевног живота у смрти, ми можемо непрестано да добијамо богатији и славнији Божији живот у васкрсењу.

Божији циљ је да проведе наш душевни живот кроз смрт заједно са Његовим Сопственим животом у нама; кад год је Његов живот у нама васкрснут у нашем свакодневном искуству, наша душа се такође уздиже са Њим и доноси род за вечност. Ово је једна од најзначајнијих поука у духовном животу. Само Свети Дух може да нам открије неопходност смрти, као и неопходност васкрсења. Нека нас Дух откривења упути да разумемо колико ће наше духовно искуство претрпети штету ако не мрзимо свој природни живот и не предамо га на смрт. Само када наша душа праћена Божијим животом који пребива у нама пролази кроз смрт и васкрсење, ми можемо да донесемо духовни род и да га задржимо за живот вечни.

ТРЕЋИ ДЕО

ДУША

5

Духовни верници и душа

Раздвајање духа и душе

НАШЕ опширно излагање о разлици између духа и душе и њихових појединачних деловања било је због тога да би нас довело до ове садашње тачке. Оно чега треба да се прибојава верник који тежи за Богом јесте неумерено деловање душе изван опсега који јој је Бог одредио. Душа је толико дуго имала превласт тако да у погледу посвећења она чак претпоставља да ће преузети на себе задатак за његово остваривање на Божије задовољство. Многи хришћани не схватају колико драстично крст мора да делује тако да би им се коначно могла ускратити и њихова природна сила за живот. Они нису свесни стварности Светога Духа који пребива у њима, нити пак да Његова власт мора да се прошири да би окупила под Његову контролу мисли, жеље и осећања целокупног бића. Без њиховог унутрашњег разумевања тога, Свети Дух није у стању да оствари све што жели. Највеће искушење за искреног и ревносног верника је да употреби своју сопствену снагу у Божијој служби, а не да понизно чека да Свети Дух жели и чини.

Позив крста Господа Исуса је да нас позове да мрзимо свој природни живот, да тражимо прилику да га изгубимо, а не да га сачувамо. Наш Господ жели да жртвујемо своје „ја“ и да се потпуно предамо деловању Његовог Духа. Ако желимо да изнова искусимо Његов истински живот у сили и вођству Светога Духа, морамо бити вољни да предамо

на смрт свако мишљење, рад и мисао душевног живота. Господ се додатно дотиче питања наше мржње или љубави према нашем „ја“. Душа је увек „саможива“. Уколико се из саме дубине нашег срца не гнушамо свог природног живота, нећемо бити у могућности да заиста живимо по Светом Духу. Зар не схватамо да је основни услов за духовно ходање да се бојимо свога „ја“ и његове мудрости, и да се у потпуности ослањамо на Духа?

Овај рат између душе и духа води се тајно, али и непрестано у Божијој деци. Душа тежи да задржи своју власт и да се самостално креће, док дух тежи да поседује и влада у свему за одржавање Божије власти. Пре него што дух постигне своју превласт душа настоји да преузме вођство у сваком погледу. Ако верник дозволи своме „ја“ да буде господар док очекује да му Свети Дух помогне и благослови га у његовом раду, он несумњиво неће успети да донесе духовни род. Хришћани не могу да очекују живот и рад који су угодни Богу ако нису смрвили свој душевни живот, упорно поричући његову власт и безусловно га бацајући у прашину. Ако се сва сила, нестрпљивост и активност природног живота не преда намерно, и то једно по једно, на крст, и непрекидно не пази, оно ће искористити сваку прилику да оживи. Разлог за толике поразе у духовном домену је због тога што се са овим подручјем душе није драстично поступало. Ако душевни живот није уклоњен посредством смрти, него му је дозвољено да се меша са духом, верници ће наставити у поразу. Ако наше ходање не изражава искључиво Божију силу, оно ће ускоро бити уништено човековом мудрошћу и мишљењем.

Наш природни живот је огромна препрека духовном животу. Никад задовољан само Богом, он неизбежно додаје нешто приде Богу. Зато никада није у миру. Пре него што је дотакнуто њихово „ја“, Божија деца живе по веома променљивим побудама и утисцима. Због тога она показују нестално постојање. Пошто допуштају да се њихова чулна (природна) снага меша са духовним искуствима, њихови путеви су често нестабилни. Према томе, они нису компетентни да воде друге. Њихова необуздана сила душе непрестано их одвраћа од тога да допусте да дух има

главну улогу. У узбуђењу чулних (природних) емоција, дух трпи велики губитак у слободи и утиску. Радост и туга могу да угрозе верникову самоконтролу и да подстакну да самосвест подивља. Разум, ако је превише активан, може да утиче и омета мир духа. Добро је дивити се духовном знању, али ако то пређе духовне границе исход ће бити само слово, а не дух. То објашњава зашто су многи духовни радници тако хладни и безосећајни, иако проповедају сушту истину. Многи верници који теже за духовним ходом имају заједничко искуство – уздисање, зато што њихова душа и дух нису усклађени. Мисао, воља и емоција њихове душе често се буне против духа, одбијају да буду вођени духом и прибегавају независним деловањима која су у супротности са духом. Живот у њиховом духу ће сигурно страдати у таквој ситуацији.

Сада када је изнесено овакво стање које је у вернику, учење у Јеврејима 4:12 поприма примарни значај. Јер Свети Дух нас учи како да раздвојимо дух и душу искуствено. То раздвајање духа и душе није пуко учење; то је пре свега живот, императив у верниковом ходу. Које је његово суштинско значење? То пре свега значи да му Бог Својом Речју и Својим Светим Духом, који пребива у хришћанину, омогућава да искуствено разликује деловања и изражавања духа која се разликују од оних који су од душе. Тако он може да разуме шта је од духа а шта је од душе.

Раздвајање ових двају елемената додатно показује да посредством вољне сарадње Божије дете може да иде чистим духовним путем неометаним од стране душе. Свети Дух у Јеврејима 4 указује на првосвештеничку службу Господа Исуса а исто тако објашњава и њен однос према нама. Стих 12 каже да је „реч Божија жива, и делотворна, и оштрија од сваког мача с две оштрице, те досеже до растављања душе и духа, зглавака и мождине, па суди мислима и смерањима срца." Затим следи 13. стих који нас обавештава о томе да „нема створења које је невидљиво пред њим, него је све голо и откривено у очима онога коме ми полажемо рачун." Дакле то нам говори колико Господ врши Своје дело као првосвештеник у погледу нашег духа и душе. Свети Дух упоређује верника са жртвом на

жртвенику. Током старозаветног периода када су људи приносили жртве, они би је привезали за жртвеник. Затим би свештеник долазио и убио је оштрим ножем, раставивши је на два дела продирући тако до растављања зглавака и мождине, откривајући на тај начин све оно што је раније било скривено од људског погледа. Након тога жртва је спаљена ватром као принос Богу. Свети Дух користи овај догађај да илуструје дело Господа Исуса према верницима и искуство верника у Господу. Баш као што је некадашња жртва била расечена свештениковим ножем, тако да су зглавци и мождина били изложени и подељени, тако и верник у данашње време има своју душу и дух раздвојене Божијом Речју коју користи наш Првосвештеник, Господ Исус. То је због тога да душа не може више да утиче на дух, да овај више не буде под влашћу душе; него да обоје нађу своје право место, без забуне или мешања.

Као што је у почетку Божија Реч деловала на творевину одвајањем светлости од таме, тако она сада делује у нама као Мач Духа, досежући до раздвајања духа и душе. Отуда је најплеменитије Божије обитавалиште – наш дух – потпуно одвојено од основних жеља наше душе. Због тога схватамо како је наш дух обитавалиште Бога Светог Духа, и како ће наша душа са свом својом снагом уистину извршити Божију вољу откривену људском духу Светим Духом. Тада не може бити места за било какво независно деловање.

Као што је свештеник у стара времена поделио жртву, тако наш Првосвештеник у данашње време раздваја душу и дух. Будући да је свештенички нож био тако оштар да је жртва била пресечена напола, досежући до раздвајања зглавака и мождине, тако је и Божија Реч коју Господ Исус сада користи оштрија од било којег мача с две оштрице, и у стању је да раздвоји најинтимнију повезаност духа и душе која би између њих могла да постоји.

Божија Реч је „жива“ јер има живу силу; „делотворна“ јер зна како да делује; „оштрија од сваког мача с две оштрице“ – зато што може да продре до духа. Оно где је Божија Реч продрла много је дубље од душе; допире до најунутрашњијег духа. Божија Реч води Божији народ у

област која је дубља од оне која припада пуком утиску; она их доводи у област вечног духа. Они који желе да буду утврђени у Богу морају да знају значење овог продирања у дух. Само Свети Дух може да нас научи шта је душевни а шта је духовни живот. Тек пошто научимо како да искуствено разликујемо ове две врсте живота и дођемо до схватања њихових вредности, тада бивамо пребачени из плитког, лабавог, осећајног ходања у оно што је дубоко, чврсто и духовно. Тек тада улазимо у покој. Душевни живот никада не може да нам пружи покој. Али имајте на уму да ово мора бити познато *у искуству*; само схватање ствари само разумом учиниће нас још више душевним.

Морамо посветити посебну пажњу овом досезању и раздвајању. Божија Реч урања у душу, као и у дух, да би довела до њиховог раздвајања. Приликом разапињања Господу Исусу су биле прободене руке, ноге и ребра. Да ли смо вољни да дозволимо да крст делује у нашој души и духу? Мач је пробо Маријину душу (Лука 2:35). Иако је њен „Син“ био дат од Бога, од ње се тражило да Га пусти и да се одрекне свег свог ауторитета и захтева над Њим. Иако је њена душа желела да се чврсто држи Њега, Марија је морала да се одрекне њене природне привржености.

Раздвајање душе и духа не значи само њихово растављање, него и пуцање саме душе. Пошто је дух обавијен душом, он се не може досегнути Речју живота осим кроз напрснути омотач. Реч о крсту зарања и отвара пут у и кроз душу, тако да Божији живот може да досегне дух који је унутра и да га ослободи од ропства његовог душевног омотача. Пошто је примила жиг крста, душа сада може да заузме свој одговарајући положај подложности духу. Али ако душа не успе да постане „пролаз“ који води до духа, онда ће сигурно постати затвор овом другом. Ово двоје се никада не слажу ни по једном питању. Пре него што дух достигне своје заслужено место надмоћности, душа га упорно изазива. Док дух тежи да стекне слободу и надмоћ, снажна сила душе примењује своју највећу снагу да би потиснула дух. Тек пошто је крст обавио свој задатак на душевном животу, дух је ослобођен. Ако останемо у незнању о штети коју може проузроковати овај несклад

између духа и душе, или ако останемо невољни да одбацимо задовољство чулног живота, тешко да ћемо постићи икакав духовни напредак. Све док није уклоњена блокада коју је поставила душа, дух не може да се ослободи.

Након пажљивог проучавања онога што учи овај одломак Светог писма, можемо да закључимо да раздвајање духа и душе зависи од два чиниоца: крста и Божије Речи. Пре него што је свештеник могао да употреби свој нож, жртва је морала бити постављена на жртвеник. Жртвеник у Старом завету указује на крст који се спомиње у Новом завету. Верници не могу да очекују да њихов Првосвештеник држи Божији оштри Мач, Његову Реч која досеже до растављања душе и духа, све док најпре нису вољни да дођу на крст и прихвате своју смрт. Лежање на жртвенику увек претходи забадању мача. Стога сви који желе да доживе раздвајање душе и духа морају да се одазову Господњем позиву на Голготу и да безрезервно положе себе на жртвеник, верујући свом Првосвештенику да делује Његовим оштрим Мачем на раздвајању њиховог духа и душе. Наше лежање на жртвенику је наша драговољна, богоугодна жртва; коришћење мача да раздвоји јесте дело свештеника. Требало би да испунимо свој део са свом верношћу, а остало да препустимо нашем милосрдном и верном Првосвештенику. И у одговарајуће време Он ће нас довести до потпуног духовног искуства.

Морамо да идемо стопама нашег Господа. Док је умирао, Исус је дао своју душу на смрт (Иса. 53:12), али је предао Свој дух Богу (Лука 23:46). Ми сада морамо да урадимо оно што је Он већ учинио. Ако заиста излијемо душевни живот и предамо свој дух Богу, и ми ћемо познати силу васкрсења и уживаћемо у савршеном духовном начину у слави васкрсења.

Примена

Управо смо видели како Првосвештеник делује ако прихватимо крст. Сада ћемо размотрити његову практичну страну; то јест како можемо доћи до искуства да Господ Исус раздваја нашу душу и дух.

1) Буди упознат о неопходности раздвајања духа и душе. Без овог знања неће бити поднесен такав захтев. Хришћани би требало да траже од Господа да им покаже одвратност мешавине живота духа и душе, као и стварност дубљег ходања у Богу који је потпуно дух неометан душом. Требало би да схвате да је мешовити живот депримирајући живот.

2) Тражи раздвајање душе и духа. После сазнања, у срцу мора да постоји искрена жеља, захтевање да се ова помешаност душе и духа раздвоји. Управо овде лежи питање о људској вољи. Ако би верници више волели да уживају у ономе што сами сматрају најбољим животом, а не желе да њихова душа и дух буду раздвојени, Бог ће поштовати њихова лична права и неће их присиљавати на такво искуство.

3) Предај се на одређени начин. Ако верници дефинитивно желе да искусе раздвајање своје душе и духа, они морају на одређени начин да се предају на жртвенику крста. Морају бити вољни да потпуно прихвате све последице деловања крста и да буду саобразни Господњој смрти. Пре него што се сусретну са раздвајањем душе и духа верници би требало непрестано и непрекидно да приклоне своју вољу према Богу и да се активно одлуче да имају ово раздвајање. И док Првосвештеник остварује ово раздвајање у њима, став њиховог срца би требало да буде да Он не зауставља Своју руку.

4) Држи се онога што пише у Рим. 6:11. Божија деца би требало да пазе да не би приликом покушавања да искусе раздвајање душе и духа поново пали у грех. Запамти да је ово раздвајање засновано на њиховом умирању греху. Зато би требало да свакодневно одржавају став из Рим. 6:11, сматрајући да су заиста мртви греху. Осим тога, требало би да одржавају став из Рим. 6:12 и не допуштају да грех царује у њиховом

смртном телу. Овакав став ће њиховом природном животу ускратити сваку могућност да греши кроз тело.

5) Моли се и проучавај Библију. Хришћани би требало да истражују Библију уз молитву и дубоко размишљање. Требало би да допусте Божијој Речи да дубоко продре у њихову душу како би омогућили да њихов природни живот буде очишћен. Ако заиста чине оно што им Бог каже, њихов душевни живот неће моћи да настави своје несметано деловање. То је значење 1. Петрове 1:22: „Очистите своје душе у послушности према истини.“

6) Свакодневно носи крст. Зато што Господ жели да раздвоји наш дух и душу Он обезбеђује крстове у нашим свакодневним пословима да бисмо их носили. Свакодневно узимање крста, у свако доба се одрицати свог „ја“, не старати се за тело (плот) – чак ни на тренутак, и да нас Свети Дух непрестано води да препознамо које су то активности душе у нашим животима: то је духовни живот. Кроз верну послушност бићемо вођени да се суочимо са раздвајањем душе и духа да бисмо искусили чисто духовно ходање.

7) Живи по духу. Ово је услов не само за наше очување, него и за јасно раздвајање између духа и душе. Морамо настојати да живимо по духу у сваком погледу, разликујући оно што је од духа и оно што је од душе, а исто тако и да одлучујемо да следимо оно прво истовремено одбацујући оно друго. Научимо да препознамо и следимо деловање духа.

То су услови које ми морамо да испунимо. Свети Дух у томе захтева нашу сарадњу. Господ неће моћи да уради Свој део ако ми не урадимо свој. Само кад бисмо испунили своју обавезу, наш Првосвештеник би раздвојио наш дух и душу оштрим Мачем Свога Духа у сили Његовог крста. Све што

припада емоцији, утиску, разуму и природној снази било би раздвојено једно за другим од духа, да не би оставили било какав траг стапања. Почивати на жртвенику је оно што ми морамо да урадимо, али раздвојити душу од духа оштрим ножем је оно што предузима наш Првосвештеник. Ако се заиста предамо на крст, наш Првосвештеник неће пропустити да изврши своју службу у раздвајању духа и душе. Не морамо да бринемо о Његовом делу у томе. Видевши да смо испунили услове за Његово деловање Он ће затим у одговарајуће време раздвојити наш дух и душу.

Они који су схватили опасност од мешавине ова два органа не могу а да не траже ослобођење. Иако је отворен пут ка избављењу, он ипак није без потешкоћа. Верници морају истрајати у молитви да би јасно уочили своје јадно стање и разумели пребивање, деловање и захтеве Светог Духа. Они морају да знају тајну и стварност Светог Духа који пребива у њима. Нека поштују такво свето присуство; нека пазе да Га не жалосте; нека знају да осим греха, оно што Га највише жалости и оно што њима највише штети то је живети и радити у складу са њиховим властитим животом. Први и основни човеков грех био је да тражи оно што је добро, мудро и разумно у складу са својом сопственом замисли. У данашње време Божија деца често праве исту грешку. Требало би да схвате да, пошто су узверовали у Господа и имају Светога Духа у себи, требало би да дозволе Духу да има потпуну власт над њиховом душом. Да ли мислимо да зато што смо се молили и тражили од Светога Духа да открије своју вољу и да ради у нама, да ће на тај начин све бити учињено? Таква претпоставка није истинита, јер ако не предамо на смрт посебно и свакодневно наш природни живот, заједно са његовом силом, мудрошћу, нашим „ја“ и утиском, и уколико не желимо искрено у свом разуму и вољи да послушамо и да се ослањамо на Светога Духа, нећемо видети да Он стварно обавља то дело.

Господњи народ би требало да разуме да је Божија Реч та која им дели душу и дух. Господ Исус је лично жива Божија Реч, тако да Он узрокује ту поделу. Да ли смо спремни да допустимо да Његов живот и довршено дело стоје између наше душе и духа? Да ли смо спремни да

Његов живот толико испуни наш дух да је душевни живот спречен да делује?

Библија је Божија писана Реч. Господ Исус користи учење Библије да раздвоји нашу душу и дух. Да ли смо спремни да следимо ову истину? Да ли смо спремни да урадимо оно што Библија учи? Можемо ли се покоравати Господу у складу са учењем Светог писма, а да не убацујемо и своје мишљење? Да ли сматрамо ауторитет Библије довољним да не тражимо људску помоћ у нашој послушности? Морамо бити послушни Господу и свему што нас учи у Својој Речи ако желимо да ступимо на прави духовни пут. То је Мач који делује на раздвајање душе и духа.

Душа под контролом Духа

На самом почетку ове књиге упоредили смо цело наше биће – дух, душу и тело – са древним јеврејским храмом Божијег обитавалишта. Бог пребива у Светињи над Светињама. Завеса је одваја од Светиње. Чини се да ова завеса затвара Божију славу и присуство у Светињи над Светињама, искључујући Његову славу из Светиње. Стога су људи тог времена могли да знају само оно што је изван завесе у Светињи. Независно од вере они у свом спољашњем животу нису могли да осете Божије присуство.

Међутим, ова завеса је постојала само привремено. У одређени час, када је тело нашега Господа Исуса (што је стварност завесе, Јев. 10:20) било разапето на крсту, завеса је била поцепана од врха до доле. Уклоњено је оно што је одвајало Светињу над Светињама и Светињу. Божији циљ није био да се трајно настани само у Светињи над Светињама. Баш супротно. Желео је да прошири Своје присуство и на Светињу. Он је само чекао да крст доврши своје дело, јер само крст може да поцепа завесу и допусти Божијој слави да засија из Светиње над Светињама.

Бог данас жели да ужива у таквом храмовном искуству у њиховом духу и души; ако је само крсту дозвољено да усаврши своје дело у њима. Будући да се драговољно покоравају Светом Духу заједница између Светиње и Светиње над Светињама продубљује се из дана у дан све

док не доживе велику промену. Крст је тај који утиче на цепање завесе; то јест крст тако функционише у животу верника да има искуство цепања завесе између његовог духа и душе. Његов природни живот одбацује своју независност и чека на духовни живот за упутства и снабдевање.

Завеса је била поцепана на два дела „*одозго* до доле“ (Марко 15:38). То мора бити Божије дело, а не човеково. Када је дело крста довршено, Бог цепа завесу. То се не може постићи ни нашим напорима ни нашом снагом, чак ни нашим усрдним мољењем. У тренутку када крст доврши свој задатак, тог тренутка је завеса расцепљена. Зато обновимо наше посвећење и безрезервно предајмо себе Богу. Будимо вољни да наш душевни живот буде предан на смрт да би Господ који борави у Светињи могао довршити Своје дело. Ако Господ види да је крст темељито учинио своје дело у нама, Он ће заиста у нама спојити у целину Светињу над Светињама и Светињу, као што је вековима раније поцепао завесу Својом силом, да би Његов Свети Дух могао да се излије из Његовог славног тела.

Тако ће слава у заклону Свевишњег преплавити наш свакодневни чулни живот. Целокупно наше ходање и деловање у Светињи биће посвећено славом у Светињи над Светињама. Попут нашег духа, и наша душа ће тако бити испуњена и управљана Светим Духом Божијим. Наш разум, емоција и воља биће испуњени Њиме. Оно што смо одржали вером у духу ми сада знамо и доживљавамо у души, ништа нам не мањка и ништа није изгубљено. Како је ово благословен живот! „И славе Господње напуни се дом, те не могаху свештеници ући у дом Господњи, јер се славе Господње напуни дом Господњи“ (2. Днев. 7:1-2). Колико год да су наше свештеничке активности изгледале дивно у Светињи, све ће то престати у славној Божијој светости. Одсада Његова слава управља све. Више се не цени животињска активност.

То нас доводи до још једног, подједнако значајног аспекта раздвајања духа и душе. Што се тиче утицаја душе и контроле духа, дело крста је да утиче на њихову поделу; али што се тиче испуњавања духа и владања, крст делује према покоравању независности душе, да би могла бити

у потпуној хармонији са духом. Верници би требало да теже за тим да искусе јединство духа и душе. Када бисмо дозволили крсту и Светом Духу да дубоко делују у нама, открили бисмо да оно чега се душа одрекла само је делић онога што на крају добија; оно што је мртво донело је род, изгубљени се сада чувају за вечни живот. Када се наша душа доведе под узде духа, она пролази кроз огромну промену. Претходно се чини бескорисном и изгубљеном за Бога зато што је упослена од стране човекове личности и често се креће независно; након тога Бог задобија нашу душу, мада се човеку може чинити да је поражена. Ми постајемо као они „који верују да спасу душе“ (Јев. 10:39, Караџић). Ово је много дубље од онога што ми обично називамо „спасен“, зато што посебно указује на живот. Пошто смо научили да не живимо по утисцима и гледању, сада смо у могућности да спасемо живот вером за службу и прослављање Бога. „И с кротошћу примите усађену реч која је кадра спасти ваше душе“ (Јак. 1:21). Пошто је Божија Реч усађена ми примамо њену нову природу у себе и на тај начин смо у могућности да донесемо род. Добијамо живот Речи од Речи живота. Иако органи душе још увек остају, они више не функционишу посредством њене силе; радије они делују силом Божије Речи. Ово је „спасење душа“ (1. Пет. 1:9, ССП).

Људски нерви су прилично осетљиви и лако се покрећу путем спољашњих побуда. Речи, понашање, околности и осећања веома утичу на нас. Наш разум се бави многим мислима, плановима и маштањима тако да је то свет конфузије. Наша воља је покренута да врши многе радње према нашим разноврсним уживањима. Ниједан орган наше душе не може да нас уведе у мир. Појединачно или колективно, они узнемиравају, збуњују, премештају нас. Али када је наша душа у руци духа можемо се ослободити од таквих узнемиравања. Господ Исус нас преклиње: „Узмите мој јарам на себе и научите од мене, јер ја сам кротак и смеран у срцу, и наћи ћете одмор у својим душама“ (Матеј 11:29). Ако смо наклоњени томе да се предамо Господу, да узмемо Његов јарам, и да Га следимо, наша душа неће бити неумерено пробуђена. Ако учимо од Њега видевши како је

Он, када је био презрен од људи, наставио да следи Божију вољу, а не Своју, наша душа ће се вратити у мир. Разлог за наша повређена осећања лежи у чињеници да нисмо сагласни да према нама поступају онако како је поступано са Господом, и гнушамо се да се подредимо Божијој вољи и Његовим наредбама. Да смо предали своју природну снагу на смрт и потпуно се предали Господу, наша душа, иако веома осетљива, почивала би у Господу и не би Га погрешно разумела.

Душа која потпада под ауторитет Светога Духа је спокојна. Некад смо марљиво планирали, данас мирно верујемо Господу. Некад смо били препуни брига, данас смо као дете смирено на мајчиним грудима. Некад смо гајили многе мисли и амбиције, данас сматрамо да је Божија воља најбоља и одмарамо се у Њему. Покоравајући се Господу у потпуности, ми се безгранично радујемо у срцу. Са потпуним посвећењем долази савршени мир. „Као Христови робови који извршавају Божију вољу из дубине душе“ (Еф. 6:6, Darby). Ми се не ослањамо на душу да изврши Божију вољу, рађе извршавамо Његову вољу из дубине душе, то јест целим својим срцем. Душа која се некада побунила против Божије жеље сада је потпуно предана Њему посредством деловања крста. Оно што је извршило њену вољу, или покушало да учини Божију вољу по сопственој замисли, сада је једно са Богом у свему.

Душа под владавином Светога Духа никада се не брине за себе. „Не брините се за свој живот (изворно ‘душу’)“ (Мат. 6:25). Ми сада најпре тражимо царство Божије и Његову праведност зато што верујемо да ће се Бог побринути за наше свакодневне потребе. Једном дотакнута крстом посредством Светога Духа, душа више не може да буде забринута за себе. Иако је самосвесност основно изражавање душе, верници заправо губе себе у Богу; стога могу потпуно да верују Богу. Свако деловање душе, укључујући самољубље, користољубље и самопоштовање, толико су ишчезли да верници више нису егоцентрични.

Пошто је крст извршио свој задатак, ми више не планирамо марљиво за себе. Уместо да трпимо узнемиреност можемо мирно да тежимо за Божијим царством и

праведношћу. Знамо да ако маримо за Божије старање, Бог ће се побринути за наше бриге. Некад смо се дивили чудима, сада живимо посредством Бога чуда и знамо у искуству како Бог намирује сваку потребу. Све то природно извире откада нас Божија сила подржава. Бриге овога живота појављују се као веома мале ствари на нашем свакодневном путу.

„Стога и страдалници по Божијој вољи нека препоручују своје душе верном Творцу чинећи добро“ (1. Пет. 4:19). Многи људи познају Бога као Творца али не и као Оца; међутим, верници би требало да Га доживе не само као Оца него и као Творца. Као Творац Бог нам открива Своју силу. Овим ћемо разумети и признати да је читав свемир у ствари у Његовој руци. Некада нам је било тешко да верујемо замисли да се ствари на свету не могу кретати против Његове воље; али сада знамо да сваки елемент у свемиру – било људски, природни, или натприродни – јесте под Његовим пажљивим испитивањем и мудрим уређивањем. Ми сада признајемо да нам све долази или путем Његове наредбе, или Његовим допуштењем. Душа којом управља Свети Дух је душа која се поуздаје.

Наша душа би требало да жели Господа, као и да Му верује. „Душа се моја прилепила за тебе“ (Пса. 63:8). Више се не усуђујемо да будемо независни од Бога, нити се усуђујемо да служимо Господу према замислима душе. Напротив, ми Га данас следимо са страхом и дрхтањем и идемо са Њим у стопу. Наша душа се искрено прилепила за Господа. Нема више независног деловања, већ потпуно предање Њему. А то није принудно учињено; ми то радосно чинимо. Оно што сада мрзимо је наш живот; оно што у потпуности волимо је Господ.

Такве особе не могу а да не изговарају као и Марија: „Велича душа моја Господа“ (Лука 1:46). Више нема уображености, било јавне или приватне. Ови верници препознају и признају своју неспособност и само желе да узвисују Господа у понизности срца. Они више неће красти Господњу славу, него ће Га величати у својим душама. Јер ако се Господ не велича у души, Он се не велича ни на којем другом месту.

Само такви људи не сматрају свој живот (изворно „душу“) вредним (Дела 20:24) и могу положити своје животе (изворно „душе“) за браћу (1. Јован. 3:16). Све док се не напусти самољубље, верник ће заувек устукнути када буде позван да узме свој крст за Христа. Онај који живи мученичким животом и који је вољан да прикуца своје „ја“ на крст, такође може умрети мученичком смрћу ако се икада појави потреба за тим. Он може да положи свој живот за свога брата, ако то захтева прилика, зато што се у обичним данима он непрестано одрицао себе, и није тражио своје право или утеху, него је излио своју душу за браћу. Права љубав према Господу и браћи не произлази из љубави према себи. Он „ме је заволео“ и „себе предао за мене“ (Гал. 2:20). Љубав извире из одрицања себе. Проливање крви је извор благослова.

Такав живот је одиста живот благостања, као што је написано: „Као што је твојој души добро“ (3. Јован. 2). Ово благостање не потиче од онога што је стекло наше „ја“, већ од онога што је оно одбацило. Изгубљена душа није изгубљени живот, јер се душа губи у Богу. Душеван живот је себичан и зато нас везује за себе. Али одбачена душа ће остати у безграничности Божијег живота. То је слобода, то је благостање. Што више губимо, више добијамо. Наша имовина се не мери количином коју примамо, него количином коју дајемо. Како је само плодоносан овај живот!

Међутим, напустити душевни живот није тако лако као што је то избављење од греха. Будући да је то *наш живот*, избор је *на нама* да свакога дана одлучимо да не живимо по *њему*, него по Божијем животу. Крст треба да се верно носи и да се све верније носи. Погледајмо нашег Господа Исуса Који је: „Поднео крст презревши срамоту“; „Размислите, наиме, о њему . . . да не малакшете и не клону душе ваше“ (Јев. 12:2-3). Трка која је пред нама није ништа друго до Његово презирање срамоте и подношење Његовог крста.

„Благосиљај, душо моја, Господа, и све што је у мени свето име његово“ (Пса. 103:1).

ДУХОВНИ ЧОВЕК

Књига Друга

Вочман Ни

Духовни Човек

Књига Друга

LSVTM
2021

Watchman Nee, *The Spiritual Man*
(New York: Christian Fellowship Publishers, Inc.
1968 & First reprinted as a Combined 3 vols-in-1 edition, 1977)
Copyright © 1968 Christian Fellowship Publishers, Inc.,
Translated and used by permission of the Publishers.

Сва права задржана.

Превео с енглеског
Милорад Ристић

Лекторисао и приредио
Драган Миленковић

LSVTM
2021

Садржај

Књига Друга

Објашњење 218
ЧЕТВРТИ ДЕО: ДУХ
1. Свети Дух и Верников дух 221
2. Духовни човек 231
3. Духовни рад 247
4. Молитва и борба 265
ПЕТИ ДЕО: АНАЛИЗА ДУХА
1. Интуиција 281
2. Заједништво 300
3. Савест 320
ШЕСТИ ДЕО: ЖИВОТ ПО ДУХУ
1. Опасности духовног живота 343
2. Закони духа 358
3. Начело како разум помаже духу 377
4. Нормално стање духа 387
СЕДМИ ДЕО: АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА
1. Верник и емоција 404
2. Привржености 417
3. Жеља 428
4. Живот по осећањима 440
5. Живот по вери 456

Књига Прва - Садржај

Књига Трећа - Садржај

Објашњење

Духовни човек је превод једине обимније књиге од Вочмана Нија. Док је писао ову књигу, он је сматрао да би ово дело могло бити његов последњи допринос цркви, иако је отада Бог по Својој милости другачије водио. Дуго након првог објављивања ове књиге на кинеском језику наш брат је изнео мишљење да је не би требало поново штампати; будући да она представља тако „савршено“ разматрање теме овог дела. Прибојавао се да књига не постане читаоцима само приручник о начелима, а не и водич ка искуству. С обзиром на хитну потребу у данашње време међу Божијом децом за помоћ у вези са духовним животом и духовном борбом, и познавајући овог нашег брата као онога који је увек отворен за Божији пут и веома чезне за тим да служи Његовом народу са свим оним што му је Бог дао, дошли смо до закључка да би он несумњиво дозволио да се ова књига објави на енглеском језику. Отуда и овај превод.

Преводи Светог писма.[*] Ревидирана Стандардна Верзија Библије[†] коришћена је у целом тексту, осим ако није другачије назначено.[‡]

---

[*] Пошто је ова књига писана на кинеском, а затим преведена на енглески, библијски цитати су узети из енглеских превода Светог писма. Ми ћемо наравно користити преводе који су нама на располагању на српском, углавном осавремењени Даничићев превод Старог завета и Чарнићев превод Новог.

[†] The Revised Standard Version (RSV)

[‡] Додатни преводи који су коришћени означени су следећим скраћеницама:
Amplified – *Amplified Old Testament*
ASV – American Standard Version (1901)
AV – Authorized Version (King James)
Darby – J. N. Darby, *The Holy Scriptures, a New Translation*
Young's – Young's *Literal Translation*

Чулан[*] *(природни) и душеван*[†]. Придеви „чулан“ и „душеван“ коришћени су да пренесу изразито различита значења. „чулан“, како се овде користи односи се на одговарајуће, одређене, легитимне или природне особине, функције или изражавања човекове душе које је Створитељ од самог почетка одредио да душа јединствено поседује и манифестује. „Душеван“ се појављује на овим страницама да опише човека у целини који је управљан душним делом свога бића тако да цео његов живот преузима карактер и изражавање његове душе.

[*] soulical – eng.
[†] soulish – eng.

ЧЕТВРТИ ДЕО

ДУХ

1

Свети Дух и верников дух

ВЕРНИЦИМА у данашње време веома недостаје знање о постојању и деловању људског духа. Многи нису свесни тога да они поред свог разума, емоција и воље имају и дух. Чак и када су чули за дух, многи хришћани подразумевају под духом или свој разум, емоцију или вољу, или пак јасно признају да не знају где им је дух. Такво незнање изузетно утиче на сарадњу са Богом, на контролу над човековим „ја“, и на рат против Сатане, за чије обављање је у свим случајевима потребно деловање духа.

Неопходно је да верници препознају дух који постоји у њима, још нешто поред мишљења, знања и маште разума, нешто што је изван љубави, утиска и задовољства осећања, нешто додатно жељи, одлуци и деловању воље. Ова компонента је много дубља од ових способности. Божији народ не само да мора да зна да поседује дух; они такође морају да разумеју и како тај орган делује – његову осетљивост, деловање, силу, његове законе. Само ће тако моћи да ходају у складу са својим духом, а не душом или телом своје плоти.

Дух и душа необраћеног човека сјединили су се у једно; према томе, они уопште нису свесни присуства умртвљеног духа; с друге стране, они су врло добро свесни тог снажног чулног (природног) утиска. Ова безумност се наставља чак и након што је особа спасена. Зато верници понекад живе по духу а понекад по телу, иако су примили духовни живот и до извесне мере доживели победу над оним што се тиче

тела (плоти). Бити у незнању по питању захтева, кретања, снабдевања, чула и вођства духа, природно умањује живот духа и омогућава природном животу душе да прође незапажено као животно начело човековог ходања. Значај овог незнања далеко превазилази уобичајено признање истог међу верницима. Због свог незнања о деловању духа, они који искрено желе дубље искуство победе над грехом, лако могу бити заведени да теже такозваним „духовним“ библијским знањем посредством свог разума, или за горућим утиском Господњег присуства у њиховим телесним удовима, или за животом и радом који потиче из моћи њихове воље. Обманути су да претерано уважавају своја искуства душе и на тај начин западају у то да себе сматрају да су веома духовни. Њихов душевни живот је неумерено негован. Они постају толико субјективни тако да своје искуство оцењују као неоспорно духовно. Сходно томе, они су ометани у правом духовном напретку. Због тога Божија деца морају бити веома понизна пред Њим и настојати да упознају учење Библије и деловање духа посредством Светог Духа да би могли да живе по духу.

*Духовно препорођење човека**

Зашто грешник мора бити наново рођен? Зашто мора бити рођен одгоре? Зашто мора да дође до духовног препорођења духа? Зато што је човек пали дух. Пали дух треба да се наново роди да би могао да постане нови. Баш као што је Сатана пали дух, тако је и човек; само што он има и тело. Сатанин пад се догодио пре човековог пада у грех; стога ми можемо сазнати о нашем палом стању из Сатаниног понирања. Сатана је био створен као дух да би могао да има непосредну заједницу са Богом. Али он је отпао и постао поглавар сила таме. Сада је одвојен од Бога и од сваке божанске врлине. Међутим, то не значи да Сатана не постоји. Његов пад му је само одузео његов прави однос са Богом. Слично томе, и човек је својим

* Упореди Део Први, Поглавље 4.

падом у грех потонуо у мрак и одвојеност од Бога. Човеков дух још увек постоји али је одсечен од Бога, немоћан да има заједништво са Њим и неспособан да влада. Духовно говорећи, човеков дух је мртав. Ипак, као што дух грешног арханђела вечно постоји, тако и дух грешног човека наставља да постоји. Будући да човек поседује тело, његов пад у грех га је учинио телесним (путеним) (1. Мој. 6:3). Ниједна религија овога света, никаква етика, култура или закон не могу побољшати тај пали људски дух. Човек се изметнуо у телесни положај; ништа што је од њега самог не може да га врати у духовно стање. Стога је духовно препорођење или духовно препорођење духа апсолутно неопходно. Само Син Божији може да нас врати Богу, јер је пролио Своју крв да очисти наше грехе и да нам пружи нови живот.

Чим грешник узверује у Господа Исуса он је наново рођен. Бог му даје свој нестворени живот да би грешников дух могао бити оживљен. Ово духовно препорођење грешника догађа се *у његовом духу*. Божије дело отпочиње без изузетка у човеку, од средишта ка периферији његовог бића. Колико је то само другачије од Сатаниног обрасца деловања. Он делује од спољашњег према унутрашњем. Бог најпре настоји да оживи човеков помрачени дух додељујући му живот, зато што је управо тај дух Бог првобитно осмислио да прими Његов живот и да има заједништво са Њим. Божија намера након тога је да делује из духа како би прожимао човекову душу и тело.

Ово духовно препорођење даје човеку нови дух и оживљава његов стари дух. „*Нов ћу дух* метнути у вас“ – „Што је рођено од Духа – дух је“ (Језек. 36:26; Јован 3:6). „Дух“ у овим одломцима има у виду Божији живот, јер није ли то оно што смо ми првобитно поседовали; то нам је Бог подарио приликом духовног препорођења. Овај нови живот, то јест, дух припада Богу (2. Пет. 1:4) и „не може да греши“ (1. Јован. 3:9); али наш дух, иако оживљен, још увек може бити окаљан (2. Кор. 7:1) и потребно је да буде посвећен (1. Сол. 5:23).

Када Божији живот (који подједнако може бити назван Његовим Духом) уђе у наш људски дух, овај други бива

оживљен из коме. Оно што је било далеко од „божанског живота“ (Еф. 4:18) сада је поново оживљено. Отуда, „тело је онда мртво поради греха, али је дух живот поради праведности“ (Рим. 8:10). Оно што нам је дато у Адаму то је да је дух учињен мртвим; оно што примамо у Христу приликом духовног препорођења је и оживљавање мртвог духа и нови дух Божијег живота: ово друго је нешто што Адам никада није имао.

У Библији се Божији живот често назива „вечни живот“. „Живот“ на грчком *зои*, овде представља један виши живот или живот духа. То је оно што сваки верник добија приликом свог духовног препорођења. Која је сврха тог живота? „Ово је вечни живот“, молио се Исус своме Оцу, „да познају тебе, јединога правога Бога, и Исуса Христа кога си послао“ (Јован 17:3). Вечни живот подразумева нешто *више* од пуког будућег благослова који ће верници уживати; он исто тако значи и врста духовне способности. Без ње нико не може да упозна Бога нити Господа Исуса. Такво интуитивно знање о Господу долази искључиво по примању Божијег живота. Са клицом Божије природе у себи, појединац може коначно да узраста у духовног човека.

Божији циљ у духовно препорођеном човеку је да се тај човек својим духом ослободи свега што припада старом створењу, јер се у његовом духовно препорођеном духу налазе сва Божија дела усмерена ка њему.

Свети Дух и духовно препорођење

Када је духовно препорођен, човеков дух оживљава тиме што Божији живот долази у њега. Свети Дух је главни покретач у овом подухвату. Он уверава свет да има греха, праведности и суда (Јован 16:8). Он припрема људска срца да верују у Господа Исуса као Спаситеља. Господ Исус је испунио дело крста, међутим на Светом Духу је да то завршено дело примени у грешниковом срцу. Требало би да знамо однос између Христовог крста и његовог примењивања Духом. Крст све испуњава, али Свети Дух

примењује у човеку оно што је он постигао. Крст нам даје положај; Свети Дух нам даје искуство. Крст доноси Божију чињеницу; Свети Дух доноси манифестацију те чињенице. Дело крста ствара положај и постиже спасење којим се грешници могу спасити. Задатак Светог Духа је да открије грешницима шта је крст створио и постигао, тако да га они стварно могу примити и бити спасени. Свети Дух никада не делује независно од крста. Без крста Свети Дух нема одговорајуће тло одакле би могао да делује. Без Светог Духа дело крста је мртво, што ће рећи да не доноси никакав ефекат на људе и поред тога што је већ делотворно пред Богом.

Иако је крст то што остварује целокупно дело спасења, Свети Дух је тај који непосредно делује на људе ради њиховог спасења. Отуда Библија карактерише наше духовно препорођење као дело Светог Духа: „Што је рођено од Духа – дух је“ (Јован 3:6). Господ Исус даље објашњава да је духовно препорођен „сваки човек који је рођен од Духа“ (8. стих, Караџић). Верници су наново рођени зато што Свети Дух примењује на њих дело крста и преноси Божији живот њиховом духу. Он није ништа мање него Извршитељ Божијег живота. „Духом живимо“ (Гал. 5:25). Ако све оно што људи знају прође кроз њихову главу, а да им Свети Дух духовно не препороди њихов дух, знање им тада неће бити нимало од помоћи. Ако њихово веровање почива на човековој мудрости, а не на Божијој сили, они су само узбуђени у својој души. Они неће дуго трајати, јер још нису наново рођени. Духовно препорођење долази управо онима који верују у свом срцу (Рим. 10:10).

Поред тога тога што верницима дарује живот при новом рођењу, Свети Дух извршава и додатно дело *пребивања* у њима. Колико је жалосно по нас ако ово заборавимо! „Даћу вам ново срце, и нов ћу дух метнути у вас . . . и дух свој метнућу у вас“ (Језек. 36:26-27). Имајте на уму да одмах после реченице „*нов* ћу дух метнути у вас“ следи ова: „*Дух свој* метнућу у вас.“ Прва изјава значи да ће верници добити нови дух посредством обнављања њиховог умртвљеног духа доласком живота. Друга изјава се односи на пребивање или

остајање Светога Духа у том њиховом обновљеном духу. Верници при новом рођењу не добијају само нови дух, него и Светога Духа који пребива у њима. Није ли жалосно то што многи не разумеју новину њиховог духа *и* пребивање Светога Духа у њиховом новом духу? Хришћани не морају да чекају много година после духовног препорођења, а тада изненада да се пробуде и траже Светога Духа. Они већ имају Његову целокупну личност која *пребива* у њима – а не тек да их само посећује – у тренутку када су спасени. Апостол нас мудро на ово опомиње: „Не жалостите Божијег Светог Духа, којим сте запечаћени за дан избављења“ (Еф. 4:30). Употреба речи „жалостити“ а не „наљутити“ открива љубав Светога Духа. Каже „жалостити“, а не „изазвати да оде“, зато што „борави код вас и биће у вама“ (Јован 14:17). Иако сваки наново рођени верник има Светога Духа који трајно борави у њему, ипак стање Духа који пребива не мора бити истоветно код свих верника – Он може бити или ожалошћен или обрадован.

Требало би да разумемо однос између духовног препорођења и обитавања Светога Духа. Све док Му нови дух није доступан, Свети Дух не може да нађе место где ће пребивати. Света голубица није нашла место да стане својом ногом на осуђени свет; она је могла заузети своје пребивалиште само у новој творевини (види 1. Мој. 8). Колико је само неопходно духовно препорођење! Без тога Свети Дух уопште не може да борави у човеку. Божија деца примају у себе трајно обитавање Божијег Духа. Баш као што се овај нови дух појављује кроз животни однос са Богом и самим тим је неодвојив од Њега, тако је и боравиште Светога Духа вечно непроменљиво. Мало је оних који знају да су се наново родили и да стога поседују нови живот; али је још мање оних који знају да од тренутка када су узверовали у Господа Исуса имају Светога Духа који обитава у њима да би Он био њихова снага, њихов водич, њихов Господ. Управо због тога многи млади хришћани споро духовно напредују и као да уопште не расту. Ово жалосно стање одражава или неразумност њихових вођа или њихово лично неверовање. Све док Божије слуге не разреше предрасуде које заступају став да је „обитавање

Светога Духа само за оне који су духовни“, неће моћи да воде људе до било којег степена духовности.

Препорађајуће дело Духа Божијег обухвата много више од тога да нас пресведочава за грех и да нас води покајању и вери у Спаситеља. То нам заиста даје нову природу. Обећање о Светом Духу који обитава у нама помно следи обећање да ћемо имати новог духа. Заправо то су два дела једног обећања. Пресведочавајући људе о греху и водећи их да верују у Господа, Дух само припрема темељ за Његово сопствено обитавање у њима. Јединствена слава ове расподеле милости је да Божији Дух обитава у верницима да би објавио Оца и Сина. Бог је својој деци већ доделио Свога Духа; они би сада требало да верно признају Светога Духа и да Му се верно покоравају. Прошли су и дан Васкрсења и дан Педесетнице – Дух је одавно дошао. Али многи једноставно доживе ново рођење а да при том не знају о Његовом обитавању у њима. Они живе на погрешној страни Васкрсења и Педесетнице!

Без обзира на отупелост хришћана у препознавању обитавања Особе Божијег Духа у њима, Бог им Га је ипак дао. Ово је непроменљива чињеница коју ниједно хришћаниново стање не може да поништи. Зато што су духовно препорођени они су аутоматски постали свети храм погодан за обитавање Светога Духа у њима. Кад би они само вером полагали право на овај део Божијег обећања као што су то учинили са другим делом, они би доживели обоје. Али ако би требало да нагласе ново рођење и да буду задовољни само поседовањем новог духа, изгубиће могућност да доживе снажан и радостан живот, и пропустиће многе благослове које им је Бог обезбедио у Господу Исусу. Ако с друге стране прихвате Божије обећање у целости, поуздајући се у божанску чињеницу да је приликом духовног препорођења Бог дао нови живот *плус* обитавање саме Особе Светога Духа, тада ће њихов духовни живот изузетно напредовати.

Вером и послушношћу верници могу да доживе постојано присуство Духа истога дана када приме свој нови дух. Особа која борави унутра открије Христа у њима, осветиће их, и водиће их ка истинским духовним

висинама. Упркос томе, хришћани често не цене узвишени положај који заузима ова Особа, и стога нагињу ка томе да презиру Његово обитавање и следе налоге свога разума. Те особе би требало да се понизе пред том светлошћу, да науче да поштују такво Свето Присуство, и да буду вољни да Му омогуће да делује. Они би требало да дрхте пред Њим из љубави, не усуђујући се да ни најмање не намећу своју вољу, него да се увек сећају како их је Бог високо узвисио посредством Свог постојаног присуства. Сви они који желе да остану у Христу и да живе светим животом као што је Његов живот, морају вером и послушношћу да прихвате Божије опскрбу за њих. Свети Дух је већ у нашем духу. Стога је пред нама питање: јесмо ли вољни да Му дозволимо да ради изнутра?

Свети Дух и човеков дух

Увидевши како Свети Дух долази и обитава у верницима приликом новог рођења, ми затим морамо да проучимо где Он то тачно борави. Наша нада је да ћемо на тај начин боље разумети Његово деловање у нама.

„Зар не знате да сте храм Божији и да Дух Божији обитава у вама?“ (1. Кор. 3:16). Апостол Павле овде подразумева да Свети Дух обитава у нама као што је то Бог некада чинио у храму. Иако цео храм представља место Божијег присуства и служи као општа слика Божијег обитавалишта, ипак је Светиња над Светињама место где Бог заправо обитава, а Светиња и спољашњи трем утврђени су за оне области божанске активности које су у складу са Божијим присуством у Светињи над Светињама. Потпуно одговарајући овој типологији, Божији Дух сада пребива у нашем духу – прототипу Светиње над Светињама у наше време.

Обитавалац и његово обитавалиште морају имати исти карактер. Само човеков духовно препорођени дух – а не разум, емоција или воља његове душе, а ни његово тело – подобан је да буде Божије обитавалиште. Дух је и градитељ и обитавалац. Он не може да обитава тамо где није градио:

Он гради да би обитавао и обитава само у ономе што је саградио.

Свето уље помазања не сме да се излива на тело (плот); према томе, очигледно је да Свети Дух не може да начини Свој дом у човековом телу (плоти), јер то обухвата све што је човек имао или био пре духовног препорођења. Он не може да се настани чак ни у духу необраћене особе, а да не спомињемо разум, емоције или вољу његове душе, или у његовом телу. Пошто се свето уље помазања не излива на тело (плот), тако и Свети Дух не борави ни у једном делу тела. Он нема везе са телом (плоти) осим ако се бори против њега (Гал. 5:17). Уколико не постоји елемент у човеку који је другачији од тела (плоти), Свети Дух не може да борави у човеку. Стога је неопходно да човеков дух буде духовно препорођен да би Он могао да борави у новом духу.

Зашто је толико важно да се разуме да Свети Дух борави у човековој најскровитијој дубини, дубљој од његових органа мишљења, осећања и одлуке? Уколико Божије дете то не схвата, оно ће неизбежно у својој души тражити Његово вођство. Схвативши ово, оно ће бити ослобођено од обмане и заблуде да гледа на оно што је споља. Свети Дух живи у најскровитијим дубинама нашег бића – тамо и само тамо можемо очекивати Његово деловање и добити Његово вођство. Наше молитве су усмерене ка Оцу нашем „који си на *небесима*“, али небески Отац нас води *изнутра*. Ако наш Саветник, наш Помагач-Утешитељ, обитава у нашем духу, онда Његово вођство мора доћи изнутра. Трагично је колико ћемо бити обманути ако тражимо снове, визије, гласове и утиске у нашем спољашњем човеку, а не тражимо Њега у нашем унутрашњем човеку.

Често се многа Божија деца окрећу себи, то јест, гледају у своју душу да утврде да ли имају мир, милост или духовни напредак. То је нешто најштетније и није од вере. Одвраћа их од гледања на Христа ка гледању на себе. Међутим, унутра постоји завиривање, које се потпуно разликује од горе наведеног. То је највеће чин вере. То је потрага за вођством гледајући на Светога Духа који обитава у њиховом духу. Иако верников разум, емоција и воља не могу да разлуче ствари које су унутра, ипак он би требало да верује, чак

и у тами, да му је Бог дао новог духа у коме Његов Дух обитава. Баш као што су се они који су били у Светињи и спољашњем трему бојали Бога, иако Га нису видели, који обитава иза завесе Светиње над Светињама, тако и Свети Дух обитава у човековом духу који је несхватљив душом и телом.

Тако смо у стању да препознамо шта је прави духовни живот. Он се не открива или доживљава у многим мислима и визијама разума, нити у многим ватреним и раздраганим осећањима емоције, нити у изненадном дрхтању, продирању и додиривању тела спољашњом силом. Наћи ћемо га у оном животу који потиче из духа, из *најскровитијег* дела човека. Истински живети по Духу значи разумети кретање ове најскривеније области и следити је у складу с тим. Ма колико чудесна могу бити та искуства која се дешавају посредством компоненти душе, она се не смеју прихватити као духовно валидна све док остају споља и не продиру дубље од чула. Само оно што исходи од деловања Светога Духа у човековом духу може се сматрати духовним искуством. Отуда живети духовним животом захтева веру.

„Сам Дух сведочи с нашим духом да смо деца Божија“ (Рим. 8:16). Човеков дух је место где човек заједно сарађује са Богом. Како можемо знати да смо наново рођени и да смо због тога Божија деца? Знамо зато што је наш унутрашњи човек оживљен и што Свети Дух обитава у њему. Наш дух је духовно препорођен, обновљен, и Онај који обитава у њему, али се ипак разликује од њега – тај нови дух је Свети Дух. И то двоје заједно сведоче.

ЧЕТВРТИ ДЕО

ДУХ

2

Духовни човек

ЧОВЕК чији је дух духовно препорођен и у коме Свети Дух пребива још увек може бити телесан, будући да његов дух и даље може бити под угњетавањем његове душе или тела. Потребне су неке сасвим одређене акције да би човек постао духован.

Уопштено говорећи, у свом животу ћемо се срести са бар две велике опасности, али нам је омогућено да превазиђемо не само прву опасност, него и другу. Ове две опасности са својим одговарајућим победама су: да остане пропали грешник или пак да постане спасени верник; те настави као телесни верник или да се развија у духовног верника. Као што је грешник који је преображен у верника очигледно изводљива ствар, тако је и телесни верник који је преображен у духовног верника исто тако достижно. Бог који може да преобрази грешника у хришћанина тако што ће му дати Свој живот, подједнако може да преобрази телесног хришћанина у духовног тако што ће му дати Свој изобилни живот. Вера у Христа чини човека духовно препорођеним верником; послушност Светоме Духу га чини духовним верником. Исто тако као што исправан однос са Христом рађа хришћанина, тако и исправан однос са Светим Духом рађа духовног човека.

Само Дух може да учини вернике духовнима. Његово је дело да уведе људе у духовност. У редоследу Божијег откупљујућег плана крст врши негативно дело уништавања свега онога што долази од Адама, док Свети Дух извршава позитивно дело изграђивања свега онога што долази од

Христа. Крст омогућава верницима духовност; али Свети Дух их чини духовнима. Бити духован значи припадати Светом Духу. Он силно оснажује људски дух тако да управља читавим човеком. Стога, у нашој тежњи за духовношћу никада не смемо да заборавимо Светога Духа. Ипак, ми не смемо ни крст да оставимо по страни, зато што крст и Дух раде упоредо. Крст увек води људе према Светом Духу, док овај други сигурно води људе крсту. Духовни хришћанин мора искуствено да познаје Светога Духа у свом духу. Он мора да прође кроз неколико духовних искустава. Да би нам то било јасније размотрићемо их донекле по неком редоследу, иако се у стварном искуству она често јављају истовремено.

Изнећемо неколико напомена које се тичу тога како бити духован, али немојте да заборавимо оно што смо досада научили.* Досада је већ требало да схватимо да је тело (плот) оно што спречава човека да буде духован. Дакле, ако човек има одговарајући став према њему, он неће имати потешкоћа у напредовању. Изненађујуће је истинито да што човек постаје духовнији, да то више познаје тело (плот), зато што све више открива о њему. Да то није знао, како би могао бити духован? Стога не можемо занемарити оно што је раније било расправљано о телу, јер је то основа за тражење духовности. Уколико нема овог основног поступања са телом, какав год напредак да човек учини биће неизбежно површан, плитак и нестваран. Али ако човек зна како да се у свему одупре свом телу – одричући се његовог деловања, силе и мишљења – он се може сматрати као да је већ духован. Ипак, још увек бисмо желели да наведемо неке позитивне мере које су непосредно повезане са духом.

Раздвајање духа и душе†

Истакнута примена Јеврејима 4:12 је у томе да ли ми живимо по интуитивном вођству у духу, или по природно добром или лошем утицају душе. Божија Реч мора да

---

* Види Део Други, Поглавља 4 и 5, посебно друго поглавље..

† Упореди Део Трећи, Поглавље 5.

пресуди у овом посебном погледу, јер само Божији оштар мач може да разликује извор нашег живота. Као што човеков нож сече и раставља зглавке и мождину, тако и Божија Реч продире и раздваја најинтимнију повезаност духа и душе. У почетку такво раздвајање може бити једноставно ствар знања, али је од суштинске важности да она продре у област искуства; иначе се никада неће стварно разумети. Верници би требало да дозволе Господу да уведе ово раздвајање духа и душе у свој практични живот. Они не само да морају то позитивно да траже са освећењем, молитвом и преданошћу деловању Светога Духа и крста, него морају и да заиста поседују такво искуство. Њихов дух мора бити ослобођен од ограде и окова душе. Ово двоје морају бити јасно раздвојени, баш као што ни дух и душа Господа Исуса нису били нимало помешани. Интуитивни дух мора да буде потпуно ослобођен од сваког утицаја који би могао да произлази из чулног (природног) разума и емоције. Дух мора бити једина резиденција и пребивалиште Светога Духа. Он се мора ослободити од сваког узнемиравања душе.

Различита искуства раздвајања његовог спољашњег и унутрашњег човека учиниће верника духовним. Духовни верник се разликује од осталих из једноставног разлога, зато што целим његовим бићем управља његов дух. Таква контрола духа подразумева много више од власти Светога Духа над човековом душом и телом; то такође значи да човековим духом, пошто је подигнут као глава над целим човеком посредством деловања Светога Духа и крста, више не управљају душа и тело, него је довољно снажан да их подвргне својој власти.

Подела ова два органа је неопходна за ступање у духовни живот. То је припрема без које ће верник наставити да буде под утицајем душе и зато ће увек следити мешовити пут: понекад ће ходати у складу са животом духа, а у другим приликама ће ходати у складу са природним животом. Њихова стаза не успева да буде обележена чистотом, јер су и дух и душа њихова животна начела. Ова мешавина задржава вернике унутар душевног оквира, што шкоди њиховом ходу и омета важност деловања Духа.

Да су верников спољашњи и унутрашњи живот дефинитивно раздвојени тако да не живи по оном првом, него према овом другом, он би одмах осетио и најмање кретање у својој души и одмах би се ослободио њене силе и утицаја зато што је окаљана. Заиста, све што припада душевном окаљано је и може да оскврни дух. Али чим искуси поделу душе и духа, интуитивна сила духа постаје веома снажна. Чим се душа узрује, дух пати и одмах ће се одупрети. Дух чак може бити ожалошћен због неумереног узрујавања душе у другима. Заправо он ће одбити човекову душевну љубав или природну привржености као нешто неподношљиво. Тек пошто су доживели такво раздвајање, хришћани поседују прави осећај чистоте. Они тада знају не само да грех, него и све што припада душевном, да је окаљано и да оскрнављује и да се томе мора одупрети. Штавише, то је много више од пуког знања, јер било какав контакт са оним што је душевно – било у себи или у другима – проузрокује да се њихов интуитивни дух осећа оскрнављеним и да моментално захтева очишћење.

Сједињени са Господом у једном духу

У својој 1. Посланици Коринћанима, Павле је обавестио своје читаоце да сваки који се „сједини с Господом, постаје с њим један дух!“ (1. Кор. 6:17, ССП). И имајте на уму да он није рекао „једна душа с њим.“ Васкрсли Господ је Дух који оживљава (1. Кор. 15:45). Његова заједница са верником је стога заједница са верниковим духом. Душа, седиште човекове личности, припада оном што је природно. Све што она може и треба да буде то је суд за показивање плода сједињења између Господа и верниковог унутрашњег човека. Ништа што је у његовој души нема удела у Господњем животу; једино је у духу таква заједница остварена. То је заједница духова у којој нема места за оно што је природно. Ако се помеша са духом, то ће проузроковати нечистоту у заједници духова. Свака акција предузета према нашој замисли, мишљењу или осећању може да ослаби искуствену страну овог јединства.

Ствари исте природе се савршено уједињују. Будући да је дух Господњи чист, исто тако и наш дух мора да буде толико чист да бисмо заиста били сједињени са Њим. Ако се верник чврсто држи својих дивних замисли и није вољан да остави по страни своје склоности и мишљење, његова заједница са Господом неће бити изражена у искуству. Заједница духова не дозвољава каљање са било чим што је душевно.

На чему почива ова заједница? Она почива на поистовећивању са Христом у Његовој смрти и васкрсењу. „Ако смо овако с њим сједињени у његовој смрти, бићемо сједињени и у његовом васкрсењу“ (Рим. 6:5, ССП). Овај стих објашњава наше јединство са Господом као јединство где смо сједињени са Његовом смрћу и васкрсењем. То једноставно указује на то да смо потпуно једно са Њим. Прихватајући Његову смрт као нашу смрт ми ступамо у ово јединство са Господом. Додатним прихватањем Његовог васкрсења ми који смо умрли са Њим бићемо такође васкрснути. Када вера прихвати Његово васкрсење, ми ћемо искуствено стајати на месту васкрсења. Пошто је Господ Исус васкрснут из мртвих по Духу светости (Рим. 1:4) и оживљен у духу (1. Пет. 3:18), и ми смо, када смо сједињени с Њим у васкрсењу, у ствари сједињени са Њим у Његовом васкрслом Духу. Од сада смо мртви за све што се тиче нас самих, а живи смо само за Његов Дух. За то је потребно примењивање наше вере.* Једном када се поистоветимо са Његовом смрћу, ми губимо грешно и природно у себи; једном када смо поистовећени са Његовим васкрсењем, сједињени смо са Његовим васкрслим животом. Тако наше унутрашње биће које је сада сједињено са Господом постаје један дух са Њим. „Ви умресте . . . телом Христовим, да будете другог, оног што уста из мртвих . . . да служимо . . . у обновљењу Духа“ (Рим. 7:4, 6, Караџић). Посредством Христове смрти ми смо сједињени са Христом, чак и у Његовом васкрслом животу. Такво сједињење нам омогућава да служимо у новом животу Духа, без икаквог кривотворења.

---

* Види Део Трећи, Поглавље 1, о двема суштинским стварима за избављење од греха.

Како је само величанствен крст! То је темељ за све оно што је духовно. Сврха и циљ његовог деловања је да сједини верников дух са васкрслим Господом у један дух. Крст мора дубоко да продре да би га ослободио онога што је грешно и природно у њему, да би могао да буде сједињен позитивном васкрслом животу нашега Господа и тако постане један дух са Њим. Верников дух, заједно са свим оним што је у њему природно и пролазно, треба да прође кроз смрт да би могао бити прочишћен и потом сједињен да би постао један дух са Господом у свежини и чистоти васкрсења. Дух је сједињен са Духом да би постао један дух. А исход ће бити следећи: служба Господу у „новом духу“ (Рим. 7:6). Оно што је природно, од нашег „ја“, и од анималних активности нема више места у верниковом животу и раду. Тада ни душа ни тело не могу а да не манифестују сврху, деловање и живот Господњи. Живот духа оставља свој траг на све, и све говори о истицању Духа Господњег.

Ово је живот вазнесења. Верник је сједињен са Господом који седи с десне стране Бога. Дух устоличеног Господа улива се у дух верника, који је на земљи, али није и од света; устоличени живот се према томе живи на земљи. Глава и тело имају исти живот. Са таквим сједињењем Он је у стању да излије силу Свог живота у верниковом духу. Као што је цев која је повезана са извором у стању да преноси живу воду, тако је и верников дух који је сједињен са Духом Господњим у стању да преноси живот. Господ није само Дух; Он је и Дух *који оживљава*. Када је наш дух блиско сједињен с Духом који оживљава, он се испуњава животом, и тај живот ништа не може да ограничи. Како нам је само потребно да имамо ово у свом духу да бисмо могли непрестано да побеђујемо у свом свакодневном животу. Таква заједница нас одева победом Господа Исуса. То нам пружа знање о Његовој вољи и разуму. То обликује и развија ново створење у нама богатим приливом Господње животне снаге и природе. Посредством смрти и васкрсења наш дух се уздиже – као што се Господ узнео на висини – и доживљава „небеса“, згазивши све што је земаљско својим ногама. Наше унутрашње биће је у успону, далеко

изнад било које препреке или узнемиравања. Да, оно је непрестано слободно и свеже и разабира све са отвореним погледом на небо. Како се само тај небески живот на земљи у потпуности разликује од онога који је управљан емоцијом. Прва врста живота приказује небеску природу и увек је духовна.

Познавање унутарњег обитавања Светога Духа

Божија деца већ имају Светога Духа који пребива у њима, али Га можда не препознају или Му нису послушни. Они то морају да знају у потпуности. Морају да схвате да је ово унутарње пребивајуће присуство Особа, Онај који их подучава, води, и преноси Христову истину. Док не буду спремни да признају безумност и отупелост својих душа и не буду спремни да буду поучени, они блокирају пут овој Особи. Неопходно је да Му дозволе да управља у потпуности и да им тако открива истину. Ако у дубини свога бића не знају да Божији Свети Дух обитава у њима, и уколико својим духом не чекају на Његово учење, они неће дочекати да Он делује на њихов душевни живот. Тек када сами престану да траже било шта и само када заузму положај који је вољан да учи, биће поучени од Духа истини коју ће моћи да прихвате. Знамо да Он заиста борави у нама када разумемо да наш дух, који се налази дубље од мисли и емоција, јесте Божија Светиња над Светињама где имамо заједништво са Светим Духом и у којем чекамо на оно што Он има да нам пренесе. Док Га признајемо и поштујемо, Он манифестује Своју силу из скривеног дела нашег бића тако што проширује Свој живот на наш чулни (природни) и свесни живот.

Хришћани у Коринту су били телесни. Позивајући их да напусте своје телесно стање, Павле их је више пута подсећао на чињеницу да су били Божији храм и да је у њима живео Свети Дух. Знање да Он пребива у њима помаже хришћанима да надвладају своје телесно стање. Они морају да знају и вером савршено схвате да Он пребива у њима. Хришћани не би требало да буду задовољни само

менталним познавањем учења о Светом Духу као што је то изнесено у Библији; они такође морају и да Га искуствено познају. Тада ће Му се безрезервно предати за обнову и предаће сваки део своје душе и тела да их Он исправља.

Апостол је вернима у Коринту поставио питање: „Зар не знате да сте храм Божији и да Дух Божији обитава у вама?“ (1. Кор. 3:16). Изгледа да је Павле био изненађен њиховим непознавањем тако сигурне чињенице. Он је сматрао Светога Духа који обитава у њима као главну последицу спасења, па како су они то онда могли да пропусте? Ма колико ограничен био хришћанинов духовни опсег, чак толико ограничен као код оних хришћана у Коринту (нажалост, многи се вероватно не подижу више од тога), он би ипак требало да буде начисто у вези с том чињеницом без које ће дуго остати телесан и никада неће постати духован. Чак и ако још ниси *доживео* Његово обитавање у себи, зар не би могао да бар верујеш да он *одиста* борави у теби?

Можемо ли да се суздржимо од клањања (штовања), дивљења и слављења када размислимо о томе како Свети Дух – који је сам Бог, Један од три Особе Тројединог Бога, сам живот од Оца и Сина – долази да живи у нама који припадамо телу (плоти)? Каква је милост за Светога Духа да борави у обличју грешног тела, као што је Господ Исус једном узео на Себе исто обличје!

Јачање Светога Духа

Да би човеков најскровитији орган (дух) стекао надмоћ над душом и телом и тако служио као канал да живот Духа буде пренесен другима, он мора да јача. Павле се овако моли за вернике: „Да вам даде по богатству своје славе да његовим Духом будете ојачани за унутрашњег човека“ (Еф. 3:16). Он се тако моли зато што сматра да је то неизмерно важно. Он тражи од Бога да Његовим Духом ојача њиховог „унутрашњег човека“, који је нови човек у њима пошто су се поуздали у Господа. Отуда и ова молитва да верников дух може бити ојачан Божијим Духом.

Из овога бисмо могли да закључимо да је дух неких верника слаб, док је дух других верника јак. Да ли су јаки

или слаби зависи од тога да ли су примили Његово јачање. Пошто су они у Ефесу већ били запечаћени Светим Духом (Еф. 1:13-14), апостолова молитва за њих мора да се односи на дар који је другачији од Његовог пребивања. Његова молитва указује на то да они не само да морају да имају Светога Духа који обитава у њима, него морају да имају и Његову посебну силу која преплављује њихов дух, да би ојачала њиховог унутрашњег човека. Могуће је да имамо слабашан дух иако Бог пребива у нама.

Хришћанима је неопходно потребно да буду испуњени силом у свом унутрашњем човеку. Међутим, уколико не схвате колико су слаби, они неће тражити јачање Светога Духа. Често Божија деца не могу да се одазову на Господњи позив за службу само зато што, иако је њихово физичко стање добро, њихова осећања су слаба, хладна и невољна. Или чак и када су њихове емоције прилично узвишене, одушевљене и вољне, они налазе да су неспособни да служе Господу јер сада тело лено реагује. Такве појаве одају слабост духа у његовој надмоћи над осећањем и физичким телом. Ученици су се затекли управо у таквој ситуацији у Гетсиманском врту: „Дух је, додуше, вољан, али је тело слабо“ (Матеј 26:41, ССП). Вољност сама по себи није довољна; дух такође мора бити јак. Ако је снажан, он може да надвлада немоћ тела. Зашто се верници понекад повлаче и зашто су неуспешни у раду за душе? Објашњење за то је недостатак силе у њиховом духу. Исто важи и за околности. Како лако утиче на нас конфузија спољног света. Да нам је дух срчан, могли бисмо мирно и спокојно да се суочимо и са врло узнемиравајућим околностима. Молитва је прави доказ снаге унутрашњег човека. Снажан дух је способан да се много моли, и са свом истрајношћу све док одговор не стигне. Слаб дух постаје уморан и малодушан у одржавању молитве. Снажан дух може да се креће напред усред веома неповољних околности или осећања, али слаб дух је немоћан да се супротстави противљењу. Велика је потреба за силом у духу за духовно ратовање против Сатане. Само они који имају силу у унутрашњем човеку разумеју како да примењују своју духовну снагу у одупирању и нападању непријатеља. У супротном битка ће бити привидна, вођена

у машти разума или у узбуђењу емоција, а можда ће бити вођена и са оружјем тела и крви.

Да би унутрашњи човек био ојачан силом кроз Светога Духа, Божија деца морају да испуне своју дужност. Морају да се посебно предају Господу, да се одрекну свих сумњивих аспеката у свом животу, да буду вољни да се у потпуности покоре Божијој вољи и верују кроз молитву да ће Он Својом силом преплавити њихов дух. Бог ће без одлагања одговорити на очекивање њиховог срца, чим буду уклоњене све препреке са њихове стране. Верници не морају да чекају на испуњење Светим Духом, јер је Он већ сишао. Они само треба да испуне услов да би били испуњени Њиме, што ће рећи да морају да дозволе крсту да у њима дубље засече. Уколико су верни у вери и послушности, сила Светога Духа ће у веома кратком року прожети њихов дух и ојачати њиховог унутрашњег човека за живот и рад. Неки би могли да приме Његово испуњење одмах пошто се предају Господу, јер су већ испунили услове за такво испуњење.

Ова најезда Божије силе у нама, ово испуњење Његовог Духа, догађа се у људском духу. Његовом силом је покренут унутрашњи а не спољашњи човек, и оданде он постаје јак. Ово је веома важно да се препозна, јер нам помаже да применимо једноставну веру у нашој жељи за испуњењем Светим Духом (Гал. 3:14), уместо да очекујемо неке телесне утиске попут дрхтања, трзања, или бацања на земљу. Ипак, хришћани морају да буду опрезни да не користе веру као изговор за недоживљавање јачања Светим Духом. Морају се испунити услови за ово испуњавање и став верника мора бити непоколебљив. Бог ће испунити Своје обећање.

Читајући оно што апостол потврђује у следећим стиховима у Ефесцима трећој глави о разумевању, познању и испуњавању, уверени смо да га ово јачање силом у унутрашњем човеку чини веома осетљивим. Као и тело, и дух има своје функције и свест. Пре силног прилива силе Светога Духа у њихов дух, верници једва да могу да открију његову интуитивну силу; али након тога његова интуитивна сила постаје најкарактеристичнија и стога се лако открива. Како се унутрашњи човек јача, тако се

његова интуитивна сила повећава. Верници су у стању да осете и њено најмање кретање.

Исход испуњења духа Божијом силом је у томе да Му се дозволи да има потпуну превласт над душом и телом. Свака мисао, жеља, утисак и намера сада је управљана духом. Душа више не може да делује независно; уместо тога она постаје управница (слушкиња) духа. Штавише, посредством верниковог духа Свети Дух је у стању да додели Божији живот жеднима и умирућим људима. Међутим, ово испуњење Светим Духом разликује се од крштења Светим Духом, зато што је ово друго у сврси службе, док оно прво решава проблем живота (наравно, утицаће и на службу).

Живот по Духу

Преображавање из душевног у духовно не гарантује да верници никада више неће ходати по телу (плоти). Напротив, постоји свеприсутна опасност да се опет у то упадне. Сатана је увек у приправности да би искористио сваку прилику да их натера да из свог узвишеног положаја зароне у нижи живот. Зато је неопходно да Божија деца буду све време на опрезу и да следе Духа да би остала духовна.

„Да би се праведност, коју закон захтева, испунила на нама – који не живимо по телу него по духу . . . (Сада) који се држе Духа, мисле на оно што припада Духу . . . а Дух смера животу и миру“ (Рим. 8:4-6). Следити духа значи ходати супротно телу. Не следити дух значи живети по телу (плоти). Многи хришћани осцилирају између ово двоје: час следе једног, час следе другог. Они би требало да живе *само* по унутрашњем човеку, што значи да живе у складу са интуицијом духа, а ни на тренутак према души или телу. У таквом слеђењу духа они ће неизбежно да „мисле на оно што припада Духу.“ А исход ће бити „живот и мир.“

Живети духом значи живети по интуицији. То значи имати целокупни живот, службу и деловање у духу, увек бити њиме управљан и оснажен. Ово одржава верника у

животу и миру. Пошто он не може да остане у духовном стању ако не живи по духу, верник коначно мора да схвати његове различите функције и законе ако жели ваљано да хода.

Живети према духу јесте хришћанинов свакодневни задатак. Он би требало да схвати да ми не можемо да живимо ни од најплеменитијих осећања, ни од узвишених мисли. Морамо да живимо у складу са вођством које нам је дато посредством наше интуиције. Свети Дух изражава своје осећање посредством најосетљивијег чула нашег духа. Он не делује директно на наш разум, одједном нас наводећи да размишљамо о нечему. Сва Његова дела су извршена у нашој најскровитијој дубини. Ако желимо да познамо Његов ум требало би да се понашамо у складу са интуицијом нашег духа. Међутим, понекад можемо тамо нешто да осетимо а да не разумемо шта то значи, шта то захтева, или шта нам то саопштава. Кад год се то деси, морамо се посветити молитви, тражећи да нашем разуму буде дато разумевање. Једном када схватимо значење онога што смо интуитивно осетили, након тога би требало да се понашамо у складу са тим. Разум може одмах да буде просветљен и да му буде омогућено да разуме значење интуиције; али нагле мисли које потичу из разума у коме нема интуиције не би требало следити. Искључиво интуитивно учење представља мисао Духа. Само би то требало да следимо.

Такав живот у духу захтева *поуздање* и *веру*. Већ смо видели како сва добра дела тела (плоти) показују став независности према Богу. Сама природа душе је независност. Ако верници делују у складу са својом мишљу, осећајем и жељом, они немају потребу да проводе време пред Богом, да чекају на Његово вођство. Они који следе „плотске жеље и смерања“ (Еф. 2:3) не морају да се ослањају на Бога. Ако хришћани не увиде колико су бескорисни, непоуздани, и колико су крајње слаби у потрази за познањем Божије воље, они никада неће гајити срце поуздања у Њега. Да би примили Божије вођство у свом духу, они морају истога часа да чекају на Њега, морају да се уздрже од узимања свог осећања или мисли као водича. Сетимо се да све што радимо или што чинимо без поуздања, тражења и чекања

на Бога, је од тела (плоти) или ће пак бити учињено у телу. Са страхом и дрхтањем морамо да се ослонимо на Бога за вођство у скровитим дубинама духа. То је једини начин да се живи по духу.

Живети на овај начин захтева веру од верника. Вера је супротно гледању и осећању. Душевна особа је она која добија сигурност тако што схвата ствари које се могу видети и осетити; али човек који следи духа живи вером, а не гледањем. Неће га мучити недостатак људске помоћи, нити ће бити уздрман људским противљењем. Он може веровати Богу чак и у потпуном мраку зато што има веру у Бога. Пошто не зависи од самога себе, он може веровати невидљивој сили више него својој сопственој видљивој сили.

Живети према духу укључује и покретање дела откривањем и извршавање истог посредством Господње снаге. Често верници моле Бога за духовну силу да би извршили дело које уопште није било откривено у њиховој интуицији. То је једноставно немогуће, јер оно што је од тела, тело је. С друге стране, верници често спознају Божију вољу посредством откривења у својој интуицији, али улажу своју сопствену снагу у дело да би га извршили.* То је подједнако немогуће, јер како могу да отпочну са Светим Духом а да заврше с телом (плоти)? Они који следе Господа морају да буду доведени до места где немају поуздање у тело. Морају да признају да не могу да осмисле ниједну добру замисао и да немају силу да испуне дело Светога Духа. Свако умовање, бистрина, знање, таленат и дар – којима се свет сујеверно клања – мора бити остављено по страни да би се омогућило човеку да у потпуности верује Богу. Они који су Господњи требало би стално да признају своју сопствену недостојност и неспособност. Они се не усуђују да ишта отпочну пре него што су примили Божији налог, нити пак да покушавају да изврше Божију наредбу у самопоуздању.

Да бисмо живели у духу морамо да се крећемо у складу са осетљивим чулом његове интуиције, и да зависимо

---

* Види Део Други, Поглавље 4.

од његове способности да испуни откривени задатак. Добро почињемо ако следимо интуицију уместо мисли, мишљења, осећања или склоности; добро завршавамо ако се ослонимо на силу Духа а не на наш талент, снагу или способност. Једноставно имајте на уму да оног тренутка када престанемо да следимо своје интуитивно чуло, баш у том тренутку почињемо да живимо по телу а завршавамо марећи за ствари које се тичу тела (плоти). То заузврат убризгава смрт у дух. Само ако не „живимо по телу“ можемо живети „у духу“.

Наш циљ је да будемо духовни човек, али не и дух. Ако препознамо ову разлику наши животи никада неће бити по истом калупу. Ми смо данас људска бића и тако ће бити заувек, али ипак највеће достигнуће људског бића је да се развије у духовног човека. Анђели су духови, они немају ни тело ни душу. Али ми људска бића поседујемо обоје. Ми би требало да будемо духовни људи а не духови. Духовни човек ће задржати своју душу и тело; иначе би се свео на то да буде дух уместо да буде човек. Не, оно што се подразумева под духовним човеком јесте да је под контролом свог духа који је постао највиши орган целокупне његове особе. Не будимо у заблуди по овом питању. Духовни човек задржава своју душу и тело; бити духован не уништава ове органе нити њихове појединачне функције, зато оне чине човека оним што јесте. Иако духовни човек не живи по њима, он их сигурно није уништио. Уместо тога они су обновљени посредством смрти и васкрсења, тако да су савршено сједињени са духом и постали инструмент за његово изражавање. Отуда ће емоција, разум и воља остати у духовном човеку, али у потпуности подложни вођству интуиције.

Емоција духовног човека је потпуно под контролом његовог духа, и више не успоставља независни курс као што је некада чинила. Она не спутава дух нити се противи његовом кретању, зато што не инстистира на својој привржености и осећању. Емоција се сада радује само у ономе што дух воли, воли само оно што дух усмерава, осећа само оно што дух дозвољава. Дух је постао њен живот; када се дух покрене, емоција се одазива.

Разум духовног човека такође сарађује са духом, не лутајући више као у прошлости. Не противи се откривању духа изношењем својих разлога и аргумента, нити нарушава мир духа са многим конфузним мислима, нити се буни против духа хвалишући се сопственом мудрошћу. Управо обрнуто, разум потпуно сарађује са интуицијом у напредовању на духовном путу. Ако дух открије било какво откривење, разум уочава његово значење. То ће помоћи духу да се бори у случају да потоњи уђе у рат. Ако Свети Дух жели да научи било коју истину, разум ће помоћи духу да то схвати. Овај други, међутим, има власт да заустави мишљење разума, као и да га покрене.

Духовни човек такође задржава своју вољу, али ни она више није независна од Бога, већ сада одлучује у складу са налогом духа, одбацујући своје „ја“ као своје средиште. Воља не инстистира на својој жељи као раније. Према томе, она је погодна да се покори Богу. Више није крута и тврдоглава, већ је потпуно сломљена; стога не може да се одупре Богу или да се бори против Њега. Њена дивља природа је припитомљена. Сада када дух прима откривење и схвата Божију жељу, воља одлучује да следи. Стоји на вратима духа попут курира, и чека сваку његову наредбу.

И тело духовног човека је подложно духу. Зато што је очишћено драгоценом крвљу и због тога што је крст поступао са његовим страстима и пожудама, оно сада може да служи као послушни слуга наредби духа, јер се она преноси телу из духа посредством душе. Оно никако не мами душу на многе грехе посредством својих страсти и пожуда, као што је то раније чинио. Уместо тога, тело се сада брзо одазива на сва упутства духа. Овај други посредством обновљене воље има потпуну власт над телом. Прошли су дани када је тело притискало слабог унутрашњег човека. Дух духовног човека је ојачао и тело је под његовом влашћу.

Апостол Павле је описао право стање духовног човека у 1. Солуњанима: „А сам Бог мира да вас посвети потпуно, те да се ваш неоштећени дух, и душа, и тело, беспрекорно сачувају приликом доласка Господа нашега Исуса Христа“

(1. Сол. 5:23). Отуда је опис духовног човека који се може приказати из свега онога што је речено следећи:

1) Он има Бога који пребива у његовом духу, освећујући га потпуно. Његов живот преплављује целу његову личност тако да свака његова компонента живи животом духа и функционише у снази духа.

2) Он не живи душевним животом. Свака његова мисао, маштање, осећање, замисао, љубав, жеља и мишљење обновљено је и очишћено Духом и доведено у покорност његовом духу. Они више не делују самостално.

3) Он још увек поседује тело, зато што није некакав бестелесни дух; па ипак физичка исцрпљеност, бол и потреба не приморавају дух да се стрмоглави са свог уздигнутог положаја. Сваки уд тела постао је оруђе праведности.

Дакле у закључку, духовни човек је онај који припада духу; целокупни човек је управљан унутрашњим човеком; сви органи његовог бића су му у потпуности потчињени. Његов дух је оно што карактерише његов живот јединственим – све проистиче из његовог духа, док му сам пружа апсолутну верност. Ниједну реч не изговара, нити иједно дело не врши према себи; радије се одриче своје природне силе сваки пут да би црпео силу из духа. Једном речју, духовни човек живи духом.

ЧЕТВРТИ ДЕО

ДУХ

3

Духовни рад

ДОК верник наставља својим духовним путем, он постепено почиње да увиђа да је живети за себе грех, да, највећи грех његовог живота. Живети за себе је као зрно пшенице које пошто је пало на земљу, одбија да умре и самим тим остаје само. То што човек тражи да буде испуњен Светим Духом да би био духовно снажан је само због тога да би угодио себи – да би себе усрећио. Јер ако би живео потпуно за Бога и Његово дело овај верник не би размишљао о својој личној срећи или расположењу. Он би сигурно разумео значење духовности. Али уместо тога он дубоко у свом срцу више воли самољубље душе.

Сва Божија деца су Божије слуге. Сваки од њих добија неки дар од Господа: нема изузетака (Мат. 25:15). Бог их поставља у Своју цркву и свакоме додељује службу коју треба обављати. Божији циљ није да верников дух учини спремиштем духовног живота који ће убрзо пресушити; ако Божији живот у њему стагнира, он почиње да се осећа сувим. Не, духовни живот је за духовни рад; духовни рад изражава духовни живот. Тајна такве врсте живота лежи у непрестаном изливању тог живота ка другима.

Верникова духовна храна није ни мање ни више него извршавање Божијег дела (Јован 4:34). Царство Божије веома трпи у рукама „духовних верника“ који су заузети молитвом и библијским проучавањем, и присуствују само због *своје* духовне потребе. Господњи народ једноставно треба да верује Богу за испуњавање како телесних тако и духовних потреба. Ако су вољни да поднесу гладовање да

би остварили оно што Бог тражи од њих да ураде, биће задовољни. Духовна храна једноставно значи чинити Његову вољу. Заокупљеност сопственим снабдевањем узрокује оскудицу, док брига о Божијем царству доноси задовољство. Онај ко је заокупљен Очевим послом, а не својим, биће увек сит.

Божије дете не би требало да буде сувише забринуто за стварање нових добитака; оно што му је у суштини потребно то је да задржи оно што већ има, јер не изгубити нешто само по себи је добитак. А начин да задржи оно што поседује јесте да то користи. Закопати га под земљу сигуран је начин да се изгуби. Када верник дозвољава да живот у његовом духу слободно тече, он не само да ће задобити друге, него ће и себе задобити. Човек добија ако изгуби себе због других, а не гомилајући ствари за себе. Живот унутар духовног човека мора да се ослободи вршењем ду-ховног рада. Ако је нечије унутрашње биће увек отворено и слободно (наравно, оно мора бити затворено за непријатеља), Божији живот ће потећи из њега на спасење и изградњу многих. Оног тренутка када престане духовни труд, управо тог тренутка и духовни живот је блокиран. Ово двоје су нераздвојни.

Без обзира на то какво земаљско занимање би верник могао да има, њему је Бог доделио и меру извесне службе. Онај ко је духован зна своје место у Христовом телу; као последицу тога, он такође зна и границе своје службе. Сваки уд има своју корисну службу; његов рад се састоји у испуњавању те службе. Неки дарови се дају на корист одређених удова; док су други, на корист целог тела. Хришћанин би требало да препозна границе свог дара и да ради у оквиру тих граница. Али многи оману у томе. Они се или повлаче из свог рада и тако гуше развој свог духовног живота, или се прекомерно шире на своју штету. Злоупотреба руку и ногу штети човеку исто онолико колико и никакво коришћење истих. Један сигуран начин да се изгуби живот, као што смо видели, је покушај да духовни живот задржимо за себе; али радити на слепо може подједнако да успорава живот.

Духовна сила

Морамо да чезнемо да се искуствено испунимо Духом Светим ако желимо да имамо силу у сведочењу за Христа и у борби против Сатане. У данашње време све више људи је у великој потрази за таквим искуствима. Али требало би да поставимо питање шта се крије иза такве потраге. Колико је оних који жуде за тим да би се хвалисали? Колико је оних који желе славу за своју плот? Колико је оних који се надају да ће људи лако пасти под њиховом силом? Морамо јасно да разлучимо зашто се жарко молимо за силу Светога Духа. Ако наша побуда није од Бога нити је једно са Богом, ми сигурно нећемо добити ту силу. Божији Свети Дух се не спушта на човеково „тело“ (плот); Он силази само на Божији новостворени дух у човеку. Ми не можемо дозволити спољашњем човеку, то јест телу (плоти) да истрајава док молимо Бога да урони нашег унутрашњег човека, дух, у Његов Дух. Све док тело (плот) наставља нетакнуто, Божији Свети Дух се никада неће спустити на човеков дух, јер би човек на тај начин још више растао телесно и хвалисаво ако би му за то била дата сила.

Више пута смо напоменули да Голгота претходи Педесетници. Свети Дух није вољан да додели силу људима и женама са којима крст није поступао. Пут који води до горње собе у Јерусалиму протеже се од Голготе. Само они који су саобразни Господњој смрти могу да приме силу од Господа. Божија Реч то потврђује: „Не изливајте га (свето уље помазања) по људском телу“ (2. Мој. 30:32, ССП). Божије свето уље неће бити изливено по телу (плоти), било да је изразито окаљано или је веома пречишћено. Тамо где недостаје обележје крста, тамо нема ни уља Духа. Посредством смрти Господа Христа Бог изговара Своју пресуду на све оне који су у Адаму: „Сви морају да умру.“ Баш као што Небеска Сила није сишла све док Господ Исус није умро, тако ни верник не би требало да очекује ту Силу ако тек треба да спозна смрт Господа Исуса у свом искуству. Историјски гледано, Педесетница је следила након Голготе; искуствено, бити испуњен силом Светога Духа следи након ношења крста.

Тело (плот) је заувек осуђено пред Богом и Бог га је осудио на смрт. Зар ми не покушавамо нешто немогуће ако не желимо њену смрт, већ тежимо да украсимо тело (плот) Светим Духом да би било снажније у служби? На крају крајева, шта је наш циљ? Лична привлачност? Слава? Популарност? Да нам се диве духовни верници? Успех? Угађање човеку? Самоизграђивање? Људи помешаних мотива, они који су неодлучни, неће бити у стању да приме крштење у Светом Духу. Ми бисмо можда могли да сматрамо свој мотив чистим, али наш Првосвештеник, кроз различите околности, омогућиће нам да спознамо своје право срце. Све док дело није унапред пропало, и док нисмо презрени и одбачени, нећемо почети да разазнајемо намеру свог срца. Сваки онај кога Господ заиста употребљава прошао је тим путем. Време када примамо силу настаје тек пошто крст изврши свој задатак.

Али, зар нема многе Божије деце која никада нису имала дубље искуство крста, а да су ипак силна у сведочењу и изгледа као да их Господ веома употребљава? Библија указује на то да постоји уље које је веома слично светом уљу помазања (2. Мој. 30:33). Начињено је *слично* светом уљу помазања, али оно ипак није *свето*. Не будите обманути или поласкани сопственим успехом или славом. Само обратите пажњу на то да ли је старо створење, укључујући и све оно што долази рођењем, прошло кроз крст. Свака сила коју поседујемо пре него што је (тело) плот предато на смрт, сигурно *није* сила Светога Духа. Они са духовним увидом који живе с друге стране завесе врло добро схватају да такав успех нема ни трунку духовне вредности.

Само када нека особа заиста осуди своју плот и почне да живи по духу, може да прими стварну силу од Бога. У противном, његова плот би била опскрбљена духовном силом. Како нечији дух може да прими посебну силу ако плот није искусила смрт, будући да плот влада својом сопственом снагом и непрестано потискује дух? Божија сила се спушта само на онај дух који је пун Његовог Светог Духа. То је једина могућност. Не може бити другог начина да се сила Светога Духа манифестује. Зар није истина да када је посуда већ пуна, да ће се природно све оно што му се

дода преливати? Дакле, да бисмо примили силу, потребно је да умремо старом створењу и научимо како да живимо по Духу.

Сваки хришћанин би требало да тражи силу Светога Духа. Није довољно да то само ментално схвата. Његов дух мора бити захваћен Небеском Силом. Успешност нечијег рада зависи од тога да ли он има искуство да је толико урођен у Светог Духа. Божијем Духу је потребан излаз, али нажалост, колико је људи код којих Он заправо може да пронађе тај излаз? Постоје препреке греха, поноса, хладноће, самовоље или ослањање на душевни живот. Божија сила нема излаз! Имамо исувише много других извора снаге поред Његове!

Тражећи силу Светога Духа морамо одржати свој разум чистим и своју вољу живом, штитећи се тако од непријатељске преваре. Такође морамо дозволити Богу да очисти из нашег живота све оно што је грешно, неправедно или сумњиво, да би целокупно наше биће могло бити предато Господу. Тада би требало да „посредством вере примимо обећаног Духа“ (Гал. 3:14). Почивајте у Богу уздајући се да ће Он благовремено испунити Своју Реч. Међутим, немојте да заборавите Његово обећање. Ако дође до одлагања, искористите прилику за пажљивије испитивање свог живота под Његовом светлошћу. Радосно прихватајте свако осећање које долази са силом; али ако Бог сматра да је прикладно да силу не прати осећање, једноставно верујте да је Он заиста испунио Своју Реч.

Како неко процењује да ли је примио обећање? Гледајући своје искуство. Онај ко је примио силу има изоштрена духовна чула и такође поседује начин изражавања – не од овога света – да сведочи за Господа. Његова служба је делотворна и доноси трајни род. Сила је основни састојак духовне службе.

Пошто је примио оспособљење од Светога Духа, верник постаје веома осетљив на чула свог духа. Он би требало да одржава свог унутрашњег човека стално слободним, допуштајући Светом Духу да излије Свој живот у његово биће и кроз његово биће. Одржавати унутрашњег човека слободним значи одржавати га у делотворном стању за

Светога Духа. На пример, претпоставимо да Бог пошаље верника да води састанак. Дух овога човека мора бити приступачан. Не би требало да долази на састанак с духом који је оптерећен многим бригама или оптерећењима, иначе целокупни састанак ће бити погођен утученошћу, стварајући тешку и неподношљиву ситуацију. Онај који води не би требало да носи своје бреме на састанак и да очекује да га заједница ослободи тог бремена. Свако ко се ослања на одазив заједнице да га ослободи његовог бремена, осуђен је на неуспех. Када ступа на место састанка, дух вође мора бити неоптерећен и слободан. Многи посетиоци су крцати бременима. Због тога их вођа прво мора растеретити молитвом, песмом, или истином пре него што може да пренесе Божију поруку. Он не може да очекује да ће ослободити друге док је и сам везан оковима који нису раскинути.

Требало би јасно имати на уму да је духовно окупљање заједница духа са духом. Гласник преноси своју поруку из свог духа, а слушалац прима Божију Реч у свом духу. Да је гласников или слушаочев дух измучен и у ропству, био би немоћан да се отвори према Богу и да се одазове на Његову Реч. Сходно томе, дух вође би требало да буде слободан да би у почетку могао да ослободи дух заједнице и тада може да им пренесе Божију поруку.

Ми морамо да имамо Небеску Силу да бисмо остварили моћно дело; али морамо стално да држимо свој дух приступачним да бисмо дозволили да та Сила слободно извире из нашег духа. Манифестација силе варира у свом опсегу. Искуство које хришћанин има на Голготи упоређује се са искуством Педесетнице. Ако је човеков дух слободан, Божији дух може да делује.

Повремено у раду човек може да доживи затварање свог унутрашњег човека, посебно приликом обављања личног рада. То се може догодити услед стања друге стране. Друга страна можда нема отворен дух или разум да прими истину, или може имати неприкладне мисли које блокирају изливање духа. Такво стање ће завладати у духу духовног радника. Прилично често знамо да ли смо у стању да вршимо било какву духовну службу самим посматрањем

става друге стране. Ако установимо да је наше унутрашње биће опкољено њиме, нисмо у стању да му пренесемо истину.

Када бисмо себе приморали да радимо пошто наиђемо на затварање нашег духа, ми највероватније не бисмо радили путем њега, него своји разумом. Па ипак, само дело учињено духом остварује трајне резултате. Шта год да је остварено разумом нема духовну силу. Наши напори ће изгубити своју ефикасност ако се у почетку не припремимо кроз молитву и ослобађањем нашег духа за преношење Божије Речи. Морамо да научимо како да живимо по духу да бисмо на крају знали како да делујемо по њему.

Започињање духовног рада

Није мала ствар започети неки рад. Хришћани никада не би могли да отпочну било шта засновано на темељу потребе, користи или заслуга. Ово можда ни најмање не указује на Божију вољу. Можда ће Он подићи друге људе да предузму овај задатак или ће га можда привремено прекинути до неке друге прилике. Људи могу да се разочарају, али Бог зна шта је најбоље. Због тога потреба, корист и заслуга не могу да послуже као показатељи за наш рад.

Дела апостолска су најбоља помоћ у приступу нашем раду. Не налазимо никога да се посвећује као проповедник, нити некога ко је одлучио да обавља Господње дело чинећи себе мисионаром или пастором. Оно што видимо то је да Свети Дух лично одређује и шаље људе да обављају то дело. Бог никада не тражи добровољце за Његову службу, Он једноставно шаље кога *Он* хоће. Не видимо да ико самога себе бира, Бог је тај који бира Свог духовног радника. Сасвим је сигурно да ту нема места човековој плоти. Када Бог бира, чак ни Савле из Тарса не може да се одупре томе; када Бог не изабере, чак ни Симон то не може да купи. Бог је једини господар Свога дела, јер Он неће дозволити у њему никакву људску мешавину. Човек никада не иде да ради, али Бог је увек тај који *шаље* човека да обави Његово дело. Према томе, духовна служба мора бити отпочета тиме што нас Сам Господ позива. То не би требало да буде путем

проповедниковог убеђивања, охрабривањем пријатеља, или склоношћу нашег природног темперамента. Нико у телесној обући не може да стоји на светом тлу Божије службе. Многи неуспеси и велика штета и конфузија до које је дошло, настаје због људи који *долазе* да раде, уместо да су послани да раде.

Изабрани духовни радник није слободан да се креће, чак ни пошто је изабран. Са телесног становишта ниједан рад није толико ограничен као духовни рад. У Делима апостолским читамо о изразима као што су: „Рече му Дух" (Дела 10:19); „послани од Светога Духа" (Дела 13:4); „пошто им је Дух Свети забранио" (Дела 16:6). Осим што је послушан наредбама, човек нема власт да било шта одлучује. У оно време дела Апостола су вршена обраћањем пажње на разум Светога Духа који је био схваћен у њиховој интуицији. Како је то једноставно! Ако верници морају сами да осмишљавају и управљају духовним радом, ко је онда компетентан осим оних који су природно способни, паметни и образовани? *Али*, Бог је одбацио све оно што припада телу (плоти). Верници *могу* да буду употребљени од стране Господа да обаве најделотворнији рад, али само ако је њихов дух свет, жив и пун силе пред Господом. Бог никада није делегирао власт верницима да имају контролом над Његовим делом, зато што Он жели да они слушају шта им Он говори у њиховом духу.

Упркос великом пробуђењу у Самарији, Филип није био одговоран за даље дело јачања. Он мора одмах да иде у пустињу да би „незнабожачки" евнух био спасен. Ананија није чуо за Савлово обраћење, али није могао да одбије када је био послат да оде да се моли за Савла, мада је према стандардима људског расуђивања ризиковао свој живот, одлазећи директно у прогонитељеве руке. Петар није могао да се одупре ономе што му је Свети Дух показао, иако је јеврејска традиција забрањивала Јеврејима да посећују било којег припадника неког другог народа и да се друже са њим. Свети Дух је послао Павла и Варнаву; али је задржао право да им забрани улазак у Азију; касније је ипак одвео Павла у Азију и основао цркву у Ефесу. Сва дела

су у рукама Духа; верници се једноставно покоравају томе. Да је то било препуштено људским мислима и жељама, многа места која је требало посетити не би била посећена, а и многа друга места која не би требало посетити била би посећена. Ова искуства из Дела апостолских неизбежно нам говоре да и ми морамо да следимо вођство Божијег Духа у нашој интуицији и да не следимо своје мишљење, разум или жеље. Она нам такође указују и на то да нас Он не води према нашој мудрости, жељама или расуђивањима, јер су она често у супротности са вођством Светога Духа у нашем духу. Како онда смемо да се усуђујемо да следимо свој разум, емоције или вољу, када се чак ни Апостоли нису кретали по тој основи?

Сва дела на која нас Бог позива да их остваримо откривају се у интуицији духа.* Ми ћемо одступити од Божије воље ако следимо мисао нашег разума, осећај наше емоције или жељу наше воље. Само оно што је рођено од Духа – дух је, ништа друго није. У свим својим напорима хришћани морају да чекају на Бога док не приме откривење у својој интуицији, иначе ће се тело (плот) учврстити. Бог ће нам несумњиво дати духовну снагу за задатак на који нас позива да извршимо. Дакле, овде је изванредно начело које треба запамтити: никада не надилазимо снагу свога духа. Ако предузмемо више од онога што се тамо налази, неизбежно ћемо се ослонити на своју природну снагу за помоћ. То ће бити почетак невоља. Претеривање у раду спречава нас да живимо по свом духу, и тако нам онемогућава да постигнемо право духовно остварење.

Како су само људи у данашње време присвојили разум, мисао, идеју, осећање, жељу и чежњу као водеће чиниоце у раду! Они потичу из душе и не садрже ни трунку духовне вредности. Они могу бити добри управници, али сигурно нису добри господари. Бићемо поражени ако их следимо. Духовна служба мора да проистиче из духа; једино ће ту Бог открити Своју вољу.

Док помажу другима, духовни радници никада не смеју да дозволе да чулни (природни) утисци надмаше духовне

---

* Види Део Пети, Поглавље 1.

односе. Они би требало да пружају духовну помоћ у свакој чистоти; било какво чулно осећање може бити штетно. Ово је често опасност и замка за духовне раднике. Чак и наша љубав, привржености, брига, бреме, интересовање и ревност морају бити у потпуности под вођством духа. Немарност у одржавању овог закона доводи до небројених моралних и духовних пораза. Ако дозволимо да природна привлачност и људско дивљење или пак њихов недостатак управљају нашим напорима сигурно ћемо оманути у нашем раду и наши животи ће бити уништени. Да бисмо стекли праву родност често морамо да занемаримо телесне односе или, у случају оних који су нам најдражи, барем да их пребацимо на неко споредно место. Наше мисли и жеље морају у потпуности бити предате Господу.

Ми ћемо предузети све што интуитивно знамо посредством вођства Светога Духа; плот нема могућности да учествује у Божијој служби. Обим наше духовне корисности зависи од тога колико је крст продро у нашу плот. Не гледај на очигледан успех; радије погледај колико је учињено посредством Божијих распетих људи. Ништа не може да покрије плот, чак ни добра намера, ревност или рад, иако би могли бити у име Господа Исуса и ради небеског царства. Сам Бог ће деловати; Он не подноси никакво мешање плоти. Требало би да увидимо да по питању служења Богу постоји могућност да се принесе чак и „несвети огањ“ – онај који није духован. Ово буди Божји гнев. Сваки огањ који у нашем духу није запалио Свети Дух само је несвети огањ и у Божијим очима се сматра грешним. Нису сва дела учињена за Бога, и Његова дела. Обављати нешто за Њега није довољно; питање је ко то ради? Бог неће признати ниједан рад као Свој ако то једноставно одражава верникову активност и ако је спроведено његовом снагом. Божије признато дело мора да врши лично Бог кроз верников дух. Шта год долази од плоти, пропашће заједно са плоти; једино оно што долази од Бога остаје довека. Извршавање онога што је Он наложио никада не може да пропадне.

Циљ духовног рада

Духовни рад има за циљ да оживи човеков дух или да изгради живот у духу. Наш рад неће бити вредан или делотворан ако није усмерен према духу који се налази у самој дубини човековог бића. Грешнику је потребан живот, а не некаква узвишена мисао. Вернику је потребно све што може да негује његов духовни живот, а не само познавање Библије. Ако је све оно што преносимо само изванредни делови проповеди, дивне параболе, узвишени појмови, мудре речи или логички аргументи, ми само пружамо додатне мисли људском разуму, поново побуђујемо његове емоције или активирамо његову вољу да донесе још једну одлуку. Да ли они долазе са потпуно исцрпљеним духом и одлазе са подједнако исцрпљеним духом, упркос нашим тешким напорима које спроводимо у њихово име. Грешнику је потребно да његов дух васкрсне, а не да буде у стању да се боље препире, да пролива бујицу суза, или да непокољебљивије доноси одлуке. Слично томе, вернику није потребно спољашње изграђивање, будући да њему стварно недостаје изобилнији унутрашњи живот – да би могао духовно да расте. Ако усмеримо своју пажњу на спољашњег човека а занемаримо унутрашњег, наш рад ће бити крајње површан и узалудан. Такав рад се своди на никакав рад, а можда је и гори од никаквог, јер се неспорно троши много драгоценог времена.

Човек може бити ганут до суза, може да призна своје грехе, може да сматра откупљење разумним, може исповедати своје интересовање за веру, може потписати картицу одлуке, може да чита Библију и да се моли, може чак и са радошћу да сведочи; али његов дух још увек није примио Божији живот и стога је и даље мртав. Зашто? Зато што је човекова душа способна да врши све то. Сасвим сигурно, ми не презиремо те појаве; али ипак препознајмо да осим духа који је оживљен, та побожна дела су само стабиљке без корена које ће се потпуно осушити под жарким сунцем. Када се дух наново роди, он може да покаже исте манифестације у спољашњој души. Међутим, у дубини

свог бића он добија нови живот који омогућава човеку да позна Бога и да упозна Исуса Христа кога је Бог послао. Ниједно дело нема никакав духовни учинак, осим оног које оживљава дух за интуитивно знање о Богу.

Требало би да схватимо да је сасвим могуће примењивати „лажну веру" и доживети „лажно духовно препорођење". Многи бркају разумевање са веровањем. Прво једноставно значи да разум схвата разложност истине и сматра је веродостојним. Ово друго, према духовном чулу, подразумева сједињење; то јест, верујући да је Господ Исус умро за нас ми се сједињујемо са Његовом смрћу. Људи могу да схвате учење, али није обавезно да то значи и да верују у Господа Исуса. Оно што ми истичемо то је да људи нису спасени посредством њиховог доброг дела, него да добијају вечни живот верујући у Сина Божијег. Људи морају да *верују* у Божијег Сина. Многи верују у учење о откупљењу, али не верују у Спаситеља који откупљује. Њихово духовно препорођење је лажно ако само напуне посуду јагњетовом крву, а не наносе је и на врата свога срца. Безброј је оних који исповедају да су хришћани а којима недостаје интуитивно знање о Богу, иако живе као прави духовно препорођени хришћани – чисти, побожни, предусретљиви, редовно се моле и читају Библију, па чак долазе и на богослужења. Они могу да слушају и разговарају о Богу, па ипак да не *познају Бога*, и да немају лично знање о Њему. „Моје овце познају мене . . . па ће слушати мој глас" (Јован 10:14, 16). Они који не познају Бога нити слушају Његов глас, нису Његове овце.

Пошто човеково заједништво са Богом почиње духовним препорођењем и наставља се у потпуности у духу, очигледно је да наш целокупан рад у овоме мора да има своје средиште. Резултат хвалисања привидним успехом због тога што смо распламсали људско одушевљење је у ствари рад без Бога. Једном када смо савладали лекцију о средишњем месту духа, наши напори би требало да претрпе драстичне промене. Ми не радимо без циља једноставно следећи оно што сматрамо да је добро; ми имамо посебан циљ, изграђивање човекових скровитих дубина. У прошлости смо стављали нагласак на природно;

сада морамо да нагласимо духовно. Духовна служба не подразумева ништа друго него деловање нашим духом за оживљавање духова других људи. Ништа друго се не може тако назвати.

Када стварно признамо да ништа од онога што *ми* имамо не може да додели живот човеку, тада ћемо открити колико смо бескорисни у себи. Када престанемо да зависимо од себе и да користимо оно што имамо, заиста ћемо увидети колико смо слаби. Тек тада ћемо сазнати колику силу има наш унутрашњи човек. Пошто се обично толико ослањамо на душу којом ћемо живети, ми природно не схватамо колико је наш дух у ствари слаб. Сада када верујемо искључиво у силу духа дошли смо до спознаје стварне снаге нашег духовног живота. Ако смо одлучни да пружимо живот човековом духу, а не само да помогнемо разуму да схвати, осећању да се покрене или вољи да одлучује, одмах ћемо увидети да ако нас Свети Дух заиста не употреби, да смо апсолутно неуспешни. „Који се не родише од крви, ни од воље тела, ни од мужевљеве воље – него од Бога“ (Јован 1:13). Како их можемо родити ако их Бог није родио? Ми сада знамо да сва дела морају да буду учињена од стране Бога; ми смо само *празне* посуде. Ништа у нама није у стању да их роди; ништа у њима није у стању да се само роди. Бог је тај који излива Свој живот кроз наш дух. Дакле, духовни рад значи да Бог обавља Своје дело. Оно што Он није учинио, не сматра се духовним радом.

Требало би да молимо Бога да нам открије природу и величину Његовог дела. Ако схватимо колико Његово дело захтева Његову велику силу, постидећемо се својих замисли и посрамићемо се због сопственог самопоуздања. Видећемо да су сви наши напори само „мртва дела“. Иако понекад посебном милошћу Бог благосиља наше напоре далеко више него што они то заслужују, ипак би требало да се уздржимо од тога да тумачимо да нам је то зелено светло да наставимо тим путем. Све што ми сами постигнемо бескорисно је и опасно. Требало би да схватимо да Божији рад није остварен у напетој атмосфери, привлачном окружењу, романтичном мишљу, поетском маштом, идеалистичким гледиштем, рационалним предлогом, страственошћу, нити

узбуђеном вољом. Ово би могло бити прикладно да је духовни рад само сан, а не стварност. Али такав покушај је због тога да би се обновио човеков дух и да му се дарује васкрсли живот. Сходно томе, то може да постигне само Бог својом силом која је васкрсла Господа Исуса из мртвих.

Тако увиђамо да уколико не преносимо *Божији живот* људима, наш рад не заслужује никакве похвале на небу. Све што не потиче од унутрашњег човека у коме пребива Божији Дух немоћно је да додели живот, без обзира на то колико компатибилно или некомпатибилно то дело може бити са разумом и осећањем. Лажна духовна способност може наизглед да доведе до резултата, али никада не може дати прави живот човековом мртвом духу. Она може постићи све и свашта, осим једиког стварног циља духовнога рада.

Ако заиста желимо да другима пружимо живот, сила коју користимо очигледно мора бити Божија. Али у случају да користимо силу душе, неуспех је неизбежан зато што душа, иако сама по себи жива (1. Мој. 2:7), не може да оживи друге; јер „Дух је оно што оживљава“ (Јован 6:63). Имајмо на уму и да „последњи Адам (Господ Исус) поста дух који оживљава“ (1. Кор. 15:45). Као што је Господ Исус „свој живот (душу) излио до смрти“ (Иса. 53:12, ССП), тако и свако ко би служио као канал за Његов живот мора исто тако да преда свој природни живот на смрт да би могао да ради са животом духа на духовном препорођењу других људи. Ма колико био привлачан душевни живот, он нема репродуктивну силу. Немогуће је привући природну силу као покретачку снагу за обављање духовног рада. Старо створење никада не може да буде извор новог створења, нити старо може да послужи као помоћник новом. Ако се трудимо откривењем Светога Духа и у Његовој снази, наши слушаоци ће бити пресведочени и Бог ће им оживети дух. У противном, оно што им пружамо једноставно постаје водећа замисао која може привремено да стимулише, али не оставља трајни резултат. У оба случаја може се применити исти рад, али оно што потиче од силе духа постаје духовни живот, док се оно што се ослања на самовољу претвара у природно расуђивање. Штавише, све што се

уради у снази природног живота изазваће апетит људи за више таквог осећања и расуђивања, аутоматски и неизбежно их привлачећи ономе који задовољава такве потребе. Неупућени то сматрају духовним успехом, јер се многи окупљају; али оштроумни могу да уоче да у њиховом духу не постоји живот. Ефекат таквог настојања у области религије сличан је ефекту опијума или алкохола на тело. Човеку је потребан живот, а не некакве замисли или узбуђење.

Сходно томе, одговорност хришћана је управо ова: да принесу свој дух Богу као посуду и да предају на смрт све што се тиче њих самих. Ако они не ометају свој дух нити покушавају да другима дају оно што имају у себи, Бог увелико може да употреби Своју децу као преноснике живота за спасење грешника и изграђивање верника. Без тога, оно што слушалац прима је само мисао, разумевање и осећање духовног радника; он никада не прихвата Господа као Спаситеља, нити је оживљен његов мртви дух. Схватајући да је наш циљ да пружимо живот човековом духу, ми очигледно морамо да будемо ваљано припремљени. Искреним одрицањем од душевног живота и потпуним ослањањем на унутрашњег човека, видећемо да речи које Господ говори кроз наша уста настављају да буду „дух и живот“ (Јован 6:63).

Престанак духовног рада

Духовни рад се непрестано одвија кретањем Светога Духа – никада невољно, никада под присилом, дакле без потребе за телесном моћи. Наравно, то не подразумева да нема противљења света или напада од непријатеља. То једноставно значи да се дело обавља у Господу са свесношћу да има Његово помазање. Ако Бог још увек зах-тева рад, верник ће наставити да осећа како напредује у том кретању, ма колико тешко би могло да буде његово стање. Свети Дух има за циљ изражавање духовног живота. Рад остварен у Њему на одговарајући начин развија живот у духу. Нажалост, многе Божије слуге су често под притиском од стране средине или других чинилаца да раде механички.

Чим особа постане свесна тога, требало би да испита да ли Дух жели такав „механички рад“, или да ли ће га Бог позвати у другу службу. Божије слуге би требало да знају да задатак који је отпочео духовно – то јест у Духу – не мора обавезно да се и наставља на тај начин. Бог је отпочео многа дела, али када Он више нема потребу за њима, људи често желе да се она продуже. Ако сматрамо заувек духовним оно што је отпочео Свети Дух, неминовно је да ће се духовно променити у телесно.

Духовни хришћанин више не може да ужива у помазању Духа у делу које је постало механичко. Када је неки задатак већ објављен од стране Бога као непотребан, а хришћанин га одржава због спољашње организације (са или без форме) која га окружује, онда се то мора извршити тако што ће црпсти силу из сопствених способности, а не из Божије силе. Ако верник истраје у раду након престанка духовног рада, он мора да користи своју душевну моћ као и физичку силу да са тим настави. У правој духовној служби човек мора у потпуности да се одрекне свог природног талента и дара; само на тај начин може да донесе род за Бога. Ако се не одрекне тога да га подржавају човеков разум, таленат или дар, онда сваки труд који Свети Дух не води пропада.

Духовни радник мора пажљиво да проучи који део његовог рада Свети Дух помазује. Тада ће моћи да сарађује са Њим и да делује у оквиру Његове силе. Дужност духовног радника је да разазна ток Духа и њега да следи. Рад би требало прекинути ако више не ужива Божије помазање и ако више не иде Његовим током те ствара тром и млитав осећај. Требало би пронаћи нешто друго што слободно тече с духом. Духовни човек разазнаје брже од других. На њему је да утврди где је ток Светога Духа? У ком правцу плови? Сваки рад који ствара препреке духовном животу, који не успева да изрази живот духа, или који спречава Божији Дух да се прелива, постао је јасна препрека, без обзира на то како је добро започет. Такав рад би требало обуставити или исправити, да би верник могао да се покорава животу у духу. Духовни радник ће можда морати да измени свој однос према том раду.

Можемо навести многе случајеве да бисмо показали како је Господњи народ запетљан у „организацију“, на штету њиховог живота. У почетку су ове Божије слуге примиле огромну духовну силу и Бог их је силно употребио на спасавању и изграђивању човека. Касније је искрсла потреба за неком врстом „организације“ или „метода“ да би се сачувала милост која је дарована. Услед потреба, захтева, а понекад и наредаба, од ових служитеља се захтевало да предузму такозвану службу „поучавања“. Тако су били везани околностима и више нису имали слободу да следе Светога Духа. Њихов духовни живот је постепено опао, иако је споља организовани рад и даље наставио да напредује. Таква је прича о безбројним поразима.

Каква трагедија вреба данас у духовном раду! Многи сматрају свој рад као теретом. Зар нема много оних који кажу: „Толико сам заузет послом да имам мало времена за заједништво са Богом. Надам се да ћу наћи прилике да привремено обуставим рад да бих опоравио свој дух за следећи задатак.“ Како је то само прожето опасношћу! Наш рад би требало да буде плод заједнице нашег духа са Господом. Сваки задатак би требало предузети радосно као преливање живота духа. Ако то постане терет и раздваја живот духа од Господа Исуса, онда се с тим мора прекинути. Пошто је ток Духа променио свој правац, човек мора да открије његову промену правца и да га у складу са тим следи.

Велика је разлика између Светога Духа који прекида наше дело и Сатане који га омета. Па ипак, ово двоје често збуњује људе. Ако Бог каже „Стани!“ а верник настави да иде даље, он ће се спустити од рада својим духом у одржавање рада својим разумом, талентом и својом моћи. Он може да покуша да се одупре непријатељу; без помазања Светога Духа, међутим, он не може и да успе у томе. Читав рат постаје лажан. Кад год Божије дете наиђе на отпор у духу, требало би одмах да разазна да ли то противљење потиче од Бога или од непријатеља. Ако потиче од овог другог, његов ће отпор духом кроз молитву ослободити његовог унутрашњег човека и тако ће моћи да напредује са Богом. Али ако то није од непријатеља верник ће, идући

даље, установити да његов дух постаје све потлаченији, и да је веома оптерећен и лишен слободе.

Све у свему, у данашње време Божији слуге морају да одбаце свако дело које Бог није одредио и које је одавно требало напустити. Дело које све контролише и не потиче од духа, него тлачи дух и омета духовни рад. То је нешто што чак изгледа добро, али ипак лишава других и племенитијих задатака.

ЧЕТВРТИ ДЕО

ДУХ

4

Молитва и борба

МОЛИТВА би у потпуности требало да буде духовна. Недуховне молитве нису праве и не могу довести до позитивног исхода. Какав би само изобилан духовни успех био да је свака молитва коју су верници на земљи принели у стварности била духовна! Али жалосно је рећи да су телесне молитве далеко бројније од духовних. Самовоља која се налази у њима лишава их духовне родности. Изгледа да хришћани у данашње време сматрају молитву као средство за остваривање својих циљева и замисли. Када бисмо имали само мало дубље схватање, открили би да молитва није ништа друго него да човек говори Богу оно што је Божија воља. Тело (плот), где год се испољава, мора бити распето; оно није дозвољено чак ни у молитви. Није могуће мешање човекове воље у Божије дело, јер Он одбацује најбоље људске намере и човекове најкорисније планове. Бог не жели да следи оно што је човек започео. Осим што следимо Божије вођство, ми немамо право да Га усмеравамо. Ми немамо ниједну способност да понудимо, осим да послушамо Божије вођство. Бог неће учинити ниједно дело које потиче од човека, без обзира на то колико би човек могао да се моли. Он осуђује такво мољење као телесно.

Када верници ступе у праву област духа, одмах ће увидети колико су празни, јер апсолутно ништа оно што је у њима не може другима да додели живот или да доведе до пропасти непријатеља. Стога ће они инстинктивно рачунати на Бога. Молитва тада постаје неопходност.

Права молитва открива празнину у молиоцу, али открива и пунину која је у Ономе коме се он моли. Уколико плот није посредством крста сведена на „вакуум“, од какве је користи молитва и шта би она уопште могла да значи?

Духовна молитва не произлази из плоти нити из мисли, жеље, или одлуке верника; напротив она произлази искључиво из онога што је принесено по Божијој вољи. То је мољено у духу, то јест духовна молитва се обавља пошто човек препозна Божију вољу у својој интуицији. Заповест на којој се инсистира у Библији јесте „молите се у Духу у свакој прилици“ (Еф. 6:18, ССП). Ако то није начин на који се молимо, ми се онда молимо по телу (плоти). Не би требало на брзину да отварамо своја уста када се приближавамо Богу. Напротив, ми морамо најпре да тражимо од Бога да нам покаже за шта и како да се молимо пре него што Му изнесемо свој захтев. Нисмо ли у прошлости утрошили много времена молећи се за оно што смо ми желели? Зашто се сада не молимо за оно што Бог жели? Не оно што ми желимо, него оно што Он жели. Ако је тако, телу (плоти) се неће пружити никакво упориште. Духовном човеку је потребно да принесе праву молитву.

Све духовне молитве имају своје порекло у Богу. Бог нам обзнањује за шта би требало да се молимо тако што нам открива потребу, те нам је предаје као бреме у нашем интуитивном духу. Само интуитивно бреме може бити наш позив на молитву. Ипак, како смо неопрезно занемарили многе осетљиве појединости у интуицији. Наша молитва никада не би требало да премаши бреме у нашој интуицији. Молитве које нису покренуте, или на које се не реагује у духу, заправо потичу од самог верника. Стога су од (тела) плоти. Због тога да његова молитва не би била телесна, него да би била делотворна у духовном домену, дете Божије треба да призна своју слабост и каже да не зна како би требало да се моли (Рим. 8:26), и да замоли Светога Духа да га научи. Затим би требало да се моли у складу са Његовим вођством. Бог нам даје речи да се молимо као што нам даје речи да проповедамо. Потреба за првим једнака је потреби за овим другим. Признавши своју потпуну слабост, у стању смо да зависимо од кретања

Светога Духа у нашем духу да бисмо изговорили Његову молитву. Колико је празно дело које плот обавља; колико је исто тако бесплодна она молитва која је изнесена у плоти.

Не само да би требало да се молимо духом, него би требало да се „молимо и умом“ (1. Кор. 14:15). У молитви, ово двоје морају да сарађују. Верник у свом духу прима оно за шта треба да се моли, и схвата у свом разуму оно што је примио. Дух прихвата бреме молитве док разум обликује то бреме у Богоугодне речи. Само се на тај начин усавршава верникова молитва. Колико пута се хришћанин моли у складу са мислима у свом разуму, а да не поседује било какво откривење у свом духу. Он постаје извор саме молитве. Али права молитва мора да потиче са Божијег престола. У почетку се то осећа у верниковом духу, затим то схвата његов разум, и на крају се изговара кроз снагу Духа. Човеков дух и молитва су нераздвојиви.

Да би могао да се моли духом, хришћанин мора најпре да научи да живи по духу. Нико не може да се моли својим духом ако током целог дана живи по телу (плоти). Стање нечијег молитвеног живота не може много да се одвоји од стања његовог свакодневног живота. Духовно стање многих исувише често их онеспособљава да се моле у духу. Квалитет човекове молитве одређен је стањем његовог живота. Како би телесна особа могла да принесе духовну молитву? С друге стране, духовна особа не мора ни да се духовно моли, јер уколико није опрезна, такође ће запасти у тело (плот). Без обзира на то, ако се духовни човек често моли својим духом, управо то његово мољење одржаће његов дух и разум у сагласности са Богом. Мољење увежбава дух који је заузврат ојачан посредством таквог вежбања. Немарност у молитви слаби унутрашњег човека. Ништа не може да је замени, чак ни хришћански рад. Многи су толико заокупљени радом да издвајају мало времена за молитву. Зато не могу да изгоне демоне. Молитва нам омогућава да најпре изнутра савладамо непријатеља, а затим и да споља поступамо с њим. Када се придигну сви који су се на својим коленима борили против непријатеља видеће како је он натеран у бекство.

Духовни човек јача кроз такву праксу. Јер ако се верник често моли својим духом, његова духовна ефикасност биће знатно увећана. Он ће развити изоштрену осетљивост за духовне ствари и биће избављен од сваке духовне отупелости.

Садашња потреба духовног хришћанина је да посредством Божијег откривења у свом духу научи како да открије непријатељев напад и да га потом изнесе на видело посредством молитве. Требало би брзо да препозна било какво кретање у свом духу да би одмах посредством молитве могао да постигне оно што Бог жели да он оствари. Молитва је рад. Искуство многе Божије деце показује да то остварује много више него било који други облик рада. То је такође и борба, јер је молитва једно од оружја у борби против непријатеља (Еф. 6:18). Међутим, само је молитва у духу заиста делотворна.

Молити се у духу је најделотворније у нападу на непријатеља или у одупирању његовим лукавштинама. То може да уништава као и да изграђује. Молитва уништава све што потиче од греха или Сатане, али гради све што припада Богу. Дакле, молитва је једно од најзначајнијих оруђа у духовном раду и духовној борби. Да, духовни рад и борба укључују и молитву. Ако верник клоне у молитви, он у ствари клоне у свему.

Духовна борба

У ширем смислу, хришћанин који још није доживео крштење у Светом Духу прилично је несигуран у погледу стварности духовног домена. Он је попут Јелисијиног слуге чије су очи биле затворене за ту област. Он може да прими упутства из Библије, али његово схватање је ограничено на разум зато што му још увек недостаје откривење у његовом духу. Али када доживи крштење, његова интуиција постаје веома осетљива и он у свом духу открива духовни свет који се пред њим отвара. Искуством крштења у Светом Духу он не само да дотиче натприродну Божију силу, него долази и у додир са Божијом Особом.

Управо ту започиње духовна борба. То је период када се сила таме прерушава у анђела светлости и чак покушава да лажно представи Особу и дело Светога Духа. То је исто тако и тренутак када је интуиција свесна постојања духовног домена и стварности Сатане и његових злих духова. Господ је након Голготе упућивао апостоле у Писма, али после Педесетнице они су постали свесни стварног постојања духовног подручја. Крштење Духом означава полазну тачку духовне борбе.

Једном када је верник ступио у везу са Божијом Особом путем крштења у Светом Духу, тада је ослобођен његов сопствени дух. Он сада осећа реалност ствари и бића у духовном домену. Са таквим знањем (и имајмо на уму да се знање духовног човека не стиче одједном; нешто од тога може, и обично долази кроз многе невоље), он наилази на Сатану. Само они који су духовни схватају реалност духовног непријатеља и стога учествују у бици (Еф. 6:12). Таква борба се не води телесним оружјем (2. Кор. 10:4). Зато што је сукоб духован, такво мора бити и оружје. То је борба између човековог духа и непријатељског духа – сукоб духа против духа.

Пре него што доспе до те тачке у свом духовном животу, дете Божије нити разуме, нити може да се укључи у борбу духова. Тек пошто је његов унутрашњи човек ојачан Светим Духом, он зна како да се бори са противником у свом духу. Док духовно напредује он почиње да открива реалност Сатане и његовог царства, и тада му је дато да разуме како да се одупре и нападне непријатеља својим духом.

Разлога за такав сукоб је много, с тим што је непријатељска тактика напада и ометања највећи разлог томе. Сатана често или узнемирује емоције физичког тела духовних верника, или омета дела духовних верника, или може да поремети њихове околности. Потреба да се бори за Бога представља још један разлог за ту борбу. Као што Сатана кује заверу у ваздуху и делује на земљи против Бога, тако се и Његов народ бори против духовне силе, уништавајући непријатељске сплетке и планове посредством својих молитава. Иако понекад верници не знају сасвим сигурно шта је Сатанина замисао, ни шта он тренутно ради, они и

даље настављају да упорно нападају непопуштајући, зато што знају ко је њихов противник.

Поред горе наведена два објашњења, духовна борба за своје постојање има још један узрок: потреба да се буде избављен од Сатанине обмане и да се избаве преварене душе.* Упркос чињеници да интуиција њиховог духа постаје изоштрена и осетљива након што су крштени Светим Духом, верници ипак могу да упадну у обману. Да би спречили да не уроне у непријатељска лукавства, њима није потребна само духовна осетљивост него и духовно знање. Ако нису упућени у начин на који Свети Дух води, они могу да узму пасиван положај и на тај начин да постану заробљеници непријатеља. Најлакша грешка коју хришћани могу да почине у овом тренутку јесте да следе неки ирационалан осећај или искуство, а не вођство у свом унутрашњем човеку. Чим су крштени Светим Духом, они су ступили у натприродну област. Уколико верници не процене своју сопствену слабост, то јест, не знају колико су неспособни у себи да се суоче са натприродним, биће преварени.

На хришћанинов дух може да утиче једна од две силе: Свети Дух или зли дух. Кобну грешку чини онај ко мисли да његов дух може да буде контролисан искључиво Светим Духом, а да не буде контролисан и злим духом. Нека се заувек зна да поред Духа који је од Бога, постоји и „дух овога света“ (1. Кор. 2:12), који је у ствари духовни непријатељ из Еф. 6:12. Осим што хришћанин утишава свој дух да се одупре, он може затећи злог духа који узурпира његов дух обманом и фалсификатом.

Када Божије дете постане духовно, подложно је утицају натприродног света. У овом тренутку за њега је кључно да зна разлику између „духовног“ и „натприродног“, чија конфузија ствара узрок многим обманама. Духовна искуства су она која потичу из верниковог духа, док она натприродна не морају нужно да потичу одатле. Она могу да потичу из физичких чула или из чулне (природне) области. Хришћанин никада не треба да тумачи натприродно

*Погледај у III књизи, Део осми, поглавље 3 и Део девети, поглавље 4.

искуство да је увек и духовно. Требало би да испита своја искуства и утврди да ли долазе кроз спољне чулне органе или долазе путем унутрашњег духа. Све што потиче извана, ма колико било натприродно, никада није и духовно.

Господњи верници не смеју без поговора да приме све што је натприродно, јер и Сатана може да чини натприродна дела. Без обзира на то какав је осећај у тренутку искуства, нити како се тај феномен испољава или објављује, верници би требало да испитају његов извор. Морамо се строго придржавати опомене из 1. Јованове 4:1: „Драги моји, не верујте сваком духу, него проверавајте духове – јесу ли од Бога, јер су многи лажни пророци изишли у свет.“ Противникова кривотворења често превазилазе верникова очекивања. Ако се Господњи народ понизи признајући да му је обмана сасвим могућа, биће мање обманут. Због непријатељских фалсификата, духовна борба је неизбежна. Уколико Христови војници *са својим духом* не оду на бојно поље да се суоче с непријатељем, увидеће како он наступа да угуши њихову духовну снагу. У духовном сукобу хришћанинов дух ратује против непријатељског злог духа. Међутим, уколико је хришћанин већ обманут, онда мора да се бори да поврати своју слободу. Ако није обманут, онда настоји да спаси друге и да спречи непријатеља од напада. Заузима одлучан став за савлађивање непријатеља супротстављајући се сваком Сатанином плану и деловању.

Такве битке се воде у снази духа. Потребна је сила да би се водио рат. Хришћанин мора да схвати како да се својим духом бори против нападача. У супротном, он не може да открије како ће непријатељ напасти или разабрати како ће га Бог водити да се бори. Али ако живи по духу он ће научити како да се непрестано моли у себи против злих сила. И сваком битком његов унутрашњи човек све више јача. Он увиђа да примењивањем закона духа не само да може да надвлада грех, него и Сатану.

Из оног одломка Светога писма у којем се апостол дотиче духовне борбе лако се може проценити колико је важна снага у таквом сукобу. Пре него што спомиње проблем духовне борбе (Еф. 6:11-18), Павле најпре подстиче своје читаоце да јачају „у Господу и у сили његове снаге“

(10. стих). Где би требало да постоји та снага о којој он говори? Павле нам говори у 3. поглављу: „Да његовим Духом будете ојачани за унутрашњег човека“ (16. стих). Унутрашњи човек је човеково средиште, човеков дух. И управо тамо силе таме нападају човека. Ако је унутрашњи човек слаб, све остало постаје слабо. Слаб дух ствара страх у срцу који аутоматски слаби вернике да се одупру у зли дан. Оно што му је надасве потребно то је чврст дух. Осим што разуме природу сукоба, верник није способан *у свом духу* да се одупре поглаварствима и властима.

Многи хришћани сматрају да је њихов дух лаган као перо и слободан када је све потаман; али нека само избије жестоки рат и њихов дух постаје узнемирен, плашљив и забринут, све док коначно не буде преплављен. Они не знају зашто су поражени. Сатанин циљ је победа, и у том циљу он покушава да уклони вернике из њиховог узвишеног положаја, тако што ће проузроковати да њихов дух потоне да би *он* могао да се успне. Положај је главни чинилац у борби. Када верников дух падне, он губи свој небески положај. Хришћани морају доследно да одржавају снажан дух и да не попуштају непријатељу.

Увидевши како је његов унутрашњи човек ојачан силом посредством Божијег Светог Духа, духовно Божије дете учи да је то апсолутно потребно за побеђивање непријатеља. Његов унутрашњи човек постаје све чвршћи када напада непријатеља у молитви и борби. На исти начин на који се мишићи рвача развијају у физичкој борби, управо тако се и снага верниковог духа повећава док се носи с противником. Потоњи припрема напад како би ослабио верниковог унутрашњег човека и тако задао бол његовој души. Ако је Божије дете дошло до тога да препознаје лукавства свог нападача, ни у једном тренутку се неће предати, него ће се томе одупрети; и његова емоционална душа је на тај начин заштићена. Отпор у унутрашњем човеку присиљава непријатеља да се брани.

Отпор је један од неопходних елемената у духовној борби. Најбоља одбрана је непрестани напад. Успротивимо се вољом, као и снагом у духу. Супротстављати се подразумева борбу без силе сузбијања. Противник ће бити

натеран у бекство ако се човек бори из духа. Али уколико неко дозволи непријатељу да напада уместо да му се одупре, тада ће човеков дух сигурно бити потиштен и пасти веома ниско, и можда ће требати много времена пре него што поново поврати превласт. Дух који се не одупире непријатељу често је потиснути дух.

Како ћемо се одупрети? Божијом Речју која је Мач Светога Духа. Када верник прими Божију Реч она му постаје „дух и живот". Стога он то може да искористи као своје оружје за супротстављање. Небески верник зна како да корисно употреби Божију Реч да би разбио непријатељску лаж. Чак и сада бесни битка у духовном свету. Иако се не може опазити очима плоти, она се може осетити и потврдити од стране оних који теже за небеским напретком. Многи који су преварени и свезани од стране непријатеља морају бити ослобођени. Не само да је потребно ослобађање од греха и самоправедности; многи који су такође свезани натприродним искуством исто тако треба да буду ослобођени. Због радозналости и могућности угодних утисака, хришћани радо прихватају ове натприродне појаве, не препознавајући да само надувавају свој понос, а да не стварају никакав стваран или трајан резултат у погледу светог и праведног живота или духовног рада. Када зли духови успеју у својим обманама, они задобијају упориште у вернику. Са овог тла непријатељ постепено проширује своје границе док коначно не начини верника човеком који живи по телу (плоти).

Очигледно је да онај који је и сам свезан не може да ослободи друге. Само када се потпуно искуствено ослободи од сила таме, верник ће моћи да навлада непријатеља и да спаси друге. Учесталост опасности од обмане повећава се сразмерно броју оних који доживе крштење у Светом Духу. У данашње време постоји потреба за заједницом победоносних верника који знају како да ратују за ослобађање оних који су под непријатељском обманом. Божија црква ће бити поражена ако јој недостају чланови који знају како да живе по духу и како да се у исто време боре против непријатеља. Нека Бог подигне такве!

Нешто чега се морамо чувати у духовној борби

Свака фаза верниковог ходања има своју посебну опасност. Нови живот у нама води непрекидни рат против свега што се противи његовом расту. Током физичке фазе, то је рат против греха; у душевној фази, то је битка против природног живота; и коначно на духовном нивоу, то је напад на натприродног непријатеља. Једино када хришћанин постане духован, зли дух у том домену покреће напад на његов дух. Према томе, ово се назива духовним ратом. То је рат између духова и духом. Оваква појава се ретко, или никада, не догађа код недуховних верника. Стога, немојте ни за тренутак да замишљате да када неко заиста досегне духовни ниво, да је изван сукоба. Хришћански живот је непрестано ангажовање на бојном пољу. Хришћанин нема могућности да положи своје оружје све док стоји пред Господом. Док је душеван, он је суочен сукобом са телом (плоти) и његовим опасностима; када је духован, наилази на духовну борбу и њене посебне опасности. У почетку је то рат против Амалика у пустињи. По уласку у Ханаан, следи борба против седам Ханаанских племена, при чему је напад Сатане и његових злих хорди против верниковог духа организован тек пошто верник постане духован.

С обзиром да непријатељ посебну пажњу усмерава на дух, колико је само потребно да духовни верници одржавају свој дух у нормалном стању и да га такође често користе. Они морају са свом опрезношћу да контролишу све телесне утиске и да пажљиво разликују све природне и натприродне појаве. Њихов разум мора бити савршено миран, без икаквих сметњи; њихова физичка чула такође морају да буду одржавана у мирној равнотежи без узнемирености. Духовни хришћани би требало да примењују своју вољу да одбаце и да се супротставе свакој неистини и да свим срцем теже да следе унутрашњег човека. Ако у било којем тренутку иду за душом уместо за унутрашњим човеком, већ су изгубили драгоцено тло у духовној борби. Осим тога у овом рату морају да буду веома опрезни да чувају свој дух од пасивности.

Већ смо споменули да сва наша упутства морају да потичу од унутрашњег човека; ми морамо својим духом да чекамо на вођство Светога Духа. Све ово је у основи тачно; међутим, овде морамо да будемо изузетно опрезни да не бисмо запали у велику заблуду. Јер док у нашем духу чекамо да нас Свети Дух покрене и води, лако се појављује нека опасност где наш дух и читаво наше биће могу да склизну у стање пасивности. Ништа не може да пружи више повода Сатани да делује од овог стања неактивности. С једне стране не би требало било шта да радимо својом снагом, осим да се покоравамо Светом Духу; с друге стране морамо да будемо на опрезу да наш дух или било који део нашег бића не постане механички и не западне у неактивност. Наш унутрашњи човек обавезно мора да управља целим нашим бићем и да активно сарађује са Божијим Духом.

Када се наш дух стровали у пасивност Свети Дух остаје без начина да га користи. То је због тога што је Његово деловање у људском животу потпуно супротно у односу на Сатанино деловање. Свети Дух *захтева од човека активну сарадњу.* Он жели да човек активно сарађује са Њим, јер Он никада не нарушава верникову личност. Супротно, Сатана захтева сваки престанак у човеку да би могао да *преузме власт* и да све чини уместо човека. Он жели да човек пасивно прихвати његов рад. Сатана жели да човека претвори у аутомат. Ох, како би требало да се чувамо од свега што је екстремно и од погрешног схватања духовног учења. Ми свакако не треба да се бојимо да ћемо бити радикални у послушности Господу; нити би требало да се чувамо од тога да будемо екстремни у одрицању од телесних дела. Али морамо да будемо најопрезнији да нас погрешно схватање не одведе у било какву крајност.

Раније смо недвосмислено рекли да би требало да тражимо Божије дело, јер узалудно је оно што припада човеку и што потиче од њега. Рекли смо да није могућа никаква духовна вредност, осим онога што је учињено Светим Духом посредством нашег унутрашњег човека и да зато треба да чекамо у свом духу откривење од Бога. Да, ово што смо потврдили је сасвим тачно. Благословен је онај ко

је спреман да следи ту истину. Ипак, овде се налази једна од највећих опасности – отићи у крајност због погрешног схватања. Безброј верника погрешно тумачи истину коју смо изговорили као да је то позив на неактивност. Они сматрају да њихов разум треба да буде испражњен да би Свети Дух мислио уместо њих, да се потисну њихове емоције да би Он ставио Своју љубав у њих, и да њихова воља не би требало да доноси одлуке тако да Он може да одлучује уместо њих. Они погрешно претпостављају да би требало да без поговора прихвате шта год им дође. Да њихов дух не би требало активно да сарађује са Светим Духом, него да би требало пасивно да чека на Његово деловање. И ако дође до било каквог кретања, аутоматски се претпоставља да је то од Њега.

Ово представља врло озбиљну грешку. Чињеница *је* да Бог жели да уништи свако дело наше плоти, али Он никада не жели да уништи нашу *личност*. Он не ужива у томе да нас преображава у машине; напротив Он ужива у томе да ми сарађујемо са Њим. Бог не жели да ми будемо народ лишен мисли, осећања и одлука. Он чезне за тим да мислимо оно што Он мисли, да осећамо оно што Он осећа, да желимо оно што Он жели. Свети Дух нас никада не замењује у размишљању, осећању и жељи; ми сами морамо да мислимо, осећамо и желимо, али све то по Божијој вољи. Ако наш разум, емоције и воља падну у стање мировања – у којем ми више нисмо активни, него лено чекамо да нас покрене нека спољашња сила, онда у исто време ни наш дух не може да избегне да буде пасиван. Тако Сатана има неизмерну корист када нисмо у стању да користимо свој дух, него очекујемо да нас подстакне некаква спољашња сила.

Постоји темељна разлика између деловања Светога Духа и деловања злог духа. *Свети Дух покреће људе да раде, никада не одбацујући човекову личност; зли дух захтева да људи буду у потпуности неактивни да би могао да ради уместо њих, сводећи човеков дух на ниво робота.* Отуда пасивни дух не само да злом духу пружа могућност да делује, него везује и руке Светога Духа, зато што Он неће деловати без верникове сарадње. Под тим околностима, зла

сила ће неизбежно покушати да искористи такву ситуацију. Пре него што хришћанин постане духован, он није суочен са опасношћу да буде у додиру са сатанском силом; али када једном постане духован, ђаво ће природно напасти његовог унутрашњег човека. Телесни хришћанин никада не доживљава ту пасивност духа; само духовни наилази на опасност развијања духа који пада у заблуду.

Због своје заблуде о уништењу плоти, Божије дете може да дозволи свом унутрашњем човеку да потоне у инертно стање. Ово пружа прилику злом духу да имитира Светог Духа. Ако верник заборави да непријатељ може да утиче на његов дух онолико колико то може Свети Дух, он несвесно може да прихвати да свако деловање у његовом духу потиче од Светога Духа, и тако уступи тло Сатани да овај оствари свој циљ уништавања моралног, менталног и физичког благостања верника, наносећи му неизрециве боли.

Управо то се догодило многима који су доживели „крштење Светим Духом.“ Они не разумеју да их такво искуство нужно покреће у ближе заједништво са духовним светом и излаже утицају и Светога Духа *и* злог духа. Док доживљавају крштење у духу, они сматрају да су сва натприродна искуства крштење у Светом Духу. Они су заиста крштени у духу, али поставља се питање, у ком духу су крштени – у Светоме или у зломе? И једно и друго се може сматрати као „крштени у духу.“ Не препознајући да Свети Дух захтева сарадњу *њиховог* духа и да Он никада не врши насиље над њиховом личношћу, многи верници дозвољавају свом унутрашњем човеку да се спусти у пасивност и тиме допуштају некој спољашњој сили да га запали, превари или порази. Једном речју, они су крштени злим духом.

Неки хришћани су заиста крштени Светим Духом, али будући да нису у могућности да праве разлику између духа и душе, они су потом обманути. Због свог посебног искуства, они тврде да сада пошто Свети Дух има потпуну контролу, они не треба да предузимају никакав активан корак, него да буду потпуно пасивни. И тако је њихов унутрашњи човек зароњен у потпуну неактивност. Сатана

почиње да их храни многим прекомерним пријатним утисцима и бројним визијама, сновима и натприродним искуствима. Они све то прихватају као да је од Светога Духа, не схватајући да њихов неактивни дух као магнет привлачи таква лажна искуства. Да су знали како да разликују чулно и натприродно од духовног, ови верници би испитали та искуства. Међутим, због недостатка разлучивања у комбинацији са пасивним духом, они се све више учвршћују у непријатељској обмани.

Пошто верников дух све више мирује, то наравно и његова савест исто чини. Једном када му је савест пасивна, он тада очекује да буде *директно* вођен Светим Духом, било гласом или стихом из Светога писма. Он закључује да га Свети Дух неће више водити по његовој савести или одлукама које произлазе из његове интуиције; уместо тога он ће бити вођен највишим путем. Он сада претпоставља да ће му Свети Дух говорити било директно или индиректно кроз извесне библијске стихове. Тиме што престаје да користи своју савест и пушта је у неактивност, верник је обманут слушајући Сатану у свом свакодневном животу. Међутим, Свети Дух, веран Свом сопственом начелу рада, увек ће се уздржати од тога да преузме човекову савест и да је користи уместо њега. Сам Сатана ће искористити прилику да замени вођство верникове савести и интуиције натприродним гласовима и другим средствима.

Пошто савест постаје пасивнија а зли дух обезбеђује своје вођство, неки хришћани почињу да спуштају свој морални стандард – мислећи како одсада живе по узвишенијем животном начелу, и стога сматрају неморалне ствари као да више нису толико неморалне. Они такође престају да постижу било какав напредак у животу или раду. Уместо да *примењују* своју интуитивну силу да открију мисао Светога Духа или да ангажују своју савест да разазнају шта је исправно а шта погрешно, они једноставно следе свој натприродни глас који долази споља и своде се на ниво робота. Ови хришћани бркају натприродни глас са Божијим гласом. Они занемарују своје расуђивање, савест и савете других људи. Испада да су такви најтврдоглавији појединци на свету; одбијају да било кога слушају. Они себе

виде као да се покоравају вишем закону живота у односу на остале њихове духовне колеге. Како се савршено уклапају у апостолов опис: „који су жигосани у својој савести“ (1. Тим. 4:2). Њихова савест је непресведочена.

Дакле, да закључимо: у нашој духовној борби морамо непрестано да одржавамо нашег унутрашњег човека у активном стању – у потпуности подређеног Светом Духу, али не у пасивној покорности; јер ће нас у том случају непријатељ преварити. Чак и ако нас противник не нападне, ако наш дух није активан и делотворан, ипак ћемо се повући у затворени положај. Јер непријатељ би и тако имао прилику да затвори све излазе да наш дух не делује, служи и ратује. Трпео би као да је потиснут. Према томе, наш унутрашњи човек мора да буде активан и отворен. Мора непрестано да се одупире Сатани иначе ће трпети нападе са свих страна.

Друго веома важно начело које треба да научимо у духовној борби је да ми непрестано морамо да нападамо Сатану. То је због тога да бисмо се заштитили од напада. Када је верник прешао у домен духовног, он свакодневно треба да у свом духу одржава борбени став, молећи се истовремено да уништи сва Сатанина дела извршена преко злих сила. Ако то не буде чинио, увидеће да ће његов дух пасти са своје небеске позиције, постати врло слаб и немоћан, постепено изгубити своја чула, и на крају постати једва препознатљив. Све због тога што се верников унутрашњи дух урушио и дошао у пасивно стање, и због тога престао да иде у напад. Отуда се тло предаје непријатељу одакле овај напада, окружује и затвара човеков дух. Али ако хришћанин свакодневно „пушта“ свој дух и непрестано се опире непријатељу, он ће држати свој дух у приправности, тако да ће свакога дана све више јачати.

Хришћанин мора да се ослободи сваке заблуде у вези са духовним животом. Пре него што ступи у духовну област, он често помисли колико би био срећан када би само био онолико духован колико је то његов брат. Он духовну одисеју замишља као најсрећнију ствар; и тако размишља да проведе дане у савршеној радости. Он мало зна о томе да је истина потпуно другачија. Духовни пут

не доноси никакво уживање самој особи; напротив то је живот свакодневне борбе. Уклонити борбу из духовног живота значи свести га на живот који је недухован. Живот у духу је пут страдања, испуњен будном пажњом и трудом, оптерећен исцрпљеношћу и невољом, обележен тешком тугом и сукобом. То је живот који се у потпуности излива за царство Божије, проживљен у потпуном занемаривању личне среће. Када је хришћанин телесан, он живи за себе и ради свог „духовног“ уживања. Он мало вреди у Божијој руци. Само када умре греху и свом личном животу, Бог ће моћи да га користи.

Духовни живот је живот духовне корисности зато што се живи тако да је организован да изнова напада Божијег духовног непријатеља. Требало би да будемо ревносни за Бога, неумољиво нападајући тог непријатеља и никада не дозвољавајући да тај наш од највеће користи дух падне у пасивност.

ПЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУХА

1

Интуиција

ДА бисмо што јасније разумели шта је то духовни живот, морамо посебно да проучимо дух и да упознамо све његове законе. Тек пошто смо стварно упознати са његовим различитим функцијама, можемо да спознамо законе који њима управљају. Тек онда када се упознамо са тим законима, можемо да живимо по духу; то јест, по законима духа. Ово је неопходно да би се искусио духовни живот. Никада не би требало да се бојимо да присвојимо превише знања о духу; али требало би да будемо веома пажљиви да не бисмо исувише много користили свој разум у таквој потрази.

Божија радосна вест упућена људима је да пали грешници могу бити духовно препорођени и да телесни могу да приме нови дух. Тај нови дух служи као основа за нови живот. Оно што обично називамо духовним животом јесте сам живот по том духу који стичемо приликом духовног препорођења. За жаљење је то што су верници толико неупућени о функцијама духа, као и о другим питањима која се односе на њега. Иако можда формално знају о односу духа према човеку, они нису у стању да распознају свој дух у искуству. Или не схватају где је њихов дух или пак тумаче своја сопствена осећања или мисли функцијама духа. Стога, проучавање његових функција постаје апсолутно неопходно, јер без њих ниједан верник не може да се креће у складу са духом.

Функције духа

Раније смо поменули да се функције духа могу класификовати као интуиција, заједница и савест. Иако се ове три функције *могу* разликовати, оне су ипак уско повезане. Стога је тешко разматрати једну функцију а да се не дотакнемо и осталих. На пример, када говоримо о интуицији, ми свакако морамо у нашем разматрању да укључимо и заједницу и савест. Тако приликом проучавања духа нужно је да размотримо његову троструку функцију. Пошто смо већ видели како дух обухвата те три способности, у наставку ћемо као следеће открити какве су да би нам то помогло да живимо по духу. Можемо рећи да је такав живот живот по интуицији, заједници и савести.

Ово троје су само *функције* духа. (Поред тога, оне нису *једине*; према Библији, то су *главне* функције духа). Ниједна од њих *није* дух, јер је сам дух значајан, личан, невидљив. Изван нашег садашњег разумевања је да схватимо супстанцу духа. Оно што данас знамо о његовој суштини долази посредством различитих манифестација у нама. Овде нећемо покушати да одгонетнемо будуће мистерије, него ћемо само настојати да откријемо духовни живот; довољно нам је знање о способностима или функцијама и о начину на који можемо следити дух. Наш дух није материјалан, а ипак постоји независно у нашем телу. Стога мора да он има своју духовну суштину, из које ће произићи различите способности за обављање Божијих захтева човеку. Отуда оно што желимо да научимо није супстанца него функције духа.

Раније смо упоредили човека са храмом, а човеков дух са Светињом над Светињама. Наставићемо даље са овом метафором упоређујући интуицију, заједницу и савест духа са ковчегом у Светињи над Светињама. Као прво, у ковчегу се налази Божији закон који упућује Израиљце шта би требало да раде; Бог на тај начин открива Себе и Своју вољу посредством закона. На сличан начин Бог објављује Себе и Своју вољу у верниковој интуицији да може да живи у складу са њом. Као друго, на ковчегу

пошкропљено крвљу налази се помирилиште на коме Бог манифестује Своју славу и прима човеково клањање (штовање). Слично томе, свака особа откупљена крвљу има оживљен дух. Посредством тог оживљеног духа он се клања и има заједништво са Богом. Као што је Бог некада имао заједништво са Израиљем на помирилишту, тако Он данас има заједништво са верником у његовом духу који је очишћен крвљу (Христовом). Треће, овај ковчег се назива „Ковчег сведочанства“, јер се у њему чувају Десет заповести као Божије сведочанство Израиљу. Баш као што су две плоче закона нечујно оптуживале или опраштале Израиљево поступање, тако и верникова савест, на којој је Божији Дух написао Божији закон, сведочи за или против верниковог понашања. „То ми сведочи моја савест у Духу Светом“ (Рим. 9:1).

Обратимо пажњу на то какво су само поштовање Израиљци указивали ковчегу! Прелазећи реку Јордан, они нису имали другог вођства осим ковчега, али су га следили без оклевања. У борби против Јерихона, нису ништа учинили осим што су око њега маршерали. Касније нису могли да се одрже пред Филистејцима када су покушали да искористе ковчег да би било по њиховом. Није ли Уза био убијен када је испружио своју телесну руку да придржи ковчег? Израиљци су се веома радовали када су припремили обитавалиште за ковчег (Пса. 132). Ови догађаји би требало да нас науче да будемо изузетно опрезни са својим ковчегом, што је наш дух са својом троструком функцијом. Ако будемо живели на овај начин, имаћемо живот и мир; ако дозволимо телу (плоти) да се меша, доживећемо потпуни пораз. Победа није зависила од тога шта је или како је Израиљ мислио, него од тога где је ковчег водио. Духовна корисност лежи у учењу наше интуиције, заједнице и савести, а не у човековој мисли.

Интуиција

Као што душа има своја чула, тако их има и дух. Дух је уско повезан са душом, а ипак је у потпуности другачији. Душа поседује различита чула; али духовни човек је у стању

да открије још један скуп чула – смештен у најскровитијем делу нашег бића – који се коренито разликује од скупа природних чула. Тамо у оним најскровитијим одајама он може да се радује, тугује, предосећа, воли, страхује, одобрава, осуђује, одлучује, разазнаје. Ова кретања се осећају у духу и прилично се разликују од оних које душа изражава посредством тела.

О осећању духа и његовом многостраном карактеру можемо сазнати из следећих стихова:

„Дух је, додуше, *вољан*“ (Матеј 26:41, ССП).
„И *сазнавши* одмах Исус својим духом“ (Марко 2:8).
„Он *уздахну* духом својим“ (Марко 8:12).
„*Обрадова* се дух мој Богу“ (Лука 1:47).
„Када ће се истински клањаоци *клањати* Оцу у духу и истини“ (Јован 4:23, ССП).
„*Згрози* се у духу, и сам постаде *жалостан*“ (Јован 11:33, Караџић).
„Рекавши ово Исус поста *жалостан* у духу“ (Јован 13:21, Караџић).
„*Узбуди се* његов дух у њему – посматрајући град који је био пун идола“ (Дела 17:16).
„Овај беше упућен на пут Господњи, и *горећи* духом“ (Дела 18:25, Караџић).
„Павле у духу *одлучи*“ (Дела 19:21, ССП).
„Дух ми је *везан* и идем у Јерусалим“ (Дела 20:22).
„Будите *врли* у духу“ (Рим. 12:11).
„Јер ко од људи *зна* шта је у човеку – сем човековог духа који је у њему?“ (1. Кор. 2:11).
„*Певаћу* духом“ (1. Кор. 14:15, ССП).
„Ако ти *благосиљаш* духом“ (1. Кор. 14:16).
„Нисам имао *покоја* у свом духу“ (2. Кор. 2:13).
„Имамо исти дух *вере*“ (2. Кор. 4:13).
„Духа *мудрости* и *откривења*“ (Еф. 1:17).
„О вашој *љубави* у Духу“ (Кол. 1:8).

Из ових одломака одмах се види да дух јасно осећа и да је такво осећање многоструко. Библија нам овде не говори како наше срце осећа, него како то чини наш *дух*. И чини се да је осећај духа онолико свеобухватан колико је то и осећај

душе. Дух попут душе има своје мисли, осећања и жеље. Али веома је важно да морамо да научимо да разликујемо духовно од чулног (природног)! Схватићемо ову разлику ако будемо сазрели посредством дубљег деловања крста и Духа.

Док хришћанин духовно живи, његово духовно чуло се потпуно развија. Пре него што искуси раздвајање душе и духа и сједињење са Господом у једном духу, његово духовно чуло је прилично тупо. Али једном када се сила Светога Духа излила у његов дух, његов унутрашњи човек јача и он поседује чуло зреле особе. Тек тада може да спозна различита чула свога духа.

Ово духовно осећање назива се „интуиција", јер *директно* делује без повода или узрока. Не пролазећи кроз било какав поступак, она се јавља на *директан* начин. Човеково обично осећање узроковано је или изведено од стране људи, ствари или догађаја. Радујемо се када постоји разлог за радовање, тугујемо ако постоји оправдање да тугујемо и тако даље. Свако од ових чула има свој одговарајући узрок; стога их не можемо сматрати као изражавања интуиције или директног чула. С друге стране, духовно чуло не захтева никакав спољашњи узрок, него се јавља директно у човеку.

Између душе и духа постоје велике сличности. Али верници не би требало да живе по души, то јест не би требало да следе њене мисли, осећања и жеље. Начин који Бог одређује за своју децу је живот по духу; сви други путеви припадају старом створењу и стога немају никакву духовну вредност. Али како живети по духу? То значи живети по његовој интуицији, зато што она изражава мисао духа који заузврат изражава ум Божији.

Често помислимо на одређену ствар за коју имамо добар разлог да је учинимо, и наше срце ужива у томе и коначно наша воља одлучује да је изврши; ипак некако, у унутрашњој светињи нашег бића изгледа да се јавља *неизречени и нечујни глас* који се снажно супротставља ономе што су наш разум, емоција или воља прихватили, осетили или одлучили. Тај чудни „осећај" као да нам говори да ствар не треба радити. Такво искуство се може

мењати у складу са измењеним околностима. Јер у другим приликама ми можемо да осетимо у скровитим дубинама свога бића да нас исти неми и нечујни надгледник силно наговара, ограничава и покреће да извршимо одређену ствар коју ми сматрамо неразумном, супротно ономе што обично радимо или желимо, и као нешто што не волимо да радимо.

Каква је то сложеност која се толико разликује од нашег разума, емоције и воље? То је интуиција духа, дух се изражава кроз нашу интуицију. Колико је само интуиција другачија од нашег емоционалног осећања. Често осећамо склоност да извршимо одређени чин, али нас ова унутрашња, неразговетна интуиција оштро упозорава против тога. То је потпуно супротно нашем разуму. Потоњи је смештен у мозгу и расуђујуће је природе, док је интуиција смештена на другом месту и често се супротставља расуђивању. Свети Дух изражава Своју мисао кроз ову интуицију. Оно што ми обично називамо бити покренут Духом је то да Свети Дух деловањем у нашем духу чини да интуитивно познамо Његову вољу. Овде можемо да разликујемо шта долази од Божијег Духа, шта од нас самих, а шта од Сатане. Будући да Свети Дух пребива у нашем духу који је у средишту нашег бића, Његова мисао, изражена посредством наше интуиције, мора да потиче из те најскровитије дубине нашег бића. Колико је то супротно мисли која потиче из периферије нашег бића. Ако би мишљење требало да потиче од нашег спољашњег човека – то јест, из разума или емоције – онда ми увиђамо да је то само наше, а не од Светога Духа; јер све што је Његово мора да проистиче из дубине. Иста одлика односи се на оно што долази од Сатане (осим оних који су запоседнути демонима). Он не пребива у нашем духу, него у свету: „Јер је Онај који је у вама (Свети Дух) већи од онога који је у свету (Сатане)“ (1. Јован. 4:4, ССП). Сатана нас може напасти само споља. Он може да ради кроз пожуду и утиске тела или кроз разум и емоције душе, јер ово двоје припадају спољашњем човеку. Због тога је неопходно да научимо да разликујемо своја осећања према томе да ли потичу од унутрашњег или спољашњег човека.

Божије помазање

Интуиција о којој смо говорили је тачно место где се догађа помазање које поучава: „Ви имате помазање од Светога и сви то *знате* . . . А ви – *у вама остаје* помазање које сте од њега примили и *није вам потребно да вас ко поучава*, него као што вас његово помазање учи о свему, тако је и истинито и није лаж, и како вас је оно поучило, тако остајте у њему“ (1. Јован. 2:20, 27). Овај одломак Светог писма нас сасвим јасно обавештава где и како нас поучава помазање Светога Духа.

Али пре него што се удубимо у овај одломак, објаснимо најпре значење „знања“ и „разумевања“. Обично не правимо разлику између ове две речи, међутим, у духовним стварима разлика између ове две речи је непроцењива: Дух „зна“, док разум „разуме“. Верник посредством интуиције свога духа „зна“ оно што се тиче Бога. Строго узевши, разум може само да „разуме“; он никада не може да „зна“. Знање је дело интуиције; разумевање је задатак разума. Свети Дух омогућава нашем духу да зна; наш дух упућује разум да разуме. Можда изгледа тешко да се ово двоје уопштено разликују, али они су толико различити у искуству као што је то пшеница од корова. Савремени верници су толико неупућени у свом настојању да познају мисао Светога Духа, да ни сами не схватају како да разликују „знање“ од „разумевања“.

Зар није истина да често искусимо ово неописиво чуло у себи због чега *знамо* да ли нешто треба или не треба да радимо? Можемо рећи да познајемо ум Светога Духа у свом духу. Ипак, наш разум можда и даље не *разуме* шта је смисао свега тога. У духовним стварима могуће је то знати без разумевања. Зар не постоје случајеви када дођемо до тачке потпуне збуњености, да примимо учење Светога Духа у свом духу и радосно ускликнемо „Знам то!“? И зар нема случајева када наш разум прима просветљење и схвата шта је Свети Дух мислио *дуго након* што смо послушали и поступали према ономе што је Он изразио у нашој интуицији? Зар у том тренутку не узвикујемо „*Сада*

разумем“? Ова искуства нам показују да „знамо“ Божију мисао у интуицији нашег духа, али „разумемо“ Његово вођство у разуму наше душе.

Апостол Јован говори о деловању интуиције када тврди да ће Господње помазање, које пребива у вернику, да га упути у свему и омогућити му да све зна, тако да нема потребе да га неко учи. Господ даје Светога Духа свакоме вернику да би Он могао да пребива у њему и упути га у сву истину. Како Он води? Посредством интуиције. Он открива Свој ум у верниковом духу. Интуиција има својствену способност да разазнаје Његово кретање и његово значење. Баш као што нас разум упућује у световне послове, тако нас и интуиција учи у духовним пословима. Помазање у оригиналу означава „наношење помасти“. Ово указује на то како Свети Дух учи и говори у човековом духу. Он не говори громким гласом с неба, нити пак неодољивом силом баца верника на земљу. Уместо тога, Он делује веома тихо у нечијем духу како би нешто утиснуо у нашу интуицију. На исти начин на који се човеково тело умирује када се наноси помаст, тако наш дух нежно осећа помазање Светога Духа. Када је интуиција свесна нечега, дух схвата шта Он говори.

За извршавање Божије воље хришћанин једноставно треба да обрати пажњу на вођство своје интуиције. Није потребно да пита друге људе, па чак ни самога себе. Помазање га учи о свему. Помазање га неће ниједном напустити нити ће му дозволити да самостално бира. Сви који желе да живе по духу требало би да то препознају. Наша одговорност није ништа друго него да прихватимо поуку од Помазања. Не морамо да одлучујемо на свој начин; штавише, Он нам то неће дозволити. Што год не потиче од вођства Помазања, то потиче од нас. Помазање делује независно; Њему није потребна наша помоћ. Он (Бог Свети Дух) изражава Свој ум независно од тражења нашег ума или узнемирености наших емоција. Помазање (Светога Духа) делује у човековом духу да би омогућило интуицији да спозна Његову мисао.

Расуђивање

Читање контекста овог истог одломка Светог писма открива нам како се апостол бави многим лажним учењима и антихристима. Он уверава своје читаоце да исти Онај Свети који их помазује, такође их учи и да разликују истину од лажи, и шта је Христово од онога што је антихристово. Хришћанима нису потребни други људи да их поучавају, пошто их Помазање које пребива у њима учи свему. Ово је духовно расуђивање, нешто што је данас неопходно. Ако се морамо позабавити многим теолошким референцама и расуђивати, упоређивати, истраживати, посматрати и размишљати нашим разумом све док на крају не схватимо шта је лаж или шта је истина, онда би само хришћани са добрим разумом и образовањем могли да избегну обману. Али Бог нема поштовања према старом створењу; Он закључује да сви осим новоствореног духа морају да умру и да буду уништени. Може ли мудрост коју Бог захтева да буде уништена, да помогне људима да разликују добро од зла? Не, никако! Бог ставља Свога Духа у дух сваког верника, без обзира на то колико је он грешан или туп. Дух који пребива у њему научиће га шта је од Бога, а шта није. Због тога понекад не можемо да смислимо ниједан логичан разлог да се супротставимо одређеном учењу, али у самој дубини нашег бића јавља се противљење. Не можемо то да објаснимо, али наше унутрашње чуло нам говори да је то погрешно. Или, насупрот томе, можемо да чујемо неко учење које се у потпуности разликује од онога чега се углавном држимо, и које не бисмо волели да следимо, али зар повремено нема тихог и танког гласа који упорно говори у нама и тврди да је то пут, и да идемо њим? Иако бисмо могли да изнесемо много аргумената против тога, чак и да га преплављујемо разумом, ипак, тај унутрашњи тих и танак глас и даље упорно тврди да грешимо.

Оваква искуства нам говоре да је наша интуиција, орган за деловање Светога Духа, способна да разликује добро од зла без икакве помоћи од посматрања и испитивања разума. Без обзира на то какав би могао да буде његов

природни интелект, сваки појединац који поштено и верно следи Господа биће поучен од тог Помазања. Када је реч о духовним стварима најученији доктор дели исту глупост са најглупљим човеком. Штавише, образовани може да направи више грешака од глупана. Лажна учења су тренутно распрострањена. Много је оних који обмањујућим речима прикривају лажи као да су истине. Колико је само неопходна ова сила расуђивања у духу! Најпривлачније учење, најнадаренији мозак, и најпросветљенији саветници су непоуздани; само они који се интуитивно придржавају учења Помазања сачувани су од обмана у овом времену теолошке конфузије и натприродних манифестација. Требало би да тражимо од Господа да учини наш дух активнијим и чистијим. Требало би да следимо тај тих и танак глас који потиче из наше интуиције, уместо да будемо застрашени људским знањем и одвраћени од упозорења које је одјекивало у нама. У супротном, упашћемо у јерес или ћемо постати фанатични. Ако у тишини следимо учење Помазања, бићемо избављени од навале бучних емоција и конфузног разума.

Поступање с људима

Никада не би требало да судимо друге људе; па ипак ми несумњиво морамо да их упознамо, да бисмо их схватили и како да живимо са њима, а и како да им помогнемо. Уобичајени начин да човек упозна друге људе је да испитује, посматра и истражује – а све то нас, нажалост, често доводи до заблуде. Ми не сугеришемо да је ово потпуно бескорисно, али тврдимо да то заузима тек другоразредно место у разумевању људи. Чист дух често говори о непогрешивом расуђивању. Добро се сећамо тога када смо као деца износили одређена запажања у вези са разним појединцима које смо видели. Колико се то временом показало да је тачно! Много је година прошло; наше знање, искуство и запажање су се увећали; па ипак изгледа као да наша способност да познајемо људе некако опада. Када смо као деца износили та запажања, нисмо имали одговарајући разлог да тако напредујемо, осим што

смо то осећали у свом срцу. Много година касније показало се да је наш „осећај“ из тог времена био исправан. Као деца ми никада нисмо ништа рекли пошто смо пажљиво истражили или питали, нити бисмо икада могли да дамо било какав добар разлог за то. Дакле, о чему се ради? То је било деловање чисте интуиције. Очигледно је да се пример који смо управо изнели односи на природно. Ипак, у ономе што се тиче Бога наше духовно стање мора да се промени и да постанемо као мало дете ако желимо духовно да расуђујемо.

Погледајмо нашег Господа Исуса: „И сазнавши одмах Исус својим духом да они тако размишљају у себи, рече им“ (Марко 2:8). Зар не видимо овде деловање интуиције? Свето писмо не каже да је Господ Исус мислио или осетио у свом срцу, нити говори да Му је Свети Дух рекао. Његов дух је показао ову савршену способност. Духовно чуло у човеку Исусу Христу било је изузетно чисто, осетљиво и племенито; отуда је Његов дух одмах открио како су околни људи размишљали у свом срцу. Он им је говорио према ономе што је интуитивно знао. Ово би требало да буде нормално стање сваке духовне особе. Наш дух у коме пребива Свети Дух слободан је да ради, и испуњен силом знања може да управља целим нашим бићем. Баш као што је људски дух Господа Исуса деловао током Његове земаљске мисије, тако ће и наш дух бити покренут Духом који пребива у нама.

Откривење

Знати ствари у нашој интуицији је оно што Библија назива откривењем. Откривење нема друго значење осим што Свети Дух омогућава вернику да схвати одређену ствар показујући стварност тога његовом духу. Постоји само једна врста знања које вреди у вези са Библијом или Богом, а то је истина коју је Божији Дух открио нашем духу. Бог не објашњава себе посредством човековог расуђивања; нити човек икада упознаје Бога путем логичког расуђивања. Без обзира на то колико је бистар човеков разум, нити колико он разуме о Богу, његово знање о Богу

остаје прикривено. Све што може да учини то је да логички расуђује о ономе што се налази иза вела, зато што још није продро у стварност која је скривена од погледа. Пошто још није „видео“, човек може да „разуме“, али никада не може да „зна“. Ако нема откривења – личног откривења, хришћанство ништа не вреди. Свако ко верује у Бога мора да има Његово откривење у свом духу, у супротном оно у шта он верује није Бог него пука људска мудрост, идеали или речи. Таква вера не може да издржи тест.

Ова врста откривења није визија, небески глас, сан или спољна сила која дрма човека. Човек може да се сусретне са овим појавама а да још увек нема откривење. Откривење се догађа у интуицији – тихо, ни брзо ни споро, без звука, па ипак с поруком. Колико људи себе назива хришћанима, мада је хришћанство које они прихватају једноставно нека врста филозофије живота или етике, неколико тачака истине, или неких натприродних манифестација. Такав став неће бити важан ни у новом рођењу, ни у новом духу. Бројни су ови „хришћани“ чија се духовна корисност мери до нуле. Они који су примили Христа другачији су, јер су милошћу Божијом схватили у свом духу стварност духовног домена, који им се открива попут подизања вела. Оно што данас *знају* далеко је дубље од онога што је схватио њихов разум. Да, изгледа као да је ново значење додељено свему ономе што су у прошлости само разумом примили или схватили. Сада је све потпуно и заиста познато, јер је дух то видео. „Говоримо оно што *знамо*, и сведочимо што смо *видели*“ (Јован 3:11). Ово је хришћанство. Истраживање разумом никада не ослобађа људе; само откривење у духу пружа право знање о Богу.

Вечни живот

Многи кажу: „Ако верујемо, имамо вечни живот.“ Какав је то живот који добијамо? То указује, будите сигурни, на будући благослов. Али шта данас значи вечни живот? „А ово је вечни живот, да познају тебе, јединога правога Бога, и Исуса Христа кога си послао“ (Јован 17:3). Овај живот представља садашњу нову способност познавања Бога

и Господа Исуса. То је заиста тачно. Ко верује у Господа и ужива у вечном животу, стекао је интуитивно знање о Богу које никада раније није имао. Имати вечни живот није крилатица; то је стварност која се може показати и изложити управо сада. Они који немају тај живот могу логички да расуђују о Богу, али не уживају у личном познавању Њега самог. Тек након што је човек приликом духовног препорођења примио нови живот, он интуитивно и *стварно познаје Бога*. Људи могу да разумеју Библију, па ипак њихов дух остаје у смрти. Можда су упознати са теологијом, али њихов дух остаје неоживљен. Они чак могу ревносно да служе у име Господње, али никакав нови живот није рођен у њиховом духу. Библија мудро пита: „Можеш ли ти тајне Божије докучити, или докучити савршенство Свемогућег?“ (Јов 11:7). Никакво велико ментално напрезање не може да нас оспособи да познамо Бога. Осим оживљеног духа у човеку, нико није у стању да Га схвати, чак ни својим мозгом. Библија јасно препознаје само једну врсту знања, а то је знање у интуицији духа.

Божији начин вођства

Као што на почетку верник своје прво знање о Богу стиче у свом духу, тако он мора и даље да зна Бога у свом духу. У хришћанском животу ништа нема било какву духовну корист уколико не потиче од откривења у интуицији. Све што не потиче од духа није Божија воља. Шта год да мислимо, осећамо или одлучујемо, ако му није претходило откривење у духу, у Божијим очима се сматра мртвим. Ако верник следи своју изненадну мисао, „пламтећи огањ“ у свом срцу, своју природну склоност, свој савршени разум или своје логичко расуђивање, он само изнова активира свог старог човека. Божија воља се не сазнаје тако; Бог се открива искључиво човековом духу. Оно што тамо није откривено искључиво је људска активност.

Глава је место где се разуме Божија воља, али она никада није извор Његове воље. Божија воља потиче у Њему, који Светим Духом то открива човековом духу. Заузврат, овај последњи чини да спољашњи човек разумом схвати шта

је унутрашњи човек сазнао. Тако је хришћанин у стању да практикује Божију вољу. Ако хришћанин свакодневно истражује свој разум, уместо да следи Његову (Божију) сврху у свом духу, биће збуњен, јер се мисли често мењају. Онај који следи свој разум ни у једном тренутку није у стању да каже: „Ја *заиста* знам да је то Божија воља.“ Таква дубока вера и сигурност се јављају тек када човек прими откривење у свом духу.

Постоје две врсте Божијег откривења у нашем духу: директно и тражено. Под директним откривењем подразумевамо да се Бог, имајући одређену жељу за верника, приближава и открива му то у његовом духу. Пошто је у својој интуицији примио такво откривење, верник поступа у складу с њим. Под траженим откривењем подразумевамо да верник, имајући посебну потребу, прилази Богу са том потребом и тражи и чека одговор посредством Божијег кретања у његовом духу. Откривење које примају млади верници углавном је тражено откривење; код оних зрелијих то је углавном директна врста откривења. Међутим, требало би одмах додати да то није увек тако, него само претежно. У томе лежи проблем са младим верником. Док би требало да чека пред Господом, одричући се своје мисли, осећаја и жеље, он често постаје нестрпљив чекајући Његово откривење и замењује Божију вољу својом сопственом прикривеном вољом. Последица тога је да пада под оптужбу своје савести. Под условом да заиста има срце да следи Божију намеру, он поред тога несвесно следи мисао свог разума, јер му недостаје духовно знање. Ко може да избегне грешке ако живи без откривења?

Дакле, ми откривамо право духовно знање у овоме: само оно што је присвојено у духу јесте духовно знање; остало је у потпуности ментална врста знања. Запитајмо се за тренутак, како Бог зна ствари? Како Он доноси Свој суд? Са каквим знањем Он управља свемиром? Да ли Он дознаје Својим разумом као човек? Да ли Он треба пажљиво да размисли о нечему пре него што то разуме? Да ли Бог зависи од филозофије, логике и поређења да би нешто знао? Да ли Он мора да тражи и истражује пре него што нађе решење? Да ли је Свемогући приморан да

се ослони на Свој разум? Сасвим је сигурно да не мора. Бог нема потребе да се упушта у такве вратоломије. Његово знање и расуђивање су интуитивни. У ствари, интуиција је заједничка способност свих духовних бића. Анђели се интуитивно покоравају ономе што знају као Божију вољу; они не долазе до закључка аргументом, разумом или размишљањем. Огромна је разлика између интуитивног и менталног знања. Од саме те разлике овиси исход духовног успеха или пораза. Да је постојала намера да верниково деловање или служба буду управљани логичким расуђивањем и здравим разумом, нико никада не би покушао да изврши многа славна духовна дела у прошлости и садашњости, јер сва она надилазе људско расуђивање. Ко би се усудио да их изврши, ако претходно није интуитивно познао Божију вољу?

Свако ко буде присно ходао са Богом, уживајући у тајном заједништву и духовном сједињењу (са Њим), примиће Божије откривење у својој интуицији и непогрешиво ће знати шта би требало да уради. Његови поступци очигледно неће привући симпатије људи, јер они не знају шта је он видео. Према светској мудрости, његови поступци су потпуно бесмислени. Зар духовни верници не трпе многа противљења ове врсте? Нису ли их светски мудри људи означили као луде? Чак и њихова браћа по телу доносе сличан суд о њима. Шта је разлог томе? Стари створени живот у светским људима или у верницима не може да разуме начин Светога Духа. Како рационалнији верници у ствари критикују своју мање рационалну браћу као „слепо ревносне“, не схватајући да су ти „слепо ревносни“ заиста духовни, који живе помоћу откривења које су интуитивно примили.

Требало би да будемо опрезни да интуицију не бркамо са емоцијом. У својој ревности емоционални хришћани могу приказати многе појаве сличне онима које су код духовних хришћана, али порекло тих појава не може да се припише интуицији. Исто тако, приликом расуђивања рационални хришћани могу да делују на много начина попут оних који су духовни, али опет није укључено и откривење у интуицији. Као што су емоционални верници чулни

(природни), тако су и они који су рационални. Дух поседује ревност која надилази емоционалну врсту. Духовни су „оправдани у Духу“ (1. Тим. 3:16), нису одобрени од стране наклоности или разума тела. Ако паднемо са узвишеног положаја духа да следимо осећање и расуђивање тела, одмах ћемо изгубити тло и повући се, као Авраам некада, отишавши у видљиви и опипљиви Египат за помоћ. Дух и душа се независно крећу. Све док се дух још није уздигао да би владао над читавим човеком, душа никада неће престати да се бори против њега.

Када је човеков дух оживљен и потом ојачан силом и дисциплином Светога Духа, његова душа препушта своје узурпирано место и враћа се у покорност. Душа све више и више постаје слуга духа; слично томе, тело, једном савладано, постаје слуга душе. Дух прима Божије откривење у својој способности интуиције, док душа и тело заједно извршавају вољу духа. Таквом напретку нема краја. Неки од Господњих људи можда морају да се одрекну нечега више од других, јер њихов дух није толико чист зато што су предуго били засићени менталним знањем и наклоностима. Многи су толико пуни предрасуда да не уживају у приступачном духу да прихватају Божију истину. Потребни су им они неопходни поступци који могу да ослободе њихову интуицију да приме све од Бога.

Морамо да схватимо колика је суштинска разлика између духовних и чулних (природних) искустава. Духовно искуство је тако означено јер почиње са *Богом* и познато је у нашем *духу*. Чулно (природно) искуство проистиче из *самог човека* и *не* настаје у духу. Стога је сасвим могуће да необраћени човек буде потпуно упознат са Библијом, да исправно и вешто разуме основна хришћанска учења, да ревносно примењује све своје таленте у служби, и да задиви своје слушаоце сјајном речитошћу, па ипак да остане у домену душе не превалivши ниједан корак, и његов дух је и даље мртав. Људи никада неће ступити у Божије царство посредством нашег охрабрења, убеђивања, препирке, подстицања, узбуђења или привлачности; улазак се може добити само новим рођењем, ничим мањим од васкрсења духа. Нови живот који нас обузима приликом

духовног препорођења доноси са собом много урођених способности, укључујући и интуитивну способност за познавање Бога.

Да ли то значи да су човеков разум или мозак потпуно бескорисни? Наравно да нису. Они очигледно имају своју улогу. Али морамо имати на уму да је интелект од другоразредног, а не од примарног значаја. Ми не осећамо Бога и Божије истине својим интелектом; иначе би вечни живот био бесмислен. Тај вечни живот или нови живот је дух споменут у Јовану 3. Ми схватамо Бога кроз тај новостечени вечни живот или дух. Улога разума је да објасни нашем спољашњем човеку шта све знамо у нашем духу и да то затим обликује у речи да би други разумели. Павле у својим посланицама најизразитије подвлачи да еванђеље које проповеда не потиче од човека; оно се не купује на велико од човековог разума нити се продаје разуму других људи, него је обзнањено путем откривења. Иако верујући човек може имати највише памети, ипак, његово учење не треба да је изведено из његовог размишљања, било изненадног или прогресивног. Његов разум само сарађује са његовим духом преносећи другима откривење које је примила његова интуиција. Мозак је само преносни, а не и пријемни механизам духовног знања.

Бог има потпуно заједништво са нама у духу. Осим у својој интуицији, не постоји други начин да упознамо Бога. Човек у свом духу урања у вечно невидљиво Божије царство. Интуиција се може окарактерисати као мозак унутрашње светиње. Када кажемо да је човеков дух мртав, ми указујемо на то да је његова интуиција неосетљива према Богу и Његовим истинама. Када кажемо да дух управља читавим човеком, под тим подразумевамо да се различити делови душе и сви удови тела блиско придржавају интуитивно познате Божије воље. Желимо да нагласимо да је духовно препорођење у потпуности неопходно. Човекове чулне (природне) способности не могу да уоче Бога, ништа друго не може да замени интуицију. Ако човек не прими нови живот од Бога и његова интуиција не буде васкрснута, он је потпуно одвојен од Бога. Колико је само битно наново рођење. То није само појам, нити је то искључиво морална

промена, него Божији живот заправо улази у наш дух и оживљава његову интуицију. Човеку је потпуно немогуће да угоди Богу својим добрим делима; то су једноставно деловања душе; његова интуиција је мртва у односу на Бога. Једнако је немогуће да човек сам себе наново роди, јер у њему не постоји ништа што би могло да произведе нови живот. Ако га Бог не роди, он није у стању да се сам роди. Такође у Божијем делу је бескорисно човеково разумевање учења, јер то дело мора да учини Бог. Шта онда човек може да учини осим да се преда у Божије руке да би Он радио? Његов дух ће заувек остати мртав уколико не призна да је све што се тиче човека бескорисно, и уколико се не налази на месту смрти са Господом Исусом и не прихвати Његов живот.

Човеков начин не може да предвиди прихватање Господа Исуса као Спаситеља и оживљавање интуиције његовог духа, него он инсистира на томе да свој разум замени интуицијом. Он размишља и планира све док не осмисли многе филозофије, етике или религије. Али какво је Божије мишљење о томе? „Него колико су небеса виша од земље, толико су путеви моји виши од ваших путева, и мисли моје од ваших мисли“ (Иса. 55:9). Ма колико човек интензивно размишљао, његове мисли су земаљске, а не небеске. Након духовног препорођења, Бог омогућава нашој интуицији да спозна Његову мисао и да схвати Његов пут, да би нам било могуће да га следимо. Па ипак, колико су само верници заборавни! Ми заборављамо оно што смо научили приликом духовног препорођења. Постоји безброј верника који свакодневно живе по свом разуму и срцу. У служби још увек покушавамо да својим интелектом, ревношћу и трудом покренемо код људи разум, емоције и вољу. Бог жели да нас научи чињеници да је у служби наша душа, а и свачија, лишена било какве духовне важности или вредности. Он нам заправо омогућава да будемо поражени у духовном раду и да постанемо очајни, безосећајни и бесплодни да би могао да уништи наш природни живот са свом његовом мудрошћу, горљивошћу и способношћу. Овакву лекцију не можемо да савладамо за дан или два. Бог мора да нас поучава током целог живота како би нас

натерао да схватимо да је осим слеђења интуиције духа, све остало узалудно.

Сада наступа пресудан тренутак. Кога ћемо следити када се интуиција и душа сукобе у својим мишљењима? Ово ће одредити ко ће владати над нашим животом и којим путем ћемо кренути. Наш спољашњи и наш унутрашњи човек – човек од тела (плоти) и човек од духа – боре се за надмоћ. У првим данима нашег хришћанског живота наш дух се борио са пожудама нашег тела (плоти); данас је то битка између нашег духа и душе. Раније је сукоб био по питању греха; данас то није питање добра и зла, него природног добра насупрот Божије доброте. Раније смо се борили за квалитет ствари, али сада нам је важан извор ствари. То је сукоб унутрашњег човека против спољашњег – рат између Божије воље и човекове добре намере. За новог човека да научи како да живи по духу, то је доживотна преокупација. Ако човек искључиво следи дух, он ће у потпуности надвладати човека по телу (плоти). Јачањем духа у новом човеку посредством Светога Духа, верник ће бити у стању да у потпуности уништи своје размишљање по телу, да би се бавио оним што се тиче духа. То је живот и мир.

ПЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУХА

2

Заједништво

МИ комуницирамо са материјалним светом посредством тела. Посредством духа комуницирамо с духовним светом. Ова комуникација са духовним се не одвија разумом или осећањима, него духом или његовом интуитивном способношћу. Лако нам је да схватимо природу заједнице између Бога и човека ако смо уочили деловање наше интуиције. Да би се човек клањао Богу и имао заједништво са Њим, он мора да поседује природу сличну Његовој. „Бог је дух, и они који му се клањају, у духу и истини треба да му се клањају“ (Јован 4:24, ССП). Комуникација се не може одвијати између различитих природа. Према томе, и необраћени човек чији дух очигледно није оживљен, али ни духовно препорођени човек који не користи свој дух да се клања (Богу), подједнако су неквалификовани да би могли да имају право заједништво с Богом. Узвишене мисли и племенита осећања не доводе људе у духовну стварност нити успостављају лично заједништво с Богом. Наше заједништво са Њим доживљавамо у најдубљој области целог нашег бића, која је дубља од наших мисли, осећања или воље, у интуицији нашег духа.

Пажљивије проучавање 1. Кор. 2:9-3:2 може да нам пружи врло јасан увид у то како човек има заједништво с Богом и како упознаје Бога посредством интуиције духа.

Човеково срце

„Што око не виде, и ухо не чу, и у људско срце не дође, што уготови Бог онима који га љубе“ (9. стих). Шири контекст овог стиха говори о Богу и о ономе што се тиче Бога. Оно што је Он припремио човеково спољашње тело не може ни да види ни да чује, нити његово унутрашње срце може то да замисли. „Човеково срце“ између осталих видова укључује и човеково схватање, разум и интелект. Човекова мисао не може да разуме Божије дело, јер ово друго надилази оно прво. Стога је очигледно да онај који жели да упозна Бога и да има заједницу с Њим не може да зависи само од своје мисли.

Свети Дух

„А нама је Бог открио посредством Духа; јер Дух испитује све, и дубине Божије“ (10. стих). Овај стих износи чињеницу да *Свети Дух испитује* све, а не да наш разум схвата све. Само Свети Дух познаје дубине Божије. Он зна оно што човек не зна. Посредством Своје интуиције Дух испитује све. Тако је Бог у стању да посредством Духа открије оно што наше срце никада није замислило. Ово „откривање“ није стечено након великог размишљања, јер наше срце то не може ни да замисли. То је откривење; није му потребна помоћ нашег ума.

Следећа два стиха говоре нам како се Бог открива.

Човеков дух

„Јер ко од људи зна шта је у човеку – сем човековог духа који је у њему? Тако исто нико – сем Духа Божијега – не зна шта је у Богу. Ми пак нисмо примили духа овога света, него Духа који је од Бога, да знамо шта нам је Бог даровао“ (стихови 11-12). Нико не зна човечије мисли осим човековог духа; такође, нико не зна шта је у Богу осим Светога Духа. Човеков дух, као и Божији Дух, схвата ствари директно, а не закључивањем или испитивањем. Они схватају

посредством способности интуиције. Пошто сам Свети Дух зна шта је у Богу, морамо да примимо Светога Духа да бисмо и ми то знали. Дух овога света је одсечен од комуникације са Богом. То је мртав дух; он не може да успостави заједништво са Њим. С друге стране, Свети Дух зна шта је у Богу; према томе, примајући у својој интуицији оно што Свети Дух зна, и ми ћемо разумети истине о Богу. „Примисмо . . . Духа који је из Бога, да знамо шта нам је даровано од Бога“ (Караџић).

Како онда *знамо*? Стих 11. нам каже да човек зна по свом духу. Свети Дух открива нашем духу оно што интуитивно зна, тако да и ми можемо интуитивно да знамо. Када Свети Дух открива оно што се односи на Бога, Он то не открива нашем разуму нити било којем другом органу, него нашем духу. Бог зна да је то једино место у човеку које може да схвати оно што се тиче човека, као и оно што се тиче Бога. Разум није место за познавање ових ствари. Иако је тачно да разум може да размишља и спозна многе ствари, он их ипак не може *знати*.

Из овога можемо да увидимо како Бог веома цени духовно препорођени човеков дух. Пре новог рођења човеков дух је био мртав. Бог није имао начина да открије Свој ум таквом човеку. Најобдаренији мозак не познаје Божији ум. И Божије заједништво са човеком и човеково обожавање Бога условљени су духовно препорођеним човековим духом. Без ове оживљене компоненте Бог и човек су безнадежно раздвојени – ниједан ни други не могу доћи или отићи оном другом. Први корак ка заједници између Бога и човека мора да буде ово оживљавање човековог духа.

Пошто човек има слободну вољу, он има ауторитет да одлучује о својим стварима. То објашњава зашто се и даље сусреће са бројним искушењима након новог рођења. Због своје безумности или евентуално због своје предрасуде, он можда неће заузети правилан положај у свом духу и у својој интуицији. Бог прихвата тај дух као једино место где ће општити са човеком и човек са Њим. Али верник и даље живи по свом разуму или по својим осећањима. Колико пута он потпуно игнорише глас интуиције. Његово

начело живота је да се придржава онога што он сам сматра разумним, лепим, угодним, или занимљивим. Чак и ако би имао срце да врши Божију вољу, он би обично узео или своју импулсивну замисао или своју логичнију мисао као Божији ум, не схватајући да је оно што би требало да следи је мисао изражена Светим Духом у његовој интуицији. Понекад је можда вољан да чује глас интуиције, али не успевајући да утиша своја осећања он открива да је тај глас нејасан и конфузан. Живот по духу последично постаје повремени доживљај, уместо да сачињава свакодневно непрекидно искуство у хришћанском животу.

Ако је *почетно* познавање Божије воље толико тешко, ко се може чудити над недостатком даљег и дубљег откривења? Како онда заиста можемо да знамо у свом духу Божији план за крај овога доба, стварност духовне борбе, и дубљих истина Библије? Јер наше клањање (штовање) само одговара ономе што мислимо да је најбоље или ономе што импулсивно осећамо. А заједништво са Господом у нашој интуицији природно постаје непознати феномен.

Верник мора да препозна да само Свети Дух зна шта је у Богу – и то интуитивно. Он је та Особа која може то знање да пренесе човеку. Али да би неко стекао такво знање, он мора то да усвоји на одговарајући начин; наиме, мора да прими својом интуицијом оно што Свети Дух интуитивно зна. Спој ове две интуиције омогућава човеку да схвати ум Божији.

„Па и то не говоримо речима наученим од људске мудрости, него речима наученим од Духа, тумачећи оно што је духовно духовним људима“ (13. стих). Како ћемо другима пренети оно што се тиче Бога, оно што смо разабрали у интуицији свога духа? Упознавши Божије истине, сада је наша одговорност да их објавимо. Апостол Павле изјављује да их он не саопштава изразима поученим људском мудрошћу. Та мудрост припада човековом разуму и плод је човековог мозга. Павле недвосмислено тврди да не користи речи које потичу из разума да би саопштио шта његов дух зна о стварима које се тичу Бога. Павле у себи поседује велику мудрост. Он је сасвим у стању да формулише много нових и дивних израза и да речито

пренесе своју поруку с добрим саставом и илустративним причама. Зна како да учини да његово слушатељство разуме шта жели да му каже. Но ипак он одбија да користи терминологију научену људском мудрошћу. Ова изјава и став апостола Павла указују на то да човеков разум није само бескористан у *познавању* онога што се тиче Бога, него је и споредан у *преношењу* духовног знања.

Апостол јасно изговара Божије истине речима којима га је поучио Дух. У својој интуицији он прима Његово упутство. Ништа у хришћаниновом животу не вреди осим онога што је у његовом духу. Чак и у погледу духовног знања он треба да користи духовне речи. Интуиција не прихвата само оно што Свети Дух открива, него и речи поучене истим тим Духом, да би другима објаснила оно што је откривено. Колико често верник покушава да пренесе другима оно што му је Бог тако јасно објавио; па ипак колико год покушавао, он не проналази речи којима би пренео основни смисао онога што је откривено. Зашто? Зато што није примио речи у свом духу. Другом приликом, док чека пред Господом, верник осећа како се нешто уздиже у средишту његовог бића – можда само неколико речи. Међутим, са тих неколико речи, он је у стању да на састанку на одговарајући начин пренесе оно што му је било откривено. Увиђа како га Бог заправо користи да сведочи за Господа.

Оваква искуства сведоче о важности „изражавања“ које даје Свети Дух. Постоје две врсте изражавања, природно и оно даривано од Духа. Врста изражавања која је забележена у Делима 2:4 неопходна је у духовној служби. Ма колико елоквентно било наше природно изражавање, оно остаје немоћно да заиста пренесе оно што се тиче Бога. Можемо да сматрамо да смо прилично добро говорили; па ипак нисмо успели да изразимо мисао Духа. Само духовне речи, то јест изрази примљени у духу, могу јасно да изразе духовно знање. Ако нам је Господња порука као бреме у нашем духу, и као да ватра гори изнутра, а ипак немамо начина да ослободимо то бреме, требало би да чекамо да нам Дух да „изражај“, да бисмо могли да објавимо поруку свога духа и ослободимо то бреме (тј. поруку). Ако нехотице

употребимо језик поучен људском мудрошћу уместо да чекамо на речи које је Свети Дух интуитивно доделио, установићемо да нестаје наше духовне делотворности. Говор који је искључиво заснован на земаљској мудрости може само да наведе људе да кажу да је изнесена теорија заиста добра. Понекад уживамо многа духовна искуства, али не знамо како да их јасно изразимо док их други верници не откључају речју. То је зато што све до тренутка док нисмо чули друге како изражавају наше искуство једноставним речима, ми још увек нисмо примили у духу разговетне речи од Господа.

Духовне истине морају да се објасне духовним изразима. Морамо да користимо духовна средства да бисмо постигли духовне циљеве. То је оно што Господ данас посебно жели да нас научи. Духовни циљеви се морају довршити кроз одговарајуће духовне процесе. Телесно као телесно никада неће постати духовно. Ако се надамо да ћемо постићи своје духовне циљеве својим разумом и осећањима, то је као да очекујемо да ће слатка вода тећи из извора горке воде. Све оно што се односи на Бога – као што је тражење Његове воље, поштовање Његових заповести, објављивање Његове поруке – делотворно је само ако потиче из нашег заједништва са Богом у духу. Шта год да је извршено посредством наших мисли, талената или метода, Бог сматра бескорисним.

Чулно и духовно

„Недухован (дословно, *чулни-природни*) човек не *прихвата* оно што долази од Божијег Духа јер је то за њега лудост и не може да *спозна*, зато што о томе треба расуђивати на духован начин“ (14. стих, ССП). Чулни (природни) су они који још нису наново рођени и који стога немају нови дух. Пошто је њихова интуитивна способност мртва у односу на Бога, све што имају то су способности душе. Они су сасвим у стању да посредством разума и наклоности одлуче шта им је по вољи, али ако немају духовно препорођени дух, они су немоћни да приме оно што се тиче Божијег Духа. Иако ове особе могу да размишљају и опажају, и даље им

недостаје основна интуитивна сила – не могу да приме оно што Бог открива искључиво човековом духу. Колико су само неодговарајући човечији природни дарови. Он заиста има много, али ништа не може да замени деловање интуиције. Пошто је човек мртав у односу на Бога, у њему не постоји ниједан орган помоћу којег би могао да прими оно што се тиче Бога. Ништа у чулном (природном) човеку није у стању да комуницира са Њим. Човеков најистакнутији разум, интелект и расуђивање једнако су покварени као и његове пожуде и страсти; и једно и друго је подједнако неспособно да схвати Бога. Чак и духовно препорођени човек, ако покушава да комуницира са Богом користећи свој разум и опажање (као што то чини необраћени човек), уместо да користи свој обновљени дух, потпуно је немоћан да сагледа Божије истине. Они елементи који нам припадају по природи не мењају своје активности након духовног препорођења. Разум је још увек разум, а воља је још увек воља; они се никада не могу претворити у органе способне за заједницу с Богом.

Не само да природна особа не може да прими оно што се тиче Бога, него то сматра лудошћу. Према процени његовог разума, ствари које интуиција познаје њему су крајње безумље, изгледају му у потпуности неразумно, против људске природе, супротне световној мудрости, или су у сукобу са здравим разумом. Разум ужива у ономе што је логично, отворено за анализирање, и психолошки привлачно. Међутим, Бог се не управља по човековом закону и стога су његови поступци лудост за природног човека. Лудост која се спомиње у овом посебном поглављу неоспорно се односи на распеће Господа Исуса. Реч крста говори не само о Спаситељу који је умро уместо нас, него и о верницима који су умрли са Спаситељем. Све што по природи припада верницима мора да прође кроз смрт на крсту. Разум то може да прихвати као теорију, али ће му се сигурно супротставити у пракси.

Пошто природна особа не прихвата ову реч о крсту, она очигледно не може да схвати о чему се ради. Прихватање претходи знању. Способност или неспособност прихватања тестира присуство или одсуство оживљеног духа. Могућност

или немогућност да се нешто зна, испољава живахни или исцрпљени карактер интуитивне способности. Пре свега дух мора бити оживљен пре него што неко буде способан да прими оно што се тиче Бога. Уз оживљени дух, човеку се такође даје интуитивна способност да примени оно што је од Бога. Ко познаје човекове мисли осим човековог духа? Природна особа не може да разазна Божије истине, јер не ужива у том новом духу који у себи носи интуитивну моћ расуђивања.

Апостол Павле наставља да објашњава зашто је природни човек неспособан да прима и зна оно што се односи на Бога: „Зато што о томе треба на духован начин расуђивати." Зар не примећујемо како Свети Дух више пута подвлачи чињеницу да је човеков дух место за заједницу с Богом? Средишња тачка овог одређеног дела Светога писма је да докаже и покаже да је човеков дух основни и једини у сваком заједништву с Богом и познавању божанских ствари.

Сваки елемент има своју одређену сврху. Дух је намењен за познавање небеских стварности. Ми не покушавамо да ниподаштавамо сврху способности душе. Оне *јесу* корисне, али овде морају да одиграју *споредну* улогу. Требало би да буду под контролом, а не да буду господари. Разум би требало да се потчини владавини духа и требало би да следи оно што интуиција разуме о Божијој вољи. Не би требало да смишља своје сопствене замисли и онда да захтева да се комплетан човек тога придржава. И осећања би требало да послушају налоге духа. Њена љубав или мржња морају да прате наклоност духа, а не своју сопствену. Воља такође треба да се приклони ономе што је Бог интуитивно открио у духу. Она не сме да више воли оне изборе који су другачији од Божије воље. Кад би се ове природне способности држале у подређеном положају, верник би остварио огромне кораке у свом духовном животу. Нажалост, већина хришћана им даје прво место, чиме искључују положај духа. Није чудно што не живе духовним животом или што су без икакве духовне вредности? Дух треба повратити у његов одређени положај. Верник мора да научи да чека *у духу* на Божије откривење. Уколико се он не успне на своје законито место, човеку је забрањено да зна оно што само

дух може да зна. Зато 13. стих додаје: „Тумачећи оно што је духовно духовним људима“, јер само духовно осетљиви могу да знају оно што је у духу.

„Духовни човек пак расуђује о свему, а њега нико не просуђује“ (15. стих). Духовни човек је онај чији дух доминира и који има веома осетљиву интуицију. Оспособљен је да обавља своје функције јер његову мирноћу не омета разум, осећања и воља душе.

Зашто духовни човек може да расуђује о свему? Зато што се његова интуиција ослања на Светога Духа ради свог сазнања. Зашто њега нико не просуђује? Једноставно зато што нико не зна како и шта Свети Дух додељује његовој интуицији. Ако верниково знање зависи од његовог интелекта, онда осим оних који су природно тако талентовани нико не може да просуђује како ваља у било којем погледу. Учење и светско образовање били би неопходни. А таквог ученог човека би просуђивали они који су мудри као он или чак мудрији од њега, јер би само они могли сигурно да разумеју след његових мисли. Међутим, духовно знање се заснива на интуицији духа. Ако је духован и поседује осетљиву интуицију, хришћаниново знање је без ограничења. Његов разум је можда туп, али Свети Дух је у стању да га води у духовну стварност и његов дух је у стању да просветли његов разум. Начин на који Дух Себе открива заиста надмашује очекивање човека.

„Јер ко позна ум Господњи – да га поучи? А ми имамо ум Христов“ (16. стих). Овде се јавља проблем. Нико на свету није познао ум Господњи да би га поучио, зато што су сви људи чулни (природни, земаљски). Једини начин да би се разумео Бог је посредством интуиције. Како особа чији је дух мртав икада може да спозна ум Божији? Ово објашњава зашто ниједна таква особа не може да просуђује духовног човека, јер ниједна од њих није упознала ум Господњи. То су наравно природни људи. С друге стране, духовни познају ум Господњи јер они имају одговарајућу интуицију. Али природни не могу да знају зато што њихова интуиција није делотворна; стога они не уживају заједницу с Богом. Значење овде је у томе да природни нити могу

да познају ум Господњи, нити ум духовних људи који су у потпуности Њему посвећени.

„А ми . . .“ указује на то да се ови „ми“ разликују од оних чулних (природних) људи. „Ми“ обухвата све спасене вернике, од којих многи можда и даље настављају да буду телесни. „А ми имамо ум Христов.“ Ми који смо духовно препорођени, било да су то бебе или одрасли, поседујемо ум Христов и разазнајемо Његове мисли. Будући да имамо васкрснуту интуицију, у стању смо да знамо и већ смо сазнали шта нам је Христос припремио у будућности (9. стих). Они који су природни не знају, али ми, који смо духовно рођени, знамо. Разлика је у томе да ли имамо или немамо духа.

Духовни и телесни

„И ја, браћо, нисам могао да вам говорим као духовним људима, него као телеснима, као нејакима у Христу. Млеком сам вас напојио, не чврстом храном, јер још нисте могли да је поднесете. А ни сад још не можете“ (1. Кор. 3:1-2). Ове речи су уско повезане са претходним стиховима и њихово учење следи правац који је раније постављен, а који говори о човековом духу. Сви препознајемо да је подела Светога писма на поглавља и стихове смишљена ради удобности читалаца, и да уопште није било као нешто што је откривено Светим Духом. Ове речи из 1. Кор. 3:1-2 требало би читати заједно са онима из претходног поглавља.

Колико је само проницљиво Павлово духовно чуло. Он је упознат са свим својим читаоцима, било да су они духовни или телесни, било да су у потпуности управљани духом или често управљани телом. Стога он не занемарује стање пријемчивости свог читаоца и не излива насумично своје мисли само зато што говори о духовним стварима. Он ће преносити само „духовно духовним људима“ (13. стих). Павлова комуникација не зависи од тога колико *он* зна, већ од тога колико његови *читаоци* могу да приме. Он се овде не хвали својим сопственим знањем. Апостол има духовни начин изражавања, као и духовно знање; према томе он зна како да се опходи са верницима свих врста. Нису све

речи које изражавају дубоку Божију тајну и духовне речи; духовне речи су само оне речи које су поучене Светим Духом у духу. И нису обавезно дубоке речи; у ствари то могу да буду веома уобичајене и обичне речи; па ипак, *те* речи поучава Свети Дух и схватају се у духу. Када се то изговори, то доводи до значајних духовних резултата.

Оно што апостол пише у ова два стиха и у 15. стиху претходног поглавља разрешава један занимљив парадокс. Наиме, ако човеков дух зна ствари које припадају човеку и духовни човек све просуђује, зашто онда постоји толико хришћана који су обновљени духом, а који ипак не осећају да имају дух, или који нису у стању да знају дубине Божије посредством свога духа? Одговор је: „*Духовни* човек пак расуђује о свему“ (15. стих). Иако сви хришћани *имају* об-новљени дух, сви хришћани нису и *духовни*. Многи су још увек телесни. Човекова интуиција је уистину била оживљена, али човек мора дати интуицији њено право место, пружајући јој могућност да делује. У супротном она ће бити потиснута, неспособна да има заједницу с Богом, или да зна шта треба да зна. Духовни хришћани не живе по свом душевном животу; они су предали на крсту све своје способности и збацили их у положај покорности, тако да њихова интуиција може слободно да прими Божије откривење. Након тога ће се њихов разум, емоције и воља драговољно повиновати овом откривењу. То није случај са телесним хришћанима. Духовно препорођени и интуитивно живи у односу на Бога, они имају сваку могућност да буду духовни; али ипак остају везани за тело (плот). Пожуде тела остају тако снажне да терају ове хришћане на грех. Њихов телесни разум је још увек пун лутајућих мисли, разлога и планова; њихова осећања се разбуктавају многим телесним интересима, жељама и склоностима; и њихова воља обликује многа овоземаљска расуђивања, аргументе и мишљења. Толико су заокупљени слеђењем тела, да немају ни времена ни склоности да слушају глас интуиције. Будући да је глас духа обично врло благ, он се не може чути ако се не слуша пажљиво а све остало утиша. Како се онда то може чути ако су различити делови тела неизмерно активни? Када су верници управљани телом, на

њих је извршен утицај до те мере да њихов дух постаје туп и нису у стању да узимају чврсту храну.

Библија упоређује недавно нановорођеног верника са бебом. Живот у његовом духу који одскора поседује је мали и слаб као код бебе која се природно родила. Нема ничег лошег у томе што је он беба, само да предуго не остане у тој фази. Свака одрасла особа мора почети као дете. Али ако она исувише дуго остане таква, њен дух никада неће узнапредовати од онога што је била када је испрва била духовно препорођена пре неколико година, тада нешто драстично није у реду. Човеков дух може да расте; интуиција духа може да јача. Само што је нека особа била духовно препорођена, она је попут новорођене бебе која нема самосвест и чији су нерви колебљиви. Њен духовни живот може да се упореди са искром. Њена интуитивна сила је изузетно слаба и неделотворна. Али беба мора свакодневно да расте. Њено знање мора непрекидно да се увећава кретањем, вежбањем, и растом док не постане потпуно самосвесна и зна како да увежбава сва своја чула. Тако мора и верник да ради. Након духовног препорођења он треба постепено да вежба своју интуицију. Свака вежба значи раст у искуству, знању и духовном узрасту. Баш као што се човекова чула не рађају са зрелом свесношћу, тако и верникова интуиција није рођена као веома осетљива.

Међутим, то не значи да душевни хришћани који дуго остају бебе не поступају са својим гресима, не доживљавају раст у свом познавању Библије, не труде се да служе Господу, или не примају никакав дар Светога Духа. Верници у Коринту су се сусрели са свим овим. Они су се „у њему (у Христу) обогатили у свему, у свакој речи и сваком знању . . . да не оскудевате ни у једном благодатном дару“ (1. Кор. 1:5, 7). Са људског становишта, зар то нису знаци раста? Вероватно бисмо вернике у Коринту сматрали најдуховнијима; па ипак апостол гледа на њих као на одојчад, као на телесне људе. Зашто се раст у говору, знању и даровима није сматрао растом? Ово открива веома значајну чињеницу, а то је, да иако су верници расли у тим спољашњим даровима, они нису успевали да одрасту и у свом духу. Њихова интуиција није ојачала. Раст у речитости

за проповедање, библијском знању и духовном дару не сматра се порастом духовног живота! Ако верников дух – онај који је способан да комуницира са Богом – не постане јачи и живахнији, Бог суди да он уопште није одрастао!

Колико само Господњих људи у данашње време напредује у погрешном правцу! Многи претпостављају да кад су били спасени, морају да траже веће библијско знање, боље изражавање приликом проповедања, и више духовних дарова. Они заборављају да њихов дух мора да напредује. Говор, знање и дар су искључиво спољашње природе; насупрот тога интуиција је нешто унутрашње. Жалосно је стање оног хришћанина који дозвољава свом духу да остаје као беба, али који истовремено испуњава свој душевни живот говором, знањем и даром. Ово је драгоцено, али како би се могло упоредити са важношћу духа? Оно што је Бог тек створио у нама то је тај дух (или духовни живот), а оно што би требало да се развија у зрело доба је такође тај дух. Ако починимо озбиљну грешку у тражењу обогаћивања душевног живота уместо увећања тог духовног живота са његовом интуицијом, ми у Божијим очима нећемо доживети никакав напредак. Бог сматра да је наш дух најважнији; и стога се Он брине за његов раст. Без обзира на то колико наш разум, емоције или воља могу стећи говором, знањем и даром, Бог све то сматра бескорисним ако се наш дух не буде развијао.

Ми свакодневно очекујемо да ћемо имати више силе, више знања, више дарова, више речитости; па ипак Библија тврди да чак и ако имамо више тих елемената, да то не значи да обавезно морамо и да напредујемо у духовном животу. Напротив, наш духовни живот може остати исти не напредујући ниједан километар. Павле искрено подсећа вернике у Коринту у вези с чврстом духовном храном: „Јер још нисте могли да је поднесете. *А ни сад још* не можете.“ За шта они нису били спремни? Они нису били спремни да служе Богу својом интуицијом – да интуитивно више знају о Богу, да приме Његово откривење у својој интуицији. Они очигледно нису били спремни када су испрва узверовали у Господа; али сада после више година, иако обогаћени говором, знањем и даровима, још увек нису били спремни.

Овим речима „а ни сад“ апостол је означио да, иако су били препуни спољашњим побољшањима, њихов духовни живот није остварио напредак откако су на почетку узверовали. Право напредовање мери се растом духа и његове интуиције; остатак припада телу (плоти). Ово би требало неизбрисиво утиснути у наша срца.

Како је жалосно да у данашње време изгледа да верници постижу напредак готово у свим областима осим у области духа. Након што су се годинама уздали у Господа, они настављају да се жале: „Не осећам да имам духа.“ Велика је разлика између нашег разума и Божијег разума. Ми, попут оних у Коринту, успешно покушавамо да прикупимо такозвано духовно знање примењујући интелект свога разума. Нажалост, увећање нашег разума не може и неће заменити сазревање у нашој интуицији. За Бога ми изгледамо непромењени. Од сада морамо имати на уму да раст који Бог превасходно жели није у нашем спољашњем човеку, него у унутрашњем и у његовој интуицији. Он очекује да ће се увећати нови живот који добијамо приликом духовног препорођења, и да ћемо се одрећи свега што припада старом створењу.

Верник не успева да буде духован, јер на њега превише утиче тело (плот). Само онај чија је интуиција жива и који ужива у непрекидној заједници с Богом познаје дубоке Божије истине. Ако је интуитивна сила слаба, шта се друго може сварити осим млека? Млеко је храна која је претходно сварена. То значи да душевни верник не може да одржава јасно заједништво с Богом у интуицији духа, и зато мора да зависи од других напреднијих хришћана у погледу онога што се тиче Бога. Зрелији хришћани имају заједницу с Богом у својој интуицији, а затим претварају оно што им је откривено у млеко за бебе у Христу. Господ допушта тако нешто у животу почетника, али не ужива у томе што Његов народ остаје туп и немоћан у директној комуникацији са Њим. Храњење млеком указује да је особа далеко мање способна да има директно заједништво с Богом и уместо тога она се ослања на друге да јој пренесу Божију поруку. Код зреле особе интуиција је у потпуности искоришћена да разликује добро од зла. Ми нисмо од духовне користи ако

имамо многе замисли, али немамо способност да имамо заједницу с Богом и да познајемо Његове истине помоћу наше интуиције. Хришћани у Коринту су били високо рангирани у говору, знању, даровима, али какав је био њихов духовни живот? Скоро потпуно неактиван. Црква у Коринту је била телесна црква, јер све што је имала било је у њеном разуму.

Многи који припадају Господу тренутно чине исту грешку као и верници у Коринту. Господње речи су дух и живот, али ти људи не прихватају речи у складу са тим. Они истражују теолошке проблеме хладним разумом и испитују скривени смисао Библије с намером да представе најбоље тумачење. Они задовољавају своју пожуду за знањем. Преносе оно што су открили посредством писања и проповедања. Иако њихове мисли, аргументи и нацрти могу бити одлични, и на изглед веома духовни, Бог ипак гледа на ова достигнућа као на мртве вредности, јер нису постигнута у духу. Она су једноставно прешла из разума једног човека у разум другог човека. Неки читаоци или слушаоци могу да протествују због тога што им се помаже, али питање је: У чему се помаже? Осим помоћи разуму да стекне додатне замисли, ништа се друго није догодило. Такво знање не доприноси духовној ефикасности. Само оно што долази од духа може да уђе у дух других људи; оно што долази из разума може само да досегне разум других људи. Коначно, оно што долази од Светога Духа улази у наш дух, и све што Свети Дух преноси кроз наш дух може да досегне дух других људи.

Дух мудрости и откривења

У нашем заједништву са Богом неопходан је дух мудрости и откривења. „Да Бог Господа нашега Исуса Христа, Отац славе, даде вама духа мудрости и откривења – да га познате“ (Еф. 1:17). Када се приликом духовног препорођења прими нови дух, његове функције чекају развој, јер тренутно тамо мирују. Апостол Павле се молио за духовно препорођене вернике у Ефесу, желећи да они приме дух мудрости и

откривења да би могли интуитивно да познају Бога. Ми не знамо да ли је та способност скривена функција верниковог духа која се активира молитвом, или је то нешто што је Свети Дух додао верниковом духу као резултат молитве. Ипак једно је сигурно: овај дух мудрости и откривења је кључан за човеково заједништво с Богом. Такође схватамо да се то може добити посредством молитве.

Иако је наша интуиција способна да комуницира с Богом, њој треба мудрост и откривење. То нам је потребно да бисмо знали шта је од Бога а шта је од нас. Морамо имати мудрости да разазнамо непријатељско кривотворење, као и његов напад. Исто тако, потребно је да знамо како да се понашамо међу људима. Божија мудрост нам треба на хиљаду различитих начина, јер смо неразумни и склони да правимо грешке. Колико је тешко да извршимо Божију вољу у свему, али Он ће нам пружити све оно што је неопходно за то. Он то не преноси нашем мозгу; радије, Он нам даје духа мудрости да бисмо имали мудрост у свом духу. Бог то даје нашој интуицији, јер ће нас Он кроз интуицију водити путем мудрости. Често када изгледа као да је наша сопствена мудрост достигла свој крај, из нас се постепено подиже друга врста мудрости да нас даље води. Мудрост и откривење су уско повезани јер сва Божија откривења потичу из Његове мудрости. Ако живимо по природи, немамо начина да схватимо Бога. У природном човеку се не налази ништа друго осим таме. Бог и божанске ствари протежу се далеко изван домашаја нашег разума. Без обзира на то што би наш дух могао да буде оживљен, он и даље живи у тами ако нема откривења од Светога Духа. Оживљени дух само указује на то да је *најзад способан да прими Божије откривење. То не значи да он сада може независно да се креће.*

У нашем заједништву с Богом Он често даје откривење. Требало би да се молимо за то. Дух откривења подразумева да се Бог открива у духу. Дух мудрости и откривења показује где нам Бог открива Себе, и како нам преноси Своју мудрост. Импулсивна мисао не сме да се тумачи као да припада духу откривења. Само оно што ми интуитивно знамо о Божијем уму, деловањем Светога Духа у нашем

духу увек представља дух откривења. Бог тамо има заједништво са нама и ни на којем другом месту.

Дух мудрости и откривења пружа нам право знање о Богу; све остало је површно, умишљено, плитко, и због тога лажно. Често говоримо о Божијој светости, праведности, милости, љубави, и другим врлинама. Човеков разум је способан да разуме ове Божије атрибуте, па ипак такво ментално знање је попут гледања кроз камени зид. Међутим, када је верник примио откривење од Бога о Његовој светости, он себе види поквареним до сржи и лишеним сваке чистоте пре него што Божије светло пребива у неприступачној светлости којој ниједан грешни, при-родни човек не може да се приближи. Ах, само кад би многима међу нама било дато *такво* искуство. А затим упоредимо онога који је примио такво откривење о Божијој светости са оним који нема такво искуство, а ипак још увек олако говори о Његовој светости. Такви можда користе исту терминологију, али реч изговорена од стране првог чини се да је многоструко тежа од речи другог човека. Могло би се рећи да први говори читавим својим бићем, а не само уснама. Сам дух откривења то објашњава. И то се једнако односи на све остале истине у Библији. Понекад разумемо одређену истину и препознајемо њену важност, али тек након што је ту одређену истину Бог постепено открио нашем духу, можемо да је изговоримо са посебним нагласком.

Шта год да прикупимо споља, а што није откривено изнутра, не може да покрене ни нас ни друге. Само откривење у духу садржи духовну силу. Имати заједништво с Богом значи примити Његово откривење у духу. Ретка су Божија откривења за многе од нас, јер ретко када за њих чекамо на Њега. Како можемо да упоредимо заокупљени природни живот са животом проживљеним према откривењу? Али ако смо вољни да дамо Богу прилику, онда ћемо свакако често примати и откривење. Живот апостола обилно потврђује ову тврдњу.

Духовно схватање

Постоји душевна и духовна мудрост. Прва мудрост извире из човековог разума, док другу Бог доставља духу. Образовање може побољшати било који недостатак схватања и мудрости код природног човека, али то не може да промени његову природну надареност. Међутим, духовна мудрост се може стећи молитвом вере (Јак. 1:5). Једна ствар коју би требало да имамо на уму је да у откупљењу „Бог не гледа ко је ко“ (Дела 10:34). Он све грешнике, мудре или неразумне, поставља на *исти* темељ, и пружа им *исто* спасење. Као што је целокупно биће мудрога човека потпуно искварено, тако је и са неразумним човеком. У Божијим очима разум мудрога човека једнако је безначајан као и разум неразумнога. И једном и другом је потребно духовно препорођење духа; а након тога мудром човеку није ништа лакше него неразумном да зна речи Божије. Наравно, врло је тешко да неразумна особа упозна Бога; али да ли је то мање тешко најмудријем међу људима? Никако, зато што сви морају да упознају Бога у свом духу. Њихови разуми нису можда слични, па ипак и један и други дух је мртав и самим тим једнако неразуман и оскудан по питању божанских вредности. Човекова природна надареност му не помаже да упозна Бога и Божију истину. Нема сумње да је мудрог човека лакше разумети и да он брже схвата својим разумом, али он је сасвим ограничен на област разума, што је потпуно супротно интуитивном знању.

Не претпостављајте да након духовног препорођења мудри имају предност над неразумнима у духовном напретку. Осим ако нису вернији и послушнији, њихово боље ментално схватање не доприноси њиховом интуитивном знању. Човеково старо створење никада не служи као извор новом створењу. Духовни напредак мери се верном послушношћу. Природна надареност не утиче на духовни живот, на један или на други начин, иако даје предност телу (плоти). У духовном искуству сви започињу на истој почетној тачки, пролазе кроз исте процесе, и постижу исте резултате. Сви духовно препорођени верници, укључујући

и природно мудре, морају да траже духовно схватање, без којег нико не може да одржава нормално заједништво с Богом. Ништа не може да замени место духовног схватања.

„Да се ви испуните познањем његове воље у свакој духовној мудрости и разумевању, да живите достојно пред Господом и да му у свему будете угодни, плодоносни у сваком добром делу и растући у богопознању“ (Кол. 1:9-10). То је оно за шта се Павле молио у име верника у Колосима. У овој молитви ми налазимо да истинском познавању Божије воље претходи духовно схватање и праћено је: 1) живљењем достојног живота пред Господом, угађајући Му у свему; 2) плодоношћу у сваком добром делу; и 3) растом у богопознању.

Без обзира на то колико је добра човекова природна надареност, он не може да позна Бога на тај начин. Потребно је духовно разумевање да бисмо познали Његову вољу и да бисмо имали заједницу с Њим. Само духовно схватање може да продре у духовну област. Природна врста разумевања може да схвати нека учења, али она остају у глави и нису у стању да теку као живот. Пошто духовно схватање потиче из духа, оно може да преобрази у живот оно што је схваћено. Да ли сада схватамо да целокупно право знање произлази из духа? Дух откривења иде руку подруку са духовним схватањем. Бог нам даје духа мудрости и откривења, као и духовно схватање. Мудрост и откривење које стичемо у духу треба духовно разумети. Откривење је оно што примамо од Бога; разумевање нам помаже да схватимо оно што је откривено. Духовно схватање нам даје значење свих кретања у нашем духу, да бисмо схватили Божију вољу. Заједница са Богом укључује примање Његовог откривења у духу – то јест, у интуицији духа – а затим схватање значења овог откривења посредством духовног разумевања. Наше разумевање не настаје природно, него је просветљено духом.

Из ова два стиха у Колошанима јасно је да ако желимо да угодимо Богу и да будемо плодоносни, морамо да знамо Божију вољу у свом духу. Заједништво нашег духа са Богом је темељ за угађање Њему и за доношење плодова. Колико

смо узалудно очекивали Божију радост док живимо по души. Бог није задовољан ничим другим осим Његовом вољом. Ништа друго не може да задовољи Његово срце. Наша тескоба је што не знамо Божију вољу. Ми испитујемо и размишљамо, али изгледа да нисмо у стању да допремо до Његовог ума. Стога би требало да се сетимо да пут до спознаје Божијег ума не лежи у многом испитивању и просуђивању, него у духовном схватању. Ништа осим човековог духа не може да просуђује Божију вољу, јер он има интуитивну силу да разазна Његово кретање.

Ако непрестано схватамо Бога на овај начин, и наше познавање Бога ће да расте. Интуиција може стално да расте. Она не зна за границе. Њен развој подразумева развој верниковог целокупног духовног живота. Свака права заједница коју имамо са Богом припрема нас да наредног пута имамо боље заједништво са Њим. Требало би да тежимо да будемо савршени; у складу с тим, морамо да искористимо сваку прилику да увежбавамо свој дух да боље упозна Бога. Данас је наша потреба да Га *уистину* познајемо, да Га прихватимо у дубини свога бића. Колико често мислимо да смо разазнали Његову вољу, па ипак касније откривамо да смо погрешили. Пошто је наша потреба да познајемо Бога и Његову вољу, морамо тежити да будемо испуњени познањем те воље у целокупном духовном схватању.

ПЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУХА

3

Савест

ПОРЕД функције интуиције и заједнице, наш дух обавља још један важан задатак – поправљање и укоравање тако да нам буде нелагодно када смо лишени славе Божије. Ову способност називамо савест. Као што Божија светост осуђује зло и оправдава добро, тако верникова савест укорава грех и одобрава праведност. Савест је место где Бог изражава Своју светост. Ако желимо да следимо дух (а пошто никада не достижемо фазу непогрешивости), морамо да обратимо пажњу на то шта нам говори наш унутрашњи надгледник у погледу склоности и отвореног деловања. Јер деловање савести би било несумњиво непотпуно ако би се тек *након* што смо починили грешку она покренула да нас укори. Али ми увиђамо да ће и пре него што предузмемо неки корак – док још увек размишљамо о свом путу – наша савест заједно са нашом интуицијом одмах протествовати и узнемирити нас због сваке мисли или склоности која се не свиђа Светом Духу. Да смо данас били расположенији да слушамо глас савести, не бисмо били поражени онолико колико заправо јесмо.

Савест и спасење

Док смо били грешници, наш дух је био потпуно мртав; према томе, наша савест је такође била мртва и није могла нормално да функционише. То не значи да грешникова савест потпуно престаје да делује. Она и даље делује, мада је у стању коме. Кад год изађе из ове коме, она не

ради ништа друго осим што осуђује грешника. Она нема снагу да води људе ка Богу. Мртва каква је у односу на Бога, Бог ипак жели да савест обавља неко слабо деловање у човековом срцу. Стога у човековом мртвом духу изгледа да савест обавља мало више посла него остале функције духа. Рекло би се да је смрт интуиције и заједнице већа од смрти савести. Наравно, постоји разлог за ову варијацију. Чим је Адам појео плод са дрвета од знања добра и зла његова интуиција и заједништво с Богом су потпуно умрли, али је увећана његова моћ разликовања добра и зла (што је функција савести). Чак и данас, док су грешникова интуиција и заједница потпуно мртви у односу на Бога, његова савест задржава нешто од свог деловања. То не значи да је човекова савест жива; јер се према библијском значењу о живости, сматра живим само оно што има Божији живот. Све што је лишено Божијег живота сматра се мртвим. Будући да грешникова савест не прихвата Божији живот, она се сматра мртвом, иако би могло да изгледа да делује по човековом осећају. Таква активност савести појачава патњу грешника.

Започињући Своје дело спасења, први корак Светога Духа је да пробуди савест која је у коми. Он користи громове и муње Синајске горе да би уздрмао и просветлио помрачену савест и тако убеди грешника у његово кршење Божијег закона и неспособности да одговори на Божији исправни захтев, и да га прогласи кривим као онога који је осуђен и који не заслужује ништа друго осим пропасти. Ако је нечија савест вољна да призна све почињене грехе, укључујући и грех неверовања, то ће бити жалост на побожан начин, искрено желећи Божију милост. Цариник из приче нашег Господа који је отишао у храм да се помоли илуструје такво дело Светога Духа. То је оно што је Господ Исус мислио рекавши: „Када он (Свети Дух) дође, доказаће свету да има греха, и праведности, и суда“ (Јован 16:8). Међутим, ако је човекова савест затворена за пресведочење, он онда никада не може да се спасе.

Свети Дух обасјава грешникову савест светлошћу Божијег закона тако што га пресведочава о греху; исти Дух такође просветљује човекову савест светлошћу еванђеља

да би га спасао. Ако је грешник, након што је пресведочен о свом греху и чуо добру вест о Божијој милости, вољан да прими еванђеље и да га вером прихвати, увидеће како драгоцена крв Господа Исуса одговара на све оптужбе његове савести. Нема сумње да грех постоји, али крв Господа Исуса је била проливена. Који је основ преостао за оптужбу с обзиром на то да је казна за грех у потпуности плаћена? Господња крв је искупила све грехе верника; отуда нема више осуде у савести. „Јер, они који тако служе били би једном заувек очишћени и не би се више осећали криви за своје грехе“ (Јев. 10:2, ССП). Можемо стајати пред Богом без страха и дрхтања, јер крв Христова чисти нашу савест (Јев. 9:14). Наше спасење потврђује чињеница да је драгоцена крв угушила тај глас који нас осуђухе.

Пошто застрашујућа светлост закона и милосрдно светло еванђеља обасјавају савест, смемо ли да превидимо човекову савест у проповедању Речи? Да ли је наш циљ да проповедамо само тако да учинимо да људи нешто схвате својим разумом, да буду ганути у својим осећањима, и да одлучују својом вољом, а да се при том не дотакне њихова савест? Свети Дух не може да изврши дело духовног препорођења посредством драгоцене крви, ако човекова савест није пресведочена за грех. Морамо сразмерно да нагласимо и крв и савест. Неки снажно инстистирају на овом другом, али превиђају оно прво; према томе, грешници се веома труде да се покају и чине добро, надајући се да ће на тај начин ублажити Божији гнев својим сопственим заслугама. Други подвлаче драгоцену крв али занемарују савест. То доводи до менталног прихватања крви и до „вере“ без корена, зато што њихова савест није досегнута Светим Духом. Стога се ово двоје морају једнако представити. Ко је свестан зле савести, прихватиће пуно значење драгоцене крви.

Савест и заједница

„Колико ће више крв Христа, који је помоћу вечнога Духа самога себе непорочног принео Богу, чистити нашу савест од мртвих дела – да служимо живом Богу“ (Јев.

9:14). Да би човек могао да има заједништво с Богом и да Му служи, његова савест најпре треба да буде очишћена драгоценом крвљу. Пошто је верникова савест очишћена, он је духовно препорођен. Према Светом писму очишћење крвљу и духовно препорођење догађају се истовремено. Овде смо обавештени да пре него што неко може да служи Богу мора да прими нови живот и његова интуиција да буде оживљена посредством очишћења савести крвљу. Тако очишћена савест омогућава интуицији духа да служи Богу. Савест и интуиција су нераздвојиви.

„*Приступајмо* с истинитим срцем у пуној вери, очишћени у срцима од зле савести и опрана тела чистом водом“ (Јев. 10:22). Ми не приступамо Богу физички као што су то чинили људи у старозаветно време, јер је наша светиња на небу; нити приступамо чулно (природно) са својим мислима и осећањима, јер ови органи никада не могу да имају заједништво с Богом. Само духовно препорођени дух може да приступи Богу. Верници се клањају Богу у својој оживљеној интуицији. Горе поменути стих потврђује да је савест пошкропљена (крвљу) основа за интуитивну заједницу с Богом. Савест преплављена грехом под сталном је оптужбом. Наравно, то ће утицати на интуицију, тако уско повезану са савешћу, и обесхрабрити њен приступ Богу, паралишући чак њено уобичајено деловање. Колико је неизмерно потребно имати „истинито срце у пуној вери“ у верниковом заједништву с Богом. Када је савест нејасна, човеков приступ Њему постаје усиљен и није истинит, зато он не може у потпуности да верује да је Бог с њим и да нема ништа против њега. Такав страх и сумња поткопавају нормално деловање интуиције, лишавајући је слободе да има несметано заједништво с Богом. Хришћанин не сме да носи ни најмању оптужбу у својој савести; он мора да буде уверен да је сваки његов грех у потпуности откупљен Господњом крвљу, и да сада против њега нема оптужбе (Рим. 8:33-34). Један једини преступ савести може да потисне и обустави нормално деловање интуиције у заједништву с Богом, јер чим је верник свестан греха његов дух прикупља сву своју силу да елиминише тај специфични грех и не оставља више снаге да се уздигне ка небу.

Верникова савест

Верникова савест је оживљена када је његов дух духовно препорођен. Драгоцена крв Господа Исуса чисти његову савест и сходно томе даје снажан осећај да би требало послушати вољу Светога Духа. Посвећујуће дело Светога Духа у човеку и деловање савести у човеку блиско су и међусобно повезани. Ако дете Божије жели да буде испуњено Духом, да буде посвећено и да у потпуности води живот по Божијој вољи, оно мора да се придржава гласа савести. Ако јој не додели достојно место, неизбежно ће упасти да живи по телу. Бити веран својој савести први је корак ка посвећењу. Следити њен глас знак је праве духовности. Ако хришћанин не успе у томе да јој дозволи да она обави своје дело, забрањено му је да уђе у духовну област. Чак и ако самога себе сматра (а таквим да га и други сматрају) духовним, његовој „духовности“ ипак недостаје темељ. Ако грех и друга питања супротна Божијој вољи и неприкладна за верне не буду обуздана како налаже њен глас, тада ће се све што је додато посредством духовне теорије на крају срушити јер не почива на правом темељу.

Савест сведочи о томе да ли смо исправни пред Богом и пред људима, и да ли наше мисли, речи и дела следе Божију вољу и да нису ни на који начин непослушни Христу. Док хришћани духовно напредују, изгледа да су сведочанство савести и сведочанство Светога Духа на приближном нивоу. То је зато што савест, будући да је потпуно под контролом Светога Духа, свакодневно постаје осетљивија све док се савршено не прилагоди гласу Духа. Овај други је у стању да говори верницима посредством њихове савести. Апостолове речи „то ми сведочи моја савест у Духу Светом“ (Рим. 9:1) носе у себи то значење.

Ако нас наш унутрашњи надгледник осуђује да смо погрешили, мора да смо заиста погрешили. Када нас осуђује, одмах се покајмо. Никада не смемо да покушавамо да сакријемо свој грех или да подмитимо своју савест. „Јер кад нас срце осуђује“ можемо ли мање бити осуђени од Бога, будући да је „Бог . . . већи од нашег срца и зна све“ (1.

Јован. 3:20)? Све што савест осуђује, Бог *је* осудио. Може ли Божија светост тежити за нижим стандардима од наше савести? Ако савест инсистира на томе да смо погрешили, мора да смо заиста погрешили.

Шта би требало да радимо када погрешимо? Престанимо да чинимо оно што је погрешно, уколико то већ нисмо учинили; покајмо се, признајмо кривицу и затражимо очишћење драгоценом крвљу. Нажалост данас је много хришћана који не следе ова правила. Одмах након прекоравања од стране њиховог унутрашњег гласа, они смишљају планове како да угасе његово протестовање. Обично користе две методе. Једна је да се расправљају с њим, покушавајући да нижу разлоге за своје деловање. Претпостављају да ма шта оно што је разумно мора да буде Божија воља и да ће бити допуштено од стране савести. Оно што не схватају то је да се савест никада не расправља и препире. Она разазнаје Божију вољу посредством интуиције и осуђује све што није по Њему. Савест говори у име Божије воље, а не у име разума. Хришћани не би требало да живе по разуму, него по Божијој вољи онако како је она откривена у њиховој интуицији. Кад год нису послушни било каквом деловању које се тамо одвија, савест подиже свој глас да би осуђивала. Објашњење може да задовољи разум, али савест никада. Све док осуђени проблем није уклоњен, она неће престати да осуђује. У почетној фази хришћанског живота савест само сведочи шта је исправно а шта погрешно; што духовни живот више расте, она сведочи и о томе шта је од Бога, а шта није. Иако многе ствари изгледају добре у очима људи, оне су ипак осуђене од стране савести, зато што не потичу из Божијег откривења, него су их заправо покренули сами хришћани.

Други метод је умирити савест многим другим делима. Да би решили дилему одбијања да послушају унутрашњи глас оптуживања с једне стране, али с друге стране и даље се плаше његове осуде, верници прибегавају многим добрим делима. Они замењују Божију вољу са хвале вредним делима. Они нису послушали Бога, али инсистирају на томе да је оно што сада чине једнако добро као и оно што им је Он открио – можда чак и боље, ширег

обима, корисније и веће по утицају. Они веома цене таква дела; међутим, Бог сматра да она немају никакву духовну вредност. Он исто тако не гледа ни на количину масти нити на број жртава паљеница, него искључиво на укупност послушности према Њему. Ништа, без обзира на то колико је намера хвале вредна, не може да покрене Божије срце ако је откривење у духу било занемарено. Удвостручавање посвећења неће утишати надгледника који оптужује, његов глас се мора следити; то и ништа друго никада не може да угоди Богу. Савест једноставно захтева нашу послушност; она не захтева од нас да служимо Богу на било какав спектакуларан начин.

Дакле, не заваравајмо се. Живећи у складу са духом чућемо упутства савести. Не покушавајте да избегнете било какав унутрашњи прекор; радије будите осетљиви на глас савести. Сталним живљењем по духу ми смо принуђени да понизимо себе и да поштујемо исправљање савести. Божија деца не би требало да чине уопштено исповедање признавањем својих небројених греха на неодређен начин, зато што такво исповедање не пружа прилику савести да обави своје савршено дело. Требало би да дозволе Светом Духу да посредством њихове савести појединачно укаже на сваки њихов грех. Понизно, тихо и послушно требало би да дозволе својој савести да их укори и осуди за сваки појединачни грех. Хришћани морају да прихвате њен укор и да буду вољни, у складу са разумом Духа, да уклоне све оно што је противно Богу. Да ли се уздржаваш од тога да дозволиш да савест испита твој живот? Усуђујеш ли се да јој дозволиш да истражи твоје стварно стање? Хоћеш ли јој дозволити да изнесе пред тобом, једну за другом, све ствари у твоме животу онако како Бог гледа на њих? Да ли ћеш дозволити савести право да сецира сваки твој грех? У случају да се не усуђујеш да то урадиш, у случају да ниси вољан да будеш испитан на тај начин, зар то онда не доказује такво узмицање? У твом животу остаје много елемената који нису били осуђени и предани на крст, као што је то требало да буде учињено. Постоји још онога у чему ниси у потпуности послушао Бога, нити си потпуно следио дух и да те неки проблеми и даље ометају у томе да

имаш савршено заједништво са Богом. Ако је то случај, не можеш да тврдиш пред Богом да „не постоји ништа између Тебе и мене.“

Само безусловно и неограничено прихватање укора савести са одговарајућом спремношћу да се учини оно што је откривено, може да покаже колико је савршено наше посвећење, колико заиста мрзимо грех, колико искрено желимо да извршимо Божију вољу. Често показујемо жељу да угодимо Богу, да послушамо Господа, да следимо Духа – ево теста да ли је наша жеља стварна или измишљена, потпуна или непотпуна. Ако смо још увек заплетени у грех и нисмо се потпуно одвојили од њега, највероватније је да је наша духовност у великој мери претварање. Верник који није у стању да потпуно следи своју савест, није у стању да живи по духу. Пре него што је савест остварила свој захтев, шта ће друго да води особу него нестварни дух, будући да га прави дух који је у њему и даље моли да слуша надгледника који је у њему? Верник не може искрено да напредује ако не буде вољан да његова зла савест буде осуђена у Божијој светлости и да се с њом јасно поступа. Истинитост или неистинитост његовог посвећења и служења зависи од његове вољне послушности Господу – послушност Његовој наредби, а и Његовом прекору.

Пошто човек дозволи савести да започне с деловањем, требало би да јој допусти да усаврши своје дело. Са гресима се мора постепено поступати, са сваким појединачно, док сви не буду уклоњени. Ако је Божије дете верно у свом поступању са грехом и верно следи своју савест, оно ће све више примати светлост са неба и сви њени непримећени греси ће бити изложени. Свети Дух ће му омогућити да боље чита и разуме закон написан у његовом срцу. На тај начин он може да спозна шта је светост, праведност, чистота и поштење, о чему је раније имао само нејасне мисли. Штавише, његова интуиција је знатно ојачана у њеној способности да познаје ум Светога Духа. Кад год је верник прекорен од стране савести, његов непосредан одговор би требало да буде: „Господе, ја сам спреман да послушам.“ Требало би да дозволи да Христос опет буде Господ његовог живота; требало би да буде поучљив и

требало би да га Свети Дух поучи. Дух ће сигурно доћи и помоћи ако се нека особа искрено брине о својој савести.

Савест је као прозор за верников дух. Кроз њу небески зраци сијају у дух, преплављујући светлошћу читаво биће. Небеска светлост сија посредством савести да би разоткрила кривицу и осудила неуспех кад год погрешно мислимо или говоримо, или поступамо на начин који не приличи верницима. Ако путем покоравања гласу савести и уклањањем греха који она осуђује омогућавамо да она обавља своје дело, онда ће наредног пута светлост са неба засијати јаче; али ако не признајемо и не искорењавамо грех, наша савест ће бити њиме искварена,* зато што нисмо живели у складу са учењем Божије светлости. Како се грех гомила, тако савест као прозор постаје све затамњенији. Светлост једва да може да продре у дух. И коначно дође дан када верник може да греши без гриже савести и без икаквог жаљења, будући да је савест одавно парализована и интуиција отупела услед греха. Што је верник духовнији, то је осетљивији његов унутрашњи надгледник. Ниједан хришћанин не може бити толико духован, а да уз то нема потребу да призна свој грех. Он мора да је духовно пао ако му је савест отупела и постала безосећајна. Изврсно знање, напоран рад, устрептала осећања и снажна воља не могу да замене осетљиву савест. Онај ко је не послуша, него тежи за менталним и чулним напредовањем, тај духовно назадује.

Осетљивост савести може да се повећа, а може и да се смањи. Ако неко уступи место савести да делује, следећег пута прозор његовог духа ће пропустити више светла; али ако је занемари или одговори разумом, или ради другачије од онога што она захтева, тада ће његова савест сваки пут када буде одбијена говорити све тише, док на крају не престане да му говори. Сваки пут када верник не послуша савест, он наноси штету своме духовном животу. Ако се ово само-рањавање његовог духовног живота и не обуставља, он ће потонути у стање телесности. Изгубиће све своје

* „Чистима је све чисто, а опогањенима и неверним ништа није чисто, него су им ум и савест опогањени“ (Титу 1:15).

раније гнушање на грех и некадашње дивљење победи. Све док не научимо да се отворено суочимо с укором који произлази из савести, ми у ствари не увиђамо колико је ово вођство савести значајно за наш живот по духу.

Чиста савест

„Ја сам са потпуно чистом савешћу живео служећи Богу до овога дана“ (Дела 23:1). Ово је тајна Павловог живота. Савест на коју он указује није савест необраћене особе, него савест испуњена Светим Духом. Храбра у приступању Богу и савршена у својој заједници са Њим, апостолова духовно препорођена савест га не кори. Он све ради у складу са својом савешћу. Он никада не чини ништа против чега му приговара његова савест, нити он икада дозвољава да у његовом животу преостане један део који она осуђује. Стога је он храбар и пред Богом и пред човеком. Ми губимо своје поуздање када је наша савест мутна. Апостол Павле се трудио да увек има „безазлену савест пред Богом и пред људима“ (Дела 24:16), јер „ако нас срце не осуђује, имамо поуздање пред Богом, и примамо од њега ако шта иштемо, јер држимо његове заповести и чинимо што је њему угодно“ (1. Јов. 3:21-22).

Верници једноставно не схватају да је њихова савест веома значајна. Многи мисле да је све у реду докле год живе по духу. Они не знају да нечиста савест значи губитак поуздања у приступању Богу и да тај губитак за узврат значи ремећење човекове заједнице са Њим. У ствари, укаљана савест може да омета наше интуитивно заједништво с Богом више од било чега другог. Ако не успемо да се придржавамо Његових заповести и да радимо оно што је Њему угодно, наш унутрашњи надгледник ће нас природно прекорити, чинећи нас страшљивима пред Богом и тиме нас спречавати да примимо оно што тражимо. Ми можемо да служимо Богу само са чистом савешћу (2. Тим. 1:3). Нечиста савест ће нас сасвим сигурно натерати да се интуитивно одвратимо од Бога.

„А овим се хвалимо: наша савест сведочи да смо у светости и искрености које долазе од Бога живели у свету,

а нарочито међу вама – не у људској мудрости, већ у Божијој милости“ (2. Кор. 1:12, ССП). Овај одломак говори о сведочанству савести. Само ће савест без греха сведочити за верника. Добро је имати сведочанство других људи, али колико је боље имати сведочанство наше сопствене савести. Апостол тврди да се он овде тиме хвали. У нашем животу по духу ми стално морамо да имамо ово сведочанство. Оно што други људи кажу подложно је грешци, јер они не могу у потпуности да знају како нас је Бог водио. Можда могу да нас погрешно разумеју и погрешно просуђују, као што су у своје време апостоли били погрешно схваћени и погрешно просуђени од стране верника. Понекад они могу да нас претерано хвале и да нам се претерано диве. Много пута нас људи критикују када ми заправо следимо Господа; у другим приликама они нас хвале због онога што виде у нама, мада је то углавном резултат привременог излива емоција или паметно осмишљене мисли с наше стране. Стога спољашња похвала или критика није неважна, али сведочанство наше оживљене савести је важније. Требало би да обратимо изузетну пажњу на то како нам она сведочи. Како нас она процењује? Да ли нас осуђује као лицемерне? Или, да ли сведочи да смо живели међу људима у светости и побожној искрености? Да ли савест потврђује да смо већ живели у складу са свом светлошћу коју имамо?

Какво је сведочанство Павлове савести? Она сведочи да је Павле живео у свету „не у људској мудрости, већ у Божијој милости.“ У ствари, савест не може да сведочи ни о чему другом. Оно за шта се она бори и на чему инстистира у вернику је да се тај живот искључиво живи Божијом милошћу, а не земаљском мудрошћу. Земаљска мудрост је у потпуности безвредна у Божијој вољи и делу. Она исто тако нема никакву вредност у верниковом духовном животу. Човеков разум је потпуно бескористан у својој заједници са Богом; чак и у својој комуникацији са материјалним светом разум заузима подређени положај. Дете Божије живи на земљи искључиво Божијом милошћу, а милост подразумева нешто што је у потпуности учињено Његовим посредством, а људи немају никаквог удела у томе (Рим. 11:6). Једино ако неко живи искључиво посредством Бога –

не дозвољавајући себи да преузме било какву иницијативу, нити допуштајући свом разуму да има контролу над њим – савест може да посведочи да он живи у свету у светости и побожној искрености. Другим речима, савест делује заједно са интуицијом. Савест сведочи о свему што је учињено према откривењу у интуицији, али се противи сваком поступку који је у супротности интуицији, без обзира на то колико је у сагласности са људском мудрошћу. Укратко, савест одобрава само откривење интуиције. Интуиција води вернике, док их савест ограничава да следе своју интуицију.

Чиста савест која сведочи о Божијем добром задовољству у вернику (будући да између њега и Бога нема ничега) апсолутно је неопходна за живот који се живи по духу. То потврђивање би требало да буде верников циљ; он не би требало да буде задовољан ничим мањим. Ово указује на то какав би требало да буде нормалан хришћански живот; као што је то било сведочанство апостола Павла, тако то мора бити и са нама данас. Енох је био човек чисте савести јер је знао да је Бог задовољан њиме. Ова потврда да је Бог задовољан нама помаже нам да напредујемо. Међутим, овде морамо бити веома опрезни, да не узвисимо своје „ја“ као да смо угодили Богу. Сва слава припада Њему. Требало би да се трудимо да увек имамо чисту савест, али ако је наша савест чиста, ми онда треба да се чувамо од наметања тела.

Ако наша савест непрестано сведочи да је Бог задовољан са нама, имаћемо храбрости да погледамо у крв Господа Исуса за очишћење сваки пут када нажалост паднемо. Да бисмо имали чисту савест, не смемо ни за тренутак да се удаљимо од крви која нас непрестано и вечно чисти. Исповедање нашег греха и поуздање у драгоцену крв су неизбежни. Штавише, будући да је наша грешна природа још увек у нама, нећемо бити у стању да препознамо многа скривена дела тела све док духовно не сазремо. Оно што смо раније сматрали безазленим, сада нам може постати грешно. Без очишћења драгоценом крвљу, ми никада не бисмо могли бити у миру. Али након што је крв (Христова)

пошкропила нашу савест, она ће наставити да обавља своје дело очишћења.

Апостол открива да оно за чим тежи јесте да има чисту савест пред Богом и пред људима. Ова два правца, божански и човечији, дубоко су испреплетени. Ако желимо да одржавамо чисту савест пред људима, она најпре мора бити чиста у односу на Бога. Нечиста савест пред Богом аутоматски доноси нечисту савест пред људима. Према томе, сви који желе духовно да живе морају да се труде да имају чисту савест пред Богом (1. Пет. 3:21). Ово ни на који начин не значи да је неважно имати чисту савест пред људима. Напротив, многе ствари се могу учинити пред Богом, али не и пред људима. Једино чиста савест пред људима даје добро сведочанство. Човеково неразумевање не утиче на сведочанство: „Имајући добру савест, да се они што руже ваше добро владање у Христу осрамоте у оном за шта вас клеветају“ (1. Пет. 3:16). Добро владање не може да умири злу савест; али неће ни човек многим клеветама бацити сенку на чисту савест.

Чиста савест нам такође омогућава да примимо Божија обећања. Хришћани се у данашње време често жале да је њихова мала вера разлог за неуспех да би живели савршеним духовним животом. Наравно, постоји много разлога за непоседовање веће вере, али највећи од њих је вероватно зла савест. Добра савест је неодвојива од велике вере. Оног тренутка када је савест уврећена, управо тада вера је ослабљена. Погледајмо како Библија спаја ова два елемента: „А крајњи циљ те наредбе је љубав из чиста срца и добре савести и нелицемерне вере“ (1. Тим. 1:5). Опет: „Имајући веру и добру савест“ (1. Тим. 1:19). Савест је орган наше вере. Бог веома мрзи грех, јер је врхунац Божије славе Његова бесконачна светост. Његова светост ни за тренутак неће толерисати грех. Ако верник не прочисти – према налогу савести – све што је супротно Божијем уму, он ће одмах изгубити своје заједништво с Богом. Сва обећања која нам Бог даје у Библији могу се сматрати условним обећањима. Ниједно се не дарује да би задовољило човекову телесну пожуду. Нико неће искусити Светога Духа, заједништво с Богом, и услишену молитву, ако се не позабави својим

грехом и телом. Како можемо одважно полагати право на Божије обећање ако нас оптужује глас који је у нама? Како може било ко, чија савест не сведочи да је на земљи живео у светости и побожној искрености, да буде човек молитве који је у стању да тражи од Бога неограничене награде? Каква је корист од молитве ако нас наш унутрашњи надгледник кори када подигнемо руке Богу? Грех најпре мора бити одбачен и очишћен пре него што можемо да се молимо вером.

Ми морамо да поседујемо савест лишену греха, не у смислу да је боља него што је раније била или да је много зла уклоњено, него да је без греха и поуздана пред Богом. То би требало да буде нормално стање наше савести. Ако се потчинимо пред њом и дозволимо да нас прекори; ако се у потпуности предамо Господу и ако смо вољни да извршимо све Његове циљеве; тада ће се наше поуздање увећати све док не будемо могли да гледамо на своју савест као ону која је лишена греха. Усуђујемо се да кажемо Богу да сада немамо ништа што је од Њега скривено. Што се нас тиче, ми знамо да ништа не постоји између нас и Њега. Живећи по духу никада не би требало да дозволимо да и најмањи преступ узнемири нашу савест. Све што она осуди мора одмах да се призна, да се очисти драгоценом крвљу и да се одбаци, тако да од тога не остане никаквог трага. Свакога дана би требало да тежимо да имамо чисту савест, јер без обзира на то колико би кратко савест могла бити уврећена, то наноси духу велику штету. Апостол Павле нам је пружио добар пример у томе што је увек имао чисту савест. Само тако ћемо одржавати непрекидно заједништво с Богом.

Савест и знање

Придржавајући се духа и слушајући глас савести требало би да се сетимо једне ствари, а то је да је савест ограничена знањем. То је орган за разликовање добра и зла, што значи да нам она даје знање о добру и о злу. Ово знање варира од хришћанина до хришћанина. Неки имају више знања други мање. Степен знања може да се одреди према појединачним околностима или пак према

учењу које је свако примио. Стога ми не можемо да живимо према мерилима других људи, нити да тражимо да други људи живе по светлости коју ми имамо. У хришћаниновом заједништву с Богом непознати грех не омета заједницу. Ко год поштује сву познату Божију вољу и одбаци све што зна да је Бог одбацио оспособљен је да ужива савршено заједништво са Њим. Млади хришћанин често закључује да је због недостатка знања немоћан да угоди Богу. *Духовно* знање је свакако веома важно, али исто тако знамо да недостатак таквог знања не омета нечије заједништво с Богом. Што се тиче заједништва Бог не гледа на то колико схватамо Његову вољу, него Он радије гледа какав је наш *став* према Његовој вољи. Ако искрено тражимо и свим срцем послушамо Његове жеље, наше заједништво остаје непрекинуто, и поред тога што би у нама могло бити много непознатих грехова. Ако би заједништво требало да буде одређено Божијом светошћу, ко би од свих најпобожнијих верника у прошлости и садашњости био способан да и на тренутак одржи савршено заједништво са Њим? Сви би свакодневно били протерани од Господњег лица и од славе Његове силе. Тај грех који нам је непознат покривен је драгоценом крвљу.

С друге стране, да смо дозволили да остане и најмањи грех за који знамо да га је наша савест осудила, одмах бисмо изгубили то савршено заједништво с Богом. Баш као што нам честица прашине онемогућава да видимо, тако и наш познати грех, без обзира на то колико би могао да буде беоскрајно мали, скрива од нас Божији осмех. Оног тренутка када је савест увређена, то одмах утиче на заједништво. Грех непознат вернику може дуго да постоји у његовом животу, а да не утиче на његово заједништво с Богом; али чим светлост (знање) продре, он губи дневно заједништво са Њим сваког дана у којем дозвољава да тај грех остаје. Бог има заједништво са нама у складу са нивоом знања наше савести. Бићемо веома неразумни ако претпоставимо, пошто одређена ствар није толике године ометала наше заједништво с Богом, да касније не може да буде без икаквих последица.

То је зато што савест може да осуди само у мери свог

најновијег светла; она не може да осуди као грешно оно чега није свесна. Како знање верника расте, тако се и његова савест повећава у својој свесности. Што више напредује његово знање, то више просуђује његова савест. Човек не треба да брине о ономе што не зна, ако у потпуности следи оно што већ зна. „Ако пак ходимо у светлости“ – то јест ако ходамо у светлости коју *већ имамо* – „као што је он сам у светлости, имамо заједницу *један с другим* и крв Сина његова Исуса Христа чисти нас од свакога греха (иако су нам многи греси још увек непознати)“ (1. Јован. 1:7). Бог има неограничену светлост. Иако је наша светлост ограничена, имаћемо заједницу с Богом и крв Његовог Сина очистиће нас ако живимо у складу са светлошћу коју имамо. Можда данас још увек постоје греси који нису уклоњени из нашег живота, али ми њих нисмо свесни; стога данас ипак можемо да наставимо да имамо заједништво с Богом. Имајмо на уму да, колико год савест била важна, она ипак није наш стандард светости, зато што је уско повезана са знањем. *Сам Христос* је наш јединствени стандард светости. Али што се тиче заједнице с Богом, Његов једини услов је да ли смо одржавали савест лишену греха. Па ипак, пошто смо у потпуности послушали налоге савести, не смемо себе да замишљамо као да смо сада „савршени“. Чиста савест нас само уверава да смо ми, што се тиче нашег знања, савршени, то јест дошли смо до непосредног, али не и до крајњег циља.

С обзиром на то, наш стандард понашања се подиже до степена познавања Светог писма и повећања духовног знања. Тек када наши животи постану светији како наше светло напредује, можемо да сачувамо савест без греха. Она ће нас редовно оптуживати ако спроводимо овогодишње знање и искуство само са прошлогодишњим понашањем. Бог није прошле године прекинуо Своје заједништво са нама због наших тада нам непознатих греха; али сигурно ће га прекинути данас ако не одбацимо прошлогодишње непознате грехе, али који су нам постали познати ове године. Савест је Богомдани *садашњи* стандард светости. Ко год прекрши тај стандард, подразумева се да је починио грех.

Господ има многе речи за нас, али с обзиром на незрелост нашег духовног разумевања, Он мора да чека. Бог поступа са Својом децом у складу са њиховим стањем. Због различитих степена знања у савести неки нису свесни греха које њихови ближњи сматрају веома великим. Стога не осуђујмо један другога. Само Отац зна како да поступа са Својом децом. Он не очекује да ће у Својој „дечици" пронаћи снагу „младића", нити у „младићима" искуство „очева." Али он чека да се *свако* његово дете Њему *покорава* у складу са оним што *већ зна*. Да смо сигурно знали (што није лако) да је Бог проговорио нашем брату о одређеној ствари и да наш брат није послушао, онда га можемо наговорити да то послуша. Па ипак, никада не би требало да присилимо свога брата да следи оно што нама говори наша савест. Ако *нас* наш Бог савршене светости не одбацује због наших прошлих непознатих грехова, како онда можемо ми, на основу нашег садашњег стандарда, да осуђујемо свога брата који тек сада зна оно што смо ми знали прошле године?

У ствари, помажући другим људима не би требало да од њих изнуђујемо послушност у малим детаљима, него само да их саветујемо да верно следе налог своје сопствене савести. Ако је њихова воља покорна Богу, они ће Га послушати када Свети Дух баци светло на речи које су јасно записане у Библији. Све док је његова воља покорна, верник ће следити Божију жељу оног тренутка када његова савест прими светлост. Исто важи и за нас. Не би требало да се прекомерно ширимо до тачке да покренемо снагу своје душе да бисмо разумели истине које су изван наших садашњих могућности. Ако смо спремни да послушамо Божији глас данас, сматрамо се прихватљивим. С друге стране, не би требало да се суздржавамо од било које истине у коју нас Свети Дух може интуитивно водити да је истражујемо. Такво ограничавање би значило спуштање нашег стандарда светости. Једном речју, не постоји проблем за онога који је вољан да живи по духу.

Слаба савест

Већ смо напоменули да је Христос мерило нашег светог живљења, а не савест, мада је ово последње од великог значаја. Она сведочи да ли јесмо или нисмо у свом свакодневном животу угодили Богу; стога она служи као мерило за *тренутни* степен светости. Ако живимо по ономе што савест учи, стигли смо до места на којем би овога тренутка требало да будемо. Стога је савест главни чинилац у нашем свакодневном животу по духу. По ма каквом питању да смо непослушни налогу своје савести, она ће нас за то прекорити. Затим, изгубићемо мир и привремено ћемо бити лишени заједништва с Богом. Нема сумње да морамо да следимо оно што савест захтева; али остаје под знаком питања колико је савршен њен захтев.

Као што смо већ видели савест је ограничена знањем. Она може водити само према знању које поседује. Она осуђује сваку непослушност према ономе што зна, али не може да осуди оно што ни сама не зна. Отуда долази до велике удаљености између мере савести и мере Божије светости, управо овде наилазимо на најмање два недостатка. Прво, савест са ограниченим знањем осуђује само оно што зна као погрешно и оставља бројне ствари нетакнуте у нашем животу које нису по Божијој вољи. Бог и они зрелији верници знају колико смо ми несавршени, а ми и даље настављамо да живимо по старом начину због недостатка нове светлости. Зар то није огроман недостатак? Ова несавршеност је ипак подношљива зато што Бог не осуђује оно што не знамо. Упркос овом недостатку, ми можемо да имамо заједништво са Њим и да будемо прихваћени ако једноставно послушамо све оно што нам налаже наша савест.

Али други недостатак, за разлику од првог, *заиста* омета наше заједништво с Богом. Као што ограничено знање не може да осуди оно што треба да осуди, исто тако може и да осуди оно што не треба да се осуди. Да ли то значи да је савест неисправна у свом вођству? Не, вођство савести је исправно и верници га морају узети у обзир. Али међу

верницима постоје различити степени знања. Многе ствари које могу бити учињене са знањем осуђене су као греси од стране савести оних којима недостаје знање. То манифестује болест незрелости верника. Очеви могу много тога да учине са савршеном слободом јер имају напредније знање, искуство и положај, али за малу децу би то било потпуно погрешно, јер она једноставно не поседују такво знање, искуство и положај. То не значи да постоје два различита стандарда за хришћанско понашање, то само показује да је стандард добра и зла повезан са појединачним стањем човека. Овај закон се односи на световну, као и на духовну област. Многе ствари се потпуно слажу са Божијом вољом када то чине зрели верници, али управо те ствари постају греси ако их опонашају незрели верници.

Разлог за ову разлику су различити степени знања у нашој савести. Када један верник чини оно што његова савест сматра исправним, он се покорава Божијој вољи; али савест друге особе може исту ствар осудити као грех, и огрешиће се Богу ако то учини. Апсолутна Божија воља је увек иста; али Он открива Своју вољу свакој особи у складу са ограничењем њиховог духовног положаја. Они са знањем имају јачу савест и зато уживају више слободе; док они без знања гаје слабију савест и самим тим доживљавају веће ропство.

То је јасно приказано у првој посланици Коринћанима. У Коринту је било много неспоразума међу хришћанима у вези са једењем хране принесене идолима. Неки су сматрали да идоли стварно не постоје јер нема другог Бога осим Једнога (1. Кор. 8:4). Тако да за њих не би могла да буде разлика између хране принесене идолима и хране која им није принесена; обе се подједнако могу јести. Али други, који су већ дуго навикли на идоле, нису могли а да не гледају на ову храну као да је она стварно принесена идолима. Осећали су се нелагодно док су је јели. Будући да је њихова савест била слаба док су јели храну, они су били укаљани (7. стих). Апостол је ову различитост погледа третирао као питање знања (7. стих). Први су имали знање и зато нису грешили док су јели, јер их савест није узнемиравала; ови

други, међутим, не уживајући у таквом знању, осећали су се нелагодно док су јели и због тога су били криви. Тако увиђамо велику важност знања. Увећање знања понекад може да повећа осуђивање савести, али подједнако може и да смањи њено осуђивање.

Препоручљиво је да молимо Господа да нам подари више знања да не бисмо били непотребно везани, али то знање морамо да чувамо у понизности да не бисмо, попут Коринћана, запали у тело (плот). У случају да је наше знање недовољно и наша савест и даље осуђује, морамо да се покоримо њеном гласу по сваку цену. Никада не би требало да мудрујемо да пошто ова ствар није погрешна према Божијем највишем стандарду, можемо то нешто да чинимо упркос ономе што нам говори наша савест. Не заборавимо да је савест тренутно мерило Божијег вођства. Морамо да јој се покоримо, у супротном ћемо грешити. Бог осуђује све што савест осуђује.

Оно што смо овде разматрали односи се само на спољашње ствари, као што је храна. У оним стварима које су духовније природе *не може* да постоји таква разлика између слободе и ропства, ма колико се увећавало наше знање. Само у тим спољњим физичким стварима Бог поступа са нама у складу са нашим узрастом. Код младих верника Он посвећује велику пажњу њиховој храни, одећи и другим спољним питањама, јер Он жели да помори зла телесна дела. Ако млади заиста имају срце да следе Господа, често ће увидети како их Он позива, посредством савести њиховог духа, да се покоре у тим стварима. Али они са дубљим искуством у Господу изгледа као да уживају више слободе у својој савести у погледу ових ствари, јер су већ научили како да Му се покоравају.

Ипак, они напреднији су овде суочени са једном од најозбиљнијих опасности. Њихова савест постаје толико снажна да утоне у безосећајну отупелост. Млади хришћани који свесрдно следе Господа послушни су Му у многим стварима, јер је њихова савест осетљива и Свети Дух је лако покреће. С друге стране, старији верници имају толико знања да су склони да превише развију свој разум да

би умањили осетљивост савести. Они су у искушењу да раде ствари у складу са знањем свог разума и на изглед се чине непроменљивим од стране Светога Духа. Ово је фатални ударац за духовни живот. Он уклања свежину из верниковог живота и узрокује да постане оронуо и отупео. Без обзира на то колико знања поседујемо, будимо пажљиви да не следимо то знање, него савест свога духа. Ако занемаримо оно што је савест интуитивно осудила и узмемо своје знање као свој стандард понашања, сигурно је да смо већ смештени у живот по телу. Зар није истина да понекад наша савест може да буде веома узнемирена када одлучимо да радимо оно што је потпуно исправно према истини коју знамо? Оно што савест осуђује сматра се да није у складу са Божијом вољом, иако је и по сазнању нашег разума исправно. То је зато што се наше знање стиче испитивањем нашег разума, а не откривењима у нашој интуицији. Стога се вођство савести и вођство знања може показати као прилично противречно.

Павле указује на то да ће човеков духовни живот бити изузетно ослабљен ако занемари укор савести и уместо тога следи знање сопственог разума. „Јер ако неко тебе, који имаш знање, види за трпезом у идолском храму, неће ли његова савест, будући да је он слаб, бити побуђена да једе месо жртвовано идолима? Због твога знања, наиме, пропада онај слаби, брат, за кога је Христос умро“ (1. Кор. 8:10-11). Угледавши верника са знањем како једе храну која је принесена идолима, онај без знања мисли да и он може тако да једе. Али ако овај други једе противно гласу своје савести, он пада у грех. Стога немојмо ни за тренутак да живимо према знању које имамо. Колико год да смо накупили знања, требало би само да пазимо на интуицију и на савест духа. Можда нечије знање може да утиче на његову савест; па ипак, оно што мора директно да следи то је његова савест. Бог више тражи нашу послушност Његовој вољи него „исправност“ нашег понашања. Наше слушање гласа савести гарантује прави карактер нашег посвећења и послушности. Посредством наше савести Бог испитује наш мотив – да ли желимо да Га послушамо или пак тражимо нешто друго.

Још једна ствар које човек мора да се чува јесте блокирање његове савести. Она често изгуби своје нормално деловање кроз неку врсту блокаде. Када смо окружени онима чија је савест крајње отупела, наша савест такође може да отупи кроз њихове расправе, разговоре, поучавања, убеђивања или примера. Чувајте се учитеља окорелих савести; чувајте се савести коју је створио човек; одбаците све човекове покушаје да обликује вашу савест. Наша савест мора да буде одговорна директно Богу у сваком погледу. Ми сами морамо да познајемо Његову вољу и да будемо одговорни за спровођење исте. Пашћемо ако занемаримо своју савест да бисмо следили туђу.

Да укратко поновимо. Верникова савест чини једно од неопходних способности његовог духа. Требало би да у потпуности следимо њено вођство. Иако је под утицајем знања, у данашње време њен глас ипак представља Божију највишу вољу за Његову децу. Добро је да данас постигнемо максимум. О осталим питањима не треба да бринемо. Непрестано одржавајмо своју савест у здравом стању. Не дозволите да било који грех науди њеном осећају. Ако у било којем тренутку откријемо да нам је постало хладно и тешко као да ништа не може да нас покрене, препознајмо по овоме да смо *дубоко* запали у телесност. У таквом случају, целокупно библијско знање које смо стекли сачувано је у разуму тела и недостаје му жива сила. Требало би да непрекидно следимо интуицију свога духа, да се испуњавамо Светим Духом, да би наша савест свакодневно напредовала у осетљивости, као и наше покајање онога тренутка чим сазнамо било шта што није у реду између нас и Бога. Не будите усредсређени само на разум занемарујући интуитивну савест. Опсег духовности мери се осетљивошћу наше савести. Небројано је много оних хришћана који су у прошлости занемарили своју савест и сада су мртви, држећи само неко бескорисно знање у својој глави. Будимо стално на опрезу да не паднемо у исту замку. Не бојте се тога што бисте могли бити лако покренути. Никада се не бојте да ће ваша савест бити превише увежбавана; прибојавајте се само тога да она не буде недовољно покренута. Савест служи као надгледник

за Бога. Обавештава нас где је нешто пошло по злу или је потребно да се поправи. Касније можемо да избегнемо много штетних последица само ако будемо слушали савест.

ШЕСТИ ДЕО

ЖИВОТ ПО ДУХУ

1

Опасности духовног живота

НИШТА није важније за хришћански живот од свакодневног ходања по духу. То је оно што одржава хришћанина у постојаном духовном стању, ослобађа га од силе тела, помаже му да се увек покорава Божијој вољи и штити од Сатаниног напада. Сада када разумемо деловања нашег духа, морамо одмах да живимо по њему. Ово је нешто што би требало да се дешава тренутак за тренутком без опуштања. Данас морамо бити ревносно опрезни због опасности да примамо учење Светога Духа, а потом да одбијамо Његово вођство. По овом питању многи верници су се спотакли и пали. Само стицање учења није довољно; морамо прихватити и вођство. Не би требало да будемо задовољни самим духовним знањем, него и да негујемо и живот по духу. Често чујемо како људи изговарају речи „пут крста“; али какав је то пут заправо? То у ствари није ништа друго него живот по духу, јер живети на тај начин изискује да предамо на смрт своје замисли, жеље и мисли. Искључиво слеђење интуиције духа и откривења захтева свакодневно ношење крста.

Сви духовни верници знају понешто о деловању духа. Међутим, њихово искуство о томе често је периодично јер нису у потпуности разумели све законе који регулишу његово функционисање. Али са својом добро развијеном интуицијом они би могли постојано да живе по духу без

икаквих спољашњих сметњи.* Али пошто нису прихватили законе духа, они схватају живот по духу као осцилирајући, без правила и тешким да се практикује. Многи су одлучни да поштују Божију вољу и да следе вођство Светога Духа, али им недостаје позитивно срце које напредује, јер нису сигурни да ли је вођство њихове интуиције у потпуности поуздано. Они тек треба да науче да разумеју упутство своје интуиције – да ли би требало да иду напред или да стоје. Поред тога, они су неупућени у оно што представља нормално стање духа и стога нису способни да непрекидно буду вођени духом. Често њихов унутрашњи човек губи своју силу да делује, из простог разлога што не знају како да га одрже у исправном стању. Иако понекад доживљавају откривење у својој интуицији, они се ипак питају зашто када искрено траже, понекад њихова интуиција прима откривење, а у другим приликама га не прима. То је наравно због чињенице што у неким приликама несвесно живе по закону духа и тако добијају откривење. У другим приликама, иако траже, они то не траже према овом закону и стога не добијају никакво откривење. Да су непрекидно живели према закону духа, уместо да га периодично само несвесно следе, они би увек могли да приме откривење. Нажалост, они нису свесни ове могућности. Поред свега тога сигурно је да бисмо доследно доживљавали откривење морамо да познајемо законе духа и Божију вољу, и да чинимо оно што Му је угодно. Пошто су сва деловања у духу важна, морамо да научимо њихов значај, ако желимо верно да живимо. Стога је неопходно да разумемо законе духа.

Постоји безброј хришћана који сматрају повремено деловање Светога Духа у свом духу њиховим најузвишенијим животним искуством. Они не очекују да свакодневно имају такво искуство, јер претпостављају да би се такав посебан догађај могао догодити само неколико пута у животу. Међутим, да су живели по духу у складу са његовим законом, открили би да су то свакодневне појаве. Оно што они сматрају изванредним – нешто што неко не

---

* напомена: све што је изван духа сматра се спољашњом облашћу

може трајно да одржи – заправо су *обична* свакодневна искуства верника. Заиста су „изванредна“ уколико би верници напустили ово обично животно искуство те остају у тами.

Претпоставимо да смо примили одређену мисао. Да ли смо у стању да разлучимо да ли она долази из нашег духа, или из наше душе? Неке мисли пламте у духу, док друге букте у души. Верници би требало да знају како различити делови њиховог бића делују, иначе неће моћи да разликују духовно од чулног. Када размишљају, требало би да препознају одакле извире њихова мисао; у осећају би требало да открију правац из којег долази такав осећај; а приликом деловања, требало би да им буде јасно какву снагу користе. Само тако могу да следе дух.

Знамо да нам душа пружа самосвесност. Један вид самосвесности је самоиспитивање. Ово је нешто најштетније јер нас нагони да се усредсређујемо на себе и тако појачамо раст свога „ја“. Колико су само често самоузвисивање и понос последица таквог самоиспитивања. Али постоји врста анализирања која је од непроцењиве помоћи на духовном путу. Без тога нисмо у стању да знамо ко смо у ствари и шта следимо. Штетно самоиспитивање врти се око нечијег сопственог успеха или пораза, подстичући ставове самопоноса или самосажаљења. Корисно анализирање испитује само *извор* нечије мисли, осећаја или жеље. Бог жели да будемо избављени од самосвесности, али истовремено Он сасвим сигурно не жели да живимо на земљи као људи без интелигентне свесности. Не смемо бити претерано самосвесни, па ипак морамо да схватимо право стање свих својих унутрашњих саставних делова посредством знања које нам је дао Свети Дух. Потпуно је неопходно да своје активности истражујемо својим срцем.

Многи духовно препорођени верници изгледа нису свесни да поседују дух. Иако га имају, они једноставно тога нису свесни. Можда имају духовно чуло, али не увиђају да такво чуло потиче од духа. Оно на шта би свака заиста наново рођена особа требало да се ослони за живот је живот духа. Ако смо вољни да будемо поучени, знаћемо шта је наше духовно чуло. Једно је непогрешиво: на душу

утичу спољашњи утицаји, али не и на дух. На пример, када се души пружају предивни пејсажи, спокојна природа, надахњујућа музика или многе друге појаве које се односе на спољашњи свет, она се одмах може покренути и снажно на њих одазвати. Дух није такав. Ако је верников дух преплављен силом Светога Духа, то се дешава независно од душе. За разлику од душе, духу нису потребни спољашњи подстицаји којима би се могао покренути, него је у стању да буде активан на сопствену иницијативу. Он може да се креће под било каквим околностима. Стога они који су заиста духовни могу бити активни без обзира на то да ли њихова душа нешто осећа или њихово тело има снагу. Ови живе по увек активном духу.

У ствари, чуло душе и интуиција духа су потпуно различити; ипак, понекад изгледа да су сасвим слични. Њихова сличност може бити толико блиска да збуњује хришћане. Ако се ужурбано крећу, неће лако избећи превари у тим тренуцима сличности. Али ако би стрпљиво чекали и све изнова испитивали порекло својих осећања, Свети Дух би им открио прави извор у право време. Живећи по духу морамо да избегавамо сваку журбу.

Душевни хришћани се углавном приклањају одређеним упутствима. Већина њих нагиње или према емоцијама или према разуму. Када ти људи постану духовни, они су склони да упадну у *супротну* крајност од оне у којој су раније били. Емотивне особе ће тада бити у искушењу да прихвате свој хладни разум као вођство духа. Будући да увиђају колико је био душеван њихов некадашњи страствени живот, они сада погрешно схватају да су духовни. Исто тако они који су били рационални верници могу касније да прихвате своје страствено осећање као да је вођство Светога Духа. И они су свесни душевне улоге свог до сада хладног и мирног живота; следствено томе, они сада тумаче да им је осећање од духа. Ови такође не схватају чињеницу да их промена положаја између осећања и разума не чини ништа мање душевним. Присетимо се стога функција духа. Бити вођен духом значи следити његову интуицију. Сво духовно знање, заједништво и савест долазе путем интуиције. Свети Дух води вернике посредством те интуиције. Они

не морају да процене шта би могло бити духовно – све оно што је потребно то је да се придржавају своје интуиције. Да бисмо слушали Духа морамо интуитивно да схватимо Његов ум.

Неки траже дарове Светога Духа са искреном ревношћу. Ипак, оно за чим жуде само је извесна радост, јер се њихово „ја“ крије иза таквог трагања. Они верују да ако могу да осете како Свети Дух силази на њих, или како нека спољна сила контролише њихово тело, или како им нека топла ватра гори од главе до стопала, они су тада крштени у Духу. Ма колико то било истинито да Он понекад дозвољава људима да га тако осете, за људе је веома штетно да Га траже путем осећања. То не само да може да покрене њихов душевни живот, него би могло да дозове и кривотворење од непријатеља. Оно што је заиста драгоцено пред Богом није како ми емоционално осећамо Господње присуство, или како чак осећамо љубав према Њему, него како следимо Светога Духа и како живимо према ономе што је Он открио нашем духу. Често срећемо врсту људи који су „крштени Светим Духом“ а настављају да живе својим природним животом, уместо својим духом. Њима недостаје осетљива интуиција да би разазнали ствари духовног света. Оно што је драгоцено пред Богом није осећање него заједница са Господом у духу.

Посредством нашег опширног разматрања о функцијама духа како су описане у Библији, сада можемо да увидимо да дух може бити онолико страствен колико је и емоција, и онолико хладан колико и разум. Само они који су искусни у Господу могу да разликују шта је од духа а шта од душе. Они који покушавају да разумеју деловање Светога Духа, или, што се чешће дешава, покушавају да осете Његово деловање, уместо да траже да одиста познају Бога у својој интуицији и да живе у складу са тим, посвећују се животу у телу (плоти). Они дозвољавају да њихов духовни живот потоне у заборав.

Можда ће нам бити од помоћи да јасније уочимо значај слеђења интуиције духа ако размотримо Павлов живот. Богу је било угодно „да *јави* Сина свог *у мени*, да га јеванђељем објавим међу људима незнабошцима;

(и) одмах не питах *тело и крв*, нити изиђох у Јерусалим к старијим апостолима од себе него отидох у Арабију, и опет се вратих у Дамаск“ (Гал. 1:16-17, Караџић). Као што смо раније навели, Бог даје откривење и оно се прима у духу. Када је апостол Јован добио откривење да пише, он је то примио у свом духу (Отк. 1:10). Библија непрестано сведочи да је откривење нешто што се догађа у верниковом духу. Апостол Павле нас овде обавештава да је живео по духу када је примио откривење у свом духу да упозна Господа Исуса и да буде послан незнабошцима. Он се није посаветовао са телом и крвљу (са људима) зато што није имао потребу да надаље слуша човеково мишљење, мисао или аргумент. Није отишао у Јерусалим да види оне који су били духовно старији од њега да би добио њихово мишљење. Он је једноставно следио вођство свога духа. Откако је примио *Божије откривење* у својој интуицији и упознао Божију вољу, он више није тражио друге доказе. Сматрао је откривење у свом духу довољним за вођство. У то време, објављивање Господа Исуса незнабошцима представљало је нови правац. Човекова душа би свакако сугерисала прикупљање више информација, нарочито мишљења оних који су имали више искуства у проповедању. Али Павле је само следио свој дух. Није марио за оно што би људи рекли, штавише ни најдуховнији апостоли.

Стога би требало да следимо непосредно вођство Господа у свом духу, а не речи духовних људи. Да ли то онда значи да се речи духовних очева мање користе? Не, оне су веома корисне. Подстицаји и учења очева су од вео-ма велике помоћи, али ипак би требало да „одмеравамо оно што је речено“ (1. Кор. 14:29). Господ мора да нас упути директно у нашем духу. Када нисмо сигурни да ли је деловање у духу стварно од Бога, у великој мери нам могу помоћи они који су дубоко поучени у Господу. Али ако већ *сигурно знамо* – као што је Павле то знао – да је Бог тако открио Свој ум, онда не би требало да питамо људе, па чак ни апостоле, уколико би још увек данас постојали.

Из контекста овог одломка можемо да видимо да апостол истиче да му је Бог открио еванђеље које проповеда, а не да су га томе поучили други апостоли. Ово је аргумент који

је од огромног значаја. Еванђеље које проповедамо не сме бити само нешто што чујемо од људи или читамо из књига, или чак схватамо путем нашег размишљања. Ако нам то Бог није предао, то нам не може бити од никакве духовне користи. Млади хришћани у данашње време прихватају идеју о „учитељима“ и духовно зрели желе да наредном нараштају пренесу праву веру. Али ко зна шта заиста производи духовну вредност? Ако оно у шта верујемо и проповедамо не потиче из откривења, онда то ништа не вреди. Из разума других људи можемо прикупити неке лепе мисли; па ипак наш дух остаје осиромашен и празан. Очигледно је да не треба да очекујемо неко ново еванђеље, нити пак да занемарујемо оно што Божије слуге поучавају, јер Библија нам јасно налаже да не презиремо пророштва (1. Сол. 5:20). Ми једноставно подвлачимо крајњу неопходност откривења.

Бескорисно је све оно што је написано без откривења. Ако желимо да будемо духовно ефикасни у проповедању, ми најпре морамо да схватимо Божију истину у свом духу. Шта год и колико год се навелико стиче од људи то се сматра без икакве духовне вредности. Откривење у духу би требало да заузима огромно место у животу хришћанског служитеља. То је заправо прва квалификација духовног радника. Само ово омогућава човеку да обавља духовну службу и да живи по духу. Колико се само нагомилало духовних радника који верују у свој интелект и разум за обављање духовног рада! Чак је и међу већином еванђеоских верника то можда углавном ментално прихватање истине и не представља ништа друго до смрт. Зар не би требало да се запитамо да ли оно што проповедамо произлази из Божијег откривења или пак потиче од људи?

Сатански напади

С обзиром на значај нашег духа, који је место где се одвија заједништво између Светога Духа и верника, да ли би требало да се чудимо ако Сатана није вољан да нам допусти да упознамо функције духа из страха да бисмо их могли следити? Непријатељ има за циљ да ограничи

верников живот унутар душе и да угаси његов дух. Он ће верницима дати много чудних утисака и испуниће њихов разум разним лутајућим мислима. Помоћу тих утисака и мисли он намерава да збуни човекову духовну свесност. Док су Божија деца збуњена она нису у стању да разликују шта је од духа а шта од душе. Сатана добро зна да победе верника почивају на њиховом знању како да „читају" своје духовно чуло (нажалост, колико је људи неупућено у ово начело). Он прикупља сву своју силу да нападне верников дух.

Поновимо да у таквим духовним борбама хришћани никада не смеју да направе ниједан корак у складу са својим осећањима или изненадним мислима. Никада не претпостављајте да такве мисли не могу бити погрешне зато што смо се већ молили. Погрешно је сматрати сваку мисао која нам долази у молитви као да је од Бога. Изгледа да ми наивно сматрамо да молитва може да исправи оно што је погрешно, и да све за шта смо се молили мора бити добро. Истина, ми смо тражили Божију вољу, али то још не значи да смо *већ и сазнали* Његову вољу. Бог то обзнањује нашем духу, а не нашем разуму.

Сатана користи још драстичније мере против верника од оних да их наводи да живе по души, уместо да следе дух. Пошто је успео да их намами – посредством њихових мисли или осећања – да живе по спољашњем човеку, Сатана предузима следећи корак претварања да је дух у њима. Он ће у верницима изазвати многа варљива осећања да би збунио њихова духовна чула. Ако нису свесни непријатељских лукавстава, они би могли дозволити да њихов дух буде потиснут до толике мере све док не престане да функционише. А онда да слушају тај лажни осећај као да још увек следе дух. Једном када њихово духовно чуло отупи, Сатана продужава са својом преваром. Он убацује у њихов разум мисао да их сада Бог води њиховим обновљеним разумом, и тако суптилно прикрива грешку људи јер ови *не користе* свој дух, те прикрива деловање које потиче од непријатеља. Чим човеков дух престане да делује, Свети Дух више не може да пронађе ниједан кооперативни елемент у њему; и наравно, тада су сви

ресурси од Бога прекинути. Зато је немогуће да они и даље доживе прави духовни живот.

Ако хришћани буду неосетљиви на своје стање, Сатана их напада још немилосрдније. Он може или да их заведе (у тренутку када су несвесни Божијег присуства) да мисле да живе по вери, или да их натера да без разлога трпе под заблудом како страдају са Христом у свом духу. Због тога Сатана посредством лажног духа обмањује вернике да се покоре његовој вољи. Оваква искуства се дешавају духовним, али непроницљивим хришћанима.

Духовни би требало да поседују духовно знање тако да би сва њихова деловања могла бити управљана духовним расуђивањем. Не би требало да делују импулсивно у складу са пролазним емоцијама или блиставом мишљу. Никада не би требало да журе. Сваки поступак мора бити помно испитан духовном проницљивошћу да би било дозвољено само оно што је одобрено интуитивним знањем духа. Ништа не сме бити учињено што се покреће узбуђеним осећајем или наглом мишљу – све се мора пажљиво испитати пре него што се изврши.

Испитивање и проверавање нашег живота је врло важан елемент у слеђењу духа. Верници не би требало да неразумно протраће свој духовни живот; они морају пажљиво да испитују све мисли, осећања итд., која им наиђу да би разазнали да ли то потиче од Бога или од њих самих. Природна склоност је да се олакша живот и прилагоди ономе што се догађа. Ако је тако, неко ће често прихватити оно што је непријатељ припремио. Ми обично не истражујемо ове ствари, али Свето писмо нам налаже да „све проверавамо“ (1. Сол. 5:21). У томе лежи и карактеристика и снага духовних верника. Они тумаче „оно што је духовно духовним људима“ (1. Кор. 2:13). Реч „тумачити“ у оригиналу значи „упоредити“, „мешати“ или „састављати“* или „одлучни“†. Свети Дух намерно даје духовним верницима такву силу да би је користили да проверавају све што долази у њихов живот. У супротном,

---

* Дарбијева напомена

† исто

било би веома тешко да се живи под многоструким обманама злог духа.

Сатанска оптужба

Сатана има још један начин да нападне оне који управе своја срца да следе вођство интуиције духа. То је посредством кривотворења или лажним представљањем нечије савести против разноразних врста оптужби. Да бисмо сачували своју савест чистом, спремни смо да прихватимо њен укор и да се позабавимо са свим оним што она осуди. Непријатељ користи ову жељу да сачува савест лишену греха, оптужујући нас за разне ствари. Бркајући такве оптужбе, као да су из наше сопствене савести, често губимо мир, уморни смо од покушаја да идемо у корак са лажним оптужбама, и тако престајемо да напредујемо духовно са сигурношћу.

Они који су духовни требало би да буду свесни да нас Сатана не оптужује само пред Богом, него и пред нама самима. Он то чини да би нас узнемирио и да мислимо како би требало да подносимо казну зато што смо погрешно поступили. Свестан је чињенице да Божија деца не могу духовно да напредују ако немају срце пуно сигурности; према томе, он кривотвори оптужбе савести да би их навео да верују да су згрешили. Тада је нарушена њихова заједница с Богом. Проблем са верницима је тај што не знају како да разликују оптужбу од злог духа и укор савести. Често из страха да ће увредити Бога, они погрешно схватају да је оптужба злог духа укор савести. Та оптужба постаје све јача све док не постане неконтролисана ако се не послуша. Због тога, поред своје спремности да попуштају укору од савести, духовни верници би такође требало да науче како да разазнају непријатељске оптужбе.

Оно за шта непријатељ оптужује вернике понекад могу бити стварни греси, мада је то чешће нешто имагинарно – то јест, зли дух чини да они *осећају* да су згрешили. Ако су *заиста* сагрешили, требало би да то одмах признају пред Богом, тражећи очишћење драгоценом крвљу (1. Јован.

1:9). Међутим, ако оптужујући глас и даље наставља да оптужује, онда је очигледно да долази од злог духа.

Овде се ради о озбиљној последици. Пре него што неко зна како да разликује укор савести и непријатељске оптужбе, мора да се запита да ли *заиста презире* грех. *Ако* је та ствар погрешна, да ли сам спреман да признам свој грех и да га уклоним? Ако заиста желимо да следимо Божију вољу, још увек не слушајући оптужујући глас, можемо бити прилично сигурни у свом срцу, јер у нама не постоји жеља да се побунимо против Бога. Затим, пошто смо одлучили да следимо Божију вољу, требало би да се преиспитамо да ли смо заиста починили тај грех. Морамо да знамо ван сваке сумње да ли јесмо или нисмо то учинили, јер нас зли дух често оптужује за многе неповезане ствари. Ако смо то учинили, онда пре него што то признамо пред Богом, најпре морамо посредством учења Библије и вођства интуиције да сазнамо да ли је та ствар заиста погрешна. У супротном, иако нисмо сагрешили, Сатана ће учинити да патимо због тога као да смо сагрешили.

Непријатељ је вешт у томе да убаци људима разне врста осећања. Он може да их изазове да се осећају срећно или тужно; може у њима да изазове осећај кривице или пак да уопште не осећају кривицу. Али Божије дете би требало да разуме да његово осећање није обавезно исправно кад мисли да није погрешио, јер се често осећа исправним када је у ствари погрешио. Штавише, можда и не греши чак иако се тако осећа; то је можда само његово осећање и уопште није чињенично утемељено. Шта год да осећа, оно *то мора сигурно да испита* да би знало где се заиста налази. Божије дете би требало да заузме неутралан став према свакој оптужби. Не би требало да предузима било шта пре него што се утврди одакле то потиче. Не сме бити брзоплето, него би требало мирно да чека да се увери да ли је то заиста укор Светога Духа или оптуживање које долази од злог духа. Ако то потиче од Светога Духа, оно ће се тада с тим отворено позабавити. Верниково садашње чекање је због његове несигурности, а не из револта. Без обзира на то, он се одлучно мора одупрети да не признаје грехе пред

људима који су покренути пуком силом која долази споља, јер непријатељ често покушава да га на то натера.

Стварно пресведочење од Светога Духа води нас ка светости, док је Сатанин циљ само да оптужи. Оптужује нас да бисмо сами себе оптуживали. Његов мотив није ништа друго него да учини да хришћани пате. Понекад пошто је неко прихватио непријатељско окривљивање и призна га сходно томе, Сатана би затим могао да га испуни лажним миром. Ово није мала опасност јер лишава било каквог стварног кајања због пораза. Укор савести престаје пошто се грех призна и буде очишћен драгоценом крвљу, али оптужбе непријатеља се настављају након што се поступало са оним што је оптуживало. Ово прво нас води до драгоцене крви; ово друго нас тера у очај, наводећи нас да се сматрамо неоткупљивима. Сатанин циљ је да осмисли наш пад посредством оптужби: „Пошто не можемо да будемо савршени“ уздише верник помирен са судбином, „каква је корист од тога?“

Понекад се оптуживање Сатане додаје покарању од савести. Грех је стваран, али када се са њим поступа у складу са разумом Светога Духа, оптуживање се наставља зато што је зли дух припојио своју оптужбу карању које потиче од савести. Стога је највећа брига да сачувамо бескопромисан став према греху; не само да непријатељу не бисмо давали основе да нас оптужује, него и да се учимо како да разликујемо оно што је укор Светога Духа и оптужба злог духа, и како да разликујемо оно што је искључиво непријатељска оптужба од онога што је његова оптужба помешана са укором савести. Морамо сасвим сигурно да схватимо да Свети Дух никада више не кори ако је грех очишћен драгоценом крвљу и ако је одбачен.

Додатне опасности

Поред Сатаниних кривотворења и његових напада, постоје и друге опасности на путу слеђења духа. Често ће наша душа измишљати или осећати нешто што нас нагони на акцију. Хришћани никада не смеју да забораве да из духа не произлазе сва чула, јер тело, душа и дух имају

своја чула. Веома је важно да се чулна или физичка чула не схватају као да је то интуиција духа. Божија деца би свакодневно требало да уче из искуства шта јесте, а шта није права интуиција. Веома је лако за нас, да једном када схватимо важност слеђења интуиције, превидимо чињеницу да чула постоје и у другим деловима бића осим у духу. Заправо, духовни живот није много компликован, а није ни једноставан, као што то људи обично замишљају.

Ево два разлога за узбуну: први разлог је опасност бркања других чула да је то интуиција духа; а други је опасност погрешног схватања значења интуиције. Свакодневно се сусрећемо са овим двема опасностима. Стога је учење Светог писма веома важно. Да бисмо потврдили да ли нас је Свети Дух покренуо и да ли живимо у њему, морамо да видимо да ли је било шта од претходно наведеног сагласно са учењем Библије. Свети Дух никада није покретао некадашње пророке да пишу на један начин, а затим нас данас покреће на неки други начин. Потпуно је немогуће да је Свети Дух поучавао људе у прошлости шта не би требало да чине, а да у данашње време нама каже да морамо да то чинимо. Оно што примамо у интуицији духа мора да буде потврђено учењем Божије Речи. Ако следимо само интуицију, а да није повезано и са Светим писмом, то ће нас *несумњиво* довести у заблуду. Откривење Светога Духа које је осетио наш дух мора да се подудара са откривењем Светога Духа у Светом писму.

Будући да је наше тело (плот) непрестано активно, морамо да будемо увек на опрезу против његовог уплитања у наше држање учења Светог писма. Знамо да Библија открива ум Светога Духа; али ако бисмо савршено проучавали Библију, још увек не бисмо обавезно следили ум Светога Духа. Зашто? Зато што често испитујемо многа учења Светога писма нашим природним разумом, а касније их извршавамо својом снагом. Иако се оно што је схваћено и учињено савршено слаже са Светим писмом, ипак се то обавља без зависности од Светога Духа. Целокупна ствар је остала унутар области тела. Због тога не само оно што знамо у нашем духу о уму Светога Духа да мора да буде проверавано Светим писмом, него и оно

што знамо из Светога писма мора бити спроведено кроз наш дух. Зар не схватамо да тело жуди за приоритетом, чак и када је у питању држање Светог писма? Дух има интуицију; али он такође има и силу. Следствено томе безначајно је ако разумемо било какво учење у свом разуму, а истовремено остаје неизвршено силом духа. Морамо да запазимо још једну ствар; пред нама се назире велика опасност ако превише живимо и ходамо по духу. Иако Божија Реч подвлачи верников лични дух, она нас такође обавештава да је значај нечијег духа последица унутарњег пребивања *Светога Духа*. Разлог зашто уопште морамо да ходамо и живимо по духу је тај што је наш дух, који је обитавалиште Божијег Духа, место где Он изражава Своју вољу. Вођство и дисциплина коју тамо примамо је Његово вођство и дисциплина. Подвлачећи значај Светога Духа ми истовремено истичемо свој сопствени дух, зато што овај други чини Његову основу за деловање. Пошто смо схватили дело и функцију човечијег духа, постоји опасност да се у потпуности ослонимо на њега, заборављајући да је он само слуга Светога Духа. Божији дух, а не наш дух је Онај на кога чекамо за непосредно увођење у сву истину. Ако је човечији дух одвојен од божанског духа, он постаје бескористан као и остали делови човека. Никада не би требало да обрнемо редослед човечијег духа и Светога Духа. То је због тога што су многи Господњи људи неупућени у везу са човековим духом и његовим деловањем које смо подробно представили на овим страницама. Међутим, то не значи да је положај Светога Духа у човеку нижи од положаја његовог властитог духа. Циљ разумевања ове човекове способности је да нам помогне да Га више послушамо и да Га више величамо.

Ово би требало да има велики утицај на наше вођство. Свети Дух је првенствено дат на корист читавог Христовог тела. Он остаје у сваком појединцу зато што пребива у читавом Христовом телу и свако је уд тог тела. Дело Духа је колективне природе (1. Кор. 12:12-13). Он води појединце зато што Он води цело тело. Он води свакога од нас ради тела. Деловање једног уда укључује цело тело. Вођство Светога Духа у нашем појединачном духу повезано је са

осталим удовима. Духовно вођство је вођство тела. Да би наша деловања могла да се повежу са телом, требало би да тражимо саосећање и сагласност од духа „два или три“ друга уда, чак и пошто смо лично примили вођство у свом духу. Ово начело се не сме занемарити у духовном раду. Много пораза, свађа, мржње, подела, срамоте и бола настало је због независних потеза оних који мисле добро, али који следе само свој сопствени дух. Сви који следе дух требало би у складу са тим да испитају своје вођство посредством свог односа према духовном телу, да би утврдили да ли је од Духа. У сваком делићу нашег рада, понашања, вере и учења требало би да будемо управљани тим односом што смо „један другом удови“ (Рим. 12:5).

У закључку. Дакле, на духовном путу вребају многе замке. Мало непажње доноси пораз. Ипак, не постоје пречице или обилазнице које можемо да користимо. Нисмо осигурани зато што смо стекли неко знање; напротив ми сами морамо све да искусимо. Они који су били пре нас могу само да нас упозоре на опасности које нас очекују, да не бисмо и ми постали плен тих опасности. Ако намеравамо да заобиђемо део стазе, бићемо разочарани, али верни Господњи следбеници могу да избегну многе непотребне поразе.

ШЕСТИ ДЕО

ЖИВОТ ПО ДУХУ

2

Закони духа

БОЖИЈЕ дете мора да научи да препозна чуло свести свог унутрашњег бића, што је први услов за живот који се живи по духу. Ако не разазна шта је чуло духа, а поред тога и шта је чуло душе, оно неће увек успети да уради оно што дух захтева од њега. На пример, када осећамо глад знамо да треба да једемо; када нам је хладно знамо да треба да се обучемо. Наша чула изражавају потребе и захтеве. Стога морамо да знамо шта представљају наша физичка чула, пре него што можемо да знамо како да их намиримо материјалним потребама. И у духовном домену човек мора да схвати значења различитих чула свога духа, као и њихово снабдевање. Тек пошто човек схвати свој дух са његовим кретањима, он може да живи по духу.

Постоји неколико закона духа са којима би сваки хришћанин требало да буде упознат. Ако не разуме ове законе или не уочи значај препознавања утисака духа, пропустиће многа његова кретања. Његов неуспех да уочи чула духа поткопава право место духа у његовом свакодневном животу. Дакле, када смо упознати са различитим функцијама унутрашњег човека, као што су интуиција, заједништво и савест, морамо да препознамо њихова кретања која нам онда омогућавају да живимо по духу. Испуњен Светим Духом, наш дух ће активно деловати. Али претрпећемо губитак ако занемаримо ова кретања. Стога је неопходно да запазимо на који се начин дух уобичајено креће. Хришћанин би требало више да зна о деловању свог духа, него о делатности свог разума.

1) Оптерећења духа

Дух треба одржавати у стању савршене слободе. Требало би да увек буде лаган, као да лебди у ваздуху; само тако живот може да расте и дело може бити учињено. Хришћанин би требало да увиди каква су то оптерећења његовог духа. Често осећа да је под угњетавањем, као да му терет од пола тоне оптерећује срце. Он не може да нађе ниједан разлог за ову тежину, који се обично изненада прикраде човеку. Непријатељ то користи да узнемирава духовног човека, да га лишава радости и лакоће, као и да онемогући његов дух да сарађује са Светим Духом. Ако не препозна извор тога оптерећења и значење угњетавања у духу, он не може одмах да се суочи са тим и тако поврати свој дух у нормалан положај.

Верник може бити збуњен таквим утиском, тумачећи га као нешто што је уобичајено или спорадично. Сходно томе, он то може да занемари и да дозволи да његов дух буде потиснут. Колико често он наставља да ради не обраћајући пажњу на то оптерећење, и често даје повод непријатељу да га обмањује како му се прохте. Много пута када би Бог требало да употреби тог човека, он је немоћан да изврши Божије дело, јер на себи носи велико оптерећење. Под таквим угњетавањем свест његовог духа постаје врло нејасна. То објашњава зашто Сатана и његова зла војска усредсређују свој напад стављајући велико оптерећење на верников дух. Тешко Божијем детету, јер оно често није свесно да је извор оптерећења сатанско; па чак и ако је свесно тога, можда се неће опирати.

С *тим* теретом над својим духом хришћанин ће свакако трпети пораз. Ако се ујутро сусретне с тим и одмах то не реши, он целог дана доживљава пораз. Слободан дух је основа за победу. Да бисмо се борили против непријатеља и живели Божијим животом, морамо имати дух који је потпуно ослобођен од било каквог оптерећења. Када је угњетаван хришћанин је лишен своје моћи расуђивања и природно му недостаје Божије истинско вођство. Кад год дух доживљава угњетавање, разум не може правилно да функционише. Све се зауставља или пак све иде наопако.

Веома је важно да се *одмах* решимо тог великог оптерећења или угњетавања духа. Никада не прихватај став равнодушности, јер ако то учиниш, пострадаћеш. Терет ће постати све тежи. Ако га се не будеш решио, то ће постати део твога живота. Након тога ћеш све духовне послове сматрати горким и опорим, успоравајући свој духовни напредак. У случају да први пут не поступиш са тим оптерећењем, следећи пут ће лакше доћи на тебе. Начин да се носиш са тим јесте да се одмах прекине то деловање, постави своју вољу насупрот овог оптерећења, и увежбавај свој дух да се томе супротставља. Повремено ћеш можда морати да гласно изговараш речи против тога; у другим приликама силом свога духа требало би да се одупреш у молитви.

Такође је неопходно да се позабавимо узроком тог оптерећења, јер несносан терет остаје све док се узрок не реши. Поред одупирања деловању непријатеља требало би да буде и откривање узрока који стоји иза тог деловања. Ако успеш, повратићеш положај који си раније препустио непријатељу. Ако имаш моћ расуђивања, увидећеш да је због твог неуспеха да сарађујеш са Богом у одређено време у погледу одређене ствари непријатељ задобио тло да би те смрвио под тако великом тежином. Изгубљено тло мора бити враћено. Ако се супротставимо непријатељу откривањем узрока његовог деловања, он ће побећи.

2) Блокирање духа

Духу су потребни душа и тело као органи за изражавање. Дух је попут господарице која мора да има управницу и слугу који раде за њу да би испунили њене жеље. То се такође може упоредити са електричном струјом којој су потребне жице да би се показала светлост. Ако душа и тело изгубе своју нормалност услед непријатељског напада, дух ће бити затворен и биће му ускраћено било какво средство за излазак. Противник је упознат са захтевима духа; због тога он често делује против верникове душе и тела. Када ови делови престану правилно да функционишу дух је

лишен њихових средстава изражавања и тако губи свој победнички положај.

Током таквог периода човеков разум може да буде збуњен, његове емоције могу бити узнемирене, његова воља слаби и немоћна је да активно управља читавим бићем, или је његово тело преуморно и привремено лено. Он мора одмах да се одупре овим симптомима, или ће му дух бити блокиран и неспособан да енергично ступи у борбу са непријатељем или да задржи своје место победе.

Ускоро пошто је његов дух затворен, верник губи своју „живост". Изгледа као да се стиди, покушава да се сакрије, и ретко било шта јавно предузима. Воли да се повуче у позадину, не жели да буде виђен. Можда му се чини да је открио нешто о себи, не увиђајући да му је дух заправо блокиран. Изгледа да нема интересовања за читање Библије и нема речи за молитву. Кад год се присећа свог минулог рада и искуства, то му изгледа бесмислено, понекад чак и смешно. Не осећа силу у проповедању – као да је то нешто површно и реда ради. Ако дозволи да се продужи то блокирање духа, непријатељ ће га још јаче напасти. Да није Бог интервенисао због његове молитве или молитава других, верник би се духовно угушио. Због недостатка знања, његова реакција може једноставно да буде изненађујућа и стога може да заузме уобичајени став одустајања. Заправо, иако ниједно духовно искуство или чуло не постоји без разлога, требало би да то пажљиво испитамо и да не дозволимо да се било какво оптерећење одржи у нама.

Сатана покушава да затвори дух у тамну комору тако да душа буде без вођства духа. Међутим, чим се укине блокада духа, верник опет може лакше да дише и да се врати у своју уобичајену живост.

Кад год се Божије дете нађе у таквој затвореној ситуацији, од веома је великог значаја да примењује своју вољу према *звучном изговарању* речи против непријатеља, подижући свој глас да објави победу крста и пораз непријатеља. Он мора да се свесрдно супротстави деловању непријатеља, и у души и у телу. После такве објаве, он мора активно да примени своју вољу да би се одупро блокади. Молитва је

једно средство за отварање духа. Али с обзиром на горе описану ситуацију, човек треба *наглас* да се моли. Најбоље што верник мора да учини то је да полаже право на победоносно име Господа Исуса над сваким непријатељским нападом. Поред молитве, требало би да увежбава свој дух да пробија блокаду и тако изиђе напоље.

3) Затрованост духа

Наш дух може бити затрован злим духом. Овај отров је непријатељска огњена стрела, која је директно усмерена на наш дух. У њега он испаљује тугу, жалост, бол, јад или сломљеност срца да би нас довео до „жалосног духа“ (1. Сам. 1:15, ASV), а „дух оборен ко ће подигнути?“ (Приче 18:14). Веома је опасно да било ко беспоговорно прихвата или доводи у питање сваку тугу која га задеси, и узме здраво за готово да су то природно његова осећања. Он још увек није испитао порекло тога нити је пружио било какав отпор. Сетимо се да никада олако не прихватамо било какву мисао или осећање. Ако желимо да живимо по духу, морамо да будемо опрезни по свим питањима, нарочито испитујући порекло сваке мисли и сваког утиска.

Понекад нас Сатана изазива да отврднемо духом. Он може да постане укочен, непопустљив, ограничен и себичан. Такав дух не може да ради са Богом, нити може да врши Његову вољу. И тако ће верник напустити своју љубав према људима; одбациће свако нежно, саосећајно, благо осећање према другима. Пошто је изгубио великодушност Господа и затворио се у себе, како би Свети Дух икада могао силно да га користи?

Често непријатељ наводи хришћане да гаје дух непраштања – врло чест симптом међу Божијом децом. Можда се пад у грех духовних хришћана може приписати управо том узроку. Таква горчина и проналажење грешака, и непријатељство наносе озбиљан ударац духовном животу. Ако верници не увиде да је такав став очигледно од непријатеља, а *не од њих самих*, они се никада неће ослободити духа мржње.

У другим случајевима Сатана подстиче дух Божијих људи да постане ограничен и затворен. Он заводи ове хришћане да се одвајају од других људи повлачећи линију разграничења. Ако је неко слеп за концепт цркве као тела, он ће бити посвећен свом „малом кругу“, доказујући тиме да му је дух већ умањен. Међутим, духовна особа не сматра својим оно што долази од Бога, него воли целу цркву својим срцем. Ако је нечији дух приступачан, река живота се прелива; ако се његов дух смањи, он омета Божије деловање и смањује његову корисност. Дух који није довољно велик да прихвати сву Божију децу већ је затрован.

Сатана често убацује понос у верников дух, изазивајући у њему став уображености и сујете. Наводи га да себе сматра једном изванредном особом, која је неопходна у Божијем делу. Такав дух представља један од главних разлога за пад верника у грех: „Охолост долази пред погибао, и поносит дух пред пропаст“ (Приче 16:18).

Зли дух инфицира верников дух како овим тако и другим отровима. Ако се одмах не супротстави тим отровима, они убрзо постају „дела тела“ (Гал. 5:19, ССП). У почетку то су само отрови од Сатане, али они се могу претворити у грехе тела ако их хришћанин чак и несвесно прихвати, уместо да им се успротиви.

Ако није поступано са отровом који је у духу, он ће одмах постати грех духа – грех који је опаснији од било којег другог греха. Јаков и Јован су громогласно питали: „Господе, хоћеш ли да кажемо да сиђе огањ с неба и да их уништи? . . . А он се окрену и укори их [рекавши: не знате каквог сте духа]“ (Лука 9:54-55). Најбитније је да знамо каквог смо духа. Често не схватамо да је наш дух плен непријатељског подстицања. Све је погрешно ако је погрешно. Из искуства ове двојице ученика видимо да се грешни дух може лако очитовати кроз изговорене речи. Упркос томе, изговорене речи можда неће открити ни приближно онолико колико попримљени тон. Понекад су речи исправне, али је тон погрешан. Да бисмо осигурали победу, морамо да припазимо чак и на глас свога говора. Чим зли дух дотакне наш дух, наш глас губи своју благост.

Груб, оштар и продоран начин изражавања не произлази из Светога Духа; то једноставно показује чињеницу да је онога који говори Сатана већ затровао.

Како ми обично говоримо? Да ли смо у стању да се обратимо другима без икаквих примеса осуде? У ствари, наше речи могу бити истините, али иза тих речи истине може да се налази дух критицизма, осуде, гнева или љубоморе. Међутим, требало би да говоримо истину у љубави. Ако је наш дух чист и благ, онда смо у стању да исказујемо истину. Ако би дух осуде био у нама, сигурно смо сагрешили. Грех није само неки чин; то је и стање. Оно што се крије иза нечега, то је оно што је најважније. Колико пута грешимо док радимо нешто за Бога или људе, јер је дубоко у мраку сакривен неверни, невољни или нерадни дух.

Морамо да држимо свој дух пријатним и благим. Он мора бити чист. Сматрамо ли грехом дух који греши? Да ли знамо када је непријатељ напао наш дух – када нам је дух затрован? Претпоставимо да то знамо, да ли смо довољно понизни да одстранимо такав грех? У тренутку када приметимо да нам је глас постао груб, морамо одмах да станемо. Без и најмањег оклевања требало би да се окренемо према себи и кажемо: „Вољан сам да говорим са чистим духом; вољан сам да се супротставим непријатељу.“ Ако нерадо кажемо својој браћи „погрешио сам“, онда наш дух остаје заокупљен својим грехом. Божија деца би требало да науче како да сачувају свој дух од тога да га непријатељ не подстиче. Такође, требало би да науче како да одрже свој дух благим и пријатним.

У нормалним приликама Господњи народ би требало да најпре узме штит вере који гаси све огњене стреле нечастивога. То подразумева да би требало брзо да примењујемо живу веру да бисмо тражили Божију заштиту и да бисмо одолели непријатељском нападу. Вера је наш штит, а не нешто што нас извлачи; вера је оружје за гашење огњених стрела, а не за њихово вађење. Али ако некога погоди огњена стрела, он мора одмах да одстрани узрок те стреле. Требало би да одржи став отпора, одмах одбацујући што год да долази од Сатане и молећи се за очишћење.

4) Потапање духа

Дух који тоне или је потопљен у великој мери је последица окретања ка себи. Може га изазвати себичност над свим искуствима које је имао или упадом силе таме, или егоцентричности у молитви и клањању (штовању). Када је нечији дух нагнут ка унутра уместо према споља, Божија сила се одједном прекида и дух ће ускоро бити окружен душом.

Понекад је ово потапање духа у душу убрзано обманом злог непријатеља који снабдева човека физичким утисцима и разним дивним и радосним искуствима. Он не схвата да она потичу од злог духа; уместо тога он тумачи да она долазе од Бога; и тако несвесно долази да борави у чулном свету где му је дух утонуо у душу.

Верници могу бити још више преварени – и њихов дух се, према томе, спушта у душу – када не разумеју Христов положај. Свети Дух обитава у Божијем детету да би му манифестовао устоличеног Христа. Дела апостолска, Посланице Ефесцима и Јеврејима веома јасно говоре о Христовом положају *на небу* данас. Хришћанинов дух је сједињен небеском Христу. Међутим, због свог незнања хришћанин тражи да га пронађе у себи. Жели да се сједини са Христом Који је у њему. Због тога његов дух не може да се вине изнад облака, него је потлачен и пада у душевни (чулни) домен.

Сва ова деловања стављају појединца у искушење да живи по својим осећањима, а не по свом духу. Он мора да зна да пре него што постане духован и заиста живи по духу, непријатељ није приморан да прибегне кривотворењу. Али након што је особа искусила изливање силе Светога Духа у свом духу, она се суочава са новим светом на који никада раније није наишла. И управо овде постоји разлог за узбуну, јер ће непријатељ радити на томе да га наведе да престане да пребива у духу. Ако успе у томе, верник ће претрпети велики губитак. Тактика противника је да га заведе кроз осећања душе и тела на размишљање да су то духовна искуства у којима он треба да ужива.

Многи који су ступили у духовни живот суочиће се са поразима због непознавања његових закона. Непријатељ подстиче у њима све врсте физичких утисака и натприродних искустава. Ако се ослањају на те натприродне појаве или на друга узбудљива дешавања која долазе споља, њихов живот у духу ће бити ометен. Они ће пребивати у својој спољашњој души или телу, док им је најунутрашњији дух ускраћен за силу да сарађује са Богом. Природно, душа и тело се поново уздижу, враћају изгубљени ауторитет и потпуно потапају дух.

Док је дух потопљен његова чула су онеспособљена. Када се то догоди, многи духовни хришћани осећају да су изгубили свој дух. Душа и тело заузимају веома велико место тако да целокупно биће може да живи по својим утисцима. Човекови чулни органи замењују деловање духа. Деловања духа су затрпана испод снажних утисака душе и тела. И на крају се сав духовни живот и рад потпуно прекида. Ако се дозволи да такво стање траје веома дуго, верник је заиста ужасно пао. Могао би штавише да буде и запоседнут злим духом.

Дакле, све што може да умањи духовну свест мора бити одбачено. Морамо да избегнемо необуздани смех, горки плач, и сваки други екстремни излив физичких емоција. Тело треба да буде у потпуно мирном стању. Морамо да одбацимо неумерене натприродне или природне утиске, јер они покрећу разум да следи тело, а не дух. Никада не дозволимо да нас било шта омета у разумевању тихог и тананог пулсирања духа.

Будући да га душа – када дух почиње да тоне – окружује и своди на служење, дете Божије мора да научи како да одржи свој дух да се непрестано испољава, никада не дозвољавајући да мирује. Јер уколико његов дух не крене да нападне Сатану, овај ће без сумње напасти његов дух и проузроковати да потоне. Само када се наш дух излива, Свети Дух је подједнако способан да излива Његов живот. Оног тренутка када се човек окрене ка себи и постави свој дух да тоне, одмах се зауставља бујица изливања божанског Духа. Он користи верников дух као Свој канал за изливање Божијег живота.

Хришћанин треба да утврди шта је проузроковало да његов дух нагло падне, а потом мора да га врати у његово првобитно стање. Чим открије пукотину у сили његовог духа, он мора да покуша да одмах поправи ситуацију.

5) Бремена духа

Бремена духа се разликују од терета духа. Ово друго потиче од Сатане са намером да сломи верника и натера га да пати, а оно прво произлази од Бога у Његовој жељи да јасно покаже вернику Своју вољу да би овај могао да сарађује са Њим. Било какво оптерећење духа нема други циљ него да угњетава; стога терет обично не служи сврси и не даје плода. С друге стране, Бог је дао бреме духа Свом детету са циљем да га позове да ради, да се моли или да проповеда. То је бреме са сврхом, са разлогом и на духовну корист. Морамо да научимо како да разликујемо бреме духа од оптерећења духа теретом.

Сатана никада не даје бреме хришћанима; он само опкољава њихов дух и ставља га под притисак великим теретом. Такво оптерећење веже човеков дух и зауставља његов разум да не функционише. Особа са бременом или бригом за нешто који му од Бога долазе, само то носи; али онај кога Сатана тлачи налази читаво своје биће спутано. Доласком силе таме, верник моментално губи своју слободу. Богомдано бреме је сушта супротност. Ма колико да је тешко, Божија брига за нешто или некога није никада толико тешка да би га зауставила да се моли. *Слобода* молитве никада неће бити изгубљена под било каквим бременом од Бога; па ипак непријатељско оптерећење које се намеће нечијем духу као терет непрестано му ускраћује слободу да се моли. Бреме које је Бог доделио подиже се када смо се молили, али терет који долази од непријатеља не може бити подигнут ако се не боримо и не одупремо у молитви. Оптерећење које притишће дух прикрада се неопажено, док брига духа за нешто произлази из Божијег Духа који делује у нашем духу. Оптерећење духа је нешто веома јадно и врло несносно, док је бреме духа врло радосно

(наравно, тело то не сматра тако), јер нас позива да заједно ходамо са Богом (Матеј 11:30). Бреме постаје горко само онда када му се супротставимо и када његов захтев није испуњен.

Сва права дела отпочињу с бременом или бригом за нешто у духу. (Наравно, када духу недостаје било каква забринутост потребно је да увежбавамо свој разум). Када Бог жели да радимо, говоримо или да се молимо, Он најпре усађује бреме у наш дух. Ако смо упознати са законима духа, нећемо упоредо безбрижно наставити с радом и дозволити да нам такво бреме ишчезне. Нити ћемо занемарити бреме све док га више не осећамо. Требало би да одмах оставимо све по страни да би смо открили *значење тог бремена*. Једном када смо разабрали његов значај, можемо да поступамо у складу са тим. А када се обави дело на које смо позвани, онда нас и бреме напушта.

Да бисмо примили бремена од Бога, морамо непрестано да одржавамо свој дух слободним и неометаним. Само неометани дух може да открије деловање Светога Духа. Сваки дух који је већ пун брига изгубио је оштрину свог интуитивног чула и стога не може бити добра посуда. Због његовог неуспеха да се понаша у складу с бременом које је већ примио од Бога, верник често налази себе како је много дана болно оптерећен. У том периоду Бог није у стању да му подари ниједно ново бреме. Сходно томе, изузетно је потребно да се испита значење бремена посредством молитве уз помоћ Светога Духа и увежбавањем свог разума.

Често је бреме или забринутост у духу за молитву (Кол. 4:12). У ствари, нисмо у могућности да се молимо даље од нашег бремена. Уколико наставимо да се молимо без бремена то не може да донесе рода, јер молитва мора да произлази из нашег разума. Али *молитвено* бреме у духу може да се олакша само *молитвом*. Кад год нас Бог заинтересује за нешто, као што је то молитва, проповедање Речи итд., једини начин да се та брига или бреме смањи је да радимо то што оно захтева. Само молитвено бреме у духу омогућава нам да се молимо у Светом Духу уздисајима који се не могу исказати. Када се наш дух бави молитвеним

бременом, ништа осим молитве не може да га скине. Оно је убрзо уклоњено након што је дело обављено.

Због великог гомилања молитвених бремена често испрва налазимо тешким да се молимо, али што се дуже молимо, то се све више и наш дух одазива потврдно. Требало би да дамо све од себе да посредством молитве изручимо сва бремена која су у нашем духу, док сва и не оду од нас. Што се више живота излива кроз молитву, то смо и ми срећнији. Међутим, уобичајено искушење је да престанемо да се молимо пре него што се бреме подигне. Када почињемо да се осећамо живахно у свом духу, претпостављамо да је наша молитва услишена, не схватајући да тек почињемо да се бавимо духовним радом. Ако се у том тренутку бавимо другим стварима, онда ће духовни рад претрпети велики губитак.

Верник никада не би требало да духовни рад сматра потпуно радосним и заносним, зато што ће га присуство бремена лишити онога што он сматра духовним искуством. Прилично је јадан онај који није свестан какво је заиста духовно напрезање у бремену духа. Онај ко је вољан да пострада за Бога и за људе, не живи за себе; али они који свакодневно траже чулна задовољства и постају забринути због тога што носе бреме за Бога и цркву, живе само за себе. Дакле, у светлу онога што је управо речено, не смемо себе да сматрамо да смо пали или погрешили кад год нам Бог додели неко бреме. Сатана је веома задовољан ако ми то тако тумачимо јер ће тако избећи наше нападе. Немојте да себе погрешно разумемо. Неслушајмо Сатану, јер ако то учинимо бићемо даље оптуживани и мучени.

Право духовно дело агресивно је према Сатани и од почетка напорно ради за вернике. То се ни на који начин не може назвати радосним подухватима. Они захтевају темељнију смрт нашег „ја“. То објашњава зашто ниједан душевни хришћанин није у стању да се укључи у прави духовни рад. Свакодневно уживање у чулним задовољствима није доказ духовности. Напротив, они који настављају са Богом и занемарују своја сопствена осећања, заиста су духовни. Када се верник под бременом суочава са непријатељем он често жели да буде сам, одвојен од

свих људских општења како би могао да се усредсреди на духовно ратовање. Пре него што је борба готова, он једва да може да покаже насмејано лице. Духовни хришћанин треба да прихвати свако бреме које му Господ стави.

Морамо да познајемо законе духа и начин сарадње са Богом. У супротном, можемо да продужимо трајање бремена на своју штету или ћемо изгубити могућност да заједно радимо са Богом. Сваки пут када примимо бреме у свом духу требало би одмах кроз молитву да откријемо какво је то бреме. Ако је то позив на рат, у рат ми идемо; ако је то позив да проповедамо еванђеље, еванђеље ми проповедамо; а ако је то позив на молитву, ми ћемо се молити. Трудимо се да радимо заједно са Богом. Нека се старо бреме отпусти и дође ново.

6) Опадање Духа

Божији живот и сила у нашем духу могу опасти попут осеке. Схватамо да свако ко је душеван обично сматра да је његов духовни живот на највишем нивоу када *осећа* Божије присуство; али ако се осећа ниско и суво, ниво је у опадању. Наравно, то су само осећања, она не представљају стварност духовног живота.

Ипак, духовни живот се сусреће са временом опадања, иако је потпуно другачији од било којег осећања душе. Након што се испуни Светим Духом, човек може да настави прилично добро током одређеног периода, а затим *постепено* – не одједном, његов духовни живот опада. Разлика између чулног опадања и духовног опадања лежи у овоме: Прво је обично нагло, док је друго постепено. Верник може да постане свестан да му постепено опадају живот и сила Божија које је некада примио. То може да проузрокује да изгуби радост, мир и силу коју би његов дух требало да одржи. Из дана у дан он постаје све слабији. У овом тренутку чини се да губи склоност за заједништвом с Богом; његово читање Библије постаје бесмислено; ретко када, ако уопште, његово срце није више такнуто неком поруком или посебним стихом. Штавише, његова молитва постаје сува и суморна као да нема смисла ни речи; а његово

сведочење изгледа принудно и невољно, не прелива се као раније. Другим речима, живот више није тако живахан, снажан, одушевљен или радостан као што је то био раније. Као да му је све ишчезло.

Плима има своју осеку и надолазак. Могу ли Божији живот и сила у нашем духу такође да буду окарактерисани таквим појавама? Никако! Божији живот не зна за такво опадање, јер он заувек тече. Он се не подиже и не спушта као плима океана, него је попут реке која увек тече живом водом (Јован 7:38). Божији живот у нама уопште није попут плиме која мора да опадне у одређеном часу, зато што је извор нашег унутрашњег живота у Богу код кога „нема измене нити сенке од промене“ (Јак. 1:17). Отуда би живот у нашем духу требало да тече као река – непрестано и до преливања.

Због тога, ако неко постане свестан да му је живот у опадању, требало би да разуме да живот не опада, он једноставно престаје да тече. И требало би да зна да је такво опадање потпуно непотребно. Никада не буди толико обманут од Сатане да сматраш да је немогуће да онај који је још у телу трајно буде испуњен Божијим животом. Његов живот у нама је као река живе воде. Ако није ометан, он ће непрестано тећи. Хришћанин може да доживи живот који вечно тече; опадајући талас није само непотребан, него је и неприродан.

Питање са којим се суочавамо није у складу с тим како можемо да подстакнемо духовни живот да се уздигне пошто је пао; него како можемо да учинимо да он тече. Извор живота остаје у вернику, иако је сада блокиран. Све је у реду са улазом; излаз је тај који је закрчен. Када би се излаз рашчистио, вода живота би непрестано текла. Дакле, оно што је потребно Божијем детету није више живота, него већи проток живота.

Чим осети опадање у свом духовном животу, Божије дете би аутоматски требало да схвати да негде мора да постоји препрека. Сатана ће те оптужити да си духовно назадовао; људи ће сматрати као да си изгубио силу; а ти ћеш сам за себе мислити да си починио неки тежак грех. То може бити истина, али то не сачињава комплетну истину. У

ствари, таква ситуација је *углавном*, иако не и у потпуности, настала због тога што нисмо знали како да сарађујемо с Богом у испуњавању Његових услова ради осигуравања непрестаног протока. Неразборитост је главни чинилац. Стога би особа требало одмах да се моли и поразмисли о томе, те провери и открије узрок таквог опадања. Требало би да чека на Бога, тражећи од Његовог Духа да открије шта је томе разлог. У међувремену, требало би да покуша да открије где је омануо да испуни услов за непрекидан проток живота.

Не само да би требало да признаш да си се повукао (такво признање је важно), него би требало и да активно пронађеш разлог таквог одступања. Иако су непоуздана мишљења Сатане, других људи и тебе самог, још увек их вреди размотрити, јер су понекад стварна. Када откријеш узрок, без одлагања мораш да се суочиш са тим. Живот неће тећи све док се узрок закрчења не реши на прописан начин.

Према томе, при сваком опадању у духовном животу човек мора одмах да отпочне да изолује тај узрок посредством молитве, размишљања и испитивања. Познај закон протока Божијег живота; одбиј сваки напад непријатеља. Тада ће живот поново да потече, снажније него раније, пробијајући се кроз свако непријатељско упориште.

7) Неодговорност духа

Човеков дух се може упоредити са електричном сијалицом. Када је у контакту са Светим Духом, он светли; али ако није повезан са Њим, он тоне у мрак. „Дух човечији је светиљка Господња“ (Приче 20:27, ССП). Божији циљ је да људски дух испуни светлошћу; али верников дух је понекад помрачен. Зашто? Зато што је дух изгубио контакт са Светим Духом. Да би схватио да ли је дух повезан са Светим Духом, човек би требало само да увиди да ли светли.

Већ смо рекли да Божији Дух пребива у човеку и да он сарађује са Њим посредством свог сопственог духа. Ако је човеков дух лишен свог нормалног стања чини се да није

повезан са Светим Духом, губећи сву своју светлост. Стога је неопходно да одржавамо свој дух у здравом и мирном стању да бисмо осигурали његову сарадњу са Светим Духом. Ако га узнемиравају спољашње силе, аутоматски му се одузима снага да сарађује са Светим Духом те тоне у таму.

Дакле, та појава узрокује да дух не успе у својој дужности да сарађује са Светим Духом. Све док је неодговоран, победа и даље остаје немогућа. Претпоставимо да нека особа, устајући ујутро, осећа као да је изгубила свој дух. Непријатељ ће је можда навести да помисли да је то услед физичке истрошености због јучерашњег прекомерног рада. Ако беспоговорно прихвати сугестију која долази од непријатеља и дозволи свом духу да постане неодговоран, биће јој одузета сва снага да одбије искушења тога дана, као и да обави свој посао тога дана. Требало би да одмах потражи прави узрок, јер дух треба да буде активан и довољно силан да управља телом, и да оно на њега не утиче негативно. Требало би да призна да је његов дух, нападнут од стране непријатеља, престао да се одазива. Мора да затражи моментални опоравак јер ће у супротном бити поражен оног тренутка када се сусретне са било ким. Никада не дозволите да се рано неодговарајуће стање духа продужи до поднева, јер је то сигуран пут ка поразу.

Једном када је схватио да је његов дух престао да се одазива, верник би требало да се без одлагања супротстави свим непријатељским деловањима, као и узроцима за деловање непријатеља. Ако је то искључиво напад противника, дух ће поново повратити слободу пошто му се успротивио. Али ако постоји оправдање за напад, то јест ако је особа дала било какав повод непријатељу, онда мора да открије разлог за то и да са тим и поступа. Обично је разлог везан за прошлост појединца. Он треба да се моли за различите ствари као што су околности, породица, рођаци, пријатељи, посао, итд. Када његов дух осети ослобађање пошто се молио за одређену ствар, он је тада изоловао узрок непријатељског напада. Убрзо пошто се побринуо за то, верников дух ће бити ослобођен и враћен на своју функцију.

Међутим, понекад је неодговорност духа због тога што је хришћанин попустио узде, дозвољавајући духу да скрене с пута. Али требало би да запазимо из Речи да се „пророчки духови покоравају пророцима“ (1. Кор. 14:32) и „тешко лудим пророцима који иду за својим духом“ (Језек. 13:3). Веома је важно за хришћанина да управља својим духом вршећи његову вољу тако да његов дух не оде у крајност, него да се држи у том стању сарадње са Богом. Човеков дух може да постане необуздан; отуда се и „поносит дух“ помиње у Причама 16:18. Човеков дух може да делује независно од Божијег Духа ако верник не господари над њим и учини га подложним Њему. У складу с тим ми морамо да будемо на опрезу да наш дух не изиђе из Божијег делокруга, изгуби своје заједништво с Богом, и буде му онемогућено да сарађује са Њим.

Повремено је неодговорност духа последица његове крутости. Богу је потребан пријатан и нежан дух да би изразио Свој разум. Ако постане груб и непослушан, деловање Његовог Духа ће бити ометано. Само послушан дух може да испуни мисао божанског Духа: „кога год дух покрете драговољно“ (2. Мој. 35:21). Хришћанин би требало да буде у могућности да Му се преда у што краћем року. Његов дух треба да буде веома осетљив да би могао да препозна Божији тих и танак глас и да му се одмах одазове. Ако је дух отврднуо, Божије дете не само да је немоћно да следи Његову вољу, него је и неспособно да чује глас Светога Духа у свом духу. Стога је потребно да се човеков дух задржи у нежном и флексибилном стању тако да омогући човеку да увек следи нежно пулсирање у њему. На то је апостол мислио када је написао: „Духа не гасите“ (1. Сол. 5:19). Хришћанин би требало помно да пази на сваку реч, деловање и чуло у свом унутрашњем човеку. Самим тим његова духовна свест ће бити изоштрена и Бог ће моћи да му открије Своју вољу.

Ако нека особа жели да живи по свом духу, требало би да препозна када је он неодговоран и неспособан да сарађује са Светим Духом, те да утврди зашто је то тако. Требало би пажљиво да чува свој дух како би га сачувала од свих

узнемиравања, како од непријатеља, тако и од свога „ја“ да би му осигурала мирно заједништво с Богом.

8) Стања духа

Да резимирамо. Верник би требало да познаје сваки закон духа ако жели да живи по њему. Ако није на опрезу и изгуби сарадњу свог духа са Богом, тада је несумњиво пао. Разлучити одређено стање његовог унутрашњег човека је један од најважнијих закона који се односи на дух. Све оно о чему смо говорили у овом поглављу укључено је у овај закон.

Божије дете би требало да зна шта јесте, а шта није нормално стање његовог духа. Пошто би дух требало да има власт над човековом душом и телом, заузимајући највиши положај у њему и поседујући највећу моћ, хришћанин мора да зна да ли је такво стање у њему. Такође би требало да препозна да ли је његов дух, ако је изгубио свој нормалан полажај, то учинио кроз рат или кроз околности. Стања духа се могу класификовати углавном у четири типа:

а) Дух је потлачен и зато је у опадању.

б) Дух је под присилом и због тога је приморан на некоординисано деловање.

в) Дух је укаљан (2. Кор. 7:1) јер је уступио тло греху.

г) Дух је миран и чврст, јер заузима свој прави положај.

Хришћанин би требало да зна барем ова четири различита стања, а исто тако и да разуме како би требало да поступа са сваким од њих, ако то буде потребно. Често дух неке особе тоне и бива „гурнут у страну“ кроз своју непажњу у погледу непријатељског напада. Изгледа да је за то време он изгубио свој небески положај заједно са својом светлошћу и победом, и после тога се осећа безосећајно и ослабљено. Због туге у његовом духу или из бројних других разлога, његов унутрашњи човек је збачен и ускраћена му је радост да лебди. Када се дух потискује на овај начин, он пада испод свог нормалног нивоа.

У другим случајевима дух може бити присиљен да подивља. Човек може бити толико стимулисан својом душом

да његов дух пада под присилу и тиме му се ускраћује мир. Због тежње за телесним активностима, он може да развије „непокоран дух.“ Превише смеха, као и многи други поступци могу да доведу до неукротивог духа. Дуготрајни рат са непријатељем може да изазове дух да постане претерано активан. Верник може да увиди да му је дух пренапрегнут до тачке у којој га је немогуће зауставити. Или непријатељ може да убаци у њега неку чудну радост или друга осећања да би натерао његовог унутрашњег човека да пређе преко прихватљивих и исправних савета његовог разума или воље. Кад год неко није у стању да чува свој дух, тада је неминовно отворен поразима.

У другим приликама дух нити превише тоне, нити је превише узвишен, него је једноставно укаљан. Нечистота може бити последица тврдоће или непослушности; или грехова као што су понос, љубомора и други; или мешање са духом таквих чулних (природних) функција као што су природна привржености, осећање, мисао, итд. Дух треба да се очисти од сваког каљања (2. Кор. 7:1; 1. Јован. 1:9).

Ако хришћанин жели да живи по духу, он мора тачно да разабере у каквом се стању налази његов дух, да ли мирно заузима своје одговарајуће место, да ли је прениско пао, да ли се превисоко уздигао, или је једноставно укаљан. Ако треба он мора да научи како да уздигне свој потлачени дух тако да буде дорастао до мерила Светога Духа, како да увежбава своју вољу да спречи свој дух да постане претерано активан, или да га врати у нормалан положај ако је исувише активан, те како да очисти свој укаљани дух да би поново могао да сарађује са Богом.

ШЕСТИ ДЕО

ЖИВОТ ПО ДУХУ

3

Начело како разум помаже духу

АКО хришћанин жели да живи по духу, он мора да разуме сваки његов закон. Без овог фонда знања неће моћи да схвати сва значења различитих духовних чула и стога неће бити у стању да чини све што се од њега тражи. Захтеви духа су изражени кроз деловања духа. Занемарити духовна деловања значи запостављати духовне захтеве. То је оно што поставља приоритет у познавању закона духа у нечијем духовном животу.

Али постоји нешто друго што није мање важно за оне који желе да живе по духу. То је начело како разум помаже или асистира дух. Ово начело треба стално примењивати. Многи порази у духовном животу могу да се припишу непознавању овог начела, и поред тога што се закони духа заиста и познају. Зашто је то тако? Зато што нам ови закони могу само објаснити значење кретања духа и снабдети нас начинима да удовољимо њиховим специфичним захтевима. Кад год дух нешто осети, ми смо опремљени знањем тих закона да бисмо испунили оно што се тражи. Ако је стање нормално, ми живимо у складу са тим; а ако је неприродно, ми то можемо да исправимо. Али овде се јавља и један проблем, то јест да увек не уживамо та духовна кретања. Дух једноставно не може да говори. Многи су више дана искусили потпуну тишину. Изгледа нам као да дух спава. Да ли то значи да у време када је наш дух неактиван, не би требало било шта да радимо? Морамо ли мирно седети

неколико дана, не молећи се и не читајући Библију, и ништа не радећи? Наш духовни здрав разум енергично каже: не, никако не би требало да губимо време. Али ако нешто учинимо у том периоду, да ли то значи да ћемо то радити у сили тела, а не по духу?

Управо је ово тренутак када би требало да применимо начело о томе како разум помаже духу. Како? Када дух спава, наш разум мора почети да обавља дело духа и убрзо ћемо увидети како се потоњи придружује у том деловању. Разум и дух су најинтимније повезани: они би требало да се међусобно помажу. Много пута дух осети нешто што је разуму омогућено да схвати, а затим се предузима акција; док је у другим приликама дух непокренут и требало би га покренути активношћу верниковог разума. Ако је дух неактиван, разум га може подстаћи да се покрене. А једном када се дух покрене, верник би требало да га следи. Такво подстицање духа од стране разума је оно што ми овде називамо начелом или законом о разуму који потпомаже дух. У духовном животу постоји начело које каже да би у почетку требало да користимо своје духовно чуло да бисмо спознали Богомдано знање, али да након тога морамо да чувамо и користимо то знање посредством разума. На пример, негде запазиш велику потребу. Према знању које си добио од Бога, увиђаш да би требало да се молиш и да Га замолиш да испуни ту потребу. Али у тренутку када увидиш ту потребу, твој дух уопште не осећа потребу да се моли. Шта би требало да урадиш? Требало би да се молиш својим разумом, уместо да чекаш на духа да се покрене. Свака потреба је позив на молитву. Иако се у почетку молиш упркос тишини у свом духу, док настављаш да се молиш ускоро ћеш постати свестан да се у теби нешто уздиже. То значи да се твој дух коначно придружио молитвеном делу.

Повремено је наш унутрашњи човек толико потлачен од Сатане или толико узнемирен природним животом, да га једва можемо разабрати. Толико дубоко је потонуо да изгледа као да је изгубио своју свест. Ми и даље осећамо присуство наше душе и тела, али изгледа као да је дух одсутан. Ако би требало да чекамо да се он покрене пре него што се молимо, вероватно то никада нећемо учинити,

нити ћемо повратити његову слободу. Оно што морамо да учинимо то је да се молимо оним што разум памти као истину коју смо једном примили, и у тој молитви да се одупремо силама таме. Ако уопште не осећамо дух, требало би да се молимо својим разумом. Таква ментална активност ће на крају подстаћи наш дух да се покрене.

Молити се „умом“* може да покрене дух. Иако би у почетку могло да изгледа као да се молимо празним речима, лишених било каквог значења, ипак док се молимо својим разумом и одупиремо молитвом, наш дух ће се ускоро уздићи. Након тога ће дух и разум заједно да делују. И чим дође до тога, молитва постаје смислена и сасвим неометана. Сарадња између ова два елемента обележава нормално стање духовног живота.

Духовна борба

Ако верник у духовној борби занемари закон о духу и разуму који заједно делују, он ће непрестано чекати на Божије бреме уместо да се стално бори против непријатеља. Пошто тренутно нема осећај о рату, верник закључује да мора да одуговлачи све док не буде имао тај осећај, и да тек тада може да почне да се моли против непријатеља. Он не схвата да ако почне да се моли својим разумом, његов дух ће одмах наслутити рат. Пошто знамо колико је покварен зли дух и како малтретира Господњу децу као и осталу човечију децу, и пошто би требало да увидимо да се морамо молити и против њега како бисмо га што пре послали у бездан, зар се усуђујемо да одлажемо да се молимо док наш дух не препозна такву хитност? Иако нам још увек недостаје свест о рату, ми свакако морамо да се молимо. Почнимо да се молимо разумом: прокунимо злог духа речима које смо већ научили; и наш дух ће се ускоро покренути и додаће своју силу тим речима клетве. Илустроваћу то следећим примером: Претпоставимо да те Свети Дух рано ујутро силно помаже да би могао да прокунеш непријатеља својим духом, али у подне ти се чини да си изгубио тај дух. Шта би требало да радиш? Сада би требало да радиш по свом

*1. Кор. 14:15

разуму оно што је твој дух јутрос радио. Духовно начело се састоји у томе да све што се добије у духу мора да буде сачувано и примењивано разумом.

Узеће

Овај закон о помагању разума може да се примени и на предмет вере који се односи на „узеће“. Испочетка уживаш у „духу узећа“, али касније се осећаш лишеним његове свесности о близини Господњег повратка и стварности твога вазнесења. Требало би да се у том часу присетиш закона о разуму који долази да помогне духу. Требало би да се молиш разумом чак и док је твоје духовно чуло празно. Ако само чекаш да ти се дух испуни осећањем о узећу, више га никада нећеш поседовати; али увежбавајући свој разум да размишља и да се моли, ускоро ћеш бити испуњен духовном свешћу коју си некада имао.

Проповедање

Ово начело је од виталног значаја за проповедање. Оне истине које су научене у прошлости сада се чувају у нашој глави. Када преносимо другима оно што је у нашем разуму само *посредством разума* то не може да донесе никакве духовне резултате. Нема сумње да смо у почетку знали те истине у свом духу, али изгледа да се сада дух повукао и све што нам је остало то само су сећања. Како бисмо дакле свој дух могли да напунимо истинама да бисмо их *духом* пренели другима? Увежбавањем свог разума. Требало би да поново размислимо о тим истинама пред Богом, и да се још једном молимо над њима; то јест, требало би да прихватимо те истине као средиште и да се молимо у вези са њима. Убрзо ћемо након тога открити да је наш дух опет прожет оним истинама које су се некада налазиле у њему. Оне се првобитно поседују у духу, касније се чувају у верниковом разуму, а сада поново улазе у његов дух док се моли својим разумом. Тако смо оспособљени да проповедамо истине које смо некада познавали у свом духу.

Молитвено заступање

Сви ценимо важност молитвеног заступања. Ипак, често када проводимо време у молитвеном заступању дух нам је неактиван и не успева да нас снабде предметима за заступничку молитву. То не значи да тада не би требало да се молимо или пак да можемо да користимо време за нешто друго. Напротив, то нам служи као наговештај да посредујемо у молитви са разумом и да се надамо и очекујемо да ће дух бити покренут на учествовање. У складу с тим, требало би да увежбаваш свој разум да би се опомињао својих пријатеља, рођака и сарадника да би утврдио шта им треба. Када их се опомињеш понаособ, тиме ћеш их и заступати у молитви. Ако приликом таквог заступања, твој дух остане хладан и сув, онда знаш да не би требало да се молиш за њих. Али претпоставимо да се истог часа опоменеш неког посебног недостатка у својој локалној цркви или бројних искушења са којима се црква суочава, или извесних препрека у Господњем раду у одређеној области, или пак неких нарочитих истина које би Божија деца данас требало да знају. У том случају требало би да се молиш за сваку од њих понаособ, чим привуку твоју пажњу. Ако после извесног времена у молитви у вези са тим предметима, твој дух још увек не успева да се одазове – док се још увек молиш својим разумом, онда још једном увиђаш да то није оно за шта Господ жели да се данас молиш. Али претпоставимо да када се у својој молитви дотакнеш одређених ствари и осећаш као да те Свети Дух помазује и изгледа као да се твој дух одазива; управо у том тренутку препознајеш да се коначно молиш за оно што је у Господњем срцу. Отуда ово начело позива на коришћење разума да би се помогло духу да пронађе свој смер.

Често незнатно увежбавање нашег разума утиче на реаговање духа, али у другим приликама – због наше ускогрудости или менталне отупелости – можемо бити приморани да утрошимо много времена пре него што наш дух почне да сарађује. На пример, Бог би желео да прошири

опсег наше молитве да би укључио народе да би се победила сва Сатанина деловања иза кулиса. Или ће можда желети да се молимо за све грешнике широм света или за целу цркву. Међутим, *твој* разум је усмерен на оно што је непосредно. Потребно је извесно време пре него што је наш разум спреман да размотри ова свеобухватна питања и почне да се моли молитвом Светога Духа. Ипак, чим Му се наш дух придружи, можемо и морамо да отпустимо сва бремена која се тичу одређене ствари. Требало би да се пажљиво и темељно молимо за сваки аспект овог питања док наш дух није олакшан од свог бремена. Тек након тога можемо да се заузимамо у молитви за друге значајне ствари.

Ово је заиста важно начело у нашем духовном животу. Кад год нам Бог дâ нове молитве, оне се обично примају у нашем духу, али после тога не можемо очекивати да ће нам *Бог* напунити дух тим молитвама. Уместо тога, требало би да увежбавамо *свој* разум да се непрекидно моли све док наш дух поново не поврати своја бремена.

Познавање Божије воље

Божије вођство нам не долази увек непосредно; понекад је посредно. У непосредном вођству Дух Божији се креће у нашем духу и тако нам омогућава да знамо Његову вољу. Ако је наш разум пажљив у вези с кретањима у духу, лако ћемо разумети Божију вољу. Али у разним животним збивањима Бог нам обавезно не открива многе ствари непосредно. Можда постоје многе потребе којих смо као људи свесни. Шта би требало да радимо у вези са тим свесним потребама? Можда ћемо бити позвани да радимо негде или нешто друго може изненада да се догоди. Овакве ствари очигледно нису организоване непосредно у нашем духу, јер нам долазе од других људи. Наш разум увиђа хитност решавања тих проблема, па ипак дух не реагује. Како ми у таквој ситуацији можемо да доживимо Божије вођство? Па, када наиђемо на тако нешто, ми морамо својим разумом да тражимо од Бога да нас води у духу. Чинећи то доживљавамо посредно Божије вођство. Ово је тренутак када разум мора да помогне духу. Када неко опази да је

његов дух неактиван, требало би да увежбава свој разум. Није неопходно да разум помаже ако дух непрестано испољава своју мисао; само кад дух остане тих разум мора да попуни празнину уместо њега.

У таквим околностима верник би требало да увежбава свој разум размишљајући о том нерешеном питању пред Богом. Иако му таква молитва и разматрање извиру из његовог разума, убрзо ће му дух сарађивати у молитви и даљем разматрању. Свој дух који није пре осећао сада почиње да осећа, а ускоро ће се ту наћи Свети Дух који га води у његовом духу. Никада не бисмо смели да се опустимо услед недостатка почетног деловања у њему. Него, требало би да користимо свој разум да „подигнемо“ свој дух и да га покренемо да нам помогне да знамо да ли нешто јесте или није од Бога.

Начело које управља активност духа

У нашем духовном искуству деловање разума је неопходно. За разлику од плиме океана, дух није испуњен спонтаним доласцима и одласцима. Да би дух био испуњен, ми морамо да се придржавамо услова за његово испуњавање. Овде разум преузима своју одговорност, да покрене оно што ће дух убрзо сам да настави даље. Ми ћемо бити разочарани ако бескрајно чекамо на прожимање духа. С друге стране, не би требало да превише ценимо деловање разума. До сада би већ требало да знамо да уколико наше деловање не долази из духа, оно не служи никаквој корисној сврси. Не смемо да живимо по разуму. Зашто ми онда укључујемо разум? Ми не користимо разум ради њега самог, него ради подстицања *духа* да делује. Стога дух и даље сматрамо најважнијим. Ако након што разум неко време делује дух и даље не реагује, као да нема помазања, морамо да престанемо да га користимо. Ако у духовној борби откријемо дуготрајну празнину дубоко у себи, а наш дух и даље ништа не осећа, требало би да зауставимо деловање разума. Међутим, не бисмо смели да зауставимо његово деловање због лењости тела. Повремено

се осећамо уморним а ипак знамо да морамо напред. У другим случајевима знамо да морамо да престанемо. Не постоји утврђени закон о духовним питањима.

Разум који подржава дух може да се упореди са деловањем ручне пумпе за воду. Код неких пумпи неопходно је сипати у њих чашу воде, само да би се обезбедило да машина црпи воду током пумпања. Повезаност нашег разума са духом слична је повезаности између чаше воде и пумпе за воду. Ако не користиш ту чашу воде као покретач, нећеш моћи да испумпаш воду из бунара. Упркос томе, наш дух се неће уздићи ако најпре не користимо свој разум. Не отпочети молитву разумом ради духа, је као када човек који занемари да прво сипа чашу воде у пумпу, закључује како нема воде у бунару.

Колико су разноврсна деловања духа. Он је често попут лава пуног снаге; док је у другим случајевима као беба која нема сопствену вољу. Кад је дух слаб и беспомоћан, разум мора да делује као његова неговатељица. Разум никада није замена за дух; разум нам само помаже да покренемо дух. Ако дух престане да потврђује свој владајући положај, верник мора у молитви да употреби силу свог разума да би изазвао његово поновно успостављање. Ако је дух потонуо кроз угњетавање, он би требало да употреби свој разум да испита ситуацију и да се озбиљно моли док се дух не подигне и не поврати своју слободу. *Духовни* разум може да одржава дух у постојаном стању. Он може да обузда дух да не буде претерано активан; такође може да подигне дух из његовог палог стања.

Разјаснимо то поближе. Као што је већ речено, дух може бити испуњен само службом духовног разума. Принцип је да све оно у чему је дух некад имао удела сада треба да обавља разум. Ако Свети Дух касније подари помазање, Он ти потврђује да ту ствар обављаш у духу. У почетку о томе није било никаквог духовног осећања, али сада те чуло у унутрашњем човеку уверава да је то оно што је он намеравао на првом месту. Дух је тада био немоћан да то учини јер је био превише слаб; међутим, сада, посредством разума, може да изрази оно што није могао у почетку. Можемо да обезбедимо све што нам је потребно у духу ако

размишљамо и молимо се разумом. Због тога ћемо поново бити испуњени у свом духу.

Требало би запазити још једну ствар. У духовном сукобу дух се бори против духа. Али све силе човековог целокупног бића требало би да се придруже његовом духу у борби против непријатеља. Од свих њих разум је најважнији. Дух и разум удружују снаге у борби. Ако први постане потлачен и почне да губи своју силу да се одупре, онај други мора да настави борбу у његово име. Пошто се разум супротставља и одупире у молитви, дух се тиме обнавља и показује дораслим у дотичној ситуацији.

Стање разума

Иако је у подређенијем положају у односу на дух, разум ипак може да му помогне. Поред подржавања слабог духа, разум би требало да буде у стању да разуме и испита и мисао духа. Због тога је неопходно да се разум држи у свом нормалном стању. Баш као што деловања духа имају своје законе, тако је и деловање разума управљано његовим посебним законима. Разум који може слободно да делује лаган је и живахан. Ако се превише растегне, попут натезања лука, жртвује своју ефикасност у раду. Непријатељ добро зна колико нам је потребан разум да негује дух – да бисмо могли да живимо по духу. Стога нас он често подстиче да прекомерно користимо свој разум да би овај постао неспособан за нормално функционисање и стога немоћан да ојача дух у време слабости.

Наш разум је много више од органа који помаже духу; он је такође и место где ми добијамо светлост. Посредством духа Божији Дух додељује светлост разуму. Ако је разум преоптерећен, он се одриче силе примања Његове светлости. Непријатељ схвата да ако је наш разум помрачен, цело наше биће улази у таму; према томе, он свим силама настоји да нас изазове да прекомерно размишљамо да нисмо у стању да мирно радимо. Да би живео по духу, верник мора да спречи свој разум да се бескрајно врти. Ако се предуго врти око једне теме, брине или превише тугује по неким питањима, или пак превише размишља да би

сазнао Божију вољу, то би могло да постане неподношљиво и омета његово нормално деловање. Разум би требало одржавати у солидном и мирном стању.

Будући да разум заузима тако значајан положај, хришћанин када ради заједно са другима, мора да буде на опрезу да не упада у мисао свога брата. Такав поступак ствара велико трпљење по разум оног другог. Када су његове мисли вођене и управљане Духом, верник веома зазире од упадица. Сваки такав поступак прекинуће његову мисао и учинити да се његов разум растегне преко своје одговарајуће мере, учинивши да постане неспособан за сарадњу са Светим Духом. Према томе, не само да морамо да одржавамо сопствени разум слободним, него морамо да поштујемо и разум свога брата. Најпре морамо да откријемо смер размишљања мисли свога брата пре него што можемо да му одговоримо; у супротном, проузроковаћемо да тај брат неоправдано пати.

ШЕСТИ ДЕО

ЖИВОТ ПО ДУХУ

4

Нормално стање духа

ДУХ који греши често је одговоран за већи део нашег погрешног понашања. Ако неко жели да живи на духован начин, он мора да се стално одржава у исправном стању. Као што разум може да постане разуздан, надмен или да се повуче и постане стидљив, тако може и његов дух. Ако се не одржи у Светом Духу, тада ће бити поражен и његово спољашње понашање ће подједнако доживети пораз. Требало би да разумемо да бројни спољашњи неуспеси потичу од неуспеха унутрашњег духа. Да је нечији унутрашњи човек снажан и силан могао би да контролише душу и тело, и под било којим околностима да обузда њихову разузданост; али ако је слаб, душа и тело ће угњетавати дух и проузроковати да особа падне.

Бог је заинтересован за наш дух. Тамо се налази нови живот, тамо делује Његов дух, тамо имамо заједницу са Њим, тамо сазнајемо Његову вољу, тамо примамо откривење Светога Духа, тамо смо обучавани, тамо сазревамо, тамо се одупиремо нападима непријатеља, тамо добијамо власт да надвладамо ђавола и његову војску, и тамо ми обезбеђујемо силу за службу. Посредством васкрслог живота у духу наше тело ће се на крају преобразити у васкрсло тело. Као што постоји стање нашег духа, тако постоји и стање нашег духовног живота. Колико је само битно за нас да очувамо свој дух у његовом нормалном стању. Оно што је Господу посебно важно код хришћанина није његов спољашњи човек – душа, него његов унутрашњи човек – дух. Без обзира на то колико би могао да буде развијен спољашњи

човек, ако је овај наш унутрашњи саставни део неприродан, целокупан живот ће ићи накриво.

Библија не ћути у вези са нормалним стањем верниковог духа. Многи зрели људи су искусили оно на шта Библија опомиње; они увиђају да би задржали свој победнички положај и да би сарађивали са Богом, морају да сачувају свој дух по одговарајућим условима који су утврђени у Речи. Убрзо ћемо видети како изгледа бити управљан обновљеном верниковом вољом. То је начело од великог значаја, јер је посредством воље човек у стању да постави свој дух на његово одговарајуће место.

Смеран дух

„Господ је близу оних који су скрушеног срца, и помаже онима који су смерног духа“ (Пса. 34:18).

„Јер овако говори високи и узвишени, који живи у вечности, коме је име свети: На висини и у светињи станујем и с оним ко је скрушеног срца и смерног духа“ (Иса. 57:15).

Божија деца често погрешно мисле да им је потребан смеран дух само у време када се покају и узверују у Господа или касније кад год падну у грех. Међутим, требало би да знамо да Бог жели да увек одржавамо свој дух у смерном стању. Иако ми не грешимо свакодневно, Он од нас ипак захтева да стално будемо понизног духа, јер наша плот још увек постоји и може да се ускомеша сваког тренутка. Таква смерност спречава да изгубимо своју будност. Никада не би требало да грешимо; па ипак увек би требало да будемо ожалошћени због греха. Божије присуство се осећа у таквом духу.

Бог не ужива у нашем непрестаном кајању као да је то довољно; Он радије жели да живимо у непрестаној смерности. Само такав дух може да нас оспособи да одмах откријемо и оплакујемо сав несклад са Светим Духом који је присутан у нашем понашању и у нашим делима. Он нам такође помаже да признамо своје грешке када нам је на њих указано. Овај покајнички дух је веома потребан, јер упркос чињеници да је нека особа сједињена са Господом као један дух, он након тога није заувек непогрешив. Дух

може да греши*; чак и ако није погрешио, разум може бити толико збуњен да га онеспособљава да извршава мисао духа. Смеран унутрашњи живот помаже човеку да одмах призна кривицу и да не сакрива оне мале ствари које су други приметили у њему које се разликују од Господа. Бог спасава оне који имају смеран дух; друге Он не може да спасе јер је потребна смерност да би познали Његов разум. Људи који прикривају своје грехе и који се изговарају, немају покајнички дух; стога Бог не може да их сасвим спасе. Како нам је само потребан дух подложан исправкама, и од Светога Духа и од човека – дух вољан да призна да је живео испод просека. Тек тада ћемо свакодневно доживљавати Господње спасење.

Скрушен дух

„Жртва је Богу дух скрушен“ (Пса. 51:17).

Скрушен дух је онај дух који дрхти пред Богом. Неки хришћани не осећају никакву нелагодност у свом унутрашњем човеку након што су сагрешили. Здрав дух ће бити скрушен пред Богом – као што је био Давидов дух – одмах пошто је сагрешио. Богу није тешко да обнови оне који имају скрушен дух.

Осетљив дух

„Али на кога ћу погледати? На невољног и на оног ко је скрушеног духа и ко дрхће од моје речи“ (Иса. 66:2).

Дух са којим је Бог одушевљен је осетљив дух, зато што он поштује Њега и дрхти на Његову Реч. Наш дух мора да се чува у сталном понизном страху пред Господом. Сво самопоуздање и сујета морају бити разбијени. Божија Реч мора бити прихваћена као једини водич. Верник мора у себи да има свети страх; не сме да нема апсолутно никакво поуздање у себе; он мора да буде попут онога чији је дух тако погођен да се не усуђује ни главу да подигне, него понизно следи Божију наредбу. Безосећајни и охоли дух

*„Они који су духом застранили, уразумиће се; они који гунђају, прихватиће поуку.“ (Иса. 29:24, ССП)

увек омета пут послушности. Али када крст делује дубоко, верник спознаје себе. Он увиђа колико су непоуздане његове замисли, осећања и жеље. Стога се не усуђује да се узда у себе, него стрепи по свим питањима, увиђајући да ће, ако не буде одржаван Божијом силом, несумњиво пропасти. Никада не смемо бити независни од Бога. Онога тренутка када престанемо да стрепимо пред Њим, управо у том тренутку дух проглашава своју независност од Њега. Уколико не осећамо своју беспомоћност, ми се никада нећемо уздати у Бога. Дух који стрепи пред Њим штити човека од пораза и помаже му да истински схвати Бога.

Понизни дух

„Боље је бити понизан међу убогима него делити плен с охолима“ (Приче 16:19, ССП).

„Ко је понизан духом, стиче част“ (Приче 29:23, ССП).

„И с оним ко је скрушен и понизног духа, да оживим дух понизних“ (Иса. 57:15, ССП).

Понизност не значи презирати своје „ја“; радије то значи уопште не гледати на своје „ја“. Чим верников дух постане охол, он је подложан паду. Понизност није само усмерена према Богу, него је усмерена и према човеку. Понизан дух се очитује када се неко дружи са сиромашнима. Само овај дух не презире никога кога је Бог створио. Божије присуство и слава манифестују се у животу духовно понизног човека.

Понизна особа је особа која се може поучити, лако се поступа с њом и отворена је за објашњење. Многи међу нама су духовно охоли; они могу да поуче друге, али сами никада не могу да буду поучени. Многи поседују тврдоглав дух; држе се свог мишљења чак и ако увиђају да нису у праву. Многи су сувише крутог духа да би послушали неко објашњење за неки неспоразум. Само понизан човек има способност да подноси и да се уздржава. Богу је потребан понизан човек да би кроз њега изразио Своју врлину. Како поносан човек може да чује глас Светога Духа а затим да сарађује са Богом? У нашем духу не би требало да се налази ни траг поноса: нежност, осетљивост, прилагодљивост – то ће бити мерило. Најмања грубост у унутрашњем човеку

може да омете заједништво с Богом, јер то сасвим сигурно нимало не личи на Њега. Да би могао да хода са Господом, дух мора да буде понизан, непрестано да чека на Њега, и да Му не пружа никакав отпор.

Сиромашан духом

„Блажени су сиромашни духом“ (Матеј 5:3).

Сиромашан духом себе сматра као да не поседује ништа. Опасност за верника лежи у томе што има исувише много ствари у свом духу. Само сиромашни духом могу да буду понизни. Како само често хришћанину његово искуство, раст и напредовање постају толико драгоцени да због тога губи своју понизност. Најподмуклија од свих опасности за верника је да размишља о ономе што он одобрава, и да обраћа пажњу на оно што је доживео. Понекад се он у то упушта несвесно. Шта онда значи бити сиромашан? Сиромаштво наговештава да се нема ништа. Ако неко бескрајно размишља о дубоком искуству кроз које је прошао, то ће се ускоро претворити у удобност његовог духа и то ће му постати замка. Испражњени дух омогућава човеку да се изгуби у Богу, док га богати дух чини себичним. Потпуно спасење избавља верника *од* њега самог и да буде за Бога. Ако хришћанин задржи нешто за себе, његов дух ће се одмах окренути ка самом себи, и постати неспособан да се пробије и буде интегрисан у Богу.

Кротак дух

„У духу кроткости“ (Гал. 6:1, ССП).

Кроткост је најважнија особина унутрашњег човека. То је супротно од окрутности. Бог од нас захтева да негујемо нежан дух. Усред најпросперитетнијег дела свако ко је кротког духа може одмах у кратком року да буде заустављен од Бога, као што је то био случај са Филипом када је био послан из Самарије у пустињу. Кротак дух се лако окреће у Божијој руци како год Он то жели. Не зна како да се одупре Богу нити како да следи своју сопствену вољу. Богу је потребан такав послушан дух да би Он остварио Свој циљ.

Кротак дух није ништа мање важан у људским односима. То је дух јагњета који карактерише дух крста. „Када су га вређали – он није одговарао увредом, када је страдао – није претио“ (1. Пет. 2:23). Ово је опис кротког духа. Таква кроткост је вољна да претрпи губитак; иако има силу освете и заштиту закона, он ипак не жели да се освети мишицом тела. То је дух који у патњи никога не повређује. Онај који се може похвалити таквим духом какав је овај, сам живи праведно, али никада не захтева праведност од других. Пун је љубави и милости, због тога може да отопи срца оних који се налазе око њега.

Жарки дух

„У ревности не посустајте; у духу будите пуни жара; Господу служите“ (Рим. 12:11, ССП).

Неко време плот (тело) када је емоционално узбуђена може да буде жарка, али тај жар не траје. Чак и када плот изгледа најревноснија, она заправо може бити прилично лења, јер је ревносна само у ономе са чим се слаже; отуда је тело покренуто емоцијама. Не може да служи Богу у ономе у чему му се не свиђа, нити када су емоције хладне и слабе. Немогуће је да плот ради са Господом када је облачно, као и када је сунчано, корак по корак, полако али непрекидно. „Жарки у духу“ је трајна особина; стога онај који поседује овакав дух оспособљен је да непрекидно служи Господу. Требало би да избегавамо сваки жар плоти, али да допустимо Светом Духу да толико испуни нашег унутрашњег човека да га Он стално може држати ватреним. Тада наш дух неће бити безосећајан када наше емоције постану хладне, нити ће Господње дело упасти у на изглед непокретно стање.

Оно што апостол овде подвлачи представља наредбу. Ову наредбу мора да преузме наша обновљена воља. Требало би да је увежбавамо да изабира да буде жарка. Требало би да кажемо себи: „Желим да мој дух буде ватрен а не хладан.“ Не би требало да нас обузима ледени и равнодушни осећај; уместо тога требало би да дозволимо нашем ватреном духу да све контролише, чак и тамо где су наше емоције крајње равнодушне. Знак жарког духа је да *увек* служи Господу.

Тихи дух

„Тиха је духа човек разуман“ (Приче 17:27).

Ми би требало да поседујемо жарки дух, али такође и миран дух. Ватреност је повезана са „ревношћу у служењу Господу“ док је смиреност повезана са знањем.

Ако нашем духу недостаје смирености, ми често предузимамо неразумне мере. Непријатељ намерава да нас изгура са стазе са циљем да наш дух буде лишен контакта са Светим Духом. Често запажамо вернике који у тренутку када им је дух узбуђен, мењају свој живот вођен начелима у сензационални живот. Дух је најинтимније повезан са разумом. Оног тренутка када дух изгуби своју смиреност разум се узбуди; када се разум разјари понашање верника постаје ненормално и необуздано. Сходно томе, увек је корисно држати унутрашњег човека смиреним и прибраним. Не обраћањем пажње на бахатости емоција, појачане жеље, или на конфузију мисли и процењивањем сваког проблема тихим духом, држаћемо се на путу Господњем. Сваки поступак предузет када је наш дух узбуђен највероватније ће бити против Божије воље.

Знање о Богу, о нашем „ја“, о Сатани и о свим стварима доноси смиреност нашем духу. То доводи до такве врсте духа коју душевни верници никада не могу да доживе. Свети Дух мора да испуни нашег унутрашњег човека док спољашњи човек мора да буде у потпуности предат на смрт; тада ће дух уживати у неизрецивом миру. Ни душа, ни тело, ни променљиве околности не одузимају тај мир. То је попут океана, иако таласи бесне на површини, његово дно остаје мирно и неометано. Пре него што хришћанин искуси раздвајање душе и духа, он ће одмах бити узнемираван и уздрман и најмањом сметњом. То је услед недостатка духовног знања. Стога одржавати унутрашњег и спољашњег човека раздвојеним, начин је да се дух одржи тихим. Особа са непоколебљивим духом доживљава неку врсту „недодирљивости“. Ма колико спољашња ситуација била хаотична, он не губи унутрашњи спокој и мир. И ако би

се нека планина срушила пред њим он остаје смирен као и обично. Таква смиреност се не постиже самопобољшањем, него се обезбеђује посредством откривења Духа који открива стварност свих ствари и посредством контроле коју верник врши над својом душом тако да она више не може да утиче на његов дух.

Дакле, кључ је владавина воље. Наш дух мора да прихвати ту владавину. Жар је оно што наша воља жели, али исто тако је и смиреност. Никада не бисмо смели да дозволимо свом духу да се шири изван контроле воље. Морамо да желимо да имамо жарки дух према Господњем делу, а и да одржавамо смирен дух у спровођењу тога дела.

Радостан дух

„И обрадова се дух мој Богу“ (Лука 1:47).

Хришћанин би према себи требало да има скрушен дух*, али према Богу то би требало да буде дух који се увек радује у Њему. Не радује се због себе, нити због било каквог радосног искуства, дела, благослова или околности, него искључиво зато што је Бог његово средиште. Заиста, ниједан верник не може искрено да се радује из било којег другог разлога осим због самог Бога.

Ако је наш дух притиснут бригом, оптерећењем и тугом, он ће почети да буде неодговоран, затим ће потонути, а потом ће изгубити своје одговарајуће место, и на крају ће постати немоћан да следи вођство Светога Духа. Када је притиснут великим теретом, дух губи своју лакоћу, слободу и бистрину. Брзо се стрмоглављује са свог узвишеног положаја. А ако се продужи време жалости, штета која се наноси духовном животу је огромна. Ништа не може да спасе ситуацију осим да се радујемо у Господу – радујмо се у ономе што Бог јесте и у томе да је Он наш Спаситељ. Призвука халелуја никада не сме да недостаје у верниковом духу.

---

* Пса. 51:17

Дух силе

„Није нам, наиме, Бог дао плашљивог духа, него духа силе и љубави и разборитости“ (2. Тим. 1:7).

Плашљивост није понизност. Док је понизност потпуна несебичност – заборављање и својих слабости и своје снаге – плашљивост подсећа на све слабости и стога је само-подсећајућа. Бог не ужива у нашем кукавичлуку и повлачењу. С једне стране, Он жели да дрхтимо пред Њим због наше празнине, а ипак да са друге стране храбро наставимо у Његовој сили. Он од нас тражи да неустрашиво сведочимо о Њему, да храбро претрпимо бол и срамоту за Њега, да храбро прихватимо губитак свега, и да се са поуздањем ослонимо на Господњу љубав, мудрост, силу и верност. Кад год откријемо да се плашимо да сведочимо за Господа, или да се повлачимо на друге начине тамо где се захтева одважност, требало би да схватимо да је наш дух напустио своје нормално стање. Требало би да га сачувамо у стању „неустрашивости“.

Ми морамо да имамо духа силе, љубави и разборитости. Дух треба да буде јак, али не до тачке да постане безосећајан. Такође је обавезно да дух буде миран и контролисан тако да се не може лако покренути. Морамо да имамо духа силе према непријатељу, дух љубави према људима, и дух уздржљивости према себи.

Миран дух

„Скривени срдачни човек с непропадљивим украсом кротког и мирног духа; то је скупоцено пред Богом“ (1. Пет. 3:4).

Мада су ово речи у контексту упућене сестрама, оне су, међутим, духовно применљиве и на браћу.

„Настојите да у миру живите“ (1. Сол. 4:11). То је дужност сваког хришћанина. Данашњи хришћани исувише много говоре. Понекад њихове неизговорене речи премашују број изговорених речи. Конфузна мисао и бескрајни говор усмеравају наш дух да одступимо од контроле наше воље. „Необуздани дух“ често води људе да живе по телу. Колико

је верницима тешко да се уздрже од грешења када њихов дух постане необуздан. Дух који пада у заблуду неизбежно завршава грешењем у понашању.

Пре него што неко може да покаже тиха уста он најпре мора да поседује миран дух, јер уста говоре из изобиља духа. Требало би да пажљиво одржавамо свој дух у миру; чак и у доба појачане конфузије нашег унутрашњег бића, ипак би требало да будемо у стању да одржавамо независну тихост. Миран дух је неопходан за свакога ко живи по духу; без њега ће брзо пасти у грех. Ако је наш дух утишан ми тамо можемо да чујемо глас Светога Духа, да послушамо Божију вољу, и увидимо да не можемо да разумемо када смо збуњени. Такав миран унутрашњи живот представља хришћанску красоту која се стога манифестује и споља.

Нови дух

„Тако да сад служимо у новом духу“ (Рим. 7:6).

Ово је такође озбиљан вид духовног живота и рада. Стари дух не може да надахне људе; најбоље што може да учини то је да пренесе неку мисао на друге људе, па ипак он је слаб и немоћан да подстакне озбиљно разматрање. Стари дух може да произведе само стару мисао. Динамичан живот никада не може да произиђе из старог духа. Све што произлази из оронулог духа (речи, учење, понашање, мисао, живот) само је старо, бајато и традиционално. Многа учења можда заиста допиру до разума другог верника, али она не задобијају упориште у његовом духу; као последица тога, немогуће је дотакнути духове других верника јер у залеђини нечијег учења не постоји дух. Могуће је да је онај који негује стари дух једном искусио неке истине, али оне су сада постале само сећања на прошлост, само пријатна сећања. Те истине су пренесене из духа у разум. Или су можда то биле само замисли тек зачете у његовом разуму, и услед недостатка њихове потврде у животу, они једноставно не пружају слушатељству утицај новог духа.

Често срећемо разне хришћане који стално преносе нешто ново од Господа. Док смо са њима, осећамо као да су управо изишли из Господњег присуства, и изгледа као да

ће нас вратити назад Господу. То значи новина; све друго је старо. Рекло би се да такви стално уживају у обновљеној снази, високо лете попут орлова и трче као младићи. Уместо да људима дају суву, покварену или уцрвљану храну разума, они дају рибу и хлеб свеже припремљене на ватри духа. Дубоке и дивне мисли никада не покрећу људе као што то може нови дух.

Морамо непрестано да одржавамо свеж дух. Како можемо да се суочимо с људима ако наш унутрашњи човек не оставља утисак да смо недавно били са Господом, и да смо недавно благословљени од Господа? Све – живот, мисао, искуство – што се свело на пуко сећање на прошлост је старо и времешно. Тренутак за тренутком морамо изнова све да добијемо од Господа. Забрањено је да имитирамо нечија искуства, а да то немамо у свом животу; али пресликати остатке нашег властитог искуства такође је неефикасно. Тако можемо да схватимо важност онога што је Христос изговорио као што је записано у Јовану: „Ја живим зато што живи Отац“ (Јован 6:57). Наш унутрашњи човек ће бити непрестано свеж ако ми тренутачно црпемо живот Оца да то буде наш живот. Бајати дух не даје рода у раду, не надахњује живот по духу, и не постиже победу у борби. Стари дух не може да се суочи са другима зато што се није суочио с Богом. Да би уживао у духу који је увек свеж и нов, човеково унутрашње биће мора бити у сталном контакту са Богом.

Свети Дух

„Да буде света и телом и духом“ (1. Кор. 7:34).

„Очистимо се од сваког телесног и духовног каљања“ (2. Кор. 7:1).

Да би неко живео на духован начин, биће неопходно да у сваком тренутку одржи свој дух светим. Несвети дух доводи људе у заблуду. Неумерена мисао према људима или стварима, процењивање греха код других људи, недостатак љубави, брбљивост, оштра критика, самоправедност, одбијање молби, љубомора, самопоштовање, итд. – све то може да укаља дух. Несвети дух не може да буде свеж и нов.

У нашој потрази за духовним животом не смемо да превидимо ниједан грех, зато што нам грех наноси више штете него било шта друго. Иако смо већ научили како бити избављен од греха и како живети по духу, ипак морамо да се чувамо од несвесног враћања на старе грешне путеве. Јер такав повратак чини живот по духу крајње немогућим. Зато Божије дете мора да одржава став смрти према греху да га он не надвлада и не затрује његов дух. Без светости нико не може да види Господа (Јев. 12:14).

Јак дух

„Јачао духом“ (Лука 1:80).

Наш дух је способан за раст и требало би да постепено расте у снази. Ово је неопходно за духовни живот. Колико често осећамо да наш дух није довољно јак да контролише душу и тело, посебно у тренутку када је душа стимулисана или је тело слабо. Понекад помажући другима примећујемо како су веома оптерећени у свом духу, док нашем духу недостаје снаге да их ослободимо. Или када се боримо са непријатељем откривамо да је наша духовна снага недовољна да се довољно дуго боримо против непријатеља све док не победимо. Безброј је оних прилика када осећамо како дух попушта; морамо да се присилимо да наставимо у животу и у раду. Колико само чезнемо за снажнијим унутрашњим човеком!

Што дух више јача, тиме се увећава и сила интуиције и расуђивања. Спремни смо да се одупремо свему што није од духа. Неки који желе да живе по духу то не могу, јер њиховом унутрашњем човеку недостаје снаге да контролише душу и тело. Не можемо да очекујемо да Свети Дух ишта учини за нас; уместо тога, наш духовно препорођени дух мора да сарађује са Њим. Требало би да научимо како да *увежбавамо* свој дух и да га користимо до границе свога разумевања. Посредством увежбавања он ће постати прогресивно снажнији док не буде поседовао снагу за уклањање свих препрека према Светом Духу; таквих препрека као што је тврдоглава воља, збуњени разум или недисциплинована осећања.

„Дух човечији сноси бол свој; а дух оборен ко ће подигнути?“ (Приче 18:14). Јасно је да дух може бити оборен или повређен. Повређени дух мора да је веома слаб. Да је наш дух чврст, могли бисмо да издржимо стимулисање душе и да не будемо *уздрмани*. Мојсијев дух је обично приказан као веома снажан; ипак зато што није успео да га одржи непрестано чврстим, установио је да су му Израиљци „огорчили дух“* и као последица тога он је згрешио. Ако наше унутрашње биће остане снажно можемо да победимо у Христу ма колико наше тело патило или наша душа била ожалошћена.

Само Свети Дух може да нам пружи снагу коју захтева унутрашњи човек. Према томе, сила нашег духа произлази из силе Божијег Духа. Међутим, и наш дух треба додатно обучити. Пошто човек научи како да живи по свом духу, знаће како да живи тим животом уместо душевним животом, како да користи његову силу уместо своје природне силе у обављању Божијег дела, и како да примењује снагу духа, а не своју чулну (природну) снагу у борби против непријатеља. Наравно, таква су искуства прогресивна и у њих се мора постепено ступати. Ипак, начело је јасно: када се верник креће у складу са духом, он ће добијати увећану силу Светога Духа, и његов унутрашњи човек ће јачати. Хришћанин би требало да у свакој прилици одржава свој дух у снази, да не би у критичном тренутку био немоћан да испуни одређену потребу.

Један дух

„Чврсто стојите у једном духу“ (Фил. 1:27).

Раније смо напоменули како живот духовног човека тече са животом других хришћана. Јединство у духу је питање од великог значаја. Ако Својим Духом Бог пребива у верниковом духу и Он се у потпуности сједини са њим, како то да његов дух не може да буде једно са другим верницима? Духован човек није само једно са Христом у Богу, него је и једно са Богом који живи у сваком Његовом детету. Ако хришћанин дозволи да мисао или осећање контролишу

* Пса. 106:33, ССП

његов дух, он неће бити једно са другим верницима. Само када су разум и емоције подложни владавини духа, он може да занемари или да обузда разлике у мисли и осећању и тако буде једно у духу са свом Божијом децом. Потребно је да непрестано чува јединство духа са свим верницима. Ми нисмо сједињени с малом групом – са онима који деле исто тумачење и гледиште као и ми – него са Христовим телом. Наш дух не би смео да гаји ни грубост, ни горчину, ни ропство, него да буде потпуно приступачан и потпуно слободан, не стварајући никакав зид у нашем контакту са свом осталом браћом.

Дух пун милости

„Милост нашег Господа Исуса Христа с вашим духом“ (Гал. 6:18, ССП).

„Милост Господа Исуса Христа са вашим духом“ (Филимон 25).

Милост Господа Исуса Христа је изузетно драгоцена нашем духу. Тамо налазимо Господњу милост да нам помогне када нам је то потребно. Ово је реч благослова; али исто тако представља врх који верников дух икада може да достигне. Увек би требало да зачинимо свој дух милошћу нашег дивног Господа.

Дух узећа

Поред већ поменутих карактеристика, потребно је размотрити још један вид нормалног положаја духа. Овај вид бисмо назвали дух узећа. Хришћани би требало да имају дух који је непрестано у положају које је изван овог света и да се уздиже ка небу. Дух попут овог је дубљи од духа вазнесења, јер они који поседују оно прво не само да живе на земљи као да су на небу, него су заиста вођени од Господа да чекају на Његов повратак и на своје сопствено узеће. Када је верников дух сједињен са Господњим духом те постану један дух, он почиње да живи у свету као дошљак, доживљавајући живот небеског грађанина. Након

тога, Свети Дух ће га позвати да учини још један корак и даће му дух узећа. Некада му је подстицај био „Иди напред!“ – сада је то „Уздижи се!“ Све што има везе са њим уздиже се према небу. Дух узећа је онај дух који је окусио силе будућег доба (Јев. 6:5).

Овај дух узећа не поседују сви они који прихватају истину о Другом доласку. Људи могу да верују у Господњи повратак на Земљу, да проповедају Његов Други долазак, и да се моле за Његов повратак а ипак да немају овај дух. Чак ни они који су зрелији хришћани не поседују овај дух. Дух узећа је Божији дар. Понекад га Бог додељује по Својој вољи, а понекад га даје као одговор на молитву вере. Када је обузет овим духом верниково унутрашње биће изгледа као да је увек у стању узећа. Он не верује само у Господњи повратак, него и у преношење његовог бића. Узеће је више од неке тачке вере; то је за њега чињеница. Баш као што је Симеон, посредством откривења Светога Духа, веровао да неће окусити смрти пре него што види Господњег Христа,* тако ће и верници у свом духу имати сигурност да ће бити пренесени ка Господу пре него што умру. Таква вера је вера једног Еноха. Ми овде нисмо упорно сујеверни; али ако живимо у доба узећа, како може да нам недостаје таква вера? Такво веровање ће нам помоћи да боље разумемо шта Бог чини у овом нараштају, као и да добијемо небеску силу за свој рад.

Другим речима, ако је хришћанинов дух у стању узећа, он ће бити ближи небу, и неће мислити да његов пут ка небу мора обавезно да иде и долином смрти.

Колико често Божије дете, када је укључено у духовни рад, испуњава многа очекивања и планове. Оно је пуно Светога Духа, мудрости и снаге; верује да ће га Бог веома употребити; и радује се са ишчекивањем да ће ускоро његово дело донети много рода. Међутим, усред благостања, Господња рука се изненада спушта на њега, наговештајући му да мора да заврши све своје послове и да буде спреман да крене другим правцем. Ово долази као право изненађење за човека. Наравно, он се пита зашто то

* Лука 2:26

тако мора да буде. Није ли то моја сила за рад? Није ли то оно дубоко знање које имам да бих помагао људима? Треба ли све да буде затворено и хладно? Поред тога, под овом врстом вођства верник учи да је Божији циљ за њега промена његовог правца. Раније је све ишло напред; од сада треба да се уздиже. То не значи да нема више посла; то значи да се тај рад може окончати у било којем тренутку.

Бог је непрестано користио околности као што су прогонство, противљење, пљачкање итд., да би навео вернике да схвате да Он жели да они имају дух узећа, а не да напредују у раду на земљи. Господ жели да промени правац Своје деце, од којих многа не схватају да постоји овај далеко бољи дух узећа.

Овакав дух има дефинитивни утицај на живот. Пре него што човек стекне такав дух, његово искуство ће се непрестано мењати; међутим, пошто прими доказ и потврду о узећу у свом духу, његов живот и рад ће бити држани на нивоу достојном такве врсте духа, припремајући га тако за Господњи повратак. Таква припрема укључује више од спољашњег исправљања; она чини верников дух, душу и тело потпуно спремним да сретну Господа.

Стога би требало да молимо и замолимо Светога Духа да нам покаже како да добијемо овај дух узећа и како да га задржимо. Требало би да верујемо, а затим да будемо спремни да уклонимо све препреке ка остваривању таквог духа. А једном када га присвојимо, требало би стално да проверавамо свој живот и рад у односу на њега. У случају да изгубимо такав дух, требало би одмах да утврдимо како је био изгубљен и на који начин може да се обнови. Такав дух који је једном задобијен лако може бити изгубљен. То може бити углавном због нашег незнања (у овој животној фази) о томе како да сачувамо такав небески положај посебном молитвом и трудом. Стога морамо да тражимо од Светога Духа да нас научи томе како да задржимо овакав дух. Таква молитва нас обично води да тражимо „оно што је на небу“,* и ово је један од услова за очување.

---

* Кол. 3:2, ССП

Пошто он сада стоји на небеским вратима и може сваког тренутка да буде пренесен, хришћанин би требало да изабере да обуче небеску белу одећу и да обавља небеско дело. Таква нада га одваја од земаљских ствари, док га истовремено повезује са небеским.

Чињеница да Бог жели да верник тражи узеће не упућује на то да би он требало да се брине само за своје узеће и да заборави остатак рада који му је Бог одредио. Оно што Бог заправо намерава да му пренесе то је да не сме да дозволи да му Богомдани рад омета његово узеће. И у животу и у раду, небеска привлачност би увек требало да буде већа од земаљске гравитације. Божије дете би требало да научи да живи за Господњу службу, али још више за то да га Господ прихвати. Нека се наш дух свакодневно уздиже, очекујући Господњи повратак на Земљу. Нека ствари овога света толико изгубе своју силу над нама да ми ни у најмању руку не желимо да будемо „светски“; не, чак смо и одушевљени што не остајемо „у свету“. Нека се наш дух свакодневно уздиже, тражећи да што пре буде са Господом. Тражимо оно што је на небу, да чак ни најбоље дело на земљи не може да омета наша срца. Молимо се од сада у духу и са разумевањем: „Дођи Господе Исусе“ (Отк. 22:20).

СЕДМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА

1

Верник и емоција

ИАКО је хришћанин можда доживео избављење од греха, он ће и даље наставити да буде душеван – то јест немоћан да превазиђе свој природни живот – ако не успе да доживи додатно дубље деловање крста које је остварио Свети Дух. Раније смо изнели ограничени опис живота и рада душевних хришћана. Пажљиво проучавање душевних хришћана открива да понашање и деловање оваквих људи углавном проистиче из њихове емоције. Иако душа има три основне функције, већина душевних или телесних хришћана припада емоционалној категорији. Изгледа да се цео њихов живот углавном врти око нагона емоције. У људским пословима изгледа да она обухвата веће подручје од разума и воље; очигледно је да има већу улогу у свакодневном животу од осталих делова душе. Отуда готово сви поступци душевних верника потичу из емоције.

Функција емоције

Наша емоција одашиље радост, срећу, ведрину, узбуђење, усхићење, подстицање, потиштеност, тугу, жалост, меланхолију, патњу, уздисање, малодушност, збуњеност, забринутост, ревност, хладноћу, привржености, тежњу, похлепност, саосећање, љубазност, склоност, интересовање, очекивање, понос, страх, кајање, мржњу и др. Разум је орган нашег размишљања, расуђивања и воље, наших избора и одлука. Поред наше мисли и намере и њихових

повезаних дела, сва остала деловања произлазе из емоције. Наша хиљаду и једна разноврсна осећања манифестују функцију емоције. Осећање обухвата толико огромно подручје нашег постојања да већина телесних хришћана припада емоционалној врсти.

Човеков осећајни живот је најобухватнији, па је стога врло сложен; да бисмо помогли верницима да то разумеју, можемо да сврстамо сва његова разна изражавања у три групе: 1) привржености, 2) жеља и 3) осећања. Ове групе обухватају три аспеката функције емоције. Ако верник буде надвладао сва три аспекта, он је на добром путу да ступи на праву духовну стазу.

Да будемо начисто с тим, човекова емоција није ништа друго него многострука осећања која он природно има. Он може бити пун љубави или пун мржње, радостан или тужан, узбуђен или снужден, заинтересован или незаинтересован, али ипак то су само изрази његових осећања. Ако се будемо потрудили да осмотримо сами себе, лако ћемо уочити колико су нам променљива осећања. Мало је ствари у свету које су подједнако променљиве као емоција. Једног тренутка се можемо осећати на један начин, а већ наредног се осећамо потпуно супротно. Емоција се мења како се осећање мења, и како се само ово друго може брзо променити. Зато онај који живи по емоцији живи без начела.

Човекова емоција често показује екстремно кретање: у време деловања у једном правцу понекад ће произвести супротну реакцију. На пример, неизрецива туга обично следи након силне радости, велика депресија након великог узбуђења, дубоко повлачење након изгарајуће ревности. Чак и што се љубави тиче, она може започети као таква, али због неке емоционалне промене може завршити мржњом чији интензитет далеко премашује ранију љубав.

Верников емоционални живот

Што човек више рашчлањује деловања емоционалног живота, то ће се више уверити у његову колебљивост и непоузданост. Нико не би требало да се чуди што се Божије дете које живи по емоцији, а не по духу, обично понаша

променљиво. Оно оплакује своје постојање зато што је толико нестабилно. Понекад изгледа као да живи на трећем небу превазилазећи све, док у другим приликама нагло пада на ниски ниво обичног човека. Његово искуство је препуно успона и падова. Није му потребна нека замашна околност да га промени, јер није у стању да издржи ни најмању недаћу.

Таква појава постоји зато што је човек управљан осећањима, а не духом. Пошто је емоција и даље доминантан нагон у његовом животу, уколико још није предана крсту, његов дух неће примити јачање Светога Духа. Због тога је овај човечији дух слаб и немоћан да обузда емоцију те помоћу ње да управља читавим човеком. Међутим, ако силом Светога Духа његов емоционални живот буде распет и ако прихвати Светога Духа као Господа над свим, он сигурно може да избегне ову врсту наизменичног битисања.

Емоција може бити означена као најопаснији непријатељ у животу духовног хришћанина. Знамо да би Божије дете требало да живи по духу. Да би живело на овај начин, оно треба да примети свако вођство које му је дао његов унутрашњи човек. Међутим, ми такође знамо да су ова чула духа осетљива и оштра. Уколико Божије дете не чека мирно и пажљиво да прими и разазна откривење у својој интуицији, оно никада не може да обезбеди вођство свога духа. Према томе, *потпуно ћутање* емоције је неизбежан услов да би се живело по духу. Колико често је њено мало и осетљиво деловање узнемирено и надјачано риком човекове емоције. Ни на који начин не можемо да припишемо било какву кривицу малобројности гласа духа, јер смо били обдарени духовном способношћу да бисмо могли да га чујемо. Не, мешање других гласова је у потпуности оно због чега хришћанин не чује глас духа. Али за ону особу која ће одржавати своју емоцију у тихости, глас интуиције се може лако открити.

Успон и пад осећаја не само да могу да онеспособе верника да живи по духу, него га директно могу довести до тога да живи по телу (плоти). Ако не може да следи дух, он ће природно следити тело. Пошто није способан да добије

вођство од свог духа, он се увек окреће свом емоционалном нагону. Стога, нека се зна да када дух престане да води, то ће чинити емоција. Верник ће тада тумачити емоционалне нагоне да су деловања надахнутости. Емоционални хришћанин се може упоредити са рибњаком од песка и блата; све док нико не замути воду, рибњак изгледа бистар и чист; али нека се само за тренутак заталаса, одмах се показује његов прави блатњави карактер.

Надахнуће и емоција

Многи верници не могу да разликују надахнуће од емоције. Заправо, ово двоје се лако могу дефинисати. Емоција увек долази од онога што се налази *споља*, док надахнутост потиче од Светога Духа у човековом духу. Када верник проучава лепоту природе, он природно има у себи неку врсту доброг осећања. Док се диви очаравајућем пејсажу, он је покренут задовољством. То је емоција. Или када се сретне са својом вољеном особом, кроз њега прође неизрециви осећај као да га нека сила привлачи. И ово је емоција. И дивни пејсаж и вољена особа се налазе изван човека – стога кретање изазвано овим спољашњим елементима припада емоцији. С друге стране, надахнутост је нешто сасвим супротно. Њу искључиво изазива Свети Дух *у* човеку. Само Божији Дух надахњује; будући да Он пребива у људском духу, надахнуће мора да дође изнутра. Надахнуће може да буде дато у најхладнијим и најмирнијим околностима; оно не захтева подстицање драматичног чуда или драгих особа. Емоција је сасвим супротна: ње нестаје када је уклоњена тренутна помоћ извана. И тако емоционална особа напредује у потпуности у складу са одређеним околностима датог тренутка; уз стимулацију може да настави даље, јер без ње не може. Али надахнућу није потребна никаква спољашња помоћ; напротив, оно се збуњује уколико на емоцију претерано утичу околности.

Међутим, Господњи народ би требало да буде опрезан, да не би хладноћу и одсуство ограничења сматрали мерилима духовности. Таква претпоставка је далеко од истине. Зар нам није познато да је обележје емоције потиштеност, баш

као и узбуђење? Зар не знамо да се та емоција хлади као што се и покреће? Када емоција покрене човека он је усхићен, али када се умири он се осећа депресивно. Вођен великом емоцијом хришћанин прави многе грешке. Међутим, када постане свестан те чињенице, склон је да у потпуности потисне своја осећања. И тако он сада себе сматра духовним. Ипак, оно што не схвата то је само импулсивна реакција те исте његове *емоције* која га је умирила. После узбуђења сигурно ће наступити емоционална реакција. Таква хладноћа и отупелост наводе верника да изгуби интересовање за Божије дело и лишава га братске љубави према Божијој деци. Зато што се спољашњи човек снебива да делује, верников унутрашњи човек је затворен и живот духа је немоћан да истиче. Током овог догађаја верник може да сматра да живи по духу, јер, мисли он у себи, нисам ли ја данас веома хладнокрвна особа и више не изгарам необуздано као раније? Овај хришћанин мало схвата да у ствари и даље живи по емоцији, само овога пута по њеној другој крајности!

Међутим, мало је случајева да се хришћани хладе. Већина њих и даље наставља да буде вођена својом високом емоцијом. У тренутку узбуђења они обављају многе ствари изван одређених граница, поступке које би током наредних периода смирености они сами исмејавали и сматрали глупостима. Дела почињена под узбуђењем често изазивају жаљење и грижу савести у ретроспективи. Колико је само жалосно то што хришћанима недостаје духовна снага да предају своја прекомерна осећања на смрт и да се одрекну њихове контроле.

Два разлога могу да се изнесу зашто многи живе у складу са својом емоцијом. Прво, пошто не разумеју шта је то живот по духу, нити су икада тежили да тако живе, они ће природно живети према деловању емоције. Будући да никада нису научили како да се одупру узнемирености своје емоције, они су једноставно управљани њом и чине оно што не би требало. Њихово духовно чуло заиста приговара, али тим појединцима веома недостаје духовна сила тако да они потпуно занемарују његов приговор и уместо тога обраћају пажњу на своја осећања. Ово друго куца све снажније у

њима све док не буду потпуно заведени. Они раде оно што не би требало да раде; и након што су то учинили они се за то кају. Друго, чак и они који су искусили раздвајање духа и душе и који препознају покретање емоције као душевно и одмах јој се одупиру, ипак могу да живе по емоцији. То је због успеха „духовног" кривотворења. Пре него што неко постане духован, преплављен је својим снажним емоционалним осећањима; али након што постане духован, његова се емоција често претвара да је она његово духовно чуло. Споља је тешко разликовати ово двоје, јер изгледа да су скоро идентични. Због недостатка знања, верници могу бити обманути. Као последица тога, они манифестују много телесних поступака.

Требало би да се сетимо да при свом животу по духу сви наши поступци морају бити управљани *начелима*, будући да дух има своје законе и начела. Живети по духу значи живети по његовим законима. Помоћу духовних начела све постаје потпуно јасно. Постоји прецизно мерило о исправном и погрешном. Ако је „да", то је „да" – било да је дан ведар или облачан; ако је „не" онда је то „не" – било то узбудљиво или депресивно. Хришћанинов живот би требало да следи посебан стандард. Али ако његова емоција није предата на смрт, он не може да се придржава трајног стандарда. Он ће живети по ћуди својих колебљивих осећања, а не по одређеном начелу. Живот вођен начелима се увелико разликује од емоционалног живота. Свако ко делује из емоције не мари ни за начело ни за разум, већ само за своје осећање. Ако је срећан или одушевљен, можда ће доћи у искушење да предузме оно што обично зна да је неразумно. Али кад осети хладност, меланхолију или потиштеност, он неће испуњавати своју дужност, јер његово осећање не успева да иде напред. Ако би Божија деца обратила мало више пажње према својој емоцији, запазили би колико она у ствари може бити променљива и колико је стога опасно живети по њој. Њихов став је често следећи: ако се Божија Реч (духовно начело) слаже са њиховим осећањем, они то поштују; ако се Реч не слаже с тим, они је једноставно одбацују. Какав само непријатељ емоција може да буде у духовном животу! Сви који желе да

буду духовни морају свакодневно да се понашају у складу са начелом.

Једно од својстава које карактерише духовну особу је огромна смиреност коју одржава у свакој ситуацији. Шта год да се догоди око њега или колико год био узнемираван, он то мирно прихвата и показује непоколебљиву природу. Он је тај који је у стању да управља сваким својим осећањем, зато што су његове емоције предате на крст, а његова воља и дух прожети силом Светога Духа. Ниједан екстреман изазов нема снаге да га омета. Али ако није прихватио деловање крста на његову емоцију, онда ће спољашњи свет лако да утиче на њега – да га подстиче, узнемирава, па чак и да управља њиме. Трпеће сталне промене, јер се емоција често мења. Најблажа спољашња претња или најмањи пораст у раду узнемириће га и учинити беспомоћним. Онај ко искрено жели да буде савршен, мора да дозволи крсту да дубље задре у његову емоцију.

Кад би хришћанин једноставно имао на уму да Бог не води никога ко је у пометњи, могао би да буде поштеђен многих грешака. Никада се не одлучуј ни за шта и не почињи ништа да радиш док је емоција узрујана попут узбурканог мора. Грешке се лако праве у тренуцима великих емоционалних превирања. Наш разум такође постаје непоуздан у таквим периодима, јер на њега лако утичу осећања. И са немоћним разумом, како бисмо икада могли да разликујемо исправно од погрешног? Осим тога, за то време чак и наша савест постаје непоуздана. Кад емоција пулсира, разум постаје обманут, а савести је ускраћен њен стандард просуђивања. Шта год да се одлучи и изведе под таквим околностима, сигурно ће бити погрешно и нешто за чим ће се касније зажалити. Верник би требало да искаже његову вољу да се одупре и укине такав раздражени осећај. Само онда када његова емоција више не кључа, него се врати у савршени мир, он може да одлучи шта би требало да ради.

Слично томе, човек би требало да се уздржава од било чега што би могло непотребно да узбурка његову емоцију. Она је понекад смирена и тиха, али касније нешто радимо на своју руку и то одмах неоправдано активира емоцију. Овакви случајеви су чести, са великом штетом која је

нанесена нашем духовном животу. Морамо да одбацимо све оно што нарушава мир наше душе. Не само да не би требало ништа да учинимо током емоционалне кризе; него исто тако не би требало да радимо било шта што тежи изазивању такве кризе. Дакле, да ли то значи супротно: да не можемо ништа погрешно да учинимо ако је оно што чинимо одлучено или извршено у време емоционалног мировања? Не мора да значи, јер уместо да нас води дух, ми нажалост можемо бити вођени и својом „хладном емоцијом". С обзиром на то, посао који обављамо ускоро ће активирати нашу „топлу" емоцију. Они који су имали искуства у овом погледу могу да се присете како је током писања писма или сусрета са неком особом њихова емоција се веома узрујала, доказујући да је оно што се предузело било изван Божије воље.

Емоција и рад

До сада смо истицали истину да само дух може да обавља духовно дело, тако да било које дело које није постигнуто духом ништа не вреди. Та истина је толико битна да је морамо још детаљније поновити.

У данашње време људи посвећују много пажње психологији. Чак и многи који служе Господу осећају да *морају* марљиво да проучавају психологију. Они верују да кад би се само њихове речи, учења, излагања, стил и тумачење могли учинити психолошки привлачним за људе, многи би могли да буду задобијени за Христа. Наравно, психологија се у великој мери односи на деловање човекове емоције. Понекад нам се чини да је то корисно, али Божије дете које се ослања на емоцију не служи Господњем плодоносном циљу.

Већ смо увидели да је духовно препорођење духа најважнија човекова потреба. Свако дело које не може да оживи човеков мртав дух или да му додели Божији нестворени живот, или да му дâ Светога Духа да пребива у његовом духовно препорођеном духу показује се бескорисним. Ни наша психологија, нити пак психологија неверника не може

да им додели живот. Уколико сâм Свети Дух не изврши то дело, све је узалудно.

Хришћанин би требало да разуме да су његове емоције у потпуности природне; оне нису извор Божијег живота. У ствари, ако он призна да ништа од Божијег живота не борави у његовим емоцијама, никада неће покушати да спасе људе својом снагом емоција посредством суза, жалосног лица, вапаја или других емоционалних средстава. Ниједан напор његове емоције не може ни најмање да утиче на помрачени људски дух. Уколико Свети Дух не дâ живот, човек не може да има духовни живот. Ако се не ослањамо на Духа и уместо тога користимо емоцију, наш рад неће донети прави род.

Они који раде за Господа морају јасно да увиде да ништа у човеку не може да створи Божији живот. Могли бисмо да исцрпимо сваку психолошку методу да подстакнемо човекову емоцију, да побудимо његово интересовање за религију, учинимо да жали и да се стиди због своје прошлости, да проузрокујемо у њему страх од долазеће казне, да подстакнемо дивљење Христу, да га наведемо да тражи комуникацију са хришћанима, или да буде милостив према сиромашнима. Можемо чак да учинимо да се осећа срећно док се бави тим стварима; *али* не можемо духовно да га препородимо. Пошто су интересовање, туга, стид, страх, дивљење, тежња, сажаљење и радост само различити нагони емоције, човек све то може да доживи, а да је његов дух и даље мртав зато што још није интуитивно схватио Бога. Са људске тачке гледишта, зар неко не би могао да падне у искушење да тврди да ако човек поседује све ове особине, зар онда није првокласни хришћанин? Ипак, то су само манифестације емоције; оне не доказују духовно препорођење. Први и најважнији знак новог рођења код свакога је то што он интуитивно познаје Бога, јер је његов дух био оживљен. Нека се не заваравамо и будемо задовољни својим радом ако би требало да људи промене свој став према нама, да постану пријатељски расположени према нама, и испоље горе поменута понашања. То *није* духовно препорођење!

Ако би сви они који служе Господу данас узели к срцу да је наш циљ да помогнемо људима да приме Христов живот, онда нико никада не би користио емоционални приступ да би се тако стекло одобравање људи за Христово учење и њихову склоност према хришћанству. Само ако у потпуности признамо да оно што је човеку данас потребно то је Божији живот – оживљавање духа – тада ћемо схватити колико је узалудно ма које дело које сами обављамо. Без обзира на то колико би опсежно човек могао да прође кроз неку промену, то мењање изазвано емоцијама дешава се искључиво у области самог његовог „ја“; никада не излази изван те границе и не замењује свој живот за Божији живот. Од срца ценимо стварност чињенице да „духовни циљеви захтевају духовна средства“. Наш духовни циљ мора да буде да обезбедимо човечије духовно препорођење, и да бисмо постигли то преображавање, морамо да користимо духовна средства. Емоције су овде потпуно бескорисне.

Апостол Павле нам говори да свака жена која се моли или пророкује мора то да чини покривене главе*. Многа и разноразна тумачења окружују ово питање. Немамо намеру да се упуштамо у ту расправу опредељујући се за неко тумачење. Међутим, у једном можемо да будемо сигурни, а то је да апостол намерава да обузда деловање емоција. Он указује на то да све што може да подстакне емоцију мора бити покривено. Женама је посебно лако да приликом проповедања подстакну емоције код људи. Физички је само покривена глава; али духовно све што се односи на осећања мора бити предато на смрт. Иако Библија не позива браћу да физички покривају своје главе, духовно говорећи, они би требало да буду покривени као што су то и сестре.

Павлу не би било потребно да издаје такву наредбу о забрани да емоције нису биле толико видљиве у Господњем делу. Данас се сила привлачности развила у готово највећи проблем у такозваној духовној служби. Успешнији су они који су природно привлачнији; док други мање привлачни доживљавају мање успеха. Апостол ипак инсистира на томе да све што припада души по природи, било да је привлачно

* 1. Кор. 11

или не, мора да буде покривено. Нека сви Господњи служитељи од сестара науче ову лекцију. Наша природна привлачност нам не помаже у духовном раду, нити ће га ометати недостатак природне привлачности. Напустићемо своје срце зависности према Господу, ако нагласимо своју силу да привлачимо друге; такође, ако обратимо пажњу на било који недостатак силе да привлачимо, ни тада нећемо живети по духу. Много је боље да се уопште и не размишља о том питању.

Шта данас траже Господњи служитељи? Небројано многи чезну за духовном силом. Али та сила се добија искључиво тиме што за то мора и цена да се плати. Ако хришћанин умре својој емоцији он ће имати духовну силу. Хришћанин губи стварну силу због тога што се исувише много ослања на своју емоцију и што је превише везан за своју жељу, привржености и осећања. Само дубље деловање крста може да нас испуни духовним динамитом; осим тога ка томе нема другог пута. Када крст делује на нашу жељу која нам омогућава да потпуно живимо за Бога, духовна сила у нама ће свакако бити очигледна.

Ако верникова емоција не буде превазиђена, она ће га и даље ометати у духовном раду. Све док траје њен утицај, његов дух је немоћан да је контролише, и према томе је неспособан да испуни највишу Божију вољу. Узмимо за пример физичку исцрпљеност. Требало би да можемо да разликујемо: 1) потребу за одмором услед телесног умора, 2) потребу за одмором услед емоционалне исцрпљености, и 3) потребу за одмором због обоје. Бог не жели да ми прекомерно радимо. Он жели да се одмарамо када смо заиста уморни. Ипак, требало би да увидимо да ли морамо да се одморимо због телесног умора или емоционалне исцрпљености, или због обоје. Често оно за шта тврдимо да је одмор јесте само *лењост*. Наше тело захтева предах, као и наш разум и дух. Али човек никада не би требало да се одмара због лењости која проистиче из зле природе у његовој емоцији. Колико се често лењост и емоционално гнушање према раду удружују да бисмо користили физички умор као покривало. Будући да је човекова емоција веома наклоњена себи, верници би требало да се чувају од

лењости која упада у оно што би требало да буде искључиво добар и правилан одмор.

Правилно коришћење емоција

Ако Божија деца дозволе крсту да дубље делује на њихове емоције, након тога ће открити да оне више не ометају, него радије да сарађују са њиховим духом. Крст се бавио природним животом у емоцији, обновио га је, и учинио средством за проток духа. Духовни човек о коме смо раније говорили није дух, али он није ни особа лишена емоција; напротив, духовни човек ће употребити своја осећања да би изразио божански живот у њему. Пре него што га Бог дотакне, емоција следи своју сопствену ћуд. И стога она обично није инструмент духа. Али када је очишћена може да послужи као средство за изражавање духа. Унутрашњем човеку је потребна емоција да би изразио свој живот; потребна му је емоција да изрази своју љубав и симпатију према човековој патњи; а такође му је потребна емоција да би учинила да човек осети деловање своје интуиције. Духовно осећање се обично саопштава кроз осећај тихе и прихватљиве емоције. Ако је емоција прихватљиво подложна духу, ово друго, посредством те емоције, волеће или мрзеће управо онако како Бог жели.

Неки хришћани, пошто су распознали истину да не живе по осећањима, погрешно схватају да је духовни живот, живот без осећања. У складу с тим покушавају да га униште и да се покажу безосећајним попут дрвета и камена. Због свог непознавања значења смрти на крсту, они не разумеју шта се мисли под тим да се нечија емоција преда на смрт и да се живи по духу. Ми не кажемо да би он био духован, хришћанин мора да постане претерано тврд и лишен љубави попут беживотних предмета – као да израз духовни човек за њега значи да је лишен осећања. Баш супротно. Духовни човек је особа са највише нежности, самилости, љубави и саосећања. Бити потпуно духован предавањем своје емоције на крсту не значи да је он од сада лишен својих осећања. Видели смо бројне духовне вернике и запазили да је њихова љубав већа од љубави других људи,

што показује да духовни човек није без емоција и да се оне разликују од емоција код обичног човека.

Предајући своју душу на крст, морамо да се присетимо да је душевни *живот* оно што је изгубљено, а не његове *функције*. Да су његове функције биле приковане на крсту, онда ми не бисмо више могли да мислимо, одлучујемо или осећамо. Стога морамо да се присетимо ове основне чињенице: изгубити душевни живот значи упорно, одлучно и непрекидно порицати природну силу и живети искључиво Божијом силом; то значи да више не живимо по нашем „ја“ и његовим жељама, него да се безусловно покоравамо Божијој вољи. Штавише, крст и васкрсење су две нераздвојиве чињенице: „Јер, ако смо овако с њим сједињени у његовој смрти, бићемо сједињени и у његовом васкрсењу“ (Рим. 6:5, ССП). Смрт на крсту не значи уништење; према томе емоције, разум и воља душе не нестају након проласка кроз крст. Они се само одричу свог природног живота у Господњој смрти и поново су васкрснути у Његовом васкрслом животу. Таква смрт и васкрсење узрокују да различити органи деловања душе изгубе свој живот, да буду обновљени, и да их Господ употреби. Према томе, духовни човек није лишен својих емоција; него је његова емоција веома узвишена и врло племенита, као да је тек створена Божијом руком. Укратко, ако било ко са овим има проблем, проблем је у његовој теорији, а не у његовом искуству, јер ће ово друго потврдити истину.

Емоција мора да прође кроз крст* да би се уништила њена ватрена природа, с њеном конфузијом и да се потпуно покори духу. Крст има за циљ да одобри ауторитету духа да влада над сваким деловањем емоције.

* Матеј 10:38-39

СЕДМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА

2

Привржености

Божији захтев

ПРЕДАВАЊЕ своје привржености Господу хришћанин може да сматра најтежим задатком, али Господ се више бави човековом привржености него било којим другим питањем. Од њега се тражи да Му у потпуности преда своју привржености и пусти Га да Он влада. Господ тражи прво место у нашој привржености. Често чујемо како људи причају о посвећењу, али овај чин је само први корак у човековом духовном животу. Посвећење није одредиште духовности, него је само њен почетак. То хришћанина доводи у посвећени положај. Једном речју, без посвећења не може да буде духовног живота. Упркос томе, ништа није важније у нечијем посвећењу од његове привржености. Да ли је она препуштена или не, одређује стварност посвећења. Прави доказ тога је привржености. За нас је релативно лако да препустимо своје време, новац, моћ и безброј других ствари; али је веома тешко да ставимо (Господу) на располагање своју привржености. То не значи да ми не волимо Христа; ми можда веома волимо нашег Господа. Ипак, ако у нашој привржености прво место препустимо неком другом и потиснемо Христа на друго место, или ако волимо неког другог док волимо Господа, или ако ми сами усмеравамо своју привржености, онда се оно што смо понудили не сматра посвећеношћу, јер нисмо предали своју привржености. Сваки духовни верник цени

неопходност да је његова привржености пре свега за Господа. Јер Му без тога заправо ништа није понуђено.

Бог Отац од своје деце захтева апсолутну љубав. Он не жели да дели наше срце ни са ким и ни са чим; чак и ако би Он добио већи део, Он још увек није тиме задовољан. Бог захтева сву нашу љубав. Наравно, то задаје смртоносан ударац човеком душевном животу. Господ нам наређује да се решимо онога чему смо привржени, у противном то ће учинити да наше срце буде подељено. Он од нас тражи да га крајње волимо и да га у потпуности следимо у љубави: „Љуби Господа Бога свога свим срцем својим и свом душом својом и свом мишљу својом“ (Матеј 22:37). Реч „свим“ значи сваку трунку тога за Господа. Он нам заповеда да не задржавамо ниједан делић привржености коју бисмо ми сами могли да усмеравамо. Он захтева све. Он је љубоморни Бог*, па не дозвољава никоме да краде љубав од Његове деце.

Ипак, колико драге и вољене браће полаже право на своју верничку привржености поред Бога! Можда је то неки Исаак, или Јонатан, или Рахиља. Због тога Бог инсистира на томе да ми своје миле и драге положимо на олтар. Он не може да толерише било какво супарништво. Све што је наше мора бити стављено на жртвеник. То је хришћанинов пут ка духовној сили. Убрзо након што је жртва положена на олтар – штавише, пошто је *последња* жртва правилно положена на њега – огањ ће се спустити са неба. Без жртвеника не може бити ни небеског огња. Како би неко икада могао да има силу Светога Духа ако не узме свој крст и не преда Господу све оне које воли? То није празан жртвеник, јер огањ спаљује жртву на њему. Шта огањ може да спали ако тамо нема жртве? Браћо, ни наше ментално разумевање крста ни наши бескрајни разговори о томе неће нам дати силу Светога Духа; само ће нам наше полагање свега на олтар то дати. Ако наставимо да чувамо неку тајну нит непресечену, ако наше срце у тајности задржава неке волове и овце и неког Агага, још увек нећемо искусити манифестацију силе Светога Духа у својим животима.

---

*2. Мој. 20:5

Колико је Божије дело трпело због нашег неуспеха да дозволимо Господу да буде Господ наших привржености. Многи родитељи се приљубљују уз своју децу и допуштају да Божије царство претрпи губитак. Безброј мужева и жена није вољно да поднесе жртву, па жетва остаје непожњевена. Бројни хришћани су толико привржени својим пријатељима тако да се опуштају и остављају своју браћу да се сами боре на бојишту. Жалосно је колико је много оних који мисле да могу истовремено да воле своје миле и драге а истовремено и Господа, не схватајући да тиме што воле њих не могу да воле и Њега. Ако не можемо да кажемо са Асафом: „Кога имам на небу? И с тобом ништа нећу на земљи“ (Пса. 73:25), ми настављамо да живимо по души.

Не можемо а да не нагласимо значај наше љубави за Господа свим својим срцем. Ништа не испуњава Његово срце као што то чини наша љубав. Господ не тражи наш труд за Њега, него нашу љубав за Њега. Црква у Ефесу, према Откривењу 2, делује и труди се за Господа, али Он није задовољан њима зато што су оставили своју прву љубав. Ако је наша служба учињена из љубави, Господ ће сигурно бити задовољан; али шта то Њему значи ако ми улажемо напоре за Њега, а да заиста не поседујемо и срце за Њега? Требало би да будемо свесни да је могуће да радимо за Господа, а ипак да Га не волимо. Замолимо Бога да баци светло на разлог нашег деловања. Да ли је љубав према Господу снажна у нама? Шта вреди узвикивати „Господе, Господе“ и марљиво радити за Њега, а истовремено да у срцу немамо љубави за Њега? Нека нам је срце савршено према нашем љубљеном Господу!

Божија деца никада нису у потпуности разумела како њихови мили и драги могу да ометају духовни раст. Међутим, када почињемо да имамо и друге љубави поред љубави према Богу, откривамо да Он постепено губи значај за нас. Чак и кад би наши мили и драги волели Бога, ми ћемо Га вероватно волети ради својих ближњих, а не због самог Бога. Отуда се наш однос са Богом спушта са духовног на телесни ниво. Ми никада не би требало да волимо Бога ради неке друге особе или ствари; морамо Га волети само Њега ради. Уколико верник воли Господа ради

своје вољене особе, његовом преданошћу Њему управља онај кога он воли. Тако је Богу учињена услуга тиме што је вољена особа одговорна за скретање верникове љубави ка Богу. Следствено томе Бог постаје дужник тој вољеној особи због посвећености коју добија од верника. Данас вољена особа подстиче верника да воли Бога; сутра иста та особа може довести до тога да он одустане од љубави према Богу.

Штавише, када смо наклоњени некоме тешко ћемо моћи да сачувамо своје срце у миру; обично ће нас покренути наша емоција да грозничаво тражимо да угодимо неком другом. Највероватније ће жеља за приближавањем Богу бити мања од жеље за приближавањем вољеној особи. У таквом случају хришћанин ће без сумње показати смањено интересовање за духовне ствари. Споља се ништа не мења; међутим, изнутра је његово срце испреплетено са вољеном особом. Духовно интересовање, ако није потпуно изгубљено, сигурно је увелико смањено. Поред тога, хришћанинова тежња за таштином овога света покренута је изван уздржљивости. Да би привукао пажњу своје вољене особе, он ће настојати да је импресионира стварима, модом, лепотом, славом и другим видовима световности. Бог и Његови захтеви одлазе у неповрат. Стога нека се зна да човек истовремено може да воли само једну особу и да служи само једном господару; ако воли човека, не може да воли Бога. Ми морамо да прекинемо све тајне везе са човеком.

У ствари, само Бог може да задовољи хришћаниново срце; човек то не може. Неуспех код многих је у томе што траже од човека оно што се може наћи само у Богу. Сва људска привржености је ништавна; само Божија љубав је у стању да у потпуности задовољи нечију жељу. Оног тренутка када хришћанин тражи љубав изван Бога његов духовни живот одмах јењава. Ми можемо да живимо само од Божије љубави.

Шта онда? Да ли ово указује на то да не морамо да волимо човека? Библија нас у више наврата подстиче да волимо браћу, штавише да волимо и своје непријатеље. По томе знамо да Божија воља није да не волимо човека, већ Он

жели да *управља* нашом привржености према свим људима. Бог не жели да волимо друге себе ради, него да волимо Њега ради и у Њему. Оно што по природи волимо или не волимо овде нема никаквог удела; природна привржености мора да изгуби своју силу. Бог жели да ми, љубави ради, прихватимо Његово управљање. Када Он жели да волимо некога, ми смо одмах у стању да то урадимо; ако Он такође жели да окончамо свој однос са неким, ми и то можемо.

Ово је пут крста. Само када му дозволимо да дубоко засече, тако да је наш душевни живот предан на смрт, можемо бити ослобођени себе у нашим привржености ма. Ако смо заиста прошли кроз смрт, никоме нећемо бити *привржени*, него ћемо се водити искључиво Божијом наредбом. Наш душевни живот, доживљавајући смрт, губи своју силу и постаје исто тако мртав и у погледу привржености. Бог ће нас тада упутити како да у Њему обновимо своју љубав према људима. Бог жели да у Њему створимо нови однос са онима које смо некада волели. Сваки природни однос је прекинут. Нови односи се успостављају кроз смрт и васкрсење.

Колико се такав смер хришћанима чини опречним, а ипак колико је благословен онима који то доживе! Да би то остварио, за верникову сопствену корист, за његово посвећење Богу, Бог га често „одваја" од онога што он сматра драгим. Бог настоји или да осигура нашу љубав према Њему, или да нас лиши наше сопствене љубави. Када употреби овај други начин, Он ће или натерати наше вољене да промене своју љубав према нама, или ће нам онемогућити да их волимо постављајући препреке у околностима, попут њихове селидбе или умирања. Ако је наше срце искрено у посвећењу, Бог ће нас лишити свега, да би Он био једини који нам остаје. Да бисмо заиста поседовали духовни живот, морамо да будемо вољни да одбацимо све што волимо. Бог од нас захтева да се одрекнемо свега онога што се супротставља нашој љубави према Њему. Духовни живот забрањује поделу наше привржености. Свака грешка у нашој привржености – било да је то грешка у намери или сврси, или претераности – Бог процењује да је то погрешно

исто као и грешка наше мржње. Љубав и мржња, када потичу од нас, подједнако су окаљани у Божијим очима.

Једном када је верник прошао кроз процес очишћења, он ће приметити колико је *сада* непомешана његова привржености према људима; више се његово „ја“ не меша са његовом љубављу; све је за Бога и све је у Богу. У својој некадашњој привржености он је волео друге, али је више волео себе, јер је сматрао да је његово сопствено „ја“ важније од њих. Али он је сада у стању да дели тугу и радост других, да носи њихова бремена, и да им служи у љубави. Више не воли оно што воли његово „ја“, него воли оне које Бог воли; више не сматра себе да је изнад других, већ гледа на њих као што гледа на себе. Он је данас у Богу и воли себе као и друге Бога ради; стога може да воли друге као самога себе.

Схватимо да је Божије господство над нашом привржености неизоставан услов за духовни раст. Колико је само непокорна и необуздана наша привржености! Ако није подложна Божијој вољи, она ће у сваком тренутку угрозити наш духовни живот. Погрешна мисао може лако да се исправи, али погрешна привржености је готово неукротива. Требало би да волимо Господа свим својим срцем, дозвољавајући Њему да усмерава нашу љубав.

Волети Господа по души

Овде би требало да изнесемо једно упозорење. Немојте никада да мислите да ми сами можемо да волимо Господа. Све што долази од нас, Он то одбацује, чак је и волети Њега неприхватљиво. С једне стране, верников недостатак дубље привржености према Господу веома Га жалости; а опет с друге стране, онај који Га воли *силом душе* такође није прихватљив Богу. Наша привржености, чак и када волимо Господа, мора бити у потпуности под управом духа. Превише људи воли Господа светском љубављу, а премало их је који воле Божијом чистом љубављу.

У данашње време Господњи народ првенствено користи своју чулну (природну) силу да би примио оно што се тиче Бога. Они говоре о свом Богу Оцу, називају Господа

најдражим Господом, и размишљају о Његовом страдању. Чинећи то, њихова срца су испуњена радошћу и осећају да сада воле Господа. Закључују да је то осећање од Бога. Понекад док размишљају о Господњем крсту не могу да задрже сузе јер изгледа да доживљавају неизрециво жарку привржености према Господу Исусу. То ипак пролази кроз њихов живот као што лађе плове морем – нема трајног трага. Таква је љубав безбројних хришћана. На крају крајева, каква је то врста љубави? Љубав попут ове је врста љубави која служи само да би човек усрећио самога себе. То не значи волети Бога, то значи волети уживање. Ментално стварање слика о Господњој патњи изгледа као да је дотакла човеково срце, али унутрашња истина није утицала на његов живот.

Колико је бескорисно Господње страдање у верниковом срцу када је то само умно или емоционално схваћено! Размишљајући о Његовом страдању човек постаје надмен и поносан, сматрајући како воли Господа далеко више од других људи. Говори као да је небески човек; у ствари, ниједног тренутка се није одмакао од свог јадног „ја“. Он ствара утисак да толико воли Господа и да му се због тога други диве. Упркос томе, његова љубав није ништа друго него самољубље. Он мисли, говори и чезне за Господом само зато што се тако осећа срећним. Његов мотив је да добије задовољство, али не и Господа ради. Такво размишљање му обезбеђује угодно и пријатно осећање, и зато наставља да медитира. Све је то душевно и земаљско, нити је од Бога нити је од духа.

Дакле, каква је разлика између духовне љубави и душевне љубави према Богу? Ово двоје се споља не могу лако разликовати, али изнутра сваки хришћанин може да открије прави извор своје љубави. Као што је душа наше „ја“, тако и све што јој припада не може да се одвуче од нашег „ја“. Душевна привржености је она у којој наше „ја“ делује. Волети Бога ради личног задовољства је телесна љубав. Ако је љубав духовна, у њој „ја“ није помешано с љубављу за Бога. То значи волети Бога ради Њега самог. Свака привржености која је у потпуности или делимично

ради нечијег личног задовољства, или из неких других разлога а не самог Бога ради, произлази из душе.

Други начин на који можемо разликовати извор љубави је посредством њених родова. Ако је нечија љубав чулна (природна), то му не омогућава да трајно буде избављен од света. Верник мора да настави да се труди и бори да би се одвојио од овоземаљске привлачности. Са духовном љубављу није тако. Ту овоземаљске ствари једноставно бледе пред њом. Онај ко учествује у таквој врсти љубави презире свет, сматрајући оно што је у свету мрским и одвратним. Од сада се чини да он не може да види свет зато што је Божија слава заслепила његове физичке очи. Штавише, особа која доживи такву љубав постаје понизна као да се осушила пред људима.

Природа Божије љубави је непроменљива. Наша љубав се брзо мења. Ако је наша навика да волимо Бога својом привржености, бићемо према Њему хладни кад год смо несрећни. Изгубићемо сопствену љубав уколико је потребно да пролазимо кроз дуготрајне невоље. Наша привржености према Богу ће опасти када не можемо да добијемо задовољство које очекујемо, зато што Га волимо својом сопственом љубављу и ради себе. Да је то била Божија љубав, остала би у стању да Га воли у свим околностима. „Јер је љубав јака као смрт, и љубавна сумња тврда као гроб . . . Многа вода не може угасити љубави, нити је реке потопити“ (Песма 8:6-7). Верник који искрено воли Бога истрајаће у љубави према Њему без обзира на то са чим се сусретне или како се осећа. Чулна привржености престаје када престане деловање емоција; али духовна привржености је снажна, увек неумољива, јер никада не одустаје.

Господ често води верника кроз болна искуства да овај не би волео Господа себе ради. Када човек воли својом сопственом привржености и ради себе, он може да воли само када осећа Господњу привржености. Међутим, онога који воли с Божијом љубављу и Њега ради, Бог ће учинити да верује у Његову љубав, а не да је осећа. На почетку хришћанског живота Господ користи много начина да привуче верника и да га увери у Своју љубав. Касније, Он жели да га води даље уклањањем осећања љубави, водећи

га да *верује* Његовом срцу пуном љубави. Имај на уму да је тај први корак привлачења осећањем о Господњој љубави *неопходан* за верников даљи и дубљи живот са Господом, јер уколико га не привуче Господња љубав, он ће бити немоћан да све напусти и Њега да следи. Током почетне фазе на хришћаниновом духовном путу осећај о Господњој љубави је важан и користан, нешто што би требало марљиво тражити. Међутим, после извесног времена он не би требало да се *везује* за такав осећај, јер ће то нанети штету његовом духовном животу. Разна духовна искуства се додељују у различитим фазама нечијег духовног живота. Сусрести се са одређеним искуством у некој животној фази је и правилно и корисно; али поново жудети за тим ранијим искуствима у каснијој фази нашег духовног живота, представља повлачење или заостајање. Након што је Господ учинио да нека особа осети Његову љубав, Он жели да она *верује* у Његову љубав. Стога, када човек за неко време искуси Господњу љубав у својој емоцији, Бог ће уклонити тај осећај (иако не одмах) да би у њему произвео неопходно веровање да се Господња љубав никада не мења. Сходно томе, нека се човек не изненађује ако после периода свесности о Господњој љубави изгуби тај осећај. Сада је дошло време да он верује у Господњу љубав.

Чувај се једне ствари

Научили смо да у животу по духу морамо да држимо своју емоцију мирном и тихом; иначе нећемо моћи да чујемо глас интуиције. Ако наша привржености није у потпуности мирна под Божијом вољом, наше срце ће повремено бити узнемирено и на тај начин ће вођство духа бити ометано. Верник увек треба да примети у свом духу која особа или ствар лако активира његову привржености. Ако Сатана буде немоћан да савлада верника у било којем другом погледу, он ће га доводити у искушење управо по питању његове привржености. Безброј хришћана је омануло баш по том питању. Зато би у вези са тим требало бити веома опрезан.

Ништа више не активира нашу привржености од пријатеља, а међу пријатељима нас највише подстиче супротни

пол. Због разлика у природној надарености, супротни полови се међусобно привлаче. Овде није у питању само физичко надопуњавање, него и психолошко. Ипак таква привлачност припада души; природна је, требало би је одбацити. Доказана је чињеница да супротни пол лако може да подстиче привржености. Подстицање од стране истог пола је много мање распротрањено од оног код супротног пола. Из неког психолошког разлога постоји већа привлачност према супротном полу. То је уобичајена и природна склоност. Благо подстицање изазвано од стране супротног пола углавном побуђује дубљу привржености.

Очигледно је да сада говоримо о човековој природној склоности. Управо због тога хришћанин који жели да живи по духу мора да има то на уму. У нашем дружењу с људима, посебно по питању љубави, ако поступамо са истим полом на један начин а са супротним на други, знамо да смо већ под деловањем душе. Ако другачије поступамо према њима из било којег разлога осим због тога што су супротног пола, онда наша привржености остаје природна. Сасвим сигурно, такво подстицање од стране супротног пола може бити помешано са исправним мотивом. Хришћанин ипак мора да препозна да ако постоје такви помешани мотиви у пријатељству, његов друштвени однос није чисто духован.

Духовни радник у свом послу и док ради мора да пази на то да помисао на супротни пол не утиче на њега. Он мора да се одупре свакој жељи да се велича међу онима супротног пола. Све изговорене речи и особености у понашању изазване утицајем супротног пола умањују духовну силу. Свака ствар мора бити учињена сталожено, са исправним мотивом. Имај на уму да то није само грех који каља; шта год проистиче из душе такође може да окаља.

Да ли све то значи да верник не би требало да има пријатеље супротног пола? Библија не учи тако. Док је био на земљи наш Господ је имао пријатељско заједништво с Мартом, Маријом, и другим женама. Дакле, у основи питање мора да буде: да ли је наша привржености у потпуности под Божијом контролом? Или се деловање тела (плоти) на неки начин меша? Потпуно је исправно да браћа и сестре имају

заједништво; само што с тим не треба да се меша деловање душе.

Укратко, хришћанинова привржености мора у потпуности да буде предата Богу. Кад год нам је и сувише тешко да некога предамо Богу, знамо да у тој области влада наш душевни живот. Тамо где наша привржености није у стању да се у потпуности преда Божијој вољи, мора да постоји много недуховне мешавине. Све душевне привржености воде нас у грех и привлаче нас свету. Привржености која није надахнута од Господа ускоро ће бити преображена у пожуду. Самсон није једини у људској историји који је подбацио у том погледу. Далила и данас сече човекову косу!

Раније смо рекли да је привржености елеменат који је вернику најтеже да понуди; *дакле*, посвећење привржености постаје знак праве духовности; *стога* је и највећи тест. Онај који није умро светској привржености није умро ничему. Смрт природној привржености доказује нечију смрт свету. Жеља и пожуда за човековом привржености показује да хришћанин још није умро себи. Његова се смрт душевном животу остварује одбацивањем сваке привржености, осим оне која је усмерена ка Богу. Како је само натчулан духовни човек! Он живи далеко изнад људске природне привржености.

СЕДМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА

3

Жеља

ЖЕЉА заузима највећи део нашег емоционалног живота. Она удружује снаге са нашом вољом да би се побунила против Божије воље. Наше небројане жеље стварају у нама таква конфузна осећања да не можемо мирно да следимо дух. Оне буде наша осећања и стварају многа бурна искуства. Пре него што се неко ослободи силе греха његова се жеља уједињује с грехом, чинећи га да воли грех и лишавајући новог човека његове слободе. Након што је ослобођен од спољашњих манифестација греха, иста та жеља га нагони да тражи за *себе* много чега изван Бога. И док је човек још увек у емоционалном стању, он је углавном управљан својом жељом. Све док крст није извршио своје дубље деловање и нечија жеља није процењена у светлу крста, он није у стању да у потпуности живи у духу и за Бога.

Када хришћанин остаје телесан, њиме снажно управља његова жеља. Све природне или душевне жеље и амбиције повезане су са његовим *„ја“*. Оне су усмерене према човековом „ја“, по човековом „ја“, или због човековог „ја“. Док је телесан, његова воља није у потпуности предана Господу, и зато он има много својих замисли. Његова жеља тада делује заједно са његовим замислима како би учинила да ужива у ономе што жели и да очекује да оствари своје замисли. Сво самоугађање, самоузвисивање, самовеличање, самољубивост, самосажаљење и уображеност потичу из човекове жеље и чини његово „ја“ средиштем свега. Можемо ли смислити било шта што сам човек пожели, а да то није

повезано са нечим од његовог „ја“? Ако се преиспитамо пред Господом, видећемо да све наше тежње, ма колико биле племените, не могу избећи границе нашег „ја“. Све су за њега! Ако нису самоугађајуће, онда су самоузвисујуће. Како хришћанин може да живи у духу ако је захваћен таквим стањем?

Верникове природне жеље

Понос потиче од жеље. Човек тежи да себи нађе место да би се могао осећати поштованим од људи. Сва тајна хвалисања о нечијем положају, породици, здрављу, темпераменту, способности, добром изгледу и моћи потичу из човекове природне жеље. Задржавати се вазда на томе како неко другачије живи, како се облачи и једе, и осећати самозадовољност у тим разликама такође је деловање емоције. Чак је и сматрање да је дар који човек прима од Бога узвишенији него код других, такође инспирисано природном жељом.

Колико се само емоционални верник показује! Он воли и да види и да буде виђен. Не може да се придржава Божијих ограничења. Свим средствима ће покушати да се прогура напред. Он није у стању да буде скривен у складу са Божијом вољом и да се одрекне себе у тој скривености. Он жели да га други запазе. Када није поштован како треба његова жеља за самољубљем задобија дубоку рану. Али ако га људи хвале његово срце је пресрећно. Он воли да чује гласове похвале и сматра их исправним и истинитим. Он се такође труди да уздигне себе у свом раду, било у проповедању или у писању, јер га тајни мотив његовога „ја“ подстиче на то. Једном речју, тај човек још није умро својој жељи за таштином. Он још увек тражи оно што *он* жели и оно што може да *га* учини надменим.

Таква природна склоност чини верника амбициозним. Амбиција настаје ослобађањем наше природне склоности и жеље. Све амбиције за ширење његове славе, да постане човек који је изнад других, и да привлачи дивљење света потиче из емоционалног живота. Често у духовном раду тежње ка успеху, роду, сили и корисности само су изговори

за величање самога себе. Потрага за растом, дубином, и племенитијим искуством често је потрага за самоугађањем и дивљењем од других људи. Ако пратимо ток свог живота и вратимо се на његов извор, можда ћемо бити изненађени када откријемо да су наше жеље повод многих наших подухвата. Како ми само живимо и радимо за себе!

Ма колико би нечији живот и рад могли да изгледају добри и хвалевредни, ако су покренути човековом амбицијом Бог то сматра дрветом, сеном и сламом. Такво понашање и напрезање нема никакву духовну вредност. Бог сматра верникову жарку жељу за духовном славом исто тако покваренoм као и његову жељу за грехом. Ако човек живи у складу са својом природном склоношћу, добро ће ценити себе у свему што чини; али Бог је до крајности незадовољан таквом себичношћу.

Ова природна жеља је подједнако активна и у другим видовима нечијег живота. Његов душевни живот жуди за световним разговором и општењем. Подстиче га да види оно што не би требало да види и да прочита оно што не би требало да чита. Он то можда неће стално радити, али због снажног нагона у себи он понекад чини оно за шта зна да то не би требало да ради. Душевна жеља се такође може запазити и у ставу неке особе. Његова душевност се може приметити чак и у његовим особеностима у понашању; на пример, у начину како живи. Несумњиво то се најлакше уочава у његовим речима и делима. То су, додуше, мале ствари, али сви они који верно живе по духу увиђају колико је немогуће да тако живе ако у тим питањима буду мотивисани посредством своје душевне жеље. Хришћанин би требало да има на уму да по питању духовних ствари ништа није исувише мало да би ометало његов духовни напредак.

Што је човек духовнији, то постаје стварнији, јер је сједињен са Богом и има мир. Али када некога подбада његов природни живот, он постаје веома уображен. Он у себи носи безобзиран дух и воли да ради нешто што је одважно да би задовољио себе и импресионирао друге. Како се он само претвара да је зрео и мудар када је заправо незрео у многим својим подухватима. Након тога може да

зажали због свог претварања, али за тренутак он се осећа сјајно. Свако ко следи такве жеље не може да избегне а да изненада не оде у нешто што је без разлога.

Љубав према уживању је такође изразита манифестација емоционалног верника. Наша емоција не може да издржи да у потпуности живи за Бога; сигурно ће се побунити против такве преданости. Када неки човек прихвати захтев крста предајући своју душевну емоцију на смрт да би могао у потпуности да живи за Господа, он ће искуствено открити како се његова емоција залаже и маневрише за мало тла за своје деловање. Због тога су бројни хришћани немоћни да потпуно живе за Господа. На пример, колико је хришћана који су у стању да се *читав дан* упусте у молитвену борбу, а да не одвајају извесно време и за рекреацију, и освежење својих емоција? Тешко нам је да по читав дан живимо по духу. Ми увек издвајамо за себе време да разговарамо с људима да бисмо се ослободили своје емоционалне напрегнутости. Тек када нас Бог затвори – не видимо ни човека ни небо, живимо у духу и служимо Њему пред престолом – почињемо да схватамо колико емоција захтева од нас, колико смо јој мало умрли, и колико много по њој живимо.

Жеља за журбом је још један симптом емоционалног хришћанина. Онај који се креће по свом природном осећању не зна како да чека на Бога нити је упознат са вођством Светога Духа. Емоција је обично ужурбана. Хришћанин који је емоционално узбуђен делује на брзину. Веома му је тешко да чека на Господа, да позна Божију вољу, и да ходи корак за кораком по тој вољи. Заиста, Господњи народ није у стању да следи дух, све док његова емоција није заиста предата на крст. Сетимо се да од стотину импулсивних поступака једва да је и један од њих по Божијој вољи.

Судећи по времену које нам је потребно да се молимо, да се припремимо, да чекамо и да опет будемо испуњени силом Светога Духа, можемо ли заиста бити беспрекорни ако се крећемо импулсивно? Будући да Бог зна наглост нашег тела (плоти), Он често користи наше сараднике, браћу, породицу, околности и друге битне чиниоце да нас исцрпи. Он жели да наша ужурбаност умре да би могао да

ради уместо нас. Бог никада ништа не обавља на брзину; према томе, Своју силу неће поверити онима који су нестрпљиви. Онај који жели да делује импулсивно мора да зависи од своје сопствене снаге. Јасно је да је журба дело тела. Пошто Бог жели да нико не живи по телу, хришћанин мора да преда своје ужурбане емоције смрти. Сваки пут када емоција захтева журбу, требало би да кажемо себи: „Емоција сада подстиче на ужурбаност; о Господе, нека овде делује Твој крст.“ Онај који живи по духу не сме да буде брзоплет.

Бог не ужива у ономе што ми сами радимо, али је одушевљен нашим чекањем на Њега – чекањем на Његове наредбе. Наши поступци морају бити наређени од Бога. Само оно што је наложено у духу јесте Његов подухват. Колико је то немогуће за хришћанина који следи своју сопствену склоност. Чак и када жели да изврши Божију вољу он је изузетно нестрпљив. Не схвата да Бог нема само вољу него и време. Он (Бог) често открива Свој ум, али нас позива да чекамо на Његово време. Тело не може да поднесе такво чекање. Док Божије дете духовно напредује открије да је Господње време једнако важно колико и Господња воља. Немој брзоплето да родиш неког Исмаила да овај не би постао највећи непријатељ Исааку. Они који не могу да се покоре Божијем времену нису у стању да се покоре Божијој вољи.

Због свог самозадовољства, емоционални верник не може да чека на Бога. Шта год да предузме, он то сам чини, јер не може да верује Богу ни да Му дозволи да ради уместо њега. Он не зна како да потпуно преда неку ствар у Божије руке и да се суздржи од коришћења сопствене снаге. Поуздање је изван њега јер то захтева самоодрицање. Док се његова жеља не обузда, његово „ја“ ће бити веома активно. Како је само жељан да помогне Богу! Јер изгледа да Бог преспоро делује, зато Он мора да му помогне! Такво је деловање душе, покренуто природном жељом. Бог често чини верников рад неделотворним и на тај начин покушава да га наведе да се одрекне себе.

Самоправдање је чест симптом међу емоционалним хришћанима. Господњи народ често наилази на неспоразуме.

Понекад им Он наређује да објасне своју ситуацију, али ако неко није тако упућен од Господа, његова објашњења су само узнемиравања његовог душевног живота. Господ чешће жели да Његов народ све преда у Његове руке, а не да се брани. Како само волимо да говоримо у своје име. Како је страшно за нас да будемо погрешно схваћени. То умањује нечију славу и смањује његово самопоштовање. Човеково „ја“ не може да остане мирно када је на њега усмерена неправда. Не може да прихвати оно што му је дано од Бога, нити може да чека на Бога да га оправда. Верује да ће Божије оправдање прекасно доћи; он тражи од Господа да га одмах оправда, тако да сви могу да виде његову праведност под сигурним условима. Све је то само узбурканост душевне жеље. Да је верник био вољан да се понизи под силном Божијом руком на подстицај неспоразума, открио би да Бог жели да искористи ту прилику да би му омогућио да се темељитије одрекне свог „ја“; то јест да се још једном одрекне своје душевне жеље. То је за хришћанина крст у пракси. Сваки пут када прихвати крст он још једном доживљава своје распеће. Уколико буде следио своју природну забринутост и пожури да се брани, увидеће следећег пута да је снага његовога „ја“ далеко већа да би је могао савладати.

Пре него што се неко реши своје природне жеље, он ће неизбежно излити своје срце према некоме за време страдања, нелагодности или потиштености. У њему се пробудила емоција и он чезне да своју невољу повери неком другом да би се ослободио мизерног притиска са својих груди и тако се ослободи свога бремена. Човекова душевна склоност је да обавести људе о својој невољи као да ће је само њихово знање о томе умањити. Таквим поступком појединац покушава да задобије саосећање и утеху од других људи. Он интензивно чезне за овим сажаљењем и самилошћу, јер му то пружа некакав угодан осећај. Не зна како да буде задовољан тиме што је Бог упућен у његове проблеме; он не може сам да преда своја бремена Господу, мирно Му допуштајући да га води кроз дубљу смрт посредством ових околности. Он тражи утеху од људи, а не од самог Бога. Његово „ја“ је похлепно за оним што му

човек може дати, али презире Божији поредак. Верници би требало да схвате да њихов душевни живот никада неће бити изгубљен посредством *човековог саосећања и утехе* – то само још више негује такав живот. Живот духа започиње са Богом и у Њему проналази сву довољност. Сила да се прихвати и поднесе усамљеност је сила духа. Када изналазимо људске начине помоћу којих можемо да ублажимо притиске на себе, ми се држимо душе. Бог жели да будемо ћутљиви, дозвољавајући тим крстовима које је нам је Он одредио да испуне Његов циљ. Сваки пут када не отворимо своја уста приликом страдања, сведоци смо да крст делује. Бити нем јесте крст! Онај који не зауздава свој језик, уистину ће окусити његову горчину! Ипак, његов духовни живот је негован крстом!

Божији циљ

Бог има за циљ да Његов народ искључиво живи по духу, вољан да у потпуности преда свој душевни живот на смрт. Да би постигао тај циљ, Он ће морати озбиљно да дотакне њихову природну жељу. Бог жели да уништи човекове природне склоности. Колико често Он не дозвољава Свом детету да ради или да поседује ствари које саме по себи нису лоше (оне заправо могу бити сасвим оправдане и добре), једноставно зато што их, као последицу емоционалних нагона, човек жели за себе. Ако хришћанин живи у складу са својим личним тежњама, он не може да избегне да буде непослушан Богу. Циљ нашег Господа је да у потпуности уништи верникову жудњу за било чим *осим за Њега*. Господ се не бави природом ствари; Он само пита шта човека усмерава ка томе – његова сопствена жеља или Божија воља? Најбоље дело или живот, ако потиче из нечије жеље, а не из интуитивног откривења, пред Богом то нема никакву духовну вредност. Бог мора привремено да обустави многа дела у која је намеравао да одведе Своје дете, јер је то мотивисано његовом сопственом жељом. Он ће поново почети да води Своје дете ка тим делима када се оно у потпуности препусти Њему. Бог чезне за тим да Његова воља (која је постала позната у нашој интуицији) буде водеће начело нашег живота и рада. Он не жели да

обраћамо пажњу на нашу склоност чак и када се подудара са Његовим циљем. Оно на шта би требало да обраћамо пажњу јесте Божија воља; оно чега морамо да се одрекнемо то је наша сопствена жеља. Ово је Божија мудрост. Зашто нам Он забрањује да следимо нашу склоност чак и када се она подудара са Његовом вољом? Зато што је то и даље наша жеља. Јер ако нам је дозвољено да послушамо своје добре тежње, зар тамо не остаје места и за наше „ја“?

Упркос чињеници да се наше жеље повремено слажу с Божијом вољом, Он није одушевљен њима зато што оне ипак потичу од нас. Он нам налаже да потпуно прекинемо са својим чежњама за *било шта друго осим Њега*. Ово „било шта“ може да обухвата неке веома племените жеље, али Он неће уступити место ниједној од њих која је независна од Њега. Морамо у свему да се ослонимо на Њега. Он одбацује све оно што не произлази из зависности од Њега. Корак по корак Он нас води да одбацимо свој душевни живот.

Ако неко жели да одржава прави духовни правац, он мора да сарађује са Богом предавајући на смрт своју сопствену жељу. Сва интересовања, склоности и оно што се више воли мора бити одбачено. Требало би да радо прихватимо човекову противречност, омаловажавање, одбијање, неразумевање, оштру критику и дозволимо да те ствари, које се толико супротстављају нашим природним жељама, хватају у коштац с нашим душевним животом. Требало би да се научимо како да прихватамо страдање, бол или нижи положај онако како је то Бог одредио. Ма колико наше „ја“ осећало бол или ма колико наш природни осећај био повређен, морамо то стрпљиво да подносимо. Ако у практичним стварима носимо крст, ускоро ћемо видети своје „ја“ распето на крсту који носимо. Јер носити крст значи бити разапет на њему. Сваки пут када ћутке прихватимо оно што је супротно нашој урођеној нарави, ми примамо још један клин који чвршће прибија наш душевни живот на крст. Сва таштина мора да умре. Наша жеља да будемо виђени, поштовани, обожавани, величани и проглашавани мора бити разапета. Свака жеља за самовеличање мора исто тако бити разапета. Свако полагање права на духовност ради похвале мора да се обори; тако мора бити и са сваком

уображеношћу и самоузвисивањем. Наша жеља, ма како се она изражавала, мора бити одбачена. Окаљано је све што ми сами започнемо пред Богом.

Крст у пракси који Бог додељује супротан је нашим жељама. Крст има за циљ да их разапне. Ништа у нашем целокупном склопу не трпи више рањавања од бича крста неголи наша емоција. То дубоко задире у све оно што се нас тиче. Како онда наша емоција може бити срећна када наша жеља умире? Божије откупљење захтева потпуно одступање од старог створења. Божија воља и одушевљење наше душе су неспојиви. Да би неко следио Господа, он мора да се супротстави својој сопственој жељи.

Будући да је то Божији циљ, Он због тога уређује да Његова деца доживе мноштво жестоких невоља, тако да све наслаге жеље могу бити уништене у ватри страдања. Хришћанин може да тежи ка високом положају, али Господ га обара. Он може да гаји многе наде, а ипак Бог му не дозвољава успех ни у чему; може да обезбеди многа уживања, али Господ му их постепено одузима све док више не буде ниједног. Чезне за славом, а Господ му наноси понижење. Ништа се у Господњем налогу не поклапа са хришћаниновим размишљањем; све га то обара ударцем попут бича. Иако се бори свим својим силама, убрзо закључује да иде право у смрт. Испрва не разуме да је Господ тај који га води у ову смрт. Изгледа да све указује на беспомоћност, изгледа да се уклања било каква нада за живот, изгледа да се захтева да би он требало да умре. У том периоду када не може да избегне смрт, он почиње да схвата да овај свршетак дугује Богу, и зато попушта и то смирено прихвата. Међутим, ова смрт наговештава престанак његовог душевног живота да би могао сасвим да живи у Богу. Да би остварио ову смрт у хришћаниновом животу, Бог је дуго и напорно радио. Како је безумно да се тако дуго опире таквом свршетку. Зар није тачно да након што је прошао кроз ову смрт да је све испало на добро и да је Божији циљ у њему такође испуњен? После тога он може брзо да напредује у духовном расту.

Једном када се обесхрабри због свога „ја“, верник може у потпуности да буде Божији. Спреман је да буде

обликован у било шта по Божијој жељи. Његова жеља се више не бори против Бога; штавише, он не воли ништа осим Бога. Његов живот је сада постао сасвим једноставан; он нема очекивања, нема захтева, нема амбиција, осим да буде радо послушан Господњој вољи. Живот послушности Његовој намери је најједноставнија врста послушности на земљи, јер онај који тако живи не тражи ништа друго осим да мирно следи Бога.

Пошто човек напусти своје природне чежње, он одиста добија миран живот. Раније је имао много жеља. Да би их задовољио, он је планирао, смишљао и осмишљавао исцрпљујући сваку трунку своје мудрости и силе. Његово је срце било у непрестаном немиру. Док осмишљава, покренут је да оствари оно што је желео. Када је био поражен, очајавао је што није успео да победи. Како га само заобилази миран живот! Штавише, особа која још није напустила оно што је њено и предала се ономе што је Божије, не може а да не буде погођена својим околностима. Ћудљиви људски ставови, променљиве околности, усамљеност и многе друге ствари спољашњег света делују на изазивање меланхолије. То је прилично уобичајена особина код емоционалних верника. Али природна жеља може исто тако да побуди и гнев у таквом човеку. Када спољашњост иде против његове жеље или не испадне онако како он жели, када му ствари изгледају неправедне и неразумне он постаје узнемирен, забринут и гневан. Ова различита емоционална изражавања изазивају спољашњи узроци. Како лако нечија емоција може бити покренута, узнемирена и рањена. На тај начин нечија природна жеља тражи човекову љубав, поштовање, саосећање и присност; али ако не оствари своју жељу, он гунђа против неба и виче на људе. Да ли је неко поштеђен овакве туге и жалости? Живећи у овом горком свету, као што сви ми живимо, може ли ико стварно да очекује да се његова жеља у потпуности оствари? Ако је то немогуће, како онда емоционални верник икада може да обезбеди одмор у животу? Не може. Али оно Божије дете које потпуно следи свој дух и не тражи своје задовољство, задовољно је оним што му Бог даје; и његова узнемиреност одмах престаје.

Господ Исус се обраћа својим ученицима говорећи: „Узмите мој јарам на себе и научите од мене, јер ја сам кротак и смеран у срцу, и наћи ћете одмор у својим душама“ (Мат. 11:29). Душа се овде посебно односи на емоционални део нашег бића. Господ зна да Његов сопствени народ мора да прође кроз многе невоље, да ће им небески Отац обезбедити да буду усамљени и погрешно схваћени. Као што Њега нико не разуме осим Оца, тако нико неће разумети ни Његове ученике (27. стих). Господ Исус зна да небески Отац мора да дозволи да вернике задесе многи непријатни догађаји како би могли да буду одбачени од света. Он такође зна каква ће осећања бити у њиховим душама док пролазе кроз огањ. Због тога им Он унапред говори да уче од Њега, да би нашли одмор својим емоцијама. Исус је благ. У стању је да прими било какво поступање од људи. Он радосно прихвата противљење од грешника. Исус је исто тако понизан. Он се од срца понизује; нема никаквих амбиција сам по Себи. Амбициозни људи су повређени, гневни и узнемирени када не могу да остваре своје жеље. Али Христос у сваком тренутку живи благо и понизно на земљи; стога нема никаквог повода да Његова емоција кључа и избије као вулкан. Он учи да би ми требало од Њега да научимо, да би требало да будемо благи и понизни као што је Он. Каже нам да носимо Његов јарам чиме ћемо себе обуздати. И Он носи јарам, чак и Божији јарам. Он је једино задовољан вољом Свога Оца; све док га Отац познаје и разуме, зашто би се бринуо због противљења људи? Спреман је да прихвати ограничења која му је Бог дао. Он објашњава да ми морамо да носимо Његов јарам, да прихватимо Његово обуздавање, да вршимо Његову вољу и да не тражимо слободу за тело (плот). Ако се то учини, онда ништа не може да узнемири или изазове нашу емоцију. Ово је крст. Ако је неко вољан да прими Христов крст и да се потпуно преда Господу, наћи ће одмор својој емоцији.

Ово није ништа друго до *задовољни живот*. Хришћанин не воли ништа осим Бога; одсада је задовољан Његовом вољом. Сам Бог је испунио његову жељу. Он сматра добрим све што је Бог обезбедио или дао, затражио или оно што му

је наредио. Његово срце је задовољно ако може да следи само Божију вољу. Више не тражи своје задовољство, и то не због тога што је на то приморан, него зато што га је Божија воља задовољила. Пошто је сада испуњен, он више не поставља никакве услове. Живот попут овог може да се сведе на једну реч: задовољан. Карактеристика духовног живота је задовољство – не у смислу егоцентричности, самодовољности, или самоиспуњавања, него у томе да је особа открила да су све њене потребе потпуно испуњене у Богу. За њу је Божија воља нешто најбоље – задовољна је. Шта још треба да тражи? Само емоционални хришћани налазе мане Божијем распореду и теже да имају више, замишљајући безбројна очекивања у својим срцима. Али онај који је допустио Светом Духу да посредством крста дубоко делује у њему, више не жуди ни за чим према себи. Његова се жеља већ испунила у Богу.

У овом тренутку верникова жеља је потпуно обновљена (то не значи да после тога не може бити неуспеха); сједињена је са Божијом жељом. Не само што се он, негативно, више не одупире Господу; него позитивно, он се радује у Његовој радости. Он не потискује своје жеље; једноставно је одушевљен оним што Бог тражи од њега. Ако *Бог* жели да он страда, он тражи од Њега да учини да пострада. Он налази блаженство у таквом страдању. Ако *Бог* жели да га задеси невоља, он вољно тражи такву невољу. Он више воли невољу него исцељење. Ако *Бог жели* да га спусти ниско, он радо сарађује са Њим у томе да се спусти ниско. Он сада ужива само у ономе у чему Бог ужива. Он не жуди ни за чим изван Њега. Не очекује никакво уздизање ако Бог то не жели. Не противи се Богу, него радије прихвата све што Он додели, било горко или слатко.

Крст доноси родове. Свако распеће доноси нам род Божијег живота. Сви који су вољни да прихвате практичан крст који Бог даје сматраће се да живе чистим духовним животом. Свакодневно за нас постоји практичан крст који Бог жели да носимо. Сваки крст има свој посебан задатак да изврши одређено дело у нашем животу. Нека ниједан крст који нам Бог даје не буде протраћен!

СЕДМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА

4

Живот по осећањима

Верниково искуство

КАДА хришћани постану чврсто привржени Господу, они обично доживљавају живот по осећањима. Такво искуство је за њих најдрагоценије. Они ступају у ову фазу свог хришћанског живота углавном пошто су ослобођени од греха и пре него што закораче у прави духовни живот. Пошто им недостаје духовно знање, ови хришћани често претпостављају да је таква врста емоционалног искуства најдуховнија и најузвишенија, јер се сусрећу с њом углавном пошто су се ослободили од греха и то им пружа велико задовољство. Одушевљење које оно пружа толико је задовољавајуће да им је тешко да прекину с тим и да га напусте.

У овом периоду верник осећа Господњу близину – толико је близу да готово може руком да Га дотакне. Он је свестан нежне благости Господње љубави, а захваћен је и својом појачаном љубављу према Господу. Изгледа да ватра гори у његовом срцу. То чини да осећа неизрециву радост због које се осећа као да је већ на небу. Нешто се уздиже у његовим грудима, пружајући му неописиво задовољство, као да поседује непроцењиво благо. Овај утисак се наставља у њему док живи и ради. Кад год верник прође кроз ову врсту искуства, он се пита где му је обитавалиште, јер изгледа да је скинуо свој земаљски шатор и сада лебди са анђелима.

Сада му читање Библије постаје право уживање. Што више чита то се осећа радоснијим. Молитва му је такође веома лака. Како је дивно излити своје срце пред Богом. Што више има заједницу са Њим, то јаче сија небеска светлост. У стању је да пред Господом донесе многе одлуке што указује на то колико Га воли. Велика је његова чежња да буде у тишини и насамо са Богом. Кад би само могао да заувек затвори своја врата и да има заједницу са Господом, његова радост би била потпуна, јер ниједан језик не може да изговори, нити оловка може да опише радост која се налази у томе. Раније је био дружељубив, као да мноштво људи и појединци могу да задовоље његове потребе; али данас он воли самоћу, јер оно што би могао да извуче из мноштва никада се не може упоредити са радошћу коју сада прима када је насамо са својим Господом. Он више воли усамљеност него друштво из страха да ће међу људима изгубити ту своју радост.

Штавише, служба подразумева значајну спонтаност. Досада је изгледало као да нема шта да каже, али сада са жаром љубави који пламти у његовом срцу он доживљава вишеструко задовољство када другима говори о Господу. Што више говори, то је жељнији да говори. Страдање за Господа му постаје пријатно. Пошто Га осећа тако блиским и драгим, он радо прихвата помисао о мучеништву. Сва оптерећења постају лака, а невоље удобније.

Са таквом свесношћу о Господњој близини, хришћанино-ново спољашње понашање такође је подложно променама. Он је данима волео да разговара, а сада је у стању да ћути. У свом срцу он би чак могао и да критикује друге који непрестано причају. Раније је био прилично неозбиљан, данас је сасвим озбиљан. Веома је осетљив на било какву безбожност која се јавља код друге браће, за шта их он строго осуђује. Једном речју, хришћанин је у овој фази све опрезнији по питању његовог спољашњег понашања, а исто тако поседује и већи увид у недостатке других.

Такав човек увек потајно сажаљева оне којима недостаје његово искуство. Он своју радост сматра изврсном; како је то само жалосно што његова браћа о томе ништа не знају. Док посматра другу браћу и сестре како служе Господу

хладно и мирно, он сматра њихове животе неважнима. Није ли његов живот најузвишенији, кад је толико препун Божије радости? Чини му се као да лебди на облаку изнад планина, док обични верници тешко корачају у долини.

Међутим, да ли овакво искуство дуго траје? Да ли човек може свакодневно да има овакву усхићеност и да буде доживотно срећан? Већина од нас не може дуго да одржава такво искуство. И оно што верника највише жалости то је да након што ужива у таквом искуству – уопштено говорећи, месец-два – његове најдраже радости нестаје. Он као и обично устаје ујутро да чита Библију, па ипак где је некадашња сласт? Моли се као и раније, али се већ после неколико речи налази исцрпљеним. Осећа се као да је нешто изгубио. Не тако давно он је осуђивао друге зато што су били далеко за њим у духовној трци, али сада себе сматра једним од њих. Срце му је постало хладно; некадашњи осећај пламена који букти у њему је угашен. Више није свестан Господњег присуства и Његове близине; уместо тога изгледа му као да је Господ прилично далеко од њега. Сада почиње да се пита где је Господ отишао. Патња сада постаје право страдање, зато што више ништа не осећа од некадашње радости коју је имао приликом страдања. Штавише, изгубио је интересовање за проповедање. Пошто изговори неколико речи више не осећа да може да настави. Све у свему, током таквог догађаја све изгледа мрачно, суво, хладно и мртво. Вернику се чини као да га је Господ напустио у гробници; ништа више не може да утеши његово срце. Потпуно је ишчезло његово некадашње очекивање трајног блаженства.

У овом тренутку Божије дете ће очекивано да претпостави да мора да је згрешило и да га је због тога Господ напустио (јер да није згрешило, мисли оно, Господ не би повукао Своје присуство, зар није тако?) Сходно томе, он вероватно започиње детаљно испитивање свог недавног понашања, покушавајући да утврди на који је начин згрешио против Господа. Нада се да ће се након признања Господ вратити и испунити га претходним осећањем о присности и узвишености духа. Међутим, док преиспитује себе, он не може да открије неки посебан грех; изгледа му

да је потпуно исти као и раније. И тако верник још једном наставља своје унутрашње преиспитивање: Ако данашње стање изазива Господа да одступи од мене, пита се он, зашто ме није раније напустио? А ако нисам сагрешио, онда опет кажем зашто ме је Господ оставио? Верник је потпуно обманут. Он може само да закључи да *мора* да је негде сагрешио против Господа и отуда ово стање напуштености. И Сатана га такође оптужује, појачавајући лажну представу о томе да је стварно згрешио. Зато он вапи у молитви Господу за опроштење, надајући се да ће повратити оно што је изгубио.

Верникова молитва је ипак неделотворна. Он не само да није у стању да одмах поврати изгубљено искуство; он такође из дана у дан постаје све хладнији и бајатији у својим осећањима. Изгубио је интересовање за све. Раније је могао да се моли сатима; данас чак и неколико минута постаје усиљено. Он уопште нема склоности да се моли. Читање Библије, што га је у прошлости веома занимало, тренутно се пред њим појављује као гломазна стена из које не може да добије никакву храну. Не доживљава никакво задовољство када има заједништво са другима или када предузима било какав задатак. Он се бави тим пословима само зато што се од хришћанина очекује да их обавља. Све је досадно и извештачено.

Суочени с таквим утиском неки хришћани, не сви, устукну. Многе ствари за које они знају да припадају Божијој вољи остају недовршене, зато што су пали у потиштеност. Многе дужности остају неизвршене. Враћа им се њихово раније понашање које су исправили током периода усхићења. Оно у чему су сажаљевали друге ранијих дана сада је постало њихово сопствено искуство. Сада присвајају причљиво, неозбиљно, вулгарно и забавно понашање. Иако су доживели неку промену, та промена није дуго трајала.

Када је Божије дете лишено свог радосног осећања, оно закључује да је свега нестало. Пошто више не осећа Господње присуство, Он сигурно не може бити са њим. Ако не осећа топлу Господњу привржености, сигурно мора да Га је наљутио. Како се ово искуство наставља, изгледа

да верник губи чак и осећај о Богу. Стога ће озбиљно тражити да поврати оно што је изгубио, све док не клоне у свом срцу. Зар он не воли Господа и није ли чезнуо да буде близу Њега? Како може да издржи одсуство осећања Божије љубави?

Он настоји да нађе Бога. Бори се да се ослободи овог пустог стања, али безуспешно. Чак и када може да натера себе да испољи неко добро понашање, његово срце га потајно осуђује да је лицемер. Није му лако да успе у било чему, пошто је тако много његових неуспеха. То наравно појачава његово страдање. Ако га неко у овом тренутку похвали, веома му је непријатно, јер нико не може да зна колики је његов унутрашњи јад. С друге стране, ако би неко требало да га осуди, он осећа исправност тога зато што разуме своју сопствену слабост. Дубоко се диви онима који напредују у Господу и који имају пријатно заједништво са Њим. На све остале око себе гледа као на боље од себе, пошто сваки од њих поседује неку меру онога што је добро, док он нема ни трунке од тога.

Да ли ће ово јалово стање заувек трајати? Или, хоће ли повратити своје претходно искуство? Оно што се обично догађа је следеће: Након извесног времена, можда после неколико недеља, жељени осећај му се изненада враћа. То се може догодити у тренутку слушања проповеди, или након искрене молитве у раној јутарњој побожности, или током његовог поноћног медитирања. Време варира, али радост се враћа. Током ове паузе у верниковом стању, све што је некада било одузето сада се обнавља. Господње присуство је драгоцено као што је и раније било; жар љубави се поново активира у његовим грудима; молитва и читање Библије постају пријатни као у ранијим данима; а Господ је толико драг и приступачан да Га је готово могуће додирнути. Приближавати се Њему није терет, него задовољство његовог срца. Све је преображено, више нема таме, патње и устајалости; све је сада светлост, радост и освежење. Пошто сматра да је његова неверност разлог Господњег одласка, након тога он користи сву марљивост да сачува оно што је повраћено, да би све изнова био лишен овог живота по осећањима. Његово спољашње понашање

је обазривије него икад; свакодневно служи Господу свом својом снагом надајући се да ће одржати своју радост и да никада неће изневерити као раније.

Ма колико изгледало чудно, упркос свој његовој верности, убрзо након тога Господ поново напушта верника. Његово преношење радости је отишло заједно са Њим. Он опет упада у тескобу, црнило и јаловост.

Ако испитамо биографије многих хришћана, открићемо да ову врсту искуства деле многи пошто су избављени од греха и пошто су се срели са Богом као Особом. У почетку их Господ доводи до тога да осете Његову љубав, Његово присуство, Његову радост. Али убрзо таквог осећаја нестаје. Након тога оно им се враћа – што их чини изузетно срећнима; међутим, убрзо после тога, по други пут нестаје. Барем неколико пута хришћанин доживљава те појаве „доласка и одласка". Такве појаве се неће десити док је још телесан, пре него што научи да воли Господа; тек након што је духовно узнапредовао и почео да воли Господа, среће се са оваквом врстом ситуације.

Значење овог искуства

Према верниковом схватању, он је на свом духовном врхунцу када поседује овај предиван осећај; а на најнижем је када је лишен тога. Он често карактерише свој живот као живот пун успона и падова. Под тим он подразумева да док се осећа радосно, воли Господа и осећа Његово присуство, најбоље му је у духовном смислу; али ако је његов унутрашњи утисак обележен безосећајношћу и болом, онда му је најгоре. Другим речима, он је духован све док топла ватра љубави гори у његовом срцу, али је душеван ако срце постане хладно као лед. Такво је уобичајено мишљење међу хришћанима. Да ли је то тачно? То је потпуно нетачно. Ако не схватимо колико је то погрешно, трпећемо пораз до самог краја.

Хришћанин би требало да препозна да је „осећање" искључиво део душе. Када живи по утиску, какав год да је, он је душеван. Током периода у којем се осећа радосно, воли Господа и осећа Његово присуство, он живи по осећањима;

исто тако, током периода у којем се осећа потпуно супротно он и *даље* живи по осећањима. Баш као што је душеван онај чијим животом и радом управља освежавајући, блистав и радосан утисак, тако је подједнако душеван и онај чији је живот и рад одређен хладним, суморним и болним утиском. Прави духовни живот никада није доминиран осећањем, нити се он живи по осећању. Напротив, духовни живот управља осећањем. Хришћани у данашње време бркају живот по осећањима са духовним искуством. То је зато што многи никада нису ушли у праву духовност и стога тумаче срећне утиске да су то духовна искуства. Они не знају да је такво осећање још увек чулно (природно). Једино оно што се дешава у интуицији јесте духовно искуство – све остало је само чулно деловање.

Овде хришћани праве једну од највећих грешака. Под стимулацијом емоције, Божије дете може да осећа да се вазнело на небо. И наравно оно претпоставља да има вазнесени живот. Али не схвата да је то само због тога како се *осећа*. Човек мисли да поседује Господа кад год је свестан Његовог присуства, али верује да је изгубио Господа када год га више не осећа; опет не зна да то није ништа друго него само његово осећање. Мисли да заиста воли Господа док осећа топлину у свом срцу; али ако не би било никаквог горућег утиска, он тада долази до закључка да је заиста изгубио љубав према Њему; опет није упознат са истином да су то само његова *осећања*. Знамо да чињеница не мора да се слаже са осећањем, зато што је ово друго крајње непоуздано. Заиста, без обзира да ли неко осећа много или не осећа ништа, остаје чињеница да је он *непромењен*. Може да осећа да напредује, па ипак не остварује никакав напредак; он такође може да осећа да назадује, а опет можда ни најмање не назадује. То су једноставно његова осећања. Када је пун живахних кретања, он сматра да духовно напредује; међутим, то је само време емоционалног узбуђења које ће ускоро попустити свом ранијем стању. Изгледа да деловање емоције помаже чулним људима да напредују, али деловање Духа узрокује напредовање духовних људи. Напредовање оног првог је лажно; истинито је само оно што се постиже у сили Светога Духа.

Божији циљеви

Зашто онда Бог даје а касније повлачи та осећања? Зато што има мноштво циљева које Он жели да испуни.

Прво: Бог верницима даје радост да би их привукао ближе к Себи. Он користи Своје дарове да би привукао људе к Себи. Он очекује да Његова деца верују у Његову љубав под свим околностима након што је још једном показао колико је милостив и пун љубави према њима. Нажалост, хришћани воле Бога само када осете Његову љубав, а забораве Га оног тренутка када је не осећају.

Друго: Бог се бави нашим животима на овај начин да би нам помогао да разумемо себе. Ми увиђамо да је најтежа лекција да упознамо себе – да увидимо колико смо покварени, ништавни, грешни и лишени онога што је добро. Ову поуку морамо да примамо *током читавог живота.* Што је човек боље савлада, то више запажа дубину нечистоте свог живота и нарави у Господњим очима. Ипак, ово је поука коју не волимо да учимо, нити је наш природни живот у стању да је савлада. Отуда Господ користи многе начине да нас научи и води у ово знање о нашем „ја“. Међу Његовим бројним начинима најважнији је овај о пружању радосног осећања а затим одузимање истог. Кроз такво поступање човек почиње да схвата своју поквареност. У стању јаловости он ће можда увидети како је у ранијим радосним данима злоупотребио Божији дар у уздизању себе и у презирању других, и како је много пута поступао посредством узбуђених емоција, а не помоћу духа. Таква спознаја изазива понизност. Да је схватио како је Бог приредио ово искуство да му помогне да спозна себе, он не би тако интензивно тражио блажени утисак као да је то сам врхунац. Бог жели да ми увидимо да можемо да делујемо једнако често у непоштовању Божијег имена када смо у заносу, као и у тескоби. Ми ништа више не напредујемо током ведрог времена, неголи током тмурног. Наш живот је подједнако покварен у било којем од ова два стања.

Треће: Бог жели да помогне Својој деци да превазиђу своје околности. Хришћанин не сме да дозволи да његове

околности промене његов живот. Онај чији је пут измењен под утицајем околности нема велико искуство у Господу. Већ смо видели да околности могу да утичу на емоције. Када на наше емоције утичу околности, тада наш живот доживљава промену. Колико је стога неопходно да победимо емоцију ако желимо да превазиђемо околност. Да би победио своје околности, хришћанин мора да превазиђе све своје разноразне утиске. Ако не може да превазиђе своје колебљиво осећање, како може да превазиђе своје околности? Наше осећање је осетљиво на било какву промену околности, које сходно томе варира. Ако не надјачамо свој утисак, наши животи ће осцилирати с нашим променљивим утиском. Стога морамо да надвладамо осећање пре него што можемо да превазиђемо околности.

То објашњава зашто Господ води човека кроз различита осећања. То је да би овај научио како да угуши та осећања и на тај начин задобије победу над својим околностима. Ако успе да потчини своје снажне и разне утиске он ће сигурно моћи да се носи са променљивом околином. Човек ће тако постићи постојан и утврђен живот не дозвољавајући да буде ношен плимом. Бог жели да Његово дете остане исто са или без великог осећања. Он жели да оно има заједницу са Њим и да Му верно служи, било да је срећно или тужно. Божије дете не сме да обликује свој живот према томе како се осећа. Ако верно служи Господу и у молитви заступа друге људе, онда би требало да то обавља и у радости и у тузи. Оно не би требало да служи само када се осећа освеженим, а да престане да Му служи када је суво. Ако не можемо да покоримо своје многе и разнолике утиске, онда ни на који начин не можемо да превазиђемо своје разноразне околности. Онај који не успе да надвлада своје околности је онај који није успео да обвлада својим осећањима.

Четврто: Бог има у виду још један циљ. Он намерава да увежба нашу вољу. Прави духовни живот није живот по осећањима; него радије то је живот по вољи. Воља духовног човека је већ била обновљена Светим Духом; она сада чека откривење духа пре него што изда наредбу целом бићу. Нажалост, воља код неколицине верника је често толико слаба да или не може да изврши наредбе које су јој дате,

или под утицајем емоције одбацује Божију вољу. Отуда увежбавање и јачање воље постаје веома важан корак.

Хришћанин који је узбуђен лако може да напредује јер има подршку својих великих емоција. Али ако постане потиштен, живот му постаје тежак јер тада има само своју вољу на коју може да се ослони. Бог намерава да његову вољу учини јаком, али не и да побуђује емоцију. С времена на време Он дозвољава Свом детету да доживи неку врсту уморног, јаловог и незанимљивог осећања, да би га натерао да примењује своју *вољу* посредством снаге духа да учини управо оно што би учинио у тренутку емоционалне стимулације. Када је стимулисана, емоција предузима дело; али сада Бог жели да верникова *воља* делује уместо емоција. Воља се постепено може ојачати увежбавањем само у периодима када се не прима помоћ од осећања. Колико је много оних који бркају утисак са мером духовног живота. Они погрешно схватају време снажног осећања својом духовном кулминацијом, а време када су лишени таквог осећања својим духовним назадовањем. Они нису свесни чињенице да се нечији прави живот живи *његовим духом посредством воље*. Положај до којег његова воља стиже у часу јаловог утиска представља стварност хришћаниновог достигнућа. Начин на који он живи усред суше је његов *веродостојан* живот.

Пето: Посредством таквог вођства Бог жели да изведе хришћанина на виши ниво постојања. Ако пажљиво проучимо хришћанинов живот, увидећемо да је Господ у свакој прилици када је желео да оне који Му припадају изведе на виши духовни ниво, Он је најпре дао предукус таквог живота у његовом осећању. Можемо рећи да сваки пут када човек доживи живот по осећањима, да је стигао на још једну станицу на свом духовном путовању. Бог му даје предукус онога што Он жели да има. Он најпре уређује да хришћанин то осети, а затим повлачи тај утисак, тако да својим духом, посредством своје воље он може да задржи оно што је осетио. Ако његов дух може да настави даље уз помоћ своје воље хришћанин ће, не обазирући се на своју емоцију, моћи да види да је постигао стварни напредак у свом животу. То потврђује и наше заједничко

искуство. Док тежимо за несталном врстом постојања, обично претпостављамо да нисмо остварили никакав напредак. Закључујемо да смо током ових месеци или година једноставно ишли напред па назад, или пак назад па напред. Међутим, ако бисмо упоређивали своје тренутно духовно стање са оним што је стечено по *започињању* такве наизменичне појаве, открили бисмо да смо заиста *учинили одређени напредак*. Ми несвесно напредујемо.

Огроман број људи греши зато што нису применили ово учење. Након што су се потпуно предали Господу да би ступили у ново искуство, попут посвећења или победе над грехом, они заиста и јасно доживљавају нову врсту живота. Верују да су постигли напредак, јер су препуни радости, светлости и лакоће. Они већ сматрају да поседују савршени правац којем су се дивили и који су тражили. Али после извесног времена њихова нова и срећна околност одједном испари – радости и узбуђења нестане. Већина њих при том малаксава у свом срцу. Они сами себе сматрају неквалификованима за савршено посвећење и неспособнима да имају изобилнији живот какав имају други људи. Њихов суд се заснива на чињеници да су изгубили оно чему су се дуго дивили и што су само за кратко време поседовали. Оно што не увиђају то је да су искусили једно од Божијих виталних духовних закона, што ће рећи: *да оно што се поседује у емоцији мора бити сачувано у вољи; да само оно што је задржано у вољи заиста постаје део нечијег живота.* Бог је само повукао то осећање; Он жели да увежбавамо своју вољу да радимо оно на шта смо раније били подстакнути да урадимо по својим осећањима. И ускоро ћемо открити да оно што је изгубљено у нашим осећањима да је несвесно постало део нашег живота. Ово је један духовни закон. Било би добро да га запамтимо да не бисмо малаксали.

Дакле, целокупан проблем је воља. Да ли је наш орган воље још увек послушан Господу? Да ли је као раније она слободна да следи вођство духа? Ако јесте, онда ма колико да се осећање мењало, *то* не представља никакву *бригу*. Оно што мора да нас забрине је следеће: да ли се наша воља покорава духу? Не препуштајмо се својим осећањима.

Уместо тога, мудро обратимо пажњу на пример онога што се догађа око искуства новог рођења; верник је том приликом обично пун радосног утиска; али убрзо тај утисак нестаје; да ли је због тога све ишчезло? Наравно да није! Он је већ поседовао живот у духу. Како се он после тога осећа не прави нимало разлике.

Опасност овог живота

Несумњиво не постоји никаква опасност ако, док имамо такво искуство, схватимо његово значење и кренемо напред у складу са Божијом вољом. Али може бити веома опасно по духовни живот ако не схватимо Божију вољу и не успемо да се одупремо животу по осећањима; то јест да када наиђемо на живахно осећање, ми без оклевања напредујемо, али у недостаку таквог утиска ми одбијамо да се уопште крећемо. Они који учине осећање својим начелом живота изложени су многим опасностима.

Сваки онај који живи по блаженим емоцијама обично је слаб у својој вољи. Није у стању да следи вођство духа. Развој духовног осећања ометено је подметањем његових осећања наместо интуиције духа. Он живи по својој емоцији. С једне стране, његова интуиција је потиснута емоцијама, а с друге стране је неискоришћена; једва да расте. Интуиција је активна само када је емоција мирна; тек тада она може човеку да пренесе своју мисао. Она јача ако се често вежба. Али воља оног човека који се ослања на осећања лишена је своје суверене силе; његова интуиција је угушена те не може да пренесе јасан глас. Будући да због тога воља вене, вернику је потребна још већа *помоћ од осећања* да би изазвао вољу да делује. Воља се окреће по осећању. Ако је осећање јако воља је активна; али ако му се оно одузме воља обуставља своје деловање. Немоћна је да учини било шта сама по себи – ослања се на активирање емоције да би се покренула. У међувремену, верников духовни живот природно тоне све ниже, тако да изгледа као да више нема знакова о икаквом духовном животу док емоција изостаје. Деловање емоције је таквим људима постало успављујуће средство! Колико је трагично што

неки људи остану несвесни ове чињенице и траже емоцију као врхунац свог духовног живота.

Узрок ове заблуде налази се у обмани коју доноси осећање. У тренутку великог заноса Божије дете не само да осећа љубав од Господа, него осећа и своју силну љубав према Господу. Морамо ли да се одрекнемо својих осећања љубави према Господу? Може ли такав топли утисак да нашкоди нашој привржености Њему? Управо ово наше испитивање открива неразумност тих верника.

Уместо тога треба поставити следеће питање: Да ли особа заиста воли Господа када је пуна усхићења? Или, да ли она воли то *усхићено осећање*? Истина, ову радост нам је Бог подарио; али није ли Бог тај Који је исто тако и одузима? Ако смо Га искрено волели, требало би да Га жарко волимо под било каквим околностима у које би Он могао да нас стави. Ако је наша љубав присутна само када осећамо, онда можда оно што волимо није Бог, него наша осећања.

Штавише, човек би могао погрешно протумачити да је такво осећање Сам Бог, он није свестан да постоји велика разлика између Бога и радости од Бога. Све док за време јаловог осећања Свети Дух не покаже том човеку да оно што је тако искрено тражио није Бог, него радост од Њега. Он заправо не воли Бога; оно што воли то је осећање које га чини радосним. Додуше, тај утисак му пружа осећај о Божијој љубави и Његовој присутности, па ипак он Га не воли због самог Њега, него радије он воли зато што се осећа освеженим, веселим и живахним. Стога он поново жуди за таквим осећањем сваки пут када оно ишчезне. Оно што му доноси радост то је радост од Бога, а не сам Бог. Да је заиста волео Бога, он би Га волео чак и ако мора да пострада пролазећи кроз „многе воде“ и „поплаве“ (Песма 8:7, ССП).

Наравно, ово је најтежа лекција коју би требало савладати. Ми заиста морамо да имамо радост, а Господ ужива у томе да нам пружи ту радост. Ако уживамо у његовом блаженству *у складу са Његовом вољом*, такво уживање је корисно, а не штетно. (То значи да ми сами не тражимо ову радост, мада смо захвални ако Бог жели да

нам је подари. Па ипак једнако смо захвални ако Он жели да будемо јалови; ми нећемо ни на чему инсистирати). Ипак, ако то уживање сматрамо пријатним да га након тога свакодневно тражимо, онда смо већ напустили Бога зарад радости коју Он додељује. Срећно осећање које Бог даје никада се не може одвојити од Бога Дародавца. Ако покушамо да уживамо у дивном утиску који Он даје, а опет без Њега, наш духовни живот је у опасности. Односно, нисмо у стању да духовно напредујемо ако налазимо задовољство у радости коју Бог даје, а не у Богу као нашој радости. Колико Га често волимо не због Њега Самог, него због нас самих. Ми волимо, зато што у љубави према Богу доживљавамо неку врсту радости у свом срцу. То потпуно открива да Га ми заправо не волимо; оно што волимо то је само радост, чак и ако је то радост од Бога.

Ово указује на то да ми више ценимо Божији *дар* од Бога *Дародавца*! То такође доказује да ми настављамо да живимо по свом душевном животу и да не увиђамо шта је то прави духовни живот. Ми уздижемо радосно осећање на степен божанства и то погрешно сматрамо пријатним. Да би излечио Своју децу од ове грешке Бог повлачи то радосно осећање када Он то жели и доводи их у страдање да би могли да познају да је задовољство у Њему, а не у радости коју нам Он даје. Ако доиста учине Бога својом радошћу, уздићи ће Га и волеће Га чак и у тренутку патње; ако не учине то, потонуће у таму. Бог нема за циљ да таквим поступком уништи наш духовни живот, него намерава да уништи све идоле којима се клањамо, уместо да се Њему клањамо. Он жели да уклони сваку препреку у нашем духовном животу. Он жели да живимо у Њему, а не по својим осећањима.

Још једна опасност може да се појави за оне који живе по утиску, а не у духу посредством воље; њих Сатана може да превари. Ово је нешто о чему би требало да се информишемо. Сатана је вешт у кривотворењу осећања која потичу од Бога. Ако са различитим врстама утисака покушава да збуни хришћане који теже да потпуно живе по духу, колико ће више варати оне који желе да следе своја осећања. У својој потрази за емоцијама, они упадају

директно у Сатанине руке, јер он ужива у томе да их опскрби свим врстама осећања за која они претпостављају да су од Бога.

Зли дух је у стању да узбуди или да растужи људе. Једном када је неко заведен да прихвати осећање које је Сатана дао, он је у својој души уступио тло Сатани. Он ће наставити да буде обманут све док Сатана не добије контролу над готово свим његовим осећањима. Понекад ће га Сатана чак и подстаћи да доживи натприродне утиске дрхтања, наелектрисања, смрзавања, ваљања, лебдења у ваздуху, ватре која гори од главе до стопала и прождире сву нечистоту, итд. Када је неко до те мере обманут, цело његово биће напредује од осећања, његова воља је потпуно парализована, а његова интуиција је сасвим опкољена. Он у потпуности постоји у спољашњем човеку; његов унутрашњи човек је сасвим везан. У овој фази он готово у свему следи Сатанину вољу, јер непријатељ треба да му пружи само одређено осећање да би га навео да ради оно што он жели. Трагедија је у томе што верник није свестан да га је Сатана обмануо; уместо тога он себе сматра духовнијим од других људи јер ужива у таквим натрпиродним искуствима.

Натприродне појаве попут описаних данас су на штету духовном животу многих хришћана. Безброј Божије деце је пало у ову клопку. Она сматрају ове натприродне појаве – које им дају физичко осећање силе духа и чине их срећним или тужним, топлим или хладним, насмејанима или плачнима, као и оне појаве које им пружају визије, снове, гласове, ватре и неизрециве дивне утиске – мора да потичу од Светог Духа, и зато представљају хришћаниново највеће достигнуће. Они нису у стању да разлуче да су то једноставно дела злог духа. Они никада не би ни помислили да би зли дух попут Светога Духа могао да учини тако нешто. Потпуно су неупућени у чињеницу да Свети Дух делује у човековом духу. Шта год да изазове осећање у *телу*, девет од десет пута то потиче од злог духа. Зашто је толико много људи пало у ту замку? Једноставно зато што не живе по духу него воле да живе по својим осећањима! Сходно томе они пружају злој сили прилику

да их обмањује. Хришћани морају да науче да одбацују свој сензационалистички живот или ће уступити место непријатељу да их лаже.

Дакле, озбиљно упозоримо свако Божије дете да узме у обзир своја *телесна* осећања. Никада не бисмо смели да дозволимо икаквом духу да ствара било какав осећај у нашем телу против наше воље. Требало би да се одупремо сваком од тих спољашњих телесних осећања. Не би требало да верујемо у било који од ових физичких утисака. Уместо да их следимо требало би да их спречавамо, зато што представљају непријатељеву почетну обману. Само би требало да следимо интуицију у дубини нашег бића.

Пажљиво проучавање хришћанског живота по осећањима може да открије темељно начело у таквом животу – који није ништа друго него „себе самог ради“. Зашто је радосни утисак толико тражен? Себе ради. Зашто се јаловост толико гнуша? Опет себе ради. Зашто тражити телесна осећања? Због свог „ја“. Зашто жудити за натприродним искуствима? Такође због свог „ја“. Нека нам Свети Дух отвори очи да видимо колико је пун себе такозвани „духовни“ живот по осећањима! Нека нам Господ покаже да када смо испуњени радосним емоцијама да је наш живот још увек усредсређен на наше „ја“. То је љубав према самоугађању! Стварност или преварност духовног живота може се оценити на основу тога како поступамо са својим „ја“.

СЕДМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА

5

Живот по вери

БИБЛИЈА нам открива нормалан пут хришћанског живота у цитатима као што су: „Праведник ће живети од вере“*; „а што сад живим у телу, живим вером у Сина Божијег“†; и „у вери живимо, а не у гледању“‡. Требало би да живимо по вери. Али иако се ово начело може брзо схватити разумом, оно се у животу не доживљава тако лако.

Живот вере није само потпуно различит од живота по осећањима, него му је и дијаметрално супротан. Онај који живи по утиску може да следи Божију вољу или да тражи оно што је горе само у време узбуђења; ако престане његово блажено осећање, и свака активност престаје. Са оним који живи по вери није тако. Вера је усидрена у Ономе у кога он верује, а не у ономе који примењује веровање, то јест у самог себе. Вера не гледа на оно што се човеку догађа, већ на Онога у кога он верује. Иако се он у потпуности може променити, ипак Онај у Кога он верује никада се не мења – и тако човек може да иде даље и не малаксава. Вера успоставља своје заједништво са Богом. Она не узима у обзир осећања, зато што се бави Богом. Вера следи Онога коме верује, док осећање зависи од тога како се човек осећа. Стога, оно што вера гледа то је Бог, док оно што осећање гледа јесте човеково „ја“. Бог се не мења; Он је исти Бог

* Рим. 1:17
† Гал. 2:20
‡ 2. Кор. 5:7

и кад је дан облачан и кад је сунчан. Отуда је онај који живи по вери непроменљив као и Бог; он испољава исту врсту живота у тами, или у светлости. Али онај који живи по осећањима мора да стреми несталном постојању, зато што се његово осећање увек мења.

Оно што Бог очекује од Своје деце то је да она неће учинити уживање сврхом свог живота. Бог жели да она живе верујући у Њега. Док трче у духовној трци, требало би да напредују, било да се осећају пријатно или болно. Она никада не мењају свој однос према Богу у складу са својим утисцима. Без обзира на то колико околности биле суве, неважне или мрачне, она и даље напредују – верујући Богу идући напред све док знају да је то Божија воља. Често се дешава да се њихово осећање буни против овог настављања; она постају крајње жалосна, меланхолична, потиштена, као да их њихове емоције преклињу да престану са сваком духовном активношћу. Деца Божија ипак настављају као и обично, потпуно занемарујући свој противан осећај; зато што схватају да се посао мора обавити. Ово је пут вере, пут који не обраћа пажњу на своје емоције, него искључиво на Божији циљ. Ако се верује да је нешто Божији наум, онда без обзира на то колико је нечије осећање незаинтересовано, он ипак мора да настави да то извршава. Онај који живи по утиску предузима само оно за шта се осећа заинтересованим; међутим, онај који живи по вери послушан је целокупној Божијој вољи и уопште не мари за свој лични интерес или своју равнодушност.

Живот по осећањима одвлачи људе од борављења у Богу да би налазили задовољство у срећи, док живот по вери привлачи вернике да вером буду задовољни Богом. Имајући Бога, њихова срећна осећања не придодају ништа њиховој радости, нити их њихови болни утисци чине очајнима. Живот по емоцијама подстиче верника да постоји сам за себе, али му живот по вери омогућава да постоји за Бога и да не уступа тло своме „ја“. Када се „ја“ забавља и када му се угађа, то није живот по вери него једноставно живот по осећањима. Изузетан осећај заиста угађа човековом „ја“. Ако неко живи у складу са утиском, то значи да још није предао свој природни живот крсту. Он још увек задржава

место за своје „ја“ – желећи да га усрећи – док истовремено наставља да корача духовним путем.

Хришћанско искуство, од почетка до краја, је путовање вером. Њеним посредством долазимо у поседовање новог живота и њеним посредством живимо тим новим животом. Вера је хришћанско начело живота. Наравно, то прихватају сви верници; али чудно је што изгледа да многи то превиђају у свом искуству. Они заборављају да се живот и деловање по емоцијама или срећним утисцима обавља гледањем, а не вером. Шта је живот вере? То је живот који се живи супротно животу по осећањима, зато што се уопште не обазире на осећање. Ако хришћани желе да живе по овом начелу, не би смели да мењају своје понашање или да горко плачу као да су лишени свог духовног живота кад год се осећају хладно, суво, празно или болно. Ми живимо по вери а не по усхићењу.

Дубље деловање крста

Када се одрекнемо физичке среће и световних задовољстава, склони смо закључку да је крст завршио своје савршено дело у нама. Ми не схватамо да приликом Божијег дела збацивањем старог створења у нама, да нас чека крст који ће да задре у нас још дубље. Бог жели да ми умремо Његовој радости и да живимо по Његовој вољи. Чак и ако се осећамо радосно због Бога и Његове близине (за разлику од радости због телесних и земаљских ствари), Божији циљ ипак није да уживамо у Његовој радости, него да послушамо Његову вољу. Крст мора да настави да делује све дотле док коначно не остане *само* Његова воља. Ако се радујемо блаженству које Бог даје, онда тек треба да доживимо дубље обрезање крстом.

Велика је разлика између Божије воље и Божије радости. Оно прво је увек присутно, јер можемо да видимо Божији ум у Његовом редоследу провидности; али оно друго *није* увек присутно, будући да се доживљава само у одређеним околностима и у одређеним периодима. Када хришћанин тражи Божију радост он узима само онај део Његовог циља који га чини срећним; он не жели целокупну Божију вољу.

Он одлучује да се покорава Божијем циљу када га Бог чини срећним; али ако га Он наведе да пострада, он се одмах буни против Његове воље. Али особа која прихвата Његову вољу као свој живот, биће послушна без обзира на то како Бог чини да се он осећа. Он може да разазна божански редослед и у радости и у патњи.

Током почетне фазе хришћаниновог искуства Бог му омогућава да ужива у Његовој радости; након што је донекле напредовао у свом духовном животу Бог повлачи Своју радост, зато што је то корисно за хришћанина. Бог разуме чињеницу да ако верник предуго тражи и ужива у оваквом блаженству, он неће моћи да живи од сваке речи која долази из Његових уста; уместо тога он ће живети у потпуности од речи која га радује. Стога он живи од Божије утехе, али не и у Богу који даје ту утеху. Због тога Бог мора да уклони ове пријатне утиске да би Његово дете живело искључиво од Њега.

Ми знамо да нас Господ на почетку нашег духовног живота обично теши у оним тренуцима када страдамо у Његово име. Он доводи до тога да верник осети Његово присуство, да види Његово насмејано лице, да осети Његову љубав, и да искуси Његову бригу да би га спречио да не малакше. Када верник схвати Господњи ум и следи га, Он му обично пружа велико задовољство. Иако је платио одређену цену због тога што следи Господа, ипак радост коју стиче далеко превазилази оно што је изгубио и самим тим се радо покорава Његовој вољи. Али Господ овде запажа једну опасност. Пошто је Божије дете искусило утеху при страдању и срећу пазећи на Његов ум, оно природно очекује такву утеху и радост наредног пута када буде патило, или када је послушно Господњој вољи; или пак очекује да ће му одмах бити од помоћи Божија утеха и радост. Отуда оно страда или чини Господњу вољу не само због Њега, него и због тога што би био награђен утехом и срећом. Без ових ослонаца он је немоћан да иде напред. Господња воља бива у подређенијем положају због радости коју му Он пружа у тренутку послушности.

Бог схвата да је Његово дете најжељније да пострада ако је утешено, и радује се да следи Његову вољу ако му се

пружи радост. Али Бог сада жели да оно научи шта је то што га мотивише. Да ли оно страда искључиво због Господа или због утехе; да ли оно слуша Божији наум зато што га треба слушати, или зато што послушношћу црпе извесну радост? Због тога, пошто је хришћанин постигао одређени духовни напредак, Бог започиње да повлачи утеху и радост коју му је дао у тренутку страдања и послушности. Хришћанин сада мора да пати без икаквог пружања утехе од Бога; он страда споља док изнутра осећа горчину. Он би сада требало да врши Божију вољу без ичега што би стимулисало његову личну корист – заиста сада му је све сувопарно и незанимљиво. Овим поступком Бог ће тачно знати зашто верник страда у Његово име и зашто је послушан Његовој вољи. Бог га пита: Да ли си вољан да истрајеш а да то не буде надомештено Мојом утехом? Да ли си спреман да то поднесеш само због Мене? Да ли си подложан обављању посла који те нимало не занима? Можеш ли то да учиниш само зато што је то *Мој* циљ? Хоћеш ли бити у стању да се латиш нечега због Мене онда када се осећаш депресивно, ништавно и сувопарно. Можеш ли то да учиниш само зато што је то *Мој* рад? Можеш ли радосно да прихватиш физичко страдање, а да ти се то не надомести окрепљењем? Можеш ли то да прихватиш зато што сам *Ја* то наредио?

Ово је крст у пракси, којим нам Господ открива да ли живимо за Њега вером или пак сами за себе по осећањима. Често смо чули људе како говоре: „Ја живим за Христа.“ Шта то заиста значи? Многи верници претпостављају да живе за Господа ако раде за Њега и ако Га воле. Далеко од тога да је баш тако. Живети за Господа значи живети за Његову вољу, за Његове интересе, и за Његово царство. Строго узевши, нема ничега што би било за човеково „ја“ – ни најмање снабдевања за самоутеху, радост или самоузвисивање. Строго је забрањено следити Божији ум због утехе или радости. Повлачити се, одустајати или одуговлачити са послушношћу зато што се осећамо депресивно, празно или потиштено изричито је недопустиво. Требало би да знамо да се само физичко страдање не сме сматрати као подношење за Господа, зато што ће наша тела често

трпети бол, док нам је срце пуно радости. Ако ми стварно страдамо за Њега, онда не страда само наше тело, него и наше срце осећа бол. Иако нема ни најмање радости, ми ипак настављамо да идемо напред. Схватимо да живети за Господа значи да не треба ништа да остављамо за себе него да то добровољно предамо на смрт. Онај који је у стању да оберучке све прихвати од Господа – укључујући таму, бајатост, потиштеност – и потпуно занемарује своје „ја“, он је тај који живи за Њега.

Ако живимо по емоцијама, ми можемо да извршавамо Божију вољу само док имамо некакво осећање среће. Али ако будемо живели вером, ми можемо да будемо послушни Господу у сваком погледу. Колико често схватамо да је одређена ствар заправо Божија воља, па ипак нас то ни најмање не занима. И тако се осећамо сувопарнима када покушавамо да је извршимо. Ми немамо никакву назнаку о томе да је Господ задовољан, нити доживљавамо Његов благослов или јачање. Уместо тога ми се осећамо као да пролазимо долином сенке смрти, зато што нам се непријатељ супротставља на путу. И нажалост, не спомињући безбројне вернике који данас чак ни не следе Божију вољу, мало је оних који је следе, који мање-више иду само за оним што их занима. Они су послушни Божијем уму када то одговара њиховим емоцијама и жељама! Ако не напредујемо вером, бежаћемо у Тарсис као Јона.*

Требало би да још једном испитамо шта је то живот по вери. То је живот који се живи верујући Богу под било каквим околностима. „Да ме и убије“, каже Јов, „опет ћу се уздати у Њега“ (Јов 13:15). То је вера. Пошто сам једном поверовао, заволео и поуздао се у Бога, ја ћу веровати, волети и поуздаћу се у Њега где год да ме Он постави, и ма колико пострадало моје срце и тело. У данашње време Божији народ очекује да се осећа смирено чак и у тренутку физичког бола. Ко је тај који се усуђује да се одрекне ове утехе срца због веровања у Бога? Ко је тај који може радосно да прихвати Божију вољу и непрестано да се предаје Њему, иако осећа да га Бог мрзи и жели да га убије?

---

* Јона 1:3, 4:2

То је најузвишенији живот. Наравно, Бог никада не би тако поступао са нама. Па ипак, изгледа да најнапреднији хришћани у свом животу доживљавају нешто од овог очигледног напуштања од Бога. Да ли бисмо могли да останемо равнодушни у својој вери у Бога да смо се тако осећали? Запази шта је Џон Банјан, аутор књиге „Пут Хришћанина“ изјавио када су људи хтели да га обесе: „Ако Бог не интервенише, скочићу у вечност слепом вером, доћи Рају, доћи Пакле!“ Он је био херој вере. Можемо ли и ми рећи у тренутку очаја: „О Боже, иако си ме напустио, ипак ћу се уздати у тебе?“ Емоција почиње да сумња када осети таму, док се вера држи Бога чак и када се суочи са смрћу.

Колико је мало оних који су достигли тај ниво! Како се само наше тело опире животу само са Богом! Природна несклоност према ношењу крста ометала је многе у њиховом духовном напредовању. Они обично задржавају мало задовољства за своје сопствено задовољство. Изгубити све у Господу, чак и самоугађање, превише је бескомпромисна смрт, и сувише тежак крст! Они могу бити потпуно посвећени Господу, могу да претрпе неизрециву бол за Њега, могу чак и да плате извесну цену због тога што следе Божију вољу, али не могу да напусте тај очигледно безначајни осећај угађања себи. Многи негују ову тренутну утеху; њихов духовни живот почива на том сићушном осећању. Да су показали храброст да се жртвују Божијој огњеној пећи, не показујући сажаљење или љубав према себи, они би остварили велики напредак на свом духовном путу. Али исувише много Божијег народа остаје потчињено свом природном животу, верујући ономе што се види и осећа због безбедности и сигурности. Они немају ни храбрости ни вере да истражују оно што није виђено, оно што се није осетило, оно што није утрто. Они су се већ затворили у себе, њихова радост или туга зависе од мало добитка овде или од малог губитка тамо; они не прихватају ништа више од тога. Тако су ограничени својим малим „ја“.

Да је хришћанин увидео да Бог жели да живи од вере, он не би тако често гунђао против Бога, нити би се у њему рађала мисао о незадовољству. Колико би брзо његов

природни живот био засечен крстом кад би могао да прихвати све оно што му је дато од Бога као изванредно. Да није било његовог незнања или невољности, таква искуства би се најпрактичније бавила његовим душевним животом, омогућујући му да заиста живи у духу. Колико је жалосно то што многи у свом животу не успевају да остваре ништа више од тежње за малим осећањем радости. Међутим, верне људе Бог је увео у прави духовни живот. Колико је само побожан њихов живот! Када гледајући уназад испитују оно што су доживели, они одмах признају да је Господњи налог савршен; зато што су се они само због тих искустава одрекли свог душевног живота. Данашња прека потреба је да се верници у потпуности предају Богу и занемаре своје осећање.

Међутим, ово никако не би требало погрешно протумачити да то значи да ћемо од сада постати људи без радости. „Радост у Духу Светоме“ највећи је благослов у Божијем царству.* Радост је такође и род Светога Духа.† Ако је тако, како можемо да помиримо ту очигледну недоследност? Једноставно увидимо да иако губимо радост у свом осећању, ипак радост коју добијамо потиче из чисте вере која не може бити уништена. Ова врста радости знатно се разликује од емоције. Постајући духовни ми напуштамо стару жељу за самоугађањем као и некадашњу потрагу за блаженством; али мир и радост духа који произлази из вере остаје заувек.

По Духу

Да би живео по духу хришћанин мора да се одрекне сваке трунке свог живота по осећањима. Он мора да се креће вером и да уклони ослонце од дивног утиска за које се тело природно лепи. Када следи дух, он се не боји ни ако не добије помоћ од осећања, нити ако му се осећање супротставља. Али када је његова вера слаба и не следи дух, он ће се тада осврнути за помоћ од онога што је видљиво, разумно

---

* Рим. 14:17
† Гал. 5:22

и додирљиво. Емоција замењује интуицију у вођству кад год духовни живот ослаби. Онај који живи по осећањима увидеће да ће, пошто је дуго тражио пријатне утиске, ускоро затражити помоћ и од света, зато што осећање не почива нигде другде осим у свету. Емоционални хришћанин често користи свој сопствени пут и тражи помоћ од човека. Вера је потребна да би се следило вођство духа, зато што је она обично супротна осећању. Без вере нико не може стварно да напредује. Душевна особа престаје да служи Богу оног тренутка када падне у депресију. С друге стране, онај који живи од вере не одлаже служење Господу док прво не постане радостан; он једноставно иде напред док моли Бога да увећа снагу његовог духа да би могао да превазиђе било које осећање које би могло да му се спусти.

Живот по вољи

Живот по вери може да се назове животом по вољи, пошто вера није доступна по томе како се човек осећа, него одлучује посредством воље да послуша Божији ум. Иако хришћанин можда не *осећа* да је послушан Богу, упркос томе он *хоће* да Му буде послушан. Ми налазимо две различите врсте хришћана: прва врста хришћана зависи од емоције, друга се ослања на *обновљену* вољу. Хришћанин који се узда у осећање може да буде послушан Богу само док црпе подстицај из свог осећања, то јест узбудљивог осећања. Међутим онај који зависи од воље одлучује да ће служити Богу без обзира на околности или осећања. Његова воља одражава његово стварно мишљење док је његово осећање активирано само спољашњим подстицајем. Са Божије тачке гледишта чињење Његове воље по угодном утиску не доноси много користи; поступајући тако једноставно значи бити уверен Божијом радошћу, а не свесрдном тежњом да се врши Његова воља. И поред тога што није нимало радостан, нити је подстакнут неким дивним осећањем, а ипак одлучи да изврши Божију вољу, може ли се хришћанинова послушност сматрати вредном, јер произлази из његовог искреног срца и изражава поштовање према Богу и занемаривању свога „ја“. Разлика

између духовног и душевног хришћанина налази се управо у овоме: Душевни хришћанин првенствено узима себе у обзир, и зато је послушан Богу само када осети да му је испуњена жеља. Духовни хришћанин има вољу која у потпуности сарађује са Богом и стога прихвата Његов редослед не колебајући се иако нема спољашње помоћи или подстицаја.

Чиме бисмо могли да се похвалимо ако послушамо Бога само док доживљавамо радост у свом телу? Или како бисмо могли да се хвалишемо ако уживамо у Господњој радости док страдамо? Драгоцено је у Божијим очима ако одлучимо да се покоравамо Његовом уму и пострадамо за Њега чак и када изостају Господња утеха, љубав, присуство и радост.

Огроман број верника није свестан чињенице да живети по духу значи живети по вољи која је сједињена с Богом. (Воља која није тако сједињена непоуздана је и недоследна; потребна је воља која се у потпуности препустила Божијој вољи да увек изабере оно што дух жели). У раној фази свог хришћанског искуства они су чули како су други верници уживали у неизрецивом блаженству током послушности или страдања. Они су се жестоко дивили таквом животу, па су и себе предали искључиво Господу у нади да ће имати тај „узвишенији живот". Истина, након што су се посветили, они су поново искусили Господњу присност и љубав, што их је навело да закључе да им је нада остварена. Али ова дивна искуства су им прерано постала прошлост.

Зато што нису свесни да изражавање правог духовног живота не проистиче из осећања, него из воље, многи трпе бескрајне муке, зато што верују да су изгубили свој духовни живот када не осете срећне утиске. Такви, у тренутку слабог осећања, морају да утврде да ли је њихова првобитна жеља за посвећењем промењена или још увек гаје жељу да чине Божију вољу. Да ли су упркос томе склони да страдају због Њега? Да ли постоји нека промена у њиховој спремности да учине било шта или да иду било где за Бога? Ако ово није промењено, онда њихов духовни живот није ишчезао. Али ако се то променило, њихов духовни живот је заиста ишчезао.

Баш као што нечије назадовање није последица било каквог губитка радости, него слабљења његове воље у послушности према Богу, тако и његов напредак није због тога што сада поседује многа дивна осећања која раније није имао, него због дубље заједнице његове воље са Богом. Управо то га чини више склоним да следи Божију вољу, и да буде приступачнији Његовим жељама. Окосница правог духовног живота је у томе колико је нечија воља сједињена са Божијом; добар или лош утисак, срећно или тужно осећање ни на који начин нам не служи као показатељ. Ако је неко вољан, ма колико се осећао хладним, да буде веран Богу чак и до саме смрти, његов духовни правац постаје најузвишенији. Духовност се мери нашом вољом зато што показује наше откривено стање. Када се наши избори и одлуке предају Богу, ми сигурно можемо да кажемо да смо их препустили Богу и да више не делују као наш господар. Човеково „ја“ стоји у супротности са духовним животом. Са сломљеним „ја“ такав живот расте: ако наше „ја“ остане јако тај живот ће трпети губитак. Према томе, ми можемо да просуђујемо нечију духовност гледајући његову вољу. С друге стране, осећање је потпуно различито. Јер чак и ако поседујемо најславније утиске, ипак смо пуни себе, самозадовољни смо и угађамо себи.

Нека они који искрено теже за духовним растом не буду заведени сматрајући да је осећање њихово начело живота, зато што ће их то навести да буду увек свесни живости утиска. Само буди сигуран у то да је воља потпуно предана Богу. Радост или никаква радост не би требало да буде мерило разматрања. Бог жели да ми живимо по вери. Ако би Он желео да ми живимо по вери и да будемо задовољни само Његовом вољом која је током дугог времена лишена утехе или заносног усхићења, да ли бисмо били склони да тако живимо? Требало би да уживамо у томе што смо послушали Божији ум, а не што нам је додељена нека радост. Само би Божија воља требало да буде довољна да нас учини радоснима.

Човекова дужност

Док је хришћанин управљан осећањем он ће неизбежно занемарити своју дужност према другима. То је због тога што он себе чини средиштем и самим тим је неспособан да се брине о потребама других људи. Да би хришћанин испунио своју дужност потребна је вера и воља. Одговорност се не обазире на осећање. Наша дужност према људима је одређена и наша одговорност у световним пословима је извесна. Ово се не може изменити у складу са нечијим променљивим емоцијама. Дужност се мора извршити према начелу.

У време када хришћанин спознаје истину само по свом осећању, он сигурно не може да испуни своју дужност. Он је толико заокупљен радошћу заједништва са Господом да је то све за чим тежи. Његово највеће искушење је да не жели да учини ништа друго него да буде сам са Господом и да ужива у тој радости. Он не воли рад у који је раније био укључен, зато што то не пружа никакве друге изгледе осим многих искушења и невоља. Када се налази лицем к лицу с Господом, он осећа појачану светост и победу, али када устане да извршава своје свакодневне задатке, налази се онолико поражен и укаљан као и раније. Оно што жели то је да избегне своје дужности: нада се да ће дугим оклевањем пред Господом моћи дуже да остане свет и победоносан. Он сматра ова питања дужности земаљским и недостојним да заокупљају пажњу тако чисте и победоносне особе као што је он. Пошто му је веома стало да нађе време и место за заједницу са Господом он веома мрзи она дела која су његова дужност, и стога он природно занемарује потребу и добробит оних који су око њега. Односно, родитељи и слуге који овако размишљају, не воде бригу о својој деци нити верно служе својим господарима, зато што ове дужности сматрају као световне, то јест као занемарљиве вредности. Они верују да морају да траже нешто духовније. Разлог овог неуравнотеженог приступа је верников неуспех да живи по вери; он наставља да тражи независност. Он се још није потпуно сјединио с Богом. Стога му треба *посебно* време

и *посебно* место да би имао заједништво са Богом. Он није научио да препознаје Господа у свим стварима и да у складу с тим сарађује са Њим. Он не зна како да буде сједињен са Господом у свакодневним животним појединостима. Његово доживљавање Бога је само по његовом осећању; и зато он воли да подигне шатор на планини и да стално тамо борави са Господом, али мрзи да се спушта у низину да би изагнао демона.

Најузвишеније хришћанско искуство никада није супротно дужностима нечијег пута. Читајући посланице Римљанима, Колошанима и Ефесцима јасно можемо да видимо како хришћанин мора савршено да обавља своју дужност као човек. Његов најузвишенији живот не изискује посебно време и ситуацију да би се манифестовао; он може да се детаљно показује у било које време или на било којем месту. За Господа не постоји подела између кућног посла и проповедања или молитве. Христов живот може да се манифестује кроз све врсте активности.

Као последица тога што живимо емоционалним животом, постали смо незадовољни својим тренутним положајем и не волимо да обављамо дужности које су повезане са тим положајем. Ми негодујемо зато што у тим дужностима не налазимо задовољство које тражимо. Али наш живот није за уживање; зашто дакле то опет тражимо? Пут осећања тражи да занемаримо своју дужност; пут вере нас позива да не напустимо своју дужност према пријатељима или непријатељима. Ако смо сједињени с Богом у свим детаљима живота, знаћемо какви су нам задаци и на који начин да их правилно испуњавамо.

У Божијем делу

Одрицање од живота по емоцијама и потпуно живети по вери један је од најосновнијих захтева за служење Богу. Емоционални верник је бескористан у Божијој руци. Онај који живи по осећањима зна како да ужива у задовољству, али не и како да ради за Бога. Он још није достигао статус духовног радника, пошто живи за себе а не за Бога. Живети за Господа је предуслов да бисмо радили за Њега.

Хришћанин мора да схвати пут вере пре него што може да буде корисно оруђе за Бога и да заиста врши Његово дело. Иначе, његов животни циљ је задовољство. Он ради због осећања и због тога ће престати да ради. Његово срце је препуно самољубивости. Ако га Господ постави на поље рада које је препуно физичких и емоционалних страдања, он почиње да сажаљева себе и на крају одустаје. Али као што је дело Господа Исуса било дело на крсту, управо такво треба да буде и хришћаниново дело. Какво је задовољство у таквом раду? Ако хришћани у потпуности не предају своје емоције и своје самољубиво срце смрти, Бог ће тешко моћи да нађе праве духовне раднике.

Господу данас требају људи који ће бити Његови следбеници и који ће ићи за Њим до краја. Исувише много верника ради за Господа када је задатак успешан, када одговара њиховом интересу, или не угрожава њихово осећање; али како се само брзо повлаче уколико дође до крста и он затражи од њих да умру не дајући им никакву помоћ осим да се вером држе Бога. Знамо да ако Бог доиста изврши неко дело, не може а да не буде резултата. Ипак, претпоставимо да је неко био послан од Господа и да је радио осам или десет година не постигавши никакве резултате. Да ли може и даље да настави да верно ради само зато што је то Бог заповедио? Колико је верника који служе искључиво зато што је то Божија заповест? Или колико њих ради само зато да би донело родове? Будући да је Божије дело по природи вечно, Он захтева људе са вером да раде за Њега. Људским бићима која живе у времену тешко је да схвате и разумеју дело Господње, јер је оно препуно вечног карактера. Како онда они који живе по осећањима икада могу да се придруже Божијем делу, будући да ништа што је у томе не може да угоди њиховом осећању? Уколико смрт на крсту не задире у верникову душу тако да он ништа не задржава за себе, он не може да следи Господа у раду осим до ограничене мере. Осим тога, он није у стању да напредује. Бог тражи људе који су потпуно сломљени и који ће Га следити штавише до смрти да би радили за Њега.

У борби против непријатеља

Они који живе по осећању још су бескорисније у духовној борби, зато што је борба против непријатеља у молитви заиста дело самоодрицања. Какво несагледиво страдање је у то укључено! Овде се не може ништа пронаћи за задовољавање нечијег „ја“; то је изливање свега што неко има за Христово тело и Божије царство. Колико неподношљиво мора да буде ово одупирање и борба у духу! Какво је задовољство да дух буде оптерећен неописивим бременом ради Бога? Да ли је занимљиво нападати злог духа са сваком трунком снаге коју би човек могао да прикупи? То је молитвена борба. Али за кога се верник моли? Сигурно не за себе, него за Божије дело. Таква молитва је за борбу која у потпуности недостаје у интересовању које човек обично среће током обичне молитве. Постоји ли нешто у овоме због чега може да се осећа угодно када мора да се мучи у души и моли да уништи и изгради? Ниједан елеменат духовне борбе не може да развесели тело – осим ако се неко не супротставља само у својој машти.

Емоционални хришћанин је лако поражен у сукобу са Сатаном. Док се моли да нападне непријатеља, потоњи ће својим злим духом напасти његову емоцију. Он ће учинити да хришћанин осећа да је таква борба болна, и да је таква молитва беживотна. Тако да када постане жалостан, незанимљив, мрачан и хладан, он одмах престаје да се бори. Емоционални хришћанин је немоћан да се бори против Сатане, јер чим Сатана нападне његово осећање, он напушта бојно поље. Ако нечија емоција није доживела смрт, он може да пружи прилику Сатани да нападне у било којем тренутку. Сваки пут када крене да се супротстави непријатељу, он бива поражен сатанским нападом на његово осећање. Може ли било ко да очекује победу над Сатаном, уколико прво није победио свој живот по осећању?

Према томе, духовна борба захтева став потпуне смрти према осећању и апсолутно поуздање у Бога. Само особа са таквим ставом може да се одупре и да не тражи друштво или човеково одобрење у борби против непријатеља. Само

ова врста хришћанина може да иде напред за време свих врста тескобних осећања. Он се уопште не брине за свој живот или смрт, него само мари за Божије вођство. Он се не препушта никаквој личној користи, жељи или чежњи. Он је себе већ предао смрти, и стога живи искључиво за Бога. Он Њега не оптужује нити га погрешно схвата зато што сматра да су сви Његови путеви обилни љубављу. То је врста човека који је у стању да стане на браник. Иако може да изгледа као да га је Бог напустио и да су га људи заборавили, он ипак држи свој војни положај. Он је молитвени ратник. Он побеђује Сатану.

Одмор

Пошто се са верником тако поступало, он сада може да започне живот по вери који је прави духовни живот. А онај који дође у овај положај ступа у живот почивања. Ватра крста је прождрела сваку његову похлепну тежњу. Он је коначно научио своју лекцију. Он увиђа да је само Божија воља драгоцена. Све остало, иако је по природи пожељно, није компатибилно са најузвишенијим Божијим животом. Сада се радује што се одрекао свега. Шта год Господ сматра неопходним да повуче, он радо дозвољава Његовој руци да то учини. Уздисање, жаљење и туговање који су настали из његовог некадашњег ишчекивања, тражења и борбе, данас су у потпуности ишчезли. Он увиђа да је највиши живот онај који се живи за Бога и који је послушан Његовој вољи. Иако је све изгубио, ипак је задовољан са испуњењем Божијег циља. Иако му ништа није преостало за уживање, ипак је понизан Божијим наредбама. Све док је Господ задовољан, он ни најмање не брине због онога што му се догађа. Он сада ужива савршени одмор; ништа споља више не може да га стимулише.

Божије дете сада живи по вољи која је сједињена са Господом. Његова воља, сада испуњена духовном снагом, способна је да управља његовом емоцијом. Његов живот је чврст, постојан, спокојан. Нестало је његово прећашње стање успона и падова. Упркос томе, ми не смемо да журимо са закључком да од сада више никада нећемо

бити управљани емоцијама, јер пре него што ступимо у само небо, такво безгрешно савршенство није могуће. Ипак, упоређујући своје садашње стање са својим бившим стањем, ово се заиста може описати као доживљавање одмора, бити утврђен и непрестано постојан. Он више не трпи ону непрестану збрку са којом се досада сусретао, иако понекад може још увек да буде узнемираван деловањем његове емоције. Због тога је будна молитва и даље неопходна. Стога пожуримо да и ово додамо: Немојте погрешно да разумете да оно што је речено значи да од сада и убудуће неће бити могуће да осећамо радост или тугу. Све док наш орган за емоције није уништен (никада неће ни бити), наше осећање ће и даље наставити да постоји. Још увек можемо да осетимо бол, таму, јаловост и тугу. Ипак, та страдања могу да продру само до нашег спољашњег човека, остављајући нашег унутрашњег човека нетакнутим. Због јасне поделе између духа и душе, извана наша душа може да буде узнемиравана и услед тога да пострада, али изнутра наш дух остаје смирен и сталожен као да се ништа није догодило.

Достизањем овог спокојног положаја верник ће установити да је обновљено све оно што је досада изгубио Господа ради. Он је добио Бога, и зато све што припада Богу припада и њему. Оно што је Господ раније повукао он сада то може како ваља да ужива у Њему. Разлог зашто га је Бог на почетку водио кроз многе жалости је тај што се његов душевни живот налазио иза свега, захтевајући и тражећи превише за *себе*, желећи чак и ствари које су биле ван Божије воље. Било је потребно да Бог ограничи овакво независно деловање. Сада када је изгубио себе – то јест свој природни живот – хришћанин је у стању да ужива у Божијем блаженству у оквиру његове дозвољене границе. До данас он није био квалификован да буде исправно повезан са Његовом радошћу. Од сада он може са захвалношћу да прихвата све што му се даје, зато што је већ нестала жеља да се нешто осигура за себе; он не подноси молбе неумерено за оно што му није дато.

Такво Божије дете је напредовало на чистом тлу. Тамо где постоји мешавина, тамо је нечистота. Библија сматра

нечистоту као нешто што је огавно. Пре него што неко стигне до овог тла без мешавине, он не може да изрази чист живот. Он живи за Бога, али живи и за себе; он воли Господа али воли и себе. Његова намера је усмерена према Богу, а истовремено циља на самоузвисивање, самоугађање, самоутеху. Такав живот је нечист живот. Он живи по вери, али такође живи и по осећањима, следи дух али исто тако следи и душу. Иако он заправо не задржава већи део за себе, ипак овај мањи део је довољан да његов живот учини нечистим. Чисто је само оно што је без мане; све што је помешано са страном материјом постаје нечисто.

Када је верник доживео практично поступање крста, он коначно стиже до правог живота. Све је за Бога и у Богу, и Бог је такође у свему. Ништа није за његово „ја“. Разапета је чак и најситнија жеља за угађањем себи. Самољубље је предато на смрт. Садашњи циљ постојања је само да се чини Божија воља. Све док је Он задовољан, ништа друго не вреди. Послушати Њега постаје једини животни циљ. Није важно како се човек осећа; важно је да је послушан Богу. То је прави живот. Иако му Бог пружа мир, утеху и блаженство, он не ужива у њима ради удовољавања својој жељи. Од сада он на све гледа Божијим оком. Његов душевни живот је прекинут и Господ му је дао чист, спокојан, прави и верујући духовни живот. Иако је Бог тај Који га уништава, Бог је подједнако и Онај који га изграђује. Уништено је оно што је душевно, а успостављено је оно што је духовно.

ДУХОВНИ ЧОВЕК

Књига Трећа

Вочман Ни

Духовни Човек

Књига Трећа

LSVTM
2020

Watchman Nee, *The Spiritual Man*
(New York: Christian Fellowship Publishers, Inc.
1968 & First reprinted as a Combined 3 vols-in-1 edition, 1977)
Copyright © 1968 Christian Fellowship Publishers, Inc.,
Translated and used by permission of the Publishers.

Сва права задржана.

Превео с енглеског
Милорад Ристић

Лекторисао и приредио
Драган Миленковић

LSVTM
2021

Садржај

Књига Трећа

Објашњење 482
ОСМИ ДЕО:
1. Разум – борбено поље 485
2. Феномен пасивног разума 508
3. Пут избављења 523
4. Закони разума 541
ДЕВЕТИ ДЕО:
1. Верникова воља 553
2. Пасивност и њене опасности 568
3. Верникова грешка 581
4. Пут ка слободи 599
ДЕСЕТИ ДЕО:
1. Верник и његово тело 617
2. Болест 635
3. Бог као живот тела 673
4. Победа над смрћу 690

Књига Прва - Садржај
Књига Друга - Садржај

Објашњење

Духовни човек је превод једине обимније књиге од Вочмана Нија. Док је писао ову књигу, он је сматрао да би ово дело могло бити његов последњи допринос цркви, иако је отада Бог по Својој милости другачије водио. Дуго након првог објављивања ове књиге на кинеском језику наш брат је изнео мишљење да је не би требало поново штампати; будући да она представља тако „савршено" разматрање теме овог дела. Прибојавао се да књига не постане читаоцима само приручник о начелима, а не и водич ка искуству. С обзиром на хитну потребу у данашње време међу Божијом децом за помоћ у вези са духовним животом и духовном борбом, и познавајући овог нашег брата као онога који је увек отворен за Божији пут и веома чезне за тим да служи Његовом народу са свим оним што му је Бог дао, дошли смо до закључка да би он несумњиво дозволио да се ова књига објави на енглеском језику. Отуда и овај превод.

Преводи Светог писма.[*] Ревидирана Стандардна Верзија Библије[†] коришћена је у целом тексту, осим ако није другачије назначено.[‡]

---

[*] Пошто је ова књига писана на кинеском, а затим преведена на енглески, библијски цитати су узети из енглеских превода Светог писма. Ми ћемо наравно користити преводе који су нама на располагању на српском, углавном осавремењени Даничићев превод Старог завета и Чарнићев превод Новог.

[†] The Revised Standard Version (RSV)

[‡] Додатни преводи који су коришћени означени су следећим скраћеницама:
Amplified - *Amplified Old Testament*
ASV - American Standard Version (1901)
AV - Authorized Version (King James)
Darby - J. N. Darby, *The Holy Scriptures, a New Translation*
Young's - Young's *Literal Translation*

Чулан[*] *(природни) и душеван*[†]. Придеви „чулан“ и „душеван“ коришћени су да пренесу изразито различита значења. „чулан“, како се овде користи односи се на одговарајуће, одређене, легитимне или природне особине, функције или изражавања човекове душе које је Створитељ од самог почетка одредио да душа јединствено поседује и манифестује. „Душеван“ се појављује на овим страницама да опише човека у целини који је управљан душним делом свога бића тако да цео његов живот преузима карактер и изражавање његове душе.

[*] soulical - eng.
[†] soulish - eng.

ОСМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – РАЗУМ

1

Разум – борбено поље

ЧОВЕКОВ разум је његов орган мисли. Његовим посредством он је опремљен да зна, мисли, замишља, памти и разуме. Човеков интелект, расуђивање, мудрост и оштроумност односе се на разум. Уопштено говорећи, разум је мозак. Разум је психолошки појам, док је мозак физиолошки појам. Човеков разум заузима огромно место у његовом животу, зато што његова мисао лако утиче на његово деловање.

Пре духовног препорођења

Према Библији, човеков разум је необичан по томе што представља борбено поље где се Сатана и његови зли духови супротстављају истини, а самим тим и вернику. То можемо да илуструјемо на следећи начин: Човекова воља и дух су као тврђава коју зли духови чезну да заузму. Човеков разум је отворено поље на којем се води битка за заузимање те тврђаве. Запазите како то апостол Павле описује: „Ми, додуше, живимо у телу, али се не боримо како тело хоће; јер оружје нашег војевања није људско, него је силно у Богу – да руши утврђења, те рушимо *мудровања*, и свако узвишавање које се диже против богопознања, и заробљавамо сваку *мисао* – за послушност Христу“ (2. Кор. 10:3-5). Он нам у почетку говори о бици – затим где се води та битка – и на крају са којим циљем се она води. Ова борба се искључиво односи на човеков разум. Апостол упоређује

човекова мудровања или расуђивања са непријатељским утврђењима. Он описује разум који је непријатељ узео под своје; стога се у њега мора продрети ратом. Он закључује да су многе бунтовничке мисли смештене у овим утврђењима и да их треба заробити за послушност Христу. Све ово нам јасно показује да је човеков разум поприште битке у којој се зли духови сукобљавају са Богом.

Свето писмо објашњава да је пре духовног препорођења „бог овога света ослепио њихове неверничке мисли, да не виде просвећење од еванђеља о слави Христовој, који је слика Божија“ (2. Кор. 4:4). Овај стих се подудара са оним о чему говори други малопре цитирани стих, тиме што овде објављује да Сатана контролише човеков разум тако што га заслепљује. Неки људи могу себе да сматрају изузетно мудрима у својој способности да износе многе аргументе против еванђеља; други могу да узму здраво за готово да је неверовање последица тупости схватања; али у оба случаја истина је у томе да је Сатана покрио очи човековог разума. Када га Сатана чврсто држи, човеков разум постаје „окорео“*; човек чини „вољу тела и помисли . . . (као) деца гнева“† и тако су „одлучени и непријатељи кроз помисли у злим делима“‡, јер „телесно мудровање непријатељство је Богу“§.

На основу ових одељака можемо јасно да видимо како су силе таме нарочито повезане са човековим разумом и како је он посебно подложан сатанском нападу. Што се тиче човекове воље, емоције и тела, силе зла су немоћне да учине било шта *непосредно*, уколико нису најпре тамо стекле неко упориште. Али са човековим разумом оне могу слободно да делују, а да испочетка не наговарају човека или пак да осигурају његов позив. Изгледа да је разум већ био у њиховом власништву. Приликом упоређивања људског разума са непријатељским упориштем изгледа да апостол подразумева да су Сатана и његови зли духови

* Еф. 2:3, Караџић
† Кол. 1:21, Караџић
‡ Рим. 8:7, Караџић
§ Рим. 8:7, Караџић

већ успоставили дубоку заједницу са људским разумом, да их на неки начин користе као своја утврђења у којима ће држати затворене своје заробљенике. Посредством човековог разума они намећу свој ауторитет, и посредством разума својих заробљеника преносе отровне мисли другима да би и они устали против Бога. Тешко је проценити колико светске филозофије, етике, знања, истраживања и науке потиче од сила таме. Али у једно смо сигурни: сви аргументи и поносне препреке против познавања Бога су непријатељска утврђења.

Да ли је чудно посматрати разум у тако блиској повезаности са злим силама? Зар није први грех који је човечанство починило било у тражењу познања добра и зла, и то на подстицај Сатане? Отуда је човеков разум посебно везан за Сатану. Када бисмо пажљиво проучили Свето писмо и посматрали искуства верника, открили бисмо да се сва комуникација између људских и сатанских сила одвија у органу мисли. Узмимо, на пример, искушење које долази од Сатане. Свако искушење којим он наводи човека бива представљено његовом *разуму.* Тачно је да Сатана често користи тело (плот) да би обезбедио човеков пристанак, па ипак приликом сваког мамљења непријатељ ствара неку врсту мисли којом би изазвао човека. Не можемо да раздвојимо искушење од мисли. Сва искушења нам се нуде у облику мисли. Пошто су мисли толико изложене сили таме, морамо да научимо како да их заштитимо.

Пре духовног препорођења човеков интелект га спречава у томе да схвати Бога. Потребна је Божија моћна сила да уништи човекове аргументе. Ово је дело које се мора догодити у тренутку новог рођења – и то се тада догађа у форми покајања. Изворна дефиниција покајања није ништа друго до „промена ума“. Човек је у свом разуму у непријатељству са Богом; стога Бог мора да промени човеков разум да би му дао живот. У свом необраћеном стању човек има помрачени разум; приликом свог духовног препорођења он пролази кроз драстичну промену. Будући да је био толико сједињен са ђаволом, од виталног је значаја

да човек прими од Бога промену ума пре него што може да прими ново срце.*

Након духовног препорођења

Али чак и након покајања, верников разум није потпуно ослобођен од Сатаниног додира. Као што је у претходним данима непријатељ деловао посредством разума, тако ће и данас деловати на исти начин. Павле је приликом писања *верницима* у Коринту рекао да се плаши „да – као што је змија својим лукавством преварила Еву – тако и *мисли* ваше да се не одврате од простодушности и чисте преданости Христу“ (2. Кор. 11:3). Апостол Павле исправно увиђа да као што бог овога света заслепљује разум неверника, да ће тако обманути и разум верника. Иако су спасени њихов мисаони живот још увек није обновљен; према томе, он остаје стратешко борбено поље. *Разум трпи жестоке нападе од сила таме – више од било којег другог човечијег органа.* Требало би да схватимо да сатански духови посебну пажњу усмеравају на наш разум и неумољиво га нападају – „као што је змија својим лукавством преварила Еву.“ Сатана није најпре напао Евино срце, него њену главу. Слично томе зли духови данас прво нападају нашу главу, а не наше срце да би нас одвратили од простодушности и чистоте према Христу. Они у потпуности разумеју како је то *најслабија* тачка читавог нашег бића, јер је служила као њихово утврђење и пре него што смо поверовали, које сада још није у потпуности срушено. Напад на разум је њихов најлакши начин да остваре свој циљ. Евино срце је било безгрешно а ипак је примила мисли које јој је Сатана предложио. Она је тако била заведена његовом обманом да је одбацила своје расуђивање и упала у непријатељску замку. Сходно томе нека верник буде опрезан у свом хвалисању да поседује честито и искрено срце, јер уколико не научи како да отера зле духове у свом разуму, и даље ће бити искушаван и обманут да изгуби сувереност своје воље.

---

* Дела 11:18

Павле наставља да нам говори одакле долази ова опасност: „Ако пак онај који вам долази проповеда другога Исуса, кога ми нисмо објавили, или ако примате другога духа, кога нисте од нас примили, или друго еванђеље, које нисте од нас примили“ (4. стих). Опасност за хришћанина јесте да му се убаци лажно учење у његов мисаони живот да би га одвратио од искрене и чисте преданости Христу. Ово су дела која „змија“ данас чини. Сатана се прерушио у анђела светлости да би водио вернике да се клањају својим интелектом неком Исусу који није Господ, да приме духа који није Свети Дух, и да помоћу њих објављују еванђеље другачије од еванђеља о Божијој милости. Павле каже да то није ништа друго него сатанина дела у разуму хришћанина. Противник ове „доктрине“ преноси у мисли, а затим их намеће хришћанину. Како је трагично да мало ко цени стварност ових активности! Заиста, мало ко би помислио да би ђаво могао људима да даје тако добре мисли!

Могуће је да дете Божије има нови живот и ново срце, али да буде без нове главе. Разум је код веома много верника још увек стари, иако је им је срце ново. Њихово срце је препуно љубави, док њиховој глави потпуно недостаје расуђивање. Колико су често намере срца крајње чисте, па ипак мисли у глави су конфузне. Након што је постао засићен мешавином свега, разуму недостаје најсигурнији елемент од свих, а то је духовни увид. Небројано много верника одиста воли сву децу Божију, али нажалост њихов мозак је препун свакојаких теорија, мишљења и циљева. Велики број Божије најбоље и највернije деце су веома ускогруди и пуни предрасуда. Она су већ одлучила о томе шта је истина и коју ће истину прихватити. Одбијају сваку другу истину јер се не слаже с њиховим унапред створеним мишљењем. Главе им нису онолико велике колико и њихово срце. Штавише, има и друге деце Божије чији разум не може да зачне никакву мисао. Без обзира на то колико су истина чули, они не могу ни да их се сете, ни да их ставе у праксу, ни да их пренесу другима. Сигурно је да су чули много тога, па ипак немају способности да изразе било шта од тога. Годинама су примали истине, али нимало од тога не могу да обезбеде за потребе других.

Можда се чак и хвале колико су пуни Светог Духа! Оно што ствара такве симптоме то је необновљени разум.

Човекова глава наноси штету људима више од човековог срца! Да су верници савладали то како да разликују обнову срца од обнове главе, не би починили грешку да верују у човека. Хришћани би требало да схвате да би чак и онај који одржава најинтимнију заједницу с Богом могао ипак несвесно да прихвата Сатанине предлоге у свом разуму, који последично представљају грешке у његовом понашању, речима и гледиштима! Осим јасног учења Библије, никакве људске речи нису у потпуности поуздане. Ми не смемо да живимо по човековим речима зато што се дивимо или поштујемо неког човека. Његов начин изражавања и понашање могу бити најсветији, али његова мисао можда није духовна. Стога, оно што ми проучавамо није његов говор и понашање, него његов *разум*. Да смо поверовали, због нечијег животног понашања, да је оно што духовни радник каже Божија истина, ми бисмо тада чинили човекову реч и понашање нашим мерилом уместо Библије. Прошлост је пренатрпана небројеним случајевима посвећених верника који су ширили јереси! Једноставно објашњење је да су им срца обновљена, али разум им је остао стари. Неоспорно ћемо признати да је живот важнији од знања. Заиста, оно прво је хиљаду пута важније него оно друго. Ипак, након извесног раста у животу, неопходно је тражити знање које долази из обновљеног разума. Требало би да увидимо колико је важно да срца и глава буду обновљени.

Ако хришћанинов разум није обновљен, његов живот ће бити неуравнотежен и ограничен. Рад постаје готово немогућ за њега. Популарно учење у данашње време истиче да би у хришћанском животу требало да постоји љубав, стрпљење, понизност и тако даље. Ове особине срца су веома значајне, пошто ништа друго не може да их замени. Упркос томе, можемо ли да гледамо на то као испуњавање свих наших потреба? Оне су важне, али нису свеобухватне. Подједнако је важно за човеков разум да буде обновљен, увећан и ојачан. У супротном ћемо бити сведоци неуравнотеженог живота. Многи сматрају да

духовни хришћани не би требало да имају здрав разум, као да су бољи тиме што су неразумнији. Међутим, осим чињенице да такви духовни верници живе мало боље од осталих, од њих нема неке друге корисности и не може им се поверити да раде нешто друго. Да будемо начисто с тим, ми не заговарамо овоземаљску мудрост и знање, зато што Божије откупљење не тражи да користимо наш некадашњи разум умрљан грехом. Али Бог жели да нам разум буде обновљен, као што је обновљен и наш дух. Бог жели да обнови наш мисаони живот до оног изванредног стања какво је имао онда када га је створио, да бисмо тако могли не само да прослављамо Бога својим понашањем, него да Га можемо прославиљати и својим размишљањем. Ко би могао да преброји многобројну Божију децу која због занемаривања свог разума, постају ограничена, тврдоглава и својеглава, а понекад штавише и укаљана. Они су лишени славе Божије. Господњи народ треба да зна да ако жели да живи изобилним животом да његов разум мора бити обновљен. Један од разлога зашто у данашње време Божијем царству недостају духовни радници је тај што превише људи не може ништа да предузме својом главом. Они занемарују да траже обнову након што су спасени и стога дозвољавају да њихов рад буде ометен. Библија изричито износи да морамо да се преображавамо „обнављањем свога ума“ (Рим. 12:2).

Разум под нападом злих духова

Ако пажљиво проучимо ментална искуства хришћанина, видећемо да он није само ускогрудан, него и да има у себи много других недостатака. На пример, његова глава је препуна разних врста неконтролисаних мисли, маштања, грешних слика, расејаности и конфузних идеја. Његово памћење може изненада да откаже; његова моћ концентрације може бити ослабљена; он може да буде опседнут предрасудама које потичу из непознатих извора; његове мисли могу бити ометане као да му је разум окован; или би могао да буде препун разузданих мисли које му се непрестано врте у глави. Хришћанин би могао да

буде немоћан да управља својим менталним животом и да га примора да буде послушан наредби његове воље. Он заборавља безброј великих и малих ствари. Он спроводи многе непримерене радње, не знајући зашто и без испитивања разлога. Физички он је сасвим здрав, али ментално не разуме смисао ових симптома. Данас се много верника среће са таквим менталним потешкоћама, али они не знају зашто је то тако.

Ако човек открије да манифестује горепоменуте симптоме, он мора да провери неколико ствари да би утврдио и њихово порекло. Потребно је само да себи постави неколико питања: Ко контролише мој разум? Ја? Ако је тако, зашто не могу сада да га контролишем? Да ли је Бог тај који управља мојим разумом? Међутим, према библијском начелу Бог никада не управља разумом уместо човека. (Касније ћемо опширније говорити о овом начелу). Ако ни ја ни Бог нисмо ти који управљају менталним животом, ко онда контролише тај живот? Очигледно је да су силе таме те које подстичу ове менталне симптоме. Дакле, кад год дете Божије примети да више није у стању да контролише разум, оно би требало одмах да схвати да је непријатељ тај који управља њиме.

Једна чињеница коју увек морамо да имамо на уму је следећа: Човек поседује слободну вољу. Божија намера је да човек контролише самога себе. Човек има ауторитет да управља сваким својим природним даром; према томе, требало би да његови ментални процеси буду подложни сили његове воље. Хришћанин би требало овако да се испита: Јесу ли то *моје* мисли? Да ли сам *ја* тај који мислим? Ако ја нисам тај који мисли, онда мора да је зли дух тај који је у стању да делује у човековом разуму. Будући да ја нисам тај који размишља (а мој разум обично следи моју вољу), тада мисли које тренутно настају у мојој глави не могу бити моје, него потичу од неке друге „особе“ која користи способност мога разума против моје воље. Тај човек би требало да зна да у случају да није имао намеру да размишља, а да ипак постоје мисли које настају у његовој глави, он мора да закључи да то није од њега, него од злог духа.

Да би утврдио да ли нека замисао потиче од њега или од злог духа, хришћанин би требало да уочи како је она настала. Ако је у почетку његов ментални склоп мирољубив и сталожен те функционише нормално и природно у складу са околностима у којима се налази, али изненадна помисао или комплетна замисао (нема везе са тренутним околностима или послом којим се бави) бљесне у његовом мозгу, таква неумерена и муњевита мисао је највероватније деловање злих духова. Они покушавају да убаце своје мисли у верникову главу и тако га наводе да их прихвати као своје. Неоспорно је то да је мишљење које зли духови уводе у човеков разум нешто о чему он тренутно није размишљао и нешто што не следи смер његовог размишљања. То је нешто потпуно „ново" – нешто о чему никада није размишљао у себи. То је настало нагло и само по себи. Када неко стекне такву врсту мисли, добро је да се запита следеће: Да ли ја заиста мислим на *овај* начин? Да ли сам стварно *ја* тај који мислим? Да ли ја желим да размишљам на овај начин? Или је то нешто што се једноставно активира у мом разуму само од себе? Божије дете би требало да одреди да ли је он тај који обавља размишљање. Ако ова замисао није потекла од њега, него напротив он јој се противи, па ипак она остаје у његовој глави, онда он може да претпостави да та мисао потиче од непријатеља. Свака мисао за коју човек одлучи да о њој не размишља и свака мисао која се супротставља човечијој вољи не потиче од човека, него долази споља.

Такође, често нечији мозак обилује разноврсним замислима које је он немоћан да заустави. Глава му је попут неке справе за размишљање којом управља нека спољашња сила; наставља да мисли али је немоћан да престане. Верник може више пута да протресе своју главу, али ипак не може да се ослободи мисли у свом разуму. Оне му долазе у таласима, навиру му и дању и ноћу. Не постоји начин да их прекине. Он није свестан да то није ништа друго до активност злог духа. Требало би да разуме каква је то „мисао". То је нешто што његов *разум схвата*. Али у случају ових неукротивих мисли, не ради се о томе да његов разум нешто схвата, него да *нешто чврсто држи његов разум*. У природном следу

догађаја, разум је тај који мисли о стварима; дакле, ове ствари присиљавају разум да мисли. Особа често жели да остави по страни неку ствар, али нека спољашња сила га стално подсећа на то, не дозвољавајући му да то заборави и приморава га да и даље размишља о томе. Ово је чин злих духова.

Укратко, требало би да истражимо сваки *неприродни* симптом. Поред природног узрока као што је болест, сви остали неприродни показатељи имају свој извор у злим духовима. Бог се никада не меша у деловање човекових природних способности; Он никада не меша Своју мисао са човековом мишљу, нити нагло ограничава или уништава функционисање човековог интелекта. Муњевити престанак сваког размишљања као да је мозак постао вакуум, изненадно убавицање мисли која је у потпуној супротности са тренутним смером у разуму, нагли прекид памћења као да се жица прекинула, остављајући разум паралисаним; све ово су резултати деловања непријатеља. Будући да је зли дух зграбио орган мисли, он је у стању или да га натера да престане да функционише, или да му попуштањем стиска дозволи да поново ради. Морамо да препознамо да природни узроци могу да произведу само природне симптоме. Бљесак мисли или губитак памћења потпуно су изван способности или контроле наше воље и у супротности су са природним узроком и последицом: стога мора да су побуђене натприродним злим силама.

Павла у свом писму Ефесцима пише о „духу који сада дејствује у синовима непокорности“ (Еф. 2:2). Веома је важно да знамо да силе таме не делују само споља, него и у човеку. Када људи делују они то највише чине својим речима, гестовима или покретима тела; међутим, зли духови могу да раде са свим тим па чак и више од тога. Они могу да делују споља на исти начин као што и човек делује, али могу да раде и изнутра. То значи да се они могу угурати у човеков мисаони живот и тамо да делују. Човек није способан да то учини: он није у стању да уђе у главу другог човека, препредено износећи многе сугестије и правећи збрку око питања о пореклу мисли; али зли духови то могу да учине. Они поседују способност комуникације

коју човек нема. Они у почетку делују у човековом разуму, а затим допиру до његове емоције, јер су разум и емоција уско повезани; или они прво делују у разуму и одатле стижу до човекове воље, јер су разум и воља такође најинтимније повезани. Начин на који ти непријатељски духови делују јесте да тајно усаде у човековој глави мишљења у којима уживају како би остварили свој циљ, или, обрнуто, они блокирају мисли које им се не свиђају па човек не може да о њима размишља. Библија јасно указује на то да су силе таме способне да човеку дају замисли и да их краду од њега. „Кад је већ ђаво убацио мисао у срце Јуде Симонова, Искариотског, да га изда“ (Јован 13:2). То показује да Сатана може да убаци своју мисао у човеков разум. „После долази ђаво и узима реч из њиховог срца“ (Лука 8:12). Ово сведочи да Сатана уклања било коју реч коју човек треба да упамти и доводи га до тога да све заборави. Ова два стиха откривају двоструко деловање злих духова на човеков разум, или да нешто додају или да нешто одузму од његовог разума.

Узроци напада злих духова

Зашто је хришћанинов ментални живот толико салетан од стране злих духова? На ово се може одговорити у једној реченици: Верници пружају злим духовима (или ђаволу) прилику за нападање. Нека сви јасно схвате да је могуће да ђаво нападне нечији разум. То потврђује искуство многих верника. А област коју он првенствено напада то је способност размишљања, јер она има посебну склоност према злим духовима. Она је или делимично или у потпуности склизнула испод човекове власти и дошла под њихову управу. Према томе, те силе могу да укључују или искључују нечије мисли у складу са *њиховим* жељама, потпуно занемарујући мишљење њихове жртве. Иако је глава још увек привржена вернику, његову власт над њом је преузео неко други. Без обзира на то колико опсежно би он могао да протестује, мало тога може да се исправи. Где год неко пружи прилику злим духовима, он више не може да следи своју вољу, него мора да буде послушан туђој. Кад им попушта у свом разуму, он одмах губи своју власт над

њим. Ово такође говори о чињеници да је његов ментални склоп сада окупиран злим духовима. Да га нису напали зли духови његова воља би и даље све контролисала; он би могао да размишља или да престане да размишља онако како он то жели без икаквих потешкоћа.

Због ове сличности између разума и злих духова, хришћанин им често уступа место. Стечено тле пружа овим силама власт да делују неометано у верниковој глави. Ипак, будимо свесни овога: човеков разум припада човеку; без његове дозволе непријатељ би био немоћан да га користи. Осим ако човек *добровољно* (свесно или несвесно) преда свој разум злим духовима, они немају никаква права да насрћу на човекову слободу. То не значи да нас ове злонамерне силе никада неће доводити у искушење у нашој мисли (то је неизбежно у овом животу), али то значи да пошто применимо своју вољу да бисмо се супротставили примамљивој мисли, да ће се она одмах обуставити. Недостатак многих данашњих хришћана је у томе што се мисао наставља, иако се они често опиру својом вољом. То не би требало да буде тако. То је сигуран показатељ да зли духови делују.

Најважнији чинилац у вези са њиховим злим деловањем је да им се дâ *тло.* Они не могу да делују без одговарајућег упоришта. Количина њиховог деловања зависи од количине простора који им је дан. У органу своје мисли хришћанин обезбеђује територију злим духовима и отуда ови делују. Уопштено говорећи, постоји шест врста тла у разуму која се могу уступити непријатељу. Сада ћемо их појединачно детаљније размотрити.

1) Необновљени разум. Тело непрекидно пружа основе за деловања непријатеља. Ако човеков разум није обновљен након што је његов дух једном духовно препорођен, он ће велики део територије изложити сплеткама злог духа. Иако се многим верницима њихов начин мишљења променио у време покајања, ипак очи њиховог срца које је Сатана некада заслепио још увек нису у потпуности просветљене и још увек могу бити покривене у многим областима. Ови затамњени ћошкови су стари оперативни центри злих

духова; иако су веома ометени, они нису уклоњени и тако настављају да пружају основу за деловање невидљивих злих најезди.

Ђаволе војске су најопрезније у прикривању својих деловања. Уколико хришћанин остане телесан, оне ће га наговарати мислима које се по свему судећи слажу са његовим темпераментом и мером, наводећи га да верује да су оне природна последица његовог размишљања. Свесни тога да овај необновљени разум представља њихову најбољу радионицу, непријатељске снаге користе сваку вештину да верника задрже у незнању или да га спрече да тражи обнову свог разума. Попуштање овом тлу прилично је често међу хришћанима. Да је ово једина врста тла које се одричу, они не би јаче пострадали у свом интелекту и памћењу; али постоје и друге врсте тла.

2) Неисправан разум. Сви греси пружају тло противнику. Ако дете Божије негује грех у свом срцу, оно уступа свој разум на коришћење сатанским духовима. Будући да сви греси потичу од мрачних сила, он је беспомоћан да се одупре тим силама које се крију иза било каквих грехова које он допушта да се настављају у његовом разуму. Све док грешне мисли остају у срцу, управо толико дуго делују и зли духови. Све нечисте, поносне, нељубазне и неправедне замисли пружају основу за деловање тим духовима. Једном када Божије дете дозволи да у њему остане такво мишљење, теже је да му одоли наредног пута када се оно опет појави, зато што су силе таме већ обезбедиле место у његовом разуму.

Поред грешних мисли постоје многе друге погрешне мисли које пружају непријатељу основу за деловање. Сатанске војске ће често представити неку замисао у верниковој глави. Ако је он прихвати, онда ће то мишљење стећи упориште у његовом разуму. Свака недоказана теорија, безначајна замисао, непозната мисао, реч која се случајно ухватила за уво, или нехотично прочитани ред – све то пружа тло непријатељу као будуће место за деловања. Противник може толико да испуни човека предрасудама да би га преварио у супротстављању Божијој истини и тако прихвати многе јереси.

3) Погрешно схватање Божије истине. Господњи народ је ретко свестан тога да сваки пут када прихвате лаж од злих духова да тиме прибављају непријатељу ново тло. Уколико би Божији следбеници погрешно разумели или погрешно тумачили да је оно што су зли духови извршили на њиховим телима, околностима или делима, природно или пак проузроковано њиховим сопственим „ја“ они им тиме препуштају драгоцену територију за ширење опаких дела. Прихваћена лаж сачињава тло за даље деловање од стране сатанских елемената. Приликом погрешног схватања да су ове појаве последице њиховог сопственог „ја“, они несвесно дозвољавају да те ствари остану у њиховом животу. Иако је то одобрење добијено на превару, оно ипак пружа довољно упориште за деловање злих духова.

С друге стране, многи хришћани погрешно схватају Божије истине. Будући да нису упознати са правим значењем заједничке смрти са Христом, посвећења, деловања Светога Духа и тако даље, они у својим срцима рађају одређена тумачења тих истина и као последица тога наносе себи штету. Искористивши прилику, зли духови преносе верницима исто оно што су погрешно разумели и погрешно протумачили о Божијим истинама. Они лукаво кују планове у складу са верниковим погрешним схватањем. Човек сматра да је ствар од Бога, несвестан да се ради о кривотворењу злих духова и да је заснована на његовом погрешном схватању.

4) Прихватање сугестија. Многобројне су сугестије које сатанске војске усађују у хришћанинов разум, нарочито замисли које се тичу његових околности и будућности. Они уживају да му пророкују, предвиђајући шта ће бити са њим и шта ће му се догодити. Ако није свестан извора таквих предвиђања и дозволи им да бораве у његовом разуму, зли духови ће у одговарајуће време радити у његовом окружењу да би навели да се догађаји одвијају онако како су и проречени. Можда верник већ може да очекује да то буде тако, а да није ни свестан да је све уређено од стране непријатељских сила. Ове непријатељске силе само

стављају њихову замисао у форму пророчанства, а затим је усађују у његову главу да би видели да ли ће је прихватити или ће је одбацити. Ако верникова воља не приговори, па чак и одобрава то пророчанство, зли духови су стекли упориште за извршавање онога што су му предложили. Испуњавање речи врачара у потпуности се заснива на овом начелу.

Повремено противник убацује пророчки начин изражавања које се тиче хришћаниновог тела, као што је предвиђање његове слабости или болести. Ако прихвати ову мисао он ће бити стварно болестан и слаб. Он мисли да је стварно болестан. Они са научним знањем закључују да је то психолошка болест, али они са духовним увидом боље знају да је то само због тога што је особа примила сугестију од злог духа и стога је омогућила оном другом да измисли ову ситуацију. Колико је такозваних природних и психолошких болести које су у ствари сплеткарење злих духова. Када хришћанин не одбија мисли које потичу од злих духова, он им пружа основу за деловање.

5) Празан разум. Бог ствара човека са разумом који овај треба да користи – „који слуша реч и разуме“ (Мат. 13:23). Бог жели да човек разуме Његову Реч помоћу интелекта, одакле се допире до емоције, воље и духа. Стога је проницљив ум препрека раду злонамерних духова. Један од њихових највећих циљева је да доведу човеков разум у празно стање. Празнина подразумева унутрашњу испражњеност, успостављање правог вакуума. Непријатељске силе користе или обману или силу да преобразе хришћанинов ментални склоп у празно биће. Они схватају да док му је глава празна он не може да размишља. Одузето му је свако расуђивање и осећај, и прихватиће свако њихово учење, без обзира на његову природу или последицу.

Хришћанин би требало да вежба свој разум, јер његово увежбавање представља огромну сметњу злим духовима тако да су они приморани да уложе сву своју снагу да би му га испразнили. Само када његов разум нормално функционише, хришћанин је способан да *разазна* неразумна натприродна откривења и разне усађене сугестије и да препозна њихове стране изворе. Празан

разум пружа упориште злом противнику. Сва откривења и појмови прихваћени од стране празне главе потичу из непријатељских извора. Ако се хришћанин ни у једном тренутку не би бавио својим органом за размишљање, увидеће колико су они жељни да му помогну да размишља!

6) Пасиван разум. Уопштено говорећи, празан разум се не разликује много од пасивног разума. Строго узевши, празна глава значи не користити је, док пасивна глава значи чекати неку спољашњу силу да је активира. Ово друго је корак даље од оног првог. Пасивност је уздржавање од кретања по себи и уместо тога дозволити спољашњим елементима да покрену човека. Пасивни мозак не размишља сам по себи, али омогућава страној сили да размишља уместо њега. Пасивност своди човека на машину.

Пасивно стање је најповољније за зле духове јер им нуди прилику да заузму верникову вољу и тело. Као што се помрачени разум лако обмањује пошто не зна шта ради и где иде, упркос томе и пасиван разум је склон нападима јер нема никакве осетљивости. Ако неко дозволи својој глави да престане да размишља, истражује и одлучује, и да више не проверава своје искуство и поступке према Библији, он практично позива Сатану да нападне његов разум и да га обмане.

У жељи да следе вођство Светога Духа многи Господњи људи сматрају да нема потребе да процењују, истражују и просуђују помоћу Библије све мисли које на изглед долазе од Бога. Они сматрају да бити вођен Духом значи бити мртав себи и послушати свако мишљење и нагон свога мозга. Они нарочито следе замисли које настају после молитве; стога припремају свој разум тако да буде пасиван током и после молитве. Они заустављају своје сопствене мисли и остале своје менталне активности да би на тај начин били спремни да приме „Божије мисли“. А резултат тога је да без икаквог разлога постају крути и тврдоглави, чинећи многе грубе, упорне и ирационалне ствари. Они не знају да: 1) молитва неће преобразити наше мисли у побожне мисли; 2) да чекати на божанске мисли током и после

молитве значи позивати кривотворења злих духова; и 3) да је Божије вођство у интуицији духа, а не у разуму душе. Приличан број верника – који не знају Божију вољу, да Он не жели да човек буде пасиван, него да активно сарађује са Њим – проводе време увежбавајући се да имају пасиван разум. Они себе наводе да не мисле да би поседовали Божије мисли. Како не могу да разумеју да ако они сами не користе свој мозак, ни Бог га неће користити нити ће пак ставити Своје мисли у њега. Божије начело је да људи својом вољом контролишу читаву особу и да раде заједно са Њим. Само ђаво би искористио прилику код пасивног разума и одузео му контролу од људи. Бог никада није хтео да људи приме Његово откривење попут робота; само непријатељски духови желе да то тако буде. Сва пасивност им иде у прилог, јер они радо користе неразумност и пасивност Божијег народа да делују у њиховом разуму.

Пасивност

Било које тло које је икада било препуштено злим духовима позива их да тамо раде. Од ових тла најопасније је пасивност. Пасивност одражава став воље која за узврат представља целокупно биће. Пасивност обезбеђује слободу злим елементима да делују, иако они то обично раде тако што се скривају, покушавајући да обману вернике. Узрок пасивности је хришћаниново незнање. Он погрешно схвата улогу интелекта у духовном животу. Он мисли превише о томе, али истовремено и премало. Отуда он дозвољава да његова моћ расуђивања западне у стање инертности и прихвата сваку мисао која произлази из тог пасивног стања. Стога је неопходно да јасно схватимо како Бог води.

Пасивност разума настаје услед погрешног схватања о томе шта значи посвећење и послушност Светом Духу. Многи узимају здраво за готово да мисли у њиховој глави ометају њихов духовни живот. Они не схватају да је мозак тај који престаје да делује или који делује хаотично да би ометао духовни живот, док онај мозак који правилно делује није само користан, него је и неопходан. Само овакав разум

може да сарађује са Богом. Као што је раније наглашено, уобичајени пут вођства је у интуицији духа, а не у разуму. Разумевање овог начела је веома неопходно и никада га не треба заборавити. Верник мора да следи откривење у својој интуицији, а не мисао у својој глави. Онај који обраћа пажњу на разум живи по телу и због тога је заведен. Међутим, ми нисмо рекли да је разум потпуно бескористан, да он чак не врши ни другоразредну улогу. Истина, ми правимо тешку грешку ако уздижемо разум као орган за директно заједништво са Богом и за примање откривења од Њега; па ипак он *има* улогу која му је додељена. Та улога се састоји у томе да *помогне* интуицији. Да, посредством ње спознајемо Божију вољу, али поред тога потребно нам је да разум испита наше унутрашње чуло да утврди да ли је то из наше интуиције или је то кривотворење наших емоција, да ли је то од Бога или није и слаже ли се са Речју. Ми знамо посредством интуиције; а доказујемо посредством разума. Како нам је лако да погрешимо! Без асистенције разума тешко ће нам бити да одлучимо шта је изворно од Бога.

У нормалном процесу вођства потребан је и разум. Иако је вођство интуиције често сасвим супротно расуђивању, ипак морамо да користимо главу, додуше не због тога да бисмо расправљали са интуицијом, него да бисмо испитали да ли је та ствар заиста од Бога. Интуиција врло брзо схвата Божију вољу; међутим, потребно је време да мозак испита и докаже да ли је оно што схватамо заиста од наше интуиције и Светога Духа. Ако је то од Бога, наша интуиција ће одражавати још тачније осећање док је под испитивањем, чинећи на тај начин у нама јачу веру него раније да је нешто заиста од Бога. Увежбавање интелекта на овај начин – само у погледу *испитивања* – корисно је и исправно. Али ако би ово осећање било од телесне мисли и осећања, тада ће у процесу испитивања наша савест подићи свој глас противљења. Сходно томе, испитивање нашим разумом да бисмо *схватили* да ли је нешто од Бога или није, неће правити сметње него ће напротив дати прилику интуицији да се докаже. Ако је од интуиције, зашто би се онда плашила испитивања разума? С друге стране, оно

што се боји испитивања вероватно долази од човековог „ја“. Глава никада не би требало да усмерава или води, али је неоспорно потребно да се испита аутентичност вођства.

Такво учење је у сагласности са Светим писмом: „Не будите неразумни, него разумејте шта је воља Господња“ и „истражујте шта је Господу угодно“ (Еф. 5:17, 10). Деловање разума не може да се остави неискоришћено по страни. Бог не уништава различите компоненте човечије душе; Он их најпре обнавља а затим их користи. Бог жели да Његово дете зна шта ради када је послушно. Он не жели безосећајно, слепо следбеништво. Његова воља никада није да човек следи оно што чује или осећа са збуњеним разумом, несвестан онога о чему се ради; нити је икада Његов начин да користи било који део човечијег тела без његовог разумевања и пристанка. Божија намера је да хришћанин схвати Његову вољу и свесно ангажује различите делове свога тела ради послушности Богу. Лења особа је та која одбија да сноси одговорност, јер она очекује да ће је Бог делимично или потпуно покренути само из пасивног стања. Међутим, Бог жели да човек активно испитује шта је Његова воља и да затим спроводи своју сопствену вољу да би послушао Бога. Богу је потребно складно деловање интуиције и свести.

Ипак верник, не препознајући то као Божији уобичајени начин вођења, *може* да дозволи да склизне у пасивност. Он може да очекује да ће Бог улити Своју вољу у његову мисао; он слепо следи целокупно натприродно вођство не користећи своју интелигенцију да испита да ли је то од Бога. Он штавише чека на Њега да користи делове његовог тела изван области његове свести; то јест, он не користи свој разум да би разумео, или вољу да би извршио у свом телу оно што је Божија воља. Последица таквог незнања је инвазија непријатеља, јер је пасивност услов за овакву појаву. (То ћемо детаљније разрадити на другом месту). Ако човек не користи своју интелигенцију, ни Бог је неће користити, јер би то било противно начелу Божијег деловања. Међутим, зли духови ће то учинити; они се никада не устручавају да искористе прилику да користе човеков разум. Стога је најнеразумније за човека да дозволи да његов разум потоне

у стање пасивности зато што су непријатељски духови у рату и траже било кога да прождеру.

Позабавимо се корак даље овим питањем пасивности као условом за деловање злих духова. Свесни смо једне врсте људи који посебно уживају у комуницирању са тим духовима. Људи обично не желе да буду запоседнути демонима, али ова посебна врста људи жуди за таквим запоседањем. То су врачари, видовњаци, медијуми, некроманти*. Посматрајући тачно узрок њихове запоседнутости можемо да разумемо начело о демонској запоседнутости. Ти људи нам кажу да у циљу да се буде запоседнут оним што они називају боговима (који су заправо демони), њихова воља не сме да пружа никакав отпор, већ мора да буде наклоњена прихватању свега онога што им дође у тело. Да би учинили своју вољу потпуно пасивном, њихов разум најпре мора да се сведе на празнину. Празан мозак доводи до пасивне воље. Ова два елемента су основни предуслов за демонску запоседнутост. Отуда некромант који чека да његов „бог“ сиђе на њега развеже своју косу и непрекидно тресе главом све док му се не смути и разум престане да делује. Пошто му се разум испразни, његова воља природно постане непокретна. Тада несвесно усне почињу да му подрхтавају, тело постепено да му се тресе, и убрзо се његов „бог“ спушта на њега. Ово је један од начина да се постане запоседнут. Иако могу постојати и други начини, начело за сваког спиритисту је исто: постићи пасивност воље посредством празног разума; јер се сви спиритисти слажу да када духови или демони силазе на њих њихова глава више не може да размишља и њихова воља више не може да делује. Они нису запоседнути све док се не постигне ово стање празног разума и интертне воље.

Данашњи такозвани научни хипнотизам и религиозна јога који омогућавају људима да поседују моћ телепатије, исцељења и преображења у стварности су засновани на ова два начела. Користећи аргумент да одређене методе могу бити од користи човечанству, припадници ове групе

---

* *некромант* – онај који призива духове да би од њих дознао оно што је било и што ће бити, волшебник, призивач духова умрлих.

који изводе овакве вештине као што су фокусирање нечије пажње, седење у тишини, размишљање и медитирање, заправо користе ова средства да сведу свој разум на празно стање и своју вољу у пасивност тако да позову натприродне духове или демоне који ће им пружити многа дивна искуства. Наша намера није да овде истражујемо да ли ти људи схватају да призивају зле духове да им дођу; ми само желимо да напоменемо да они испуњавају услове за запоседнутост демонима. Последица је озбиљна. Они ће можда касније постати свесни чињенице да оно што су прижељкивали да су заиста зли духови.

Ми овде не намеравамо да у потпуности разматрамо овај предмет. Него једноставно желимо да упознамо Господњу децу са начелима која се налазе иза практиковања црне магије: а то су *празни и пасивни разум и воља*. Зли духови су пресрећни ако су присутни ови услови, јер они одмах могу да започну своје мрачно дело.

Добро је да сваки хришћанин увек има на уму једну основну и пресудно важну разлику између деловања злих духова и деловања Светога Духа. Свети Дух делује када човек испуњава *Његове* услове за деловање, док зли духови делују када човек испуњава *њихове* услове за деловање. Ако човек, иако наизглед тражи Светога Духа, испуњава услове да зли духови делују, Божији Дух никада неће деловати. Зли духови неуморно чекају прилику да би деловали. Ако би неко био неспособан да разликује шта је заиста од Бога од онога што је лажно, он би требало да постави себи само једно питање: у каквом је стању био када је први пут доживео такве феномене? Ако је испунио предуслове за деловање Светога Духа, онда то мора да је од Бога; али ако је испунио неопходне услове да зли духови делују, онда је зли дух тај са којим се сусрео. Ми не одбацујемо сваку натприродну појаву; оно што ми једноставно и искрено желимо то је да раздвојимо оно што је од Бога од онога што је од Сатане.

Основна разлика између услова за деловање Светога Духа и злих духова може да се сведе на следећи начин:

1) Сва натприродна откривења, визије или друге чудне појаве које захтевају *потпуни престанак функције разума*, или су добијене тек пошто је он престао да делује, нису од Бога.

2) Све визије које потичу од Светога Духа дају се када је верников разум потпуно активан. Потребно је активно ангажовање различитих функција разума да би се схватиле ове визије. Напори злих духова следе потпуно супротан курс.

3) Све што потиче од Бога слаже се са Божијом природом и Библијом.

Занемаримо спољашњи облик – то може отворено да се индентификује као ђаволско или се може прерушити у божанско (такви су заиста термини који су наведени) – и једноставно се распитајмо о каквом се начелу ради. Ми морамо да препознамо да свако натприродно откривење од сила таме захтева престанак функције разума; али да све што долази од Бога дозвољава његовој способности и функцији да настави као и обично без икаквих сметњи. И визија коју су Израиљци имали на гори Синај забележена у Старом завету и визија коју је Петар видео у Јопи, која је поменута у Новом завету, потврђују да су ти људи у потпуности користили своју главу.

Испитујући сваки случај у Новом завету где је извештавано о Божијем натприродном откривењу, налазимо да сви они који доживе откривење то чине са својим разумом који функционише, и са способношћу да *контролишу себе* и користе било који део свога тела. Али лажна натприродна откривења углавном захтевају да разум примаоца буде потпуно или делимично *пасиван*, док прималац више не може да користи делове свог тела, ни делимично ни *у целини*. Ово представља темељну супротност између онога што је од Бога и онога што је од ђавола. На пример, тамо где се то односи на говор у језицима, говорници имају и контролу и свест о себи. На дан Педесетнице Петар је могао да *чује*

ругање народа и да им *одговори*, доказујући да он и његове колеге нису били пијани, него да су били испуњени Светим Духом (Дела 2). Они који су у цркви у Коринту говорили у језицима могли су се свести на два или три; затим, могли су да *контролишу* себе да говоре, а ако није било тумачења могли су да *ћуте* (1. Кор. 14). Сви су задржали своју свест и могли су да се обуздају. То је зато што се „пророчки духови покоравају . . . пророцима“ (1. Кор. 14:32). Али у кривотвореном искуству, духови обично захтевају да им се пророци покоравају. Овде можемо да видимо шта је од Бога, а шта је од ђавола.

Подробно смо писали о томе како да разликујемо *посебне* појаве које даје Свети Дух и оне које дају зли духови. Закључићемо кратким разматрањем тога како се оне разликују у *обичним* приликама. Илустроваћу то само коришћењем примера о Божијем вођству. Дакле, требало би имати на уму да Свети Дух жели да будемо *просветљени* и да *знамо* (Еф. 1:17-18). Божији Дух никада не третира људе као марионете, и не позива их да Га следе без икакве свести. Он чак не тражи од њих да на тај начин чине добро. Он обично изражава Своју мисао у дубини човековог бића, у његовом духу. Отуда Његово вођство никада није збуњујуће, нејасно, загонетно или присилно. Али са злим духовима није тако. Запазите само како они делују: 1) Њихова мисао увек упада споља, улазећи пре свега посредством разума. То не долази из најдубљег дела човековог бића, то није откривење у интуицији, него је то ментална мисао која блесне. 2) Њихова мисао присиљава, притиска и приморава човека да одмах предузме акцију. Она никада не даје човеку времена да размисли, размотри или испита. 3) Она збуњује и парализује човеков разум тако да више не може да размишља.

Сходно томе, можемо да видимо да у свим дешавањима у верниковом животу, било у посебним или у обичним, све што потиче од злих духова одузима правилно функционисање из његовог разума. Међутим, Свети Дух то никада не чини.

ОСМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – РАЗУМ

2

Феномен пасивног разума

За велико је жаљење то што су многи хришћани, несвесни основне разлике између деловања злих духова и деловања Светог Духа. Подсвесно су дозволили непријатељу да уђе и окупира њихов разум. Дотакнимо се укратко феномена разума под нападом злих духова.

Изненадне мисли

Пошто је нечији разум потонуо у пасивност, он ће примити многе мисли које су убачене споља, мишљења која су нечиста, богохулна или конфузна. Такве мисли једна за другом пролазе кроз његов разум. Иако човек одлучује да их одбаци, он је немоћан да их заустави или да промени смер свог размишљања. Његов разум је попут машине која се бесконачно креће. Кад једном крене не може да се заустави. Без обзира на то да ли се он противи својом вољом, ипак те мисли не може да избаци из своје главе. Замисли које су супротне верниковој вољи дају зли духови.

Понекад те замисли бљесну у човековом мозгу попут муње. Оне му омогућују да разуме или да открије посебне ствари. Оне могу доћи у форми сугестије, подстичући га да учини ово или оно. Често изгледа као да потичу од самог човека, али након пажљивог испитивања он *зна* да их није започео; оне су само дела злих духова у пасивном разуму. Божије дете би требало да се одупре изненадним мислима које захтевају његово деловање, зато што не потичу од

Светога Духа. И ако их послуша, схватиће колико су безвредне.

Знамо да се у овим последњим временима зли духови посебно укључују у многа учења (1. Тим. 4:1). Господњи људи би требало да се чувају од таквих учења која су дата пасивном разуму. Мало је оних који мисле да су добили ново светло када су истраживали Писма и да разумеју ствари које њихови претходници нису разумели. Те особе би требало да буду веома опрезне, јер често за време дубоког размишљања зле силе претачу своје замисле у човека, или неприметно мешају неке од *њихових* мисли са његовим мислима. Несвесни могућности прихватања учења злих духова у свом разуму, хришћани претпостављају да све што им изненада сине док су медитирали јесте њихово *сопствено* ново откриће вере. Они пишу и проповедају те идеје као плодове *свог* истраживања. Пошто су чули или прочитали та учења, људи се диве оштроумности тих хришћана. Али схватају ли они да многа од тих учења у стварности потичу из ждрела бездана? Различита кривоверја, бројна такозвана „духовна учења", различита тумачења Речи која цепају Христову цркву потичу од ових мушевитих мисли током проучавања Писма. Не би требало да будемо одушевљени тиме колико би такво изненадно просветљење могло бити запањујуће; него би радије требало да се питамо одакле је дошло то светло? Да ли га је открио Свети Дух у нашој интуицији? Да ли је то настало из нашег сопственог размишљања? Или су те замисли подстакнуте од стране злих духова?

Ако нечији разум буде пасиван, непријатељу ће бити лако да убаци бесмислене идеје у њега, на пример, говорећи му: „Ти си Божија посебна посуда" или „твоје дело ће уздрмати цео свет". Или „ти си много духовнији од осталих" или „требало би да кренеш другим смером" или „Бог ће ти ускоро отворити широка врата за проповедање". Или „требало би да искорачиш да живиш вером" или „твоја духовна корисност је неограничена." Опојне мисли попут ових разоружавају сву верникову будност. Он данонoћно напредује од тих замисли – маштајући о томе колико је значајан и величанствен. Не користећи разборитост свог

разума, он не успева да схвати колико би штетна и колико би смешна ова мишљења могла да буду у његовом духовном животу. Он им се препушта непрестано замишљајући колико ће му славна будућност бити.

Неки који преносе поруке за Господа често су управљани овим ненадним мислима. Они проповедају оно што им је изненада откривено. Они своје изненадне мисли тумаче да су од Бога и тако их пасивно прихватају. Они не разумеју да Бог нити даје изненадно откривење, нити га пак даје разуму. Упркос чињеници да су такве речи понекад на из-глед пуне значења, оне ипак потичу од сила таме. Штавише, повремено док верник проповеда, многи стихови из Светог Писма изненада му се роје у мозгу и у његовом размишљању; изгледа му да је слушатељство дирнуто, но ипак након састанка они који су слушали нису доживели никакву практичну помоћ у животу. То је попут сна. Ово такође може да буде деловање сила таме.

Пошто је Божије дете препустило злим духовима територију у свом разуму, увидеће да су они у стању да изазову било какву помисао у њему. Међу духовним радницима зли духови често сеју неутемељену сумњу или подривају мисао у разуму неког верника да би га одвојили од других. На њихово опако подстицање духовни радник без основа закључује да тај и тај мисли тако и тако о њему, и тако долази до одвајања. Заправо не постоји основа за такву помисао. Да је Божије дете само знало како да испита извор таквих замисли и како да им се одупре, не би било цепања. Веома је жалосно да он то сматра својом мишљу, не препознајући да су зли духови то усадили у њега.

Слике

Противник такође може да приказује слике на екрану верниковог разума. Неке су јасне и добре и он их прихвата; друге су нечисте и грешне, савест их се веома гнуша. Било да су добре или лоше, да му се свиђају или не свиђају, жалосна чињеница је да он нема снаге да забрани тим сликама да улазе у његову главу. Насупрот противљењу

његове воље, пред његовим очима се задржавају прошла искуства, предвиђања будућих догађаја и много друго чега. То је зато што је његова сила маштања пала у пасивност. Он не може да контролише силу своје бујне маште, него је дозволио злим духовима да њима манипулишу. Божије дете би требало да буде свесно тога да све што не произлази из његовог *сопственог* разума да потиче од натприродних непријатељских сила.

Снови

Снови могу да буду природни и натприродни. Неке снове је надахнуо Бог, док друге ствара ђаво. Поред оних снова које производе човекови физиолошки и психолошки услови, остали су натприродног порекла. Ако је нечији разум отворен према злим духовима, његови ноћни снови постали су већином само још један облик „слика" са којима се сусреће током дана. Зле невидљиве силе стварају слике током дана, а снове током ноћи. Да би утврдио да ли његови снови потичу од ђавола верник би једноставно требало овако да се упита: Да ли је мој разум *обично* пасиван? Ако је тако, ови снови су непоуздани. Штавише, снови и визије које Бог надахњује омогућавају човеку да буде нормалан, миран, постојан, пун расуђивања и свести; али оно што зли духови наводе је бизарно, насртљиво, фантастично, неразумно и чине особу арогантном, ошамућеном, збуњеном и неразумном.

Разлог због чега сатанске силе могу да пренесу хришћанину безброј необичних снова је тај што је његов ментални живот пасиван. Код онога чија је ментална способност већ пасивна ниједан од његових снова не потиче од Бога или од природних узрока, него од злих духова. Ноћу мозак није толико активан као дању, па је стога пасивнији и подложнији ђавољим манипулацијама. Такви ноћни снови узрокују да се он следећег јутра пробуди бунован и потиштеног духа. Његов сан не обнавља његову снагу зато што су посредством његовог пасивног разума зли духови негативно утицали на добробит читавог човека. Сваки онај који пати од таквих ноћних снова подлеже злонамерном

деловању злих духова у свом разуму. Ако се данонoћно буде опирао њиховим делима, он ће поново стећи слободу.

Несаница

Несаница је једна од најчешћих невоља код верника; то је такође посебно изражено дело непријатеља у човековом разуму. Многи налазе док леже у кревету да им бескрајне мисли падају на памет. Они и даље размишљају о ономе што су радили тога дана или се присећају прошлих искустава, или им се разум пуни мешавином неповезаних ствари. Изгледа као да разматрају хиљаду различитих замисли, као оно шта би требало да раде, како би то требало да ураде, и који би за то био најбољи план. Они унапред размишљају о сутрашњим пословима, како да планирају, шта би могло да се догоди, или како да се носе са различитим ситуацијама. Разматрања као што су ова долазе им у таласима. Иако знају да је кревет место за спавање, а не за размишљање као што је то сто, ипак им се мисли у мозгу непрекидно роје. Они цене важност сна због задатка који их очекује у наредном дану; стварно желе да спавају и да не мисле; а ипак, из непознатог разлога, они то не могу. Њихов разум неуморно ради и сан им бежи. Неки верници су можда претрпели тескобу од безброј непроспаваних ноћи; као и обично када падне ноћ они су изнели све бриге и спремни су да одморе свој разум; ипак, без обзира на то колико су уморни они у свом разуму нису у стању да се одморе. Попут машине која не може да се искључи – разум и даље ради. Њихова воља нема контролу над њиховим мозгом. Немоћни су да престану са размишљањем и могу само да чекају док разум некако не престане да ради и мало одспавају. У природном следу догађаја сан оживљава нечији дух; али кад неко доживи неизрециве ноћи несанице, такав ће се верник плашити спавања, кревета и ноћи. Он мора да се одмори, али сваког јутра се осећа као да излази из ужасног света; глава му је тешка, воља му је укочена, и као да је без снаге.

У оваквој ситуацији Божије дете је склоно да верује да је то последица његовог физичког стања, стимулације, или

преоптерећеност живаца. Ови разлози су често засновани само на претпоставци. Да су били стварни, онда би човек после одмора или неког другог природног лека доживео обнову. Али он то не доживљава зато што зли духови користе природне разлоге да заташкавају своје невидљиве активности. Према томе, када верник током ноћи осети како му мисли галопирају кроз главу, нека се мудро у вези са тим испита: Одакле потичу ове мисли? Да ли су то моје или туђе мисли? Да ли сам ја тај који мисли? Да ли ја овако мислим? Да ли би то могло да буде од мене када ја не желим ни да размишљам? Ко ми даје те вишеструке, конфузне, нечисте и несносне мисли? Ко, заиста, осим злих духова!

Заборавност

Услед ђавољег напада приличан број верника је лишен своје моћи памћења и пате од заборавности. Они заборављају чак и оно што су управо рекли или урадили. Не могу да пронађу ствар коју су негде оставили тога дана. Заборављају обећања која се недавно дали. Понашају се као да немају мозга, јер изгледа да им ништа не остаје у разуму. Ови верници могу да закључе да је њихово памћење горе од било чијег памћења, не схватајући да је њихов разум заправо узнемираван од злих духова. Због тога морају да се ослањају на белешке. Они постају робови бележница и бележака као средстава за подсећање. Ми не сугеришемо да би особа требало да буде у стању да се сећа свега. Признајемо да се ствари могу заборавити након много година или пак да се одмах забораве када не оставе дубљи утисак. Упркос томе, многих догађаја који су се догодили не тако давно и који су привукли нечију пажњу *требало* би се сетити у одређеном року и под одређеним и одговарајућим околностима. Зашто су заборављени, изгубљени без икаквог трага и у потпуности ван сећања? Објашњење не може да буде природно; мора да је то последица инвазије злонамерних сила. Неке ствари су сасвим природно заборављене, а друге не нестају тако. Целокупан неприродни губитак памћења указује на суптилан напад сатанске хостије. Многи хришћани доживљавају овакву врсту

напада. Колико је овим уништено много напора. И колико је много шала инспирисано таквом заборавношћу. Поуздање и корисност су оштећени.

Може се приметити још једна појава: верник обично може да поседује добро памћење, али у разним критичним тренуцима оно га неочекивано изда. Као да му је разум нагло посрнуо и не може ничега да се сети, доводећи га у велике потешкоће. Овакав нагли престанак функције разума може да му се учини тајанственим, и могао би да то протумачи привременим физичким умором, што може с времена на време да се догоди. Оно што не схвата то је да је ово симптом његовог разума који доживљава напад од злих духова.

Недостатак концентрације

Сатанинеслугечестоутичунахришћаниновуспособност менталне концентрације. Признајемо да различити појединци поседују различите степене ове способности. Ипак, из наших запажања о искуствима хришћана, запажамо да је та способност код већине њих претрпела већи или мањи степен губитка због нарушавајућег деловања злих духова. Неки изгледају као да су потпуно немоћни да се концентришу када покушавају да размишљају; други су бољи, али њихове мисли лете којекуда после само неколико минута концентрације на одређено питање. Посебно за време молитве, читања Библије, или слушања порука хришћани налазе да им мисли лутају. Иако желе да се сконцентришу, ипак не успевају у томе. Накратко им полази за руком да својом вољом заробе своје галопирајуће мисли, али такав ефекат не траје дуго. Понекад губе сваку контролу. Очигледно је да је непријатељ тај који делује у њему. Разлог за ђавоље напоре лежи у чињеници да је верник у свом разуму обезбедио некакво упориште за зле духове. Каква је само штета видети особу која трачи силу свога разума, не постижући ништа од јутра до сутра. Као што је штетно трошити физичку снагу, тако је штетно да се троши и ментална снага. Данас велики број хришћана троши много времена не постижући велике резултате.

Њихов разум нападају зли духови и зато не могу да се сконцентришу.

Услед напада ових мрачних сила Божији народ доживљава необичну врсту непажње. Разум би требало да се усредсреди на одређену ствар, па ипак он се нагло празни и затим одлута у неком другом правцу. Они нису свесни онога шта раде или онога шта читају. Они би могли да се држе мишљења да су ваљда размишљали о другим пословима, али да ли такве мисли могу да потичу из њихове *сопствене* воље? Безброј хришћана изненада не може да чује ништа за време састанка. Непријатељски духови покушавају да их спрече да чују оно што би било корисније, али не тако што заустављају деловања њиховог разума, него присиљавајућу их да размишљају о другим стварима.

Када ђаво једном нападне разум, верницима је тешко да слушају друге људе. Често пропусте неколико речи или реченица. Да би их пажљиво слушали, они наборају чело, покушавајући да разумеју шта су други хтели да кажу. Они често не успевају да разумеју најједноставније речи; често погрешно схватају учења која су им дата. Све је то због узнемиравања у њиховом разуму. Зли духови су их већ испунили многим предрасудама, и све им је већ протумачено. Због тога многи хришћани нису вољни да чују оно што други имају да кажу. Пре него што људи могу да заврше, он их нестрпљиво прекида, јер су га зли духови већ надахнули безбројним мислима и желе да их он послуша, а затим да их пренесе другима. Такви појединци заправо слушају и изнутра и споља: изнутра слушају предлоге непријатеља, а споља слушају људе који разговарају са њима. Глас у њиховом разуму говори гласније од оног у њиховим ушима, тако да једва чују глас који им долази споља. Такви симптоми попут непажње или несмотрености значе у стварности да су њихова срца запоседнута сатанским елементима. Верници повремено доживе изненадно стање несмотрености; у ствари зли духови су шчепали њихова срца. Док не буду ослобођени активности злих духова, биће им немогуће да се сконцентришу.

Због тих узнемиравања у њиховом разуму, хришћани ће често одмахивати главом, покушавајући да се ослободе тих

немирних мисли. Морају да говоре наглас сами себи да би оставили утисак на свој разум. Они такође морају наглас да размишљају, у супротном њихов замрачени разум неће разумети. Поред тога морају и да читају наглас да би им постало јасно оно што су прочитали. Све су то последице недостатка концентрације.

Неактивност

Након што је жестоко нападнут, верников разум губи своју способност размишљања. Његов разум готово потпуно пада у руке злим духовима тако да он сам више не може да га користи. Не може да размишља, чак и када би то желео, јер није у стању да сам започне неку своју мисао. Заправо, безброј мисли над којима он нема контролу пролазе кроз његов разум; он нема снаге да то заустави и да покрене своје сопствене мисли. Туђе замисли су за њега сувише моћне да би гајио своје. Повремено он може да пронађе пукотину у свом разуму кроз коју може да убаци своју мисао, али налази да му је врло напорно да настави да размишља. Толико гласова и толико ствари је већ ту да једноставно истискује његове. Ако неко жели да мисли, он мора да поседује моћ памћења, маштања и моћ расуђивања; али хришћанин је тренутно изгубио ове моћи, па стога није у стању да мисли. Он не може да ствара, закључује или да се присећа, нити може да упоређује, просуђује и схвата. Стога он не може да размишља. А ако покуша да то учини, доживљава неку врсту омамљујућег осећања које гуши сваку продуктивну мисао.

Пошто је његов ментални процес сада у ропству, верник ће природно развити прекомерно неуравнотежено гледиште. Пред њим се појављује бедем попут планине. Све изгледа тешко као успињање степеницама до неба. Он се посебно плаши свега што захтева размишљање. Не воли да разговара са људима јер је то за њега превише захтевно. Да би стално и марљиво напредовао у свом свакодневном послу чини се као да ће му то одузети живот. Везан је неким невидљивим ланцем који други не примећују. Осећа

се нелагодно као роб који жели да се побуни, али му то никада не успева.

Због тога хришћанин живи као у сну. Његово време је проћердано, проведено без размишљања, маште, расуђивања или свести. Пошто је разум нападнут, воља је аутоматски погођена, зато што прво осветљава друго. Он пасивно дозвољава себи да буде оптуживан и одбациван од своје околине и не одлучује за себе. Када је испуњен узнемиравајућим идејама и нема мира, он не може да савлада своје ропство и крене ка ослобођењу. Као да га обуздава некаква невидљива препрека. Он жели да уради много тога; али усред тих покушаја да то изврши, обузима га импулсиван осећај да стане, јер су му у очима сви задаци постали немогући; живот му није постао ништа друго до низ непремостивих препрека. Како би икада могао да буде задовољан?

Оваква неактивност се у потпуности разликује од уобичајеног типа. Ако нечији разум буде миран, он може да га активира кад год то пожели. Али ако би неактивност мозга била последица тлачења злих духова, онда без обзира на то колико жели да буде активан, он не може да га покрене ни за једну јоту. Он једноставно не може да размишља! Изгледа да је његова глава оптерећена великом тежином. Такав је феномен начина мишљења који је погођен од стране злих духова.

Многи верници који су непрестано забринути навлаче на себе ову болест менталне неактивности. Ипак, када бисмо завирили у околности и положај тог човека, неизбежно бисмо закључили да се овде налази онај који би свакако требало да буде задовољан и срећан; али чињеница је да је он пун брига и несрећних мисли. Питајте га да наведе разлог томе и ниједан не ваља. Предложите му да се отараси таквих мисли, и он налази да је потпуно неспособан да то учини. Он сам не разуме своје стање. Изгледа као да је потонуо у мочвару из које не може да се извуче. Он се толико навикао да брине да нема снаге да се вине изнад тога. Ово је наравно непријатељска тешка рука. Да је то ствар природне бриге морао би да постоји *узрок за тај разлог*. Зли духови наводе све бриге без природног разлога

или оправдања. Верник је толико ниско пао јер је у почетку прихватио мишљење злих духова, и сада је немоћан да се ослободи. Његов разум је потпуно потонуо у пасивност и више не може да се активира. Такав човек је свестан тога ропства зато што је преоптерећен бригама. Он не може да види плаво небо нити може да схвати праву слику било чега. Не може да користи своју моћ расуђивања. Он је као затвореник који је бачен у тамницу, бауљајући у тмини. Зли духови уживају да гледају како људи пате. Тако ће поступати према свакоме ко им допадне шака.

Колебање

Док верниковим разумом владају непријатељске силе, његове мисли су потпуно непоуздане, јер већина њих потиче од злих духова. Мало њих је од њега. Ти духови могу у њему да створе једну врсту мисли, али врло брзо након тога рађају неку супротну врсту мисли. Следећи таква променљива мишљења, хришћанин се природно претвара у колебљиву особу. Они који су с њим или раде са њим сматрају га нестабилном личношћу зато што непрестано мења своје мишљење. У основи, зли духови су ти који мењају његове мисли и преправљају његова мишљења. Колико често налазимо хришћане који у једном тренутку кажу „могу“, а наредног тренутка кажу „не могу“. Они ујутро изјављују „желим“, а по подне прелазе на „не желим“. Разлог је тај што најпре зли духови усађују у разум помисао „могу“ и наводе га да верује да он заиста то може. Поред тога, они му затим убацују другу и супротну мисао „не могу“ и наводе га да мисли да он заиста није у стању да то учини. Дакле, није он тај који је преправио оно што је првобитно изјавио.

У тим многобројним променљивим ставовима можемо да откријемо противника на делу у човековом разуму. Верници могу да се гнушају свог колебљивог живота, али немају начина да се стабилизују зато што нису своји. Ако одбију да следе туђе предлоге, зле силе ће фалсификовати глас савести и оптужиће их да не следе Бога. Да не би били оптужени, ови верници немају другог избора него да мењају

своја мишљења пред људима. Те наизменичне и нестабилне особине потичу из истог извора. Слушајући у својим главама предлоге злих духова, хришћани почињу нагло да предузимају многе послове, али како непријатељске силе мењају своје предлоге, тако хришћани на одговарајући начин мењају и свој рад.

Поред ових појава, зли духови додатно изазивају људе да размишљају у неприкладним околностима. На пример, они ће их пробудити у поноћ, упућујући их да обављају извесне ствари. Ако неко одбије да послуша, они ће почети да га оптужују. Или дубоко у ноћ могу да му предложе промену смера, тако да се изузетно важна одлука доноси у време када је разум најосетљивији на конфузију. Ако пратимо порекло многих од тих изненадних заокрета у догађајима, открићемо зле духове који су на делу у човековом разуму.

Причљивост

Они Божији људи чији разум Сатана напада често се стиде разговора са људима јер немају снаге да *слушају*; јер док покушавају да саслушају друге, мисли над којима немају контролу лебде им мозгом као облаци које ветар носи. Међутим, они су обично најпричљивији. Пошто су им главе препуне мишљења, како онда да њихова уста не обилују речима? Разум који не може да слуша друге него захтева да га други слушају је болестан разум. Иако је тачно да су неки хришћани по природи причљиви, ипак они несвесно могу да буду оруђе у рукама злих духова. Многи хришћани су попут говорних машина које покрећу спољашње силе.

Колико је само оних који не могу да обуздају свој језик од оговарања, доскочица и клеветања. Њихово срце је чисто, али нису у стању да зауставе или ограниче те бескорисне речи. Изгледа да чим им неке идеје падну на памет и пре него што су имали прилике да о њима поразмисле, оне су већ постале речи. Мисли навиру у таласима, приморавајући особу да говори. Језик је изван контроле разума и воље. Бујица речи се изговара без *размишљања* или избора. Понекад се оне изговарају против намере и

воље говорника. Касније када их други подсете, они се питају зашто су тако говорили. Све је то због пасивности разума. Сатански елементи могу да користе човеков језик посредством његовог разума који је спречен да делује. Они започињу мешањем својих мисли са човековим мислима, а затим настављају да мешају своје речи са човековим речима.

Хришћанин мора непогрешиво да схвати да сви његови начини изражавања морају бити резултат његовог сопственог размишљања. Сваку реч која заобилази процес размишљања формулишу зли духови.

Тврдоглавост

Након што је човекова ментална способност упала у пасивност и заокупљена је силама таме, он категорички одбија да саслуша било какав разлог или доказ када је већ једном донео одлуку. Он гледа на сваки покушај који долази од било кога да га уразуми као нешто што нарушава његову слободу. Он такве људе сматра глупима, јер они никада не могу да знају оно што *он* зна! Његов начин мишљења може бити потпуно погрешан, али он ипак сматра да има *необјашњиве* разлоге. Пошто је његов разум потпуно непокретан, он не зна како да испитује, разликује или просуђује разумом. Он некритички гута све што зли духови уносе у његов разум, сматрајући да је то нешто изванредно. Када такав појединац чује неки натприродни глас он га аутоматски прихвата као Божију вољу; за њега је глас већ постао његов закон; стога то превазилази испитивање разума. Ма каква била мисао, или глас, или учење, он то сматра непогрешивим и потпуно безбедним. Он одбија да провери, испита или разматра; он се упорно држи тога и не обраћа пажњу ни на шта друго. Никакво расуђивање и свест о себи, или објашњење и докази других људи не могу нимало да га уздрмају. Једном када поверује да је то Божије вођство, његов разум је запечаћен за било какву промену. А будући да не користи своју моћ расуђивања, зли духови могу лако да га обману. Они који имају иоле разумевања увиђају опасност, али овај све то

прождире као посластицу. Обновити такву особу свакако није лако.

Симптом очију

Разум који је пасиван и нападнут од стране злих духова може лако да се идентификује посредством очију. Човекове очи откривају његов разум више него било који други део његовог тела. Ако је разум пасиван, особа која чита може да гледа у књигу и још увек јој никаква идеја неће ући у мозак, нити ће то произвести било какав утисак у њеном памћењу. Док разговара са људима његове очи лутају унаоколо, горе-доле, лете у свим правцима. То је у сваком случају неумесно понашање, али он не може да гледа у лице другог човека. Другом приликом он може да оде у другу крајност тако што ће гледати у лице друге особе а да и не трепне, као да га је укочила нека непозната сила.

Овакво гледање може бити веома озбиљно јер ђаво употребљава то средство да би навео верника у став некроманта. Често пошто је дуго гледао говорниково лице, верник престаје да слуша шта он говори, него је склон ослушкивању многих мисли које злонамерне силе у том тренутку рађају у њему.

Требало би да пазимо да ли кретање наших очију прати свест нашег разума или делује независно од намере нашег срца. Када је разум пасиван, човекове очи постају мутне. Склон је посматрању многих нетражених и посебних призора, док је неспособан да се сконцентрише на гледање онога што жели да види.

Закључак

Да поновимо. Феномен хришћаниновог разума кога нападају зли духови је вишеструк и различит. Међутим, једно начело стоји у основи свега тога – особа је изгубила контролу. Према Божијим наредбама, свака човекова природна способност (међу којима је и мисаони процес разума) требало би да буде у потпуности подређена човековој сопственој контроли. Али ако хришћанин несвесно

попушта злим духовима, они могу да заузму његов ментални живот и да предузму непосредну акцију у њему, неометани од стране жртвине воље. Сходно томе, ако хришћанин икада открије било какву независну акцију у свом разуму, требало би да схвати да га нападају силе таме.

Неактивност уместо активности, узнемиреност уместо смирености, немир услед обиља мисли, немогућност да се сконцентрише, разликује или памти, конфузија која је изван контроле, труд без плода, беспосленост током дана и снови и визије током ноћи, несаница, сумње, непажљивост, безразложни страх, узнемиреност до тачке агоније – сви до једног су злонамерно надахнути од стране злих духова.

ОСМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – РАЗУМ

3

Пут избављења

КАДА је нечији разум постао жртва феномена о коме је било речи у претходном поглављу, он би требало да тражи пут избављења. Оно што је описано у том поглављу били су само општи симптоми пасивног разума. Не можемо детаљно да говоримо о свачијем појединoм стању, зато што постоје варијације у степену пасивности у обиму напада злих духова, а самим тим и у степену оштећења разума. Ипак треба напоменути да чим неко схвати да се сусрео са било којом од горепоменутих појава, он мора да буде изузетно опрезан зато што је можда уступио тло злим духовима и зато је нападнут. Дакле, требало би да тражи избављење.

Мало је верника који нису изненађени својим незнањем о штети која је нанета њиховом разуму. Напротив, велико је изненађење за њих што нису били свесни палог стања свога органа мисли. Изгледа као да разумеју много тога о многим питањима, али о свом сопственом разуму не знају готово ништа. Они чак ни не схватају колико им је озбиљна штета нанета све док им неко други на то не укаже. Зашто они то раније нису уочили? Не говори ли нам управо тај недостатак, да наш разум и зли духови поседују неки посебан однос, који као последица тога слаби наше знање о нашем разуму? Нека свако ко је претрпео такву штету одговори на то питање.

Лукавства злих духова

Ако су му се очи отвориле да би увидео своје стање, верник ће природно тражити избављење. Међутим, требало би да схватимо да зли духови неће пустити своје заробљенике на слободу без борбе. Они ће применити сваку трунку своје моћи против особе да би је спречили да осигура своје избављење.

Зли духови ће предложити многе лажи које ће послужити као изговор:

Те твоје изненадне лепе мисли потичу од Бога.

Та блистава откривења су плод духовности.

То лоше памћење настаје због твог нарушеног здравља.

Природно је да постанеш нагло заборављан.

Твоја прекомерна осетљивост је плод твога темперамента.

Твоје слабо памћење је наслеђено.

Несаница је последица болести. Ти си једноставно уморан.

Не можеш да размишљаш зато што си превише радио.

Твоје непрестано размишљање ноћу потиче од прекомерне исцрпљености твога разума током дана.

Нечисте мисли потичу из твојих грехова.

Ти си већ пао.

Не можеш да слушаш друге због твог специфичног окружења и због њихових мана.

Зли духови могу да произведу разне друге изговоре. Ако Божија деца не схвате да *су заиста нападнута* и стварно испала из свог нормалног стања, непријатељ ће користити ове и друге сличне изговоре да би прикрио тло које је стекао. Али прави разлог лежи у чињеници да је разум пасиван и безизражајан, па је зато запоседнут тим сатанским духовима. Свака од тих појава је последица погубног деловања. Ми се слажемо с могућношћу мешања природних узрока с тим изговорима, али искуство великог

броја верника потврђује да су силе таме изузетно спретне у деловању са природним узроцима да би обмануле вернике да прихвате само природне узроке – као што су темперамент, физичко стање и околности – као једино објашњење, потпуно заборављајући подмукло мешање злих духова. Потоњи су веома одушевљени у скривању својих деловања иза неког природног узрока. Међутим, постоји један тест који се овде може применити; а то је да ако је узрок природан, човечије стање ће се вратити на нормалу када буде одстрањен природни фактор; али ако је природном фактору додато нешто натприродно, човек се неће опоравити иако је уклоњен природни елемент. На пример, ако патиш од несанице, непријатељ ће ти рећи да је то последица прекомерног рада и прекомерног исцрпљивања твог разума. Ти си то послушао и престајеш да радиш и мирујеш неко време, а да при том уопште не користиш свој разум. Без обзира на то, хиљаде мисли се и даље гомилају у твом разуму и пролазе ти кроз мозак док спаваш. Ово показује да твоја болест није у потпуности последица природног узрока; него се натприродно негде стапа са њим. Ако не одвојиш време да се позабавиш натприродним аспектом овога, твоје уклањање природног елемента неће послужити сврси.

Од веома је велике важности да браћа данас *испитају* извор тих изговора. Зле силе су веома веште у обмањивању људи објашњавајући своја зла лукавства у смислу природних појава. Оне их подстичу на то да помисле да и сами греше. Те особе несвесно прикривају дела злих духова. Стога, ма какав изговор да доспе у његову главу хришћанин мора пажљиво да га испита. Сваки разлог мора да се пажљиво испита, и сваки симптом разума мора бити праћен. У супротном, у свом погрешном схватању натприродног рада као природног, он ће уступити још веће тло за непријатељско деловање. Свако мишљење о њему самом мора бити доказано, да не би дао злим духовима нову територију чак и пре него што се стара поврати.

Због своје дуготрајне капитулације човек може лако да почини кобну грешку бранећи злонамерна деловања злих духова. Тога се мора чувати, јер им на тај начин помаже у

скривању правог узрока њиховог напада. Иако је у невољи, он се ипак залаже за зле духове у очувању тла које су они већ задобили.

У овом тренутку ђавоља војска подстиче верниково тело да сарађује са њима. Заправо тело увек делује заједно са ђаволом. Да би сачувао свој образ или из неког другог разлога, хришћанин одбија да верује да би ђаво могао да заузме његов разум, и противи се томе да чује било шта о њему или о његовим делима. Такво гнушање на испитивање из страха да ће изгубити своје „духовно искуство" велика је препрека избављењу. Он може да реагује на било који од неколико начина: „Не *треба* ми избављење, због чега бих *желео* да будем избављен?" Или „Победио сам кроз Христа; Он је већ победио Сатану, тако да сада не треба да обраћам пажњу на њега, него само да га препустим Богу. Усредсређујем своју пажњу на Христа". Или „Ја ништа не знам о сатанском деловању". Или „Ја се усредсређујем на проповедање еванђеља, зашто бих обраћао пажњу на Сатану?" Са овим или многим другим одговорима верник одбацује деловања злих духова у њему. А онима који покушавају да му помогну можда ће чак рећи: „У реду, ти се одупири уместо мене и ти се моли за мене." Он не говори искрено; он само жели да живи у миру и пушта да се други зноје за његово избављење.

Ипак, у свему томе требало би се запитати зашто би се неко могао противити слушању о Сатани и његовим деловањима? Да ли је могуће да је Сатана у ствари радио у његовом разуму, па је зато забринут за суочавање са том ситуацијом када би она могла да се разоткрије? Истина је да је он упознат са превише ствари које се већ односе на ђавола и више га ништа не занима. Ипак, еванђеље о Исусу Христу спасава људе не само од греха, него и од ђавола. Зашто се онда плашити ако се ђаво спомиње када се проповеда еванђеље? Зар то није слично особи која је починила одређено кривично дело те се плаши да било ко то опет спомене? Због своје заокупљености ђаволом, верник замера људима који га спомињу. Дубоко у свом срцу он негује страх, да се не би открило његово право стање. Претпоставимо да сам заиста нападнут од злих

духова, размишља он озбиљно, зар бих ја могао било шта да урадим у вези са тим? Тако он говори другима како смо горе навели и да би се прикрио и да би се утешио.

Али ако верник прими и прихвати светлост и почне да тражи слободу, зли духови ће почети да уливају у његов разум мноштво оптужби којима га криве за све врсте грешака, и којима га осуђују и прекоравају у таквом гневу да је остао без снаге да надокнади изгубљено тло. Они знају да је он стекао светлост и да више не могу да га *обману*. Стога мењају своју тактику непрекидним ланцем оптужби: „Погрешио си, погрешио си!“ За то време се верник, зато што нема помоћи на видику, осећа као да тоне у јаму греха. Али кад би могао да препозна то као обичну сатанску лаж, он би могао да устане и да им се успротиви. Тада ће победити.

Искуство нас учи да непосредно пошто неко схвати истину да је изгубио суверенитет над својим разумом, и сходно томе почиње да покушава да га поврати, он ће испочетка много пута пострадати због тога. Зли духови ће покушати још једну последњу битку за њега. Употребиће своју уобичајену тактику тако што ће му наговестити да не може да поврати своју слободу јер је исувише дубоко потонуо у пасивност, или да Бог није расположан да му поново пружи милост. Или да ће много боље проћи ако се не опире, или да у сваком случају никада не може да доживи дан избављења, па зашто би се онда уопште и трудио да се бори и да пострада. Међутим, свако Божије дете би требало да зна да не би требало да живи по сатаниној милости. Он мора да има слободу чак и ако умре покушавајући да је поврати. Нико не може да падне у пасивност до те мере да је био изван избављења. Бог је на његовој страни и биће ослобођен.

Једном када спозна истину и призна да његов разум никада није био ослобођен, или је пак само делимично ослобођен од силе таме, Божије дете ће природно устати да се бори против злих духова да би се њихово упориште у њему могло оборити. Тога тренутка он сазнаје да оружје војевања мора бити духовно, јер телесно оружје му не

може бити од никакве користи. Он не може да се ослободи доношењем одлука или усвајањем мера за побољшање памћења или размишљања. Његов разум је заробљен натприродним силама које не могу да буду отеране или уништене помоћу телесних средстава. Верник никада и не сања да су му силе таме толико дубоко узурпирале главу све док не сазна истину за себе и не припреми се за повраћање изгубљене територије за коју ће се зле силе покренути да је одбране. Тако Божије дете увиђа колико је његова глава мрачна, тупа, пасивна и ван контроле. Ђаво ће употребити свако средство да би мучио његов разум, претећи му да не предузме ништа да би повратио своју изгубљену територију. То пресведочава верника више него икада да је без сумње његов ментални живот непријатељско упориште, и да он нема потпуну контролу над њим. Он схвата како непријатељ покушава да га спречи да разуме истине које жели да научи, јер може да се сети небитних ствари, али је потпуно немоћан да разуме или да се сети битних ствари. Он осећа да у његовој глави постоји нека супротстављајућа сила која је против истине којој је он већ дао своју сагласност.

Сада почиње рат за ослобађање разума. Да ли је хришћанин вољан да и даље остане упориште злих духова? Ако није, ко онда мора да реши тај проблем? Бог? Не, сам човек мора то да реши. Он мора да одлучи да ли ће се у потпуности предати Богу или ће дозволити да његов мисаони апарат остане Сатанино уступљено тло? Да ли ће силама таме бити дозвољено да искористе његов разум? Да ли ће им бити дозвољено да излију своје изопачене мисли посредством разума спасеног човека? Да ли ће им бити допуштено да испуне његову главу огњем из пакла? Да ли могу по својој вољи да шире своје учење посредством његовог разума? Да ли ће одсада бити могуће да се одупру Божијој истини тако што ће манипулисати њиме у његовом разуму? Могу ли да му нашкоде и да га муче путем разума? Хришћанин мора сам да реши то питање. Да ли је вољан да буде стална марионета злих духова? *Он сам* мора да изабере, у супротном не може да постоји могућност избављења. Да будемо начисто са тим, свака одлука у име

Бога не значи да је он већ победио. То само показује да ли се он заиста противи непријатељском нападу.

Изгубљено тло које треба повратити

Сетићемо се да због тога што је верник уступио тло злим духовима, они су могли да делују у његовом разуму. Раније смо ово изгубљено тло груписали у шест наслова; сада ћемо их свести на три главна типа:

1) необновљени разум,

2) прихватање лажи злих духова и

3) пасивност.

Верник би требало пажљиво да испита себе да би открио које је од та три тла учинио подложним злим духовима. Да ли је то необновљени разум? Или пасивни разум? Или прихватање лажи од злих духова? Или је попустио у све три тачке? Судећи према искуству хришћана, велики број је сва три типа обезбедио ђаволу и његовим слугама. Након што је издвојио тачку или тачке путем којих је препустио територију злим духовима, он мора одмах да крене да поврати целокупно изгубљено тло. Ово је његово једино спасење. Пошто се изопачио у свом тренутном стању предајући се овом или оном упоришту злих духова, он ће бити слободан само када та упоришта буду повраћена. Необновљени разум мора да буде обновљен; прихваћена лаж мора да буде уочена и одбачена; а пасивност се мора претворити у слободно деловање. Размотрићемо их посебно.

Обновљени разум

Бог не жели само промену у разуму Своје деце у тренутку обраћења; Он жели и разум који је потпуно обновљен, који је прозиран као кристал. То налазимо заповеђено у Божијој Речи. Разлог зашто Сатана може да делује је тај што хришћанин није у потпуности ослобођен од телесног разума. Он може да започне са ускогрудим начином мишљења који не може да толерише друге, или

помраченим начином мишљења који не може да схвати дубљу истину, или неразумним начином мишљења који не може да сноси никакву важну одговорност; а после тога да склизне у дубље грехе. То је зато што је „стремљење тела непријатељство према Богу“ (Рим. 8:7). Једном када упознају учење из Римљанима 6, многи хришћани виде себе као да су већ ослобођени свог телесног разума. Оно што не схватају то је да крст мора да делује у сваком детаљу сваке области човека. „О себи мислите да сте мртви греху“ мора бити праћено са „стога нека не царује грех у вашем смртном телу“ (Рим. 6:11-12). Након промене начина мишљења мора да дође до тога да „заробљавамо *сваку* мисао – за послушност Христу“ (2. Кор. 10:5). Разум мора бити потпуно обновљен, пошто је сваки остатак његове телесности непријатељски настројен према Богу.

Да би наш интелект био обновљен, ми морамо да се приближимо крсту. То се јасно захтева у Ефесцима 4. Апостол Павле описује таму човековог телесног начина мишљења у стиховима 17 и 18; али у стиховима 22 и 23 он нас обавештава о томе како разум може да буде обновљен: „У односу на свој ранији начин живота ви треба да скинете са себе старога човека који пропада због варљивих пожуда, па да се обнављате духом свога ума.“ Ми знамо да је наш стари човек већ распет са Господом (Рим. 6:6). Овде смо позвани да „скинемо“ са себе старога човека да би се наш разум обновио. Ово представља крст као инструмент за обнову разума. Верник би требало да схвати да је и његов стари разум део тог старог човека кога Бог жели да ми у потпуности скинемо. Спасење које Бог даје посредством крста не укључује само нови живот него и обнову сваке *функције* наше душе. Спасење које је дубоко укорењено у нашем бићу мора постепено да се „гради“. Озбиљан недостатак међу хришћанима данас је у томе што им недостаје поимање потребе да им разум буде спасен (Еф. 6:17); они схватају спасење у неком уопштеном смислу и помало нејасно. Они не увиђају да Бог жели да их до крајности спасе, јер све њихове способности треба да буду обновљене и погодне за Његову употребу. Разум је један од човекових природних дарова. Бог позива оне који

Му припадају да верују да је њихов стари човек распет на крсту; након тога морају једнодушно да прихвате Божији суд према старом човеку и да користе своју вољу да се одупре или да одбаци његова дела укључујући и њихове старе мисли. Они морају доћи до подножја крста, спремни да напусте свој стари начин мишљења и уздајући се у Бога да им подари нови разум. Браћо, старо треба у потпуно да се скине. Да, његово обновљење је Божије дело, али скидање – одрицање, напуштање – твог старог органа мисли је оно што ти треба да урадиш. Ако ти извршиш свој део, Бог ће испунити Свој део. И једном када то скинеш, требало би једнако да верујеш да ће Бог обновити твој разум, упркос чињеници што не знаш како ће се то десити.

Колико Божије деце, иако су до овога часа спасени и поседују нови живот, још увек носи на себи стару главу. Ништа од њихових ранијих теорија, мисаоних процеса, или предрасуда није промењено: додато је само хришћанско кућиште. Они користе свој стари разум да истражују, прихватају и шире духовне истине. Да ли је чудно што упадају у безброј грешака и стварају бескрајне сукобе у цркви? Као што је Бог незадовољан безбожним човеком који користи своју снагу да би обављао Господње дело, исто тако је незадовољан и безбожним човеком који користи свој разум да би схватио Божију истину. Необновљени начин мишљења је духовно мртав; стога је све што произлази из тога такође мртво. Многи се могу похвалити дубином библијског знања и изврсношћу својих теолошких начела, али они са духовним расуђивањем су свесни да је то бескорисно.

Пошто је препознао устаљеност свог разума и пошто је спреман да то одбаци помоћу крста, хришћанин би требало да практикује да свакодневно одбацује све телесне мисли. У супротном ће обнова бити немогућа. Јер како Бог може икада да успе у Својој дужности обнављања верниковог разума ако овај и даље мисли по телу?

Хришћанин мора стрпљиво и одлучно да испита сваку своју мисао – али пред *Богом*. Све што није од Њега или је у супротности с Његовом истином мора бити „истиснуто“ или „изгурано“ из његове главе. На сличан начин пуко

ментално разумевање истине мора бити одбачено. Павле је споменуо како је наш необновљени разум испуњен мудровањима и охолошћу (2. Кор. 10:5). Ово спречава људе да достигну право знање о Богу. Све те мисли хришћани морају да заробљавају да би послушали Христа. Апостол Павле каже „сваку мисао"; према томе, човек не сме да дозволи да иједна мисао избегне таквом поступању. Он не би требало да се смири све док свака замисао не буде подвргнута Христу. Испитивање његове мисли требало би да утврди 1) да ли то долази из његовог старог разума или 2) да ли потиче од уступљене територије и 3) да ли ће то злим духовима дати ново тло или 4) то потиче из нормалног или обновљеног разума. Требало би да се преиспита зашто је његово размишљање збркано, обузето предрасудом, бунтовно или разјарено – зашто се противи одређеној истини пре него што је и сам испита – зашто је против неких хришћана за које је управо чуо (да ли има довољно гаранција за такво супротстављање или их се он гнуша само из природног разума?) Током таквог периода испитивања свака замисао и маштање треба бити проверено да би се открило и одбацило оно што потиче из старог створења. Онима који безумно проводе своје дане, такав облик владања се чини неподношљивим. Управљани силама таме, њихов разум је лабав и разуздан. Али ми морамо да се суочимо са чињеницом да је рат у току. И ако се не боримо, како можемо поново да заузмемо непријатељска утврђења која се налазе у разуму? Непријатељ је веома стваран; како онда да будемо мање будни?

Одбацивање лажи

Кад се спасени човек стави под Божију светлост, открије да је често у прошлости прихватао лаж од злих духова који су покренули његово упадање у стање у којем се сада нашао. Понекад је прихватио погрешан *став* или *деловање* због погрешног схватања Божије истине верујући у непријатељску лаж. На пример, погрешно схватајући однос између Бога и човека, он нехотице може да верује да Бог додељује Своју мисао директно њему. Тако он пасивно

чека и одуговлачи, а затим прихвата оне појединости за које претпоставља да су од Бога. На тај начин су зли духови успешни у свом кривотворењу и често су у стању да га снабдевају безбројним идентичним мислима. Или другом приликом, присвајајући оно што је непријатељ предложио у вези са његовим здрављем или другим стварима које се тичу непосредно њега. Налази како су стање његовог тела и слично управо онако како му је то било речено. На пример, зли духови могу да наговесте човековом разуму да ће му се догодити одређене ствари. Ако се томе не успротиви или ако беспоговорно прихвати ту сугестију, убрзо ће открити да оно што су му зли духови одредили то га неизбежно и сналази.

Пазећи Божије дете ће открити да су многе недаће, слабости, болести, и друге сличне појаве у његовом садашњем животу изазване тиме што је непосредно или посредно прихватио лажи које су му у прошлости усадили зли духови. Оне су или непосредно изазване веровањем у те лажи или су пак посредно наведене пошто је он поверовао у њих. Да би осигурао своју слободу хришћанин мора да доживи Божију светлост, а то је Божија истина. Пошто је раније изгубио тло верујући у лажи, сада мора да поврати исто одбацујући све лажи. Као што светлост растерује таму, тако и истина уништава лажи. Стога верник мора да настоји да схвати сваку истину о себи, о Богу и о злим духовима. Требало би да плати цену поседовања ове истине. Требало би да се искрено моли за светлост да би могао да види своје тачно стање (истину) и на тај начин да сазна где је обманут и да је због тога пострадао. Затим би требало да испита све своје физичке патње и патње изазване околностима. Одакле то појединачно потиче? Шта је изазвало невоље; да ли је то било посредством веровања Сатаниним лажима, или погрешног деловања због прихватања било какве лажи? Требало би да открије њихово порекло, а онда да *мирно* и уз *молитву* чека да буде обасјан Божијом светлошћу.

Ђаво мрзи светлост и истину зато што му то уклања тло за деловање. Потребно је борити се за сваку истину у верниковом разуму. Зли духови покушавају да прикрију од њега истину о њиховим деловањима. Штавише, они

покушавају да поричу *одређену* појаву која исходи од прихватања *одређене* лажи. Њихово начело деловања је да људи непрестано „не виде светлост“ (2. Кор. 4:4, ССП). Хришћанин мора да буде веома темељит у уочавању истине која се тиче свега овога. Истина у најмању руку значи *право стање*. Чак и ако буде немоћан да отера непријатеља, његово пристајање уз истину чини да овај изгуби тло. Верник у најмању руку може својом вољом да изјави да *жели* истину, да жели да зна и да послуша истину. Молитвом и одлуком воље он би требало да се супротстави свакој сатанској лажи, ма какав облик она имала – нека мисао, неко маштање или неко мудровање. При том, Светом Духу се пружа прилика да води његов помрачени разум у светлост Божије истине. У практичном искуству верник понекад може да проведе више месеци пре него што открије *једну* сотонску лаж. Он најпре мора да се у својој вољи одупре свим злим духовима и након тога да свргне једну по једну лаж *у које је раније веровао, али у које сада више не верује.* На овај начин он ће постепено повратити сву територију коју је раније предао. Он неће поверовати, ни у најмањој мери, у оно што зли духови говоре. Тако ће они изгубити своју силу.

Препознавање нормалног стања

Ако је неко допао у разне облике узнемиравања због пасивности или веровања у лаж злих духова, он хитно мора да утврди шта је за њега нормално. Осим необновљеног разума, и пасивност и пристанак на лажи пружају таква упоришта злим духовима да ће се хришћаниново ментално стање непрестано погоршавати у сваком правцу. Његова моћ размишљања, памћења, физичка издржљивост и тако даље, непрестано ће се погоршавати. Ако увиди опасност у којој се налази, требало би да устане и тражи ослобођење. Али шта би он требало да сматра као „ослобођење“? Следеће: он треба да буде обновљен на своје првобитно стање. Стога је неопходно да свако ко тражи обнову утврди какво је било његово *првобитно* стање. Сваки човек има своје нормално стање – стање које у којем био пре него што је пао посредством непријатељске обмане. Он мора да

постане свестан свог нормалног стања. Пошто је открио да није онакав какав је раније био, требало би да себи постави оваква питања: Какво је било моје раније стање? Колико сам данас далеко од тога? Како могу да будем обновљен у то стање?

Твоје раније стање је твоје нормално стање. Стање из којег си испао је твој метар. Ако не знаш шта је за тебе нормално, требало би да се мудро испиташ о овом смислу: Да ли је мој разум природно толико збркан или је некад било времена када нисам био збуњен? Да ли је моје памћење по навици толико слабо или је некада било да сам се добро сећао? Да ли сам редовно био толико будан или сам некада добро спавао? Да ли сам имао толико слика пред очима попут филмова на екрану или је било неких јасних тренутака? Да ли сам увек био слаб или је било тренутака када сам био јачи? Да ли је истина да никада нисам могао да се контролишем или да ли сам некада могао боље да управљам собом? Одговарајући на ова питања човек би требало да буде у стању да препозна да ли му недостаје његово нормално стање, да ли је под нападом, или је постао пасиван. Поред тога, то ће му помоћи у дефинисању његовог нормалног стања.

Да би установио какво му је било првобитно стање, човек мора у почетку да призна и верује да *заиста има* нормално стање. Иако је данас пао, он је ипак некада живео бољим животом. Управо је то његово нормално стање које би требало да буде обновљено. Нормалност не значи ништа друго него нормално стање. Ако му је тешко да одлучи шта је његово нормално стање, нека се онда присети најбољег искуства из свог живота када му је дух био снажан, памћење и мисао јасна, а тело најздравије. Нека он то прихвати као своје нормално стање. То може да му приушти минималну меру коју би требало да постигне. Он не би смео да буде задовољан никаквим мерилом које је мање од тог стања. И нема разлога зашто му не би било могуће да опет дође у то стање пошто је једном већ имао. Ипак, ни то му још увек није његова најбоља могућност. Сходно томе, он мора барем да поврати своје нормално стање и успротиви да се икада више спусти са њега на нешто ниже.

Упоређујући своју тренутну ситуацију са ситуацијом коју је имао у прошлости, хришћанин може да одреди колико је удаљен од онога што је некада био. Онај чији је разум нападнут, сада може да види колико му је памћење и размишљање постало слабо. И онај чије је тело нападнуто, добро може да процени колико је слаба његова снага данас у поређењу са оном коју је раније имао. Пошто је увидео да је испао из свог нормалног стања, требало би одмах да испољи своју вољу да се одупре садашњем ненормалном стању и да настоји да се врати у нормално стање. Обично ће зли духови издржати такав покушај рушења њихових упоришта. Почеће да сугеришу вернику: Ти си сада стар, наравно да не можеш да имаш толико снажан разум као младић; човекова способност се смањује у складу са годинама. Или, ако си млад, они ће ти наговестити следеће: Због урођених недостатака, наравно да не можеш, као други, да дуго уживаш у благослову активног разума. Или ће ти наговестити да си потонуо у ово стање јер си исувише много радио. Они чак могу постати толико храбри да ти кажу како је твоје тренутно стање оно што ти заправо јеси, да си нижи од других зато што си примио мањи дар. Циљ злих духова је да заведу Божије дете да верује да је објашњење за његове слабости *природно, неопходно* и очекивано. Ако Божије дете није обмануто нити је пасивно, него је потпуно слободно, те речи би можда могле бити вредне испитивања; али ако је обманут и пасиван, ти изговори су крајње невероватни. Онај ко је откупљен да би уживао у бољем животу од овог лошег стања не би смео да дозволи силама таме да га држе у неком нижем стању. Зато би требало да одлучно одбаци њихове лажи.

Треба напоменути једну ствар: разум који је ослабљен услед болести потпуно се разликује од оног који је поткопан уступањем тла злим духовима. У првом случају оштећен је човеков нервни систем; у другом случају деловање непријатеља не узнемирава састав нерава, него само спречава њихово правилно функционисање. Ако човеков разум није органски оштећен, него је само привремено ван нормалног деловања, он може бити обновљен на своје раније стање, пошто су зли духови једном отерани. Многим умоболним

људима је њихов нервни систем био оштећен услед природних болести, пре него што су их узнемиравали зли духови; стога им је теже да буду обновљени.

Свргнута пасивност

Након што је утврдио шта је његово нормално стање, хришћанинов наредни важан корак је да се бори за обнављање тог стања. Међутим, не би требало да заборавимо да ће се противник што је могуће више трудити да задржи тло које је освојио управо онако како земаљски владари љубоморно чувају своје територије. Не можемо да очекујемо да ће силе таме предати своја утврђења без борбе. Сасвим супротно, оне ће се борити до самог краја. Схватимо да, иако је најлакше уступити било какво тло, за његов повратак је потребан огроман напор. Ипак, требало би да обратимо посебну пажњу на ово запажање: баш као што сваки народ има законе и њихове законите пресуде морају у потпуности да се послушају, тако и у Божијем свету постоје духовни закони чије законите пресуде су толико ауторитативне да чак ни демони не могу а да их не послушају. Ако научимо ове духовне законе и поступамо по њима, зли духови ће бити приморани да врате оно што су преузели.

Најосновнији и најважнији закон у духовној области је да ништа што се односи на човека не може да се постигне без сагласности његове воље. Кроз незнање Божије дете је прихватило обману злих духова и дозволило им да делују у његовом животу. Дакле, оно мора да поврати уступљену територију; а да би то учинило мора да користи своју вољу да поништи своју ранију сагласност инсистирајући на томе да је сам свој господар и да неће толерисати непријатеља који манипулише било којим делом њеног бића. У оваквој борби зли духови не могу да прекрше духовни закон; и стога морају да се повуку. У почетку је верников разум био узурпиран од стране злих духова због његове пасивности; то је за узврат довело до пасивности воље. Дакле, верник би по Божијем закону требало да изјави да је његов разум само

његов, да ће га користити и да неће дозволити било каквој спољашњој сили да подстиче, користи или управља њим. Ако се неумољиво повлачи из пасивности и користи свој разум, овај се постепено ослобађа све док не достигне своје првобитно стање. (Касније ћемо више рећи о обнављању тла и борби за њега).

У овом сукобу Божије дете мора да користи свој разум. У сваком деловању он мора да преузме иницијативу и да не зависи од било кога другог. Ако је могуће, он мора да донесе своју сопствену одлуку, не чекајући пасивно друге људе или повољнију околност. Он не сме да се осврће на прошлост, нити да брине о будућности, већ да научи да живи управо за овај тренутак. Молитвено и будно мора да настави корак по корак. Он мора да користи свој разум и *размишља*. Мора да размишља шта би требало да ради, говори или постане. Он мора да одбаци сваки ослонац, не дозвољавајући да било какав овоземаљски елеменат или средство буде замењено за способност разума. Он мора да га користи за размишљање, расуђивање, памћење и разумевање.

Зато што је ментални живот појединца био дуготрајно пасиван, борба за слободу исто тако изискује дуже времена. Нека схвати да пре него што поврати слободу, многе његове мисли неће бити зачете од њега самог, него ће бити инспирисане злим духовима који присвајају његов разум. Због тога он мора да помно испита сваку помисао, да не би несвесно пружио тло злим духовима пре него што је стара територија у потпуности повраћена. Стога, оптужбе које настају током овог периода не морају обавезно да буду последица његових грешака, нити пак похвале због његових заслуга. Не би требало да напушта наду уколико је његова глава пуна очајничких мисли; нити би требало да буде усхићен уколико је испуњен узвишеним мислима.

Поред тога верник би требало да напада лажи злих духова. Сваки непријатељски предлог мора бити дочекан истинама из Библије. Да одговори на сумње текстовима о вери; да одговори на очај речима о нади; да одговори на страх речима о миру. Ако не зна одговарајући стих, нека се

моли за вођство; ако препозна да је нешто од непријатеља, нека им каже: „То је ваша лаж, нећу то да прихватим!“ Победа се постиже коришћењем мача Духа.

Током борбе верник никада не сме да заборави положај крста. Он мора да стоји на Римљанима 6:11 сматрајући себе мртвим за грех, али живим Богу у Христу Исусу. Он је већ умро и стога је избављен од старог створења. Зли духови сада не могу да учине ништа у његовом животу, јер је повод деловања који су имали до овог часа однесен на крст. Сваки пут када хришћанин користи разум и када се одупире ђаволу, он потпуно зависи од тога шта је крст постигао. Он увиђа да је његова смрт са Господом чињеница; стога снажно одржава тај положај пред непријатељем. Он је умро; зли духови немају власт над мртвом особом. Фараон није могао да науди Израиљцима који су се налазили с друге стране Црвеног мора. Почивање на Господњој смрти хришћанину даје неизмерну предност.

Слобода и обнова

Док верник мало-помало поново стиче тло, ефекат ће се постепено манифестовати. Иако на почетку може да изгледа да ће се ситуација погоршати док покушава да поврати изгубљено, ипак, ако истраје, биће сведок тога да противник стално губи моћ. Разни симптоми ће се смањивати тако што се изгубљена територија све више осваја. Верник ће открити да се његов разум, са његовим памћењем, маштањем и моћима расуђивања, постепено ослобађа тако да може поново да га користи. Али нека се у овом тренутку чува једне опасности: могао би да постане самозадовољан и да престане да се бори до краја, и тако поново изгуби сву територију коју је до тада задобио. Тако би оставио злим духовима упориште за предузимање нових деловања убудуће. Верник мора да настави да обнавља своју суверену власт све док се потпуно не ослободи. Ако би стајао на темељу крста и увежбавао свој разум да се одупире непријатељском отимању, ускоро ће бити у потпуности избављен. Постаће господар свог менталног живота.

Да укратко поновимо процес који води од пасивности до слободе:

1) Хришћанинов разум је првобитно био нормалан.
2) Потонуо је у пасивност из жеље да Бог користи његов разум.
3) Био је обманут мишљу да сада поседује нови разум.
4) У ствари, он је испао из нормалног стања услед напада злих духова.
5) Разум му је постао слаб и немоћан.
6) Он се бори да поврати изгубљено тло.
7) Изгледа му као да му је више него икад разум покваренији и збуњенији.
8) У ствари, он постепено задобија слободу.
9) Он инсистира на својој суверености и одлучује да буде ослобођен од своје пасивности.
10) Пасивност је сврgнута; те је обновљен.
11) Одржавањем своје воље, он није само успео да након тога задржи своју нормалност, него му је и
12) Разум толико обновљен да може да учини оно што раније није могао.

Увидимо да је обновљени разум нешто дубље од једноставно ослобођеног разума. Повратити изгубљена утврђења која су вернику одузета због пасивности и веровањем у непријатељску лаж значи само повратити оно што је изгубљено; али бити обновљен не укључује само обнову онога чега се он одрекао, него и долазак у поседовање нечег вишег него што је првобитно имао. Имати обновљен разум значи стићи до највеће могућности коју је Бог одредио за његов разум. Бог не жели да хришћанинов разум само буде ослобођен од сила таме тако што ће постати потпуно контролисан самим собом, него и да буде *обновљен* да би могао у потпуности да сарађује са Светим Духом. Бог жели да разум буде испуњен светлошћу, мудрошћу и разумевањем, са свим својим мудровањима и расуђивањима очишћени и доведени у потпуну послушност Божијој вољи (Кол. 1:9). Стога не будимо задовољни тек неким малим добитком.

ОСМИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ - РАЗУМ

4

Закони разума

БОЖИЈЕ дете, када му је разум обновљен, може да се диви његовој сили. Он је ослобођен од тромог и непотребног деловања. Његова способност концентрације постаје много оштрија, његово схватање разумљивије, његово памћење свесније, његово расуђивање јасније, а његов поглед мање ограничен. Он делује ефикасније, мисли свеобухватније, и лакше схвата туђу мисао. Поред тога, он прима духовно знање отвореног разума, зато што је сада ослобођен језика свог малог искуства и пуштен у безгранични свет духовног знања. Уклоњена је свака предрасуда и унапред створено мишљење о Божијем делу, омогућавајући његовом разуму да предузме дело које је раније било немогуће и да преузме двапут или трипут већу одговорност од оне коју је раније могао да поднесе.

Разлог зашто је хришћанинов разум неделотворан је зато што му овај још није обновљен. Па чак и када је једном обновљен, нема гаранције да га стари начин мишљења неће опет узнемиравати. Ако се хришћанин неумољиво не супротстави традиционалном начину размишљања, он ће му се несвесно вратити. Као што треба да се одриче телесних дела и свакодневно да следи дух, тако мора и да се одупре старом начину размишљања и свакодневно размишља у складу са обновљеним разумом. Таква будност је апсолутно неопходна; иначе ће се вратити у своје пређашње стање. Назадовање је и те како могуће у духовном животу. Ако Божије дете није опрезно након менталне обнове, оно још увек може да верује у лаж која

долази од непријатеља те му опет посредством пасивности уступи тло. Да би могао стално да одржава свој разум у обновљеном стању, обнављајући се из дана у дан, он мора да усвоји његове законе. Као што дух има своје законе, тако их има и разум. Споменућемо неколико закона чије ће примењивање осигурати вернику победу.

Разум који делује са Духом

При анализирању процеса разликовања, разумевања и деловања *духовног* хришћанина, можемо да идентификујемо ове кораке:

1) Свети Дух открива Божију вољу у нечијем духу да би он могао да зна шта је она;
2) посредством свог разума он спознаје значење тог откривења; и
3) својом вољом он користи своју духовну снагу да би покренуо тело да би ово могло да извршава Божију вољу.

Ништа у човечијем животу није ближе духу од његовог разума. Знамо да је то механизам за учење ствари у интелектуалним и материјалним областима, док је дух компонента за спознају стварности у духовној области. Хришћанин сазнаје све о себи посредством интелекта, док оно што се тиче Бога сазнаје посредством духа. И једно и друго су органи знања, па је стога њихов однос очигледно ближи од осталих. Живећи по духу открићемо да је разум најбољи помагач духу. Стога је неопходно да разумемо како ово двоје узајамно делују.

Библија најјасније говори о координацији духа и разума: „да Бог Господа нашега Исуса Христа, Отац славе, даде вама духа мудрости и откривења – да га *познате*, просвећене очи вашег срца – да *знате*. . .“ (Еф. 1:17-18). Раније смо објаснили значење „духа мудрости и откривења“; то значи да нам Бог обзнањује Себе и Своју вољу тако што нам даје откривење у нашем духу. Али сада желимо да запазимо како откривење добијено интуитивно у нашем духу делује заједно са нашим разумом.

„Очи вашег срца“ сликовито указује на орган нашег расуђивања и разумевања, то јест на наш разум. У овом одломку реч „знати“ или „знање“ – која је двапут употребљена – служи да пренесе два различита појма: први појам је интуитивно знање, а други је ментално знање или разумевање. Тај дух откривења се налази у дубини нашег бића. Бог открива Себе нашем духу да бисмо могли да га истински схватимо помоћу своје интуиције. Међутим, засада је то само интуитивно знање; то јест, унутрашњи човек зна док је спољашњи човек у незнању. Комуникација са спољашњим човеком по ономе што се сазнало од унутрашњег човека неопходан је корак, чији недостатак спречава сједињено деловање унутрашњег и спољашњег човека. Како онда тамо може да постоји та комуникација? Свето писмо нас обавештава да ће наш дух просветлити нашу менталну способност да би разумело значење откривења у интуицији. Будући да наш спољашњи човек зависи од разума да би могао нешто да схвати, дух мора да пренесе разуму оно што интуитивно зна, тако да би овај могао да пренесе поруку целокупном бићу и оспособи Божије дете да живи по духу.

Ми најпре спознајемо Божију вољу у својој интуицији, а затим нам наш интелект тумачи ту вољу. Свети Дух делује у нашем духу, производећи у нама духовно чувство; након тога ми користимо свој разум да проучавамо и схватимо значење тог чувства. Потребна је сарадња духа и разума да бисмо у потпуности схватили Божију вољу. Дух омогућава нашем унутрашњем човеку да зна, док разум чини да наш спољашњи човек разуме. Таква се сарадња дешава у секунди, мада је потребно више времена да би се то описало пером и мастилом. Они делују као две руке: и у трен ока дух је већ обзнанио разуму оно што је видео. Сва откривења потичу од Светога Духа – не прима их разум, него човечији дух, тако да човек може то да спозна помоћу интуиције; а онда их његове менталне способности проучавају и схватају.

Требало би доследно да одбијамо и дозволимо да разум служи као главни елеменат за примање Божије воље, па ипак не морамо да га спречавамо да служи као секундарни

апарат за разумевање те воље. Телесни хришћанин погрешно замишља да је глава мерило његовог понашања, зато што још није научио како да живи по духу. Духовни хришћанин следи духа, али исто тако дозвољава свом разуму да разуме шта дух смера. У правом вођству ова два елемента су једно. Обично се вођство у духу противи ономе што људи називају расуђивањем; међутим, код особе чија је рационална моћ обновљена, такво расуђивање заједно делује са његовим духом, тако да његово вођство изгледа потпуно логично *његовом* расуђивању. Али рационалност особе чији унутрашњи човек још увек није достигао овај узвишени положај често ће се опирати вођству духа.

Видели смо у Ефесцима првој глави како дух помаже разуму. Пошто је примио откривење од Бога верников дух просветљује интелект. Разум духовног човека се не ослања на природни живот; уместо тога он се ослања на просветљење од светлости духа. У супротном он нестаје у тами. Обновљени начин мишљења треба да буде управљан светлошћу духа. То објашњава зашто човек може да сматра да су његове мисли конфузне, и читаво његово биће изгубљено ако је његов унутрашњи човек блокиран од стране злих духова. Разум духовног човека одржаван је од стране духа. Ако се потоњи нађе под опсадом, његова сила не може директно да допре до разума и тако овај одмах губи одређену контролу. Очување ова два елемента у правилном односу захтева будност да наш дух не би био опкољен злим духовима и проузрокује да се наш разум одрекне свог нормалног деловања.

Верников разум је излаз за Светог Духа. Како Онај који живи у човековом духу изражава Себе? Он није задовољан само тиме да човек верује да је Он присутан у људском духу. Његов циљ је да манифестује Себе посредством човека да би и други људи могли да Га поседују. Постоји хиљаду и једна ствар за коју Свети Дух захтева *човекову* сарадњу. Није довољно да Он само *пребива* у човечијем духу, Он поред тога жели и да се *изрази* кроз њега. Оно што изражава човеков дух то је разум. Уколико је он закрчен, дух ће бити лишен свог начина изражавања, и тада Божији Дух не може да пређе из човековог унутрашњег

бића ка другим људима. Штавише, разум нам је потребан да бисмо схватили значење нашег интуитивног знања, и тако отворили пут Богу да посредством нас преноси Своју мисао. Ако је наш начин мишљења ограничен и неразуман, Дух Свети није у стању да има заједницу са нама онако како је то Његова жеља.

Разум, дух и духовни разум

Што је Божије дете духовније, то је свесније значаја живота по духу и опасности од живота по телу. Али како би он заправо требало да живи по духу? Одговор који нам је дат у Римљанима 8 је да се мисли на дух и да се поседује духовни разум: „Који се, наиме, држе тела, мисле на оно што је везано за тело, а који се држе Духа, мисле на оно што припада Духу. Јер тело смера к смрти, а Дух смера животу и миру“ (ст. 5-6). Живети по духу значи имати разум који мисли о ономе што се тиче духа; то такође значи и да дух влада разумом. Они који делују у складу са духом нису ништа друго него они који су заокупљени оним што се тиче унутрашњег човека и чији је разум због тога духован. Живети по духу једноставно значи да је разум под контролом духа и да мисли о ономе што се тиче духа. То подразумева да је наш начин мишљења био обновљен и постао контролисан духом и на тај начин оспособљен да открије свако кретање и свако мировање духа.

Овде поново видимо однос између ова два саставна дела – „који се, наиме, држе тела, мисле на оно што је везано за тело, а који се држе Духа, мисле на оно што припада Духу.“ Човечија глава је у стању да мисли о телу, као и о духу. Наша ментална способност (душа) стоји између духа и плоти (тачније и овде специфично, тела). Оно о чему разум мисли је оно по чему човек живи. Ако је заокупљен телом, живи по телу; обрнуто, ако мисли о духу, следи дух. Стога је непотребно да питамо да ли треба или не треба да живимо по духу. Требало би само да се испитамо да ли мислимо о духу, то јест, примећујемо ли у њему неко кретање или мировање. Никада не може да буде да ми размишљамо о ономе што се тиче тела, а ипак да

живимо по духу. О чему год да разум размишља, то ћемо и следити. То је непроменљиви закон. Шта наш разум мисли и примећује у нашем свакодневном искуству? Чему смо послушни? Да ли слушамо унутрашњег човека или смо послушни телу? Наша заокупљеност оним што се тиче духа учиниће нас духовним људима, док нас заокупљеност оним што се тиче тела претвара у телесне људе. Ако наш разум није управљан духом, он мора да буде управљан телом; ако није вођен небом, мора да је вођен земљом; ако није контролисан одозго, мора да је контролисан одоздо. Слеђење духа ствара живот и мир, док слеђење тела води смрти. Са Божије тачке гледишта, ништа што произлази из тела не садржи било какву духовну вредност. Верник може да живи у стању „смрти" иако поседује живот.

Зашто је *разматрање* стварности духа толико важно за живот који се живи по духу? Зато што је то најзначајнији услов за обезбеђивање вођства у духу. Колико Божије деце чека да Он уреди њихове околности, док истовремено занемарују потребу да слушају дух; то јест, не обраћају пажњу на подстицање онога што потиче из њихове скровите дубине. Често нас је Бог који пребива у нама већ водио у нашем духу, па ипак због отупелости менталне способности ми то једноставно не препознајемо. Он је заиста дао откривење нашој интуицији, али наш интелект живи од хиљаду и једне ствари, а не од онога што се дешава у нашем духу. Ми занемарујемо своје духовно чуло. Понекад је наш дух нормалан, али наш разум прави грешку, па смо онеспособљени да следимо дух. Све што је изражено његовом интуицијом је осетљиво, тихо и нежно; ако ми обично не маримо за његове стварности, како можемо икада да знамо мисао духа и сходно томе да живимо по њему? Наш разум би требало да буде будан попут стражара, увек на опрезу што се тиче кретања у унутрашњем човеку да би се наш спољашњи човек у потпуности покорио.

Сва Божија вођства се преносе путем малих и танаких утисака у духу. Бог никада ништа не користи попут обавезног, надмоћног осећаја да би покушао да примора човека на послушност. Он нам стално пружа могућност да донесемо своју одлуку. Све оно што нас присиљава не долази

од Бога, него је дело злих духова. Све док не испунимо оно основно за деловање Светог Духа, Он неће деловати. Стога је потребно више од пуког чекања на Његово вођство. Наш дух и разум морају активно да функционишу заједно са Светим Духом ако очекујемо да нас Он води. Живећемо по духу ако користимо свог унутрашњег човека да сарађује са Светим Духом и ако пратимо кретање или мировање у нашем духу.

Отворени разум

Осим што доживљавамо Божије директно откривење, ми такође често примамо истину посредством проповедања Речи од стране друге Божије деце. Таква истина се најпре прима у интелекту пре него што допре до духа. Пошто ми посредством разума остварујемо контакт са начином изражавања или списима других људи, тешко да постоји било каква могућност да та врста истине допре до нашег живота, осим путем канала разума. Према томе, отворени разум је од пресудног значаја за духовни живот. Ако је наш мозак пун предрасуда према истини или према проповеднику, истина неће ући у њега, нити ће се проширити на наш живот. Није ни чудо што неки верници не добијају никакву помоћ – они су већ одлучили шта би желели да читају или слушају.

Ако је хришћанин упознат са процесом како се истина преноси у живот, он ће препознати важност неометаног разума. У почетку разум схвата истину; затим она улази и подстиче дух; и на крају се манифестује у практичном животу. Затворени разум спречава да истина уђе у дух. Затворени начин мишљења је онај који је испуњен предрасудама; противи се и критикује било шта што се разликује од његове замисли; његово мишљење постаје стандард за истину; ништа што је супротно не може да буде истина. Такав начин мишљења ускраћује могућност многим Божијим истинама да продру у човека; према томе, то наноси штету верниковом духовном животу. Многи искусни верници могу да посведоче о потреби за непристрасним разумом у погледу откривења истине.

Често нам је пренето довољно истине, али ми је једноставно нисмо схватили због недостатка отвореног разума. Колико је година које Бог мора да употреби да би уклонио све препреке пре него што можемо да прихватимо истину. Неометани начин мишљења повезан са слободним духом понајвише нам помаже у познању истине.

Ако је разум отворен особа ће ускоро уочити драгоценост истине која му се у почетку чинила прилично нејасном, али сада је просветљена светлошћу духа. То је начин на који Божије дете често прима истину. У почетку се то чини бесмисленим, али после извесног времена, светлост духа обасјава његов разум и оспособљава га да схвати дубину те истине. Иако можда нема у својој власти одговарајуће речи да би то објаснио, ипак изнутра је он то савршено разумео. Отворени разум пушта истину да уђе, али просветљење светлошћу духа чини ту истину корисном.

Контролисани разум

Сваки део хришћаниновог живота мора бити зауздан; то укључује разум чак и након његовог обновљења. Не би требало да испустимо узде да зли духови не би то искористили. Подсетимо се на то да је *мисао семе за деловање*. Непажња овде неизбежно доводи до греха. Када је нека идеја посејана она ће временом да узрасте, без обзира на то колико би дуготрајан такав раст могао да буде. Ми можемо да следимо траг свих наших претпоставки и несвесних греха мислима којима смо дозволили да нам раније буду посејане. Ако је грешном мишљењу дозвољено да остане у глави, онда ће после извесног времена, можда чак и после неколико година, доћи до грешног дела. На пример, претпоставимо да нам се зачне зла помисао против неког брата. Ако се одмах не искорени и не очисти, коначно ће донети лош плод. Хришћанин мора да уложи крајње напоре да би поступао са својим мислима. Уколико његов начин мишљења остане неконтролисан, неће моћи ништа да контролише. Због тога нас Петар подстиче и каже „саберите свој ум," (1. Пет. 1:13) чиме он жели да каже да

морамо да управљамо свим својим мислима и да им никада не дозволимо да дивљају.

Божији циљ је да „заробљавамо *сваку* мисао – за послушност Христу.“ Зато би требало да испитамо сваку своју мисао пред Богом, не дозвољавајући ниједној да избегне нашем опажању или просуђивању. Ма какво да је мишљење, оно мора да се испита и контролише.

Стекавши доминацију над својим менталним животом, хришћанин не би смео да дозволи да у њему остане било каква погрешна мисао. Свака неприкладна појединост мора да се одбаци. Даље, он не сме да дозволи свом разуму да мирује. Сваку ствар би требало пажљиво да одмери тако да би могао да буде и разумна и духовна особа. Не би требало да дозволи свом разуму да се насумично удаљи, да не би пружио прилику злим духовима да делују. Он не сме да буде лен, не радећи ништа; радије требало би увек активно да делује. Чак и након што је примио откривење у духу, он још увек мора да увежбава свој интелект да би испитао, проверио и утврдио да ли је то од Бога или од њега самог. Он такође мора да изнађе да ли ће, предузимањем било какве акције, у потпуности следити дух и да ли је у складу са Божијим одабраним тренутком, или пак у томе има било каквог његовог елемента помешаног са њим. Таква ментална активност помаже духу да разјасни откривење које је примио у својој интуицији, као и да открије било какво неслагање. Свака мисао која је усредсређена на наше „ја“ спречава нас да познамо Божију вољу; делотворно је само оно што одбацује наше „ја“. Бог никада не жели да га слепо следимо; Он инсистира на нашем јасном разумевању Његовог ума. Свему ономе чему недостаје јасноће није поуздано.

Када разум функционише, пази да он то не ради сам, то јест пази да не делује независно од владавине духа. Несебичан разум помаже хришћанину у схватању Божије воље, али независан разум само показује искварености тела. На пример, многи истражују Свето писмо својим мозгом, зависећи од његове интелектуалне способности. Ипак истина за коју тврде да је познају, постоји само у њиховим главама. Такво независно ментално деловање је прилично

опасно, јер ништа не остварује у хришћаниновом животу осим снабдевања неким додатним информацијама за његове мисли и тло за његово хвалисање. Требало би да искрено одбацимо све истине које су искључиво умне, јер такво знање Сатани пружа прилику да делује. Ми морамо да обуздамо сваку жељу која тежи за пуким интелектуалним знањем.

Мозак би требало да функционише, али му исто тако треба и одмор. Кад би верник допустио да он непрестано ради без имало одмора, на крају би се разболео као што се то дешава и са телом. Он мора да управља његовом активношћу, забрањујући му да буде сувише активан и да измиче контроли. Пораз са којим се Илија сусрео под смреком био је због претераног деловања његовог разума (1. Цар. 19).

Хришћанин би требало стално да одржава свој разум у Божијем миру. „Даћеш савршен мир ономе ко је постојан, јер се у тебе узда“ (Иса. 26:3, ССП). Неспокојан мозак је узнемирен мозак који је штетан и за духовни живот и за духовну службу. То је многе довело до бројних грешака. Немиран разум не може нормално да делује. Отуда нас апостол учи „не брините се ни за што“ (Фил. 4:6). Све забринуте мисли предајте Богу чим се појаве. Нека Божији мир сачува ваше срце и мисли (7. стих). Али, Павле нас такође опомиње да користимо своју главу за рад, и да не допуштамо да остане неупотребљена: „Браћо, што год је истинито, што год је часно, што год је праведно, што год је чисто, што год љубазно, што год је на добру гласу, ако је каква врлина, ако је каква похвала, на то мислите“ (8. стих).

Разумом не смеју да управљају емоције. Он треба мирно да се одмара у Богу и да делује вером. То је значење „разборитости“ на коју нас Павле позива да гајимо (2. Тим. 1:7). Верник би требало да следи интуицију духа. Он мора да дозволи Божијем правилу исправног и погрешног суда у свим случајевима.

Главу треба држати у понизном стању. Поносна мисао може лако да заведе човека. Свако самоправедно, уображено или самодовољно знање може да доведе до грешке. Неки

поседују опсежно знање, а ипак упадају у самообману зато што су о себи мислили и сувише много и сувише високо. Свако ко искрено жели да служи Господу мора то да учини „са сваком понизношћу [разума]“ (Дела 20:19). Он мора да одбаци свако самозаваравајуће разматрање и да утврди своје место у Христовом телу као што је то Бог наложио.

Разум испуњен Божијом Речју

„Даћу своје законе у њихов ум“, каже Бог (Јев. 8:10). Требало би да више читамо и да више памтимо Божију Реч, да се не бисмо нашли у ситуацији да не можемо да је пронађемо у тренутку када нам је то неопходно потребно. Ако марљиво читамо Библију, Бог ће испунити сваку нашу мисао Својим законима. Одмах ћемо се сетити шта Библија каже када нам је потребна светлост на путу. Многи нису вољни да користе свој разум за читање Речи. Они воле да насумично отворе Библију након молитве и узимају све што је пред њима као да је то од Бога. Ово је крајње непоуздано. Али ако наш разум обилује Његовом Речју, Свети Дух је у стању да кроз интуицију нашег духа просветли наш разум тако што ћемо се сетити одговарајућег стиха. Није потребно да нам неко каже да не би требало да крадемо, јер знамо да је Божија Реч то рекла. Таква реч је већ у нашем разуму. То важи и по другим питањима; дакле ако се на овај начин сјединимо са Библијом, бићемо у стању да схватимо Божији ум у сваком погледу.

Вапај за очишћеним разумом

Хришћанин би требало да непрестано тражи од Бога да прочисти његов ментални живот и да га одржава свежим. Требало би да тражи од Бога да искорени сваку злу помисао према Њему и сва претерана мишљења, тако да је оно у шта верује у потпуности од Бога. Моли се не само да мислиш о Њему, него и да исправно размишљаш. Моли се да ниједна мисао не потекне од твоје зле природе, али ако се то догоди да буде изложена и одмах уклоњена Божијом светлошћу. Тражи од Бога да те држи подаље од твог старог начина

размишљања да Божија црква не би била подељена због нарочитих доктрина. Тражи од Њега и да те испита да ли прихваташ било какво специјално учење својим разумом које би те одвојило од остале Његове деце. Замоли Га да те учини да будеш једнодушан са осталима; а ако по било ком питању недостаје ове једнодушности, онда искрено и стрпљиво чекај на то. Усдрно Га моли да ти не дозволи да задржиш у свом новом животу било какву погрешну идеју или учење. Преклињи Га да те учини мртвим не само према овој твојој злој природи, него и према твом старом начину мишљења. Тражи од Њега да твоја мисао ни на који начин не буде узрок поделе у Христовом телу. Моли Га да не дозволи да опет будеш обманут. Заузми се у молитви у корист друге Божије деце тако да и она могу да живе од Њега, не изазивајући се и не делећи се међусобно, да би сви заиста уживали један живот и једну мисао.

ДЕВЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ВОЉА

1

Верникова воља

ЧОВЕКОВА воља је његов орган за доношење одлука. Желети или не желети, изабрати или не изабрати типична су деловања воље. Она је његово „кормило“ помоћу којег он плови морем живота.

Човекова воља се може сматрати његовим правим „ја“, јер га она истинито представља. Њено деловање је деловање човека. Када изјавимо „*ја* хоћу“, то је заправо наша воља која хоће. Када кажемо „*ја* желим, *ја* одлучујем“, опет је то наша воља која жели и одлучује. Наша воља делује у име читавог човека. Наша емоција само изражава како се осећамо; наш разум нам саопштава и говори шта мислимо; али наша воља преноси оно што *желимо*. Дакле, она је најутицајнија компонента целокупне наше личности. Она је дубља од емоције и разума. Дакле, у потрази за духовним растом верник не сме да занемари елемент хтења у њему.

Многи праве грешку сматрајући „религију“ као ствар емоције; они верују да она само умирује и развесељава човекова осећања. Други тврде да „религија“ треба да буде компатибилна са разумом, а не претерано емоционална; за њих је прихватљива само она врста религије која је рационална. Оно што обе ове групе не знају то је да права религија *сама по себи* нема за циљ емоцију или разум, него да човечијем духу пренесе живот и да води његову вољу да се у потпуности преда Божијој вољи. Уколико наше „религиозно“ искуство у нама не произведе *вољно* прихватање целокупне Божије воље, оно је онда веома површно. Каква је корист човеку ако на његовом духовном

путу његова воља не показује и одговарајући одраз благодати? Или ако му воља није дотакнута?

Право и савршено спасење спасава човечију вољу. Оно што није довољно темељито да прихвати спасење човекове воље није ништа друго до таштина. Сва пријатна осећања и све оштроумне мисли припадају искључиво спољашњем домену. Човек може да доживи радост, утеху и мир верујући у Бога, он може да разуме Његово величанство и да сакупи много лепог знања; али да ли он има неко стварно јединство с Богом ако његова воља није сједињена са Њим? Само спајање њихових воља чини праву заједницу. Према томе, када верник прими живот, требало би да буде пажљив не само према својој интуицији, него и према својој вољи.

Слободна воља

Разматрајући човека и његову вољу ми посебно морамо да имамо на уму да он користи своју слободну вољу. То значи да је човек суверен, да има суверену вољу. Не би му требало наметати оно што он не одобрава, и не би га требало присиљавати на оно чему се он противи. Слободна воља значи да човек може да изабере оно што жели. Он није механичка играчка којом управљају други људи. Он је одговоран за све своје поступке; унутрашња воља има контролу над свим стварима у њему и изван њега. Њиме не управља аутоматски нека спољашња сила; радије, у њему се налази начело које одређује његове поступке.

Ово је било човеково стање када га је Бог створио. Човек кога је Створитељ створио није био нешто механичко; подсетимо се на то како му је Бог рекао: „Једи *слободно* са сваког дрвета у врту; али с дрвета од знања добра и зла, с њега не једи; јер у који дан окусиш с њега, умрећеш“ (1. Мој. 2:16-17). Како му је Бог заповедио? Бог је уверио, забранио, али никада није присилио. Да је Адам био вољан да послуша и не једе забрањено воће, *Адам* би био тај који је тако желео. Али ако не би послушао и јео, чак ни Бог га не би у томе спречио. То је слободна воља. Бог је ставио на човека ту одговорност да једе или да не једе, да би он сам одлучио у складу са својом неометаном вољом. Бог није

створио некаквог Адама који није био у стању да греши, да се побуни или да краде, јер да је тако учинио то би значило претворити човека у машину. Бог је могао да му саветује, да му забрани и да му заповеди; међутим, одговорност да се послуша или да се не послуша лежала је на човеку. Због љубави, Бог је унапред заповедио; али због праведности Он није приморао човека да чини оно што овај није желео да учини. Да би човек био послушан Богу, потребна је воља са његове стране, зато што га Бог никада не присиљава на нешто. Он је могао заиста да употреби разна средства да човека учини вољним; међутим, све док човек не да своју сагласност Бог неће спровести Свој начин у човеку.

Ово је изузетно важно начело. Касније ћемо видети како Створитељ никада не делује супротно овом начелу, док зли духови то стално раде. По овоме можемо да разликујемо шта је од Бога, а шта није.

Пад у грех и спасење

Нажалост, човечанство је пало у грех. Овим падом човекова слободна воља претрпела је огромну штету. Може-мо рећи да у целом свемиру постоје две огромне опречне воље. С једне стране налази се света и савршена Божија воља; с друге стране је оскрвнута, укаљања и супротстављена Сатанина воља. Између њих постоји суверена, независна, човекова слободна воља. Када човек послуша ђавола и побуни се против Бога, чини се да он изражава трајно „не“ Божијој вољи и постојано „да“ сатанској вољи. Пошто човек користи своју вољу да изабере ђаволову вољу, његова воља пада у ропство ђавола. Стога су сва његова деловања управљана Сатанином вољом. Све док не поништи своје почетно покоравање, човекова воља остаје неоспорно потиснута од стране непријатељске силе.

У овом палом положају и стању човек је телесан. Ово тело – које управља његовом вољом, заједно са другим његовим органима – потпуно је искварено. Како било шта што је угодно Богу икада може да исходи из тако помрачене воље? Чак и његова потрага за Богом потиче из домена тела и зато нема никакву духовну вредност. У овом тренутку

он може да измисли много начина да се клања Богу, али све су то његове сопствене замисли, све је то „самовољна побожност“ (Кол. 2:23) и Богу сасвим неприхватљива.

Дакле, увидимо да ако човек не прими Божији нови живот и не служи Њему, сваки делић службе за Бога представља само телесно дело. Човекова намера да служи, па чак и да пострада за Њега је ништавна. Пре него што је човек духовно препорођен, његова воља је бескорисна, иако можда нагиње према добру и према Богу. Јер оно што вреди у Божијим очима није оно што пали човек намерава да учини за Бога, него како Он лично ставља у човека жељу да учини нешто за Њега. Човек може да осмисли и покрене безброј запажених дела за Бога; ипак, ако она не потичу од Бога, онда нису ништа више од „самовољне побожности“.

То важи и у погледу спасења. Када човек живи на телесан начин, чак и његова жеља да буде спасен није прихватљива Богу. Читали смо у Еванђељу по Јовану да „свима, који га примише, даде моћ да постану деца Божија, – онима што верују у његово име, који се не родише од крви, ни од воље тела, ни од *мужевљеве воље* – него од Бога“ (Јован 1:12-13). Човек није духовно препорођен зато што он то жели. Он мора да буде рођен од Бога. У данашње време хришћани поседују погрешну представу да ако неко жели да буде спасен и тражи пут живота, да ће несумњиво бити добар Христов ученик, јер ништа не може да буде боље од ове жеље. Бог ипак тврди да је по овом питању духовног препорођења, као и по свим другим питањима везаним за Њега, човекова воља потпуно безначајна.

Многа Божија деца не могу да схвате зашто се у Јовану 1 тврди да је човекова воља безначајна, пошто се књига Откривења завршава следећим речима: „Ко *хоће* нека узме воду живота бадава“ (Отк. 22:17), као да је човек лично у потпуности одговоран за своје спасење. И зар сам Господ Исус не даје следећу изјаву као објашњење за Јевреје који нису спасени: „И *нећете* да дођете к мени – да имате живот“ (Јован 5:40). Овде опет одговорност за пропаст очигледно почива на човековој вољи. Може ли Библија да противречи себи? Да ли постоји неко посебно значење иза ових очигледних недоследности? Разумевање овог питања

помоћи ће нам да схватимо шта Бог тражи од нас у нашем хришћанском животу.

Присетићемо се да Бог не жели да ико „пропадне, него да сви дођу до покајања“ (2. Пет. 3:9), зато што „жели да сви људи буду спасени и да дођу до познања истине“ (1. Тим. 2:4). Проблем не настаје око тога кога Бог жели да спасе, или кога ће пустити да пропадне. Радије, пред нама је проблем какав је грешников став према Божијој вољи? Ако се одлучи да буде хришћанин зато што је природно склон „религији“, природно презире свет или је природно под утицајем свог наслеђа, окружења или породице, он је удаљен од Бога и Његовог живота исто толико колико и други грешници. Ако грешник у тренутку узбуђења или одушевљења одлучи да постане хришћанин, он неће бити ништа бољи од осталих. Све се своди на то какав је његов став према *Божијој* вољи? Бог га воли, али хоће ли он да прихвати ту љубав? Христос га позива, али хоће ли он доћи? Свети Дух жели да му дâ живот, али да ли је он вољан да буде рођен? Његова воља је од користи само у бирању Божије воље. Питање је сада, и само сада, како његова воља реагује на Божију вољу?

Да ли смо овде запазили разлику? Ако човек сам започне потрагу за спасењем, он још увек пропада. У ту категорију спадају разни оснивачи религија. Али ако човек, пошто је чуо еванђеље, буде *вољан* да прихвати оно што му Бог *нуди*, биће спасен. У једном случају, човек подстиче; у другом он прима. Прво чини да он буде вољан, док друго чини да прихвата Божију вољу. Јован 1 говори о човеку који је вољан, док се Јован 5 и Откривење 22 односе на човеково *прихватање* Божије воље. Отуда не постоји противречност између та два појма; радије, ту нам је веома важна поука.

Бог нас учи да у тако важном и веома добром питању као што је спасење све што потиче од нашег „ја“ не може да буде прихваћено, него је одбачено од Њега. Заиста, ако желимо да напредујемо у свом духовном развоју, морамо да разумемо и да имамо на уму свако витално начело које је Бог користио када је поступао са нама у тренутку духовног препорођења. Ова почетна начела указују на то како би требало да и даље идемо у свом духовном животу. Оно о

чему смо управо расправљали представља једно од највећих од ових начела. Све што потиче од нас, то јест од нашег тела, Богу је крајње неприхватљиво. Чак и ако тражимо тако нешто неопходно и узвишено као што је спасење, наша потрага је ипак одбачена. Оно што би непрестано требало да имамо на уму то је да Бог не гледа како нешто изгледа – да ли је нешто добро или лоше, велико или мало – него гледа одакле то потиче – да ли је од Њега или не. У спасењу, ми нисмо спасени зато што желимо да будемо спасени, него зато што Бог жели да нас спасе; и тако ће то бити целим током нашег живота. Морамо да увидимо да, осим онога што Бог чини кроз нас, све остале активности, ма колико оне биле хвале вредне, да су ипак ништавне. Ако у почетној фази нашег спасења не научимо ово животно начело, касније ћемо се сусрести са бескрајним поразима.

Штавише, у складу са стварним човековим стањем, док је он грешник, његова воља је непослушна Богу. Зато Бог мора да доведе човека Себи, као и да му подари нови живот. Баш као што човечија воља представља човека – јер је то суштина његовог бића, тако божанска воља персонификује Бога – то је Његов живот. Рећи да ће Бог довести човека к Себи значи да ће Он довести човека до Своје воље. Нема сумње да је за испуњење овога потребан цео живот, али чак и на самом почетку спасења Бог почиње да ради на том циљу. Отуда, када Свети Дух пресведочи човека за грех, то пресведочење је такво да човек не би могао ни реч да изусти, чак и ако би га Бог осудио на пакао. Тада када је том човеку Бог показао Свој одређени план у Христовом крсту, он ће га радо прихватити и изразити своју спремност да прими Божије спасење. Тако запажамо да је прва фаза спасења у суштини спасење воље. Грешникова вера и прихватање је само његова *жеља* да узме воду живота и буде спасен. Слично томе, његов отпор и противљење су његова *невољност* да дође Господу за живот, и следствено томе пропада. Битка да се буде спасен или да се пропадне води се у човековој вољи. Човеков првобитни пад у грех настао је због побуне његове воље против Божије воље; и тако је његово садашње спасење постигнуто тако што је његова воља доведена у послушност Богу.

Иако у тренутку нановог рођења човечија воља још није у потпуности сједињена са Богом, његова пала воља је ипак уздигнута посредством прихватања Господа Исуса и његовим одрицањем од Сатане, од свога „ја“ и од света. Верујући у Божију Реч и примајући Његов Дух, његова воља је такође обновљена. Након што је човек наново рођен, његова воља добија новог господара и од сада је под новом управом. Ако је његова воља послушна, она постаје део новог живота; ако се одупире, она постаје опасан непријатељ том новом животу.

Ова обновљена воља је много важнија од осталих делова душе. Разум може бити доведен у заблуду, а емоције могу бити неумерене, али воља не може себи да приушти да погреши. Јер ако погреши то доноси озбиљне последице, јер је то човеково „ја“ и контролише све остале човекове органе. Ако је она погрешна, Божија воља не може бити остварена.

Покорна воља

Шта је спасење? То није ништа друго него да Бог спасава човека из њега (себе) у Њега (Бога). Спасење има два аспекта: одсецање и сједињење. Оно што је одсечено то је човеково „ја“; сједињење је са Богом. Оно што нема за циљ ослобођење од човечијег „ја“ и сједињење са Њим није право спасење. Све оно што човека не може да спасе од његовог „ја“ и да га сједини са Богом је ништавно. Прави духовни почетак укључује ослобађање од животињског живота и улазак у божански живот. Све што припада стварању мора да се напусти, тако да би стварање уживало у свему искључиво у Створитељу. Оно што је створено мора да ишчезне да би се манифестовало право спасење. Права величина не почива на томе колико ми имамо, већ на томе колико смо изгубили. Прави живот може да се сагледа само у напуштању свога „ја“. Ако природа, живот и активности створења нису одбачени, Божији живот нема начина да се изрази. Наше „ја“ је често непријатељ Божијег живота. Наш духовни раст ће озбиљно закржљати ако немамо намеру нити искуство да смо изгубили себе.

Шта је човечије „ја“? На то је изузетно тешко дати одговор, нити наш одговор може у потпуности да буде тачан. Али ако кажемо да је наше „ја“ „самовоља“, не бисмо за много промашили. Човекова суштина је у његовој вољи, јер изражава оно што човек у основи јесте, шта жели и за шта је вољан. Пре него што је Божија милост учинила своје дело у човеку, све што човек има, било да је грешник или верник, углавном је у супротности са Богом. То је зато што човек припада ономе што је природно, што изразито стоји у супротности на Божији живот.

Дакле, спасење значи избавити човека од његове створене, природне, животињске, телесне и самоиспољавајуће воље. Запамтимо нарочито ово: Осим што нам је Бог дао нови живот, окретање наше воље ка Њему је највеће дело у спасењу. Ми чак можемо рећи да Бог даје нови живот да бисмо препустили своју вољу Њему. Еванђеље значи омогућити сједињење наше воље с Богом. Све што не укључује ово неуспех је мисије. Бог не усмерава своју стрелицу спасења толико на нашу емоцију или разум, колико на нашу вољу, јер када је ово друго спасено, остало се подразумева. Човек може у одређеној мери да буде сједињен са Богом; он може да се сложи с Њим у његовом осећају према бројним стварима; али најзначајнија и најсавршенија заједница је заједница његове воље са божанском вољом. Ова складност обухвата све друге заједнице између Бога и човека. Све што не укључује сједињење воља је неадекватно. Пошто се наше целокупно биће креће у складу са нашом вољом, очигледно је да оно представља најутицајнији део човека. Чак и тако племенит орган као што је дух мора да попусти владавини воље. (То ћемо мало касније подробније размотрити). Дух не представља целог човека, јер је то само његов орган за комуникацију са Богом. Ни тело не може да представља човека, зато што је то само његов апарат којим се комуницира са светом. Али воља утеловљује човечији изворни став, намеру и стање. Механизам у њој је тај који највише одговара самом човеку. Ако се ова воља не сједини с Богом, све остале заједнице су плитке и празне. Једном када се та владајућа човечија воља у потпуности сједини са Богом, човек је спонтано и потпуно потчињен Њему.

Наше сједињење са Господом се састоји из два корака: сједињење живота и сједињење воље. Ми смо сједињени са Њим у живот онда када смо духовно препорођени и примамо Његов живот. Као што Он живи по Свом Духу, тако ћемо и ми након тога живети Светим Духом. То је спона живота. Ово указује на то да делимо један живот са Богом. То сједињавање је унутрашње. Али оно што *изражава* тај живот је воља; стога мора да постоји спољашње јединство, јединство воље. Бити сједињен са Господом у вољи једноставно значи да имамо једну вољу са Њим. Ове две врсте сједињења су повезане, ниједна од њих није независна од друге. Сједињење новог живота је спонтано, јер тај нови живот је Божији живот; али сједињење воље није ни тако једноставно ни спонтано зато што је наша воља очигледно наше „ја“.

Као што смо раније запазили, Бог намерава да уништи живот душе, али не и њену функцију; тако након што смо сједињени са Господом у животу, Он почиње да обнавља нашу душу са њеним различитим деловима, да би наша душа била једно са нашим новим животом и следствено томе једно са Његовом вољом. Будући да је наша воља то што јесте, Бог наравно свакодневно тражи њено сједињење са Његовом вољом. Спасење не може бити потпуно све док се човекова воља у потпуности не сједини са Божијом вољом. Без те савршене споне *човечије „ја“* се још увек не слаже с Њим. Бог жели да имамо Његов живот, али Он исто тако жели да будемо сједињени са Њим. Будући да наша воља представља нас у најужем смислу речи, наше сједињење са Богом не може да буде потпуно без сједињавања наше воље са Њим.

Пажљиво читање Светог писма указаће на чињеницу да заједнички именитељ лежи у основи свих наших греха: начело непослушности. Посредством Адамове непослушности пропадамо; посредством Христове послушности смо спасени. Раније смо били синови непослушности; данас Бог жели да будемо синови послушности. Непослушност значи следити сопствену вољу; послушност значи следити Божију вољу. Циљ божанског спасења је да нас подстакне да одбацимо своју вољу и да будемо сједињени са Њим. Управо

у томе лежи велика грешка међу савременим хришћанима. Они мисле да је духовност радостан осећај или дубоко знање. Они проводе време жудећи за различитим утисцима или тежећи за умним познавањем Библије, јер они то сматрају веома узвишеним. У међувремену, поступајући по својим осећањима и мислима, они настављају са обављањем многих добрих, сјајних и запажених дела за које верују да морају да буду веома угодни Богу. Међутим, не схватају да Он не пита како се они осећају или како расуђују; Он само тражи сједињавање њихове воље са Његовом. Његово је задовољство у томе што Његов народ жели оно што Он жели, и чини оно што Он каже. Осим што се верник безусловно предаје Богу са склоношћу да у потпуности прихвати Његову вољу, све друго што је означено као духовност – попут светих и срећних осећања или преузвишених мисли – само је нешто што се види споља. Чак су и визије, снови, гласови, уздаси, ревност, рад, активност и напор спољашњи. Ако верник не одлучи у својој вољи да заврши оно што му је Бог зацртао, то ништа не вреди.

Ако смо заиста сједињени са Богом у вољи, одмах ћемо престати са сваком активношћу која потиче од нас самих. Од сада не сме бити независних акција. Ми смо мртви себи а живи Богу. Више не делујемо за Њега по свом нагону и у складу са својим нахођењем. Ми делујемо искључиво онако како нас Бог покрене. Ослобођени смо од сваког кретања нашега „ја“. Другим речима, такво сједињење је промена средишта, нови почетак. У прошлости све активности су биле усредсређене и отпочињале са нашим „ја“; данас је све од Бога. Он не пита за природу онога што смо започели; Он једноставно пита ко је то започео. Бог одбацује сваки елеменат који још није ослобођен од човековог „ја“, без обзира колико би то могло изгледати добро.

Божија рука

Пошто су многи верници спасени али нису апсолутно предани Божијој вољи, Он користи многе начине да оствари њихову послушност. Оне који му припадају Он покреће

Својим Духом и дотиче их Својом љубављу да би га они сами могли послушати, не желећи ништа изван Његове воље. Али то често не ствара жељени став у Његовој деци. Следствено томе Бог мора да употреби Своју руку да их води онамо где Он жели да они буду. Његова рука се пре свега види у околностима. Бог силно полаже Своју руку на Свој народ да сруши, разбије, или да свеже – да њихова воља према Њему не би више била крута.

Господ није задовољан све док се потпуно не сјединимо са Њим у вољи. Да би се постигао тај циљ, Он дозвољава да на нас дођу многе непријатне ствари. Он допушта да тугујемо, уздишемо и страдамо. Он уређује многе практичне крстове да нам препречe пут и да посредством њих погнемо главу и капитулирамо. Наша воља је по природи изузетно јогунаста; она одбија да се покорава Богу све док не буде строго дисциплинована. Покоравајући се Његовој моћној руци, вољно прихватајући Његову дисциплину, наша воља доживљава још један рез те је опет предана на смрт. И ако се ми и даље опиремо Богу, очекује нас још већа невоља да би нас довела до потчињености.

Бог намерава да свуче све оно што је наше. Сви верници, након што су заиста духовно препорођени, схватају појам о држању Божије воље. Неки то отворено обећавају; други потајно негују ту замисао. Да би доказао и видео да ли је ово обећање или мисао стварна, Бог је своју децу довео до разних и непријатних лишавања. Он узрокује да изгубе материјалне ствари, као што су: здравље, слава, положај, корисност. Штавише, Он им ускраћује и радосна осећања, ватрену жељу, Божије присуство и утеху. Он мора да им укаже на то да све, осим Његове воље, мора бити одбачено. Ако је то Божија воља, они би требало да буду вољни да прихвате бол и страдање на свом физичком телу. Они морају да буду спремни да прихвате безосећајност, таму и хладноћу ако је Њему угодно да се према њима тако опходи. Чак ако је потребно да им одузме све, штавише и такозвани духовни успех, они то морају да прихвате. Он жели да они који су Његови знају да их Он не спасава ради *њиховог уживања*, него ради Своје воље. У добитку или губитку, радости или тузи, свесности о Његовом присуству

или Његовог одбијања, хришћани морају да размишљају само о Божијој вољи. Претпотставимо да је Његова воља да нас одбаци (што то никада није), да ли бисмо могли радо да прихватимо одбацивање? Када се грешник најпре поузда у Господа његов циљ је небо. То му је дозвољено током *тог* нарочитог периода. Међутим, пошто је био поучаван од Бога, он зна да је узверовао у Њега само ради Његове воље. Чак и да верујући, заврши у паклу, он би и даље веровао у Бога. Он више није свестан свог добитка или губитка. Ако би његов одлазак у пакао прославио Бога, он је спреман за то. Ово је очигледно само претпоставка. Ипак, хришћани морају да схвате да на земљи не живе за себе, него за Његову вољу. Њихов највећи благослов, највиша привилегија и најузвишенија слава леже у одбацивању њихове искварене воље тела и крви да би могли да се сједине са Божијом вољом да би испунили жељу Његовог срца. Добитак или губитак, слава или срамота, радост или бол створења није оно што треба да га брине. Само ако Свевишњи може да буде задовољан, није важно у којој ће мери понизни бити оборени. То је једини начин да се верници изгубе у Богу!

Две мере

Две мере су потребне да бисмо били сједињени са Богом у вољи. Прва је да Бог потчини деловања наше воље; друго је освајање живота наше воље. Често је наша воља подређена Господу само у мноштву одређених ствари, што нас ипак наводи да мислимо да смо потпуно послушни. Међутим, дубоко у нама скрива се тајна склоност која ће испливати на површину када јој се пружи прилика. Божија намера није само да умањи кретање наше воље него и да разбије њену унутрашњу склоност тако да изгледа да је њен квалитет преображен. Строго узевши, послушна воља и складна воља су веома различите: послушност је повезана са активношћу, док је складност везана за живот, природу и склоност. Послушна воља слуге види се у извршавању сваке наредбе његовог господара, али син који познаје очево срце и чија је воља једно са оцем не само да испуњава своју дужност, него је испуњава и *задовољством*. Послушна воља

зауставља нечију сопствену активност, да, али складна воља је поред тога једнога срца с Богом. Само они који су у хармонији са Њим заправо могу да цене његово срце. Ако човек није постигао савршену складност између своје и Божије воље, он тек треба да доживи врхунац духовног живота. Заиста је добро бити послушан Господу, али када милост потпуно освоји природни живот, хришћанин ће бити у потпуности прилагођен Богу. У ствари, јединство воља је врхунац нечијег духовног живота.

Бројни верници закључују да су већ у потпуности изгубили своју вољу. Ништа не може бити даље од стварности. Када дође тренутак искушења и пробе, увидеће да послушна воља није исто што и складна воља, да непротивљење не значи обавезно и никакву вољу њиховога „ја“. Коме није стало до малог добитка, ко не задржава нешто мало за себе? Ко заиста не жели злато или сребро, част, слободу, радост, предност, положај или било шта друго? Неко би могао да помисли да му није стало до тих ствари; док их има, можда није свестан да их се држи; али нека буде на прагу да их изгуби и ускоро ће открити колико упорно жели да их се држи. Послушна воља ће се сложити с Божијом вољом у многим приликама, али у некима свакако постоји снажна борба између живота верникове воље и Божије воље. Ако Божија милост не оствари своје највеће дело, тешко је да ће верник моћи да изиђе као победник.

Из овога је очигледно да послушна воља не може да буде посматрана као савршенство. Воља, иако сломљена и лишена снаге да се одупре Богу, тек треба да постигне сагласност са Њим. Ми наравно увиђамо да је достизање тачке у којој ћемо бити немоћни да се одупремо Богу само по себи плод Божије велике милости. И обично ми кажемо да је послушна воља сама по себи мртва. Па ипак, строго узевши, она и даље има нит живота која је непрекинута. И даље тамо постоји нека скривена склоност, неко тајно дивљење некадашњем начину живота. Због тога се она у одређеним приликама нађе мање радосна, мање жарка и мање марљива у послушности Господу него у другим приликама. Иако је Божија воља у ствари послушана, тамо ипак постоји разлика у ономе што се лично воли или не

воли. Да је живот човековог „ја“ искрено и потпуно био предан на смрт, верников став према сваком делу Божије воље био би *потпуно исти*. Свако неслагање у брзини, осећају или напору показује недостатак слагања у нечијој вољи према Божијој вољи.

Ова два стања можемо да илуструјемо тако што ћемо навести Лотову жену, Израиљце и пророка Валаама. Одлазак Лотове жене из Содоме, излазак Израиљског народа из Египта, и Валаамово благосиљање Израиља може да се сматра као послушност Божијој вољи. Све су то били мушкарци и жене који су били потчињени Господу, нису следили своја сопствена мишљења; упркос томе, њихове унутрашње склоности нису биле у сагласности са Њим; отуда је свако од њих завршио неуспехом. Колико често је смер наших корака исправан, али се наше тајно срце не слаже са Богом. Те стога коначно падамо.

Начин да се савлада

Бог никада није нама послушан. Он није задовољан ничим мањим него тиме што смо Њега послушали, то јест, послушали Његову вољу. Ма колико нешто било племенито, велико и неопходно, то се не може заменити за Његову вољу. Оно што Он жели да ми чинимо јесте Његова воља. Он то Сам чини и исто захтева од нас. Са Његове тачке гледишта, Он не види ништа осим искварености где год је присутно човеково „ја“. Ако се дела обављају под вођством Светога Духа она су добра и корисна; али ако су иста дела обављана од стране човека, њихова је вредност знатно умањена. Следствено томе, најважнија ствар није човекова намера нити природа ствари, него искључиво Божија воља. То је прва ствар коју треба држати на уму.

Испитајмо затим како се човечија воља може усагласити са Божијом вољом. Како човек може да утиче на пренос од самоволје као свог средишта до тога да Божија воља буде његово средиште? Све зависи од природног живота. Мера нашег ослобођења од контроле душевног живота одређује меру нашег сједињења с Богом, јер ништа више не омета то сједињење од енергије душе. Што је више сломљена

виталност душе, то се више наша воља усредсређује на Бога. Нови живот у нама нагиње ка Њему, али га потискује стари живот душе. Стога је предавање душевног живота на смрт начин да се достигне врхунац духовности.

Човек изван Бога је изгубљен, а све што је изван Бога то је бескорисно. Све што је изван Бога долази од тела. Свака снага или мисао која је другачија од Његове је проклетство. Верник мора да одбаци своју сопствену снагу као и своје задовољство. Требало би у потпуности да занемари себе у сваком погледу. Нека не ради ништа за себе, него нека се у свему поуздаје у Бога. Нека настави да корача корак по корак у складу са Његовим начином, чекајући на Његово време, и испуњавајући Његове услове. Нека добровољно прима од Бога своју снагу, мудрост, праведност и рад. Нека призна Бога као извор свега. Тако ће се постићи складност.

То су одиста „уска врата“ и тежак пут! Пут је узан и тежак зато што Божија воља мора да буде стандард за сваки корак. Она има само једно правило: не старај се за себе. Најмање одступање од овог правила уклониће човека са пута. Ипак то није немогуће, јер како се душевни живот губи тиме што су његове навике, склоности, жеље и чежње постепено сломљени, неће више остати никаквог отпора према Господу. Колико је жалосно да толико хришћана никада није прошло кроз ова врата и ходало тим путем; док су други можда ушли, али после тога не ходају стрпљиво. Без обзира на то колико би дугачак или колико кратак могао да буде тај период, то је једини пут живота. То су Божија врата и Божији пут. То је истинито и сигурно. Свако ко цени изобилан живот мора да постане особа која хода у њему.

ДЕВЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ВОЉА

2

Пасивност и њене опасности

МОЈ народ пропада јер нема знања“ (Ос. 4:6, ССП) свакако је применљиво на наше време. Хришћанима у данашње време углавном недостају две врсте знања: 1) знање о условима под којима раде зли духови; и 2) знање о начелу духовног живота. Незнање овде пружа Сатани и његовим злим духовима невероватну предност и наноси огромну штету Божијој цркви. Оно што жалости наше срце то је, да и поред тога што преовладава бесмисленост хришћани се и даље хвале својим познавањем Библије и изобилношћу свога искуства. Они не увиђају да је њихово такозвано знање пуко људско расуђивање, без икакве користи. Понизност пред Богом и жудња приликом тражења откривења Божијих истина готово су непознати. Док се хвалишу богатством свога знања, они сами тону у живи песак из кога не могу да се извуку, а ни да друге избаве. То је заиста веома страшна ситуација.

Закон узрока и последице

За све што је Бог створио постоји неки закон. Сви поступци су регулисани законима. Отуда зли духови такође делују у складу са одређеним законима, од којих је један да ће одређени узроци довести до одређених последица. Дакле, ако неко испуњава услове за деловање злих духова (било да их испуњава вољно, попут вештица, медијума,

или врачара – или пак невољно, попут хришћанина), тај им је онда дефинитивно уступио тло да са њега делују. Запазите да је и овде укључен закон узрока и последице. Ватра опече, вода утапа; ово су закони, нико не може да избегне опекотине ватром ако у њу падне, нити може да избегне утапање ако скочи у воду. Исто тако, сви они који испуњавају услове за деловање злих духова биће од њих повређени. Отуда овде делује исти закон узрока и последице. Зли духови не обраћају пажњу да ли је неко хришћанин или не; једном када се стекну услови, они не престају да делују. Баш као што хришћанин не може да избегне да буде опржен ако падне у ватру или да се утопи ако падне у воду, тако не може да избегне ни опасност да буде повређен ако у незнању обезбеди предуслове за деловање злих духова. Ватра опече све што је у њу стављено, вода потапа све који су у њу урођени, а зли духови нападају све оне који им за то дају тло. Човек то неће избећи само зато што је Божије дете. Ако пружи непријатељу прилику, овај неће оклевати да га нападне. Дакле, какви су услови за деловање непријатеља? Шта је то што олакшава то злонамерно деловање? Ово је кључно питање. Библија карактерише ове услове као „давање места“ или „упоришта“ ђаволу (Еф. 4:27). Може додатно да се означи и као пружања „тла“ ђаволу. То значи било који део *празног* простора у човеку означеног за зле духове. То место или тло чини њихово упориште. Степен инвазије се одређује степеном упоришта. Зли духови ће почети да продиру у било којег човека, чим стекну упориште у њему, било да је он „незнабожац“ или хришћанин. Оно што пружа злим духовима прилику или упориште за напад или продор може се назвати „тло“. Ако се тло препусти, инвазија је неизбежна. Одређени узрок доноси одређени исход. Хришћанина који препушта тло злим духовима, а ипак мисли да ће избећи њиховом нападу, непријатељ је већ озбиљно преварио.

Једноставно речено, тло или територија коју верник обезбеђује злим духовима је грех. Грех обухвата сва могућа тла. Задржавајући грех, он задржава и зле духове који се крију иза тога. Сав грех им препушта територију. Али постоје две врсте греха, једна је њихово позитивно или

очигледно схватање, а друга је негативна. Очигледни греси су они које нека особа почини – руке обављају лоша дела, очи виде зле призоре, уши чују зле гласове, а уста изговарају нечисте речи. Ово пружа прилику злим духовима да се у различитом степену домогну верникових руку, очију, ушију и уста. Који год део њега греши, тај позива непријатеља да му дође и да га заузме. Ако заузимање произлази из *греха*, Божије дете мора да се несебично одриче да би повратило изгубљену територију. Иначе, зли духови ће постепено јачати своје упориште док читава особа није окупирана. *Један од разлога због чега неки који су до сада прихватили чињеницу о заједничкој смрти на крсту налазе да им је тешко да одбаце грех кога се тако чврсто држе, због тога што осим проблема са „телом" имају и проблем одатле што су нападнути од стране натприродних сила.*

Ову врсту очигледног греха који пружа прилику за деловање злих духова у великој мери схвата већина хришћана, и зато нећемо о томе опширно говорити. Нека наша пажња сада буде усредсређена на другу врсту – грех који се не схвата као такав. То је у великој мери *погрешно* схватање. Пошто је ово у домену воље, детаљније ћемо га размотрити.

Популарно мишљење је да су греси само очигледна врста (оно што се почини); негативна (оно што се не учини) врста греха се не рачуна као таква. Библија ипак сматра да грех није само свака врста неправедности коју човек активно *чини*, него „ко, дакле, зна да чини добро, а не чини, грех му је" (Јаков 4:17). Божија Реч подједнако сматра грехом и оно што човек *чини* и оно што *изоставља* да чини. Грех даје упориште или обезбеђује тло за деловање злих духова. Поред очигледног греха, негативна врста – изостављање – такође пружа тло за њихово деловање.

Посебан грех изостављања који даје тло злим духовима је верникова пасивност. У Божијим очима неупотребљавање као и злоупотребљавање било ког дела нечијег бића је грех. Господ нам додељује све врсте способности од којих ниједну не треба злоупотребити или неискористити. Да особа престане да користи било који део свог талента, али

да дозволи да потоне у инертност, значи да пружа прилику ђаволу и његовој војсци да то спроводе уместо њега. Ово је тло за њихова злокобна деловања. Сви хришћани су свесни греха као услова за непријатељски напад, али небројено њих није свесно да је пасивност такође грех и услов његовог напада. Једном када је непријатељу место уступљено, продирање постаје неизбежно па стога и страдања неизбежно следе.

Пасивност

Оно што превасходно доводи до непријатељске инвазије међу „незнабошцима“ и међу телесним хришћанима је „намерни грех“; али „примарни узрок обмане . . . код покорених верника може да се сведе на једну реч – пасивност; то јест, *престанак активног деловања воље да контролише духом, душом и телом, или појединачно било којег од њих, у зависности од случаја.*“ Орган воље престаје да бира и одлучује о питањима која се односе на њу. „Реч пасивност једноставно описује супротно стање од активности; а у искуству верника то укратко значи: 1) губитак самоконтроле – у смислу да особа сама контролише сваку или све области свога бића; и 2) губитак слободне воље – у смислу да сама особа спроводи своју вољу као водеће начело личне контроле, у сагласности са Божијом вољом.“* Пасивност верника настаје из некоришћења његових различитих талената. Он има уста али одбија да говори јер се нада да ће Свети Дух проговорити кроз њега. Има руке али их неће користити пошто очекује да ће Бог то да уради. Он не користи ниједан део своје личности, него чека да га Бог покрене. Сматра да се потпуно предао Богу; па више неће да *користи* ниједан елемент свога бића. Тако пада у инертност која отвара пут за обману и инвазију злих духова.

---

* War on the Saints – Џеси Пен-Луис (Mrs. Jessie Penn-Lewis) у сарадњи са Еваном Робертсом (Evan Roberts), Рат на свете, 7. издање (Bournemouth, England: „Overcomer“ Book Room, n.d.). (У наставку текста Пен-Луис, Рат на свете). Ова књига је преведена на српски језик и може се наћи и прочитати на сајту www.lsvtm.com

Прихватајући учење о свом сједињењу с Божијом вољом, хришћани често развијају погрешну представу о томе шта то сједињење значи. Они погрешно схватају да то подразумева пасивну послушност Богу. Они мисле да њихова воља мора бити поништена и да морају да постану марионете. Тврде да више не смеју да користе своју вољу, ни да би воља требало да управља над било којим другим сегментом њиховог тела. Они више не бирају, не одлучују и не активирају се помоћу своје воље. У почетку то изгледа као велика победа, јер зачудо „особа 'снажне воље' одједном пасивно попушта." (Пен-Луис, *Рат на свете*). Слаб је као вода. Он нема мишљење по било каквом питању, него безусловно поштује сва наређења. Он не користи ни разум, ни вољу, чак ни савест да би разликовао добро од зла, јер је постао особа савршене послушности. Само онда када је покренут на нешто, он се креће; савршено стање (такође и позивница) непријатељу да уђе.

Падањем у ово стање неактивности хришћанин сада прекида сваку активност. Заиста, он све време мирно чека да га активира нека спољашња сила. И уколико га та сила не натера да се покрене, он ће зацело остати инертан. Ако је дозвољено да се настави нека ситуација, тај човек ће открити да понекад када зна да би требало да делује он то не може, јер спољашња сила није сишла на њега. Штавише, чак и када жели да делује, он налази да није у стању да то и учини. Без те спољашње силе он не може да направи ниједан корак. Његова воља је потиснута и везан је; може нешто да учини тек пошто је та страна сила дошла да га на то покрене.

Верникова неразумност

Зли духови користе нечије неактивно стање да би остварили своја лукавства, док он сам упорно сматра такву инертност као праву послушност Богу и савршено јединство са Његовом вољом. Он не схвата да Бог никада не захтева пасивност; силе таме су га довеле у такво стање. Надаље, Бог жели да они који Му припадају активно

врше своју вољу да би сарађивали са Њим. То је оно што се подразумева у стиховима из Светог писма као што су: „ако ко *хоће* да чини његову вољу, знаће . . .“ (Јован 7:17) и „иштите што год *хоћете*, и биће вам“ (Јован 15:7). Бог никада не занемарује нашу вољу.

Ми људска бића уживамо у слободној вољи. Бог никада не посеже за том вољом. Иако очекује да Му будемо послушни, Он ипак поштује нашу личност (напомена: реч „личност“ која је коришћена у овој књизи увек је имала у виду човекову личност, а не његов карактер). Бог хоће да ми желимо оно што Он жели. Он неће узурпирати нашу жељу и смањити нашу вољу на погубну неактивност. Потребна Му је наша најпозитивнија сарадња. Његово задовољство је у томе да створење достиже свој врхунац, односно, савршену слободу воље. У стварању Бог предаје човека несметаној вољи; у откупљењу Он обнавља ту вољу. Пошто није *створио* човека да би овај био механички послушан, како би онда могао да очекује да *откупљени* човек буде робот који делује под контролом Његовог даљинског управљања? Божија величина се сигурно огледа у томе што Он не захтева од нас да се претворимо у дрво и камен да бисмо могли да Му будемо послушни. Његов начин је да учини да Му будемо драговољно послушни, посредством деловања Његовог Духа у нашем духу. Он одбија да жели уместо нас.

Једном речју, *закон* који управља Божијим и Сатаниним деловањем у човеку потпуно је исти. Бог се радује када види да човек има слободну вољу, па га ствара са таквим капацитетом. То значи да човечанство има моћ да изабере и да одлучи о свим питањима. Иако је Бог Господар целог свемира, Он је ипак вољан да буде ограничен непосежући за човековом слободном вољом. Он никада не приморава човека да му буде одан. И Сатана такође није у стању да узурпира ниједан део човека без његовог свесног или несвесног *одобрења*. И Бог и ђаво траже да човек буде уверен пре него што буду деловали у њему. Када човек „жели“ добро, Бог ће то остварити; али када пожели „зло“, зли дух ће то испунити. То је оно што видимо у Еденском врту.

Пре духовног препорођења, човечија воља је била потчињена Сатани и зато није слободна. Али у духовно препорођеном и победоносном хришћанину воља је слободна и зато је у он стању да изабере оно што је Божије. Наравно, Сатана га неће пустити, па осмишљава разноврсне начине како да га поново зароби. Потпуно је свестан да никада неће отворено осигурати такву дозволу; отуда користи лукавства да би добио потребну човекову сагласност. Добро запази следеће: Сатана мора да добије верникову дозволу, али је потоњи никада неће дати Сатани; стога је ђаво приморан да прибегне обмани да би од њега извукао сагласност. Зли духови не могу да уђу без пристанка човечије воље и могу да продру само онолико колико им његова воља то одобри.

Ако верник познаје начело духовног живота као и услове за деловање злих духова, он неће упасти у такву опасност. Због тога што није свестан предности коју противник осигурава посредством инертности и из потребе (у духовном животу) да активна воља сарађује са Богом, он допушта да његова воља буде пасивна. Оно што увек морамо да имамо на уму то је да Бог никада не замењује Своју вољу за човечију. Сам човек мора да буде одговоран за оно што чини. Бог не одлучује уместо њега.

Ако зли духови не делују код неких пасивних особа, онда највероватније пасивност ових појединаца у ствари не представља ништа више од лености или неактивности. Обично они који су на овај начин неактивни (то јест, без деловања злог духа) *могу* да постану активни у било којем тренутку. Међутим, ако потону у такву пасивност да буду запоседнути, онда неће бити у стању да буду активни, чак и ако би њихова воља то и пожелела.

Према томе, овде имамо супротност између Божијег и Сатаниног деловања. Иако Бог жели да се човек потпуно препусти Њему, Он исто тако жели да човек користи сваки дар који поседује у сарадњи са Светим Духом. С друге стране, Сатана захтева потпуни престанак човечије воље и поступака да би зли духови могли да делују уместо њега. Контраст је одиста веома озбиљан: Бог позива човека да активно, свесно и вољно бира да чини Његову вољу да би

његов дух, душа и тело били слободни; Сатана га присиљава да буде његов пасивни роб и заробљеник. Бог је одредио да човек буде аутономан, слободан да буде свој сопствени господар; Сатана приморава човека да буде његова лутка, марионета којом он потпуно манипулише. Бог никада не захтева да човек прекине своје активности пре него што би Он могао да делује; Сатана тражи од човека да је крајње пасиван и неактиван. Бог тражи од човека да свесно ради са Њим; Сатана наређује човеку да му буде пасивно послушан. Истина је да Бог захтева од човека да престане са свим својим грешним активностима, без чега не може да сарађује са Светим Духом; али Сатана га приморава да престане са *свим* својим активностима, укључујући функционисање његове душе, да би његове слуге (демони) могли да делују уместо човека. Тако се човек своди на пуку машину, без икакве свесне одговорности.

Страшна је околност да хришћани не познају чињеницу да Бог живи у њима и начело Његовог деловања у њима. Они мисле да Он жели да они буду попут пиона на шаховској табли, да би могао да управља унаоколо њима како Он то жели. Они сматрају да морају да буду потпуно пасивни и да немају моћ да бирају или да одлучују, већ само да Бог њима безосећајно управља. Заборављају да када је у почетку Бог створио човека, да га је створио са слободном вољом. Бог очигледно није задовољан ако човек жели друго осим Њега, али није ни задовољан ако би му човек био послушан механички и несвесно. Бог је задовољан када човек жели оно што Он жели, и никада не жели да овај постане без своје воље. Верници много тога морају да изврше *сами* – Бог то неће учинити уместо њих. Постоји учење да ми све морамо да предамо Богу и да му дозволимо да Он чини уместо нас – да не смемо да подигнемо своје руке и да померамо своје ноге – да морамо толико да се предамо Светом Духу који пребива у нама да Он може да уреди све уместо нас – да морамо да допустимо Богу да нас креће. Ми одобравамо да у таквом учењу има неке истине, али грешка помешана са тим је можда јача него истина. (О томе ћемо више говорити у наредном поглављу).

Опасности

Хришћанин у свом незнању може да буде обманут од стране сила таме, нехотице може да упадне у Сатанину замку, и да испуни услове за његово деловање. Размотримо редослед овог процеса, јер је он изузетно важан:

1) незнање,

2) обмана,

3) пасивност, и

4) инвазија.

Незнање је главни узрок овог процеса. Сатана може да обмане зато што је верник неупућен у захтев Светога Духа и у начело сатанског деловања. Да су се хришћани упознали са тим како да сарађују са Богом и какав је Његов поступак деловања, они никада не би прихватили сатанску обману. Али једном када су преварени, они претпостављају да би Бог живео и радио кроз њих то значи да остану пасивни; и тако прихватају многе натприродне манифестације злих духова као да су од Бога. Обмана постаје све дубља, што на крају резултира инвазијом у алармантним размерама.

То је зачарани круг: сваки пут када им се препусти тло, зли духови су охрабрени да на њега ступе. При свом уласку они се манифестују кроз разноврсне активности; и ако верник погрешно протумачи те активности, не знајући да потичу од ђавола, он ће уступити још више места злим духовима, пошто је већ поверовао у њихове лажи. Овај циклус се тако наставља, свакодневно повећавајући степен њиховог продирања. Једном када се верник спусти у пасивност пружајући упориште злим духовима, опасности се лако умножавају.

Пошто неко падне у инертност и престане да одлучује за себе, он ће пасивно подлећи било каквој околности која га снађе. Он претпоставља да је Бог тај који сада све одлучује уместо њега; стога, све што се од њега тражи то је да само пасивно подноси. Шта год да му се деси, Бог му је то дао и уредио; то је Његова воља, стога он мора ћутке да све прихвати. Убрзо после тога верник губи сву моћ избора у

свом свакодневном животу; он не може ни да одлучи ни да отпочне било шта што спада у његову дужност. Поред тога, он се плаши да изнесе своје мишљење па чак не жели да открије ни своје склоности. И тако други морају да бирају и одлучују уместо њега. Таква жртва непријатеља је попут морске траве која је ношена тамо-амо морским таласима. Он се веома нада да ће други одлучити уместо њега, или да ће његове околности бити такве да му је отворена само једна алтернатива, ослобађајући га одговорности да мора да доноси одлуку. Изгледа да је срећан када је присиљен да учини било шта, јер га то штити од узнемирености која би произишла из неодлучности. Он би радије био вођен околношћу него да буде слободан да одабере своју околност, јер је избор за њега веома тежак.

У таквом интертном стању, одлучити о малој ствари постаје огроман задатак! Жртва свуда тражи помоћ. Осећа се прилично посрамљено јер не зна како да се носи са својим свакодневним обавезама. Изгледа да једва разуме шта му људи говоре. За њега је болно да се присети било чега; мучно му је да донесе неку одлуку; застрашујуће да размотри било какав задатак. Његова лења воља је немоћна да поднесе тако велику одговорност. Због своје велике слабости он је приморан да чека помоћ од околности или од човека. Ако му помогне било која особа он се радује што прима такву помоћ, али замера на заузимање његове воље. Ко може да изброји сате потрошене у чекању на спољашњу помоћ? Да ли ми сугеришемо да такав пасивни верник не воли да ради? Уопште не, јер кад је приморан од стране неке спољашње силе, он је у стању да ради; али чим се присиљавање прекине и он ће престати усред свог рада, осећајући се недовољно снажним да настави. Безбројни незавршени послови стварају жалосно сведочанство о пасивној вољи.

Како само мора бити незгодно ово стање неактивности! Верник мора да се ослони на гомилу бележака да би му помогле да се нечега сети; он мора наглас да говори да би се сконцентрисао; мора да осмисли стотине „ослонаца“ да би му помогли у животу. Његова чула постепено отупе све док коначно несвесно не развије многа специфична

понашања и чудне навике као што су да не гледа људима у очи док са њима разговара, хода погнуто, мало или нимало не користи разум у било каквом подухвату, или превише учествује у физичким потребама, или претерано потискује телесне потребе, и тако даље.

У својој неразборитости хришћанин не схвата да сви ти симптоми потичу из пасивности и инвазије, него уместо тога верује да су то само његове природне слабости. Он се теши мишљу да то и није превише изненађујуће пошто није толико даровит или благословен као други људи. Не успева да разазна лажи злих духова и дозвољава да буде још више обманут. Не усуђује се да предузме било какав задатак, нити било какав посао зато што се много боји, врло је нервозан, нејасан, много је отупео у разуму или је веома телесно слаб. Он никада није испитао зашто други верници пролазе другачије од њега. Људи који су мање талентовани од њега могу да учине знатно више. Чак је и он сам раније био много бољи. Како онда може да припише ове симптоме наследности, природном темпераменту и тако даље? Знај да је ово проузроковано од стране злих духова без обзира да ли то схвата или не.

Будући да су силе таме добро упознате са верниковим тренутним стањем, изазваће многе невоље у његовом окружењу да би га узнемириле. Пошто је његова воља већ пасивна и немоћна да делује, зли духови ће га обично довести у ситуацију где је вршење воље потребно тако да га осрамоти и подвргне исмејавању. Истовремено, зли духови малтретирају своју жртву како им је воља. То је управо онако како се дешава са птицом у кавезу коју несташни дечаци задиркују како им се прохте. Зли духови подстичу многе потешкоће да би изнурили верника. Колико је жалосно што он нема снаге да протестује или да се одупре. Његове околности се погоршавају. Он има ауторитет да поступа са злим духовима, али не може да изусти ни реч. Силе таме су стекле превласт, све због тога што је њихова жртва пала из незнања у обману, из обмане у пасивност, и из пасивности у страдање услед снажне инвазије. Ипак, он још није разазнао да таква ситуација није од Бога, и тако наставља да живи у свом пасивном прихватању.

Када је хришћанин потонуо у такво стање, он несвесно *може чак и да се ослони на помоћ злих духова*. Он сам не може ништа, па тражи спољашње силе да му помогну. Зли духови га често муче, а он ипак безазлено очекује да ће му ти исти зли духови прискочити у помоћ. То је разлог зашто желе да га учине пасивним. Држећи у својим рукама разне дарове које верник поседује, они су у стању да се изразе када год се ти дарови користе. Они воле да раде уместо особе. А зли духови сигурно неће оклевати да се потруде где год им је указана добродошлица. Они уживају у томе што ће некога навести да слепо следи спољашње откривење, а да не користи мисао или вољу; они често људима преносе мноштво чудних и натприродних појава.

Хришћанин, несвестан начела о Божијем деловању, претпоставља да је послушан *Богу* када је заправо жртва обмане. Нека нас посаветује овај стих: „Зар не знате да сте слуге онога коме се покоравате, коме се у покорности као слуге предајете . . .“ (Рим. 6:16). Ако себе формално предамо Богу, али се у стварном искуству препуштамо злим духовима, не можемо избећи робовање потоњима. Истина је да смо обманути; па ипак, отворено смо се препуштали ономе што је лажно и због тога смо одговорни. Хришћанин би требало да схвати да ако нема заједништво с Богом у складу са одговарајућим условима за божанско заједништво, него уместо тога испуњава услове за деловање злих духова, да ће га они потчинити себи.

Требало би на крају још једанпут да размотримо овај процес који кулминира инвазијом. Док особа жуди за физичким утисцима о Божијем присуству и другим сличним искуствима (као што је то раније описано у 3. и 7. делу) зли духови могу да га обману и приволе на многа кривотворена деловања. Он наивно прихвата да је то од Бога и самим тим доводи себе у стање пасивности. Закључује да не сме ни да се макне – зар није Бог тај који ће га покренути? Он прекида сва деловања, верујући да ће Бог деловати уместо њега. Али Бог то никада не чини зато што жели да човек активно сарађује са Њим. Међутим, верник је несвесно испунио услове за деловање злих духова и они се не устручавају да му дођу и делују. Сам човек не

делује, нити Бог делује, па тако зли духови делују уместо њега. Нека хришћанин ово добро упамти да једном када је схватио Божију вољу у интуицији свога духа, целокупно његово биће мора активно да се користи у вршењу Божије воље. Не би требало да буде пасиван.

ДЕВЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ВОЉА

3

Верникова грешка

МИ не смемо да упаднемо у заблуду да они верници који су обманути од стране злих духова морају да буду најокаљанији, најизопаченији и најгрешнији. Напротив, они су често потпуно предани хришћани, духовно много напреднији од обичних верника. Они настоје да буду послушни Богу и спремни су да за то плате било коју цену. Они несвесно упадају у пасивност због чињенице да иако су потпуно посвећени, ипак не знају како да сарађују са Богом. Мање озбиљни верници у погледу духовних ствари не суочавају се са опасношћу од пасивности, јер како би неко могао да потоне у неактивност и коначно у непријатељски стисак када, иако се изјашњава да је потпуно посвећен и упорно живи у складу са својим сопственим замислима? Такав хришћанин би могао да уступи тло злим духовима у другим аспектима, али сигурно не по питању попуштања Божијој вољи предајући пасивношћу тло непријатељу. Само они који су предани, који занемарују своје сопствене интересе подложни су пасивности. Њихова воља може лако да склизне у овакво стање, пошто су веома ревносни да послушају све наредбе.

Многи ће се запитати зашто их Бог не заштити. Није ли њихов мотив чист? Како Бог може да дозволи да Његови тако верни тражитељи буду обманути од стране злих духова? Многи људи ће тврдити да би Он требало да заштити Своју сопствену децу у свакој прилици. Они не схватају да би човек уживао у Божијој заштити да он мора да испуни Његове услове за заштиту. Ако особа испуни услове за

деловање злих духова Бог не може да забрани потоњима да делују, јер је Он тај који поштује закон. Будући да се хришћанин намерно или ненамерно предао злим духовима Бог их неће ометати у томе да контролишу особу. Колико њих се држи идеје да их чист мотив штити од обмане! Мало схватају да су најобманутији људи на свету управо они са добрим намерама. Искреност није услов да се не буде обманут; али *знање* јесте. Ако би верник занемарио учење Библије, пропустивши да бди и да се моли иако се узда у свој чисти мотив да га сачува од обмане, биће преварен. Како би могао да очекује да ће га Бог заштитити кад он сам обезбеђује предуслове за деловање злих духова?

Безброј верника себе сматра изван обмане зато што су имали честа духовна искуства. Управо овај елемент самопоуздања открива обману у којој се већ налазе. Ако нису довољно понизни да признају могућност да су обманути, они ће бити трајно преварени. Обмана није питање живота нити намере, него знања. Светом Духу је тешко да укаже на истину оној особи која је примила превише идеалистичких учења у раним фазама свог хришћанског искуства. Једнако је тешко другима да га опскрбе потребним светлом ако је он већ развио предрасуде о тумачењу Светог писма. Опасност од такве лажне сигурности је пружање прилике злим духовима да делују или да наставе да делују.

Раније смо видели како је незнање узрок пасивности, а пасивност узрок инвазије. Потоње стање се никада не би догодило да је хришћанин имао право знање. Заправо, пасивност је *погрешна* послушност или посвећење. Додатно се може рећи да је то *претерана* послушност или посвећење. Да је верник препознао како зли духови траже човекову инертност за њихово деловање, он себи не би дозволио да се спусти на пасивност. Да је схватио да Бог не своди човека на марионету да би могао да ради, тада не би пасивно чекао да буде покренут. Незнање представља данашње трагично стање међу верницима.

Хришћанину је потребно знање да би разликовао Божије деловање од Сатаниног. Требало би да је упућен у начело божанског деловања као и у услове за Сатанско деловање. Ко поседује такво знање, чува себе од сила таме.

Будући да Сатана напада верника лажима, он мора бити упознат са истином. Пошто намерава да верника држи у тами, он мора да му се супротстави светлошћу. Научимо напамет да начело које управља деловањем Светог Духа и начело које управља злим духовима стоји дијаметрално у супротности. Не заборавимо и то да свако од њих делује *у складу са својим одговарајућим начелом*. Иако су зли духови вешти у разноврсним камуфлажама, њихово начело деловања остаје исто. Испитујући унутрашња начела, можемо да разликујемо шта је од Светога Духа од онога што је од злог духа, јер сваки од њих увек делује у складу са својим одређеним начелом.

Размотримо сада детаљније низ погрешних схватања којих се хришћани више него обично држе.

Погрешно мишљење о заједничкој смрти са Христом

Услови за пасивност код верника могу да настану посредством погрешног тумачења у погледу истине о „смрти са Христом.“ Павле каже „ја сам са Христом распет на крсту. Тако не живим више ја, него Христос живи у мени. А што сад живим у телу, живим вером у Сина Божијег, који ме је заволео и себе предао за мене“ (Гал. 2:19-20). Неки ово погрешно тумаче да то значи скромност. Оно што они сматрају врхунцем духовног живота то је „губитак личности, одсуство воље и самоконтроле, и пасивно пуштање ‘свога ја’ у стање машинске, механичке, аутоматске ‘послушности’.“ (Пен-Луис, *Рат на свете*).* Они после тога не смеју да гаје никаква осећања; уместо тога, требало би да се одрекну свесности о личним жељама, интересима и склоностима. Морају да стреме ка самоуништењу, сводећи себе на лешеве. Њихова личност мора да буде потпуно помрачена. Они погрешно схватају Божију заповест да то значи захтев за њиховом скромношћу, самоодрицањем и самоуништењем, тако да нису више свесни себе или својих потреба, али да могу бити свесни само кретања и деловања

* Види претходно поглавље ради потпуног библиографског навода

Бога у њима. Њихово погрешно схватање да су „мртви себи“ за њих значи одсуство самосвесности до нуле, све док не осете ништа друго осим Божијег присуства. Према овом погрешном схватању, они претпостављају да морају да практикују смрт; стога, у свакој прилици када постану свесни „себе“ или када су свесни личних жеља, недостатака, потреба, интереса или склоности, они их непрестано предају смрти.

Будући да „сам са Христом распет на крсту“, тврде они, онда *ја* више не постојим. А пошто „Христос живи у мени“, онда *ја* више не живим. Пошто сам *ја* умро, морам да практикујем смрт, то јест не смем више да гајим никакве мисли или осећања. Пошто Христос живи у мени, Он ће мислити или осећати уместо мене. Моја личност је уништена, стога ћу Му ја бити пасивно послушан, допуштајући Му да Он мисли или осећа уместо мене. Нажалост, ови људи превиђају оно што је Павле даље рекао о томе „што сад живим у телу“. Павле је умро, па ипак није умро! Ово „ја“ је распето, међутим „ја“ и даље живи у телу. Павле, након што је прошао кроз крст, и даље изјављује за себе „сад живим“!

Ово потврђује да крст не уништава наше „ја“; оно заувек постоји. Човеково „ја“ ће једнога дана отићи у небо. Како спасење уопште може *мени* да користи ако неко други оде уместо мене? Прави смисао нашег прихватања заједничке смрти са Христом је да смо мртви греху и да свој душевни живот предајемо смрти; чак и један одличан, веома праведан и беспрекоран душевни живот ми предајемо на смрт. Бог нас позива да се одрекнемо жеље да живимо по својој природној снази и да уместо тога живимо Његовим посредством, ослањајући се на Његову животну снагу из тренутка у тренутак за испуњење сваке потребе. То ни у ком случају не значи да морамо да уништимо своје различите функције и да западнемо у пасивност. Сасвим супротно је истина: такав живот са Богом захтева да свакодневно примењујемо своју вољу на активан, доследан и верујући начин да бисмо се одрекли сопствене природне снаге и усвојили божанску снагу. Као што ни смрт данашњег

физичког тела не значи уништење, нити смрт у огњеном језеру не наговештава истребљење, тако ни заједничка смрт са Христом у духу не може да значи нестајање. Човек као личност мора да постоји; његова воља мора и даље да траје – само његов природни живот мора да умре. Ово је учење Светог писма.

Последице погрешног схватања истине попут ове су:

1) Сам верник престаје да буде активан;
2) Бог не може да га користи јер је прекршио Његово начело деловања; и због тога
3) Зли духови користе прилику да га нападну, јер је несвесно испунио предуслове за њихово деловање.

Услед погрешног тумачења истине, и његовог практиковања смрти, човек постаје оруђе непријатеља који се прерушио у Бога. Авај и на несрећу, ово погрешно схватање учења повезаног са Галатима 2 постало је у многим случајевима увод у обману.

После такве „смрти" појединац је лишен сваког осећања. Он не може да осети ни себе, а ни друге. Онима око себе оставља утисак да је попут гвожђа и камена – потпуно лишен осећања. Не осећа патњу код других, нити је осетљив на то колико је бола сам задао људима. Он није способан да осети, разликује или разлучи ствари изнутра или споља. Ова особа је потпуно несвесна свог сопственог понашања, става и деловања. Говори и делује не вршећи своју вољу и не знајући одакле потичу његове речи, мисли и осећања. Не доневши било какву одлуку својом вољом, ове речи и осећања ипак теку попут реке. Сви његови поступци су механички; нема сазнања о њиховим изворима; подстиче га само страна сила. Чудновато, ма колико био несвестан себе као што јесте, ипак је најосетљивији на третман који му други пружају. Склон је неразумевању и отуда и страдању. У сваком случају, ова „несвесност" ствара и стање и последицу за продор непријатеља. Тиме је злим духовима омогућено да делују, да нападају, да предлажу, да размишљају, да врше притисак или да потискују без икаквог отпора верника који ничега није у потпуности свестан.

Сходно томе, држимо на уму да оно што такви људи обично називају „умирање себи“ у суштини значи смрт животу, сили, кретању и деловању човековог „ја“; ни на који начин се не односи на смрт нечије личности. Ми не смемо да избришемо себе и учинимо да наша личност не постоји. Ово је разлика коју морамо да схватимо. Када кажемо без нашег „ја“, мислимо без икакве самоактивности, а не без самопостојања! Ако хришћанин прихвата тумачење које предвиђа губитак личности и одбија да мисли, осећа или да се креће, живеће као онај који сања. Иако себе сматра заиста мртвим, потпуно несебичним, и изузетно духовним, његово посвећење није према Богу већ према злим духовима.

Божије деловање

Други текст са којим се лако може погрешно поступати је Филипљанима 2:13: „Бог је тај што чини у вама да желите и да делате – да му будете по вољи.“ Некима се чини да овај одељак учи да Бог обавља и жељење и делање, то јест да Он ставља у Своје дете оно што је Он хтео и урадио. Будући да Бог жели и делује уместо њега, он сâм то не мора да чини. Верник је постао нека врста супериорног створења које нема потребу да жели и да делује сада када је то Бог учинио уместо њега. Он је попут механичке играчке која не врши сопствену одговорност да жели и да чини. Ти верници не увиђају да је исправно значење овог стиха да Бог делује у нама до те мере да смо спремни да желимо и да делујемо. Он предузима само до те тачке и не даље. Никада не жели и не делује уместо човека. Он само настоји да човека доведе у положај да овај буде вољан да жели и да врши Његову славну вољу.

Сам човек мора да врши да жели и да делује. Апостол пажљиво изјављује: „да [*ви*] желите и да делате“ – не да Бог жели и дела, него *ви*; ваша личност наставља да постоји и стога ви морате да желите и делате зато што је то ваша одговорност. Бог заиста дела, али никада уместо нас. Изабрати и чинити припадају човеку. Бог жели да нас покрене, претопи и охрабри, тако да наша срца могу

да се приклоне Његовој вољи, али Он не жели уместо нас да врши Своју вољу. Он нас окреће према Његовој жељи, а затим нас оставља да одлучимо својом вољом. Оно што Реч овде учи то је да нечија воља захтева подршку Божије силе. Колико су само неделотворна и јалова дела учињена по његовој сопственој вољи, независно од Њега. Бог не жели уместо човека, али не жели ни да човек самостално хоће. Он га позива да жели у Његовој сили, то јест, да жели у складу са Његовим деловањем у човеку.

Не схватајући тачно значење овог одељка, верник претпоставља да му није потребна воља. Тако допушта некој другој вољи да контролише његово биће. Не усуђује се да одлучује по било ком питању, да одабере било који поступак, или да се чак одупре било којој сили, него пасивно чека да му дође Божија воља. Када нека спољашња воља одлучује уместо њега, он то пасивно прихвата. Он гуши све што произлази из његове сопствене воље. А исход је следећи: нити он сам користи своју вољу, нити је Бог користи да би одабрао и одлучио уместо њега, зато што Он захтева активну сарадњу. Али зли духови грабе његову пасивну вољу и делују уместо њега.

Морамо да увидимо разлику између Бога који жели уместо нас и наше воље која сарађује са Богом. Да је Он одабрао и одлучио *уместо нас*, не бисмо имали стварну везу са извршеним чином или делом, јер наша срца не би била покренута ка томе. А када бисмо после дошли к себи, знали бисмо да то нисмо *ми* учинили. Али ако користимо своју вољу и активно сарађујемо с Богом, *ми* се обавезујемо да то учинимо сами, иако у божанској сили. Особа која је обманута може себе сматрати извршиоцем, говорником и мислиоцем, али када је просветљена од Бога увиђа да заиста не жели то да чини, говори и мисли. Зна да нема везе са тим делима јер их је извршио непријатељ.

Божији циљ није да уништи нашу вољу. Ако кажемо да од сада више нећемо имати сопствену вољу, али да ћемо дозволити да се Његова воља манифестује у нашем телу, ми нисмо себе предали Богу; уместо тога, склопили смо савез са злим духом, јер Бог никада не замењује нашу вољу Својом вољом. Исправан став је следећи: Да ја имам

своју вољу, али ипак да желим Божију вољу. Требало би да ставимо своју вољу на Његову страну – но чак ни то не би требало да буде учињено сопственом снагом, него посредством Божијег живота. Истина целокупног питања је да је живот који је раније давао снагу нашој вољи сада предан на смрт. Ми не искључујемо своју вољу; она је још увек ту, само се живот променио. Оно што је умрло то је наш сопствени живот; функција воље се наставља иако је обновљена од Бога. Од сада ће воља бити оснажена новим животом.

Деловање Светог Духа

Има безброј верника који су упали у пасивност и ропство због неразумевања деловања Светог Духа. Ево неких од најчешће погрешних схватања:

1. *Буди послушан Светом Духу.* Верници мисле да Дела 5:32 указује на то да морају да буду послушни Светом Духу: „Дух Свети кога је Бог дао онима који су му послушни.“ Али они не успевају, према заповести датој у Библији, да проверавају све духове да би утврдили да ли се ради о духу истине или о духу преваре (1. Јован. 4:1, 6). Уместо тога, они узимају да је Свети Дух сваки дух који им дође. Они мисле да таква послушност мора бити веома угодна Богу. Оно што не знају то је да нас Свето писмо овде не учи да будемо послушни Светом Духу, него да будемо послушни Богу Оцу посредством Духа. У Делима 5:29, апостоли су, када их је синедрион испитивао, одговорили да „*Бога* треба слушати.“ Ако неко учини Бога Духа објектом послушности и заборави Бога Оца, он настоји да буде послушан духу који је у њему или око њега уместо да посредством Светога Духа буде послушан Оцу који је на небесима. То ће га упутити на пут пасивности, и тако злим духовима пружити прилику да га варају. Прелажење граница Божије Речи доноси безброј опасности!

2. *Владавина Светог Духа*. Подсетићемо се нашег претходног разматрања како Бог управља нашим духом посредством Светог Духа и како наш дух управља нашим телом или читавом особом посредством душе (или воље).

Ово може звучати једноставно, али духовне последице су огромне. Свети Дух утиче само на нашу интуицију да би обзнанио Његову вољу. Он испуњава само наш дух и ништа друго. *Он никада директно не контролише или испуњава нашу душу или тело.* Ово би требало пажљиво да се подвуче. Зато *не* би требало да очекујемо да Божији Дух размишља посредством нашег разума, да осећа посредством наше емоције, или да одлучује посредством наше воље. Он обзнањује Своју вољу интуицији нашег духа да бисмо и ми могли да мислимо, осећамо и делујемо у складу са Његовом вољом. Велика је заблуда да мислимо да морамо да предамо Свој разум Светом Духу да бисмо Му дозволили да размишља кроз њега. Истина је да Он никада директно не користи човечији разум уместо човека. Он никада не тражи од њега да Му се пасивно преда. Оно што Бог жели то је сарадња са Њим. Он не ради уместо човека, јер би чак и Његово кретање у деловању уместо њега могло бити угушено од стране верника. Он никада никога не присиљава да нешто учини.

Божански Дух не управља директно ни човечијим телом. Ако човек жели да говори, он мора да користи своја *сопствена* уста; да би ходао он мора да користи своја *сопствена стопала*; да би радио он мора да користи своје *сопствене* руке. Дух Божији се никада не меша у човечију слободу воље. Осим деловања у човечијем духу (који је Божије ново створење), Он не користи ниједан део човековог тела независно од сагласности воље овог другог; не, чак и ако је човек вољан, Он не користи ниједан телесни део уместо њега. Човек би требало да буде свој сопствени господар. Он мора да користи своје сопствено тело. Ово је Божији закон који Он неће прекршити.

Често кажемо да „Свети Дух влада човеком“. Под овим подразумевамо да Он делује у нама да би нас учинио послушнима Богу. Али ако би требало да мислимо да Он директно управља читавим нашим бићем, у потпуној смо заблуди. Овде можемо да разликујемо деловање Светог Духа од деловања злих духова. Свети Дух обитава у нама да би сведочио да *ми припадамо Богу*, док зли духови манипулишу људима да би их свели на роботе. Божији Дух

тражи нашу сарадњу; зли духови траже директну контролу. Отуда је јасно да је наша заједница са Богом у духу, а не у телу или у души. Ако погрешно разумемо истину и очекујемо да Бог директно покрене наш разум, емоције, вољу и тело, ми широм отварамо врата кривотворењу злих духова. Иако хришћанин не би требало да следи сопствене мисли, осећања или склоности, ипак након што је примио откривење у духу, требало би да *изврши* својим разумом, емоцијом и вољом ову одговорност која је дошла у његов дух.

Духовни живот

Међу разним заблудама које се односе на духовни живот могу се пронаћи следеће:

1. *Говор.* Текст који се користи је Матеј 10:20: „Не говорите ви, него Дух Оца вашега говори у вама.“ Хришћани често претпостављају да ће Бог говорити уместо њих. Неки замишљају да док преносе поруку на неком састанку не смеју да користе свој разум и вољу, него да једноставно пасивно предају своја уста Богу, пуштајући Га да говори кроз њих. Међутим, излишно је рећи да Исусове речи записане у овом одељку треба примењивати само на време прогонства и невоља. Он не указује на то да ће Свети Дух говорити уместо верника. Искуство апостола Петра и Јована пред синедрионом испуњава ово предвиђање.

2. *Вођство.* Текст: „И уши ће твоје слушати реч иза тебе где говори: То је пут, идите њим“ (Иса. 30:21). Верници не схватају да се овај стих посебно односи на искуство Божијег земаљског народа, Јевреја, за време миленијумског царства када неће бити сатанских кривотворења. Несвесни ове чињенице, они сматрају да натприродно вођство у гласу представља највиши облик вођства. Они сматрају да су духовнији од осталих и стога добијају натприродно вођство овакве врсте. Они нити слушају своју савест, нити следе своју интуицију; они само пасивно чекају на натприродни глас. Ови верници сматрају да им није потребно да размишљају, разматрају, бирају или одлучују. Они једноставно треба да послушају. Допуштају да им глас буде замена

за њихову интуицију и савест. Последица тога је да „а) човек не користи своју савест; б) Бог му не говори ради аутоматске послушности; в) зли духови користе прилику и натприродни гласови замењују деловање савести.“ (Пен-Луис, Рат на свете).* Исход је тај да непријатељ стиче још више тла у вернику. И „од овог тренутка (па надаље) на човека не утиче оно што он осећа или види, нити оно што други говоре, и он се затвара за сва питања, и неће да расуђује. Ова замена натприродног вођства за деловање савести објашњава изопачење моралног стандарда код особа са натприродним искуствима, јер су они заиста заменили своју савест вођством злих духова. Прилично су несвесни да је њихов морални стандард спуштен, али њихова савест је постала жигосана тиме што намерно престају да слушају њен глас; и слушајући гласове духова који уче, о ономе о чему би савест требало да одлучује у погледу тога да ли су они у праву или не, добри или зли.“ (Пен-Луис, Рат на свете).*

3. *Памћење*. Текст: „А помагач-утешитељ, Дух Свети кога ће Отац послати у моје име, он ће вас научити свему и подсетиће вас на све што сам вам рекао“ (Јован 14:26). Хришћани не схватају да овај стих значи да ће им помагач-утешитељ просветлити разум да би могли да се сете онога што је Господ рекао. Они уместо тога мисле да их овај стих учи да не користе своје памћење, зато што ће им Бог све донети у њихов разум. Сходно томе они омогућавају свом памћењу да се изопачи у пасивност; они не користе своју вољу да би памтили. Какав је исход тога? а) Сам човек не користи своје памћење; и б) Бог га не користи, јер Он то неће учинити независно од верникове сарадње; в) зли духови га користе и подмећу своје деловање уместо верникове вољне употребе његовог памћења.“ (Пен-Луис, Рат на свете).*

4. *Љубав*. Текст: „Јер се Божија љубав већ излила у наша срца Духом Светим који нам је дат“ (Рим. 5:5). Верници ово погрешно тумаче да то значи да они нису ти који треба да воле, него да би требало да дозволе Светом Духу да им дâ Божију љубав. Они моле Бога да Он воли кроз њих да

---

* Види претходно поглавље ради потпуног библиографског навода

би Његова љубав могла обилно да буде изливена и да их тако испуни божанском љубављу. Они више неће волети јер Бог је тај који мора да учини да воле. Они престају да врше своју способност привржености, дозвољавајући да њено деловање западне у потпуну парализу. Резултат тога је: а) да сам верник не воли; б) Бог му неће подарити натприродну љубав не обазирући се на човека или на деловање његове природне привржености; и тако в) зли духови замењују човека и изражавају своју љубав или мржњу кроз њега. А када је једном напустио коришћење своје воље да би контролисао своју привржености, зли духови су у њега ставили своју лажну љубав. Након тога он се понаша попут дрвета и камена, безосећајан је и мртав за све врсте привржености. То објашњава зашто су многи верници, иако свети, тешко приступачни.

„Љуби Господа Бога свога свим срцем својим, свом душом својом, свом мишљу својом и свом снагом својом“ (Марко 12:30). Дакле, *чија* је ово љубав? Чије је заправо срце, душа, разум и снага стављена у први план? Наравно наше. Наш природни живот треба да умре, али ови природни дарови и њихове функције остају.

5. *Понизност*. Текст: „Не смемо да се убројимо и да се упоредимо са некима који сами себе препоручују“ (2. Кор. 10:12 и надаље). Верници погрешно просуђују овај дужи одељак од 12-18 стиха као да значи позив на скривање себе до те мере да остају без одговарајућег самопоштовања, које нам Бог несумњиво допушта да имамо. Приличан број примера самопонижавања у основи су маска за пасивност. Следствено томе: а) верник поништава себе; б) Бог га не испуњава; и в) зли духови користе његову пасивност да би га учинили бескорисним.

Када је хришћанин самопонижен под непријатељским продором, све око њега му изгледа потпуно мрачно, безнадежно и пусто. Он оставља утисак да је смртно хладан и обесхрабрујуће потиштен према свима који су у контакту са њим. Он сам лако клоне и обесхрабри се. У критичним тренуцима он напушта борбу и повлачи се, осрамотивши друге. Божије дело му није много важно. У речима и у делима он марљиво покушава да се сакрије, али то само још

више манифестује његово „ја“ – на велику жалост оних који су заиста духовни. Због прекомерног занемаривања себе, он чека и посматра без обзира на веома велику потребу у Божијем царству. Он показује трајну неспособност, безнадежност, и рањена осећања. Иако може да мисли да је то понизност, он не схвата да је то само деловање злих духова. Права понизност може да гледа у Бога и да иде напред.

Божије уређење

Знамо да поред човечије воље на свету постоје још две потпуно супротстављене воље. Бог нас позива да Га послушамо и да се одупремо Сатани. Двапут у Биб-лији налазимо ова два аспекта заједно поменута: 1) „Потчините се, дакле, Богу“ подстиче Јаков, а одмах следи „успротивите се ђаволу“ (Јак. 4:7); 2) „Понизите се, дакле, под силну Божију руку“ налаже Петар и наставља тако што читаоцима препоручује „њему се успротивите (ђаволу), чврсти у вери“ (1. Пет. 5:6, 9). Ово је уравнотежена истина. Верник сигурно мора да научи да се потчини Богу у свему, признајући да је најбоље оно што му Он нареди. Иако страда, он се ипак искрено потчињава Божијој вољи. Међутим, то је само *пола* истине. Апостоли су разумели опасност од неуравнотежености, отуда их одмах налазимо како упозоравају хришћанина да се одупре ђаволу чим се потчини Богу. То је зато што поред Његове воље постоји још једна воља, Сатанина. Ђаво често кривотвори Божију вољу, посебно у ономе што нам се догађа. Ако нисмо свесни присуства воље која није Божија, лако можемо да погрешно схватимо да је Сатанина воља Божија, и тако упаднемо у ђаволју замку. Због тога Бог жели да се одупремо ђаволу када се Њему потчинимо. Противљење се врши *вољом*. Противљење значи да се наша воља противи, не одобрава и одолева. Бог жели да вршимо своју вољу, зато нас подстиче да се „успротивимо ђаволу“. Он се неће одупрети уместо нас; ми сами то морамо да учинимо. Имамо вољу, требало би да је користимо да бисмо обратили пажњу на Божију Реч. Тако Библија учи. Сматрајући да се Божија воља открива у Његовим наредбама, хришћанин може да прихвати као

Његову вољу све што му дође. У том случају он природно неће искористити своју вољу да бира, одлучује или да се успротиви. Он потпуно мирно све прихвата. Ово звучи добро и изгледа исправно, али садржи озбиљну заблуду.

Дакле, ми препознајемо Божију руку која стоји иза свега и признајемо да морамо у потпуности да се покоримо под Његовом руком. Али овде је више реч о ставу него о понашању. Ако је оно што нам се догађа директна Божија воља, да ли бисмо јој се успротивили? Ово је ствар жеље нашег срца. Али након што се уверимо у своју послушност Богу, требало би још да испитамо: да ли то потиче од злог духа или је то Божија допуштајућа воља? Ако је то Његова заповеђена воља, ми немамо примедбу; ако је другачије, супротставићемо се заједно са Богом. Отуда ово никада не подразумева да би требало да се подредимо својим околностима, а да се свакодневно не испитујемо и не проверавамо. Наш *став* увек остаје исти, али наша *пракса* долази тек након што смо сигурни у Божију вољу, јер како бисмо могли да се потчинимо Сатаниној вољи?

Хришћанин не би требало да се понаша као онај ко је без мозга, пасивно вођен својим околностима. Он би активно и свесно требало да испита извор сваке ствари, да испита њену природу, разуме њено значење и одлучи се за смер који ће преузети. Важно је слушати Бога, али не слепо. Такво активно испитивање није знак побуне против Божије наредбе, јер намера нашег срца је и даље потчињавање Богу. Желимо само да будемо сигурни да у нашем покоравању заиста послушамо *Бога*. Данас међу верницима дефинитивно постоји недостатак послушности. Иако схватају Божију вољу, они ипак пропуштају да јој се покоре. Супротно томе, они које је Бог сломио хрле у другу крајност беспоговорно прихватајући шта год да им се догоди. Истина се налази у средини; *послушај* у срцу и *прихвати* након што се увериш у извор тога.

Међутим, жалосно је што многи потпуно посвећени верници не виде ову разлику. Стога се такав хришћанин пасивно потчињава својим околностима, претпостављајући да му се *све* дешава по Божијем налогу. Он даје тло злим духовима да га муче и повређују. Ти духови обезбеђују

околности (своје замке) помоћу којих ће заробити верника да извршава њихову вољу или ће пак створити околности да би га узнемирили. Верници могу погрешно да схвате да је то оно што Матеј 5:39 налаже када каже: „не супротстављајте се злу“ (ССП), заборављајући да их Бог позива да се боре против греха (Јев. 12:4). Побеђивањем околности они побеђују дух овога света.

Фактори погрешног разумевања Божије наредбе су а) да верници не користе своју вољу да бирају и одлучују; б) Бог их сигурно не тлачи посредством околности; и в) зли духови користе околности као замену за њихову пасивну вољу. Уместо да су послушни Богу, ти верници су у ствари послушни злим духовима.

Страдања и слабости

Потпуно се предавши Богу, хришћанин се природно слаже да би требало да иде путем крста и да страда за Христа. Поред тога, признаје узалудност свог природног живота и вољан је да буде слаб да би могао бити ојачан Божијом силом. Ова два става су похвална, али непријатељ може да их искористи ако нису исправно схваћени.

Схвативши да страдање доноси прилично велику корист, хришћанин који се посвети може пасивно и без поговора да се потчини ономе што га снађе. Он једноставно верује да страда за Господа и да је стога то и исплативо и корисно. Он слабо разуме да ће, уколико намерно не користи своју вољу да прихвати оно што Бог одређује и да се одупре ономе што му непријатељ сервира, његово пасивно прихватање *свих* страдања сигурно ће пружити прилику злом духу да га мучи. Страдати од злог духа док се верује сатанској лажи да то страдање потиче од Бога само даје непријатељу право да и даље напада. Тај човек није свестан да његово страдање не потиче од Бога него да произлази из испуњавања услова за деловање злих духова. Он и даље себе представља као да страда за цркву да би могао да доврши оно што недостаје Христовим невољама због Његовог тела (цркве). Он себе сматра мучеником, док

је у ствари жртва. Поноси се овим страдањима, али она представљају само симптоме непријатељске инвазије.

Требало би да запазимо да су све те невоље које проистичу из деловања злих духова бесмислене – потпуно бесплодне и бескорисне. Осим чињенице да човек страда, у томе нема никаквог смисла. Свети Дух не сведочи у нашој интуицији о томе да то потиче од Бога.

Ако верник мало испита ствар, могао би да открије да није наишао на таква искуства пре него што се предао Господу и *одлучио да страда*. Одлучивши се на то, он је аутоматски прихватио сва страдања као да су од Бога, мада је већина њих покренута посредством сила таме. Он је предао тло злим духовима; поверовао је њиховим лажима; а његов живот је следствено томе обележен неразумним и неделотворним страдањима. Познавање истине у вези са дубоким деловањем злих духова помаже појединцу не само да победи грехе, него и да се реши непотребних невоља.

Божије дете би могло да има исто погрешно схватање и у вези са слабошћу. Оно сматра да би требало да одржава стање слабости ако икада жели да поседује Божију снагу. Зар апостол Павле није тврдио да „кад сам слаб, онда сам силан“ (2. Кор. 12:10). Сходно томе, он *жели* да буде слаб да би и могао да буде јак. Не примећује да апостол није *хтео* да буде слаб, већ да нам само говори о свом искуству како га Божија милост јача у његовој крхкости за остваривање Божијег циља. Павле није желео слабост; ипак Бог га је ојачао кроз ту слабост. Не можете наћи Павла како наговара снажног верника да *намерно изабере* слабост да би га Бог после ојачао. Он једноставно показује *слабом* вернику пут до снаге!

Бирање слабости и бирање страдања испуњавају услове за деловање злих духова, јер је тиме чињење човекове воље стављено на страну непријатеља. То објашњава зашто безбројна деца Божија која су уживала добро здравље у почетку, свакодневно слабе након што су одлучила да буду слаба. Не јавља се снага коју очекују; они ускоро постају бреме другима – бескорисни су на Божијем делу. Такав избор не умањује Божију силу; него пружа злим духовима територију за напад. Ако се ти верници не буду

упорно опирали овој клонулости, сукобиће се с отегнутом слабошћу.

Кључна тачка

Оно што смо описали може да се примени пре свега на озбиљне случајеве; многи људи нису отишли у такву крајност. Начело о коме се ради је ипак исто за све. Ђаво не пропушта да делује кад год постоји *пасивност воље или испуњење његових услова за деловање*. Иако неки хришћани можда не бирају посебно патњу или слабост, они ипак *несвесно* дозвољавају себи да потону у пасивност, уступајући тако место непријатељу и упадајући у опасну ситуацију. Нека се свако ко има горепоменуто искуство запита да ли је испунио услове за деловање злих духова. Ово ће га сачувати од многих кривотворених појава и непотребних страдања.

Знамо да се непријатељ користи истином, али је развлачи преко њених граница. Шта од следећег није од истине: самоодрицање, потчињавање, чекање на Божије уређење, и тако даље? Ипак, зли духови користе верниково незнање о начелу духовног живота да би га преусмерили на испуњавање њихових услова за деловање. Ако не успемо да просудимо о основном начелу било којег учења, да ли оно испуњава услове Светог Духа или пак потиче од злих духова, бићемо обманути. Свако развлачење истине је опасно. Будимо веома опрезни у овом погледу.

До сада би требало да будемо потпуно упознати са основном разликом између Божијег и Сатаниног деловања:

а) *Бог жели да верник сарађује са Њим вршећи своју вољу и користећи све своје способности да би могао да буде испуњен Светим Духом,* али

б) *Да би олакшао своје деловање зли дух захтева од верника да буде пасиван у својој вољи и да негира употребу једног дела или свих својих способности.*

У првом случају, Божији Дух испуњава човеков дух и додељује живот, силу, ослобађање, проширење, обнову, и снагу да би могао да буде слободан и ослобођен. У другом

случају, Сатана заузима човекове пасивне органе и, ако није откривен, наставља да уништава његову личност и вољу тако што га своди на марионету, потчињава његову душу и тело, и оставља га везаним, потлаченим, опустошеним и затвореним. Свети Дух омогућава вернику да спозна Божију вољу у својој интуицији да би након тога могао да је схвати својим разумом и касније да је спроведе слободно вршећи своју вољу. Међутим, сатански дух ставља особу под угњетавање неке спољашње силе тако да јој се чини да то представља Божију вољу и приморава је да се понаша као машина лишена мишљења или одлуке.

Данас су многа Божија деца несвесно пала у пасивност; њихова воља и разум престају да функционишу; отуда доживљавају неизрецива страдања. Све се једноставно дешава у складу са законом. Баш као што постоји закон за све у природном домену, тако постоји и закон за све у духовном домену; одређени поступци дају одређене резултате. Бог који успоставља ове законе и сâм их поштује. Ко прекрши један од тих закона, намерно или ненамерно, мора да пожње и одговарајуће последице. Али ако човек користи своју вољу, разум и снагу да би сарађивао са Богом, Његов Дух ће тада деловати, јер је и ово закон.

ДЕВЕТИ ДЕО

АНАЛИЗА ДУШЕ – ВОЉА

4

Пут ка слободи

МОГУЋЕ је да посвећени хришћанин буде обманут у пасивност и неколико година, а да уопште не буде свестан свог опасног стања. Степен неактивности ће се повећавати све док не претрпи неизрециви бол у разуму, осећањима, телу и у околностима. Стога је од суштинске важности да се овим људима представи право значење посвећења. Познавање истине је апсолутно неопходно за избављење из пасивности, без тога је слобода *немогућа*. Знамо да верник запада у пасивност посредством обмане, али потоње је проузроковано услед незнања.

Познавање истине

Први корак ка слободи је знати истину о свим стварима: истину у вези са сарадњом са Богом, деловањем злих духова, посвећењем и натприродним манифестацијама. Ако Божије дете очекује да буде ослобођено онда мора да зна истину о извору и природи искустава која је доживео. Будући да је његов силазак био 1) обмана, 2) пасивност, 3) инвазија и 4) продужетак обмане и пасивности, онда ће начин ослобађања пре свега бити откривање обмане. Једном када је почетна обмана поништена, опсада и наставак обмане ће се распасти. Обмана отвара врата злим духовима да навале унутра; пасивност им пружа место боравка; а исход је инвазија. Да би они били избачени потребно је да се пасивност оконча, за шта је потребно да обмана буде раскринкана, а то се не постиже ничим другим

до познавањем истине. Стога је познавање истине прва фаза ка слободи. Једино истина може да ослободи људе.

Више пута смо упозоравали наше читаоце на опасност од натприродног искуства. Ми не сугеришемо да се свакој таквој манифестацији морамо категорички одупре-ти, напустити је и супротставити јој се; ово би било у супротности са библијским учењем, јер Свето писмо бележи бројна натприродна Божија деловања. Наш циљ је једноставно био да подсетимо хришћане да иза натприродних појава може бити више од једног узрока – Бог може да чини чуда, али исто тако и зли духови могу да их имитирају! Колико је важно за нас да разликујемо шта је од Бога а шта није. Ако неко није умро свом емоционалном животу, него усрдно тражи сензационалне догађаје, он ће лако бити обманут. Ми не подстичемо људе да се одупиру свим натприродним манифестацијама, али их подстичемо да се одупру свакој натприродној појави која потиче од Сатане. Дакле, оно на шта смо покушали да укажемо у овом делу књиге биле су основне разлике између деловања Светога Духа и злог духа да бисмо тиме помогли Божијој деци да разлуче шта је шта.

Може се рећи да су данашњи хришћани посебно подложни подвалама по питању натприродних феномена. Искрено се надамо да ће верници у контакту са натприродним појавама најпре предузети мере распознавања да не би били преварени. Не смеју да превиде чињеницу да када натприродно искуство потиче од Светога Духа, да још увек могу да користе свој разум; није неопходно да буду потпуно или делимично пасивни пре него што стекну такво искуство. А после тога су и даље способни да слободно користе своју савест да би разликовали добро и зло без икаквих препрека. Али уколико би искуство потицало од злог духа, онда жртве морају да западну у пасивност, да им разум буде испражњен, и сваки њихов поступак буде вршен под спољашњом принудом. То је суштинска разлика. Апостол Павле у 1. Коринћанима 14 помиње различите духовне дарове међу којима су откривење, пророштво, језици и друге натприродне манифестације. Он препознаје да ови дарови потичу од Светога Духа, али ипак дефинише

природу тих Богомданих дарова овим речима: „пророчки духови покоравају се пророцима“ (32. стих). Ако је оно што пророци (верници) примају од Светога Духа, онда ће им духови које приме бити подложни. То значи да Свети Дух који људима даје различита натприродна искуства неће нарушити њихова права манипулишући било којим делом њиховог тела против њихове воље. Они и даље задржавају моћ *самоконтроле*. Од Бога је само онај дух који се покорава пророку или вернику; сваки дух који захтева да му се пророк покори није од Бога. Иако не би требало да се супротстављамо свим натприродним елементима, ипак би требало да просуђујемо да ли натприродни духови захтевају човекову пасивну потчињеност. Деловање Светог Духа и злог духа је потпуно супротно: први жели да људи буду неограничено слободни; други захтева да човек буде у потпуности пасиван. Верник би требало да процени своје искуство према овом критеријуму. Сазнање да ли јесте или није пасиван може бити решење свих његових проблема.

Ако дете Божије жели слободу, његова заблуда мора бити уклоњена. Другим речима, он мора да зна истину. Он треба да цени стварну природу ствари. Сатанске лажи везују, али Божија истина ослобађа. Наравно, познавање истине ће бити скупо, јер ће срушити таштину коју је човек прихватио услед својих прошлих искустава. Он на себе гледа као на далеко напреднијег у односу на друге људе, као да је духован и непогрешив. Колико ће тешко бити погођен ако призна могућност да је спопаднут или ако му се пак укаже на то да је спопаднут! Ако се Божије дете искрено не придржава целокупне истине о Богу, њему је веома тешко да прихвати ову врсту болне и понижавајуће истине. Човек не наилази на потешкоће у прихватању оне истине која је пријатна; али уопште није лако прихватити истину која разбија нечији его. Релативно је лако да призна себи да је подложан обмани; док му је најтеже да призна да га је непријатељ већ спопао. Нека му Господ буде милостив, јер чак и након што човек сазна истину, још увек јој се може одупрети. Тако је прихватање истине први корак ка спасењу. Дете Божије мора да буде спремно да сазна сву истину о себи. Ово захтева понизност и искреност. Зато

нека се припази онај који се жестоко противи да несвесно заиста не буде заробљен.

Постоје многи и разни путеви који воде ка истини. Неки постану свесни свог правог стања када открију да су изгубили своју слободу у сваком погледу посредством дуготрајног и озбиљног сатанског ропства; други чија искуства могу бити деведесет одсто од Бога а само 10 одсто нечистоте сазнају истину када почну да сумњају у своје искуство; трећи се пак упознају са знањем о свом стању које су им дали други верници. У сваком случају, хришћанин не би требало да одбија први зрак светлости који га обасја.

Сумња је увод у истину. Овим се не мисли да се сумња у Светога Духа или у Бога, или у Његову Реч, него да се сумња у сопствено прошло искуство. Таква сумња је и неопходна и библијска, јер нам Бог заповеда „проверавајте духове“ (1. Јован. 4:1). Верници често прихватају погрешну замисао: плаше се да проверавају духове да се не би огрешили о Светога Духа. Али Он жели да ми спроведемо тест. Ако се испостави да је то Свети Дух, Он може да издржи тест; међутим, ако је то зли дух, откриће се његова права природа. Да ли је Бог тај који је у ствари довео до тога да упаднеш у данашње стање? Да ли Свети Дух икада делује супротно Његовом закону? Да ли си заиста непогрешив по питању свега?

Пошто је добио нешто светла о истини, верник затим може лако да призна да је подложан обмани. То истини пружа прилику да делује. Најгора грешка коју неко може да почини је у томе да се сматра непогрешивим. Да тврди да други можда греше, али он никада није преварен до самог краја. Тек након што се понизи, моћи ће да увиди да је заиста обманут. Упоређујући начело божанског деловања са условима за сатанско деловање, он закључује да су његова прошла искуства стечена пасивношћу. Испунио је захтеве за деловање злих духова, па су му стога пружене многе чудне манифестације које су га у почетку чиниле срећним, али су му коначно нанела много бола. Није активно сарађивао са Богом, него је уместо тога пасивно следио ону вољу коју је узео здраво за готово, да то мора да буде Божија воља. И његова срећна и болна искуства мора

да су потекла од злих духова. Због тога сада признаје како је био обманут. Божије дете не само да мора да прихвати истину, него поред тога мора да увиди своје стање у светлу те истине. На тај начин ће се поништити непријатељска лаж. Дакле, човек овде мора 1) да призна да иако је *верник* да је ипак отворен за обману; 2) да увиди да је и *он* подложан дволичности; в) да призна да је и *он* обманут; а затим г) да даље испита због чега је био тако преварен.

Откривање тла

Сада можемо да закључимо да је тло морало бити припремљено за злог духа. Али какво је тло које верник прибавља? Пре него што размотри какво тло је уступио, нека прво испита о каквом се тлу тачно ради.

Верник треба да схвати да поред греха постоје и други елементи који могу да прибаве тло злим духовима: прихватање кривотворења, пасивност воље и пристанак на непријатељску изненадну мисао. За сада ћемо пажњу да усредсредимо на пасивност, то јест на омогућавање нашем разуму или телу да тоне у стање коме, у којем престаје да врши свесну контролу над разумом, деактивирајући одговарајуће функције воље, савести и памћења. Пасивност, иако постоје њени различити нивои, сачињава главно тло. Обим продирања непријатеља одређује се степеном пасивности. Чим особа постане свесна неког свог инертног стања – без обзира на његов степен – она мора одмах да поврати то тло. Чврсто, пажљиво и упорно треба да се супротстави непријатељском покушају да одржи било какво упориште у њему, посебно у оним областима у којима је обманут. Неопходно је да позна тло и да га поврати.

Пошто је схватио да је обманут, верник би затим требало да тражи светлост у вези са тлом које је изгубио и да покуша да га поврати. Будући да зли духови држе свој положај на територији која им је предата, они ће је напустити чим се то подручје рашчисти.

Због тога што је хришћанин пао у пасивност и обману зато што није користио своју вољу у самоконтроли, он сада мора активно да користи вољу да се посредством Божије

силе одупре силама таме у сваком искушењу и патњи и да им откаже своја ранија обећања. Пошто је пасивност долазила постепено, она ће постепено бити и елиминисана. Мера нечијег откривања своје инертности је мера његовог ослобођења. Ако је трајање његове неактивности било дуго, требаће и више времена да буде избављен. Увек је лакше спустити се са планине него се на њу попети; на сличан начин, лако је постати пасиван, али повратити слободу је мукотрпно. Потребна је сарадња целог човека да би повратио целокупно изгубљено тло.

Божије дете би свакако требало да тражи од Бога да му покаже где је био обманут. Он мора искрено да жели да му се открије *сва* истина о њему. Уопштено говорећи, све чега се верник плаши да чује, вероватно ће се односити на тло које је уступљено непријатељу. Оно чега се боји да изађе с тим на крај је управо оно чега би требало да се одрекне, јер девет од десет пута непријатељ је управо тамо поставио своје упориште. Колико је неопходно да хришћанин моли Бога да баци светло на његове симптоме и њихове узроке да би могао да поврати изгубљену територију. Просветљење је „неопходно“; без тога верник тежи да нешто што је натприродно тумачи као да је то природно, а духовно (оно што је од злих духова) као нешто физичко. И на тај начин пружа тло непријатељу.

Повраћање тла

Једно заједничко начело темељи се на начину на који се целокупно тло предаје злим духовима: посредством пасивности – неактивношћу воље. Да би се изгубљено тло икада повратило, обавезно је да се воља поново активира. Хришћанин од сада мора да научи а) да буде послушан Божијој вољи, б) да се одупире ђаволској вољи и в) да врши своју вољу у сарадњи са вољом осталих верника. Одговорност за повратак уступљене територије углавном почива на вољи. Воља је постала пасивна, стога она мора бити та која ће разбити пасивност.

Прва мера коју воља предузима то је да *одлучи*, односно да се постави у одређеном правцу. Пошто је дете Божије много

претрпело од банде злих духова, али сада просветљено истином и охрабрено Светим Духом, природно је доведено до новог положаја да се гнуша злих духова. У складу с тим оно одлучује против свих њихових деловања. Одлучан је да поврати своју слободу, да буде сам свој господар и отера непријатеља. Дух Божији тако делује у њему да његова срџба против злих духова узима маха. Што више страда то више мрзи; што више размишља о свом стању то се и више гневи на њих. Одлучује да доживи потпуно ослобођење од сила таме. Таква одлука је први корак ка враћању изгубљеног тла. Ако је ова решеност стварна, он ће наставити ка циљу без обзира на то колико би жестоко непријатељ могао да се успротиви. Читав човек подржава његову одлучност да се од сада супротстави противнику.

Хришћанин би такође требало да користи своју вољу да бира, то јест да одлучује о будућности коју жели. За време духовне борбе овај избор може бити врло делотворан. С времена на време би требало да изјави следеће: „Ја бирам слободу; ја желим независност; одбијам да будем пасиван; користићу своје сопствене дарове; инстистирам на томе да познам лукавстава злих духова; ја желим њихов пораз; прекинућу сваки однос са силама таме; противим се свим њиховим лажима и изговорима.“ Таква изјава воље веома је корисна у борби. Она изражава човеков *избор*, а не само његову одлучност у вези с тим. Силе таме не обраћају пажњу на нечију одлуку, али ако човек одлучи својом вољом да им се супротстави посредством Божије силе, онда ће оне сасвим сигурно побећи. Све је то повезано са начелом слободе човекове воље. Као што је у почетку верник допуштао злим духовима да уђу, тако он сада одлучује сасвим супротно, да поткопа свако непријатељско упориште.

Током овог сукоба хришћанинова воља мора бити активно укључена у разним операцијама. Поред одлучивања и бирања, он би такође требало и да се *одупре*. То јест, његова воља мора да примени своју силу да се бори против злих духова. Штавише, требало би да *одбије* – да затвори врата за улазак непријатеља. Супротстављањем он забрањује злим духовима њихово даље деловање;

одбијањем он поништава претходну дозволу коју им је дао. Поред тога, одбијање практично спречава сва непријатељска дела. Супротстављање је наш став у вези са оним што је пред нама; одбијање је наш став у вези са оним што је за нама. На пример, објављујући „Ја желим да имам своју слободу“, ми одбијамо зле духове; ипак, исто тако требало би да се одупремо, то јест да уложимо снагу у борби против непријатеља да бисмо посредством одбијања задржали слободу коју смо управо стекли. И одбијање и супротстављање мора да се настави све док се не постигне потпуно ослобођење.

Супротстављати се права је битка. Захтева сву снагу духа, душе и тела. Ипак, главна сила је воља. Одлучити, изабрати и одбити првенствено су питања става; али супротставити се ствар је отвореног практиковања. То је понашање које изражава став. То је борба у духу, што ће рећи, да воља посредством снаге духа *одбија* зле духове са тла којег тренутно заузимају. То је напад на непријатељску линију. За време супротстављања, човек користи силу своје воље да отера, изгура и изгони. Непријатељски духови, чак и ако примете непријатељски став верника према њима, неће се померити ни центиметар од тла које су већ заузели. Они морају да буду истерани помоћу стварне силе. Божије дете мора да мобилише духовну силу да би зауставило и уклонило непријатеља. Човек мора да *врши* своју вољу да би их отерао. Није довољна пука изјава о намери. Она мора бити повезана са практичним мерама. Супротстављање без одбијања је такође без учинка, зато што мора бити враћено тло које је првобитно било обећано непријатељу.

При поновном заузимању уступљене територије, верник мора да користи своју вољу да с једне стране одлучи, изабере и одбије, а с друге стране да се одупре. Требало би да одлучи да се бори, да изабере слободу и да се супротстави непријатељу. Мора да се бори за своју самосталност. Никада не би требало да изгуби из вида овај елемент слободне воље. Бог нам је дао неометану вољу да будемо сами себи господари, али данас су зли духови узурпирали наше удове и дарове. Они су постали човеков

господар; он је изгубио своја самостална права. Да би се томе супротставио, верник ступа у сукоб. Он непрестано изјављује: „Нисам вољан да допустим злим духовима да задиру у моја суверена права; нећу им дозволити да нападну моју личност; нећу им дозволити да ме запоседну; нећу их слепо следити; нећу пристати на то да манипулишу са мном; нећу, заиста нисам вољан; намеравам да будем сам свој господар; знам шта радим; одлучујем да контролишем себе; више волим да цело моје биће буде подложно мени; одупирем се свим делима злих сила, као и њиховом праву да делују у мени.“ Одлучујући, бирајући и одбијајући својом вољом, спречавамо свако даље непријатељско деловање. После тога морамо да се супротставимо својом вољом.

Верник започиње свој живот изнова по задобијању свог изгубљеног тла. Прошлост је завршена, и то сада значи нови почетак. Све што је предато злим духовима сада је повраћено. Дух, душа и тело читаве особе извлаче се из непријатељеве руке и поново се посвећују Богу. Сваки центиметар територије која је уступљена у незнању данас је, једна за другом, повраћена. Суверена човечија сила му се поново враћа. И како је то учињено? Одбацивањем онога што је некада прихватао; неверовањем у оно што је некада веровао; узмицањем од онога чему се некада приближавао; рушењем онога што је некад било подигнуто; укидањем онога што је некад било заветовано; повраћањем онога што је некад било обећано; растављањем онога што је некад било састављено; супротстављањем ономе чему је некада био послушан; изговарањем онога што је некада остало неизговорено; супротстављањем ономе са чим је некада сарађивао; и одбацивањем онога што је некада било дато. Свако пређашње разматрање, савет и дозвола морају бити оборени; чак и пређашње молитве и одговори морају бити одбачени.

Без сумње свако од ових поступања се директно супротставља злим духовима. Раније је са овим духовима створена блиска повезаност погрешно сматрајући да су Свети Дух; међутим ускоро, уз оно ново и додато знање, мора се одбацити све што им је било предато у незнању. Као што је свако тло било *једно за другим* уступљено непријатељу, тако

свако од њих сада мора *појединачно* и да се поврати. Највећа препрека потпуној слободи је верникова неспремност да пажљиво поврати све територије; тачку по тачку – једну за другом. Верник је склон да своју вољу спроводи на неки уопштени, нејасан и свеобухватан начин да би повратио целокупно тло. Такво опште супротстављање само указује на исправност верниковог става. Да би био ослобођен он мора све посебно да обнови. Ово може да изгледа мукотрпно, али ако искрено жели да буде ослобођен и да се моли за Божију светлост, Свети Дух ће му постепено открити прошлост. Одбацујући једну по једну лаж, све ће коначно бити поништене. Стрпљивим напредовањем верник ће искусити избављење из једног подручја у друго. Он је на путу ка слободи. Супротставити се на некакав општи начин показује да се заиста супротстављамо злим духовима; али само супротстављање на специфичан начин може да их примора да напусте тло које су заузели.

Хришћанинова воља се корак по корак спуштала низбрдо све док није постала потпуно пасивна. Сада мора да преокрене процес и да се корак по корак иде ка слободи. Он мора да се врати у све фазе помоћу којих је сишао, само што ће овај пут његов правац бити навише. Претходно је мало-помало био обманут у пасивност; сада треба да активира своју вољу на исти начин. Сва његова ранија пасивност мора да се поврати, појединачно. Сваки покрет навише говори о повраћању тла. Све што је недавно било уступљено злим духовима, обично је прво што би требало повратити, баш као што приликом пењања уз степенице прво ступамо на степеник који је био последњи при силажењу.

Божије дете мора да поврати сва упоришта док не дође до слободе у којој је претходно уживао. Требало би да зна *одакле* је пао, јер баш на том месту мора да буде обновљен. Требало би да разуме шта је за њега дотада било нормално – колико је активна била његова воља и колико му је разум био чист у почетку – као и какво је његово тренутно стање. Упоређивањем ова два стања он ће моћи да утврди докле се спустио у пасивност. Какво год да је било његово нормално стање, он то сада мора да постави пред собом

као минимални стандард или циљ свог напредовања. Не би требало да се задовољи све док његова воља не буде враћена у њено првобитно стање, то јест, док активно не буде контролисао сваки део свога бића. Човек никада не би требало да себе сматра слободним пре него што се његово нормално стање још једном не поврати.

Дакле Божије дете треба потпуно да поврати сваку функцију свога бића које се из нормалног стања срушило у пасивност – било да је та функција размишљање, подсећање, замишљање, разлучивање исправног од погрешног, одлучивање, одабирање, одбијање, супротстављање, вољење или било шта друго. Све над чиме се одрекао контроле мора да се поврати његовој личној самосталности. Требало би да изврши своју вољу да се супротстави инертности, као и да искористи све те човечије функције. Кад је пао у пасивност, зли духови су зграбили његове пасивне органе и користили их уместо њега. Покушај да се поврате изгубљена подручја и лична употреба његових органа може бити изузетно тешко за верника. То је због чињенице што је а) његова сопствена воља неизоставно слаба, па стога и немоћна да усмери сваки део његовог бића; и зато што се б) зли духови боре против њега свом силом. На пример, ако је био пасиван у одлучивању, сада ће поништити тло које је био предао и забраниће злим духовима да више не делују. Решен је да одлучи сâм без икаквог мешања. Али открива а) да не може да одлучи и б) да му зли духови не допуштају да одлучује и делује. Када им верник ускрати дозволу да га контролишу, они неће дозволити свом заробљенику да делује без њихове дозволе.

Управо овде верник мора да бира: да ли ће заувек бити пасиван, хоће ли дозволити злим духовима да заувек делују уместо њега? Наравно, он им неће дозволити да и даље манипулишу њиме. Иако повремено није у стању да било шта одлучи, ипак *неће дозволити* злим духовима да контролишу његову моћ одлучивања. Сада је настала битка за слободу. Ово је борба *воље*, јер су управо због своје пасивности сви човечији делови запали у руке злих духова. Убудуће воља мора да устане, да би се а) супротставила владавини злих духова; да би б) повратила сво изгубљено

тло и да би в) активно сарађивала са Богом за коришћење сваког дела своје личности. Све зависи од воље. Зли духови ће се повући ако им се верникова воља одупре и забрани да даље држе под окупацијом његове органе.

Свака стопа уступљене територије мора бити повраћена; сваки делић обмане мора бити откривен. Божије дете мора стрпљиво да се бори против непријатеља по сваком питању. Он мора „да се избори". У тренутку одбијања није неопходно уклонити сво тло. Зли духови ће тек започети своју последњу борбу. Божија деца морају да буду ојачана кроз многе битке. „Одбијање се стога мора поново потврдити, и верник мора упорно да одбија, све док се свака тачка тла не открије и не одбије, а способности се постепено пусте да слободно делују под човечијом вољом. Способности препуштене пасивности требало би да поврате своје нормално стање деловања, као што је коришћење разума који се држи истинитог и чистог размишљања, тако да овлада било којим предметом којим се бави, и не доминира изван контроле. Тако је и са памћењем, вољом, маштом и поступцима тела, као што је певање, молитва, говор, читање, итд." (Пен-Луис, *Рат на свете*)*. Воља мора да се ухвати у коштац као господар над читавим човеком. Сви дарови морају да буду у стању правилног функционисања у складу са нечијим нормалним стањем.

Поред ускраћивања било каквог тла силама таме, Божије дете ће морати да одбије и сва њихова деловања. Ако силом своје воље буде држао овај отпор, напори непријатеља ће пропасти. Требало би да замоли Бога да баци светло над настојањима непријатеља да би им се једном по једном одупро. Пошто је деловање злих духова у Божијем детету а) да делује уместо њега и б) да утиче на њега да делује у складу са њиховом вољом, он мора а) да одбије да им

---

* Види 9. Део, поглавље 2 ради потпуног библиографског навода.
War on the Saints – Џеси Пен-Луис (Mrs. Jessie Penn-Lewis) у сарадњи са Еваном Робертсом (Evan Roberts), Рат на свете, 7. издање (Bournemouth, England: „Overcomer" Book Room, n.d.). (У наставку текста Пен-Луис, Рат на свете).
Ова књига је преведена на српски језик и може се наћи и прочитати на сајту www.lsvtm.com

дозволи да делују уместо њега и б) да се одупре њиховом утицају на њега. Он треба да се успротиви пуштању непријатељским духовима да уђу, а исто тако и да одбаци било које тло које ће их одржавати на њему. Док се верник супротставља, непријатељ ће се борити на сваки начин. Због тога човек мора да се бори *свом својом снагом* док му се не поврати нормално стање и слобода. Када испрва почне да се бори, могао би се привремено наћи неспособним; али ако се бори свом својом силом, његова воља ће се од пасивности претворити у активност и контролисаће цело његово биће. Тако ће пасивност и непријатељска инвазија бити уништени борбом.

„*Период 'борбе' је врло болно време. Има лоших тренутака акутног страдања и интензивне борбе који произлазе из свести о супротстављању сила таме у њиховој борби за оно што верник настоји да поврати.*“ (Пен-Луис, *Рат на свете*). Исказујући своју вољу да се а) супротстави владавини злих духова и да б) поново успостави своје сопствено пребивалиште, хришћанин ће наићи на оштро противљење од свог непријатеља. У почетку можда није свестан дубине до које је пао; али једном када отпочне, тачку по тачку, да се бори за повратак у нормално стање, открива колико је дубоко потонуо. Због непријатељског супротстављања он може да открије у почетној фази борбе да се његови симптоми погоршавају у односу на раније. Изгледа му да што се више бори да то његова воља има мање снаге, и да одређена област над којим се сукоб одвијао постаје збрканији. Таква појава је ипак знак *победе*! Иако се верник осећа горе, у стварности му је боље. *Јер то показује да је супротстављање имало учинка: непријатељ је осетио притисак и према томе пружа свој крајњи отпор. Ако човек настави да врши притисак, зли духови ће се повући.*

Током борбе потпуно је неопходно да се верник држи на ономе што каже Римљанима 6:11, признајући да је *једно* са Господом: да је Господња смрт његова смрт. Таква вера га ослобађа од власти злих духова, јер они не могу да имају власт над мртвима. Овај положај мора бити чврсто заузет. У вези са таквим ставом, Божија реч мора да се користи

против свих непријатељских лажи, јер ће у том тренутку противник лагати верника сугеришући му да је пао ван сваке наде за обнову. Ако послуша ово лукавство, сигурно ће пасти у највећу од свих опасности. Требало би да се подсети да је Голгота већ уништила Сатану и његову злу хостију (Јев. 2:14; Кол. 2:14-15). Дело спасења је завршено тако да сви могу да искусе избављење од сила таме у царство љубљеног Сина (Кол. 1:13). Страдање због повраћања тла осигурава човеку оно чега се непријатељ боји, и колико је хитно потребно да се тло поврати. Следствено томе, кад год зле силе нанесу вернику нове и веће невоље, нека овај схвати да су оне од непријатеља, а затим нека их одбије и игнорише, не бринући се и не говорећи више о њима.

Ако хришћанин стрпљиво подноси привремене непријатности и храбро искаже своју вољу да поврати предату територију, откриће да се постепено ослобађа. Мало-помало, док се тло ускраћује непријатељу и враћа вернику, степен продирања ће се сходно томе смањивати. Ако он не уступи непријатељу било какво ново тло, моћ овог другог да га узнемирава ће се смањивати како се и тло смањује. Иако ће можда бити потребно извесно време пре него што буде потпуно ослобођен, он је чак и сада на путу ка ослобођењу. Он почиње да буде свестан себе, своје потребе за храном, свог изгледа и других елемената свесности којих се одрекао посредством непријатељског напада. Али не сме да погрешно протумачи како је то назадовање у његовом духовном животу. Напротив, обнављање свесности је доказ да се бивши нападач удаљио од његових чула. Тако би у овој фази требало да се настави док се не обнови пуна слобода. Требало би да се чува тога да буде задовољан малим добитком; не би требало да се заустави док се његово нормално стање потпуно не поврати.

Право вођство

Морамо да схватимо прави начин на који Бог води човека и однос између човечије и Божије воље.

Хришћанинова послушност Богу би требало да буде безусловна. Када његов духовни живот достигне врхунац,

његова воља ће бити потпуно истоветна са Божијом вољом. Међутим, то не значи да он више нема сопствену вољу. Она је још увек ту; само је телесна контрола над њом нестала. Бог увек захтева човечију вољу да сарађује са Њим у испуњавању Његове воље. Гледајући пример нашег Господа Исуса, можемо да будемо сигурни да је воља свакога ко је потпуно сједињен са Богом још увек у великој мери са њим. „Јер не тражим *своје* воље, него вољу онога који ме је послао“; „јер нисам сишао са неба да чиним *своју* вољу, него вољу онога који ме је послао“; „али нека не буде *моја* воља него твоја“ (Јован 5:30, 6:38; Лука 22:42). Овде видимо Господа Исуса који, иако је једно са Оцем, ипак поседује Своју *личну* вољу одвојено од Очеве воље. Он има Своју вољу, али Он нити тражи нити чини ту вољу. Примена је очигледна да би сви они који су заиста сједињени са Богом требало да ставе своју вољу уз Његову вољу. Не би требало да униште свој орган воље.

У правом вођству, хришћанин није обавезан да се механички покорава Богу; уместо тога мора *активно* да изврши Божију вољу. Бог не ужива у томе да захтева од оних који Му припадају да га слепо следе; Он жели да они врше Његову вољу у потпуном и свесном увежбавању читавог свог бића. Лењ човек би волео да Бог делује уместо њега тако да би могао једноставно пасивно да следи. Али Бог не жели да његово дете буде лењо. Бог жели да оно активно припрема своје удове и да активно послуша након што је провело време у испитивању Божије воље. Због тога у практиковању послушности верник пролази кроз следеће кораке:

а) *спремност* да чини Божију вољу (Јован 7:17);

б) *откривање* те воље његовој интуицији посредством Светог Духа (Еф. 5:17);

в) јачање од Бога да *жели* Његову вољу (Фил. 2:13); и

г) јачање од Бога да *врши* Његову вољу (Фил. 2:13).

Бог никада Собом не замењује верника у извршавању Његове воље; следствено томе, знајући Божију вољу, он мора да жели да је чини, а затим се ослања на снагу Светога Духа да је изврши.

Зашто хришћанин мора да црпе силу Светога Духа? Зато што је његова воља веома слаба док стоји сама. Колико су истините Павлове речи: „Јер хтети – тога има у мени, али чинити добро – тога нема“ (Рим. 7:18). Човек мора да буде ојачан Светим Духом у унутрашњем човеку пре него што може у пракси да послуша Бога. Отуда *Бог* најпре делује у нама да желимо, а затим делује у нама да бисмо чинили оно што је по Његовој вољи (Фил. 2:13).

Бог открива Своју вољу у интуицији нашег духа и тамо нам даје снагу и да желимо и да извршавамо Његову вољу када је наша воља сједињења са Њим. Он захтева од нас да будемо једно са Њим, али никада не користи нашу вољу уместо нас. Сврха Божијег стварања и откупљења је да човеку пружи савршену слободну вољу. Посредством спасења које је Господ Исус остварио на крсту, ми хришћани сада можемо слободно да одлучујемо да вршимо Божију вољу. Сви подстицаји у Новом завету који се тичу живота и побожности морају бити или изабрани или одбачени како ми то желимо и хоћемо. Такви подстицаји не би ништа значили ако би Бог уништио деловање наше воље.

Духовни хришћанин је онај који има потпуну власт да врши своју вољу. Увек би требало да бира Божију вољу и да одбаци Сатанину. Иако понекад није сигуран да ли је нешто од Бога или од ђавола, ипак је у стању да изабере или одбаци. Он може овако да каже: „Иако не знам да ли је ово од Бога или од Сатане, ипак бирам оно што је Божије а одбацујем оно што је Сатанино.“ Можда ће и даље бити необавештен, али може и даље да настави да задржи став да жели оно што је Божије и да одбацује оно што је ђаволье. Божије дете би требало да користи ово право избора или одбијања у сваком погледу. Све док одлучује да бира Божију вољу, није превише важно ако је још није свестан. Он може да каже: „Кад год знам шта је Божија воља, учинићу је; увек бирам Божију вољу а одбацујем Сатанину.“ Овакав став пружа Духу Божијем прилику да делује у њему све док његова воља против ђавола свакодневно не ојача и Сатана не изгуби свој утицај у њему. На овај начин Бог обезбеђује још једног верног служитеља усред побуњеног света. Упорним одржавањем овог *става* одбацивања непријатељске воље и

непрекидним усрдним мољењем Бога да покаже шта је од Њега, верник убрзо почиње да цени велику делотворност таквог става воље у духовном животу.

Уздржљивост

Врхунац духовног живота је уздржљивост. Оно што се обично подразумева о томе како Свети Дух влада у нама не значи да Он директно контролише било који део човека. Свако погрешно схватање овога може да доведе или до обмане или до очаја. Ако знамо да је циљ Светога Духа да води човека до уздржљивости, ми нећемо упасти у пасивност, него ћемо добро напредовати у духовном животу.

„Плод Духа је . . . уздржљивост“ (Гал. 5:22-23). Дело Светог Духа је да верниковог спољашњег човека доводе у савршену послушност његовој уздржљивости. Свети Дух влада верником кроз његову обновљену вољу. Када Божије дете живи по телу, његов спољашњи човек се буни у односу на духа и тако постаје разједињена особа. Али када живи по духу и доноси духовни род, он у својој души манифестује силу уздржљивости, као и љубав, радост, доброту, итд. Спољашњи човек, некада распустан и збуњен, сада је темељито потчињен и савршено подложан човечијој уздржљивости у складу са разумом Светога Духа. Стога, оно што хришћанин мора да контролише својом вољом то је да:

а) Свој сопствени дух одржава у исправном стању да не буде ни преврућ, а ни сувише хладан. Духу је потребна контрола воље баш као и осталим деловима човека. Тек када се нечија воља обнови и испуни Светим Духом, он може да усмери свој властити дух и да га одржи у одговарајућем положају. Сви они који су искусни слажу се да морају да ангажују своју вољу да би зауздали дух када постане исувише необуздан, или да га уздигну када сувише потоне. Само тако верник може свакодневно да живи по свом духу. Ово не противречи ономе што смо раније споменули о човечијем духу који влада над читавом особом. Јер када кажемо да дух влада целим човеком, ми мислимо на то да

дух, интуитивно познавајући Божији разум, *управља* целим бићем (укључујући вољу) у складу са Божијом вољом. Док изјављујући да воља контролише човека ми мислимо да она *директно контролише* целог човека (укључујући и дух) у складу са Божијом вољом. У искуству, ово двоје се савршено слаже. „Ко нема власти над духом својим, он је град развалјен без зидова“ (Приче 25:28).

б) Свој разум и све остале способности његове душе. Све мисли треба у потпуности да буду подвргнуте контроли воље; лутајуће мисли морају једна по једна да се проверавају – „заробљавамо сваку мисао – за послушност Христу“ (2. Кор. 10:5). И „мислите на оно што је горе“ (Кол. 3:2).

в) Своје сопствено тело. Оно би требало да човеку буде оруђе, а не његов господар посредством необузданих навика и пожуда. Хришћанин би требало да користи своју вољу да контролише, дисциплинује и потчини своје тело да би могло да му буде потпуно покорно, спремно да врши Божију вољу и да га не омета. „Мучим своје тело и потчињавам га“ (1. Кор. 9:27). Једном када верникова воља постигне стање савршене уздржљивости, неће га ометати ниједан део његовог бића, јер оног тренутка када наслути Божију вољу, он је одмах и извршава. И Светом Духу и човечијем духу потребна је воља под уздржљивошћу којом се извршава Божије откривење. Отуда с једне стране морамо да будемо сједињени са Богом, а с друге стране да потчинимо цело своје биће да нам буде послушно. Ово је неопходно за духовни живот.

Књига Трећа

ДЕСЕТИ ДЕО

ТЕЛО

1

Верник и његово тело

ТРЕБАЛО би да знамо које место заузима наше физичко тело у Божијој сврси и плану. Може ли ико да порекне повезаност између тела и духовности? Поред духа и душе ми имамо и тело. Ма колико здрава била интуиција, заједништво и савест нашег духа, и ма колико обновљене биле емоције, разум и воља наше душе, ми никада не можемо да се развијемо у духовне мушкарце и жене – никада нећемо бити усавршени, него ће нам непрестано нешто недостајати – ако наше тело није онолико здраво и обновљено као што су то наш дух и душа. Не би требало да занемаримо своју спољашњу окосницу док се бавимо својим унутрашњим компонентама. Наш живот ће испаштати ако починимо овакву грешку.

Тело је неопходно и важно; иначе Бог не би створио човека са телом. Пажљивим истраживањем Светог писма можемо да откријемо колико пажње Бог обраћа на човеково тело, јер Библија о томе има много чега да каже. Јединствена и веома задивљујућа чињеница узвишенија од свих осталих је да је Реч постала тело: Син Божији је узео на Себе тело од крви и меса, и премда је умро Он ову одећу заувек носи.

Свети Дух и тело

Римљанима 8:10-13 нам открива стање нашег тела, како му Свети Дух помаже, и какав би требало да буде наш

исправан став према њему. Ако применимо ове стихове, нећемо погрешно схватити место верниковог тела у Божијем плану откупљења.

„А ако је Христос у вама, тело је онда мртво поради греха, али је дух живот поради праведности“ (стих 10). У почетку су и тело и дух били мртви; али када смо поверовали у Господа Исуса, примили смо Га у себе да Он буде наш живот. Чињеница да Христос Светим Духом живи у вернику једно је од основних начела еванђеља. Свако Божије дете, ма колико да је слабо, има Христа у себи. Овај Христос је наш живот. А када Он улази да би се настанио у нама, наш дух оживи. Некада су и дух и тело били мртви, сада је дух оживљен, а тело је мртво. Заједничко стање за *сваког верника* је да је његово тело мртво, али му је дух жив.

Ово искуство ствара велику разлику између хришћаниновог унутрашњег и спољашњег стања. Наше унутрашње биће обилује животом, док је спољашњи човек још увек пун смрти. Пошто смо пуни Духа живота ми смо веома живи, али ипак живимо у љусци смрти; другим речима, живот нашег духа и живот нашег тела у потпуности су различити. Оно прво је заиста живот, али оно друго је заиста смрт. То је зато што је наше физичко тело још увек „тело греха“; без обзира на то колико је напредан хришћанинов духовни живот, његово тело је ипак „тело греха.“ Ми тек треба да добијемо васкрсло, славно, духовно тело; „откупљење свога тела“ (Рим. 8:23, ССП) очекује нас у будућности. Садашње тело је само „земљана посуда“, „земаљски шатор“ (2. Кор. 4:7, 5:) и „понижено тело“ (Фил. 3:21). Грех је истеран из духа и из воље, али није избачен из тела. Пошто грех остаје тамо, оно је дакле мртво. Ово је смисао речи „тело је онда мртво поради греха“ (Рим. 8:10). Међутим, наш дух је истовремено жив. Или да то исправније формулишемо, наш дух прима живот због праведности која је у Христу. Када се поуздамо у Њега, примамо Га као своју праведност и такође смо оправдани од стране Бога. Оно прво је Христос који нам даје Своје „Ја“ (суштинска трансакција); ово друго је Бог који нас оправдава Христа ради (легална трансакција). Без тог додељивања не може бити ни оправдања. Оног

тренутка када примимо Христа, ми стичемо легални положај оправдања пред Богом, а поред тога и практично искуство Христа који нам је дариван. Христос улази у нас као живот да би оживео наш мртав дух. Ово је значење „али је дух живот поради праведности“ (Рим. 8:10).

„Ако у вама обитава Дух онога који је Исуса васкрсао из мртвих, онај који је васкрсао из мртвих Христа [Исуса] оживеће и ваша смртна телеса својим Духом, који у вама обитава“ (Рим. 8:11). Стих 10. објашњава како Бог оживљава наш дух; овај стих нам говори како Бог даје живот нашем телу. Десети стих говори о духу који је оживљен, а тело је још увек мртво; једанаести стих наставља говорећи да након што је дух оживљен и тело може да живи. Први део објављује да дух живи због Христа који пребива у нама; овај део објављује да ће тело живети због Светога Духа који пребива у нама. Свети Дух ће дати живот нашим телима.

Тело није мртво у оном смислу како је то спољашња љуска, већ у смислу да путује према гробу; духовно говорећи оно се сматра мртвим. Према човековом мишљењу тело поседује живот; па ипак, према Богу чак и тај живот је смрт, јер обилује гресима – „тело је онда мртво поради греха.“ С једне стране, иако у телу постоји снага, ми не смемо да дозволимо да се она манифестује. Оно не би требало да има било какву активност, јер је активирање његовог живота само смрт. Грех је његов живот, а грех је духовна смрт. Тело живи посредством духовне смрти. С друге стране, ми знамо да би требало да сведочимо, да служимо и да радимо за Бога. За то је потребна телесна снага. Дакле, пошто је тело духовно мртво и његов духовни живот није ништа друго до смрт, како онда уопште можемо да га ангажујемо да се одазове на захтеве духовног живота, а да се истовремено не ослањамо на свој смртни живот? Очигледно је да наше тело не може и да неће извршити вољу Духа живота, него да ће се супротставити и борити против Њега. Како дакле Свети Дух може да подстакне наше тело да се одазове на Његов позив? Он лично мора да оживи наша смртна телеса.

Бог је тај „који је васкрсао из мртвих Христа [Исуса].“ Зашто Он није директно споменут? То је зато да би се

нагласило *дело* које је Бог учинио васкрснувши Господа Исуса из мртвих. Циљ је да се верникова пажња скрене на Божију могућност да васкрсне њихова *смртна* телеса будући да је Бог досада васкрсао Исусово *мртво* тело. Апостол посредно каже да је овај Дух Божији – Свети Дух, који је такође и Дух васкрсења. Поново се користи реч „ако" – „ако у вама обитава Дух онога . . . оживеће и ваша смртна телеса" (Рим. 8:11). Он не сумња да је Свети Дух у вернику, јер у 9. стиху спомиње да свако ко припада Христу има Христовог Духа. Оно што он мисли је следеће: имате Светога Духа који обитава у вама; зато би ваша смртна тела требало да искусе Његов живот. То је привилегија у којој имају удела сви они који поседују Духа који пребива у њима. Апостол не жели да иједан верник пропусти овај благослов због незнања.

У стварности овај стих учи да ако Дух Божији пребива у нама, онда Бог кроз ову пребивајућу силу такође даје живот нашим смртним телима. Не говори се о будућем васкрсењу зато што то овде није тема. Једноставно се упоређује васкрсење Господа Исуса са нашим примањем живота данас у нашем телу. Да се овај стих дотиче васкрсења, користио би се израз „тело смрти"; али овде се има у виду само смртно тело које подлеже смрти *иако још није умрло*. Верниково тело је духовно мртво, јер иде ка гробу и мора да умре. Ово се поприлично разликује од онога који је већ преминуо у дословном смислу. Као што је Свети Дух који обитава у нама увек актуелно питање, тако и Свети Дух који даје живот нашим смртним телима мора да буде и садашње искуство. Осим тога, требало би да схватимо да се овде не говори о нашем духовном препорођењу, јер Свети Дух не даје живот нашем духу, него даје живот нашем телу.

Овим стихом Бог обавештава своју децу о њиховој телесној привилегији, која представља живот њиховим смртним телима посредством Његовог Духа који пребива у њима. Он не тврди да је „тело греха" постало свето тело или да је наше „понижено тело" преображено у славно, или да се ово смртно тело обукло у бесмртност. То се не може остварити у овом животу. Откупљење наших земљаних посуда мора да сачека док Господ не дође и не прими нас

к Себи. Немогуће је у овом наративу променити природу нашег тела. Стога је прави смисао о Светом Духу који даје живот нашим телима следећи:

1) Обновиће нас када смо болесни и

2) Сачуваће нас ако нисмо болесни.

Једном речју, Свети Дух ће ојачати наше земаљске шаторе како бисмо могли да испунимо захтеве Божијег дела и живимо тако да ни наш живот, а ни царство Божије неће трпети услед слабости тела.

То је оно што је Бог обезбедио за сву Своју децу. Ипак, колико хришћана из дана у дан искрено доживљава овај живот који је Његов Дух дао њиховим смртним телима? Зар нема много оних чији је духовни живот угрожен њиховим физичким стањем – који падају због своје физичке слабости – који не могу активно да раде за Бога због ропства које им болест намеће? Искуство хришћана данас не одговара ономе што је Бог прибавио. Наравно, различити разлози објашњавају овај несклад: неки одбијају да прихвате оно што је Бог већ прибавио, јер тврде да то нема никакве везе са њима; док други знају, верују и желе то што је Бог већ дао, али нису принели своја тела на живу жртву. Они уместо тога сматрају да им је Бог пружио снагу да живе кроз саме себе. Али они који истински желе да живе за Бога и верују у ово обећање и опскрбу, искусиће стварност пунине живота у телу како је дата Светим Духом.

„Тако, дакле, браћо, нисмо дужници телу – да по телу живимо“ (Рим. 8:12). Овај стих у потпуности описује прави однос између верника и његовог тела. Небројена браћа су робови свом физичком телу! Духовни живот код многих је потпуно заробљен њиховим телом! Они постоје као две различите особе: када се повуку у свог унутрашњег човека, они имају осећај да су духовни; али када живе у спољашњем телу они се осећају као да су пали, да су телесни и отуђени од Бога зато што се покоравају своме телу. Њихово им тело постаје тежак терет. Мало физичке нелагодности може да им промени живот. Блага болест или бол ће их узнемирити и преплавити њихова срца самољубљем и самосажаљењем. Под тим околностима немогуће је следити духовни правац.

Користећи речи „тако, дакле“ апостол иде још даље у вези са оним што је већ рекао. Верујемо да се овај стих директно надовезује на стихове 10 и 11. Десети стих говори да је тело мртво; једанаести наводи да Свети Дух даје живот телу. На основу ова два телесна стања, апостол може да закључи говорећи: „Тако, дакле, браћо, нисмо дужници телу – да по телу живимо“ (Рим. 8:12). Прво, пошто је тело мртво због греха, ми *не можемо* да живимо следећи тело. То би значило починити грех. Друго, зато што је Свети Дух дао живот нашим смртним телима, ми *не морамо* да живимо по телу, јер оно више нема власт да спутава наш духовни живот. Због тога што имамо Божијег Духа наш унутрашњи живот је способан да директно заповеда спољашњој конструкцији без ометања. Раније смо били дужници телу – неспособни да ограничимо његове захтеве, жеље и пожуде – и живели смо по телу чинећи многе грехе. Али сада имамо Светога Духа. Не само да телесне пожуде немају контролу над нама, чак су и његова слабост, болест и страдања изгубили своју власт.

Многи тврде да би требало да испунимо оправдане жеље и захтеве тела, али апостол тврди да му ми ништа не дугујемо. Осим тога што смо своје земаљске шаторе сачували у исправном стању као Божије посуде, ми телу нисмо ништа дужни. Наравно, Библија нам никада не забрањује да се бринемо о телу, иначе бисмо морали да му посветимо још више времена и пажње због непотребне болести. Одећа, храна и смештај су неопходни; неопходан је и одмор. Ипак, оно што истичемо то је да наш живот не би требало да обузимају само те бриге. Истина, требало би да једемо када смо гладни, да пијемо када смо жедни, да се одмарамо када смо уморни, да се обучемо када нам је хладно. Ипак, не смемо дозволити да те ствари дубоко продру у наша срца да их чинимо делимичним или потпуним циљевима у свом животу. Не смемо да волимо те неопходне ствари. Оне би требало да долазе и одлазе према *потреби*; не би требало да остану у нама и постану жеље у нама. Понекад зарад Божијег дела или неке друге превасходне потребе, ми морамо да умртвимо своје тело и да га покоримо упркос његовим сопственим захтевима.

Љубав ученика према сну у Гетсиманском врту и Господње подношење глади поред бунара у Сихару представљају супротну слику пораза и победе над оправданим захтевима тела. Будући да више нисмо дужници телу, не бисмо смели да грешимо према његовим пожудама, нити да ослабимо у духовном раду због телесне слабости.

„Јер ако по телу живите, умрећете; ако пак Духом уморите телесна дела, живећете“ (Рим. 8:13). Ако хришћани одбију оно што је Бог већ прибавио и уместо тога живе по телу, сигурно ће бити кажњени.

„Ако по телу живите, умрећете.“ Ова реч „умрећете“ и реч „живите“ у следећем одломку имају неколико значења. Поменућемо само једно, а то је смрт тела. Према греху наше тело је „мртво“; према последици то је „тело смрти“ – то јест, оно је осуђено на смрт; ако живимо по телу, ово тело смрти постаће тело које умире. Следећи тело, ми с једне стране нисмо способни да примимо живот који је Свети Дух дао телу, док са друге стране скраћујемо дане свог живота на земљи, јер су сви греси штетни по тело. Сви греси манифестују своју делотворност у телу, а та последица је смрт. Посредством живота који је Свети Дух дао нашем телу, требало би да се одупремо смрти која је у њему; ако се не одупремо, смрт ће тамо брзо довршити свој посао.

„Ако пак Духом уморите телесна дела, живећете.“ Требало би да примимо Светога Духа не само као Дародавца живота нашој земаљској посуди, већ и као Извршитеља њених дела. Како можемо да очекујемо да Он подари живот нашем физичком телу ако занемаримо дело умртвљавања његових дела? Јер само умртвљавањем његових дела Светим Духом ми можемо да *живимо*. Да би тело живело његово деловање најпре треба свести на ништа, иначе ће смрт бити непосредни исход. Овде откривамо грешку многих. Хришћани претпостављају да могу да живе за себе – користећи своје физичко тело за оно што желе да раде – али у исто време очекују да Свети Дух оживи њихову спољну конструкцију да би били здрави и без слабости. Да ли би Он дао живот и снагу људима да их оснажи да живе за себе? То је крајње бесмислено! Живот

који Бог даје нашем телу има за циљ да после тога можемо да живимо за Њега. Ако би Свети Дух подарио здравље и снагу нама који се нисмо свесрдно предали Богу, зар нас то не би подстакло да живимо енергичније за себе? Безброј хришћана који траже Светог Духа као живот за своје смртно тело сада би требало да увиде да немају ово искуство зато што су занемарили ову битну тачку.

Ми не можемо сами да контролишемо своје тело, али посредством Светога Духа можемо. Он ће нам омогућити да предамо на смрт многа његова дела. Сви верници су искусили недостатак снаге да се изборе са телесним пожудама које изазивају удове тела да чине оно што задовољава тело. Али посредством Светога Духа способни су да се носе са ситуацијом. Веома је важно да то знамо. Бескорисно је да неко покушава да разапне своје „ја“. Многи данас схватају истину да су распети са Господом на крсту, али мало њих показује његову стварност. Истина о заједничком распећу (са Христом) само је учење за многе вернике. Ово је углавном због недостатка јасног разумевања о улози Светога Духа у плану спасења. Они не схватају како се Дух заједно креће са крстом. Морамо да увидимо да је крст без Божијег Духа потпуно неделотворан. *Само Свети Дух може да узме оно што је крст остварио и учини да верници то доживе. Ако чујемо истину о крсту али Му не дозволимо да спроведе ту истину у наш живот, онда ми не знамо ништа друго осим теорије и као неки идеал.*

Признање „да је наш стари човек распет с њим, да би грешно тело било обеснажено“ (Рим. 6:6) заиста је добро; али остајемо оковани телесним делима ако „Духом“ не „уморите телесна дела“. Видели смо исувише много верника који веома добро схватају и прихватају истину о крсту, па ипак у њима она није нимало делотворна. Они почињу да се питају да ли стварност *практичног* спасења крста може икако да се доживи у њиховом животу. Али они уопште не би требало да буду изненађени пошто су заборавили да само Свети Дух може да пренесе крст у искуство. Он једини може да поткрепи спасење, упркос томе они Га заборављају. Ако се верници не одрекну себе и потпуно се не поуздају у снагу Духа да сахрани дела тела,

истина за коју тврде да је познају остаће само пука теорија. Само предавање на смрт силом Светог Духа даће данас живот нашем смртном телу.

Прослави Бога

Одломак из 1. Коринћанима 6:12-20 баца додатно светло на тему о верниковом телу. Размотримо овај одломак стих по стих.

„Мени је све дозвољено, али није све на корист. Мени је све дозвољено, али нећу да нешто овлада мноме“ (стих 12). Као што је то поткрепљено у стиховима који следе, апостол Павле овде пише о телу. Он просуђује да су све ствари законите, јер је по природи сваки захтев тела – као што је јело, пиће или полни односи – природан, разуман и дозвољен (стих 13). Па ипак, он даље просуђује да то није обавезно од помоћи, нити да би било шта од тога требало да зароби човека. Другим речима, према човечијем природном постојању хришћанину може бити дозвољено да чини много чега својим телом, али као онај који припада Богу он има могућност и да нешто не учини ради славе Божије.

„Јела су за трбух, а трбух за јела; Бог ће уништити и једно и друго. Али тело није за блуд, него за Господа, и Господ за тело“ (стих 13). Први део овог стиха одговара првом делу претходног стиха. Храна је дозвољена, али пошто ће храна и трбух на крају бити уништени, ни једно ни друго није од вечне користи. Други део овог стиха одговара другом делу претходног стиха. Хришћанин је способан да се потпуно уздигне изнад полног нагона и у потпуности да преда своје тело Господу (1. Кор. 7:34).

„Тело је за Господа.“ Ова реч има огромно значење. Павле нам најпре говори о питању хране. Када је реч о јелу и пићу хришћанину се пружа прилика да на практичан начин докаже да је „тело за Господа“. Човек је првобитно пао (у грех) управо по питању хране; Господ Исус је био кушан у пустињи по истом питању. Бројни хришћани не знају како да прославе Бога у јелу и пићу. Они не једу и не пију само да би одржали своје тело спремним да га Господ

употреби, већ се препуштају задовољавању својих личних жеља. Требало би да схватимо да је тело за Господа, а не за нас; стога би требало да се уздржавамо и да га не користимо за своје лично задовољство. Храна не би смела да омета нашем заједништву са Богом пошто је треба узимати једноставно за очувања здравља тела.

Апостол такође помиње тему блуда. То је грех који опогањује тело; директно је у супротности са начелом да је „тело за Господа". Блуд не укључује само распусност изван брачне везе, него и неумереност унутар брака. Тело је за Господа – у потпуности за Господа, а не за самог себе. Стога је забрањена и разузданост у законитим полним односима.

Намера апостола Павла у овом одломку је да нам покаже да се морамо одупрети свакој неумерености тела. Тело је за Господа; само Господ може да га користи. Није Му угодно повлађивање било ком делу тела ради личног задовољства. Тело се не сме користити ни на који други начин, осим као оруђе праведности. Оно, као и цело наше биће, не може да служи двојици господара. Чак и у таквим обичним стварима као што су храна и полни односи, тело би требало да буде ангажовано искључиво да би задовољило потребе. Иако потребе захтевају да буду задовољене, тело је ипак за Господа, а не за храну и полне односе. У данашње време многи хришћани теже ка посвећењу свог духа и душе, не схватајући у потпуности колико посвећење у овим областима зависи од посвећења тела. Заборављају да ако све смеле реакције, утисци, поступци, понашање, дела, храна и говор који припадају телу нису потпуно за Господа, они никада не могу да дођу до савршенства.

„Тело је за Господа." То значи да иако спољашње тело припада Господу, оно је поверено човеку да га он одржава за Њега. Колико је само мало оних који знају и практикују ову истину! Многе вернике у садашње време погађају болести, слабости и страдања; Бог их дисциплинује да би могли да Му принесу своја тела на живу жртву. Они би били излечени ако би их потпуно предали Богу. Бог жели да знају да је тело за Господа, а не за њих саме. Ако наставе

да живе у складу са својим жељама, видеће да је над њима остао Божији бич. Сви који су болесни требало би озбиљно да схвате ове речи.

„И Господ за тело.“ Ово је предивна изјава! О Господу обично мислимо да спасава само наш дух и душу, али овде се каже да је „Господ за *тело*.“ Хришћани гледају на Господа Исуса као да је дошао да спасе само њихов дух и душу, да је тело бескорисно, да нема никакву вредност у духовном животу и да није милостиво предвиђено Божијим планом откупљена. Али овде је јасно објављено да је „Господ *за* тело.“ Господ, потврђује Бог, подједнако је и за земљану посуду коју човек мало цени.

Зашто верници превиђају своја физичка тела? Зато што погрешно сматрају да их Господ Исус спасава само од њихових греха, а не и од болести њиховог тела. Отуда могу прибегавати само људским методама за излечење своје физичке слабости и болести. Када погледају у четири Еванђеља, откривају да је Господ Исус исцелио више тела него што је спасио душа; па ипак, они продуховљавају ово питање тумачећи ове немоћи да су то духовне болести. Они могу да признају да је Господ Исус лечио телесне болести док је био на земљи, али такође верују да Он данас лечи само духовне болести. Спремни су да предају своје духовне проблеме Господу да их исцели, али подразумевају да морају негде другде отићи због својих физичких невоља, закључујући да Господ с тим неће имати никакве везе. Заборављају да је „Исус Христос . . . исти јуче и данас и довека“ (Јев. 13:8).

Сасвим је уобичајено међу данашњим верницима да заузимају став да Бог очигледно не брине за тело. Они ограничавају Христово откупљење на дух и душу и у потпуности прецртавају тело. Они занемарују чињенице да је Господ Исус исцељивао физичке болести у Своје време и да су апостоли наставили да доживљавају ову силу исцељења у њихово време. Не може се изнети никакво друго објашњење за њихов став од онога о неверовању. Међутим, Божија Реч говори да је Господ такође и за тело.

Ово је повезано са оним што је речено непосредно пре овога. Наше тело је за Господа, а истовремено је и Господ за

наше тело. У томе видимо заједнички однос Бога и човека. Бог нам у потпуности даје Себе да бисмо могли да Му се у потпуности предамо. Пошто смо предали себе Њему, Он ће нам се поново предати према нашој мери преданости. Господ жели да знамо да је Он дао Своје тело за нас; Он такође жели да знамо да ћемо Га доживети и ако је наше тело искрено према Њему. Значење да је тело за Господа је у томе што ми предајемо своја тела у потпуности Њему да бисмо живели за Њега; док је Господ за тело подразумева да ће, прихвативши наше посвећење, дати Свој живот и силу нашем физичком телу. Он ће се бринути, чувати и неговати ово наше физичко тело.

Свесни његове слабости, нечистоте, грешности и мртвила, чини се тешко замисливим да је Господ такође и за тело. Ово ћемо ипак разумети ако размишљамо о Божијем путу спасења. Када се Господ Исус родио, Реч је постала тело. Он је поседовао тело. Док је био на крсту „он је на свом *телу* понео наше грехе на дрво“ (1. Пет. 2:24). Сједињени са Њим вером, и наша тела су разапета са Њим; и Он их је тако ослободио од силе греха. У Христу је овај наш телесни шатор васкрсао и био вазнесен на небо. Свети Дух тренутно пребива у нама. Стога можемо рећи да је Господ за наше тело – не само за наш дух и душу, већ и за наше тело.

Господ је за тело обухвата неколико значења:

1) То носи у себи идеју да ће Господ избавити тело од греха. Готово сваки грех је донекле повезан са њим. Немали број греха произлази из посебних физиолошких узрока. На пример, пировањем се подразумева нечије препуштање физичком укусу, а пијанчење је задовољење нечије телесне пожуде. Многи тренуци гнева покрећу физичке нелагодности. Преосетљиви живци могу да доведу до тога да људи буду крхки и груби. Особите личности често су резултат својеврсног физиолошког склопа. Многи озлоглашени грешници су физички саздани другачије од нормалних особа. Упркос томе, уз све ове манифестације, Господ је и даље за тело. Ако Му принесемо своје тело, признајући Га за

Господара свега и полажући право вером на Његова обећања, видећемо како нас Господ може избавити од самих себе. Без обзира на то како смо физиолошки створени, чак и ако имамо посебне слабости, можемо да надвладамо своје грехе помоћу Господа.

2) Поред тога, Господ је и за наше телесне болести. Како уништава грех, тако ће лечити и болести. Он је за све оно што је повезано с нашим телом; следствено томе Он је и за наше болести. Болести су само манифестација силе греха у нашем телу. Господ Исус је у стању да нас избави од болести као и од грехова.

3) Господ је и за наш живот у телу. Он ће бити његова снага и живот да би оно могло да живи од Њега. Он жели да ми у свом свакодневном животу искусимо силу Његовог васкрсења да би и наше тело живело од Њега.

4) Господ је подједнако и за прослављање тела. Ово се односи на будућност. Ми данас достижемо велике висине ако живимо Његовим посредством, али то не мења природу нашег тела. Али доћи ће дан када ће Господ откупити и преобразити ово понижено тело у обличје Свог славног тела.

Морамо да подвучемо значај тела које је за Господа. Ако жудимо да искусимо да је Господ за тело, ми најпре морамо да увежбавамо тело за Господа. Немогуће је да искусимо да је Господ за тело ако своја тела користимо у складу са својим жељама и за своје задовољство, уместо да их предамо да у потпуности живимо за Господа. Ипак, да смо се у потпуности предали Богу, дајући своје удове као оруђе праведности и руководећи се у свему у складу са Божијим наређењем, Он би нам сигурно дао Свој живот и силу.

„А Бог је васкрсао Господа, па ће васкрснути и нас својом силом“ (1. Кор. 6:14). Ово објашњава последњи део претходног стиха који гласи „Господ (је) за тело“. Господње васкрсење је *телесно*, стога ће и наше будуће васкрсење бити *телесно*. Као што је Бог већ васкрснуо тело Господа Исуса, тако ће васкрснути и наше тело из мртвих. Ове две чињенице су подједнако сигурне. Отуда је Господ такав за

наше тело: Он ће нас васкрснути Својом силом. То је још увек у будућности, без обзира на то што данас можемо да имамо предукус силе Његовог васкрсења.

„Зар не знате да су ваша телеса Христови удови? Хоћу ли, дакле, узети Христове удове и учинити их удовима блудничиним? Далеко од тога“ (1. Кор. 6:15). Прво питање је сасвим необично срочено. На другим местима, као што је 1. Коринћанима 12:27, само се каже „*ви* сте Христово тело, и појединачно удови“; али само у овом одломку стоји „ваша *телеса* (су) Христови удови“. Читаво наше биће је заиста Христов уд; зашто је онда овде наведено тело? Природно претпостављамо да је наш духовни живот Христов уд, јер није ли он духован? Али како се ово физичко тело може сматрати Христовим удом? Заиста смо сведоци изузетно дивне истине.

Морамо да разумемо наше сједињење са Христом. Бог не гледа на вернике појединачно; Он их све заједно укључује у Свој поглед на Христа. Ниједан хришћанин не може да постоји изван Христа, јер Он свакодневно даје снагу за живот. За Бога је сједињење верника са Христом потпуно сигурна стварност. „Христово тело“ није само духовни појам, оно је одиста чињеница. Као што је физичко тело спојено са главом, тако су и верници придружени Христу. У Божијем оку, наше сједињење са Христом је савршено, неограничено и потпуно. Другим речима, наш дух се сједињује са Христовим духом (што је најважније од свега), наша душа се сједињује са Христовом душом (сједињење воља, привржености и разума), и наша тела се сједињују са Христовим телом. Ако је наше сједињење са Христом *потпуно*, како можемо да искључимо телесни део свога бића? Ако смо Христови удови и наша тела су Христови удови.

Несумњиво савршено јединство ће се постићи тек у време будућег васкрсења. Упркос томе, наше сједињење са Христом већ је садашња истина. Ово учење је кључно, јер какву само утеху имамо када знамо да је *Христово тело за наша тела*. Све истине се могу искусити. Да ли имамо неки физиолошки недостатак, болест, страдања или слабост? Запамтимо, Христово тело је за наша тела. Наша тела су

сједињена са Његовим; сходно томе, ми из Његовог тела можемо да црпемо живот и снагу за задовољавање наших физичких потреба. Свако ко има телесне недостатке треба да стоји на овом сједињењу са Христом вером и да црпи из Његових ресурса за своје телесне потребе.

Апостол Павле се чуди што су верници у Коринту могли да буду неупућени у тако јасну истину. Да су заиста схватили ово учење, они би наишли на многа духовна искуства и одговорно би поступали са различитим практичним упозорењима; на пример, ако су ова тела Христови удови, да ли бисмо могли да се усудимо да их учинимо удовима блудничиним? Јер се апостол одмах пита: „Или не знате да је приљубљени уз блудницу једно тело с њом? Јер рече: 'Двоје ће бити једно тело' " (1. Кор. 6:16). Павле на веома практичнан начин проширује ово учење о јединству. „Да је приљубљени уз блудницу једно тело с њом", то јест постаје уд блуднице. Верник је сједињен са Христом, стога је он Христов уд. Где ће ово ставити Христа ако овај Његов уд постане уд блудничин? Апостол забрањује тако нешто.

„А ко се сједини с Господом, постаје с њим један дух" (1. Кор. 6:17, ССП). У стиховима 15-17 можемо да видимо тајну сједињења нашег тела са Христом. Значење овог седамнаестог стиха је да ако човек, сјединивши своје тело са блудницом, постаје једно *тело* а такође и њен уд, како онда наша тела не би постала Христови удови ако смо сједињени са Господом и постајемо један дух са Њим? Сједињавање тела са блудницом имаће за последицу сједињавање два тела; колико много више два тела морају да постану једно ако је цело наше биће сједињено са Христом!

Павле види први корак у сједињењу са Господом да се постаје „с њим један дух". То је заједница у духу. Али он верниково тело не сматра нечим неповезаним. Признаје да је примарно сједињење у духу, али ипак ово стапање духа ће проузроковати да тело верника буде Христов уд. Ово на крају доказује да је тело за Господа, а исто тако и да је Господ за тело.

Питање пред нама је питање сједињења. Божија деца би требало да јасно схвате свој положај у Христу, да нема ни најмањег јаза у њиховом сједињењу са Њим. Њихова тела

су Христови удови помоћу којих се може манифестовати Његов живот. Нису могли много да очекују да је Господ био слаб и болестан; али пошто је обрнуто, они несумњиво могу од Њега да добију здравље, силу и живот.

Међутим, морамо да се присетимо једне ствари. Ниједног тренутка не бисмо смели да гајимо помисао да зато што је *тело* Христов уд, да ми зато морамо физички да осетимо свако духовно заједништво и доживљај као да морамо да имамо доказ томе у телу. Ако морамо да осетимо Божије присуство у нашем физичком телу, ако Он мора да преузме директну контролу над њим и да га продрма, ако Свети Дух мора да испуни наше тело и да преко њега обзнани Његову вољу, или ако Свети Дух мора да преузме управљање језиком тела и да говори, тада је наше тело истиснуло наш дух приликом деловања ових потоњих. Резултат тога ће бити да наш дух губи своје деловање док његов рад преузима тело. Али наша земљана посуда није способна да поднесе тако напоран рад, па често постаје ослабљена. Надаље, зле силе као бестелесни духови жуде за људским телима. Њихов главни циљ је да поседују човеково физичко тело. Хришћанин коме је тело проширено изван његових нормалних могућности пружа злим духовима прилику да делују. Ово је у складу са законом духовног царства. Претпостављајући да ће Бог и Његов дух имати заједништво са њим у *телу*, хришћанин природно очекује да ће у њему доживети такво заједништво. Али Бог и Његов Дух никада не опште директно са нечијим телом; Бог општи посредством Свог Духа у верниковом духу. Ако Божије дете истраје у настојању да искуси Бога у свом телу, зли духови ће искористити прилику да уђу и даће му оно што он заправо тражи. Последице не могу да буду ништа друго до запоседање од стране злих духова. Али што се тиче сједињења верниковог тела са Христом, ова чињеница објашњава како је оно у стању да прими Божији живот и да буде ојачано. Захваљујући племенитом положају духа, човек мора да буде двоструко опрезан да не би дозволио да његово тело узурпира његово деловање!

„Избегавајте блуд. Сваки грех, који човек чини, ван тела је; а блудник греши против свог сопственог тела“ (1.

Кор. 6:18). Библија сматра неморал или блуд озбиљнијим од осталих грехова јер оно има посебан однос према нашим телима која су Христови удови. Није чудо зашто апостол одлучно и истрајно уверава хришћане да избегавају блуд? Ми на то гледамо у смислу моралне нечистоте, али апостол истиче сасвим другачији аспект тога. Ниједан грех осим блуда не може да доведе до тога да се наше тело сједини са другим телом; због тога је ово грех против тела. То подразумева да ниједан грех, осим блуда, не може да учини уд Христов удом блудничиним. Блуд је грешење против Христових удова. Пошто су хришћани сједињени са Христом, блуд постаје двоструко одвратнији. Или да то посматрамо из друге перспективе: гледајући одвратност блуда, можемо да увидимо колико је стварно сједињење нашег тела са Христом.

„Зар не знате да је ваше тело храм Духа Светога који је у вама, кога имате од Бога“ (1. Кор. 6:19). Ово је други случај да апостол Павле пита „зар не знате?“ Први пут се јавља у 15. стиху који говори о „телу за Господа“. У овом другом случају он говори о томе да је „Господ за тело“. Раније је то Павле уопштено изразио као „*ви* сте храм Божији“ (1. Кор. 3:16); сада конкретно каже да је „*ваше* тело храм Духа Светога“. То указује на то да се обитавалиште Светог Духа проширило изван духа на тело. Ми чинимо упадљиву грешку ако тело сматрамо Његовим примарним пребивалиштем, јер Он у почетку пребива у нашем духу, где има заједницу са нама. Међутим, ово не спречава Његов живот који се излива из духа да наше тело учини живим. Ми смо обманути ако очекујемо да ће Свети Дух сићи првенствено на наше тело; али исто тако ћемо претрпети губитак ако ограничимо Његово пребивалиште на наш дух.

Требало би да препознамо место тела у Божијем плану откупљења. Христос одваја наше физичко тело да бисмо могли да будемо испуњени Светим Духом и да постанемо Његово оруђе. Зато што је умро, васкрсао и био прослављен, Он је сада оспособљен да дарује Свог Светог Духа нашем телу. Као што је у прошлости наш душевни живот прожимао наше тело, тако ће га сада прожимати

Његов Дух. Његов живот ће се уливати у сваки уд, и Он ће нам дати живот и силу далеко изнад онога што можемо да замислимо.

Поуздана је чињеница да је наше тело храм Светога Духа; а то се може и активно доживети. Ипак, многи су попут коринтских верника који су заборавили ову славну могућност. Иако Божији Дух пребива у њима, Он им изгледа као непостојећи. Морамо да користимо веру да бисмо веровали, да признамо и прихватимо ову Божију чињеницу. Ако се вером *ослонимо* на ову чињеницу, открићемо да ће Дух донети не само светост, радост, праведност и љубав Христову у наше душе, него и живот, силу, здравље и снагу у наша слаба, уморна и болесна тела. Он ће нашим земљаним посудама дати Христов живот заједно са неопходним елементима Његовог славног тела. Када је наше тело заиста умрло са Христом, то јест када Му је оно потпуно подложно, када је одбачена свака самовоља и самостално деловање, и не тражи се ништа друго него да се буде храм Господњи, тада ће Свети Дух сигурно манифестовати живот васкрслог Христа у нашем смртном телу. Колико је само добро за нас да искрено доживимо Господа у исцељењу и јачању, у томе да је Он наше здравље и живот! Ако свој шатор доживљавамо као храм Светога Духа, следићемо Га у дивљењу и љубави!

„Не припадате само себи. Ви сте, наиме, скупо купљени, прославите, дакле, Бога својим телом“ (1. Кор. 6:19-20). Ви сте Христови удови, ви сте храм Светога Духа, не припадате само себи. Бог вас је скупо купио. Све што је ваше припада Њему, посебно ваше тело. Христово сједињење са вама и печат Светога Духа у вама доказују да је ваше тело нарочито Божије. „Прославите, дакле, Бога својим *телом*.“ Браћо, Бог жели да га тамо прославимо. Он жели да Га прослављамо како кроз посвећење овог нашег „тела за Господа“, тако и посредством милости коју показује „Господ за тело“ Његово. Будимо трезвени и будни да не бисмо користили своја тела за себе или им дозволили да дођу у стање као да Господ није за тело. Тако ћемо прославити Бога и дозволити му да слободно покаже Своју силу ослобађајући нас од слабости, болести и страдања,

ДЕСЕТИ ДЕО

ТЕЛО

2

Болест

БОЛЕСТ је честа појава у животу. Да бисмо знали како своје тело да одржавамо у стању које прославља Бога, пре свега морамо да знамо какав став би требало да заузмемо према болести, како да имамо користи од ње, а и како да будемо исцељени. Будући да је болест толико распрострањена, не можемо избећи озбиљан недостатак у свом животу ако не знамо како да се носимо са њом.

Болест и грех

Библија нам открива блиску везу између болести и греха. Крајња последица греха је смрт. Болест се налази између греха и смрти. Она је плод греха и увод у смрт. Да нема греха на свету, не би било ни болести ни смрти. Да Адам није сагрешио, болест не би дошла на земљу; у ово можемо да будемо сигурни. Отуда је, као и код сваке друге невоље, болест уведена у свет грехом.

Људска бића се састоје од две природе: нетелесне и телесне. Обе су пропатиле услед човековог пада у грех. Дух и душа су оштећени грехом, а тело је нападнуто болешћу. Грех духа и душе заједно са болешћу тела сведоче да човек мора умрети.

Када је Господ Исус дошао да спасе, Он није само опростио човеков грех, него је исцелио и његово тело. Спасавао је тела, као и душе. Од почетка Своје службе исцељивао је људске болести; на крају Свог рада постао је жртва измирења на крсту за људске грехе. Запазите само колико је болесних људи исцелио током Свога боравка у телу

на земљи! Његове руке су увек биле спремне да дотакну и подигну болесне. Судећи и по ономе што је Он сâм учинио и посредством заповести коју је дао Својим ученицима, не можемо, а да не видимо да спасење које Он пружа укључује излечење од болести. Његово је еванђеље о опроштењу *и* у исцељењу. Ово двоје иду заједно. Господ Исус спасава људе од греха и болести да би могли да спознају Очеву љубав. Читајући Еванђеља, Дела апостолска, Посланице или Стари завет, непрекидно смо сведоци тога како исцељење и опроштење иду упоредо једно с другим.

Сви ми знамо да је Исаија 53 најјасније поглавље у Старом завету о еванђељу. Разна места у Новом завету позивају се на ово посебно поглавље када се има у виду испуњење његових пророштава о искупитељском делу Господа Исуса. „Казна беше на њему нашега мира ради, и раном његовом ми се исцелисмо“ (стих 5). Ово нам непогрешиво говори да нам је подарено и исцељење тела и душевни мир. Ово је још јасније када узмемо у обзир две различите употребе глагола „понети“, „он је понео грех многих“ (стих 12, ССП), и „понео наше боли (на хебрејском: болести)“ (стих 4, ССП). Господ Исус носи наше грехе; Он такође носи и наше болести. Будући да је Он понео наше грехе, ми више не морамо да их носимо; на сличан начин, будући да је Он понео наше болести, ни њих више не треба да носимо.* Грех је нанео штету и души и телу, тако да Господ спасава обоје. Он нас спасава и од болести и од греха. Верници данас могу да принесу хвалу са Давидом: „Благосиљај, душо моја, Господа, и све што је у мени свето име његово! . . . Он ти прашта све грехе и исцељује све болести твоје“ (Пса. 103:1, 3). Жалосно је што толико хришћана може да изговори само половину хвале, јер познају само половину спасења. То је губитак и за Бога и за човека.

Напоменимо да Божије спасење не би било потпуно да је Господ Исус само опростио наше грехе, а да није исцелио

---

* Наравно, постоји разлика у вези са обимом Господњег ношења грехова и Његовог ношења болести. О томе се опширније говори у ауторовој поруци о болести и исцељењу која је уврштена у додатку овог Дела. – *Преводилац*

и наше болести. Како је Он могао да спаси наше душе, а ипак да остави наша тела да их муче болести? Зар није подвлачио и једно и друго док је био на земљи? Понекад је прво опростио, а затим исцелио; у другим приликама, учинио је супротно. Он чини у складу са оним што је човек у стању да прими. Пажљивим читањем Еванђеља налазимо да је Господ Исус исцељивао више од ма шта другог, зато што су Јевреји у то време изгледа били мање способни да верују у Господње опроштење него у Господња исцељења (Матеј 9:5). Међутим, данашњи хришћани су сушта супротност. У оно време људи су веровали да је Господ имао силу да исцели болест, али су сумњали у Његову милост опроштења. Данашњи верници верују у Његову силу опраштања, а сумњају у Његову исцељитељску милост. Признају да је Господ дошао да спасе људе од греха, али занемарују чињеницу да је Он подједнако и Спаситељ Који исцељује. Човеково неверовање дели савршеног Спаситеља на два дела, и поред тога што остаје истина да је Христос заувек Спаситељ човечијег тела и душе, способан да лечи, као и да опрашта.

У мислима нашег Господа није довољно да се човеку опрости, а да се и не исцели. Отуда Га налазимо како заповеда „устани и дигни своју постељу, па иди својој кући“ након Његове изјаве одузетом човеку: „човече, опраштају ти се твоји греси“ (Лука 5:24, 20). Али што се тиче нас самих, иако смо људи који су мучени гресима и болестима, ми сматрамо опроштење од Господа довољним, остављајући болест да је ми сами носимо, и буде исцељена неким другим средствима. Међутим, Господ Исус није желео да људи морају да одведу одузетога кући још увек прикованог за кревет након што су му греси били опроштени.

Господ има супротно гледиште од нас у вези са односом између греха и болести. Наше мишљење је да грех припада духовном домену, нечему што Бог не воли и осуђује, док је болест само световни феномен који нема никакве везе са Њим. С друге стране, Господ Исус сматра и грехе душе и телесне немоћи сатанским делима. Он је дошао „да разори дела ђаволова“ (1. Јован. 3:8), зато Он изгони демоне и исцељује болести. Када Петар под откривењем говори

о Господњој *исцелитељској служби*, он изјављује да је „прошао чинећи добра и лечећи све које је ђаво савладао“ (Дела 10:38). Грех и болест су блиско повезани као што су и душа и тело. Опроштење и исцељење се међусобно допуњују.

Карање Божије

Пошто смо видели нешто о Господњем мишљењу у вези са болешћу, сада скрећемо пажњу на узроке болести код *верника*.

„Због тога су многи слаби и болесни међу вама, и доста их је умрло. Кад бисмо сами себи судили, не би нам се судило; а Господ судећи кара нас – да не будемо осуђени са светом“ (1. Кор. 11:30-32). Павле овде објашњава да је болест једна врста Господњег карања (дисциплиновања). Због тога што су сагрешили пред Господом, верници су кажњавани болешћу да би их то подстакло да сами себе осуде и уклоне своје грешке. Корећи Своју децу, Бог се према њима понаша љубазно да не би били осуђени са светом. Ако се хришћани покају због својих погрешака, Бог их више неће дисциплиновати. Зар онда не можемо да избегнемо болест посредством самоиспитивања?

Често закључујемо да је болест само физички проблем и да нема никакве везе са Божијом праведношћу, светошћу и осудом. Али апостол нам у овом одломку сасвим јасно каже да је болест последица греха и Божијег карања. Хришћани воле да цитирају причу о слепцу из Јована 9 да би подржали тврдњу да њихова болест није Божије карање због греха. Ипак, Господ Исус тамо није рекао да грех и болест нису повезани; Он једноставно упозорава Своје ученике да не осуђују сваког болесника. Да Адам није сагрешио, тај човек из Јована 9 никада не би био слеп. Штавише, тај човек је *рођен* слеп, па се *природа* његове болести прилично разликује од верникове болести. Слабости оних који су рођени као слаби можда нису због њихових сопствених греха; али према Светом писму након што смо поверовали у Господа болест обично има везе са грехом. „Исповедајте, дакле, један другом грехе и молите

се Богу један за другога, да будете исцељени“ (Јаков 5:16). Најпре се морају признати греси, а онда ће доћи до исцељења. Грех је узрок болести.

Болест је често Божије карање које се користи да би нам се скренула пажња на неки грех који смо превидели да бисмо могли да га се одрекнемо. Бог *допушта* да нас снађу болести да би могао да нас дисциплинује и да нас очисти од грешака. Божија рука се спушта на нас да би управила наше очи на неку неправедност или на неки дуг, на неки понос или на љубав према овом свету, на неко самопоуздање или похлепу у раду, или пак на неку непослушност према Богу. Према томе, болест је отворени Божији суд за грех. Ипак, из овога не смемо да закључимо да је онај ко је болестан обавезно грешнији од других; (Лука 13:2) управо супротно, они које је Господ дисциплиновао обично су најсветији. Јов је најбољи за то пример.

Сваки пут када Бог дисциплинује верника и овај се разболи, он постаје приступачан за велики благослов, јер нас Отац духова „кара на корист – да дођемо до учешћа у његовој светости“ (Јев. 12:10). Болест нас подстиче да се сетимо и испитамо своју прошлост да ли постоји неки скривени грех, тврдоглавост или самовоља. Тог тренутка можемо да увидимо да ли између нас и Бога постоји некаква препрека. Док истражујемо дубине свог срца, схватамо колико смо били пуни себе и да наш протекли живот није био налик Божијој светости. Такви испити нам омогућавају да напредујемо у духовном развоју и примимо Божије исцељење.

Стога када се човек разболи први корак не би требало да буде да трчи наоколо у потрази за исцељењем и начином исцељења. Не би требало да буде ни забринут, нити да се плаши. Оно што би требало да уради то је да се потпуно постави на Божије светло и да се испита, са искреном жељом да сазна да можда није у питању карање због неког недостатка. Требало би да се преиспита. Тако ће му Свети Дух указати где је омануо. И на шта год да му је указано то мора одмах да се призна и напусти. Ако је тај грех *причинио штету другима*, онда мора да *дâ све од себе* да то и надокнади, истовремено верујући да га је Бог прихватио.

Требало би да се изнова преда Богу и да буде вољан да у потпуности послуша Његову вољу.

Бог „не мучи из срца свог ни цвели синове човечје“ (Плач 3:33). Он ће престати да га кара када увиди да је постигнут циљ самоосуђивања. Бог је веома вољан да повуче Своје карање када оно више није сврсисходно. Библија нас уверава да ако судимо сами себи, нећемо бити осуђени. Бог жели да се ослободимо греха и свог „ја“; чим се постигне тај циљ болест ће нестати зато што је испунила свој задатак. Оно што хришћанин треба данас да разуме то је да га Бог дисциплинује са одређеном намером. Сходно томе, увек допустимо Светом Духу да открије о каквом се греху ради, да би се постигао Божији циљ и да карање више није потребно. Тада ће Бог исцелити.

Једном када је верник признао и напустио свој грех и уз то поверовао за опроштење, он може да верује Божијем обећању и да без бојазни зна да ће га Он оздравити. Са савешћу која га више не оптужује, он има смелост да приступи Богу за милост. Када смо удаљени од Њега, тешко нам је да верујемо или чак и да се усудимо да верујемо; али када се грех напусти и пошто нам је опроштено кроз просветљење и послушност Светом Духу, имамо слободан приступ Богу. Будући да је уклоњен узрок болести, и сама болест биће уклоњена. Дакле, болесном вернику није тешко да поверује да „казна беше на њему (на Христу) нашега мира ради; и раном његовом ми се исцелисмо“ (Иса. 53:5). У том тренутку Господње присуство ће се обилно манифестовати и Господњи живот ће ући у његово тело да би га оживео.

Да ли смо заиста свесни да небески Отац није задовољан са нама у многим областима? Он користи болест да би нам помогао да сагледамо своје недостатке. Ако не потиснемо глас савести, Свети Дух ће нам сасвим сигурно показати разлог карања. Бог се радује опраштању наших грехова и исцељењу наших болести. Велико искупитељско дело Господа Исуса укључује и опроштење и исцељење. Неће дозволити да ишта буде између нас и Њега; Он жели да живимо од Њега као никада раније. Сада је тренутак да се потпуно поуздамо у Њега и да Му будемо потпуно

послушни. Небески Отац не жели да нас дисциплинује. Колико је само вољан да нас исцели да бисмо видећи Његову љубав и силу могли да одржавамо присније заједништво са Њим.

Болест и човеково „ја“

Целокупно зло и неповољне околности утичу на откривање нашег стварног стања. Они нам не додају никакав одређени грех; откривају само оно што је у нама. Болест је једна од ових околности помоћу које можемо да разумемо своје право стање.

Ми никада не схватамо колико живимо за Бога а колико за себе док нисмо болесни, поготово ако је та болест дуготрајна. Током наших уобичајених дана можемо са великим убеђењем у свом срцу да изјавимо да ћемо свим срцем бити послушни Богу и да ћемо бити задовољни било каквим поступањем које примамо од Њега; зато само за време болести откривамо колико је та изјава стварна. Оно што Бог жели да постигне код Своје деце то је да она буду задовољна Његовом вољом и начином поступања. Он не жели да Његова деца гунђају против Његове воље и начина поступања због својих *сопствених* незрелих осећања. Због тога Бог допушта да се болест више пута спушта на Његову најдражу децу, да би показао њихов став према Његовој посебно уређеној вољи.

Колико је само један хришћанин који због сопствене жеље гунђа против Бога када пролази кроз невољу. Он не прихвата оно што му Бог даје као нешто што је најбоље за њега; уместо тога његово срце је преплављено жељом за раним исцељењем. (Оно што подразумевамо под болешћу коју Бог даје у стварности је болест коју Бог дозвољава, јер онај који директно даје болест то је Сатана. Али каква год болест да задеси хришћанина, она долази по Божијем допуштењу и долази са сврхом. Јовово искуство је савршени пример за то). Због тога Бог мора да продужи болест. Он неће повући Своје оруђе пре него што је остварио Свој циљ. Циљ у свим комуникацијама између Бога и верника је довођење потоњег до безусловног потчињавања Њему, да радо прихвата свако Његово поступање са њим. Бог није

задовољан особом која Га хвали у благостању, али гунђа против Њега у невољи. Бог не жели да они који Му припадају посумњају у Његову љубав или да олако погрешно схвате Његова дела; Он жели да Му буду послушни до смрти.

Бог жели да Његова деца препознају да је све што их задеси дато од Њега. Ма колико опасне биле физичке или друге околности, оне су одмерене Његовом руком. Чак је и падање длаке с главе у оквиру Његове воље. Ако се човек одупре ономе што га задеси, он не може а да се не опире и Богу који дозвољава те појаве. И ако развије срце мржње након болног периода болести, он не може а да не мрзи Бога који је дозволио да му се то деси. Питање о коме се расправља није у томе да ли би верник требало да буде болестан, него да ли се противи Богу. Бог жели да они који Му припадају забораве на своју болест када су болесни. Баш тако, да забораве на своју болест и да непоколебљиво скрену поглед ка Богу. Претпоставимо да је Његова воља да ја будем болестан и да то дуго траје; да ли сам спреман да то прихватим? Могу ли да се понизим под силном Божијом руком и да се не опирем? Или да ли приликом страдања жудим за здрављем које је изван Божијег садашњег циља? Могу ли да сачекам док се Његов циљ не испуни пре него у Његовој вољи затражим исцељење? Или, хоћу ли тражити друга средства за исцељење док ме Он кара? Да ли ја, за време интензивног страдања, тежим ономе што Он тренутно неће да одобри? Ова питања би требало дубоко да продру у срце сваког болесног верника.

Бог се не радује болести код Своје деце. Уместо тога, Његова љубав Га нагони да жели мирне дане за њу. Али Он зна и за опасност: у време спокојства наша љубав према Њему, наше речи хвале и наша служба Њему, условљени су мирним животом. Он зна како наша срца могу лако да се окрену од Њега и Његове воље ка Његовим даровима. Због тога Он дозвољава да болест и сличне појаве дођу на нас да бисмо видели да ли желимо Њега или искључиво Његове дарове. Ако у дане недаћа не тражимо ништа друго, онда то показује да заиста желимо Бога. Болест лако открива да ли неко тражи сопствену жељу или Божији поредак.

Ми још увек гајимо своје личне жеље. Такве тежње

доказују колико је наш свакодневни живот у истој равни са нашим сопственим мислима. И у Божијем делу и у нашем опхођењу са људима, ми се чврсто држимо многих мисли и мишљења. Бог је приморан да нас приближи вратима смрти како би нас научио да је безумно да Му се одупиремо. Пушта нас да прођемо кроз дубоке воде да бисмо могли да будемо сломљени и да бисмо напустили своју самовољу – такво наше понашање Му уопште не годи. Колико је много хришћана који обично не следе ништа од онога што је Господ рекао, али Му постају послушни тек пошто им тела страдају. Стога пут Господњи мора бити следећи: Он дисциплинује након што је убеђивање љубави изгубило своју делотворност. Сврха Његовог карања је да сломи самовољу. Сваки болесни хришћанин би требало озбиљно да суди самога себе у том смислу.

Поред самотежње и самовоље, оно што Бог додатно мрзи јесте и *самољубиво* срце. Самољубље угрожава духовни живот и уништава духовна дела. Уколико Бог не избаци овај елемент из нас, не можемо брзо да трчимо у нашој духовној трци. Самољубље има посебан однос према нашем телу. Рећи да волимо себе значи да негујемо своје тело и свој живот. Стога, да би уништио ову одвратну особину Бог често дозвољава да нас спопадне болест. Због своје љубави према себи ми се плашимо да нам тело не ослаби; па ипак Бог чини да оно буде слабо; дозвољава да искусимо бол. А када очекујемо да оздравимо, наша болест постаје све озбиљнија. Желимо да живимо, али изгледа као да нада за то бледи. Наравно, Бог другачије поступа са различитим људима – са некима драстично, са некима релативно благо; без обзира на то, Божији циљ у уклањању самољубивог срца остаје исти. Колико *јаких* треба приближити вратима смрти пре него што се истопи њихова љубав према себи; шта још преостаје да се воли сада када му је здравље нарушено, живот му је угрожен, болест му прогресивно прождире здравље и бол гута његову силу? Доспевши у такво стање човек је стварно спреман да умре – безнадежан је а и без љубави према себи. Био би врхунац трагедије да се у овом тренутку не врати и положи право на Божије обећање о исцељењу.

Верниково срце је далеко од Божијег срца. Бог му дозвољава да буде болестан да би могао да заборави на себе; али што је болеснији то све више постаје самољубив; бескрајно се задржава на симптомима у својој тескоби да пронађе лек. Скоро све мисли се врте око њега самог! Како сада само пази на своју храну – шта би требало а шта не би требало да једе! Како је само забринут кад му било чега нестане! Веома брине о својој удобности и одмору. Мучи се ако му је мало вруће или мало хладно, или је искусио лошу ноћ, као да је то кобно по његов живот. Колико је само осетљив на начин како се људи односе према њему; да ли они довољно мисле о њему, да ли се ваљано брину о њему, да ли га посећују онолико често колико би требало? Небројени сати потрошени су на овај начин размишљања о његовом телу; и зато нема времена да размишља о Господу или о ономе што Господ жели да постигне у његовом животу. Заиста, многи су једноставно „омађијани“ својом болешћу! Никада заиста не знамо колико претерано волимо себе све док се не разболимо!

Бог није одушевљен нашом љубављу према себи. Жели да схватимо далекосежну штету коју нам то наноси. Он жели да у часу болести научимо како да се не задубимо у своје сипмтоме него искључиво у Њега. Његова је жеља да Му своје тело у потпуности предамо и допустимо да се Он брине о њему. Свако откриће негативног симптома треба да нас упозори на то да не будемо окупирани својим телом већ да имамо Господа на уму.

Због љубави према себи, верник тражи исцељење чим се разболи. Не схвата да би требало да ослободи своје срце од злих дела пре него што моли Бога да га исцели. Очи су му упрте на исцељење. Не труди се да испита зашто је Бог дозволио ту болест, због чега треба да се покаје или како би требало да дозволи да се Божије дело усаврши у њему. Све оно о чему може да размишља то је његова сопствена болест. Жуди да поново буде јак, па свуда тражи средства за исцељење. Да би се брзо излечио, он моли Бога и пита човека. Код болесног верника који је у таквом стању немогуће је да Бог у њему оствари Своју намеру. Због тога неки оздрављају само привремено; после извесног времена

враћа им се стара слабост. Како може да дође до трајног исцељења, ако се не уклони узрок болести?

Болест је једна од метода посредством које Бог одлучује да нам говори. Он не жели да бивамо све забринутији и да одмах тражимо лек; уместо тога Он тражи од нас да се послушно молимо. Каква је само штета за ону особу која нестрпљиво очекује да буде исцељена, а истовремено не може да каже Господу: „Говори Господе, чује слуга твој.“ Наш једини циљ је само да будемо избављени од бола и слабости. Журимо да пронађемо најбољи лек. Болест нас подстиче на измишљање многих лекова. Сваки симптом нас плаши и покреће наш мозак да ради. Чини нам се да је Бог далеко. Занемарујемо своје духовно благостање. Све мисли су усредсређене на наша страдања и на средства за лечење. Ако лек делује, онда хвалимо Божију милост. Али ако би се исцељење одужило, онда упадамо у погрешно схватање љубави нашег Оца. Па ипак, запитајмо се ако је све оно што желимо само да будемо избављени од бола, да ли нас води Свети Дух? Зар мислимо да можемо да прославимо Бога силом тела?

Медицина

Самољубље природно ствара само-средства. Уместо да реше узрок болести у Богу, хришћани жуде за исцељењем помоћу људских лекова. Овде не намеравамо да губимо много времена расправљајући да ли верник може да користи медицину. Ипак, желимо да кажемо, будући да је Господ Исус обезбедио исцељење нашег тела у Свом спасењу, изгледа да је у питању незнање, ако не и неверовање, ако се обраћамо за помоћ људском проналаску.

Многи расправљају о томе да ли би верници требало да узимају лекове. Рекло би се да они сматрају да ако се ово питање реши, да ће и сва остала питања бити разрешена. Али да ли су они свесни тога да се начело духовног живота не састоји од „може или не може“, него да ли је Бог тако водио? Дакле, наше питање је следеће: када верник из љубави према себи зависи од медицине и нестрпљиво тражи исцељење, да ли га Свети Дух води или је то искључиво његово сопствено нахођење? Према човековој природи,

док неко не доживи много непријатних околности, он се нерадо спасава вером; обично настоји да се спасе својим делима. Није ли то истина и у вези са исцељењем тела? Можда је борба око божанског исцељења још интензивнија од оне око опроштења греха. Верници ће признати да ако не верују Господу Исусу за спасење да не могу доћи до неба; али зашто, питаће се такви, они морају да зависе од Господњег спасења за исцељење када могу да користе многа друга медицинска средства? Дакле, наша пажња не би требало да буде усмерена на то да ли медицина може или не може да се користи, него на томе да ли је неко из свог сопственог нахођења омаловажио Божије спасење. Није ли свет измислио разноврсне теорије за спасење човека од греха? Зар свет не нуди многе школе филозофије, психологије, етике и образовања, као и безброј обреда, правила и пракси које помажу људима да буду добри? Можемо ли ми као верници да прихватимо оваква средства као савршена и употребљива? Да ли смо за завршено дело Господа Исуса на крсту или за та генијална људска средства? На сличан начин свет је изумео различите врсте лекова да би људима ублажили тегобе. Ипак Господ је на крсту подједнако остварио дело спасења које се односи и на тело. Дакле хоћемо ли тражити исцељење према људским методама, или ћемо се ослонити на Господа Исуса?

Наравно, ми признајемо да Бог повремено користи средства да би показао Своју силу и славу. Међутим, судећи према учењу Светог писма и искуству хришћана, приморани смо да признамо да после човековог пада у грех наша осећања управљају нашим животима, што нас подстиче да се природно нагињемо према средствима него према самом Богу. Отуда запажамо да током болести хришћани више пажње усмеравају на медицину него на Божију силу. Иако њихове усне могу да изјављују поверење у Божију силу, њихова срца су готово потпуно обавијена медицином – као да се без њене помоћи Божија сила не може ослободити. Није ни чудо што показују знаке немира, бриге и страха, помно тражећи најбоља средства за лечење. Њима недостаје мир који потиче из поуздања у Бога. Својим срцима која су тако заокупљена коришћењем и применом

медицине, они се окрећу свету и жртвују Божије присуство. Бог је кроз болест намеравао да приближи људе *Себи*, па ипак дешава се управо *супротно*. Можда су неки заиста способни да користе медицину не шкодећи свом духовном животу, али таквих је мало. Већина Божијег народа се више ослања на средства него на Њега и следствено томе њихов духовни живот је оштећен употребом лекова.

Постоји огромна разлика између лечења путем медицине и Божијег исцељења. Сила првог је природна, док је сила другог натприродна. Начин добијања исцељења такође се разликује: приликом коришћења медицине поуздање почива на људској оштроумности; зависећи од Бога поуздање је у дело и живот Господа Исуса. Чак и ако би лекар био верник који моли Бога за мудрост и благослов за коришћени лек, он је ипак немоћан да излеченоме пружи духовни благослов, јер је овај несвесно своју наду у исцељење већ положио на медицину, а не на Господњу силу. Иако би могао да буде телесно исцељен, његов духовни живот ће претрпети губитак. Ако се особа заиста поуздa у Бога, посветиће се Његовој љубави и сили. Испитиваће и истраживаће узрок своје болести – и чиме је Бога учинио незадовољним. Тако да када буде исцељен, он ће бити благословљен и духовно и телесно.

Многи тврде, будући да је медицина дата од Бога, они сасвим сигурно могу да је користе. Али ево шта ми желимо да нагласимо: да ли нас Бог води да користимо медицину? Не желимо да расправљамо о томе да ли медицина јесте или није од Бога; ми смо само желели да испитамо да ли је Господ Исус дат од Бога Његовој деци као Спаситељ њихових телесних болести. Да ли би требало да тражимо исцељење посредством природне силе лекова као што то чине неверници или слаби хришћани, или би требало да прихватимо Господа Исуса Кога је Бог припремио за нас и да се поуздамо у Његово име?

Поуздање у медицину и прихватање живота Господа Исуса су у потпуној супротности. Ми одобравамо делотворност лека и других медицинских изума, али ти лекови су природни, што је далеко од оног најбољег што је Бог предвидео за оне који Му припадају. Верници могу да траже

од Бога да благослови лекове и буду излечени; они такође могу да захвале Богу након што су били излечени помоћу тих лекова, сматрајући себе као да их је сам Бог исцелио; па ипак такво исцељење није исто што и прихватање живота Господа Исуса. Јер тиме они прихватају лакши начин, напуштајући бојно поље вере. Ако би у нашем сукобу са Сатаном исцељење био једини циљ који се може постићи у болести, тада бисмо могли да користимо било које расположиво средство за лечење. Али ако постоје неки важнији циљеви које би требало остварити од пуког исцељења, зар онда не треба да будемо тихи пред Богом и чекајући на Његов начин и време?

Не желимо категорички да тврдимо да Бог никада не благосиља медицину. Знамо да је Бог много пута благословио, јер Он је толико добар и великодушан. Хришћани који се уздају у медицину ипак не стоје на тло откупљења. Они заузимају исти положај као и светски људи. Не могу да сведоче за Бога по овом конкретном питању. Узимање таблета, коришћење масти, и примање инјекција неће нам приуштити живот Господа Исуса. Уздајући се у Бога, уздигнути смо на виши ниво од природног. Лечење путем медицине је често споро и болно; Божије исцељење је брзо и благословено.

Једно запажање је свакако неоспорно, а то је: ако бисмо били исцељени тиме што смо зависни од Бога, доживели бисмо велику духовну корист, што лечење путем медицине никада не би могло да нам пружи. Када болесни леже у кревету, колико се само дубоко људи кају за свој протекли живот; али чим су исцељени путем медицине, удаљавају се од Бога. Па ипак, они не би запали у тако нешто да су били исцељени попут других који су чекали и уздали се у Бога. Ови потоњи признају своје грехе, одричу се себе, верују у Божију љубав, и зависе од Његове силе; прихватају живот и Божију светост; и са Њим успостављају нови недељиви однос.

Очигледна поука коју Бог жели да ми научимо у болести је да престанемо са својим сопственим активностима и да му потпуно верујемо. Колико нас често приликом забринутог

тражења лека води самољубиво срце. Заборављамо Бога и поуку којој Бог жели да нас научи. Јер ако би се Божија деца лишила самољубља, да ли би тако нестрпљиво тежила за исцељењем? Ако би заиста престала са својим залагањима, да ли би се обратила за помоћ људској медицини? Никако! Испитивали би себе мирно пред Богом, покушавајући да разумеју најпре значење своје болести, а затим да траже од *Њега* исцељење на темељу Очеве љубави. Разлика између ослањања на медицинску помоћ и ослањања на Божију силу је у томе што у првом случају особа забринуто тражи лек, док у другом случају мирно тежи да докучи Божију вољу. Због тога што су верници пуни самољубља, нагле жеље и сопствене снаге, када се разболе они одмах траже лек. Они би другачије реаговали да су научили да зависе од Божије силе. Да би се поуздали у Бога за исцељење, верници морају искрено да признају и напусте своје грехе и да буду вољни да Му се потпуно предају.

Данас су многи болесни. У свакој од тих болести Господ има неки посебан циљ. Кад год се човечије „ја“ одрекне своје силе, Господ ће исцелити. Ако хришћани неће да се понизе, ако одбијају да радо приме болест као нешто што им је најбоље од Бога, и ако траже другачија средства мимо Бога, поново ће бити испуњени болешћу и након излечења. Ако се држе љубави према себи и све време буду свесни себе, Бог ће им дати већи разлог да сажаљевају сами себе. Показаће им да земаљска медицина не може трајно да исцели. Бог жели да Његова деца знају да *снажно и здраво тело није ради тога да би удовољило нечијем „ја“, нити да се користи у складу са нечијим жељама, него је у потпуности за Бога.* Дух исцељења је дух светости. Оно што нам недостаје није исцељење него светост. Оно од чега треба да будемо избављени у почетку није болест него наше „ја“.

Када је Божије дете одбацило употребу људских средстава и медицине и поуздало се у Оца у простодушности срца, оно запажа да његова вера бива јача него раније. Започело је нови однос са Богом; почиње да живи оним животом у који раније није веровало. Предаје своје тело, као и дух и душу свом небеском Оцу. Открива да је Божија воља да

манифестује силу Господа Исуса и Очеву љубав. Вођено је да практикује веру да би доказало да Господ искупљује тело као и дух и душу.

„Зато вам кажем, не брините се за свој живот“ (Матеј 6:25). Господ ће се бринути о свему што Му будемо предали. Ако обезбедимо тренутно исцељење, славимо Бога. Ако наши симптоми постану озбиљнији, не сумњајмо, него скренимо поглед према Божијем обећању и не дајмо прилику за оживљавање самољубља. Бог можда користи управо ову ситуацију да угаси последње капи наше љубави према себи. Кад бисмо посматрали своје тело, почели бисмо да сумњамо; али ако видимо Божије обећање, ми ћемо Му се приближити, наша вера ће се повећати и на крају ће нам доћи исцељење.

Ипак морамо да будемо опрезни да не бисмо пали у крајност. Иако Бог има за циљ да се ми ослонимо искључиво на Њега, ипак једном када смо се коначно одрекли својих активности и поверовали му у савршеној вери, Он ће се радовати нашем коришћењу неких природних средстава за пружање помоћи нашем телу. Мислимо на таква средства као што је „мало вина“ прописано за Тимотеја. Тимотеј је имао осетљив желудац и често су га мучиле болести. Уместо да га грди због недостатка вере и неуспеха да буде директно излечен од Бога, Павле је убеђивао Тимотеја да узима помало вина јер би му то било од користи. Оно што нам апостол овде наређује да користимо јесте неки такав састојак као што је вино, нешто неутрално по свом својственом карактеру.

Из овога можемо нешто да научимо. Морамо, то је потпуно тачно, да верујемо и зависимо од Бога (као што је то морао да учини и Тимотеј); без обзира на то, ипак не би требало да одемо у крајност. Ако нам је тело слабо требало би да научимо да нас Господ води да једемо нешто врло хранљиво. Користећи помало таква јела у складу са Господњим вођством, тело ће нам бити ојачано. Пре него што нам је тело у потпуности откупљено, ми настављамо да будемо људска бића, која још увек поседују физичко тело. Стога би требало да пазимо на његове природне потребе.

Таква употреба хранљивих састојака није противречна вери. Верници само морају да буду опрезни да се не би ослањали искључиво на те хранљиве састојке и при том не поуздају у Бога.

Боље је бити исцељен

Неки Божији верници нагињу ка крајностима. Били су по природи крути и тврдоглави, али их је Бог сломио посредством болести коју им је послао. Подвргавајући се циљу Божијег карања, они су постали веома благи, љубазни, осетљиви и свети. Међутим, откако је болест била тако делотворна у преображавању њихових живота, они почињу да уживају у болести више него у здрављу. Сматрају да је болест решење за духовни раст. Они неприродно више не теже да буду исцељени, него прихватају болести које их сналазе. Они сада тврде да ако би требало да буду здрави, Бог би интервенисао и исцелио их. Према њиховом мишљењу, мање је неугодно да се буде побожан у болести него у здрављу, човек је ближи Богу тако што је неактиван и што страда него да буде активан – боље је да лежи у кревету него да трчи тамо-амо. Следствено томе, они немају жељу да траже божанско исцељење. Како бисмо могли да им помогнемо да схвате да је здравље *корисније* од слабости? Признајемо да многи верници напуштају свој грех и да ступају у дубље искуство током болести; признајемо да одређени број инвалида и немоћних особа поседују необичну побожност и духовна искуства; али поред тога морамо да признамо и да су многи хришћани прилично нејасни по неким питањима.

Болестан може да буде свет, али таква светост је помало неприродна. Али шта ако се он, чим се опорави и поново има слободу избора, опет врати свету и самом себи? У болести он је свет; у здрављу он постаје светован. Господ мора да га држи у дуготрајној болести да би га одржао светим. Његова светост зависи од његове болести! Међутим, схватимо да живот са Господом уопште не мора да буде ограничен на болест. Немој никада да гајиш мисао да уколико човек није под јармом болести да нема снаге да прослави Бога у

својим свакодневним дужностима. Напротив, требало би да буде у стању да манифестује Божији живот у обичном свакодневном животу. Добро је да се може подносити страдање, али зар није боље ако човек може да се покорава Богу када је пун снаге?

Требало би да препознамо да је исцељење – божанско исцељење – нешто што припада Богу. У тежњи да се излечимо путем људске медицине, природно смо одвојени од Њега; али у тежњи да нас Бог излечи, ми ћемо Му се приближити. Онај кога је *Бог* исцелио прославља Га више од онога који је увек болестан. Болест може да прослави Бога, јер Му то пружа прилику да манифестује Своју исцељитељску силу; (Јован 9:3) па ипак, како би Он могао да буде прослављен ако је неко дуготрајно болестан? Када нас Бог исцели, сведоци смо Његове силе као и Његове славе.

Господ Исус никада није приказао болест као благослов који би Његови следбеници требало да подносе до смрти. Никада није сугерисао да је то израз Очеве љубави. Он позива Своје ученике да узму крст, али не дозвољава болесницима да дуго буду болесни. Говори им да би требало да пострадају за Њега, али никада не каже да би требало да буду болесни за Њега. Господ предвиђа да ћемо имати невоље у свету, али Он болест не сматра као невољу. Колико је Он заиста пострадао док је био на земљи, али Он никада није био болестан. Штавише, у свакој прилици када је сусрео болесну особу Он је исцелио. Он је очитовао да болест потиче од греха и ђавола.

Морамо да правимо разлику између страдања и болести. „Много невоље има праведник“, запажа псалмиста, „али га од свих избавља Господ. Чува Господ све кости његове, ниједна се од њих неће сломити“ (Пса. 34:19-20). „Злопати ли се ко међу вама?“ пита Јаков. Тада „нека се моли“ да би стекао милост и снагу; али апостол наставља „болује ли ко међу вама? Нека дозове црквене старешине“ да би могао да буде исцељен (Јак. 5:13-14).

1.Коринћанима 11:30-32 најопсежније се бави односом верника према болести. Болест је Божије карање. Ако је хришћанин вољан да суди сам себи, Бог ће повући болест.

Бог никада не жели да они који Му припадају дуго трпе у томе. Ниједно карање није трајно, једном када се узрок уклони и карању ће доћи крај. „Свако карање, наиме, у садашње време не изгледа да је на радост него на жалост, али *касније* . . .“ верници су склони да забораве то Божије „касније“ – „даје миран род праведности онима који су њиме извежбани“ (Јев. 12:11). Стога сматрамо да је карање само тренутно; после тога ће донети најизврснији род праведности. Немојте да Божију дисциплину погрешно схватимо као казну. Строго узевши, верницима се више не суди. Одломак из 1. Коринћанима 11:31 поткрепљује ову изјаву. Концепт *закона* више не би требало да буде са нама, као да се на грех увек мора одговорити примереним степеном казне. Оно што имамо овде није судски, него породични проблем.

Вратимо се позитивном учењу Библије о нашем телу. Један стих из Светог писма који у потпуности може да сруши замисао коју неки имају налази се у 3. Јохановој 2: „Драги мој, желим да ти у свему буде добро и да будеш здрав, као што је твојој души добро.“ Ово је молитва апостола Јована коју му је открио Свети Дух, тако да изражава вечну Божију мисао у погледу верниковог тела. Бог нема намеру да Његова деца буду болесна целог свог живота, неспособна да Му активно служе. Он жели да она буду телесно здраво и добро као што је добро њиховој души. Сходно томе, можемо несумњиво да закључимо да продужена болест није Божија воља. Можда нас Он привремено дисциплинује болешћу, али Му не чини задовољство да ми дуготрајно болујемо.

Павлове речи у 1. Солуњанима 5:23 додатно потврђују да прекомерно дуга болест није Божија воља. Какви су дух и душа, такво би требало да буде и тело. Бог није задовољан тиме да наш дух и душа буду здрави и беспрекорни док наше тело остаје слабо, болесно и измучено болом. Његов циљ је да спасе целог човека, а не само један део њега.

Дело Господа Исуса такође открива Божију вољу у вези са болешћу, јер Он није учинио ништа осим Божије воље. Приликом исцељења губавца, Он нам посебно открива срце небеског Оца према болеснима. Губавац је

молио: „Господе, ако *хоћеш* можеш да ме очистиш.“ Овде видимо човека који куца на небеска врата и пита се да ли је Божија воља да буде исцељен. Господ је испружио Своју руку, дотакао га је и рекао: „Хоћу, буди чист“ (Мат. 8:2-3). Исцељење често представља Божији ум. Онај ко мисли да Бог нерадо лечи, не познаје Његову вољу. Земаљска служба Господа Исуса обухватала је да „излечи *све* болеснике“ (стих 16). Како можемо произвољно да тврдимо да је Он сада променио Свој став?

Божији циљ за данашње време је да Његова воља буде „и на земљи као на небу“ (Мат. 6:10). Божија воља се извршава на небу, да ли тамо постоји болест? Не! Божија воља је потпуно неспојива са болешћу. Каква је само озбиљна грешка хришћана, пошто су затражили исцељење од Бога и престали да се надају, да затим изговарају речи: „Нека буде воља твоја“ као да је Господња воља синоним за болест и смрт. Бог не жели да Његова деца буду болесна. Иако им понекад дозвољава да буду болесни заради њиховог добра, Његова коначна воља за сва времена је здравље за Његов народ. Чињеница да на небу нема болести у потпуности доказује шта је Божија воља.

Само кад бисмо ушли у траг болести, били бисмо двоструко убеђени да тражимо исцељење. Све болесне је „ђаво савладао“ (Дела 10:38). Господ Исус је описао жену која је била згрчена и није могла да се сасвим исправи као ону „коју је сатана свезао“ (Лука 13:16). Када је исцелио Петрову ташту Он „запрети грозници“ (Лука 4:39) на исти начин као што је запретио демонима (упореди са Лука 4:31-41). Читајући књигу о Јову сазнајемо да је ђаво тај који је проузроковао Јовову болест (гл. 1-2), али Бог је тај Који га је исцелио (гл. 42). Трн који је узнемиравао и слабио Павла био је „сатанин анђео“ (2. Кор. 12:7); Бог је тај који га је ојачао. Ђаво је тај који има власт над смрћу (Јев. 2:14). Знамо да болест сазрева у смрти, јер је то један од аспеката смрти. Како Сатана има власт над смрћу, тако има власт и над болешћу, јер је смрт само последњи корак после болести.

На основу ових одломака морамо да закључимо да болест потиче од ђавола. Бог дозвољава Сатани да напада

Његову децу због извесних недостатака у њиховом животу. Ако неће да напусте оно што је Бог захтевао и тако дозвољавају да болест и даље буде у њиховом животу, то је као да су одбацили оно што је Бог наредио и те прихватају болест. Чинећи тако, они се добровољно подређују сатанском угњетавању. Ко је толико безуман да се враћа у ропство након што је послушао откривену Божију вољу? Увидевши да болест потиче од ђавола, требало би да јој се одупремо. Требало би да нам буде јасно да она припада нашем непријатељу и зато не би требало да то буде нешто прихватљиво с наше стране. Син Божији долази да нас ослободи, а не да нас веже.

Зашто Бог не уклања нашу слабост када она више није потребна? Ово питање постављају многи верници. Обратимо пажњу на то да је начело Божијег опхођења са нама увек оно „нека ти буде како си веровао“ (Матеј 8:13). Бог често жели да оздрави Своју децу, али мора да дозволи да им болест остане због њиховог неверовања и недостатка молитве. Ако Божији верници приступе болести – па чак је и прихватају – као да ће их она избавити из света и учинити их светијим, онда Господ не може да учини ништа друго осим да им одобри оно што траже. Бог често поступа са својима у складу са оним што могу да приме. Богу ће можда бити драго да их излечи; ипак због недостатка молитве вере сви немају удела у овом драгоценом дару.

Да ли смо мудрији од Бога? Да ли би требало да премашимо оно што Библија открива? Иако болесничка соба понекад може да буде попут светилишта у коме је унутрашњи човек дубоко дирнут, болест ипак није Божија специфична воља нити је то Његово најбоље. Ако следимо свој емоционални хир и занемаримо откривену Божију вољу, Он може да нам допусти само оно што и желимо. Колико само побожних Господњих људи каже: Препуштам се Божијој руци за исцељење или за болест; допуштам Богу да ради оно што хоће. Али то су углавном људи који користе лекове. Да ли на тај начин све предају Богу? Како је само такав живот противречан! Њихова потчињеност је само знак духовне учмалости. У свом срцу они жуде за

здрављем, али пука жеља неће подстаћи Бога да делује. Они су пасивно прихватали болест толико дуго да су јој једноставно подлегли, губећи сву храброст да траже слободу. За њих би најбоље било да други људи верују уместо њих, или да им Бог подари веру да верују. Међутим, вера коју им је Бог дао неће доћи док њихова воља не постане активна у томе да пруже отпор ђаволу и да се држе Господа Исуса. Многи су слаби не из неопходности, него због недостатка снаге да се држе Божијег обећања.

Стога, схватите да је духовни благослов који добијамо у болести далеко нижи по вредности од онога који добијамо у обновљењу. Ако се ослонимо на Бога ради исцељења, онда ћемо природно и након исцељења наставити да живимо у светости да бисмо сачували своје здравље. Оздрављајући нас Господ поседује наше тело. Неизрецива је радост откривена у новом односу и новом искуству са Њим, не због исцељења, већ због новог додира са животом. Верници тада прослављају Бога много више него за време лошег здравља.

У складу са тим Божија деца би требало да устану и теже за исцељењем. Прво, чујмо шта Бог има да каже кроз нашу болест, а затим у простодушности срца учинимо оно што нам је откривено. Штавише, изнова предајте Господу своје тело. Ако су у вашој близини старешине цркве које могу да вас помажу уљем (Јак. 5:14-15), позовите их онда и следите *заповест* Светог писма. Или пак тихо испољавајте веру да бисте се држали Божијег обећања (2. Мој. 15:26). Бог ће нас исцелити.

ДОДАТАК[*]

Има неколико ствари у вези са болешћу коју бисмо желели да заједно размотримо пред Богом:

1. Веза између болести и греха

Пре човековог пада у грех није било слабости било које врсте; болест се појавила тек пошто је човек сагрешио. Може се уопштено рећи да су болест и смрт последица греха; јер су једним човековим преступом на свет дошли грех и смрт (Рим. 5:12). Болест се проширила на све људе као и смрт. Иако не греше сви на исти начин као Адам, ипак због његовог преступа сви умиру. Где је грех, ту је и смрт. Између њих је оно што обично називамо болешћу. Дакле, то је заједнички чинилац свих болести. Заправо постоји више разлога који објашњавају болест која сналази људе. Неке болести потичу од греха, а неке не. Што се тиче човечанства, болест потиче од греха; али у односу на*појединца* то може бити, а и не мора да буде случај. Морамо да разликујемо ове две примене болести. Потпуно је тачно да није било греха, не би могло да буде ни смрти ни болести; јер да на свету није било смрти, како би уопште могло да буде болести? Смрт настаје посредством греха, а болест посредством отпочињања смрти. Без обзира на то, ово не може да се конкретно и неселективно примени на сваког појединца, јер иако многи оболевају због греха, постоје и они који оболевају из других разлога осим греха. По питању односа греха и болести морамо да направимо јасну разлику између примене овог односа на човечанство у целини и његову примену на људе као појединце.

---

* Напомена преводиоца: Сматрали смо да би било корисно за читаоца да следећа порука о болести и исцељењу, коју је г. Ни дао 1948. године буде уврштена овде као додатак ономе што је управо изложено у овом делу текста на ту тему од стране аутора. Иако има неких понављања, сматрали смо да би најбоље било да уврстимо ову поруку у целости.

Присетићемо се да је у старозаветним књигама као што су 3. и 4. Мојсијева Божија обећања била да ако Га Израиљски народ послуша и иде Његовим путем, не буни се против Његових закона и не греши против Њега, да ће их Он тада сачувати од многих болести. Ове речи јасно уче да многе болести потичу због греха или побуне против Бога. Ипак, у Новом завету откривамо да неке болести уопште нису изазване због тога што је особа починила било какав преступ.

Павле је једном приликом писао да ће предати Сатани на пропаст тела оног човека који је сагрешио живећи са очевом женом (1. Кор. 5:4-5). Ово свакако указује на то да неке болести потичу од греха. Последица греха је или болест ако је грех лакше природе, или смрт ако се ради о озбиљном греху. Судећи по речима из 2. Коринћанима 7 овај човек није био болестан до смрти, јер жалост која је по Божијој вољи узроковала је покајање које је довело до спасења за које се не каје (1. Кор. 5:9-10). Павле је наложио цркви у Коринту да опросте таквом човеку (2. Кор. 2:6-7). У 1. Коринћанима 5 помиње се предавање тела тог човека (а не његовог живота) Сатани; требало је да буде болестан, али не и да умре.

Павле је даље писао да су они у цркви у Коринту који су јели и пили хлеб и чашу Господњу, а правили разлику између Господњег тела и другог јела, постали слаби и болесни, а неки су чак и умрли (1. Кор. 11:29-30). Ово открива да је непослушност Господу изазвала њихову болест.

Свето писмо је посветило довољно пажње томе да су многи (иако не сви) болесни због греха. Отуда је први корак који морамо да предузмемо када смо болесни да се преиспитамо да бисмо утврдили јесмо ли згрешили против Бога. Истраживањем многи откривају да је њихова болест заправо због греха; у одређеној прилици они су се побунили против Бога или нису послушали Његову Реч. Залутали су. Чим се дотични грех открије и призна, болест ће бити завршена. Многа браћа и сестре у Господу су се срела са таквим искуствима. Убрзо након откривања узрока пред Богом, болест је нестала. Ово је феномен које медицинска наука не може да објасни.

Болест обавезно не произлази из греха, па ипак велики део болести заправо потиче од њега. Признајемо да многе болести имају своје природне узроке, али исто тако тврдимо да не можемо све болести да припишемо природним разлозима.

Сећам се једног брата, професора у медицинској школи, који је једном држао предавање својим студентима рекавши: „Издвојили смо многа природна објашњења за изазиваче болести. На пример, одређена врста кока (лоптасте бактерије) изазивају одређену врсту болести. Као лекари," рекао је даље, „можемо да утврдимо која врста организама изазива одређену врсту болести, али не можемо да објаснимо појаву зашто међу једнако изложеним људима неки бивају заражени, а други остају имуни. На пример, претпоставимо да десет особа истовремено уђе у исту просторију и буде изложено истој врсти бактерије. Очекивали бисмо да ће они физички слаби бити заражени; а ипак чињеница је да су слаби поштеђени, а јаки погођени. Морамо да признамо," закључио је, „да осим природних узрока постоји и контрола Провидности." Ја лично имам добро мишљење о ономе што је овај брат рекао. Колико често људи оболевају упркос свакој превентивној мери.

Сећам се и како ми је један од школских другова причао о свом искуству на Пекингшком Медицинском факултету. Био један професор на факултету који је био веома учен, али с малим стрпљењем. Стога је на испитима обично постављао врло једноставна питања. Једном је питао зашто су људи оболели од туберкулозе. Ово је било довољно једноставно питање; ипак многи нису успели да дају тачан одговор. Већина је дала писмени одговор да су неки људи имали бациле туберкулозе. Сви *такви* одговори су оцењени као нетачни. Професор је објаснио да је земља била пуна бацила туберкулозе, али да нису сви били погођени туберкулозом. Само под одређеним повољним условима, подсетио их је, ти бацили узрокују болест звану туберкулоза. Бацил сам по себи не може да изазове ову болест. Већина студената је заборавила значај тих повољних услова. Стога, имајмо на уму да упркос присуству многих природних фактора,

хришћани се разболе само по Божијем допуштењу које је дато у одговарајућим условима.

Ми без резерве верујемо да постоје природна објашњења за болест; то је научно доказано. Ипак признајемо да су многе болести међу Божијом децом последице греха против Бога, као у случају циританом у 1. Коринћанима 11. Стога је неопходно да се најпре тражи опроштење, а потом исцељење. Често можемо да откријемо, убрзо након што смо били погођени болешћу, и где смо сагрешили против Господа, или како смо били непослушни Његовој Речи. Када се грех призна и проблем реши, болести нестаје. Ово је заиста чудесна појава. Стога је почетна тачка за коју би требало да знамо везу између греха и болести. У ширем смислу болест је последица греха; а и појединачно она исто тако може и да произиђе из греха.

2. Господње дело и болест

„А он болести наше носи и немоћи наше узе на се, а ми мишљасмо да је рањен, да га Бог бије и мучи. Али он би рањен за наше преступе, избијен за наша безакоња“ (Иса. 53:4-5). Од свих старозаветних списа ово 53. поглавље књиге пророка Исаије најчешће је цитирано у Новом завету. Указује на Господа Исуса Христа, посебно на Њега као нашег Спаситеља. Стих 4. потврђује да „он болести наше носи и немоћи наше узе на се“, док Матеј 8:17 износи да је требало „да се испуни што је рекао пророк Исаија: ʼОн узе наше слабости и понесе болестиʻ .“ Свети Дух указује на то да је Господ Исус дошао на свет да узме наше слабости и понесе наше болести. Пре Његовог распећа Он је већ узео наше слабости и понео наше болести; што ће рећи да је током Своје земаљске службе Господ Исус учинио исцељење Својом обавезом и задатком. Не само да је проповедао, него је и исцељивао. С једне стране проповедао је радосну вест, али с друге стране јачао је слабе, исцелио осушену руку, очистио губавца и подигао одузетог човека. Док је био на земљи, Господ Исус се посветио чињењу чуда као и служби Речи. Ишао је чинећи добро, исцељивао је болесне и изгонио демоне. Сврха Његовог деловања била је

да победи болест, последицу греха. Дошао је да се позабави смрћу и болешћу као и грехом.

Псалам 103 познат је многој Божијој деци; и сам волим да га читам. Давид објављује: „Благосиљај, душо моја, Господа, и све што је у мени свето име његово.“ Зашто треба благосиљати Господа? „Благосиљај, душо моја, Господа, и не заборављај ниједнога добра што ти је учинио.“ Која су то Његова доброчинства? „Он ти прашта све грехе и исцељује све болести твоје“ (Пса. 103:1-3). Желим да браћа и сестре запазе да је болест повезана са два елемента: смрт на једној страни и грех на другој. Раније смо споменули како је смрт последица греха, укључујући и болест. И болест и смрт произлазе из греха. Овде у Псалму 103 налазимо да је болест повезана са грехом. Због греха у души постоји болест у телу. Заједно са опроштењем нашег греха долази и исцељивање наше болести. Невоља у телу је грех изнутра и болест извана. Али Господ одузима и једно и друго.

Међутим, постоји основна разлика између Божијег поступања са нашим грехом и Његовог поступања са нашом болешћу. Зашто постоји ова разлика? Наш Господ Исус је на крсту понео наше грехе на Свом телу. Да ли иједан грех остаје неопроштен? Апсолутно ниједан, јер је Божије дело у толикој мери темељито да је грех у потпуности уништен. Али узимајући наше слабости и носећи наше болести док је живео на земљи, Господ Исус није искоренио све болести и све слабости. Имајте на уму да Павле никада не каже: „кад згрешим, онда сам посвећен“, али изјављује да „кад сам слаб, онда сам силан“ (2. Кор. 12:10). Стога се са грехом поступа темељито и неограничено док се са болешћу поступа само ограничено.

У Божијем откупљењу поступање с болешћу се разликује од поступања с грехом. Уништавање греха је потпуно неограничено; али са болешћу једноставно није тако. На пример, Тимотеј је и даље имао осетљив желудац. Господ је дозволио да ова слабост остане на Његовом слузи. Дакле, у Божијем спасењу болест није потпуно искорењена као грех. Неки сматрају да се Господ Исус искључиво бави грехом, а не и болешћу; други сматрају да је опсег Његовог

поступања са болешћу подједнако широк и обухватан попут Његовог поступања са грехом. Па ипак, Свето писмо нам очигледно указује на то да Господ Исус поступа и са грехом и са болешћу; само што је Његово поступање са грехом неограничено док је оно са болешћу ограничено. Морамо да гледамо Јагње Божије које уклања *сав* грех света – Он је понео грех сваке особе. Стога је проблем греха већ решен. Али у међувремену болест још увек прожима Божију децу.

Па ипак, ми тврдимо с обзиром на то да је Господ Исус заиста понео наше болести не би требало да буде толико болести колико је има међу Божијом децом. Док је Исус био на земљи, Он се непогрешиво посветио исцељењу болесника. У своје деловање укључио је и исцељење. Исаија 53:4 је испуњено у Матеју 8, а не у Матеју 27. То је остварено *пре* Голготе. Да се то остварило на крсту, исцељење би било неограничено. Али не, Господ Исус је понео наше болести пре распећа, што је довело до тога да овај вид Његовог дела није толико неограничен као што је било Његово ношење наших греха.

Упркос томе, безброј верника остаје болесно јер су пропустили прилику да буду исцељени; не виде да је Господ понео наше болести. Дозволите ми да додам још неколико речи по овом питању. Ако нисмо сигурни као што је то Павле био, пошто се трипут молио, да његова слабост остане јер му је то било на корист, требало би да се молимо за исцељење. Павле је прихватио своју слабост тек након што се трећи пут помолио и Господ му је јасно показао да му је довољна Његова милост и да ће Његова сила наћи своје испуњење у слабости. Све док нисмо сигурни да Бог жели да поднесемо своју слабост, требало би смело да замолимо самог Господа да понесе и уклони нашу болест. Божија деца живе на земљи не да би била болесна већ да би прославила Бога. Иако ће то што је неко болестан донети Богу славу, оно што је добро и корисно; али Га многе болести неће обавезно и прославити. Следствено томе, морамо да научимо да верујемо Господу у болести и да схватимо да Он носи и нашу болест. Док је био на земљи, Господ је исцелио велики број људи. Он је

исти јуче, данас и довека. Предајмо Њему своју слабост и затражимо Његово исцељење.

3. Верников став према болести

Сваки пут када се верник разболи, прво што би требало да уради то је да се распита о узроку болести пред Господом. Не би требало да буде претерано забринут у тражењу исцељења. Павле нам даје добар пример показујући како је био веома јасан у погледу своје слабости. Морамо да испитамо да ли смо били непослушни Господу, да ли смо негде сагрешили, дугујемо ли некоме нешто, да ли смо прекршили неки природни закон или пак занемарили неку посебну дужност. Требало би да знамо да наше кршење природног закона често може да представља грех против Бога, јер Бог поставља те природне законе помоћу којих управља свемиром. Многи се плаше смрти; разболевши се они ужурбано траже лекаре, јер једва чекају да буду излечени. То не би требало да буде став хришћанина. Прво би требало да покуша да издвоји узрок своје болести. Авај, колико браће и сестара немају нимало стрпљења. Оног тренутка када се разболе, они траже лек. Да ли се толико плашиш да изгубиш свој драгоцени живот тако да се посредством молитве држиш Бога ради исцељења, а истовремено се држиш лекара због лекова и инјекције? Ово открива колико си пун себе. Али како онда можеш да будеш мање пун себе у болести ако си испуњен собом током уобичајених дана? Они који су обично пуни себе биће они који нестрпљиво траже исцељење чим се разболе.

Кажем вам да брига ништа не постиже. Будући да припадаш Богу, твоје исцељење није тако једноставно. Чак и ако си овога пута исцељен, опет ћеш се разболети. Човек мора прво да реши свој проблем пред Богом; и онда ће моћи да решава проблем у свом телу.

Научи да прихватиш било какву лекцију коју болест може да ти донесе. Јер ако имаш везе са Богом, многи твоји проблеми ће брзо бити решени. Открићеш да је твоја болест због неког твог греха или грешке. Када признаш свој грех и затражиш опроштење, можеш да очекујеш исцељење од

Бога. Или, ако би требало да корачаш даље са Господом, можда ћеш разазнати да се ради о непријатељском нападу. Или је ствар Божије дисциплине можда повезана са твојим болесним стањем. Бог кажњава болестима тако да те учини светијим, мекшим или попустљивијим. Док се бавиш овим проблемима пред Богом, биће ти омогућено да видиш тачан разлог своје слабости. Понекад Бог може да дозволи да добијеш мало природне или медицинске помоћи, али понекад може да те тренутно исцели и без такве помоћи.

Требало би да увидимо да је исцељење у Божијој руци. Научи да верујеш Ономе који исцељује. У Старом завету Бог има посебно име а то је „јер сам ја Господ, лекар твој“ (2. Мој. 15:26). Поуздај се у Њега и Он ће у том погледу бити милостив према онима који Му припадају.

Почетни корак који би верник требало да предузме када је болестан је да утврди узрок; после тога може да прибегне на неколико различитих начина исцељења, од којих је један позвати старешине цркве да се моле и да га помажу уљем. Ово је једина заповест у Библији у вези са болешћу.

> *„Болује ли ко међу вама? Нека дозове црквене старешине, па нека се помоле над њим и помажу га уљем у име Господње. И молитва вере спашће болесника, и Господ ће га подићи; ако је и учинио грехе, биће му опроштено“* (Јак. 5:14-15).

Не жури у потрази за леком, него од почетка ради са Богом. Једна од ствари коју би требало да учиниш то је да позовеш црквене старешине да те помажу уљем. Ово говори о изливању уља од Главе на тебе као једног од удова тела. Уље које Глава прима тече низ цело тело. Као уд Христовог тела, човек може да очекује да се уље од Главе излива ка њему. Тамо где живот тече, болест је однешена. Стога је сврха миропомазања да се спусти уље од Главе. Непослушношћу, грехом или можда из неког другог разлога верник се нашао изван телесне циркулације и удаљио се од заштите тела. Сходно томе, он треба да позове црквене старешине да га врате у циркулацију и животни ток Христовог тела. Ово је исто као и у физичком телу; јер када је било који од његових удова ишчашен, живот тела не може слободно да се улива у њега. Стога помазање треба да

обнови такав ток. Старешине представљају локалну цркву; помазују верника у име Христовог тела да би се уље од Главе још једном излило на њега. Нека уље од Главе дође на тај уд посредством којег је живот био ометен! Искуство нам говори да такво помазање може тренутно да подигне озбиљно болесног човека.

Понекад се разлог његове болести идентификује као индивидуализам. Ово је можда главни узрок болести. Неки хришћани су веома себични. Они све раде по својој вољи. Они све сами обављају. Ако на њих дође Божија рука, они ће се разболети јер опскрбљивање тела не долази до таквих удова. Не усуђујем се да превише поједноставим ове ствари. Разлози за болест могу бити разноврсни. Једна болест може да буде последица непослушности Господњој заповести, одбијања да се изврши Његова воља; друга може бити проузрокована неким грехом; а трећа пак може бити последица индивидуализма. У случају одређених индивидуалиста, Бог прелази преко тога и не дисциплинује их, али нарочито у случају оних који знају за цркву, Он их кажњава болешћу ако почну да делују самостално. Господ их неће оставити без дисциплиновања.

Исто тако је могуће да је слабост последица укаљаног тела. Ако неко окаља своје тело, Бог ће уништити тај храм. Многи су слаби јер су корумпирали своје тело.

Дакле, да резимирамо, ниједна болест се не јавља без узрока. Ако хришћанин оболи од неке болести, требало би да покуша да утврди њен узрок или узроке. Након што их призна један по један пред Богом, требало би да позове црквене старешине да се међусобно исповедају и моле једни за друге. Старешине ће болесника помазати уљем да би му се могао вратити живот Христовог тела. Прилив живота ће прогутати болест. Верујемо у природне узроке, али поред тога морамо да потврдимо да духовни узроци имају приоритет над природним узроцима. Ако се побринемо за оно што је духовно, болест ће бити у потпуности исцељена.

4. Божије карање и болест

У Библији се налази запрепашћујућа чињеница, да је релативно лако за „многобошца“ да буде исцељен, али исцељење за хришћанина није тако лако. Нови завет нам претежно указује на то да кад год неверник тражи Господа, он одмах бива излечен. Дар исцељења је како за браћу, тако и за неверника. Ипак, Библија говори о неким верницима који нису били исцељени; међу њима су Трофим, Тимотеј и Павле. А ови су били најбољи међу браћом. Павле је оставио Трофима болесног у Милиту (2. Тим. 4:20). Подстицао је Тимотеја да узима помало вина због желуца и његових честих слабости (1. Тим. 5:23). И сам Павле је искусио трн у телу од којег је много пропатио и био доведен до велике слабости (2. Кор. 12:7). Каква год била природа тог трна, било да је реч о болести ока или некој другој болести, то му је пробадало тело. Човек осећа велику нелагодност ако га трн убоде у мали прст. Међутим, Павлов трн је био велики, а не сићушан. То му је задавало такву нелагодност да је своје физичко стање могао да опише као слабост. Ова тројица су првокласни хришћани, па ипак ниједан од њих није био исцељен. Морали су да подносе болест.

Сасвим је очигледно да се болест својим деловањем разликује од греха. Грех не даје плод светости, али болест даје. Што човек више греши, то постаје све покваренији; болест, међутим, даје плод светости, јер је Божија дисциплинујућа рука на болеснику. У таквим околностима Божијем детету приличи да научи како да се потчини Божијој силној руци.

Ако је неко болестан, он треба да реши сваки узрок своје болести пред Господом. Ако након свега што је учинио, Божија рука и даље остаје на њему, онда би требало да схвати да је сврха те болести да га спречи да буде поносан или непостојан, или се пак ради о некој другој сврси. Требало би да то прихвати и научи њену лекцију. Бити болестан је бескорисно ако се лекција не научи. Сама болест не чини човека светим, али ако се прихвати, поука производи светост. Неки током болести постају духовно

гори; постају самољубиви. Зато у том периоду човек мора да открије о каквој се лекцији ради. Каква се корист или плод може из тога извући? Да ли је Божија рука на мени да ме држи понизним као што је то био случај са Павлом „да због тих неизмерних откривења не бих постао охол“ (2. Кор. 12:7, ССП)? Или је то зато што Бог жели да ослаби моју упорну индивидуалност? Каква је корист од болести ако ме не подстакне да научим поуку о слабости? Многи су узалуд болесни јер никада не прихватају Господње суочавање са њиховим одређеним проблемима.

Не гледај на болест као на нешто страшно. У чијој је руци тај нож? Запамти да је у Божијој руци. Зашто бисмо били забринути због своје слабости као да се ради о непријатељској руци? Знај да је Бог одмерио све наше болести. Свакако да је Сатана њихов зачетник, он је тај који људе чини болесним. Ипак, сви који су прочитали Књигу о Јову схватају да је то само по Божијем допуштењу и да је потпуно под Божијим ограничењем. Без Божијег допуштења Сатана не може никога да учини болесним. Бог је дозволио да Јов буде нападнут путем слабог здравља, али имај на уму да није дозволио непријатељу да додирне његов живот. Зашто смо онда толико узнемирени, толико пуни очаја, толико нестрпљиви да будемо исцељени, толико се плашимо да ћемо умрети кад нас спопадне слабо здравље?

За нас је увек добро да имамо на уму да је сва болест у Божијој руци. Он је и измерио и ограничио. Пошто је Јов издржао све своје невоље, његова болест је окончана, јер је у њему постигла своју сврху: „Чули сте за Јовову стрпљивост и видели сте свршетак (циљ) Господњи, јер је Господ многомилостив и милосрдан“ (Јак. 5:11). Каква је само срамота што је толико много болесних, а да нису схватили сврху болести или научили њену лекцију. Све слабости су у Господњој руци и одмерене су нам да бисмо научили одређене лекције. Што их пре научимо, то ће и слабости брже проћи.

Дозволите ми да то кажем без увијања: многи су болесни само зато што превише воле себе. Ако Господ не уклони из њихових срца љубав према себи, Он не може да их користи.

Стога морамо да научимо да будемо ти који не воле себе. Неки људи не могу да мисле ни на шта друго осим на себе. Као да се читав свемир окреће само око њих. Они су средиште земље као и средиште свемира. Данонoћно су заокупљени самим собом. Свако створење постоји због њих, све се врти око њих. Чак је и Бог на небу због њих, Христос је због њих и црква је због њих. Како Бог може да уништи ту егоцентричност? Зашто се неке болести тешко могу исцелити? Како само упорно траже саосећање од људи! Они замишљају да само ако буду могли да потакну људско саосећање, да ће њихове болести брзо нестати.

Запањујућа чињеница је да су многи болесни зато што воле да буду болесни. За време болести они примају пажњу и љубав коју обично не уживају кад су здрави. Често по навици болују да би их други волели. Такве људе треба строго укорити; и ако буду вољни да приме Божије поступање по овом питању, ускоро ће прездравити.

Знам једног брата који је увек од других очекивао љубав и доброту. Кад год би се људи распитивали о његовом здрављу, он је обично одговарао жалећи се на своје физичке слабости. Давао би детаљан извештај о томе колико је минута патио од грознице, колико га је дуго болела глава, колико пута у минути је дисао, и колико му је био неправилан рад срца. Стално му је било нелагодно. Волео је да говори људима о својој невољи да би могли да саосећају са њим. Није имао ништа друго да прича осим своје приче о бескрајној болести. А понекад се питао зашто никада није био исцељен.

Тешко је говорити истину. А понекад то може и скупо да нас кошта. Једнога дана сам био охрабрен да му отворено кажем да је његова дуга болест била последица његове љубави према болести. Он је наравно то порицао. Ипак, наставио сам да му говорим: „Бојиш се да те болест не напусти. Жудиш за саосећањем, љубављу и бригом. Будући да не можеш да их стекнеш на било који други начин, добијаш их тиме што си болестан. Мораш да се ослободиш те себичне жеље пре него што ће те Бог икада исцелити. Када те људи питају како си, мораш да научиш да одговориш са ‘све у је реду’.“ Да ли би то било лагање

ако претходне ноћи није спавао? Сетите се приче о жени у Сихему. Положила је своје мртво дете на кревет Божијег човека и отишла Јелисију. Када су је питали: „Јеси ли здраво? Је ли здраво муж твој? Је ли здраво син твој?“, она је одговорила „Здраво смо“ (2. Цар. 4:26). Како је то могла да каже, знајући да је дете већ умрло и да је било положено на Јелисијев кревет? Зато што је имала веру. Веровала је да ће Бог подићи њено дете. Тако и ти данас мораш да верујеш.

Шта год да је узрок, био он унутрашњи или спољашњи, с болешћу ће бити завршено кад Бог постигне Свој циљ. Људи попут Павла, Тимотеја и Трофима су изузеци. Иако су њихове болести дуго трајале, признали су да је то било корисно за њихов рад. Научили су како да се брину о себи на славу Божију. Павле је убедио Тимотеја да пије помало вина, да буде опрезан у јелу и пићу. Упркос њиховим слабостима, Божије дело није било запостављено. Господ им је дао довољну милост да превазиђу своје стање. Павле се трудио у слабости. Читајући његове списе лако можемо да закључимо да је постигао онолико колико би то могло да постигне десет особа. Бог је употребио овог слабог човека да би надмашио десет јаких особа. Иако је његово тело било крхко, Бог му је ипак дао снагу и живот. Међутим, то су изузеци у Библији. Неке од посебних Божијих посуда могу да приме исти третман. Али обични људи, посебно почетници, требало би да се испитају да ли су згрешили, и након признања својих грехова видеће како је њихова болест лако излечена.

На крају, желим да увидиш пред Господом да понекад Сатана може изненада да нападне или понекад несвесно можеш да прекршиш неки природни закон. Упркос томе, и то можеш да донесеш Господу. Ако је то непријатељски напад, прекори га у име Господње. Једном је једна сестра имала дуготрајну грозницу. Открившиди да је то био сатански напад, укорила је грозницу у име Господње и ова је напустила. Ако прекршиш природни закон стављајући руку у ватру, сигурно ћеш се опећи. Води рачуна о себи. Не чекај да се разболиш да би признао свој немар. Важно је да бринеш о свом телу у обичним данима.

5. Начин тражења исцељења

Како би људи требало да траже исцељење пред Богом? Ваља научити три реченице из Еванђеља по Марку. Сматрам да су посебно корисне – бар су мени врло делотворне. Прва се дотиче Господње силе; друга, Господње воље; и трећа, Господњег дела.

а) Господња сила: „Бог може“. „Тада запита његовог оца: колико има времена како му се то догодило? А он рече: од детињства, и често га баци у ватру и у воду – да га упропасти. Него *ако што можеш*, смилуј се на нас и помози нам. Исус му пак рече: *Ако можеш* – све је могућно ономе који верује“ (Марко 9:21-23). Господ Исус је само поновио две речи које је изговорио дететов отац. Отац је завапио: „Ако можеш, помози нам“. Господ је одговорио: „Ако можеш! Зашто, све је могуће ономе који верује.“ Овде није проблем „ако можеш“, него „ако верујеш“.

Зар није истина да је први проблем који се јавља код болести сумња у Божију силу? Под микроскопом сила бактерије изгледа већа од Божије силе. Веома ретко Господ прекине друге усред њиховог говора, али овде изгледа као да је љут. (Нека ми Господ опрости што сам то овако формулисао!) Када је чуо дететовог оца како каже: „Ако што можеш, смилуј се на нас и помози нам“, оштро је реаговао са „Ако можеш? Све је могуће ономе који верује. За време болести, питање није да ли ја могу или не могу, већ да ли *ти верујеш?*“

Стога почетни корак који Божије дете треба да предузме у болести је да подигне главу и изговори „Господе, ти можеш!“ Сећаш се, зар не, првог случаја Господњег исцељења одузетог човека: „Шта је лакше, рећи узетоме: опраштају ти се греси, или рећи: устани па узми своју постељу и ходај?“ (Марко 2:9). Наравно, Фарисеји су мислили да је лакше рећи да су вам греси опроштени, јер ко би заправо могао да докаже да ли јесу или нису опроштени? Али Господње речи и њени резултати показали су им да је Он могао да исцели болест, као и да опрашта грехе. Он није питао шта је теже, него шта је лакше. За Њега је и

једно и друго било подједнако лако. Господу је било лако да заповеди одузетоме да устане и хода као и да опрости грехе потоњег. Фарисејима је и једно и друго било тешко.

б) Господња воља: „Бог хоће“. Да, Он заиста може, али како да знам да ли хоће? Ја не знам Његову вољу, можда Он не жели да ме исцели. Ово је опет друга прича у Марку. „И дође к њему губавац молећи га и клечећи говораше му: ако хоћеш, можеш да ме очистиш. И смиловавши се, пружи своју руку, дохвати га и рече му: хоћу, буди чист“ (Марко 1:40-41).

Ма колико велика била Божија сила, ако Он не жели да исцели, Његова сила ми неће помоћи. Проблем који би на почетку требало решити је: може ли Бог?; други је: хоће ли Бог? Не постоји прљавија болест од губе. Толико је нечиста да према закону онај ко се дотакне губавца постаје нечист. Ипак, Господ Исус је додирнуо губавца и рекао му: „Хоћу“. Ако би исцелио губавца, колико много више жели да исцели и *наше* болести. Можемо храбро да изјавимо „Бог може“ и „Бог хоће“.

в) Господње дело: „Бог јесте“. Бог мора да учини још једну ствар. „Заиста, кажем вам, ко каже овој гори: дигни се и баци се у море, а не посумња у своме срцу, него верује да ће бити оно што говори, биће му. Зато вам кажем: све што молите и тражите, верујте да сте примили, и биће вам“ (Марко 11:23-24). Шта је вера? Вера верује да Бог може, да Бог хоће, и да је Бог то учинио. Ако верујеш да си примио, имаћеш. Ако ти Бог да Своју реч, можеш да Му захвалиш речима: „Бог ме је исцелио; Он је то већ учинио!“ Многи верници само *очекују* да буду исцељени. Очекивање се тиче нечега у будућности, али вера се бави прошлошћу. Ако заиста верујемо, нећемо чекати двадесет или сто година, него ћемо одмах устати и рећи: „Хвала Богу што ме је исцелио. Хвала Богу, примио сам. Хвала Богу, чист сам! Хвала Богу, добро сам“. Због тога савршена вера може да објави да Бог може, да Бог хоће и да је Бог то учинио.

Вера делује са „јесте“, а не са „жељом“. Дозволи ми да употребим једноставну илустрацију. Претпоставимо да проповедаш еванђеље и неко исповеда да је поверовао. Питај га да ли је спасен и ако би његов одговор био

„желим да се спасем“, онда знаш да његов одговор није онакав какав би требало да буде. Ако каже „Биħу спасен“, одговор је опет нетачан. Чак и ако одговори са „Мислим да ħу дефинитивно бити спасен“, нешто још увек недостаје. Али када одговори са: „Ја сам спасен“, знаш да је то прави одговор сигурности. Ако неко верује, онда је спасен. Целокупна вера се бави прошлошħу. Рећи да верујем да ħу бити исцељен није права вера. Ако човек верује, захвалиħе Богу и рећи: „Примио сам исцељење.“

Држите се ова три корака: Бог може, Бог хоħе, Бог јесте. Када човекова вера достигне трећу фазу, с болешħу је завршено.

ДЕСЕТИ ДЕО

ТЕЛО

3

Бог као живот тела

РАНИЈЕ смо напоменули како је наше тело храм Светога Духа. Оно што привлачи нашу пажњу је посебан значај који апостол Павле даје телу. Уобичајено схватање је да је Христов живот за наш дух, а не за наше тело. Мали број људи схвата да Божије спасење досеже до овог другог након што дâ живот оном првом. Да је Бог желео да Његов дух искључиво живи у нашем духу, тако да само дух може од тога да има користи, апостол би једноставно морао да каже да је „ваш дух храм Божији“ и да уопште не помиње тело. Међутим, требало би да већ схватимо да је значење нашег тела као храм Светога Духа више од тога да оно добија посебну привилегију. То такође значи и бити пролаз за делотворну силу. Обитавање Светог Духа јача нашег унутрашњег човека, просветљава очи нашег срца и чини нам тело здравим.

Напоменули смо такође како Свети Дух оживљава ово наше смртно тело. Није неопходно да чека прво да умремо па да нас после ускрсне, јер чак и сада Он даје живот нашем смртном телу. У будућности ће ускрснути ово *искварено* тело, али данас Он оживљава ово *смртно* тело. Сила Његовог живота прожима сваку ћелију нашег бића тако да можемо да искусимо Његову силу и живот у телу.

Не морамо више да гледамо на своју спољашњу љуску као на бедан затвор, јер у њој можемо да видимо Божији живот који долази до изражаја. Сада можемо потпуније да искусимо речи које објављују да „не живим више ја, него Христос живи у мени.“ Христос нам је сада постао извор

живота. Он данас живи у нама као што је некада живео у телу. Тако да можемо потпуније да схватимо значење Његове изјаве: „Ја сам дошао да имају живот и да га имају у изобиљу“ (Јован 10:10). Поред тога, овај изобилнији живот довољан је за све потребе нашег тела. Павле подстиче Тимотеја да „дохвати вечни живот“ (1. Тим. 6:12); свакако да Тимотеју овде није потребан вечни живот да би био спасен. Није ли ово живот који Павле касније описује у истом поглављу као „прави живот“ (1. Тим. 6:19). Зар он не подстиче Тимотеја да данас искуси вечни живот у победи над сваком смртном појавом?

Али одмах да обавестимо наше читаоце да нисмо изгубили из вида чињеницу да је наше тело заиста смртно; упркос томе, ми који смо заиста Господњи можемо да поседујемо силу тог живота која прождире смрт. У нашем телу делују две силе: смрт и живот. С једне стране је исцрпљеност која нас приближава смрти; с друге стране је обнављање путем хране и одмора и који нам подржавају живот. Неумерено исцрпљивање слаби тело зато што је прејака сила смрти; али на исти начин прекомерно снабдевање открива знакове гушења зато што је прејака сила живота. Најбољи приступ је одржавање равнотеже између силе живота и смрти. Поред тога, требало би да схватимо да се умор који верници често доживљавају у свом телу у много чему разликује од умора код обичних људи. Њихова исцрпљеност је више од физичке. Зато што живе са Господом, они носе бремена других, саосећају са браћом, раде за Бога, заузимају се пред Њим, боре се против сила таме и умртвљују своје тело да би га обуздали, храна и одмор нису довољни да надокнаде губитак снаге у њиховом физичком телу. Ово у неку руку објашњава зашто многи верници, који су пре позива у службу били здрави, недуго затим открију да су физички слаби. Наша телесна снага не може да се носи са захтевима духовног живота, рада и борбе. Борба са грехом, грешницима и злим духовима подрива нашу крепкост. Искључиво природни ресурси нису довољни да задовоље наше телесне потребе. Морамо да зависимо од Христовог живота, јер само то може да нас одржи. Ако се ослањамо само на оно што је материјално

– исхрану и лекове, починићемо озбиљну грешку. Само живот Господа Исуса више него довољно испуњава све физичке захтеве за наш духовни живот, рад и борбу. Само нам Он пружа потребну крепкост да се ухватимо у коштац са грехом и Сатаном. Једном када верник заиста схвати шта је то духовна борба и како да се бори против непријатеља у духу, почеће да схвата драгоценост Господа Исуса као живот свога тела.

Сваки хришћанин треба да увиди стварност свог сједињења са Господом. Он је чокот, а ми смо лозе. Као што су гране сједињене са стаблом, тако смо и ми сједињени са Господом. Посредством сједињења са деблом гране добијају доток живота. Зар наше сједињење са Господом не даје исте резултате? Ако ограничимо ову заједницу на дух, вера ће се подићи у знак протеста. Пошто нас Господ позива да покажемо стварност нашег сједињења са Њим, Он жели да верујемо и да примимо доток Његовог живота у наш дух, душу и тело. Ако наше заједништво буде прекинуто, дух ће сигурно изгубити свој мир, али ће и телу бити ускраћено здравље. Непрестано пребивање у Њему значи да Његов живот непрекидно испуњава наш дух и тече ка нашем телу. Осим учешћа у животу Господа Исуса не може да буде ни исцељења ни здравља. Божији позив у данашње време је да Његова деца доживе дубље сједињење са Господом Исусом.

Стога препознајмо да, иако нам се појаве јављају у *телу*, оне су заправо духовне природе. Примити божанско исцељење и увећати снагу је духовно искуство, а не чисто физичко иако се дешава у телу. Таква искуства нису ништа мање од живота Господа Исуса који се манифестује у нашем смртном телу. Као што је у прошлости Господњи живот ускрснуо овај наш мртви дух, тако је сада оживео и ово смртно тело. Бог жели да научимо како да ускрсли, славни и победоносни Христов живот буде изражен у сваком делу нашег бића. Он нас позива да Његовим посредством свакодневно и свакога часа обнављамо своју снагу. Управо је то наш прави живот. Иако је наше тело још увек анимирано нашим природним душевним животом, ми више не живимо по њему, јер смо се поуздали у живот Сина

Божијег који у наше удове улива енергију много обилније од свега онога што би душевни живот могао да пружи. Ми стављамо огроман акценат на овај „живот“. У свим нашим духовним искуствима овај тајанствени, али дивни „живот“ обилно улази у нас. Бог жели да нас наведе да поседујемо тај Христов живот као своју снагу.

Божија Реч је живот нашег тела: „Неће човек живети о самом хлебу, него од сваке речи која излази из уста Божијих“ (Матеј 4:4). Ово поткрепљује мисао да је Божија Реч у стању да потпомаже нашем телу. Уопштено говорећи, човек мора да живи од хлеба, али када Божија Реч одашиље своју силу, човек може и од ње да живи. Овде видимо и природни и натприродни начин живота. Бог не каже да од сада не морамо више да једемо; Он нас једноставно обавештава да Његова Реч може да нас опскрби животом којим то храна не може. Када храна не успе да произведе или одржи жељени ефекат у нашем телу, Његова Реч може да нам дâ оно што нам је потребно. Неки живе само од хлеба, неки од хлеба *и* од Божије Речи. Хлеб понекад изневери, али Божија Реч се никада не мења.

Бог скрива Свој живот у Својој Речи. Пошто је Он живот, таква је и Његова Реч. Ако на Божију Реч гледамо као на учење, веровање или морални стандард, она се у нама неће показати делотворном. Не, Божија Реч мора да се „свари“ и сједини са нама на исти начин као и храна. Гладни верници је узимају као своју храну. Ако је приме са вером, Реч постаје њихов живот. Бог тврди да је Његова Реч способна да одржи наш живот. Када закаже природна исхрана, можемо да верујемо Богу у складу са Његовом Речју. Тада ћемо Га доживљавати не само као живот нашем духу, него и као живот свога тела. Хришћани у данашње време доживљавају велики губитак не примећујући колико се Бог издашно побринуо за наш земаљски шатор. Ми ограничавамо Божија обећања на унутрашњи дух и превиђамо њихову примену на тело које је спољашње. Али да ли схватамо да наш физички захтев није ништа мање потребан од духовног?

Искуства верника из прошлости

Бог никада не жели да Његова деца буду слаба; Његова одређена воља је да она буду снажна и здрава. Његова Реч тврди „док трају дани твоји трајаће снага твоја“ (5. Мој. 33:25). Ово свакако указује на тело. Све док живимо на земљи, Господ обећава да ће нам давати и снагу. Бог се никада не усуђује да нам подари још један дан живота а да нам уз то не обезбеди као додатак и издржљивост за тај дан. Због неуспеха Његове деце да присвоје ово драгоцено обећање вером, они сматрају да је њихова крепкост несразмерна њиховим данима на земљи. Да би Својој деци пружио онолико снаге колико је потребно данима које Он даје, Бог обећава да ће Себе учинити њиховом снагом. Како Бог живи и како ми живимо, тако ће бити и наша снага. Верујући у Божије обећање, можемо рећи свако јутро када устанемо и угледамо зору с обзиром на то да Бог живи, биће оспособљени за тај дан – како физички тако и духовно.

Честа појава верника из прошлости је била да су познавали Бога као снагу свога тела или да су доживљавали Божији живот који прожима њихово тело. Ово прво можемо да приметимо код Аврама: „И није ослабео у вери када је узео у обзир своје већ изумрло тело, био је већ стогодишњак, и изумрлу Сарину материцу“ (Рим. 4:19). Вером је родио Исаака. Божија сила се показала на мртвом телу. Основни проблем овде није толико стање нашег тела, колико Божија сила у том телу.

Свето писмо описује Мојсијев живот говорећи да „беше Мојсију сто и двадесет година кад умре, и не беху потамнеле очи његове нити га снага издала“ (5. Мој. 34:7). Ово несумњиво говори о сили Божијег живота у Мојсијевом телу.

Библија такође помиње физичко стање Халева. Након што су Израиљци ушли у Ханаан, Халев је посведочио:

> „И закле се Мојсије онај дан говорећи: Заиста земља по којој си ходио ногама својим, допашће теби у наследство и синовима твојим довека; јер си се сасвим држао Господа Бога

мог. А сада, ето, сачува ме Господ у животу, као што је рекао; има већ четрдесет и пет година како то рече Господ Мојсију, кад Израиљ иђаше по пустињи; и сад, ето, има ми данас осамдесет и пет година. И данас сам још крепак, као што сам био кад ме је Мојсије слао; крепост ми је и сад онаква каква је била онда за борбу и да одлазим и долазим.“ (Исус Нав. 14:9-11)

Ономе који је свим срцем следио Господа, Бог је постао његова снага као што је и обећао, тако да ни после четрдесет и пет година он није ослабио у снази.

Читајући Књигу о Судијама сазнајемо о Самсоновој физичкој снази. Иако је Самсон починио много неморала, и мада Свети Дух не мора да додели тако огромну снагу сваком вернику, ипак једно је сигурно: ако зависимо од Светог Духа увидећемо да Његова сила задовољава све наше свакодневне потребе.

На основу онога што је Давид певао како је записано у његовим псалмима, можемо да утврдимо да је Божија сила била у Давидовом телу. Обрати пажњу на следеће одломке:

„Љубићу те, Господе, крепости моја . . . овај Бог опасује ме снагом, и чини ми веран пут. Даје ми ноге као у јелена, и на висине ставља ме. Учи руке моје бој, и мишице моје чини да су лук од бронзе.“ (Пса. 18:1, 32-34)

„Господ је видело моје и спасење моје; кога да се бојим?“ (Пса. 27:1, ССП)

„Господ ће дати силу народу своме.“ (Пса. 29:11)

„Бог твој даровао ти је силу. Утврди, Боже, ово што си учинио за нас! . . Бог Израиљев даје силу и крепост народу.“ (Пса. 68:28, 35)

„Испуњава добром жеље твоје, понавља се као у орла младост твоја.“ (Пса. 103:5)

Други Псалми такође бележе како је Бог постао снага Његовом народу, на пример:

„Занемоћати ми може тело и срце, али Бог је снага мога срца и мој део довека.“ (Пса. 73:26, ССП)

„Благо онима којима је сила у теби.“ (Пса. 84:5)

„Дугог живота наситићу га, и показаћу му спасење своје.“ (Пса. 91:16)

Елијуј је указао Јову на Божије карање и на његове последице.

„И кара га боловима на постељи његовој, и све кости његове тешком болешћу. Тако да се животу његовом гади хлеб и души његовој јело најмилије; нестаје тела његовог наочиглед, и помаљају се кости његове, које се пре нису виделе, и душа се његова приближава гробу, и живот његов смрти. Ако има гласника, тумача, једног од хиљаде, који би казао човеку дужност његову, тада ће се смиловати на њега, и рећи ће: избави га да не отиде у гроб; нашао сам откуп. И подмладиће се тело његово као у детета, и повратиће се на дане младости своје.“ (Јов 33:19-25)

То указује на то како се Божији живот може манифестовати у ономе ко је близу врата смрти.

И пророк Исаија сведочи о томе:

„Гле, Бог је спасење моје, уздаћу се и нећу се бојати, јер ми је сила и песма Господ Бог, он ми би Спаситељ.“ (Иса. 12:2)

„Он даје снагу уморноме, и нејакоме умножава крепост. Деца се море и сустају, и младићи падају; али који се надају Господу, добијају нову снагу, подижу се на крилима као орлови, трче и не сустају, ходе и не умарају се.“ (Иса. 40:29-31)

Сва ова издржљивост је приказана у телу, јер се Божија сила рађа у онима који Га чекају.

Када је Данило угледао визију Бога, прошаптао је: „И не оста снаге у мени, и лепота ми се нагрди, и не имах снаге“ (Дан. 10:8). Али Бог је послао Свог анђела да ојача Данила. Тако је Данило бележећи овај догађај објаснио како „онај што беше као човек опет ме се дотаче и охрабри ме. И рече: Не бој се, мили човече. Мир да ти је! Охрабри се, охрабри се. И док ми говораше, охрабрих се и рекох: Нека говори господар мој, јер си ме охрабрио“ (Дан. 10:18-19). Још једном видимо како Бог снабдева човеково тело снагом.

У данашње време Господња деца би требало да знају да се Он брине о њиховом телу. Бог није снага само нашем

духу, Он је подједнако то и нашем телу. Чак и у старозаветно време када се милост није манифестовала онолико колико у данашње време, верници су доживљавали Бога као снагу за своје спољашње тело. Може ли данашњи благослов да буде мањи од њиховог? Требало би да искусимо бар исту божанску окрепљујућу силу коју су и они искусили. Ако нисмо упућени у погледу Божијих богатстава, можда их можемо ограничити на оно што се тиче нашег духа. Али они који имају веру неће ограничити Свој живот и силу на дух занемарујући њихову примену и на тело.

Желимо да истакнемо чињеницу да је Божији живот одговарајући не само за лечење болести, него и да нас сачува снажнима и здравима. Бог нам као наша снага омогућава да победимо и болест и слабост. Он не исцељује да бисмо после живели од наше природне снаге; *Он* треба да буде снага нашем телу да бисмо живели од Њега и да бисмо нашли силу за сву Његову службу. Када су Израиљци напустили Египат, Бог им је обећао рекавши: „Ако добро узаслушаш глас Господа Бога свога, и учиниш што је право у очима његовим, и ако пригнеш ухо заповестима његовим и ушчуваш све уредбе његове, ниједне болести коју сам пустио на Египат нећу пустити на тебе, јер сам ја Господ, лекар твој“ (2. Мој. 15:26). Касније налазимо да је ово обећање било у потпуности испуњено, као што је забележено у Псалму 105: „Нико из његових племена не посрну“ (Пса. 105:37, ССП). Стога схватимо да божанско исцељење укључује и Божије излечење наших болести и Његово ускраћивање болести од нас да бисмо могли да останемо издржљиви. Ако смо у потпуности предани Богу, не опирући се ни у чему Божијој вољи, него примајући вером Његов живот као снагу за своје тело, потврдићемо чињеницу да Господ исцељује.

Павлово искуство

Ако прихватимо библијско учење да су наша тела Христови удови, не можемо а да и не прихватимо учење да Христов живот тече кроз њих. Христов живот тече од Главе према телу, опскрбљујући га снагом и крепкошћу.

Пошто су *наша* тела удови *тог* тела, живот природно тече ка њима. Међутим, ово мора да се усвоји вером. Мера вере којом примамо овај живот одредиће меру у којој га заправо доживљавамо. Из Светог писма смо сазнали да се живот Господа Исуса може усвојити за верниково тело, али за то је потребна вера. Несумњиво хришћани, када су први пут изложени таквом учењу, бивају изненађени. Ипак, не можемо да разблажимо оно што Реч јасно учи. Проучавање Павловог искуства може да нас увери у драгоценост и стварност овог учења.

Павле, говорећи о свом физичком стању, споменуо је трн у свом телу. Три пута је молио Господа у вези с тим, да то одступи од њега. Али Господ му је одговорио: „Доста ти је моја милост, јер сила се усавршава слабошћу“ А као одговор на то апостол Павле је рекао: „Зато ћу радије да се хвалим својим слабостима, да се у мени настани Христова сила . . . јер, кад сам слаб, онда сам јак“ (2. Кор. 12:9-10, ССП). Не треба да испитујемо какав је то био трн јер нам Библија то не открива. Међутим, једно је сигурно: последица овог трна у апостолу била је та што је ослабио његово тело. Овде се помиње „слабост“ физичке природе. Иста реч се користи у Матеју 8:17. Коринћани су били добро упознати са Павловом телесном слабошћу (2. Кор. 10:10). Сам Павле је признао да када је први пут био са њима, да је био физички слаб (1. Кор. 2:3). Његова немоћ не може да буде због недостатка духовне силе, јер оба писма Коринћанима откривају велику духовну снагу апостола.

Само из ових неколико одломака можемо да стекнемо увид у Павлово физичко стање. Био је веома слаб у телу, али да ли је дуго остао слаб? Не, јер нас обавештава да је Христова сила почивала на њему и да га је ојачала. Овде примећујемо „закон супротности“. Ни трн ни слабост који су потекли из трна нису напустили Павла, па ипак Христова сила је преплавила његово крхко тело и дала му снагу да удовољи свакој потреби. Христова сила била је у супротности са Павловом слабошћу. Ова сила није однела трн нити је уклонила слабост, него је остала у Павлу да се сналази у било којој ситуацији са којом његово ослабљено тело није могло да се носи. То може да се упореди са

фитиљем који, иако ватром гори не троши се зато што је натопљен уљем. Фитиљ је слаб као и увек, али уље даје све што ватра од њега захтева.

Тако схватамо начело да Божији живот треба да буде наше телесно оспособљење. Његов живот не мења природу нашег слабог и смртног тела: он га само испуњава свим потребним залихама. Што се тиче његовог природног стања, Павле је био несумњиво физички најслабији; што се тиче Христове силе коју је поседовао, он је био најјачи од свих. Знамо како је данонoћно радио, изливајући свој живот и снагу, обављајући посао који неколико снажних мушкараца не би могли да издрже. Како би онда слаб човек попут Павла могао да се лати оваквог посла, ако Свети Дух није оживео његово смртно тело? Доказана је чињеница да је Бог давао снагу Павловом телу.

Како је Бог то учинио? Павле је говорио о свом телу када је у 2. Коринћанима 4 испричао како су он и они који су с њим „свагда носимо Христово умирање на свом телу, да се и живот Исусов покаже на нашем телу. Нас живе, наиме, свагда предају смрти због Исуса, да се и живот Исусов покаже на нашем смртном телу“ (2. Кор. 4:10-11). Оно што посебно привлачи нашу пажњу то је што се 11. стих у односу на 10. стих, иако на изглед сувишан, не понавља. Стих 10 се бави Исусовим животом који се манифестује у нашем телу, док се 11. стих бави Исусовим животом који се показује у нашем *смртном телу*. Многи су у стању да изразе Христов живот у свом телу, али не успевају да напредују даље у свом смртном телу. Разлика је далекосежна. Када се хришћани разболе, многи су заиста послушни и стрпљиви, и не изражавају притужбе или узнемиреност. Они осећају Господње присуство и показују Његове врлине на свом лицу, говору и понашању. Посредством Светога Духа они заиста показују Христов живот у свом телу. Па ипак, они не цене исцелитељску силу Господа Исуса, нити су чули да је Његов живот такође за њихова понижена тела. Не успевају да практикују веру за исцељење свога тела, као што су то чинили раније за очишћење својих греха и оживљавање свог мртвог духа. Стога су немоћни да испољавају Исусов живот у свом смртном телу. Они добијају милост да трпе

бол, али не добијају исцељење. Они су искусили 10. стих, али 11. стих остаје неиспробан.

Како нас Бог исцељује и јача? Исусовим животом. Ово је веома значајно. Када је наше смртно тело оживљено, природа нашег тела се не мења у бесмртност – она остаје иста. Међутим, живот који овом телу даје крепкост, ипак *се* мења. Док смо у прошлости живели снагом свог природног живота, сада живимо снагом тог натприродног Христовог живота. Будући да Његова сила васкрсења одржава наше тело, оспособљени смо да извршавамо постављене задатке.

Апостол Павле није наговештавао да једном када је живео од Господа никада више неће бити слаб. Никако, јер кад год га Христова сила не би излечила, он би био слаб као и увек. Манифестовање живота Господа Исуса можемо да изгубимо у својим телима занемаривањем, независношћу или грехом. Понекад можемо да будемо ослабљени нападом сила таме против којих смо храбро напредовали. Или можемо да претрпимо невољу због Христовог тела ако смо дубоко повезани са њим. Али само у животима веома духовних особа догађа се и једно и друго. У сваком случају, сигурни смо да, иако смо још увек слаби, Божија воља никада није за нас да будемо инвалиди који не могу да раде за Њега. Апостол Павле је често био слаб, али Божије дело никада није трпело због његове слабости. Признајемо апсолутну Божију суверености, али хришћани то не могу да користе као изговор.

„Свагда носимо Христово умирање на свом телу“ основа за то је да се „живот Исусов покаже на нашем смртном телу.“ Другим речима, наш сопствени живот мора бити потпуно одбачен пре него што се живот Господа Исуса покаже на нашем телу. Ово нам открива сложени однос између духовног несебичног живота и очуваног здравог тела. Божија сила се искључиво користи за Њега. Када Бог показује Свој живот у нашем телу, Он то чини ради сопственог дела. Никада нам не додељује Свој живот и снагу да бисмо их себично трошили. Он не даје Своју снагу нашем телу да бисмо могли да је расипамо; нити пак то чини за остварење наших циљева. Како да нам онда уопште подари

ту силу ако не живимо у потпуности за Њега? Управо ту налазимо разлог за многе неуслишане молитве. Верници исувише често прижељкују здравље и крепкост само ради свога уживања. Они траже Божију снагу за своја тела да би могли да живе удобније, радосније, угодније. Желе да буду у стању да се слободније крећу без икаквих сметњи. Због тога су све до овог тренутка још увек слаби. Бог нам неће дати Свој живот да бисмо њиме самостално управљали. Зар тада не бисмо живели још више за себе, и зар Божија воља не би трпела још већи губитак? У данашње време Бог чека да се Његова деца приближе *свом* крају да би могао да им дâ оно што траже.

Шта се подразумева под „Христовим умирањем“? Господњи живот је тај који себе увек предаје на смрт. Целокупан живот нашег Господа одликовао се самоодрицањем. Све до Своје смрти, Господ Исус никада није ништа Сâм урадио, него је увек извршавао дело Свог Оца. Дакле, Павле нас обавештава да тиме што је дозволио Исусовом умирању да делује у његовом телу, Христов живот се показао и на његовом смртном телу. Можемо ли да прихватимо ово учење? Тренутно Бог чека на оне који су спремни да прихвате Исусову смрт, да би могао да живи у њиховим телима. Ко је склон да савршено следи Божију вољу? Ко неће сам ништа да покрене? Ко се усуђује да непрестано напада силе таме Бога ради? Ко одбија да користи своје тело за сопствени успех? Живот Господа Исуса показаће се на телима таквих верника. Ако се побринемо за аспект смрти, Бог ће се побринути за аспект живота. Ми Њему предајемо своју слабост а Он нам даје Своју снагу.

Природна сила и Исусова сила

Ако смо се потпуно предали Богу, можемо да верујемо да нам је Он припремио тело. Често замишљамо како би било лепо да имамо контролу над начином на који смо створени. Оно што највише желимо то је да наше тело не садржи мноштво присутних недостатака, него да поседује већу издржљивост, да бисмо живели дуго без бола или болести. Али Бог нас није питао за савет. Он најбоље зна

шта нам треба. Не би требало да осуђујемо своје претке због њихових грешака и греха. Такође, не би требало да сумњамо у Божију љубав и мудрост. Све што се нас тиче одређено је пре постанка света. Бог испуњава Своју изврсну вољу чак и у овом телу боли и смрти. Његов циљ није да ми напустимо ово тело као несносан терет. Уместо тога, Он нас подстиче да се држимо *новог* тела посредством Светога Духа који пребива у нама. Припремајући ма какво тело које нам Он даје, Бог је потпуно свестан његових ограничења и опасности; без обзира на то Он жели да кроз болна искуства пожелимо ново тело да више не бисмо живели од своје *природно поседоване* снаге, него од Божије силе. Тако ћемо своју слабост заменити Његовом снагом. Иако ово наше тело није преображено, живот којим оно живи већ је нов.

Господ се радује што Својом силом преплављује сваки нерв, капилар и ћелију нашег тела. Он не преображава нашу ослабљену природу у енергичну, нити даје велику залиху снаге да се гомила у нама. Он жели да буде живот нашем смртном телу да бисмо *сваког тренутка* могли да живимо од Њега. Можда неки могу да помисле да имати Господа Исуса као живот у нашем телу значи да нам Бог чудесно даје велику меру телесне снаге због које више никада нећемо патити или бити болесни. Али ово очигледно није било искуство апостола, јер не изјављује ли он без сумње да „нас живе, наиме, свагда предају смрти због Исуса, да се и живот Исусов покаже на нашем смртном телу“? Павлово тело је често било ослабљено, али снага Господа Исуса непрекидно се сливала у њега. Свакога тренутка је живео од Господњег живота. Да бисмо Га прихватили као живот за наше тело, потребно је *стално поуздање*. Сами по себи не можемо да се суочимо ни са једном ситуацијом било када; али непрекидним поуздањем у Господа, ми из тренутка у тренутак добијамо сву потребну снагу.

То је оно што се подразумева под речима које је Бог рекао (Варуху) преко Јеремије: „Али ћу теби дати душу твоју место плена у свим местима, куда одеш“ (Јер. 45:5). Не би требало да себе сматрамо безбедним и сигурним због своје сопствене снаге; уместо тога морамо да се предамо Господњем животу за сваки дах. Само је у овоме сигурност,

јер само Он увек живи. Ми немамо никакву *резервну* силу која нам омогућава кретање по нашој жељи; сваки пут када нам је потребна снага морамо да је црпемо од Господа. Црпљење у тренутку је добро за живот тог тренутка; не постоји могућност да се нешто мало сачува као залиха. Ово је живот у потпуности сједињен са Господом и који искључиво зависи од Њега. „Ја живим зато што живи Отац, тако ће и онај који мене једе живети кроз мене“ (Јован 6:57). Управо ту је тајна новог живота. Да смо могли да живимо независно од Господа који даје живот, одрекли бисмо се овог крајњег ослањања и живели бисмо по својој вољи! Зар тада не бисмо били попут оних у свету, који троше своју снагу? Бог жели да имамо стално поуздање, као и сталне потребе. Као што је некад давно требало свакодневно сакупљати ману, тако и наша тела свакога тренутка морају да живе од Бога.

Живећи на овај начин нећемо ограничавати свој рад никаквом присутном снагом, нити ћемо увек бити забринути због тела. Ако је то Божија воља, морамо да се усудимо да идемо овим путем, ма колико човекова мудрост то сматрала ризичним. Јер Бог је наша снага; а ми чекамо да будемо послани. У себи немамо никакву силу да предузмемо било какав задатак, али наше очи су упрте у Господа. Ми смо потпуно беспомоћни, без обзира на то, Његовим посредством ићи ћемо напред и побеђивати. Авај, колико нас је који смо исувише јаки сами по себи! Не знамо како да се не поуздајемо у своју снагу да бисмо веровали у Њега. Његова сила налази своје испуњење у слабости. Што смо беспомоћнији (ово се односи на став), то се боље показује Његова сила. Наша снага никада не може да сарађује са Господом. Ако покушамо да појачамо Његову снагу својом снагом, нећемо жњети ништа друго до пораза и срама.

Будући да Господ захтева такво поуздање у Њега, ово искуство не би требало да буде ограничено на природно слабо стање у нама, него би требало да укључује и природно јако стање у нама. Можда неки хришћани који се тренутно могу похвалити снажним и здравим телом претпостављају да то искуство не треба тражити док не постану слаби.

Ово је погрешан суд, јер и природно слабима и природно јакима треба Божији живот. Ништа што примимо у старом створењу Њега не задовољава. Да су верници у великој мери били поучени од Господа, они би положили своју сопствену снагу и прихватили Божију силу, чак и ако би њихова тела била јака и на изглед да немају потребу за Његовим животом. Ово није *избор* слабости њиховом вољом, већ је *неверовање* у сопствену снагу баш као што имају неповерење у своје дарове. Такво ће их посвећење сачувати од самовеличања заснованог на природној снази – честих болести међу многим Господњим служитељима. Они се неће усудити да иду изван онога што Он нареди. Они ће се понашати као што то чине природно слаби; без Господњег јачања не усуђују се да направе ни корак. Уздржаваће се од прекомерног рада и избећи ће немарни живот, баш као да су природно слаби.

Код таквог начина живота неопходно је да Свети Дух ограничи човечије „ја“; иначе, сасвим сигурно ћемо бити поражени. Неки се искрено диве животу самоодрицања, али нису у стању да потпуно престану са својом сопственом снагом. Отуда они занемарују Божији циљ и крећу се даље у складу са својом жељом. Они могу да стекну привремено дивљење људи, али њихова тела ће напослетку пропасти. Божији живот одбија да буде заробљен човечијом вољом. Оном делу које Он није наредио, Он никада неће дати Своју снагу да га опскрби. Ако постанемо активни ван домена Божије воље, открићемо да Божији живот очигледно цури и да наше крхко тело мора да преузме задатак. Да бисмо живели од Њега ми не смемо да будемо арогантни; требало би да почнемо да се крећемо тек када смо уверени да је то заиста Божија воља. Само посредством послушности искусићемо стварност Његовог живота за нас. Иначе, зар би нам Он икада дао Своју силу да се побунимо против Њега?

Благослов овог живота

Да смо примили живот Господа Исуса да буде живот нашег тела, данас бисмо доживели како је Господ ојачао наше тело, као и напредовање нашег духа.

Што се тиче нашег знања, ми већ схватамо да је наше тело за Господа; ипак због наше самовоље Он није у стању да нас у потпуности испуни. Али сада ми предајемо Господу све што је наше, да би Он могао да поступа са нама по Својој вољи. Ми приносимо своје тело на живу жртву; стога не контролишемо ни свој живот, ни своју будућност. Сада заиста разумемо шта се мисли под тим да је тело за Господа. Оно што нас је раније бринуло не може сада да нас поколеба. Непријатељ може да нас куша подсећајући нас да је овај начин превише ризичан или да превише не пазимо на себе; упркос томе, ми се не плашимо као некада. Једно знамо а то је да у потпуности припадамо Господу; зато ништа не може да нас снађе без Његовог знања и допуштења. Ма какав напад да дође, то је само показатељ Његовог посебног циља и Његове поуздане заштите. Наша тела нису више наша. Сваки нерв, ћелија и орган предати су Њему. Нисмо више сами своји господари, па стога више нисмо ни одговорни за последице. Ако се временске прилике промене, то је Његова ствар. Непроспавана ноћ нас не узнемирава. Без обзира на какав неочекивани начин Сатана напада, ми не заборављамо да је борба Господња, а не наша. Тога тренутка Божији живот протиче кроз наше тело. У таквом часу други могу да изгубе мир, да постану малодушни, забринути и да очајнички траже неку поправну меру; али ми тихо испољавамо веру и живимо од Бога, јер знамо да од сада не живимо од јела, пића, спавања и тако даље, него од Божијег живота. Тако нешто не може да нас повреди.

Схвативши сада да је Господ за његово тело, хришћанин може да присвоји сва Божија богатства за своје потребе. За сваки хитан захтев увек постоји Његово снабдевање; следствено томе његово срце има мир. Он не тражи више од онога што је Бог обезбедио, али није задовољан ни са нечим мањим од онога што је Он обећао. Одбија да употреби сопствену снагу у било чему да би помогао Богу пре Његовог времена. Док световни људи забринуто трче за помоћ због патње и боли тела, он може мирно да чека Божије време и Божије богатство због свог сједињења са Њим. Он не држи свој живот у својој руци, него тражи

Очеву бригу. Какав је то само мир!

Током овог периода верник прославља Бога у сваком погледу. Шта год да се догоди, он то схвата као прилику да манифестује Његову славу. Он се не користи својим начинима да се меша у славу која припада Богу. Али када Господ пружи Своју руку да избави, тада је спреман да Га слави.

Циљ детета више није благослов од Оца. Сам Бог је много драгоценији од свих Његових дарова. Ако исцељење не би показало Бога, он онда не жели да буде исцељен. Уколико само желимо Очеву заштиту и опскрбљивање, ако бисмо само вапили за избављењем од искушења, већ смо пали. Бог као наш живот није пословна ствар. Они који Га искрено познају не моле за исцељење него увек траже Оца. Ако би здравље могло да га наведе на погрешан пут и да му одузме Божију славу, он би радије да не буде исцељен. Верници би требало да се непрестано подсећају на то да кад год је наш мотив да жудимо за Божијим даровима, а не за самим Богом да већ почињемо да омањујемо. Ако хришћанин потпуно живи за Господа, он неће забринуто тражити помоћ, благослов или неко снабдевање. Уместо тога, он ће се безусловно предати Богу.

ДЕСЕТИ ДЕО

ТЕЛО

4

Победа над смрћу

ИСКУСТВО победе над смрћу није реткост међу верницима. Јагњетовом крвљу Израиљци су били заштићени од руке анђела смрти који је поубијао прворођене у Египту. У име Господње Давид је био избављен из лављих и медвеђих шапа, а такође и из Голијатових шака. Бацивши мало брашна у лонац, Јелисеј је из њега уклонио смрт (2. Цар. 4:38-41). Седраху, Мисаху и Авденагу никакво се зло није догодило у огњеној пећи (Дан. 3:16-27). Давид је био сведок да је Бог затворио уста лавовима када су га бацили у њихову јазбину. Павле је отресао смртоносну змију у ватру и ништа му није било (Дела 28:3-5). Енох и Илија су били пренесени на небо не окусивши смрт – савршени примери о победи над смрћу.

Божији циљ је да Своју децу сада проведе кроз искуство победе над смрћу. Неопходно је имати победу над грехом, над својим „ја“, над светом и над Сатаном; али победа није потпуна без одговарајуће победе над смрћу. Ако желимо да уживамо у потпуној победи, морамо да уништимо тог последњег непријатеља (1. Кор. 15:26). Ако не доживимо победу над смрћу оставићемо једног непријатеља непобеђеним.

Постоји смрт у природи, смрт у нама, и смрт од Сатане. Земља се налази под проклетством; њоме влада то проклетство. Ако желимо да овде на земљи живимо победоносним животом, мораћемо да победимо смрт која је на свету. Смрт је у нашем телу. Од дана када смо рођени она почиње да делује у нама; или пак ко од нас од тог дана

не започиње путовање ка гробу? Не гледајте на смрт само као на „кризу“; то је пре свега прогресивна ствар. Она је већ у нама и постепено и неумољиво нас прождире. Наше ослобађање из овоземаљског шатора представља само врхунац довршавања дуготрајног деловања смрти. Она може да нападне наш дух, лишавајући га живота и силе; може да нападне нашу душу, онеспособљавајући њена осећања, мисао и вољу; или може да нападне наше тело, чинећи га слабим и болесним.

Читајући Римљанима 5 откривамо да се „смрт зацарила“ (Рим. 5:17). Смрт не само да постоји, она поред тога и царује. Царује у духу, у души и у телу. Иако је наше тело још увек живо, у њему већ царује смрт. Њен утицај још није достигао свој врхунац, али она ипак царује и помера своје границе да би захватила цело тело. Разни симптоми које откривамо у свом телу показују колико је њена сила на нама. А ово доводи људе до те крајње смрти – физичке смрти.

Док постоји владавина смрти, постоји и владавина живота (Рим. 5:17). Апостол Павле нас уверава да ће сви који приме изобиље милости и бесплатни дар праведности „царовати у животу“, то је сила која знатно превазилази делотворну силу смрти. Али хришћани су у данашње време толико заокупљени проблемом греха да је проблем смрти практично заборављен. Оно што је подједнако важно као победа над грехом, сродни проблем – победу над смрћу, не треба занемарити. Знамо да се поглавља 5 и 8 Посланице Римљанима врло јасно баве питањем победе над грехом, али она придају подједнаку пажњу и питању смрти: „Плата за грех је смрт“ (Рим. 6:23, ССП). Павле се бави последицом греха, као и самим грехом. Он не само да супротставља праведност и преступ, него исто тако упоређује живот и смрт. Многи хришћани подвлаче победу над различитим манифестацијама греха у свом карактеру и у свакодневном животу, па ипак не успевају да нагласе како да надвладају исход греха, наиме смрт. Међутим, Бог у ових неколико поглавља користи апостола да би размотрио, не толико манифестације греха у свакодневном животу, колико последице греха, а то је смрт.

Морамо јасно да увидимо однос између ова два елемента. Христос је умро да би нас спасао не само од наших греха, него и од смрти. Бог нас сада позива да савладамо оба ова феномена. Као грешници ми смо били мртви у гресима, јер су над нама царовали грех и смрт; али Господ Исус је у Својој смрти за нас прождро наш грех и смрт. Првобитно је у нашем телу царовала смрт, али пошто смо се поистоветили са Његовом смрћу, мртви смо греху а живи Богу (Рим. 6:11). Због нашег сједињења са Христом „смрт не господари више над њим (над нама)“ нити нас више може везати (Рим. 6:9, 11). Христово спасење замењује грех с праведношћу, а смрт животом. Будући да је апостолов главни циљ у овом одломку Светог писма да се бави грехом и смрћу, наше прихватање не може да буде потпуно ако примимо само половину ове теме. Павле описује потпуно спасење Господа Исуса овим речима: „јер ме је закон Духа живота у Христу Исусу ослободио од закона греха и смрти“ (Рим. 8:2, ССП). Додуше, ми имамо велико искуство у победи над грехом, али колико смо искусили победу над смрћу?

Пошто смо примили Божији живот у свој дух, ми који смо узверовали у Господа и који смо несумњиво духовно препорођени, као резултат тога имамо извесно искуство у победи над смрћу, али да ли наше искуство мора бити ограничено само на ову малу меру? Колико живот може да победи смрт? Неоспорно, већина Господњих верника није уживала пуну меру овог посебног искуства које им је Бог пружио. Смемо ли да признамо да смрт делује снажније у нашем телу него живот? Требало би да будемо опрезни у вези са грехом и смрћу као што је и Бог. Морамо да победимо смрт исто тако као и грех.

Будући да је Христос победио смрт, верници *не морају* да умру, иако још увек *могу* да умру. То је исто као и чињеница да је Христос осудио грех у телу, тако да верници више *не морају* да греше иако још увек *могу* да греше. Ако је хришћанинов циљ да не греши, онда би исто тако требало да његов циљ буде и да не умре. Као што је његов однос према греху управљан Христовом смрћу и васкрсењем, тако они морају да управљају и његовим односом према греху. Хришћанин је у Христу у потпуности победио и грех

и смрт. Зато га Бог сада позива да ово двоје и искуствено победи. Обично претпостављамо да с обзиром на то да је Христос уместо нас победио смрт, ми не морамо више да обраћамо пажњу на њу. Како онда можемо искуствено да манифестујемо Господњу победу? Сасвим сигурно, не постоји нека друга основа за нашу победу, осим оне на Голготи, па ипак не полагати право на оно што је Голгота остварила за нас сигурно није пут до победе. Ми не побеђујемо грех пасивним понашањем, а не можемо да победимо ни смрт тиме што се нећемо обазирати на њу. Бог жели да се озбиљно позабавимо победом над смрћу; то јест, посредством Христове смрти ми заправо морамо да победимо силу смрти у свом телу. До сада смо савладали многа искушења, као и тело, свет и Сатану; сада морамо да устанемо да победимо силу последњег непријатеља.

Ако одлучимо да се одупремо смрти на исти начин на који смо се одупирали греху, наш став према смрти ће бити потпуно измењен. Човечанство корача према гро-бу, а пошто је смрт заједничка судбина читавог палог човечанства, ми природно тежимо да заузмемо покорни став. Нисмо научили да се побунимо против тога. Упркос нашем знању о скором поновном доласку нашег Господа и нади да нећемо проћи кроз гроб, него да ћемо бити узети на небо, већина од нас се још увек спрема да сачека смрт. Када Божија праведност делује у нама, ми се гнушамо греха; али нисмо ли дозволили да Божији живот тако делује у нама да подједнако почињемо да мрзимо и смрт.

Да би имали победу над смрћу, верници морају да промене свој став према њој – од става покорности ка ставу противљења. Ако не одбацимо свој *пасивни* положај, нећемо моћи да победимо смрт, него ће нам се уместо тога она ругати и коначно ће доћи до превремене смрти. Бројни верници у данашње време погрешно схватају да је пасивност вера. Они закључују да су све предали Богу. Ако не треба да умру, Он ће их заиста спасти од смрти; а ако треба да умру, онда ће им Он несумњиво дозволити да умру – нека буде Божија воља. Таква изјава *звучи* исправно, али да ли је то вера? Никако. То је једноставно лења пасивност. Када *не знамо* Божију вољу, нама одговара

кад се молимо: „Нека не буде моја воља него твоја“ (Лука 22:42). То не значи да не требамо да се молимо *одређено*, предајући Богу своје захтеве. Не би требало да се пасивно покоравамо смрти, јер нас Бог упућује да активно радимо заједно са Његовом вољом. Осим ако *без сумње знамо* да Бог жели да ми умремо, не смемо да допустимо да нас смрт угњетава. Напротив, морамо активно да сарађујемо са Божијом вољом да се одупремо смрти.

Зашто би требало да заузмемо такав став? Библија сматра смрт нашим непријатељем (1. Кор. 15:26). Следствено томе, ми морамо да одлучимо да јој се супротставимо и да је победимо. Пошто се Господ Исус уместо нас суочио и победио смрт на земљи, Он жели да је ми лично победимо у овом животу. Не би требало да молимо Бога да нам подари снагу да поднесемо силу смрти; уместо тога требало би да молимо за снагу да бисмо победили њену силу.

Као што је смрт дошла од греха, тако је и наша победа над смрћу дошла из дела Господа Исуса који је умро за нас и спасао нас од греха. Његово откупитељско дело уско је повезано са смрћу – „Како пак деца имају учешћа у крви и плоти, тако и он узе учешће у томе, да смрћу обеснажи онога што има власт над смрћу, то јест ђавола, и да избави оне који су страхујући од смрти целог живота били у ропству“ (Јев. 2:14-15). Крст је основа за победу над њеном силом.

Сатана има ову власт, чију силу добија из греха: „Као што је грех ушао у свет преко једног човека, а *преко греха* смрт, тако је смрт снашла све људе јер су сви згрешили“ (Рим. 5:12, ССП). Али Господ Исус је напао домен смрти и посредством Свог откупитељског дела уклонио је њену жаоку, а то је грех, разоружавши тако Сатану од његове силе. Христовом смрћу грех је изгубио снагу, па је и смрт лишена своје силе. Посредством Христовог распећа ми ћемо од сада победити силу смрти и уклонити њену опсаду полажући право на победу остварену на Голготи.

Хришћанима су доступна три разна начина да би имали победу над смрћу: 1) уздајући се у то да нећемо умрети док наше дело не буде завршено; 2) немајући страх од смрти, чак и ако до ње дође, јер знамо да је уклоњен њен жалац; и

3) верујући да ћемо бити потпуно избављени од смрти, јер ћемо бити узети приликом Господњег поновног доласка. Размотрићемо свако од њих појединачно.

Смрт по завршетку нашег дела

Уколико хришћанину није јасно да је његово дело завршено и да Господ од њега више не захтева да остане овде, он би свакако требало да се одупре смрти. Ако су симптоми смрти већ вићени у његовом телу пре него што је завршено његово дело, требало би да се потпуно одупре и њој и њеним симптомима. Требало би да верује да ће Господ предузети оно чему се он одупро, јер Он за њега још има посла који би требало да обави. Стога, пре него што извршимо свој одређени задатак, можемо мирно да се поуздамо у Господа чак и ако смо суочени са опасним физичким знацима. Сарађујући са Господом и опирући се смрти, ускоро ћемо Га видети како делује са циљем да је превазиђе Својим животом.

Обрати пажњу како се Господ Исус опирао чељустима смрти. Када су људи покушали да Га баце са литице, прошао је између њих и отишао Својим путем (Лука 4:29-30). Једном приликом „ишао је Исус по Галилеји; по Јудеји, наиме, није хтео да иде, зато што су Јудејци тражили да га убију“ (Јован 7:1). Другом приликом Јевреји „подигоше камење да баце на њега; али се Исус сакри и изиђе из храма“ (Јован 8:59). Зашто се Он три пута одупро умирању? Зато што Његово време још није било дошло. Знао је да постоји одређени час да Месија буде убијен; Он није могао да умре пре Божијег одређеног тренутка нити је могао да умре на било којем другом месту осим на Голготи. Ни ми не смемо да умремо пре свог времена.

Апостол Павле је такође имао искуство у одупирању смрти. Силе таме притискале су његов превремени одлазак; ипак он их је надвладао у свакој прилици. Једном када је био у затвору са смрћу као могућим исходом, признао је следеће:

„Али како живот у телу за мене значи плодан рад, то не знам шта ћу изабрати. Мучим се с две стране: имам жељу да умрем и да будем са Христом, што је куд и камо боље; али остати у телу – то је потребније ради вас. И уздајући се у ово знам да ћу бити и остати код свих вас за ваш напредак и верску радост“ (Фил. 1:22-25).

Павле се није плашио смрти, ипак пре него што је обавио свој посао знао је посредством вере у Бога да неће умрети. Ово је била његова победа над смрћу. И пред крај, када је рекао „добар бој сам био, трку завршио, веру сачувао“, знао је да је „стигло време (његовог) одласка“ (2. Тим. 4:7, 6, ССП). Пре него што у потпуности истрчимо своју трку, ми не смемо да умремо.

И Петар је знао време свог одласка: „Знајући да ће убрзо доћи до скидања ове моје сенице, као што ми је то обзнанио Господ наш Исус Христос“ (2. Пет. 1:14). Признати – процењивањем наше околности, физичког стања и осећања – да је дошло наше време грешка је са наше стране; уместо тога требало би да поседујемо одређене знаке од Господа. Како живимо за Њега, тако морамо и да умремо за Њега. Требало би да се успротивимо сваком позиву за одлазак који није од Господа.

Читајући Стари завет откривамо да су сви патријарси умрли „пошто су поживели много година“. Шта се подразумева под овим изразом? Значи да су потпуно проживели дане које им је Бог одредио. Бог је доделио сваком од нас одређено време (Јован 21). Ако не живимо до тог доба, нисмо победили смрт. Како можемо да знамо временски распон који нам је одређен? Библија нам нуди опште мерило – „дана година наших живота свега има до седамдесет година, а у јачега до осамдесет година“ (Пса. 90:10). Ми не наговештавамо да сви морају да доживе барем седамдесет година, јер не можемо тако да задиремо у Божију сувереност; али у случају да не примимо никакву појединост о краћем периоду, прихватимо овај број као стандард и одбијмо сваки ранији одлазак. Држећи се Божије Речи доживећемо победу.

Нема страха од смрти

Говорећи о победи над смрћу, ми не мислимо на то да наше тело никада неће умрети. Иако верујемо да „нећемо сви помрети“ (1. Кор. 15:51), ипак неразумно је рећи да *нећемо* умрети. Будући да Библија наговештава заједнички распон живота до седамдесет година, можемо да очекујемо да ћемо живети толико дуго ако имамо веру. Али не можемо да се надамо да ћемо (овде) живети заувек зато што је Господ Исус наш живот. Знамо да Бог често има Своје изузетке. Неки умиру пре седамдесете године. Наша вера може само да тражи од Бога да не одемо пре него што наш задатак буде завршен. Без обзира на то да ли је наш живот дуг или кратак, не можемо да пропаднемо као грешници пре него што прође половина наших дана. Наше године би требало да буду довољне да довршимо своје животно дело. Онда када дође крај, можемо мирно да одемо са Божијом милошћу на себи, исто тако природно као што је то и пад потпуно дозреле диње. Књига о Јову описује такав одлазак на овај начин: „Стар ћеш отићи у гроб као што се жито сноси у стог у своје време“ (Јов 5:26).

Победа над смрћу не значи обавезно да неће бити гроба, јер Бог можда жели да је неки надвладају посредством ускрсења као што је то учинио наш Господ Исус. Пролазећи кроз смрт, попут њиховог Господа, не морају да је се *боје*. Ако тежимо да победимо чељусти смрти, јер се бојимо или не желимо да умремо, већ смо поражени. Може бити да ће нас Господ потпуно избавити од смрти тако што ће нас живе узети на небо; ипак не би требало да тражимо Његов брзи поновни долазак из страха од умирања. Таква бојазан показује да смо већ поражени смрћу. Увидимо да чак и ако одемо у гроб, ми само ходамо из једне одаје у другу. Нема оправдања за неподношљиви унутрашњи бол, страх и трепет.

Првобитно смо били они „који су страхујући од смрти целог живота били у ропству“ (Јев. 2:15). Међутим, Господ Исус нас је ослободио и зато се више не бојимо смрти. Њен бол, мрак и усамљеност не могу да нас уплаше. Апостол

који је доживео победу над смрћу посведочио је да је „смрт добитак . . . имам жељу да умрем и да будем са Христом, што је *кудикамо боље*“ (Фил. 1:21, 23). Тамо се није могла открити ниједна бора од страха. Победа над смрћу била је стварна и потпуна.

Узети живи на небо

Знамо да ће приликом поновног доласка Господа Исуса многи бити узети живи на небо. Ово је последњи начин за победу над смрћу. И 1. Кор. 15:51-52 и 1. Сол. 4:14-17 говоре о овом начину. Схватамо да нема одређеног датума за Господњи долазак. Могао је да дође било када током протеклих двадесет векова. Стога су верници увек могли да гаје наду да ће бити узети на небо а да не прођу кроз гроб. Будући да је долазак Господа Исуса сада много ближи него раније, наша нада да ћемо бити узети живи на небо већа је од наде наших претходника. Не желимо овде да кажемо много о томе, али ових неколико речи можемо са сигурношћу да потврдимо; наиме, *ако би* Господ Исус дошао у наше доба, зар не бисмо желели да живимо тако да будемо живи узети на небо? Ако је тако, онда морамо да победимо смрт, не допуштајући себи да умремо пре одређеног часа, да бисмо могли да будемо узети живи на небо. Према пророштву Светог писма, неки верници ће бити узети без проласка кроз смрт. Бити овако узет представља још једну врсту победе над смрћу. Све док смо живи на земљи, не можемо да порекнемо да смо ми можда ти који ће бити овако узети. Зар зато не би требало да будемо спремни да у потпуности победимо смрт?

Можда *ћемо* умрети; без обзира на то, не морамо то обавезно и да прихватимо. Речи које је Господ Исус често објављивао чине ово учење јасним. С једне стране, наш Господ је рекао: „Ко једе моје тело и пије моју крв – има вечни живот, и ја ћу га *васкрснути* у последњи дан“ (Јован 6:54). С друге стране, а истим поводом, Исус је такође потврдио: „То је хлеб који је сишао са неба. Не као што су очеви јели и умрли; ко једе овај хлеб *живеће довека*“ (Јован 6:58). Господ говори да ће међу онима који верују

у Њега неки умрети и бити ускрснути, док други уопште неће проћи кроз смрт.

Господ Исус је изнео ово гледиште при Лазаревој смрти: „Ја сам васкрсење и живот; ко верује у мене – живеће – ако и умре. И сваки који живи и верује у мене, неће умрети довека“ (Јован 11:25-26). Господ није овде само васкрсење, него је и живот. Међутим, већина од нас Га верује као васкрсење, а ипак заборавља да је Он и живот. Спремно признајемо да ће нас Он ускрснути након што умремо, али да ли ми подједнако признајемо да је Он, пошто је наш живот, у стању да нас одржи у животу? Господ Исус нам објашњава Своје две врсте деловања, али ми верујемо само у једно. Верници су током ових двадесет векова искусили Господње речи да „ко верује у мене – живеће – ако и умре“; неки други ће убудуће уживати у Његовим другим речима да „сваки који живи и верује у мене, неће *умрети довека*.“ Хиљаде и хиљаде верника већ су отишли у вери; али Бог каже да неки никада неће умрети – не да неки неће више никада бити ускрснути, него да неки неће *умрети довека*. Следствено томе, нема разлога да инсистирамо на томе да ми прво морамо да умремо, а потом да будемо ускрснути. Пошто се приближио долазак Господа Исуса, зашто бисмо претходно умрли и чекали ускрсење? Зашто не очекивати да Господ дође и узме нас на небо, да бисмо могли да будемо потпуно избављени од силе смрти?

Господ наговештава да ће Он многима бити васкрсење, али некима и живот. Иако је чудесно бити васкрснут из мртвих, као што је то било Лазарево искуство, то никако не исцрпљује пут победе над смрћу. Господ Исус има још један начин: „неће умрети довека“. Одређени смо да идемо долином сенке смрти; с друге стране Бог нам је подигао понтонски мост да бисмо директно могли да одемо на небо. Тај понтонски мост је узеће.

Приближава се време узећа. Ако неко жели да буде жив узет на небо, он овде и сада мора да научи како да победи смрт. Пре узећа, последњи непријатељ мора бити побеђен. На крсту је Господ Исус у потпуности победио тог непријатеља; у данашње време Бог жели да Његова црква доживи ову Христову победу. Сви осећамо да живимо у

последњим временима. Свети Дух нас свакога тренутка води да водимо последњу битку са смрћу пре него што наступи узеће.

Схватајући да су му дани одбројани Сатана улаже своју највећу снагу да спречи хришћане да буду узети на небо. Ово делимично објашњава зашто су Божија деца у данашње време тако жестоко нападана у њиховим телима. Због озбиљности ових физичких напада, изгледа као да удишу у себе ваздух смрти и на тај начин одричу сваку наду да ће бити живи узети на небо. Они не схватају да је то само изазов непријатеља, чији је циљ да спречи њихово узнесење. Међутим, уколико приме позив на узеће, свакако је да ће убрзо поседовати борбени дух против смрти. Јер они у свом духу осећају да је смрт препрека за узеће коју треба превазићи.

Ђаво је убица људски (Јован 8:44). Циљ Сатаниног деловања против верника је да их убије. Он има посебну тактику за последње дане: „тлачити његове свете“ (Данило 7:25, ССП). Ако може да дода мало забринутости верниковом духу, само мало да повећа немир у његовом разуму, учини да верник једне ноћи изгуби сан, други пут да једе мање, а наредном приликом да буде преоптерећен радом, онда је учинио продоре својом силом смрти. Иако је једна кап воде немоћна, непрекидно капање може неспорно да направи рупу у камену. Будући да је добро упознат са овом истином, Сатана подстиче мало бриге овде, мало стрепње тамо, или мало занемаривања негде другде да би тиме буквално тлачио вернике.

Понекад ђаво директно напада вернике и доводи их до смрти. Многи смртни случајеви су напади попут ових, иако их мало ко препознаје као такве. Можда је то само прехлада, сунчаница, несаница, исцрпљеност или губитак апетита. Можда је то нечистота, гнев, љубомора или разузданост. Ако не схвате да иза ових појава стоји сила смрти, потпуна победа хришћана је доведена у опасност. Да су их препознали као нападе смрти и правилно им се опирали, били би победоносни. Колико често верници такве нападе приписују својој старости или неком другом фактору и пропуштају стварни значај свега тога.

Господ Исус ће ускоро поново доћи. Стога морамо да се потпуно боримо са смрћу. Као што се боримо против греха, света и Сатане, тако морамо да се боримо и против смрти. Не бисмо смели само да *тражимо* победу; требало би и да је се држимо. Требало би да полажемо право на Христову победу над смрћу у свој њеној пунини. Када бисмо преиспитали своје прошло искуство у Божијем светлу, открили бисмо колико смо пута били нападнути смрћу без нашег знања. Бескрајно смо приписивали догађаје другим узроцима и тиме смо изгубили силу да се одупремо. Да смо препознали да су одређени догађаји били напади смрти, Бог би нас ојачао да би искуствено победили смрт. У том случају наше би искуство било попут преласка преко порушених мостова и уништених путева; јер у том искуству изгледа да сва наша околина захтева нашу смрт – а опет *не можемо да умремо*; често се питамо како ћемо преживети, па и поред тога не можемо да умремо; питамо се зашто *сада* морамо да умремо, иако битка жестоко ескалира, не осећамо као да умиремо; уместо тога као да узвикујемо: не *желим* да умрем! Који је дубљи смисао ове врсте искуства? Бог нас једноставно води да бијемо своју последњу битку са смрћу пре него што будемо узети на небо. Ови напади нису створени ни због чега другог него да осујете да живи будемо узети на небо.

Требало би да Христовом победом чврсто затворимо ши-ром отворена паклена врата. Требало би да се супротставимо смрти, забрањујући јој да улази у наша тела. Одуприте се свему што нагиње смрти. Гледајте на болест, слабост и патњу овим ставом. Понекад тело није ничега свесно, али смрт је већ на делу. Узнемиреност у духу или туга у души такође могу да доведу до смрти. Бог нас сада позива на узеће; следствено томе, морамо да савладамо све што би могло да омета тај догађај.

Бог ставља Своју децу у разноразне околности које их нагоне да безнадежно и беспомоћно предају свој живот путем нити вере у Господњу руку. Јер је Његова рука њихова једина нада. И током таквог периода као да су узвикивали: „Господе, пусти ме да живим!“ Данашња битка је битка за живот.

Крвожедни зли духови делују свуда. Верници ће бити поражени ако се не одупру и ако се не моле. Неизбежно ће умрети ако продуже да остају пасивни. Ако се молиш „Господе, пусти ме да победим смрт“, Он ће одговорити са „ако се одупреш смрти, дозволићу ти да је победиш.“ Сама молитва је бескорисна ако је воља пасивна. Оно што би требало да кажеш то је: „Господе, због Твоје победе над смрћу, сада се одупирем свим њеним нападима. Одлучан сам да одмах победим смрт. Господе, учини ме победоносним.“

Господ ће ти омогућити да победиш смрт. Дакле, држи се обећања која ти је Бог дао, тражи живот и веруј да ништа не може да ти наштети. Не признај силу смрти, јер ће те у противном дотаћи. На пример, можда боравиш у зараженом подручју; ипак можеш да поднесеш све болести и да не дозволиш да ишта дође на тебе. Не дозволи да те смрт нападне посредством болести.

Не можемо више пасивно да чекамо на Господњи поновни долазак, тешећи се мишљу да ћемо свакако бити узети на небо. Морамо да будемо спремни. Као и у свему другом, узеће захтева сарадњу цркве са Богом. Вера никада не допушта да ствари иду линијом најмањег отпора. Смрти се мора појединачно одупрети и узеће се мора тражити свим срцем. Вера је неопходна, али то не значи пасивно напуштање одговорности. Ако само умно верујемо да можемо да избегнемо смрт, а пасивно настављамо да се подвргавамо њеној сили, каква нам је корист од тога?

Смртни грех

Библија спомиње неку врсту смртног греха или „грех који води у смрт“ (1. Јован. 5:16). Овде смрт не указује на духовну смрт, јер вечни Божији живот никада не може да буде угашен; нити то може да буде алузија на „другу смрт“ пошто Господње овце не могу да пропадну. Стога то значи смрт тела.

Размотримо сада шта је суштина греха који води у смрт. То ће нам омогућити да знамо како да се држимо подаље од њега, тако да 1) наше тело не буде корумпирано, 2) да

не изгубимо благослов да будемо узети на небо пре смрти, или 3) да још увек можемо да завршимо Господње одређено дело пре него што нам се наврше дани и умремо, уколико би Он одуговлачио и морамо да прођемо кроз гроб. Можемо ли да кажемо да су се због њиховог немара по овом питању немалом броју Божије деце скратиле године те су изгубили свој венац. Да су многи Божији духовни радници обраћали пажњу на ово, можда би још увек служили Господу.

Божија Реч није конкретно објаснила о каквом се то греху ради. Само нас уверева да је такав грех могућ. Из светописамских списа схватамо да се овај грех разликује у зависности од људи. Неки посебан грех је за неког смртни грех, али за другу особу то можда није грех који води у смрт, и обрнуто. То је због разлика у примљеној милости, прихваћеној светлости и постигнутом положају међу различитим верницима.

Иако Библија никада не идентификује овај грех, ипак можемо да уочимо да сваки грех који доводи до смрти представља смртни грех. Израиљски народ је починио такав грех у Кадису (4. Мој. 13:25-14:12). Иако су раније много пута искушавали Господа (4. Мој. 14:22), Он им је увек једноставно праштао. Али овог пута, иако им је опростио након што су одбили да уђу у Ханаан, ипак је учинио да њихова *тела* попадају мртва у пустињи (4. Мој. 14:32).

Крај вода Мериве Мојсије је био испровоциран да изговори „несмотрене речи“ (Пса. 106:33, ССП); то је био његов „смртни грех“; умро је изван Ханаана. Арон је починио исти преступ као и Мојсије и њему је такође био забрањен улазак у свету земљу (4. Мој. 20:24). Божији човек који је путовао из Јудеје у Ветиљ није послушао Господњу заповест у погледу јела и пића; прекршивши је починио је свој смртни грех (1. Цар. 13:21-22). У Новом завету сазнајемо како су Ананија и Сапфира били кажњени смрћу јер су починили оно што је за њих био њихов смртни грех, зато што су покушали да слажу Светога Духа задржавајући део прихода од своје продате земље (Дела 5). Онај човек у Коринту, који је живео са очевом женом, такође је био крив за ову врсту греха, приморавајући апостола Павла да

изрекне суд рекавши онима у Коринту „да се такав преда сатани на пропаст тела“ (1. Кор. 5:5). Приличан број браће у Коринту је умрло јер су били криви зато што су се огрешили о тело и крв Господњу (1. Кор. 11:27, 30). Починили су грех који води у смрт.

Да бисмо победили умирање, морамо упорно да побеђујемо грех, јер прво исходи од другог. Ако желимо да живимо док нам се не испуне наши дани или док Господ поново не дође, требало би да пазимо да не грешимо. Непажња у овоме многе је превремено одвела у гроб. Смртни грех није никакав застрашујући преступ, зато што нигде није одређен или прецизиран. Такав грех као што је блуд, за који су Коринћани били криви, може да се сматра смртним грехом; али исто тако несмотрене речи које је Мојсије изговорио могу да постану грех који води у смрт (јер имај на уму како Свето писмо описује Мојсија: „А Мојсије беше човек врло кротак мимо све људе на земљи“ – 4. Мој. 12:3; стога се у животу овог човека није могао превидети ниједан грех).

Данас је дан милости. Бог је пун милости. Зато нека се утеше наша срца. Не дозволи Сатани да те оптужи, наговештавајући да си починио смртни грех и да зато мораш да умреш. Иако нас Библија не подстиче да се молимо за друге који су сагрешили овим смртним грехом, Бог ће нам опростити ако сами себе осуђујемо и искрено се покајемо. Многи верују да је човек из 2. Кор. 2:6-7 онај који је живео са очевом женом. У 1. Кор. 11:30-32 такође се подсећамо на то да иако смо починили грех који води у смрт, ипак можемо да избегнемо смрт ако истински судимо себи. Стога никада не дозволи да било који грех завлада у твом телу да то не постане твој смртни грех. Наше тело може бити ослабљено, али никада не смемо да изгубимо срце самоиспитивања. Без милости морамо да осудимо свој грех. Тачно је да у овом животу ми никада не можемо да достигнемо безгрешно савршенство, али неопходно је често исповедање и поуздање у Божију милост. Ипак ће нам Бог опростити. Они који теже за победом над смрћу морају ово да запамте.

„Тада им напомиње дела њихова и безакоња њихова како су силна. И отвара им ухо да би се поправили, и говори им да се врате од безакоња. Ако послушају и стану му служити, довршују дане своје у добру и године своје у радости. Ако ли не послушају, гину од мача и умиру због безумља. А који су лицемерног срца, навлаче гнев и не вичу кад их повеже; умире у младости душа њихова и живот њихов међу блудницама“ (Јов 36:9-14).

Учење Прича Соломонових

Приче Соломонове је књига о верниковом свакодневном практичном животу. Она много учи о начинима одржавања нечијег живота. Усредсредићемо пажњу на њене поуке које се тичу начина да се победи смрт.

„Сине мој, не заборављај поуке моје, и заповести моје нека чувају срце твоје. Јер ће ти донети дуг живот, добре године и мир“ (Приче 3:1-2).

„То ће бити здравље телу твоме и крепост костима твојим“ (Приче 3:8).

„Нека прими срце твоје речи моје, држи заповести моје и бићеш жив“ (Приче 4:4).

„Слушај, сине мој, и прими речи моје, и умножиће ти се године животу“ (Приче 4:10).

„Држи се поуке и не пуштај, чувај је, јер ти је живот“ (Приче 4:13).

„Јер су (моје речи) живот онима који их налазе и здравље свему телу њиховом“ (Приче 4:22).

„Сврх свега што се чува чувај срце своје, јер из њега излази живот“ (Приче 4:23).

„Али ко учини прељубу са женом, безуман је, душу своју губи ко тако чини“ (Приче 6:32).

„Јер ко (мудрост) налази, налази живот и добија љубав од Господа“ (Приче 8:35).

„Јер ће се (мудрошћу) умножити дани твоји и додаће ти се године животу“ (Приче 9:11).

„Правда избавља од смрти“ (Приче 10:2).

„Страх Господњи додаје дане, а безбожницима се године прекраћују“ (Приче 10:27).

„На путу правде живот је, и куда иде стаза њена нема смрти“ (Приче 12:28).

„Страх је Господњи извор животу да се човек сачува од замки смртних“ (Приче 14:27).

„Живот је телу срце здраво, а завист је трулеж у костима“ (Приче 14:30).

„Пут ка животу иде горе разумноме, да се сачува од пакла одоздо“ (Приче 15:24).

„Ко одбацује поуку, не мари за душу своју“ (Приче 15:32).

„У веселу је лицу царевом живот“ (Приче 16:15).

„Чува душу своју ко пази на пут свој“ (Приче 16:17).

„Ко држи заповести, чува душу своју; а ко не мари за путеве своје, погинуће“ (Приче 19:16).

„Страх од Господа води у живот“ (Приче 19:23, ССП).

„Благо сабрано језиком лажљивим таштина је која пролази међу оне који траже смрт“ (Приче 21:6).

„Човек који зађе с пута мудрости починуће у збору мртвих“ (Приче 21:16).

„Ко иде за правдом и милошћу, наћи ће живот, правду и славу“ (Приче 21:21).

Док нас Дух Божији води према победи над смрћу, откривамо нова значења ових стихова. Навикли смо да „живот“ посматрамо као неку врсту терминологије. Али када смо просвећени, почињемо да увиђамо да ће се наш физички живот продужити ако испуњавамо Божије услове.

И обрнуто, ако се не повинујемо овим заповестима, наш живот ће постепено јењавати. На пример, Бог те подстиче „поштуј оца свога и мајку . . . да ти буде добро и да дуго живиш на земљи“ (Еф. 6:2-3). Ако смо непослушни, наше године на земљи ће бити скраћене грехом. Бог жели да слушамо Његове речи, да поседујемо мудрост, да тежимо за праведношћу и да чувамо своје срце, да не бисмо изгубили свој живот. Да бисмо имали живот, морамо да научимо да будемо послушни.

Силе будућег доба

Речено нам је да ће у будућем царству Господ Исус бити сунце правде са исцељењем на зрацима својим (Мал. 4:2). И „нико од становника неће рећи: Болестан сам“ (Иса. 33:24). Тада ћемо ми *верници* уживати у ономе што Свето писмо унапред објављује: „А кад се ово распадљиво обуче у нераспадљивост и ово смртно обуче у бесмртност, тада ће се збити реч која је написана: Победа прождре смрт“ (1. Кор. 15:54). За хришћане одлика доба царства је да више нема слабости, болести или смрти, јер ће наша тела бити откупљена и Сатана ће бити згажен под ногама.

Свето писмо нас исто тако поучава да бисмо могли сада да окусимо силе будућег доба (Јев. 6:5). Иако наша тела још увек чекају да буду откупљена, ми у данашње време посредством вере можемо да окусимо моћи долазећег доба у томе што више немамо никакве слабости, ни болести ни смрти. Ово је веома дубоко искуство, али ако хришћанин испуњава Божије услове и потпуно се узда у Његову Реч, он ће моћи да ужива у таквом искуству. Вера је ванвременска; не само да она може да се ослања на оно што је Бог учинио за нас у прошлости, него може да полаже право и на оно што ће Бог учинити за нас у будућности.

Апостол Павле на овај начин описује промену у нашем телу: „Јер ми, који смо у шатору, уздишемо оптерећени, зато што не желимо да се свучемо, него да се преко овога обучемо, да живот прогута оно што је смртно. А Бог нас је баш за то приправио тиме што нам је дао Духа као капару“ (2. Кор. 5:4-5). Реч „капара“ овде означава идеју

„депозита“ – плаћања које у потпуности гарантује будуће плаћање. Свети Дух у нама је Божија гаранција да „живот прогута оно што је смртно“. Иако у данашње време нисмо у потпуности доживели ову победу, ипак је делимично доживљавамо као депозит. Давање Духа је због тога да бисмо могли да окусимо будућу победу живота.

„Сада је (Бог) показао (Себе) у доласку Спаситеља нашег Исуса Христа, који раскопа смрт, и обасја живот и нераспадљивост еванђељем“ (2. Тим. 1:10, Караџић). Живот и бесмртност, каже Апостол, заједнички је део свих оних који примају еванђеље. Стога се поставља питање, докле је Свети Дух у стању да наведе верника да поседује свој део? Смрт је уништена, следствено томе, верници би требало да доживе нешто од овога. Ово доба ће се ускоро завршити; имајући у виду узеће Свети Дух намерава да доведе вернике до тога да искусе више о поседовању те својине.

Верујмо да је могуће имати предукус силе будућег доба. Када Павле узвикује: „Хвала Богу који нам даје победу кроз Господа нашега Исуса Христа“ (1. Кор. 15:57), он указује на *садашњост* и бави се проблемом *смрти*. Иако указује на будућу потпуну победу над смрћу, он се ипак не задовољава тиме да такво искуство у потпуности препусти будућности. Он тврди да сада можемо да победимо кроз Господа Исуса!

Бог међу својим начелима има и ово – да оно што намерава да уради у одређеном добу Он то најпре покаже на неколицини. Оно што ће сви доживети у хиљадугодишњем царству, Христови удови би требало сада да доживљавају. Чак је и у прошлости било људи који су унапред искусили силу долазећег доба. Колико само много више црква у данашње време мора да има искуство Христове победе над смрћу. Бог сада жели да се пробијемо кроз границе пакла. Господ нас позива да победимо смрт због Његовог тела. Све док не савладамо последњег непријатеља, наша битка није завршена.

Стога нека свако од нас тражи Господњу замисао у вези са оним што се тиче наше будућности. Не прихватамо неразумни приступ да нећемо умрети. Али ако су ово последња времена и Христов долазак се више неће

задржавати, него ће бити довршен током нашег живота, онда би требало да манифестујемо веру, да се држимо Божије Речи и да верујемо да нећемо умрети, него да ћемо живи угледати Господње лице. И нека се ми који се тако надамо у Њега прочишћавамо онако како је Он чист. Тренутак за тренутком, живимо за Њега и црпимо Његов живот васкрсења за потребе нашег духа, душе и тела.

„Вером Енох би пренет – да не види смрти“ (Јев. 11:5). Верујмо и ми тако. Веруј да смрт није неопходна, да је узеће сигурно, да време неће бити дуго. „Јер пре но што је (Енох) пренет би посведочен да је угодио Богу“ (Јев. 11:5). А шта је са нама?

О, како је само величанствена будућа слава! Колико је само савршено спасење које нам је Бог припремио! Устанимо и кренимо навише. Нека нас „небо“ толико испуни да тело не нађе никакво тло, нити да свет има било какву привлачност! Нека Очева љубав буде толико у нама да више немамо било какву везу са Његовим непријатељем! Нека Господ Исус толико задовољи наша срца да не желимо никога другог! И нека Свети Дух у сваком вернику учини да се моли: „Дођи, Господе Исусе!“

Духовни Човек

Књига Прва

ДЕО ПРВИ: УВОД У ДУХ, ДУШУ И ТЕЛО
1. Дух, Душа и Тело 23
2. Дух и Душа 33
3.Човеков пад у грех 46
4. Спасење 58
ДРУГИ ДЕО: ТЕЛО
1. Тело и спасење 72
2. Телесни или путени верник 86
3. Крст и Свети Дух 97
4. Хвалисање Тела 110
5. Верников коначни став према телу 121
ТРЕЋИ ДЕО: ДУША
1. Избављење од греха и душевног живота 135
2. Искуство душевних верника 154
3. Опасности душевног живота 168
4. Крст и Душа 180
5. Духовни верници и душа 194

Књига Друга

ЧЕТВРТИ ДЕО: ДУХ
1. Свети Дух и Верников дух 221
2. Духовни човек 231
3. Духовни рад 247
4. Молитва и борба 265
ПЕТИ ДЕО: АНАЛИЗА ДУХА
1. Интуиција 281
2. Заједништво 300
3. Савест 320
ШЕСТИ ДЕО: ЖИВОТ ПО ДУХУ
1. Опасности духовног живота 343
2. Закони духа 358
3. Начело како разум помаже духу 377
4. Нормално стање духа 387
СЕДМИ ДЕО: АНАЛИЗА ДУШЕ – ЕМОЦИЈА
1. Верник и емоција 404
2. Привржености 417
3. Жеља 428
4. Живот по осећањима 440
5. Живот по вери 456

Књига Трећа

ОСМИ ДЕО:
1. Разум – борбено поље 485
2. Феномен пасивног разума 508
3. Пут избављења 523
4. Закони разума 541
ДЕВЕТИ ДЕО:
1. Верникова воља 553
2. Пасивност и њене опасности 568
3. Верникова грешка 581
4. Пут ка слободи 599
ДЕСЕТИ ДЕО:
1. Верник и његово тело 617
2. Болест 635
3. Бог као живот тела 673
4. Победа над смрћу 690